

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

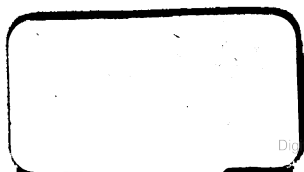
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

3 3433 02267463 8

7

YAL
(1837

ARISTOTELIS

O P E R A

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

ACCEDUNT

INDICES SYLBURGIANI.

TOMUS VII.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO ACADEMICO.

MDCCCXXXVII.

7761

ARISTOTELIS

PROBLEMATATA

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

OXONI,

E TYPOGRAPHEO ACADEMICO

MDCCCXXXVII.

INDEX CODICUM.

Q. Marcianus 200.	s. Palatinus 164.
Ca. Laurentianus 87 4.	t. Palatinus 295.
Ka. Marcianus append. 4 58.	u. Christinæ reginæ 124.
Na. Marcianus 215.	v. Laurentianus 87 20.
Oa. Marcianus 216.	w. Laurentianus 87 15
Xa. Vaticanus 1283.	x. Marcianus 259.
Ya. Parisiensis 2036.	y.
r. Urbinas 50.	

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.

Α. ΟΣΑ ΙΑΤΡΙΚΑ.

ΔΙΑ τί αἱ μεγάλαι ὑπερβολαὶ νοσώδεις; Ἡ ὅτι ὑπερβολὴν ἢ ἔλλειψιν ποιοῦσιν; Τοῦτο δὲ ἦν ^β ἡ νόσος.

Διὰ τί [δὲ] τὰς νόσους ὑγιαῖζουσιν πολλάκις, ὅταν ^ε πολὺν ² ἐκστῇ τις; Καὶ ἐνίων ἰατρῶν τοιαύτη ἡ τέχνη· ὑπερβολαῖς γὰρ ἰῶνται οἶνου ἢ ὕδατος ἢ ἄλμης ἢ σίτου ἢ λιμοῦ. Ἡ ὅτι ἐναντία ἀλλήλοις τὰ τὴν νόσον ποιοῦντα· εἰς τὸ μέσον οὖν ἄγει ^δ θάτερον ἐκάτερα.

Διὰ τί αἱ τῶν ὥρων μεταβολαὶ καὶ πνεύματα ἐπιτείνουσιν ³ ἢ ^ε παύουσι καὶ κρίνουσι τὰς νόσους καὶ ποιοῦσιν; Ἡ ὅτι ^ε θερμαὶ καὶ ψυχραὶ εἰσι καὶ ὑγραὶ καὶ ξηραὶ, αἱ δὲ νόσοι τούτων εἰσιν ὑπερβολαί, ἡ δὲ ὑγεία ἰσότης. Ἐὰν ^ε οὖν δι' ὑγρότητα ^β καὶ ψύξιν, ^ι ἢ ἐναντία ὥρα παύει· ἐὰν ^κ δὲ ἐναντία ὥρα ἔχεται, ἡ ὁμοία κρᾶσις ἐπιγενομένη ἐπέτεινε καὶ ἀνέϊλεν. Διὰ ταῦτα ^ι δὲ καὶ ^μ νοσίζουσι τοὺς ὑγαιίνοντας, ὅτι μετα- ² βάλλουσαι λύνουσι τὴν κρᾶσιν· ἅμα ^ν γὰρ ταῖς οἰκείαις ὥραις καὶ ἡλικίαις καὶ τόποις αὐξάνεται. Διὸ δεῖ ἐν ταῖς μεταβολαῖς μάλιστα διακυβεῖν. Ὁ δὲ καθόλου περὶ τῶν ὥρων εἴρηται, καὶ κατὰ μέρος τὸ αὐτὸ αἴτιον. Αἱ γὰρ τῶν πνευ- ³ μάτων μεταβολαὶ καὶ τῶν ἡλικιῶν καὶ τόπων ^ο ὥρας τινός εἰσι μεταβολαί. Διὸ καὶ ταῦτα ἐπιτείνει ^ρ καὶ παύει καὶ κρίνει καὶ ποιεῖ, ὥσπερ αἱ ὥραι, καὶ ἐπιτολαὶ τῶν ἀστρων,

Codices C^a.X^a.Y^a. et Q.K^a.N^a.O^a. r.s.t.u.v.w.x. Tit. ^α φυσικὰ προβλήματα C^a.K^a.N^a.Y^a.r.s.t.w, plerique additis κατ' εἶδος συναγωγῆς. ^β ἢ om. C^a. ^γ πολυεκτῇ C^a. ^δ θάτερον ἐκάτερα K^a, αὐτὰ δι' ἐκατέρου x: ceteri θάτερον ἐκατέρου. ^ε παύουσιν K^a. ^ς ψυχραὶ καὶ θερμαὶ εἰσὶ x, θερμαὶ εἰσὶ καὶ ψυχραὶ C^a. ^ε οὖν om. w. ^β καὶ] ἢ Q.C^a.K^a.N^a.Y^a.v.w. ^ι ἢ ἐν αὐτῷ ὥρα παύει C^a. ^κ δέ] δὲ μὴ X^a. et rc. K^a. et margo u. ^ι δὲ om. C^a. ^μ νοσίζουσι K^a. ^ν γὰρ om. C^a. ^ο ὥρα w. ^ρ καὶ κρίνει καὶ ποιεῖ om. C^a.

ὥσπερ Ὠρίων καὶ Ἀρκτοῦρος καὶ Πλειὰς καὶ Κύνων, ὥσπερ πνευμάτων καὶ ὑδάτων καὶ εὐδίων καὶ χειμώνων καὶ ἀλέας.

- 4 Διὰ τί ἐν ταῖς μεταβολαῖς τῶν ὥρων ἑμέτρως οὐ δεῖ χρῆσθαι; Ἡ ἵνα μὴ γένηται συντάραξις διαφόρων γινομένων τῶν περιττωμάτων ὅτι διὰ τὰς μεταβολάς.

- 5 Διὰ τί καὶ οἱ κιβδηλιῶντες καὶ ὑπὸ ἑλισμοῦ τοὺς πόδας οἰδοῦσιν; Ἡ διὰ τὴν σύντηξιν ἀμφοτέροι; Συντήκονται δὲ οἱ μὲν διὰ λιμὸν διὰ τὸ ὅλως μὴ λαμβάνειν τροφήν, οἱ δὲ κιβδηλιῶντες διὰ τὸ μηδὲν ἀπολαύειν καὶ λαμβάνουσι τροφῆς.

- 6 Διὰ τί τῶν ἀπὸ χολῆς νοσημάτων ἐν τῷ θέρει (πυρεττουσι γὰρ μάλιστα ἐν τῷ θέρει) τὰ ὀξέα ἀπὸ χολῆς ὄντα ἐν τῷ χειμῶνι γίνεται μᾶλλον; Ἡ ὅτι μετὰ πυρετοῦ ὄντα ὀξέα ἐστὶ διὰ τὸ βίαια εἶναι, ἡ δὲ βία παρὰ φύσιν. Ὑγραυρομένων γὰρ τινων τόπων θερμὴ φλεγμασία γίνεται ἡ δὲ φλεγμασία ὑπερβολὴ θερμότητος οὕσα ποιεῖ τοὺς πυρετούς. Ἐν μὲν οὖν τῷ θέρει ξηραὶ καὶ θερμαὶ εἰσιν αἱ νόσοι, ἐν δὲ τῷ χειμῶνι ὑγραὶ καὶ θερμαὶ, διὸ ὀξείαι ταχέως γὰρ ἀναιροῦσιν οὐ γὰρ θέλει πέττεσθαι διὰ τὸ πλῆθος τοῦ περιττώματος.

- 7 Διὰ τί ποτε ὁ λοιμὸς μόνη τῶν νόσων μάλιστα τοὺς πλησιάζοντας τοῖς θεραπευομένοις προσαναπύμπλησιν; Ἡ ὅτι μόνη τῶν νόσων κοινὴ ἐστὶν ἅπασιν, ὥστε διὰ τοῦτο πᾶσιν ἐπιφέρει τὸν λοιμόν, ὅσοι φανύλως ἔχουσιν προὔπαρχουσιν. Καὶ γὰρ διὰ τὸ ὑπέκκαυμα τῆς νόσου τῆς παρὰ τῶν θεραπευομένων γινομένης ταχέως ὑπὸ τοῦ πράγματος ἀλίσκονται.

- 8 Διὰ τί τοῦ χειμῶνος βορείου γενομένου, εἰς τὸ ἔαρ

α εὐδίων ν. ἑμέτρως Κ^α. οὐ om. Ca. K^a. N^a. X^a. v. w. et pr. Y^a.
 τ γινομένων K^a. N^a. Y^a: ceteri γενομένων. ν ἐν τῇ μεταβολῇ X^a. π καὶ]
 καὶ οἱ X^a, om. Ca. x λοιμοῦ ν. γ ὁ Ca. z ἀπολαμβάνουσι X^a.
 α μᾶλλον X^a. β ὅτι Ca.: ceteri διότι. sed pr. Y^a. om. c πυρετῶν Ca.
 K^a. Y^a. ν. d δέ] γὰρ Ca. e θερμασία X^a. f αἱ om. Ca. K^a. N^a. X^a.
 Y^a. ν. g ἡ Ca. K^a. N^a. X^a. Y^a. ν. h λιμὸς K^a. i περὶ Ca. k τὰ] τὸ
 ἐπ' αὐτῷ margo r.

ἔπομβρον ¹ γίνηται καὶ νότιον, τὸ θέρος νοσῶδες γίνεται πυρετοῖς καὶ ὀφθαλμίαις; Ἡ ὅτι τὰ τε σώματα ἐκδέχεται τὸ θέρος πολλὴν ἔχοντα ἄλλοτρίαν ὑγρότητα, καὶ ἡ γῆ καὶ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἂν οἰκῶσι, ² γίνεται ἐφυδρος καὶ τοιοῦτος οἷοι λέγονται οἱ ³ αἰ νοσῶδες τόποι; Πρῶτον μὲν οὖν ὀφθαλμίαι ⁴ γίνονται τηκομένης τῆς περὶ τὴν κεφαλὴν ⁵ περιπτώσεως, ἔπειτα πυρετοί. Δεῖ γὰρ νοῆσαι ὅτι τὸ αὐτὸ καὶ θερμότερον γίνεται καὶ ψυχρότερον, οἷον ὕδωρ καὶ λίθος ὁ μὲν ζεῖ, τὸ δὲ κᾶει μᾶλλον. Ἐν τε οὖν ⁶ αἰρι πνίγη γίνεται ⁷ θερμαινόμενον τοῦ αἵρος διὰ πάχος, καὶ ἐν τοῖς σώμασιν ὡσαύτως πνίγη καὶ καῦματα, τὸ δὲ ἐν σώματι καῦμα πυρετός ἐστιν, ἐν δὲ ὀφθαλμοῖς ὀφθαλμία. Ὅλος δὲ ⁸ καὶ ἡ μεταβολὴ ἰσχυρὰ οὖσα τὰ σώματα φθείρει, ὅταν τοῦ ⁹ ἥαρος ὑγροῦ ὄντος αὐτοῦ ¹⁰ ἐπιλαμβάνῃ τὸ θέρος θερμὸν ¹¹ ὃν καὶ ξηρόν. Ἐτι ¹² δὲ χαλεπώτερον, εἰ καὶ τὸ θέρος ἔπομβρον ¹³ γένηται. Ἐχει γὰρ ὁ ἥλιος ὕλην ἣν ποιήσῃ ¹⁴ ζεῖν ¹⁵ καὶ ἐν ¹⁶ τοῖς σώμασι καὶ ἐν τῇ γῇ καὶ αἰρί· διὸ γίνονται πυρετοὶ καὶ ὀφθαλμίαι.

Διὰ τί, εἰ καὶ ὁ χειμὼν νότιος γένηται καὶ ἔπομβρος, τὸ ¹⁷ δὲ ἥαρ αὐχμηρὸν καὶ βόρειον, νοσῶδες γίνεται καὶ τὸ ἥαρ καὶ τὸ θέρος; ¹⁸ Ἡ ὅτι ἐν μὲν τῷ χειμῶνι διὰ τὴν ἀλέαν καὶ ὑγρότητα ὁμοίως τὰ σώματα διάκειται τῇ ὥρᾳ; Ὑγρὰ γὰρ ἀνάγκη εἶναι καὶ οὐ συνεστηκότα. Οὕτω δὲ ἐχόντων, τὸ ¹⁹ ἥαρ ψυχρὸν ὃν ἔπηξε καὶ ἐσκλήρυνεν αὐτὰ διὰ τὸν αὐχμὸν, ²⁰ ὥστε ταῖς μὲν κνουσαῖς ὁ ²¹ τόκος ὁ ἑαρινὸς εἰς ἐκτρώσεις ²² γίνεται διὰ τὴν θερμασίαν καὶ τὸν σφακελισμὸν τὸν γινόμενον ὑπὸ τῆς ξηρᾶς ψυχρότητος, ἅτε οὐκ ἐκκρινομένης τῆς ὑγρότητος, τὰ δὲ ²³ κνύμενα παιδία ἀσθενῇ ²⁴ γίνεται καὶ πηρὰ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους· συμβέβηκε ²⁵ γὰρ τότε ²⁶ γεν-

¹ καὶ νότιον γένηται C^a. ² γίνεται] ἀναγίνεται C^a. ³ αἰ om. C^a. ⁴ περιπτώσεως X^a. ⁵ αἰρι K^a. ⁶ καὶ om. v. ⁷ ἥαρος K^a; ceteri αἵρος. ⁸ ἐπιλαμβάνει C^a. ⁹ ὃν] αὐ X^a, om. v. ¹⁰ δὲ om. v. ¹¹ ζην v. et pr. Y^a. ¹² καὶ om. C^a. ¹³ τῷ σώματι v. ¹⁴ ἡ om. C^a. K^a. N^a. Y^a. v. ¹⁵ ὥσπερ K^a, ὅθεν X^a. ¹⁶ τόπος u, πόνος margo u. ¹⁷ γίνεσθαι C^a. K^a. N^a. Y^a. ¹⁸ κνύμενα Y^a. v. ¹⁹ γίνεσθαι N^a. Y^a. v. ²⁰ γὰρ τὰ τότε K^a. ²¹ γινόμενα pr. v.

νώμενα ^h [ἐν εὐδία] καὶ συστήναι καὶ τραφῆναι ἐν τῇ τε-
 3 κούσῃ. Τοῖς δὲ ἄλλοις, ἅτε ἐν τῷ ¹ ἔαρι οὐκ ἀποκαθαρθέν-
 τος τοῦ φλέγματος τὴν ὑπερβολήν, ὃ συμβαίνει ὅταν ἀλεει-
 νὸν γένηται, ἀλλὰ διὰ ψύχος συστάντος, ὅταν ἐπιλάβῃ τὸ
 θέρος καὶ ἡ ἀλέα τήκουσα ^k βία, τοῖς μὲν χολώδεσι καὶ ξη-
 ροῖς, διὰ τὸ μὴ ¹ διερὰ εἶναι τὰ σώματα αὐτοῖς ἀλλὰ τὴν
 φύσιν αὐὸν ἔχειν, ^m γίνονται μὲν ὑγρότητες, αὗται δὲ λεπταί,
 ὥστε ὀφθαλμίαις ξηραῖς ἀλίσκονται, οἱ δὲ φλεγματώδεις
 4 βράγχοις καὶ εἰς τὸν πνεύμονα κατάρροις. Ταῖς γυναιξὶ δὲ
 δυσεντερφαί γίνονται διὰ τὴν ὑγρότητα καὶ ψυχρότητα τῆς
 φύσεως, τοῖς δὲ γεραιτέροις ἀποπληξίαι, ὅταν ἀθρόον ⁿ λυ-
 θὲν ὑγρὸν ἐπιπέσῃ καὶ δι' ἀσθένειαν τοῦ συμφύτου θερμοῦ
 παγῇ.

ΙΟ Διὰ τί; ἐὰν ^o μὲν τὸ θέρος αὐχμηρὸν γένηται καὶ ^p βό-
 ρειον, τὸ δὲ μετόπωρον ^q ἐναντίον, ὑγρὸν καὶ ^r νότιον, ἐν τῷ
 χειμῶνι κεφαλαλγίαί τε γίνονται καὶ βράγχοι καὶ βῆχες,
 καὶ τελευτῶσιν εἰς φθίσεις; Ἡ ὅτι λαμβάνει ὕλην πολλὴν
 ὁ χειμῶν, ὥστ' αὐτῷ ἔργον ἐστὶ πῆξαι τὴν ὑγρότητα καὶ
 2 ^s φλέγμα ποιῆσαι; Ἐν μὲν οὖν ταῖς κεφαλαῖς ὅταν ὑγρασία
 γένηται, βάρη ποιεῖ, ἐὰν δὲ ^h πολλή καὶ ψυχρά, σφακελι-
 σμούς· ἐὰν δὲ ^t διὰ πλῆθος μὴ πῆξῃ, ρεῖ εἰς τὸν ἐχόμενον
 τόπον, ὅθεν ^v αἱ βῆχες καὶ οἱ βράγχοι καὶ αἱ φθοαὶ γίνονται.

ΙΙ Διὰ ^w τί, ἐὰν βόρειον γένηται τὸ θέρος καὶ αὐχμῶδες,
 καὶ τὸ μετόπωρον, συμφέρει τοῖς φλεγματώδεσι καὶ ταῖς
 γυναιξίν; Ἡ ὅτι ἡ φύσις ἐπὶ θάτερα ἀμφοῖν ὑπερβάλλει,
 ὥστε εἰς τοῦναντίον ἡ ὥρα ἐλκύσασα καθίστησιν εἰς τὴν
 εὐκрасίαν· καὶ ^x παραχρῆμά τε ὑγιαίνουσιν, ἐὰν μὴ τι δι'
 ἑαυτοὺς ^y ἀμαρτάνωσι, καὶ εἰς τὸν χειμῶνα οὐχ ὑγροὶ ἀφι-
 κνούνται, ἔχοντες ὑπεκκαύματα τῷ ψύχει.

^h ἐν εὐδείᾳ C^a, om. pr. X^a. ⁱ ἔαρι K^a. N^a. Y^a: ceteri ἀέρι. ^k βία
 om. pr. Y^a. ¹ διερεῖ N^a. ^m γεννῶνται v. ⁿ ὑγρὸν λυθὲν v.
^o μὲν om. C^a. N^a. Y^a. v. ^p βόρειον] νότιον C^a. v. et pr. Y^a. ^q ἐναν-
 τίων καὶ ὑγρὸν C^a. ^r νότιον] βόρειον C^a. v. et rc. Y^a, om. N^a. ^s φλέ-
 γματα C^a. ^t διὰ om. C^a. ^v αἱ] καὶ pr. Y^a, om. N^a. ^w τί δὲ ἐὰν
 N^a. Y^a. ^x παρὰ, omisso χρῆμα, C^a. ^y ἀμαρτάνουσι C^a.

Διὰ τί τοῖς χολώδεσι νοσῶδές ἐστι τὸ βόρειον καὶ αὐχμῶ- 12
 des θέρος καὶ μετόπωρον; Ἡ ^α ὅτι ἐπὶ ταῦτό ῥέπει αὐτοῖς
 τὸ σῶμα καὶ αἱ ὥραι, ὥστε ὥσπερ πῦρ ἐπὶ πυρὶ γίνεται.
 Ξηραينوμένων γὰρ τῶν σωμάτων, καὶ τοῦ γλυκυτάτου μὲν ^α
 ἐξικμαζομένου ἐξ αὐτῶν, ὑπερθερμαινομένων δὲ λίαν, ἀνάγκη
 διὰ μὲν τὰς συντήξεις ὀφθαλμίας ξηρὰς γίνεσθαι, διὰ δὲ τὸ
 χολώδες τοὺς ὑπολειπομένους εἶναι χυμούς, ὑπερθερμαινομέ-
 νων δὲ ^α καὶ τούτων πυρετοὺς ὀξεῖς γίνεσθαι ἅτε ὑπ' ἀκράτου
 τῆς χολῆς, ἐνίοις δὲ μανίας, οἷς ἂν μέλαινα χολὴ φύσει ἐνῇ·
 αὕτη γὰρ ἐπιπολάζει ἀναξηραينوμένων τῶν ἐναντίων ^β χυ-
 μῶν.

Διὰ τί τὸ τὰ ὕδατα μεταβάλλειν νοσῶδές φασιν εἶναι, 13
 τὸ δὲ τὸν ἀέρα οὐ; Ἡ ὅτι τοῦτο γίνεται τροφή, καὶ ἔχον-
 τες καὶ ἀπολελαυκότες τοῦ ὕδατος ἀπέρχονται, τοῦ δὲ ἀέρος
 οὐδέν; Ἐτι ὕδατος μὲν πολλὰ εἶδη ^ε ἐστὶ καὶ ^δ διάφορα καθ'
 αὐτά, ἀέρος δὲ οὐ, ὥστε καὶ τοῦτο αἴτιον. Ἐν μὲν γὰρ
 τῷ ἀέρι σχεδὸν τῷ αὐτῷ συμβαίνει διατελεῖν καὶ ἀποδημούν-
 τας, ἐν δὲ ὕδασι ἄλλοις· διὸ καλῶς δοκεῖ ^ε νοσώδης ἢ τοῦ
 ὕδατος μεταβολὴ εἶναι.

Διὰ τί μᾶλλον ἢ τοῦ ὕδατος ἢ ^ε ἢ τῶν σίτιων μεταβολὴ 14
 νοσώδης; Ἡ ὅτι πλείστον ἀναλίσκομεν τὸ ὕδωρ; Ἐν τε
 γὰρ ^β τοῖς σιτίοις ὑπάρχει καὶ ὄψοις, καὶ ἐν τῷ πόματι τὸ
 πλείστον ὕδωρ.

Διὰ ^ι τί ἢ μεταβολὴ νοσώδης; Ἡ ὅτι πᾶσα μὲν ἢ με- 15
 ταβολὴ καὶ ὥρας καὶ ἡλικίας εὐκίνητον. Εὐκίνητα γὰρ τὰ
 ἄκρα, οἷον ^κ καὶ αἱ ἀρχαὶ καὶ αἱ τελευταί. Ὡστε καὶ αἱ
 τροφαὶ ἕτεραι οὐσαι ἀλλήλας φθείρουσιν· αἱ μὲν γὰρ ἄρτι,
 αἱ δὲ οὐπω προσπεφύκασιν. Ἐτι δὲ ὥσπερ ἢ ποικίλη τρο- ^α
 φὴ νοσώδης (ταραχώδης γὰρ καὶ οὐ μία πέψις), οὕτω συμ-
 βαίνει μεταβάλλουσι ^ι τὸ ὕδωρ ποικίλη πόματος χρῆσθαι

^α ὅτι om. Ca.   ^α καὶ om. idem.   ^β χειμῶνι Ca.   ^ε ἐστὶ] μὲν Ca.
^δ διαφοραὶ Ca. Ya.   ^ε νοσώδης om. Ca.   ^ε ἢ post ἢ om. Xa.   ^ε ἢ om.
 Ca. Na. Xa. Ya.   ^β τοῖς om. Ca.   ^ι τί δὲ ἢ Xa. Ya.   ^κ καὶ post οἷον om.
 Xa.   ^ι τὸ addidit Ca.

τῇ τροφῇ· καὶ ἡ τοιαύτη τροφή κυριωτέρα τῆς ξηρᾶς ἐστὶ
^m τῷ πλείστον εἶναι καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν σιτίων τὸ ὑγρὸν ⁿ γί-
 νεσθαι τροφήν.

16 Διὰ τί ^o ἡ τῶν ὑδάτων μεταβολὴ τοῖς ἔχουσι φθειράς
 ῥποικεί πολλοὺς ἔχειν; Ἡ ὅτι ἀπεψία γινομένη ^q τοῦ ὑγροῦ
 διὰ τὴν παραχὴν, ἣ γίνεται διὰ τὴν ποικιλίαν τοῦ ὕδατος
 πυκνὰ μεταβάλλουσιν, ὑγρότητα ἐμποικίει, καὶ μάλιστα ἐν
 τῷ ^r ἐπιτηδείως ὑπάρχοντι τόπῳ; Ὁ δὲ ἐγκέφαλος ὑγρός·
² διὸ καὶ ἡ κεφαλὴ ἀεὶ μάλιστα. Δηλοῖ δέ, ὅτι αἱ τρίχες
 ἔνεισι μάλιστα ἐν αὐτῇ. Ἡ δὲ τοῦ τόπου τούτου ὑγρότης
 φθειρῶν ποιητικὴ. Δηλοῖ δὲ ἐπὶ τῶν παίδων ὑγροκέφαλοί
 τε γὰρ εἰσι, καὶ πολλάκις ἢ κορυζῶσιν ἢ αἷμα ποικί ρεῖν, καὶ
 φθειράς πλείους οἱ ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ ἔχουσιν.

17 Διὰ τί ἀπὸ Πλειάδος μέχρι ζεφύρου οἱ πᾶς μακρὰς νό-
 σους κάμνοντες μάλιστα ἀναιροῦνται, καὶ οἱ γέροντες μάλ-
 λον τῶν νέων; Πότερον ὅτι δύο ἐστὶ τὰ φθαρτικώτατα,
 ὑπερβολὴ τε καὶ ψύχος; Τὸ γὰρ ζῆν θερμόν, ἡ δὲ ὥρα
 αὕτη ἄμφω ταῦτ' ἔχει· ψυχρά τε γὰρ ἐστὶ, καὶ ἀκμαιοτά-
² τος ὁ χειμὼν· τὸ λοιπὸν γὰρ ^t ἔαρ ἐστίν. Ἡ ὅτι ὁμοίως
 μὲν διάκεινται τοῖς γέρουσι τῶν καμνόντων οἱ τὰς μακρὰς
 κάμνοντες ἀσθενείας; Οἷον γὰρ ἤδη γῆρας ἢ μακρὰ ἀσθένεια
 συμβαίνει· τὸ γὰρ σῶμα ἀμφοῖν ξηρὸν καὶ ψυχρόν ἐστὶ,
 τῶν μὲν δι' ἡλικίαν, τῶν δὲ διὰ νόσον. Ὁ δὲ χειμὼν καὶ οἱ
 πάγοι ὑπερβολὴ ἐστὶ ψυχρότητος καὶ ξηρότητος. Μικρὰς
 οὖν δεομένοις αὐτοῖς ῥοπῆς γίνεται οἷον πῦρ ἐπὶ πυρὶ ὁ χει-
 μὼν, καὶ φθείρει διὰ ταῦτα.

18 Διὰ τί ἐν τοῖς ἐλώδεσι τὰ μὲν ἐν τῇ κεφαλῇ ἔλκη ταχὺ
 ὑγιαίνεται, τὰ δὲ ἐν ταῖς κνήμαις μόλις; Ἡ ὅτι βαρεῖα ἡ
 ὑγρότης διὰ τὸ γεώδης εἶναι, τὰ δὲ βαρεὰ εἰς τὸ κάτω ἀπο-
 χωρεῖ; Τὰ μὲν οὖν ἄνω ἔκκριτα ^v διὰ τὸ ἀποκεχωρημένοι

^m τὸ πρ. C^a. ⁿ γίνεσθαι τὴν τροφήν C^a. ^o αἱ τῶν ὑδάτων μεταβολαὶ
 C^a. Na. Y^a. et corr: X^a. ^p ποιοῦσι corr: X^a. ^q τοῦ ὑγροῦ om. C^a.
^r nonne ἐπιτηδείῳ? ^s διὸ] ἐστὶ C^a. ^t ἔαρ om. Na. ^v διὰ—τὰ κάτω
 om. C^a.

εἰς τὰ κάτω, τὰ δὲ κάτω ὡ πολλῆς γέμει περιττώσεως καὶ εὐσήκτου.

Διὰ τί, ἐὰν τοῦ χειμῶνος γενομένου βορείου καὶ τοῦ ἔαρος 19 νοτίου καὶ ἐπόμεβρου τὸ θέρος λίαν αὐχμηρὸν γένηται, θαλασσῶδες γίνεται τὸ μετόπωρον πᾶσι, μάλιστα δὲ τοῖς παιδίοις, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ δυσεντερία καὶ τεταρταῖοι ^α χρόνιοι γίνονται ἐν αὐτῷ; Ἡ ὅτι μετρίου μὲν ἐπεγενομένου ὕδατος ^α θερinoῦ καταψυχθὲν τὸ ζέον ὑγρὸν ἐν ἡμῖν λωφᾷ, ὅσον ἡθροίσθη ἐν τῷ ἡρι γενομένῳ [τῷ] ὑγρῷ; Εἰ δὲ μή, τὰ μὲν παιδία διὰ τὸ ὑγρὰ ^γ εἶναι φύσει καὶ θερμὰ ὑπερζει τῷ πάθει, διὰ τὸ μὴ καταψυχθῆναι. Ὅσα δὲ μὴ τοῦ θέρους, τοῦ ^α μετοπώρου ὅσον ἐκζει. Αἱ δὲ περιττώσεις ἐὰν μὴ ^β εὐθὺς ἀνέλωσι, περὶ πνεύμονα καὶ ἀρτηρίαν γινόμεναι—ἄνω γὰρ πρῶται συνίστανται διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀέρος ἡμᾶς θερμαίνεσθαι διὰ γὰρ ταῦτα καὶ ὀφθαλμίαι ^α πυρετῶν ^β πρότερον γίνονται ἐν τῷ νοσερῷ θέρει. Ἐὰν οὖν μὴ ἐν τοῖς ^γ ἄνω, καθάπερ εἴρηται, τὰ ^δ περιττώματα εὐθὺς ἀνέλῃ, καταβαίνουνσιν εἰς τὰς κοιλίας ἄπεπτα ὄντα, τοῦτο δὲ ἐστὶ δυσεντερία, ^δ διὰ τὸ μὴ ἐκκρίνεσθαι ὑπὸ πλήθους τὸ ὑγρὸν. Καὶ ἐὰν ^ε παύσωνται, τεταρταῖοι γίνονται τοῖς σωζομένοις· ἡ γὰρ τοῦ ἀπέκτου ὑπόστασις μονιμωτάτη ἐστὶ καὶ ^ε σύντομος γίνεται τῷ σώματι, καθάπερ ἡ μέλαινα χολή.

Διὰ τί, ἐὰν τὸ θέρος ἐπομβρον γένηται καὶ νότιον, καὶ 20 τὸ μετόπωρον, ὃ χειμῶν νοσερὸς γίνεται; Ἡ ὅτι σφόδρα ὑγρὰ τὰ σώματα ὃ χειμῶν λαμβάνει, καὶ ἡ μεταβολὴ ἔτι μεγάλη γίνεται ἐξ ἀλέας πολλῆς καὶ οὐκ ἐκ προσαγωγῆς, διὰ τὸ καὶ τὸ ^ε μετόπωρον γίνεσθαι ἀλεινόν, ὥστε τοῖς μὲν γίνεσθαι ἀνάγκη τὰ ὀξέα νοσήματα, μὴ ἀραιοῖς οὖσι· τοῖς γὰρ τοιούτοις ἄνω μᾶλλον τὰ ὑγρὰ περιττώματα ἀθροίζεται, διὰ ^β τὸ τούτους μὲν τοὺς τόπους ἔχειν χώραν, τοὺς

^α πολλῆς περιπτώσεως, omisso γέμει, X^a. ^α χρόνιοι C^a. ^γ εἶναι πρὸς θερμὰ X^a. Y^a. ^α μετοπώρου C^a. ^α πυρετοῦ C^a. X^a. ^β πρότερον om. C^a. ^δ περιττώματα X^a, qui ita solet. ^δ διὰ γὰρ τὸ C^a, διὰ δὲ τὸ Y^a. ^ε παύσονται N^a. ^ε σύντομος C^a. ^ε μετόπωρον C^a. ^β τὸ om. C^a.

- ² δὲ κάτω ἑτέρους εἶναι. Οἱ οὖν ὄντες πυκνόσαρκοι οὐ ^h πολλὰ περιττώματα δέχονται. Ψυχομένης οὖν τῆς περιττώσεως τῆς ἐν τοῖς ἄνω μέρεσι τοῦ σώματος, ὥσπερ τοῖς οἰνωμένοις ὅταν ῥιγῶσι, τὰ εἰρημένα ⁱ νοσήματα συμβαίνει γίνεσθαι.
- ³ Τοῖς δὲ ἀραιότεροις πυρετῶν γινομένων, τοὺς ἀπὸ πλείστης ἀπεψίας ^k γινομένους πυρετοὺς καύσους συμβαίνει γίνεσθαι, διὰ ^l τὸ τοῖς τοιούτοις ἐσκεδάσθαι μὲν μᾶλλον κατὰ πᾶν τὸ σῶμα τὰ ὑγρά ἢ τοῖς πυκνοσάρκοις, συνισταμένης δὲ τῆς σαρκὸς αὐτῶν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος θερμαινόμενα τὰ ὑγρά πυ-
⁴ ρετοὺς ποιεῖν. Ἡ γὰρ παντὸς τοῦ σώματος ὑπερβάλλουσα θερμότης ἐστὶ πυρετός· ἐπιτεινομένη δὲ διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἐνυπαρχούσης αὐτοῖς ὑγρότητος καῦσος γίνεται.
- ²¹ Διὰ τί, ὅταν ἐκ γῆς ^m ἀτμός ⁿ ἀνίη πολὺς ὑπὸ τοῦ ἡλίου, τὸ ἔτος ^o λοιμῶδες γίνεται; Ἡ ὅτι ὑγρὸν ἀνάγκη καὶ ἔπομβρον τὸ ἔτος σημαίνει, καὶ τὴν γῆν ὑγρὰν ἀνάγκη εἶναι; Οἶον ^p οὖν ἐν ἐλώδει τόπῳ ἢ οἰκησιν γίνεται. Νοσώδης δὲ ἡ τοιαύτη ἐστίν. Καὶ τὰ σώματα δὴ τότε ἀνάγκη περίττωμα πολὺ ἔχειν, ὥστε ἐν τῷ θέρει ἔχειν ὤλην ^q νοσώδη.
- ²² Διὰ τί γίνεται τὰ ἔτη νοσώδη, ὅταν γένηται φορὰ τῶν μικρῶν βατράχων τῶν φρυνοειδῶν; Ἡ ὅτι ἕκαστον εὐσθενεῖ ἐν τῇ οἰκείᾳ χώρᾳ τῆς φύσεως; Καὶ ταῦτα δὴ ^r φύσει ἐστὶν ὑγρά, ὥστε ἔπομβρον καὶ ὑγρὸν ^s σημαίνει τὸν ἐνιαυτὸν γίνεσθαι. Τὰ δὲ τοιαῦτα ἔτη νοσώδη ἐστὶν ὑγρά γὰρ τὰ σώματα ὄντα πολὺ ἔχει τὸ περίττωμα, ὃ ἐστὶ τῶν νόσων αἴτιον.
- ²³ Διὰ τί οἱ νότοι οἱ ξηροὶ καὶ μὴ ὑδατώδεις πυρετώδεις εἰσὶν; Ἡ ὅτι ὑγρότητα καὶ θερμὴν ἀλλοτρίαν ποιοῦσιν; Εἰσὶ γὰρ ὑγροὶ καὶ θερμοὶ φύσει. Τοῦτο δ' ἐστὶ πυρετώδης· ὁ γὰρ πυρετός ἐξ ^t ἀμφοτέρων τῆς τούτων ἐστὶν ὑπερβολῆς. Ὅταν μὲν οὖν ἄνευ ὕδατος πνέωσι, ταύτην ἐν ἡμῖν

^h πολλὰ om. Ca. ⁱ νοσήματα in margine Xa. ^k γενο-
 μένους pr. Ya. ^l τὸ ἐν τοῖς Ca. ^m ἀτμός post ἀνίη Xa, om. Ca.
ⁿ ἀνίει Ca. ^o λοιμῶδες Ca. ^p οὖν om. Ca. ^q νοσώδει Ca. ^r φύσει]
 φύσις Xa. ^s σημαίνειν Xa, Ya. ^t ἀμφοτέρων Ya.

ποιοῦσι τὴν διάθεσιν, ὅταν δὲ ἅμα ὕδατι, τὸ ὕδωρ καταψύχει ἡμᾶς. Οἱ δὲ ἐκ θαλάττης νότοι καὶ συμφέρουσι τοῖς φυ-² τοῖς· ^ν ἐψυγμένοι γὰρ ἀπὸ τῆς ^ω θαλάττης ² ἀφικνοῦνται πρὸς αὐτά. Αἱ δ' ἐρυσίβαι γίνονται ὑπὸ ὑγρότητος καὶ θερμῆς ἀλλοτρίας.

Διὰ τί ἐν τοῖς νότοις βαρύτερον ἔχουσι καὶ ἀδυνατώτερον ²⁴ οἱ ἄνθρωποι; ^α Ἡ ὅτι ἐξ ὀλίγου πολὺ ὑγρὸν γίνεται, δια- τηκόμενον διὰ τὴν ἀλέαν, καὶ ἐκ πνεύματος κούφου ὑγρὸν βαρὺ; ^β Ἐτι ^γ δὲ ἡ δύναμις ἡμῶν ἐν τοῖς ἄρθροις ἐστί, ταῦτα δὲ ἀνίσταται ὑπὸ τῶν νοτίων. Δηλοῦσι δὲ οἱ ψόφοι τῶν κεκολλημένων. Τὸ γὰρ γλίσχρον ἐν τοῖς ἄρθροις πεπηγὸς μὲν ² κινεῖσθαι κωλύει ἡμᾶς, ὑγρὸν δὲ λίαν ὃν συν- τείνεται.

Διὰ τί ἄρρωστοῦσι ^α μὲν μᾶλλον τοῦ θέρους, ἀποθνή- ²⁵ σκουσι δὲ μᾶλλον οἱ ἄρρωστοῦντες τοῦ χειμῶνος; ^β ^α Ἡ ὅτι τοῦ χειμῶνος διὰ τὴν πυκνότητα ἐντὸς τῶν σωμάτων συνε- σταλμένου τοῦ θερμοῦ, καὶ πονοῦντες μᾶλλον, εἰ μὴ πέτ- τοιμεν, τῶν ἐν ἡμῖν συνισταμένων περιττωμάτων, ἰσχυρὰν ἀνάγκη τὴν ἀρχὴν εἶναι τῆς νόσου; Τοιαύτην δὲ οὖσαν φθαρτικὴν εἰκὸς ἐστὶν αὐτὴν εἶναι. Ἐν δὲ τῷ θέρει, μανοῦ² καὶ κατεψυγμένου παντὸς τοῦ σώματος καὶ ἐκλελυμένου πρὸς τοὺς ^δ πόνους ὄντος, ἀρχὰς νόσων ἀνάγκη πλείους μὲν γί- νεσθαι διὰ τε κόπους καὶ ἀπεψίαν τῶν εἰσφερομένων (καὶ γὰρ οἱ νέοι καρποὶ τότε εἰσίν), ἀλλ' οὐχ οὕτως ἰσχυράς, διὸ εὐβόηητοι.

Διὰ τί μετὰ τὰς τροπὰς ἀμφοτέρας μέχρι ἑκατὸν ἡμε- ²⁶ ρῶν ἀποθνήσκουσι μάλιστα; ^α Ἡ ὅτι ἄχρι τοσούτου ἑκα- τέρα ^ε ἡ ὑπερβολὴ διέχει, ἥ τε τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ; ^β Ἡ δὲ ὑπερβολὴ τοῖς ἀσθενέσι ποιεῖ τὰς νόσους καὶ τὰς φθοράς.

^ν ἐψυγμένος Y^a. ^ω θαλάσσης X^a. ² ἀφικνεῖται C^a. Y^a. ^γ δὲ om. C^a. ² κωλύει κινεῖσθαι X^a. ^α μὲν om. C^a. ^β ἡ om. C^a. X^a. Y^a. ^ε ὅτι margo dedit X^a. ^δ τόπους u, πόνους ἢ κόπους margo u. ^ο ὅτι om. X^a. Y^a. ^ε ἡ om. C^a.

27. Διὰ τί τὸ ἕαρ καὶ τὸ φθινόπωρον νοσώδη; ^h Ἡ ὅτι αἱ μεταβολαὶ νοσώδεις; Τὸ δὲ μετόπωρον τοῦ ἕαρος νοσοδέσπερον, ὅτι μᾶλλον τοῦ θερμοῦ ψυχρομένου ἢ τοῦ ψυχροῦ θερμαινομένου νοσοῦμεν. Ἐν μὲν οὖν τῷ ἔαρι τὸ ψυχρὸν θερμαίνεται, ἐν δὲ τῷ μετοπώρῳ τὸ θερμὸν ψύχεται.
28. Διὰ τί ἰ ἐν τῷ χειμῶνι ἐλάττω μὲν τὰ ἀρρωστήματα ἢ ἐν τῷ θέρει, θανάσιμα δὲ μᾶλλον; Ἡ ὅτι ἐν μὲν τῷ θέρει ἀπὸ μικρᾶς προφάσεως ^k τὰ ἀρρωστήματα, ἐν δὲ τῷ χειμῶνι οὐ; Πεπτικώτεροι γὰρ ^l καὶ ὑγιεινότεροι ἡμῶν αὐτῶν, ὥστε εἰκότως τὰ ἀπὸ μείζονος προφάσεως γινόμενα μείζω καὶ ἀναιρετικώτερα. Ταῦτό δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἀθλητῶν καὶ ὅλως ἐπὶ τῶν ὑγιεινῶς διακειμένων ὁρώμεν ἢ γὰρ οὐ λαμβάνονται νόσῳ, ἢ ταχὺ συναπίασι· μεγάλης γὰρ αἰτίας δέονται.
29. Διὰ τί τοῦ μὲν φθινοπώρου καὶ τοῦ χειμῶνος οἱ ^m καῦσοι μᾶλλον γίνονται ἐν ταῖς ψυχραῖς ὥραις, τοῦ ⁿ δὲ θέρους τὰ ῥίγη ἐνοχλεῖ καρμάτων ὄντων; Ἡ ὅτι ^o τῶν κατὰ τὸν ἄνθρωπον ἡ χολὴ μὲν ἐστὶ θερμὸν, τὸ δὲ φλέγμα ψυχρὸν; Ἐν μὲν οὖν τῷ θέρει τὸ ψυχρὸν ἀναλύεται, καὶ διαχυθὲν ῥίγη καὶ τρόμους παρασκευάζει· ἐν δὲ τῷ χειμῶνι τὸ θερμὸν ² ὑπὸ τῆς ὥρας κρατεῖται κατεψυγμένον. Οἱ δὲ καῦσοι μᾶλλον ἐνοχλοῦσι τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ φθινοπώρου, ὅτι διὰ τὸ ψῦχος τὸ θερμὸν εἴσω συστέλλεται, ὃ δὲ καῦσος ^p ἔσωθεν ἐστὶ καὶ οὐκ ἐπιπολῆς· εἰκότως οὖν οἱ καῦσοι ταύτην τὴν ὥραν ³ γίνονται. Καταμάθοι ^q δ' ἂν τις τοῦτο ἀκριβέστερον ἐπὶ τῶν ^r ψυχρολουτρούντων τοῦ χειμῶνος καὶ τῶν τοῦ χειμῶνος λουομένων τῷ θερμῷ, ὅτι οἱ μὲν τῷ ψυχρῷ λουόμενοι, ἀπορριγώσασατες ὀλίγον χρόνον ἔως ^s λούονται, τὴν λοιπὴν ἡμέραν οὐδὲν πάσχουσιν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ, οἱ δὲ τῷ θερμῷ ὕδατι ⁴ χρησάμενοι δυσριγοτέρως ^t διάγουσι. Τῶν μὲν γὰρ τῷ ψυ-

Ἡ φθινόπωρον C^a. h ἢ om. C^a. X^a. Y^a. i ἐν μὲν τῷ X^a. k τὰ om. X^a. l καὶ om. C^a. Y^a. m καῦσοι C^a. n θέρους δὲ C^a. o τῶν om. C^a. p ἔσωθεν μὲν ἐστὶ C^a. q τοῦτο δ' ἂν τις X^a. r ψυχρολουτρούντων C^a. s λούονται C^a. X^a. t διάγουσι C^a.

χρῶ λοουμένων πυκνοῦται ἡ σὰρξ καὶ συστέλλεται εἰς τὸ θερμόν, τῶν δὲ θερμολουτρούντων ἡ σὰρξ ὁ αἰσθάνεται καὶ τὸ ὡς θερμόν ἕως τοῦ ἔξω τόπου ὡς περισπᾶται.

Τίς καταπλάσματος ἀρετή; Ἡ διὰ τὸ χυτικὸν εἶναι 30
καὶ ἰδρῶτα ποιοὶ καὶ ἀποκνοήν;

Ἡ δὴ δὴλον ὅταν ἔμπυον; Ἡ εἰς καταχεσμένον τοῦ θερ- 31
μοῦ ἀλλαγή, ἢ ἔμπυον, εἰ δὲ μή, οὐ;

Ποία δεῖ καίειν ἢ ποία δεῖ τέμνειν; Ἡ ὅσα μὲν ἔχου 32
στόμα μέγα καὶ οὐ ταχὺ συμφύεται, ταῦτα καίειν δεῖ, ὅπως
ἡ ἐσχάρα ἐκεῖ πέσῃ; Οὕτω γὰρ οὐκ ἔσται ὑποῦλα.

Τίς ἐναίμιον ἀρετή; Ἡ τὸ ξηραντικὸν εἶναι καὶ τῆς ἐκείνου 33
σῆς περιττώσεως σταλτικὸν ἄνευ ἐσχαρώσεως καὶ σήψεως
τῆς σαρκός; Οὕτω γὰρ ἂν ἀφλέγματον εἴη καὶ συμφυ-
τικόν. Μὴ ἐπιρρέσας μὲν γὰρ ὁ ἀφλέγματον ἔσται, ξη-
ρὸν δὲ ὅν συμφύεται. ἔως δ' ἂν ὑγρορροῇ, οὐ συμφύε-
ται. Διὰ τοῦτο οὐκ ὀριμέα τὰ πλεῖστα, ὥστε ἀποσπύ-
φειν.

Ποία τέμνειν δεῖ καὶ ποία καίειν, καὶ ποία οὐ, ἄλλα 34
φαρμάκοις; Ἡ τὰ μὲν ἐπὶ ταῖς μασχάλαις καὶ βουβώσι
φαρμάκω; Μετὰ γὰρ διαίρεσιν τὰ μὲν ἐπίπονα, τὰ δὲ ἐπι-
κίνδονα. Καίειν δὲ τὰ πλατέα τῶν φυμάτων καὶ ὅ πολλὰ
ἢ πρόβλημα ἔχοντα, καὶ ἐν φλεβιώδεσι καὶ μὴ εὐσάρκοις. Τέ-
μνειν δὲ τὰ εἰς ὃξὺ συνηγμένα καὶ τὰ μὴ ἐν στερεοῖς.

Διὰ τί, εἰς χαλκῷ τις τμηθῇ, ῥῆον ὑγιάζεται ἢ σιδήρῳ; 35
Πότερον ὅτι λειότερον, ὥσθ' ἦττον σπαράττει καὶ ποιεῖ
πληγὴν; Ἡ εἴπερ ἀκμὴν μᾶλλον ὁ σίδηρος λαμβάνει, ῥῆον
καὶ ἀπαθεστέρα ἢ διαίρεσις; Ἀλλὰ μὴν φαρμακῶδες ὁ χαλ-

ἢ ἀρεσῶται C^a. ὡς θερμόν om. C^a. ὡς post περισπᾶται Q.C^a.K^a.
O^a.X^a.Y^a.r.s.w.x. ΟΣΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ (βοηθηματικά C^a.Y^a.r.s.w., βοη-
θηματικά προβλήματα Q.O^a.) ΠΡΟΣ ΙΑΣΙΝ. ὡς καὶ ἰδρῶτα ποιεῖ
margo u, καὶ ἂν ἰδρωτοποιῇ C^a; καὶ ἀνδρωτὶ ποιεῖ Y^a. et, qui ποιεῖ, X^a.
ὡς C^a. ἢ ἔμπυον om. C^a. ὁ ἀφλέγματον ἂν X^a. ὁ ἀφλέγματον
C^a.X^a. ἔως—συμφύεται om. pr. X^a. ὁ συμφύεται C^a. ἢ ἀλλὰ
θεραπεύειν φαρμάκοις margo X^a. ὅ πολλὰ margo u. ἢ προβλήματα
X^a.u.

- κός, ἡ δὲ ἀρχὴ ^ι ἰσχυρά. ^κ Τὸ οὖν εὐθὺς ἅμα τῇ τομῇ θάττον τὸ φάρμακον ποιεῖ τὴν ^λ σύμφυσιν.
- 36 Διὰ τί δὲ καὶ τὰ ^μ διὰ χαλκοῦ καύματα θάττον ὑγιάζεται; Ἡ ὅτι μανότερον καὶ ἦττον σωματικόν, ἐν δὲ τοῖς στερεωτέροις πλείων ἡ θερμότης.
- 37 Πότερον ἡ ^π πτισάνη κουφοτέρα ἢ κριθίνη καὶ ^ο βελτίων πρὸς τὰ ἀρρωστήματα ἢ ἡ πυρίνη; Δοκεῖ γάρ τισιν αὕτη σημεῖον ποιουμένοις τοὺς μεταχειριζομένους, ὅτι ^ρ πολὺ εὐχρόστεροι οἱ περὶ τὴν τῶν ἀλεύρων ἐργασίαν ἢ ^q τὴν τῶν ἀλφίτων. Εἰθ' ὅτι ^ι ὑγροτέρα ἢ κριθή, τὸ δὲ ὑγρότερον ² ^ς πλέονος πέψως. Ἡ οὐθὲν ^ι κωλύει ἔνια ἔχειν δυσπεπτότερα καὶ ἔνια πρὸς κουφότητα χρησιμώτερα; Οὐ ^ν γὰρ μόνον ὑγροτέρα ἐστὶν ἡ κριθή τοῦ πυροῦ, ἀλλὰ καὶ ψυχροτέρα. Δεῖ δὲ τὸ ρόφημα καὶ τὸ προσφερόμενον τοιοῦτον εἶναι τῷ πυρέττοντι, ὃ τροφήν τε βραχεῖαν ποιήσει καὶ καταψύξει. Ἡ δὲ ^ω πτισάνη τοῦτο ἔχει ἢ κριθίνη διὰ γὰρ τὸ ὑγρότερον ἢ σωματωδέστερον εἶναι ὀλίγον δίδωσι, καὶ τοῦτο ψυκτικόν.
- 38 Διὰ τί τὴν αἰμωδίαν παύει ἢ ἀνδράχνη καὶ ἄλες; Ἡ ὅτι ἡ μὲν ὑγρότητά τινα ἔχει; Φανερά δὲ αὕτη ^ς μασσωμένοις τε, καὶ ἐὰν ^γ συνθλασθῇ χρόνον τινά· ἔλκεται γὰρ ἡ ὑγρότης. Τὸ δὲ γλίσχρον εἰσδυόμενον ἐξάγει τὸ ὀξύ. Καὶ γὰρ ὅτι συγγενής, ἡ ^ς ὀξύτης σημαίνει· ἔχει γὰρ ^α τινα ὀξύτητα ὁ χυμός. Ὁ δὲ ἄλς συντήκων ἐξάγει καὶ τὴν ὀξύτητα. Διὰ τί οὖν ἡ κονία καὶ τὸ ^β νίτρον οὐ; Ἡ ὅτι ^ς στύφει καὶ οὐ τήκει;
- 39 Διὰ τί τοὺς μὲν θερινοὺς κόπους λουτρῷ ἰᾶσθαι δεῖ, τοὺς δὲ χειμερινοὺς ^δ ἀλείμματι; Ἡ τοὺς μὲν ^ε ἀλείμματι διὰ

^ι ἰσχυρόν Y^a. ^κ τὸ μὲν οὖν X^a. præstiterit τῷ οὖν. ^λ φύσιν X^a.
^μ διὰ χαλκοῦ margo u, χαλκῷ X^a, κάτω C^a. Y^a. ^π πτισάνη C^a.
^ο βελτίω Y^a. ^ρ πολλοὶ C^a. ^q τὴν post ἡ om. C^a. ^ι ὑγρότερον X^a. Y^a. ^ς πλέονας margo X^a, πλέον οὐ Y^a, πλέον οὐ C^a. ^ι κωλύειν C^a. ^ν μόνον γὰρ C^a. ^ω πτισάνη C^a. ^ς μασσωμένοις Y^a. ^γ συνθλασθῇ margo u: ceteri συντεθῇ. ^ς ὀξύτης τὴν αἵμασιν σημαίνει margo C^a. ^α τινα post ὀξύτητα C^a, om. X^a. ^β λίτρον Y^a. ^ς ψύχει C^a. ^δ ἀλείμμασιν X^a. Y^a. ^ε ἀλείμμασι X^a.

τὰς φρίκας καὶ τὰς ^f γινομένας μεταβολάς; Θέρμη γὰρ
 εἰ λύνει δεῖ, ἢ ποιήσει ^h ἀλεάζειν· τὸ δ' ἔλαιον θερμόν. Ἐν
 δὲ τῷ θέρει καθυγραίνειν ἢ γὰρ ὥρα ξηρά, καὶ οὐ φοβερὰ
ⁱ αἱ φρίκαι διὰ τὴν ^k εἰς ἀλέαν ^l ἔκκλισιν. Ὀλιγοσιτία δὲ,
^m καὶ κωθωνισμὸς θέρους, τὸ μὲν ὅλως, τὸ δὲ μᾶλλον, ὁ μὲν
 πότος θέρους ὅλως διὰ τὴν ξηρότητα, ἢ δὲ ὀλιγοσιτία κοι-
 νὸν μὲν, μᾶλλον δὲ θέρους· ἐκθερμαίνεται γὰρ διὰ τὴν ὥραν
 ὑπὸ τῶν σιτίων.

Διὰ τί τῶν φαρμάκων τὰ μὲν τὴν κοιλίαν λύνει, τὴν δὲ ⁴⁰
 κύστιν οὐ, τὰ δὲ τὴν μὲν κύστιν λύνει, τὴν κοιλίαν δὲ οὐ;
 Ἡ ὅσα μὲν ἐστὶν ὑγρὰ τὴν φύσιν καὶ ὕδατος μεστά, ταῦτα
 ἂν ⁿ ἢ φαρμακώδη, λύνει τὴν κύστιν; Ἐκεῖ γὰρ ὑφίσταται
 τὰ ^o ἄπεκτα τῶν ὑγρῶν· ὑποδοχὴ γάρ ἐστὶν ἢ κύστις τοῦ μὴ
 πεπτομένου ὑγροῦ ἐν τῇ κοιλίᾳ, ^p οὐ μένει, ἀλλὰ πρὶν ποιη-
 σαί τι ἢ παθεῖν ὑποχωρεῖ. Ὅσα δὲ ἐκ γῆς τὴν φύσιν ἐστίν,
^q ἂν ἢ φαρμακώδη, ταῦτα δὲ τὴν κοιλίαν λύνει· ^r εἰς ταύτην
 γὰρ ἢ φορὰ τῶν γεωδῶν. Ὡστε ἂν ἢ κινητικόν, ταραττει.

Διὰ τί δὲ τὰ μὲν τὴν ἄνω κοιλίαν τὰ δὲ τὴν κάτω κινεῖ, ⁴¹
 οἷον ἐλλέβορος μὲν τὴν ἄνω, σκαμμωνία δὲ τὴν κάτω, τὰ
 δὲ ἄμφω, οἷον ἐλατήριον καὶ τῆς θαψίας ὁ ^s ὁπός; Ἡ ὅτι,
 τὰ μὲν ἐστὶ ^t θερμὰ τὰ δὲ ψυχρὰ τῶν φαρμάκων τῶν τὴν
 κοιλίαν ^v κινούντων, ὥστε τὰ μὲν διὰ τὴν ^w θερμότητα εὐθὺς
 ἐν τῇ ἄνω κοιλίᾳ ὄντα φέρεται ἐξ αὐτῆς πρὸς τὸν ἄνω
 τόπον, κακεῖθεν συντήξαντα μάλιστα μὲν τὰ ἀλλοτριώτατα
 καὶ ἥκιστα συμπεφυκότα, ἂν δὲ ἰσχυρὸν ἢ τὸ φάρμακον
 ἢ πλεον δοθῇ τῆς φύσεως, ^x ἀνάγει εἰς τὴν ἄνω κοιλίαν
 ταῦτά τε καὶ ^y ἐάν τι περίττωμα ἢ, καὶ διὰ τὴν θερμότητα

^f γινομένας Ca. Ya. ^g λούειν Ca. Ya. ^h ἐλαιάζειν pr. Ca. ⁱ αἱ om.
 pr. Xa. ^k εἰς] πρὸς margo u, om. Ca. et pr. Ya. ^l ἔγκλισιν margo
 u, ἔκλυσιν Ca. ^m καὶ om. Xa. ⁿ εἴη Ca. ^o ἄσηπτα Xa. Ya. ^p ὅπερ
 οὐ margo u, οὐ Ca, οὐ Ya. ^q ἐάν Ca. ^r εἰς—ταράττει om. Ca.
^s ὁπός Ca. ^t θερμὰ τὰ δὲ addidit margo u. ^v post κινούντων margo
 Xa. τὰ δὲ θερμὰ. ^w θερμ. καὶ εὐθὺς margo Xa. ^x ἀνάγει margo
 Xa. ceteri κατάγει. ^y codices ἐάν τὸ περίττωμα, ἢ καὶ, nisi quod ἢ
 om. Ca.

ταράττον τὸ πνεῦμα πολὺ γινόμενον ὑπ' αὐτοῦ, προσιστάν
 3 τοὺς ^α ἐμέτους ποιεῖ. Τὰ δὲ ψυχρὰ τὴν φύσιν αὐτῶν διὰ
 βάρος καὶ πρὶν παθεῖν τι ἢ ^α ποιῆσαι κάτω φέρεται, κακεῖθεν
 ὀρμῶντα τὸ αὐτὸ δρᾷ τοῖς ἄνω· κατὰ γὰρ τοὺς πόρους
 ἀνιόντα ἐκεῖθεν, καὶ κινήσαντα ὧν ἂν κρατήσῃ περιττωμάτων
 4 καὶ συντηγμάτων, λαβόντα τὴν αὐτὴν ἄγει ὁδόν. Ὅσα δὲ
 ἀμφοῖν μετέχει καὶ ἐστὶ μικτὰ τῶν φαρμακωδῶν ἐκ θερμοῦ
 καὶ ψυχροῦ, ταῦτα δὲ δι' ἐκατέραν τὴν δύναμιν ἀπεργάζεται
 ἄμφω, ὥσπερ ^β καὶ νῦν ^γ παρασκευάζουσιν οἱ ἰατροὶ μιγνύν-
 τες ἀλλήλοις.

- 42 Διὰ τί τὰ φάρμακα καθαίρει, ἄλλα δὲ πικρότερα ὄντα
 καὶ ^δ στρυφνότερα καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς τοιούτοις ὑπερβάλ-
 λοντα οὐ καθαίρει; ^ε Ἡ διότι οὐ διὰ τὰς τοιαύτας ^ς δυνά-
 μεις καθαίρει, ἀλλ' ὅτι ἄπεπτά ἐστιν; ^{ε'} Ὅσα γὰρ δι' ὑπερ-
 βολὴν θερμότητος ἢ ψυχρότητος, μικρὰ ὄντα τοὺς ὄγκους,
 ἄπεπτά ^η ἐστὶ καὶ οἷα κρατεῖν ἀλλὰ μὴ κρατεῖσθαι ὑπὸ τῆς
 τῶν ζώων θερμότητος, εὐδιάχυτα ὄντα ὑπὸ τῶν δύο κοι-
 2 λιῶν, ταῦτα φάρμακά ἐστιν. Ὅταν γὰρ εἰς τὴν κοιλίαν
 εἰσέλθωσι καὶ ^ι διαχυθῶσι, φέρονται καθ' οὗσπερ ἡ τροφή
 πόρους εἰς τὰς ^κ φλέβας, οὐ ^ι πεφθέντα δὲ ἀλλὰ κρατήσαντα
 ἐκπίπτει φέροντα ^μ τὰ ἐμπόδια αὐτοῖς· καὶ καλεῖται τοῦτο
 3 κάθαρσις. Χαλκὸς δὲ καὶ ἄργυρος καὶ τὰ τοιαῦτα ἄπεπτα
^ν μὲν ἐστὶν ὑπὸ τῆς τῶν ζώων θερμότητος, ἀλλ' οὐκ εὐδιάχυ-
 τα ταῖς κοιλίαις. Ἐλαιον ^ν δὲ καὶ μέλι καὶ γάλα καὶ τὰ
 τοιαῦτα τῆς τροφῆς καθαίρει, ἀλλ' οὐ τῷ ποιῶ ἀλλὰ ^ο τῷ
 ποσῷ· ὅταν γὰρ διὰ πλῆθος ἄπεπτα γένηται, ^ρ τότε ^α κα-
 4 θαίρει, ^ς ἄνπερ καθαίρη. Διὰ δύο γὰρ αἰτίας ἄπεπτά ἐστὶν,
 διὰ τὸ ποιά ^ς αὐτὰ εἶναι ^τ ἢ διὰ τὸ ποσά. Διόπερ οὐ φάρ-

^α ἐμέτους C^a. ^α ποιήσει Y^a. ^β καὶ νῦν om. C^a. ^γ παρασκευάζουσιν C^a, σκευάζουσιν Y^a. ^δ στρυφνότερα C^a. ^ε ἢ—καθαίρει om. C^a. ^ς δυνάμεις om. X^a. ^ε ὅσα—ἐστὶ in margine ponit X^a. ^η εἰσι C^a. ^ι διαχυθῶσι C^a. ^κ φλέβας φέρεται οὐ X^a. ^ι πεφθέντα C^a. ^μ τὰ om. X^a. ^ν μὲν et mox δὲ om. C^a. ^ο τῷ] οὐ τῷ C^a. ^ρ τότε] τότε καὶ X^a. Y^a. ^ς καθαίρη Y^a. ^ς ἄνπερ καὶ καθαίρη margo X^a. ^ς αὐτὰ om. C^a. ^τ ἢ] καὶ margo u.

μακόν ἐστίν οὐδὲν τῶν εἰρημένων· ὡς γὰρ διὰ δύναμιν καθαίρει. Στυφνότης δὲ καὶ πικρότης συμβέβηκε τοῖς φαρμάκοις καὶ δυσωδία ὡς τῷ ἐναντίον εἶναι· τῇ ἰ τροφῇ τὸ φάρμακον. Τὸ μὲν γὰρ α πεφθὲν ὑπὸ τῆς φύσεως, τοῦτο προσ-5 φύεται τοῖς σώμασι καὶ καλεῖται τροφή· τὸ δὲ μὴ πεφθὲν κρατεῖσθαι, β εἰσιὼν δὲ εἰς τὰς φλέβας καὶ δι' ὑπερβολὴν γ θερμότητος ἢ ψυχρότητος ταραττον, αὕτη δὲ φαρμάκου φύσις ἐστίν.

Διὰ τί τὸ μὲν πέπερι πολὺ μὲν ὄν τὴν κύστιν λύει, ὀλί- 43 γον δὲ τὴν κοιλίαν, ἡ δὲ σκαμμωνία πολλή οὖσα τὴν κοιλίαν λύει, ὀλίγη δὲ καὶ παλαιὰ τὴν κύστιν; Ἡ διότι ἐκάτερον ἐκατέρας ἐστὶ κινητικώτερα; Τὸ μὲν γὰρ πέπερι οὐρητικόν ἐστίν, ἡ δὲ σκαμμωνία δ καθαρτικόν. Τὸ μὲν οὖν πέπερι, 2 πολὺ μὲν ὄν φέρεται εἰς τὴν κύστιν καὶ οὐ διαχεῖται εἰς τὴν κοιλίαν, ὀλίγον δὲ ὄν κρατηθὲν διαλύει καὶ γίνεται φάρμακον αὐτῆς. Ἡ δὲ σκαμμωνία πολλή μὲν οὖσα εἰς τοῦτο 3 κρατεῖται ὥστε ε διαχυθῆναι, διαχυθεῖσα δὲ γίνεται φάρμακον διὰ τὴν εἰρημένην ἐν τοῖς ἀνωτέρω αἰτίαν· ὀλίγη δὲ οὖσα μετὰ τοῦ ποτοῦ ἀναπίνεται εἰς 6 τοὺς πόρους, καὶ ταχὺ πρὶν ταραῖσαι καταφέρεται εἰς τὴν κύστιν, καὶ ἐκεῖ τῇ αὐτῇ δύναμει ἀπάγει τὰ περιττώματα καὶ 7 τὰ ι συντήγματα ὅσα κ ἐξ ἐπιπολῆς ἐστίν. Ἡ δὲ πολλή, ὥσπερ εἴρηται, διὰ τὴν ἰσχὺν πολὺν χρόνον ἐμμεῖναισα κατάγει πολλὴν κάθαρσιν καὶ γεώδη.

Διὰ τί τὰς αὐτὰς φλεγμασίας οἱ μὲν ψύχοντες ὑγιά- 44 ζουσιν, οἱ δὲ θερμαίνοντες πέττουσιν; Ἄλλ' οἱ μὲν ἀλλοτρίᾳ θερμότητι, οἱ δὲ καταψύχοντες τὴν οἰκείαν συνάγουσιν.

Διὰ τί μεταβάλλειν δεῖ τὰ καταπλάσματα; Ἡ ὅτι ὡς 45 μᾶλλον αἰσθάνηται; Τὰ γὰρ συνήθη ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἐδε-

ν οὐ Ca. Ya. ὡς τῷ ἐναντίον om. Ca. x τῇ om. Ca. Ya. y τροφή Ca. z πεφθὲν Ca. α εἰσιὼντα Ca. et pr. Ya. b ψυχρότης ἢ θερμότητος Ca. c ἐστὶ μᾶλλον ἢ margo u. d καθαρτικόν Syllburgius: codices κατωρετικόν. e ἐν τῇ κοιλίᾳ Xa. Ya. f διαχυθὲν Ya. g τοὺς om. Ya. et pr. Xa. h τὰ post καὶ om. Ca. i συγκτήγματα Ca. k ἐξ om. Xa. Ya.

σμάτων οὐκέτι φάρμακα ἀλλὰ τροφή γίνεται, οὕτω καὶ ἐπὶ¹ τῶν τοιούτων.

46 Διὰ τί ὑγιεινὸν τὸ τῆς τροφῆς ^μ μὲν ὑποστέλλεσθαι, ^ν πονεῖν δὲ πλείω; Ἡ ὅτι τοῦ νοσεῖν αἷτιον περιττώματος πλήθος, τοῦτο δὲ γίνεται, ἡνίκα τροφῆς ὑπερβολὴ ^ο ἢ πόνων ἔνδεια.

47 Διὰ τί τὰ φάρμακα καὶ τὰ πικρὰ ὥς ἐπὶ ^ρ τὸ πολὺ καὶ τὰ δυσώδη καθαίρει; Ἡ ὅτι ἅπαντα τὰ ^q δυσώδη καὶ πικρὰ ἄκεπτά ἐστι; Διὸ καὶ τὰ φάρμακα πικρὰ καὶ δυσώδη ^τ τῷ γὰρ ἄκεπτα εἶναι καὶ κινητικὰ μετὰ πικρότητος ^ς φάρμακά ² ἐστίν. Καὶ ἐὰν δοθῇ πλείω, διαφθείρει. Ὅσα δέ, καὶ ^ι μικρὰ δοθῇ, διαφθαρτικά, ταῦτα ^ν οὐ φάρμακα λέγεται εἶναι ἀλλὰ θανατηφόρα. Οὐδ' ὅσα μὴ τῷ ποιῶ καθαίρει, οὐκ ἔστι φάρμακα. Καὶ γὰρ τῆς τροφῆς πολλὰ μὲν ταῦτο ποιεῖ, ἐὰν ^ω ποσὰ δοθῇ, οἶον γάλα, ἔλαιον, γλεῦκος· ἅπαντα δὲ ταῦτα διὰ τὸ μὴ εἶναι ^ς εὔπεπτα καθαίρει, καὶ τούτοις οἷς ³ μὴ εὔπεπτα καθαίρει, καὶ τούτους. Ἔστι γὰρ ἄλλα ἄλλοις εὔπεπτα καὶ δύσπεπτα. Διὸ οὐ πᾶσι ^γ ταῦτα φαρμακώδη, ἀλλ' ἐνίοις ἴδια. Ὅλως γὰρ τὸ φάρμακον δεῖ οὐ μόνον μὴ πέττεσθαι ἀλλὰ καὶ ² κινητικὸν εἶναι, ὥσπερ καὶ τὸ γυμνάσιον ἔξωθεν ἦκον ἢ ἔσωθεν τῇ κινήσει ἐκκρίνει τὰ ἀλλότρια.

48 Διὰ τί τὰ μὲν εὐώδη ^α οὐρητικά καὶ σπέρματα καὶ φυτά; Ἡ ὅτι θερμὰ καὶ εὔπεπτα, τὰ δὲ τοιαῦτα οὐρητικά· ταχὺ γὰρ λεπτύνει ἢ ἐνοῦσα θερμότης, καὶ ἡ ὁσμὴ οὐ σωματώδης, ἐπεὶ καὶ τὰ ὁσμώδη, οἶον σκόροδα, διὰ τὴν θερμότητα οὐρητικά, μᾶλλον μέντοι συντηκτικά· θερμὰ δὲ τὰ εὐώδη σπέρματα.

49 Διὰ τί δεῖ πρὸς μὲν τὰ μὴ καθαρὰ καὶ φαῦλα τῶν ἐλκῶν ξηροῖς καὶ δριμέσι καὶ στρυφνοῖς χρῆσθαι φαρμάκοις, πρὸς

¹ τῶν τοιούτων] τούτων C^a. ^μ μὲν ante τὸ C^a. ^ν ποιεῖν C^a. ^ο ἢ] ἦ ἢ C^a. Y^a. ^ρ τὸ om. C^a. ^q πικρὰ καὶ δυσώδη X^a. ^τ τὸ C^a. ^ς φάρμακόν C^a. Y^a. ^ι σμικρὰ X^a. ^ν οὐ] οὖν C^a. ^ω πᾶσα C^a. ^ς ἄπεπτα C^a. ^γ ταῦτα X^a. ² κινητικὰ C^a. ^α διουρητικά C^a. X^a.

δὲ τὰ καθαρὰ καὶ ὑγιαζόμενα ὑγροῖς καὶ μόνοις; Ἡ ^b διότι ἀπὸ μὲν τῶν μὴ καθαρῶν δεῖ ἀφαιρεῖν τι; Τοῦτο δ' ἐστὶν ὑγρότης ἀλλοτρία, ἣν ἀφαιρεῖν δεῖ. Τὰ δηκτικὰ δὲ καὶ δριμύα καὶ στρυφνὰ τοιαῦτα, καὶ τὸ ξηρὸν μᾶλλον τοῦ ὑγροῦ. Τὰ δὲ καθαρὰ συνεπουλώσεως δεῖται μόνον.

Διὰ τί συμφέρει πρὸς τὰ ἀπὸ φλέγματος νοσήματα ⁵⁰ ἐλαγνεία; Ἡ ὅτι τὸ ^d σπέρμα περιττώσεως ἀπόκρισις καὶ φύσει ὁμοιον φλέγματι, ^e ὥστε ἀφαιρούσα πολὺ φλεγματοῦδες ὠφελεῖ ἢ συνουσία. Ἰπότερον ^ε δὲ τροφήν προσφέ-
ρειν ἀρχομένῳ βέλτιον ἢ ὕστερον; Ἡ ἀρχομένῳ, ὅπως μὴ ^h προεξησθηγκότι ἢ φλεγμασία ⁱ ἐπιπίπτῃ; Ἡ οὖν ^k ἀπισχναντέον εὐθύς, ἢ οὕτω προσιοιστέον ἀναλαμβάνειν χρὴ πρῶτον τοῖς ῥοφήμασι· πραότερα γὰρ καὶ λειότερα καὶ εὐτηκτότερα, καὶ ἐκδέξασθαι τὴν τροφήν ἐκ τούτου ῥᾷδιόν ἐστιν ἀσθενεὶ σώματι. Οὐ γὰρ ἐν ^l τῇ κοιλίᾳ δεῖ παθεῖν τὰ σίτα ^m πρῶτον, διαχυθῆναί τε καὶ θερμανθῆναι μετὰ πόνου τῷ σώματι ταῦτα πέπονθεν.

Διὰ τί δεῖ σκοπεῖν τὰ περὶ τὸ οὖρον ⁿ σημεῖα, ἀπολαμ- ⁵¹ βάνοντα τὴν οὖρησιν, εἰ ἤδη πέπεπται, ἢ μὴ μᾶλλον ^o καὶ συνεχῶς οὐρούντα; Ἡ διότι σημεῖον ^p μὲν τοῦ πεπέφθαι, εἰ μὴ πυρρόν; Τοῦτο ^p δὲ γίνεται μᾶλλον διαλαμβάνουσιν. Ἡ διότι ^q ἐνοπτρον γίνεται ^r ἅπαν μᾶλλον ὑγρὸν χροῶς ^s ὀλίγον ἢ πολὺ ὄν; Ἐν μὲν γὰρ τῷ πολλῷ ὑγρῷ τὰ σχήματα ἐνοραῖται, ἐν δὲ τῷ ὀλίγῳ τὰ χρώματα, οἶον καὶ ἐπὶ τῆς δρόσου ^s καὶ τῶν ῥανίδων καὶ ἐπὶ τῶν ^t δακρύων τῶν ἐπὶ ταῖς ^v βλεφαρίσι. Συνεχῶς μὲν οὖν ἀφιέμενον γίνεται πλείον, διασπώμενον δὲ δέχεται μᾶλλον ὥστε καὶ ^w αὐ-

^b ὅτι ἀπὸ τῶν C^a. ^c λαγνεία C^a. ^d φλέγμα περιττώματος C^a. Y^a.
^e ὥστε καὶ ἀφ. margo X^a. ^f πρότερον X^a. Y^a. r. t. ^g δέ] γὰρ X^a. r. u.
om. C^a. Y^a. ^h προεξησθηγκότι C^a. ⁱ ἐπιπίπτει C^a. ^k ἐπισχνα-
τέον C^a. ^l τῇ om. X^a. ^m πρῶτα Y^a. ⁿ σημεῖον Y^a. ^o καὶ] ἢ
margo u, om. C^a. ^p μὲν et mox δὲ om. C^a. ^q ἐνοπτρον Y^a, τὸ
ἐνοπτρον C^a. ^r ἅπαν om. pr. Y^a. ^s καὶ ἐπὶ τῶν ῥ. C^a. ^t δακρυόντων
ἐπὶ C^a. X^a. Y^a. ^v βλεβαρίσι C^a. ^w αὐτὸ] τὸ αὐτὸ X^a. Y^a, τὸ αὐτὸ
τὸ C^a.

τὸ τοιοῦτον ἤδη διὰ τὴν πέψιν, καὶ φαίνεται μᾶλλον τῆς ἀνακλάσεως γινομένης καὶ ἐνόπτρου ^z ἐνοπτον διὰ τὴν διαίρεσιν.

- 52 ὅτι οὐ δεῖ πυκνοῦν τὴν σάρκα πρὸς ὑγίαν, ἀλλ' ἀραιοῦν ὥσπερ γὰρ πόλις ὑγιεινὴ καὶ τόπος εὖπνους (διὸ καὶ ἡ θάλασσα ὑγιεινὴ), οὕτω καὶ σῶμα τὸ εὖπνουν μᾶλλον ὑγιεινόν. Δεῖ γὰρ ἢ μὴ ὑπάρχειν μηθὲν περίττωμα, ἢ τούτου ὡς τάχιστα ἀπαλλάττεσθαι, καὶ αἰεὶ οὕτως ἔχειν τὸ σῶμα ὥστε λαμβάνον ^y εὐθύς ἐκκρίνειν τὴν περίττωσιν, καὶ εἶναι ἐν κινήσει καὶ μὴ ἡρεμεῖν. Τὸ μὲν γὰρ μένον σήπει, ὥσπερ ὕδωρ τὸ μὴ κινούμενον, σηπόμενον δὲ νοσοποιεῖ· τὸ δὲ ἐκκρινόμενον πρὸ τοῦ διαφθαρῆναι χωρίζεται. Τοῦτο οὖν πυκνούμενης μὲν τῆς σαρκὸς οὐ γίνεται (ὥσπερ γὰρ ἐμφράττονται ³ οἱ πόροι), ἀραιουμένης δὲ συμβαίνει. Διὸ καὶ οὐ δεῖ ἐν τῷ ἡλίῳ γυμνὸν βαδίζειν· συνίσταται γὰρ ἡ σὰρξ ^z καὶ κομιδῇ ἀποσαρκοῦται, καὶ ὑγρότερον τὸ σῶμα γίνεται· τὸ μὲν γὰρ ^a ἐντὸς διαμένει, τὸ δ' ἐπιπολῆς ἀπαλλάττεται, ὥσπερ καὶ ⁴ τὰ κρέα τὰ ὀπτὰ τῶν ἐφθῶν μᾶλλον. Οὐδὲ τὰ στήθη γυμνὰ ἔχοντα βαδίζειν· ἀπὸ γὰρ τῶν ἄριστα ὠκοδομημένων τοῦ σώματος ὁ ἥλιος ἀφαιρεῖ, ἃ ἥκιστα δεῖται ἀφαιρέσεως, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ ἐντὸς. Ἐκείθεν μὲν οὖν διὰ τὸ πόρρω εἶναι, ἐὰν μὴ μετὰ πόνου, οὐκ ἔστιν ἰδρῶτα ἀγαγεῖν, ἀπὸ τούτου δὲ διὰ τὸ πρόχειρον ῥάδιον.

- 53 Διὰ τί ποτε τοῖς χιμέτλοις καὶ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ συμφέρεται καὶ τὸ θερμόν; Ἡ ὅτι τὰ χιμέτλα δι' ὑπερβολὴν γίνονται ὑγροῦ; Τὸ μὲν ^b οὖν ψυχρὸν συνίστησι καὶ τραχύνει τὸ ὑγρόν, τὸ δὲ θερμόν ἐκπνευματοῖ καὶ ἔξοδον ποιεῖ τῷ πνεύματι, ἀραιοῦν τὴν σάρκα.

- 54 Διὰ τί τὸ ψυχρὸν καὶ ποιεῖ καὶ παύει τὰ χιμέτλα, καὶ τὸ θερμόν τὰ ^c πυρίκαυστα; Ἡ διὰ τὸ αὐτό; Ποιεῖ μὲν συντήκοντα, παύει δὲ ^d μᾶλλον ξηραίνοντα.

^z ἐνοπτον] ἐνόπτρου Ca, om. Ya. ^y εὐθύς ποι κρίνειν Xa. ^z καὶ ante κομιδῇ om. Ca. ^a ἐντὸς ὑγρόν δ. margo Xa. ^b οὖν om. Ca. ^c πυρίκαυστα Ya. et margo Xa, πυρικάυματα Ca. ^d μᾶλλον om. Xa.

^e Ἐν τοῖς πυρετοῖς διδόναι δεῖ τὸ ποτὸν πολλάκις καὶ 55
κατ' ὀλίγον. Τὸ μὲν γὰρ πολὺ παραρρεῖ, τὸ δὲ ὀλίγον
μὲν ^fπολλάκις δὲ διαβρέχει καὶ εἰς τὰς σάρκας χωρεῖ. Οἷα
γὰρ τὰ ἐν τῇ γῇ, εἰ μὲν κατὰ πολὺ ἔλθῃ τὸ ὕδωρ, παραρ-
ρεῖ, εἰ δὲ κατ' ὀλίγον, βρέχει μόνον, τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τοῖς
πυρετοῖς. Τὰ γὰρ ρέοντα ὕδατα εἰάν τις κατ' ὀλίγον ἄγῃ, ^g
^hὁ ὅχετός ἐκπίνει· εἰ δὲ τὸ ἴσον ἀθρόον ἄγῃ, ὅπου ^hἂν
ἄγῃ, χωρεῖ. Ἐπειτα κατακείσθω ἀκίνητος ὡς μάλιστα,
ἀκίνητος μὲν, ὅτι καὶ τὸ πῦρ φανερώς, εἰάν τις μὴ ⁱκινή, κα-
ταμαραίνεται. Πρὸς πνεῦμα δὲ μὴ κατακείσθω, διότι ὁ ἀνε-
μος τὸ πῦρ ἐξεγείρει καὶ ῥίπτιζόμενον τὸ πῦρ ἐξ ὀλίγου
πολὺ γίνεται. Περιστελλέσθαι δὲ τούτου ἕνεκεν, ὅτι πυρὶ ³
εἰάν ἀναπνοὴν μὴ διδῶς, σβέννυται. Καὶ τὰ ἱμάτια μὴ ἀπο-
γυμνούσθω, ἕως ἂν νοτὶς ^kἐγγένηται· τὸ φανερόν γὰρ πῦρ
τὸ ὑγρὸν σβέννυσιν. Κατὰ ταῦτα ^lδὲ καὶ ἐν τῇ φύσει.
^lἘπὶ δὲ τῶν ^mδιαλειπόντων πυρετῶν προπαρασκευάζειν δεῖ
καὶ ⁿἐκλούοντα, καὶ ^oπυριάματα πρὸς τοὺς πόδας παρατι-
θέντα, καὶ περιεσταλμένον ἀναπαύεσθαι, ὅπως ὅτι ^pθερμό-
τατος ἢ πρὸ τοῦ τὴν λήψιν εἶναι. ^qΚαὶ γὰρ ὅπου πολὺ ⁴
πῦρ, λύχνος οὐ δυνήσεται καίεσθαι· τὸ γὰρ πῦρ τὸ πολὺ τὸ
ὀλίγον ^rἄγει πρὸς ἑαυτό. Τούτου ^sἕνεκα πολὺ πῦρ ἐν τῷ
σώματι παρασκευάζειν δεῖ, ^tὅτι ὀλίγον ὁ πυρετὸς πῦρ ἔχει,
^v ὥστε τὸ πολὺ πῦρ ^wτὸ ὀλίγον πρὸς ἑαυτό ^xἄγει.

Τεταρταίοις πυρετοῖς δεῖ μὴ λεπτύνειν, ἀλλὰ πῦρ ἐν τοῖς 56
σώμασιν ^yἐμποιεῖν εἰσάγοντα. Δεῖ δὲ καὶ τοῖς γυμνασίοις
χρησθαι. ^zἩ δὲ ἡμέρα ἢ λήψις, λουσάμενον ὕπνον μὴ ζη-
τεῖν. Διὰ ^zδὲ τοῦτο καὶ συμφέρει θερμαίνουσα δίαίτα, ὅτι
ἀσθενὴς ὁ τεταρταῖος πυρετός· εἰ γὰρ μὴ ἦν ἀσθενής, οὐκ

^e ἐν] διὰ τί ἐν w. ^fπολλάκις δὲ om. Ca. Ya.v. ^gὁ om. Ca. ^hεἰ ἐάν
codices. ⁱἐκινή margo Xa. ^kγέννηται Ca. ^lδὴ Ca. ^mλειπόν-
των Ca. ⁿἐκλούοντα Q.Ca.Ka.Ya.v. et margo u. ^oπεριάμματα Ka.
^pθερμότερος codices: correxit Sylburgius. ^qκαὶ—καίεσθαι om. Ca.
^rπρὸς αὐτὸ ἄγει Xa. ^sἕνεκεν Ka.Oa.Ya.x. ^tδιότι Ca. ^vὥστε per
Ka.Oa.s. ^wτὸ post πῦρ om. Ca. ^xἄγειν w. ^yποιεῖν Ca. ^zδὲ]
γὰρ Ca.

² ἂν τεταρταῖος ἐγένετο. Ὅρᾱς; Ὅπου πῦρ πολὺ, λύχνος οὐ δύναται καίεσθαι· τὸ γὰρ πολὺ τὸ ὀλίγον πρὸς ^a ἑαυτὸ ^b ἀρπάζει. ^c Τούτου δ' ἔνεκεν πολὺ πῦρ ἐν τῷ σώματι ^d ἐμποιεῖν, ὅτι ὀλίγον ὁ πυρετὸς πῦρ ἔχει. Ἔστι δὲ τὸ καθ' ἡμέραν διαίτημα τὸ μὲν πῦρ τὸ δὲ νοτίδα εἰς τὸ σῶμα εἰσάγοντα. Εἰσὶ δὲ νόσοι αἱ μὲν ἀπὸ πυρὸς, αἱ δὲ ἀπὸ νοτίδος. 57* Ἰατρεύονται δὲ αἱ μὲν ἀπὸ πυρὸς νόσοι ^e νοτίδι, αἱ δὲ ἀπὸ νοτίδος πυρί· νοτίδα γὰρ ξηραίνει.

B. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ἸΔΡΩΤΑ.

Διὰ τί ^g οὔτε συντείνουσιν οὔτε κατέχουσι ^h τὸ πνεῦμα γίνεται ἰδρῶς, ἀλλὰ μᾶλλον ⁱ ἀνιέσιν; Ἡ ὅτι ^k τὸ πνεῦμα κατεχόμενον πληροὶ τὰς φλέβας, ὥστε κωλύει ἐξιέναι, ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ ἐκ τῶν κλεψυδρῶν, ὅταν πλήρεις οὔσας ^l ἐπιλάβῃ τις. Ὅταν δὲ ἐξέλθῃ, πολὺς γίνεται διὰ τὸ ἐν αὐτῇ ἐπιληψία ἀθροισθῆναι κατὰ μικρόν.

2 Διὰ τί οὐχ ἰδρῶσι τὰ ἐν θερμῷ ὕδατι μέρη, οὐδ' ἂν θερμὰ ἦ; Ἡ διότι ^m κωλύει τὸ ὕδωρ τήκεσθαι, ὃ δὲ ἰδρῶς τὸ κακῶς προσφκοδομημένον ἐστὶν ἐν τῇ σαρκί, ⁿ ὃ κωλύει τήκεσθαι, ὅταν ἐκκρίνηται διὰ θερμότητα.

3 Διὰ τί ὁ ἰδρῶς ἀλμυρόν; Ἡ διότι γίνεται ὑπὸ κινήσεως καὶ θερμότητος, ἀποκρινούσης ὅσον ἀλλότριον ἔνεστιν ἐν τῇ προσφύσει τῆς τροφῆς πρὸς αἷμα καὶ τὰς σάρκας; Τοῦτο γὰρ τάχιστα ἀφίσταται διὰ τὸ μὴ οἰκεῖον εἶναι καὶ ἔξω ^o ἐξικμάζει. Ἀλμυρὸς δ' ἐστὶ διὰ τὸ ^p τὸ γλυκύτατον καὶ κουφότατον εἰς τὸ σῶμα ἀνηλῶσθαι, τὸ δὲ ἀλλοτριώτατον καὶ ἀπεπτότατον ἀπολύεσθαι. Τὸ τοιοῦτον δὲ ἐν μὲν τῇ κάτω ὑποστάσει οὔρον καλεῖται, ἐν δὲ σαρκὶ ἰδρῶς· ἄμφω δὲ ἀλμυρὰ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

^a αὐτὸ X^a. ^b ἔλκει C^a. ^c τοῦτο X^a. ^d ἐμποιεῖ C^a. Y^a. ^e κατὰ codices. ^f ἰδρῶτων Q. ^g codices οὐδὲ σ. οὐδέ. ^h τὸ om. C^a. ⁱ ἀνίησιν C^a: ceteri ἀνιέσιν. ^k τὸ om. C^a. ^l μεταλάβῃ C^a. ^m τὸ ὕδωρ κωλύει X^a. ⁿ ὃ om. X^a, ὃ κωλύει τήκεσθαι om. C^a. Y^a. ^o ἐκμάζει C^a, ἐξικμάζειν X^a. ^p alterum τὸ om. C^a. X^a. Y^a.

Διὰ τί τὰ ἄνω ἰδρῶσι μᾶλλον τῶν κάτω; Πότερον τὸ 4
θερμὸν ἄνω καὶ ἀνέρχεται καὶ ἔστιν ἄνω, τοῦτο δὲ ἄνω φέρει
τὸ ὑγρὸν; Ἡ ὅτι πνεῦμα ποιεῖ τὸν ἰδρῶτα, τοῦτο δὲ ἐν τοῖς
ἄνω; Ἡ διότι ἄπεπτον ὑγρὸν ὁ ἰδρῶς ἐστι, τοιοῦτο δὲ ἐν
τοῖς ἄνω; Ἡ γὰρ κράσις ἄνω.

Διὰ τί τὰς χεῖρας γυμναζομένοις μάλιστα ἰδρῶς γίνεται, 5
ἐὰν τὰ ἄλλα ὁμοιοσχημονῶμεν; Ἡ διότι ἰσχύομεν μάλιστα
τούτῳ τῷ τόπῳ; Ἡ τούτῳ γὰρ τὸ πνεῦμα κατέχομεν ἢ τῷ
ἐγγιστα τοῦ ἰσχύοντος· πονοῦντες δὲ μᾶλλον ἰσχύομεν
οὕτω δὲ ἔχοντες τὸ πνεῦμα μᾶλλον κατέχομεν. Εἴτα καὶ
τῇ τριβομένη συμπονοῦμεν μᾶλλον ἢ ὅταν ἄλλο μέρος ἢ τρι-
βώμεθα· τῇ γὰρ καθέξει τοῦ πνεύματος καὶ τριβόμενοι γυ-
μναζόμεθα καὶ τρίβοντες.

Διὰ τί ὁ ἰδρῶς ἐκ τῆς κεφαλῆς ἢ ὃς οὐκ ὄξει ἢ ἡττον ὡς τοῦ 6
ἐκ τοῦ σώματος; Ἡ ὅτι εὐπνους ὁ τῆς κεφαλῆς τόπος;
Δηλοῖ δὲ μανὸς ὢν τῇ τῶν τριχῶν ἐκφύσει. Δυσώδεις δὲ
οἱ τόποι καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς γίνεται, ὅσα μὴ ἔσονται εὐπνοα.

Διὰ τί οἱ γυμναζόμενοι ἐὰν διαναπαυσάμενοι παλαίωσιν, 7
μᾶλλον ἰδρῶσιν ἢ ἐὰν συνεχῶς; Ἡ διὰ τὸ ἀθροίζεσθαι
διαναπαυομένων· ἔπειτα τοῦτον τὸν ἰδρῶτα ἐξάγει ὕστερον ἢ
πάλῃ. Ἡ δὲ συνεχὴς ἀναξηραίνει ὥσπερ ὁ ἥλιος.

Διὰ τί μᾶλλον ἰδρῶσιν, ὅταν μὴ διὰ πολλοῦ χρόνου 8
χρῶνται ταῖς ἀφιδρώσεσιν; Ἡ διότι οἱ ἰδρῶτες γίνονται οὐ
μόνον δι' ὑγρότητα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἵ τοὺς πόρους ἀνεῶχθαι
μᾶλλον καὶ ἀραιὰ τὰ σώματα εἶναι; Τοῖς μὲν οὖν μὴ
χρωμένοις συμμεμύκασιν οἱ πόροι, τοῖς χρωμένοις δ' ἀναστο-
μοῦνται.

Διὰ τί τοῦ ἡλίου μᾶλλον θερμαίνοντος τοὺς γυμνοὺς ἢ 9
τοὺς ἀμπεχομένους, ἰδρῶσι μᾶλλον οἱ ἀμπεχόμενοι; Πό-
τερον ὅτι τοὺς πόρους συμμύειν ποιεῖ ἐκκαίων ὁ ἥλιος; Ἡ

ἢ τοῦτο γὰρ C^a. ἢ τῷ] τὰ C^a. τῷ—κατέχομεν in margine ponit X^a.
ἢ ἔχοντος C^a. et margo X^a. ἢ τρίβωμεν X^a. ὃς om. C^a. ὡς τοῦ
om. idem. ἢ ἔμπνοια C^a. ἢ τοὺς om. C^a. ἢ ὑγρὰ C^a.

διότι τὰς ἀτμίδας ξηραίνει; Ἀμπεχομένοις δὲ ταῦτα ἦπτον συμβαίνει.

- 10 Διὰ τί ἰδρουσι μάλιστα τὰ πρόσωπα; Ἡ ὅσα ἀραιὰ καὶ ὑγρὰ μάλιστα, διὰ δὲ τούτων ὁ ἰδρῶς διαπορεύεται. Δοκεῖ δὲ πηγὴ εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ ὑγροῦ διὸ καὶ αἱ τρίχες, διὰ τὸ πολὺν ὑγρόν. Ὁ δὲ τόπος ἀραιὸς καὶ ἰσχνός διέεισιν ἄρα κατὰ φύσιν.
- 11 Διὰ τί οὗτ' ἀθρόου ὄντος τοῦ πυρὸς μᾶλλον ἰδρουσιν, οὗτ' ἐλάττονος αἰε, ἀλλὰ πλείονος ἐπεισφερομένον; Οἱ γὰρ ἐν τοῖς πυριατηρίοις ἰδρουσι μᾶλλον ἢ εὐθὺς εἰ εἴη τοσοῦτον. Ἡ ὅτι τὸ σύμμετρον ἕκαστον ἐργάζεται; Οὐκοῦν εἰ τοσοῦτον ποιεῖ, τὸ πλεῖον οὐ ποιήσει πλεῖον ἢ μᾶλλον τούναντιόν, ὅτι τῷ σύμμετρον εἶναι ἐργάζεται τὸ ἔργον. Διὰ μὲν οὖν τοῦτο οὐχὶ πρὸς πλεῖον μᾶλλον ἰδρουσι, διὰ δὲ τὸ πρὸς ἕκαστον ἄλλην εἶναι συμμετρίαν, καὶ τὸ πεποιηκὸς μηκέτι ποιεῖν προστιθεμένου μᾶλλον. Οὐ γὰρ ταῦτο προσδοποιοῖται εἰς ἕκαστον καὶ ἐπιτηδεύως ἔχειν παρασκευάζει, καὶ 3 ἤδη τοῦτο ἐργάζεται, ἀλλ' ἕτερον. Τὸ μὲν οὖν ὀλίγον μᾶλλον ἢ πολὺν προωδοποίησε καὶ παρεσκεύασε τὸ σῶμα πρὸς τὸ ἰδρῶν ἄλλης δὲ δεῖ συμμετρίας καὶ πλείονος πρὸς τὸ ποιῆσαι. Ταῦτο δὲ οὐκέτι ποιεῖ ὁ πεποίηκεν, ἀλλὰ μετ' αὐτὸ ὕστερον, ἄλλο τῆς συμμετρίας γινόμενον.
- 12 Διὰ τί ἀποστλεγγισαμένοις μᾶλλον ρεῖ ὁ ἰδρῶς ἢ ἐῶσιν ἐπιμεῖναι; Πότερον διὰ τὸ καταψύχασθαι ὑπὸ τοῦ ἔξω; Ἡ ὅτι ὥσπερ πῶμα γίνεται ὁ ἔξω ἰδρῶς ἐπὶ τοῖς πόροις, ὥστε κωλύει τοῦ ἔσωθεν τὴν ὁρμήν.
- 13 Διὰ τί τὸ πῆγανον δυσώδεις τοὺς ἰδρῶτας ποιεῖ, καὶ ἔνια τῶν μύρων; Ἡ ὅτι ὦν ἐν τῇ ὁσμῇ βαρύτης ἐνι, ταῦτα κεραννύμενα ταῖς περιττωματικαῖς ὑγρότησι κακωδεστέραν ποιεῖ τὴν ὁσμήν;
- 14 Διὰ τί ἰδρουῦμεν τὸν νῶτον μᾶλλον ἢ τὰ πρόσθεν; Ἡ

^a τοῦ πυρὸς ὄντος C^a. ^b ἐπιφερομένου X^a. ^c εἰ] εἰ τὸ Y^a. ^d ποιήσει τὸ πλεῖον margo X^a. ^e τῷ τὸ σ. Y^a. ^f πλείονα C^a. ^g ἀποστλεγγισαμένοις C^a. Y^a. ^h τοῦ καταψύχασθαι C^a. ⁱ πῶμα C^a.

ὅτι ἐν μὲν τῷ πρόσθεν ἐστὶ τόπος ἐντός, εἰς δὲ ἀποχετεύ-
ται τὸ ὑγρόν, ἐν δὲ τῷ ὀπίσθεν ^k οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἔξω τὴν
ἐκκρισιν ἀναγκαῖον γίνεσθαι. Τὸ δ' αὐτό ἐστὶν αἴτιον καὶ
ὅτι τὴν κοιλίαν ἤττον ἰδρουῦμεν ^l ἢ ^m τὸ στήθος. Ἔτι ⁿ δὲ ²
ὅτι μᾶλλον ^o διαφυλακτικόν ἐστὶ τοῦ ἰδρώτος τὰ νῶτα καὶ
τὰ ὀπίσθεν ἢ τὰ ^p πρόσθεν διὰ τὸ μᾶλλον τὰ ἔμπροσθεν
^q τῶν ὀπίσθεν ἀποψύχεσθαι. Ὅπερ ἐστὶν αἴτιον καὶ ^r τοῦ
τὰς μασχάλας ἰδρῶν τάχιστα καὶ μάλιστα· ἥκιστα γὰρ
ψύχονται. Ἔτι δὲ σαρκωδέστερά ἐστὶ τὰ περὶ τὸν νῶτον
τῶν ^s πρόσθεν, ὥστε ὑγρότερα. Πλείων δὲ ὑγρότης ἐστὶν ἐν
τοῖς ὀπίσθεν· ^t ὁ γὰρ μυελὸς κατὰ τὴν ράχιν ὡν ὑγρασίαν
πολλὴν παρέχει.

Διὰ τί ἐφ' ^a κατακείμεθα, οὐχ ἰδρουῦμεν; Ἡ ὅτι θερ- 15
μὸς ὡν ὁ τόπος ^b ἀπτόμεθα, κωλύει ^v διεξέναι τὸν ἰδρώτα·
ἀναξηραίνει γὰρ αὐτόν. Ἔτι δὲ θλίβεται, θλιβόμενον δὲ
διαχεῖται τὸ αἷμα, οὐ συμβαίνοντος καταψύχεται μᾶλλον.
Σημεῖον δὲ ἡ νάρκη· κατὰψυξίς τε γὰρ ἐστὶ τὸ πάθος, καὶ
γίνεται ἐκ θλίψεως ἢ πληγῆς.

Διὰ τί οἱ καθεύδοντες μᾶλλον ἰδρουῦσιν; Ἡ διὰ τὴν 16
ἀντιπερίστασιν; Ἀθροισθὲν γὰρ τὸ θερμὸν ἐντός ἐξελαίνει
τὸ ὑγρόν.

Διὰ τί τὸ πρόσωπον ^w μάλιστα ἰδρουῦσιν ^x ἀσαρκότατον 17
ὄν; Ἡ ὅτι εἰδρώτα μὲν ὅσα ὕφνυγρα καὶ ἀραιά, ἡ δὲ
κεφαλὴ τοιαύτη; Ὑγρότητα ^y γὰρ οἰκείαν ἔχει πλείστην.
Δηλοῦσι δὲ αἱ φλέβες τείνουσαι ἐντεῦθεν, καὶ οἱ κατάρροι
ἐξ αὐτῆς, καὶ ὁ ἐγκέφαλος ὑγρὸς, καὶ οἱ πόροι πολλοί.
Σημεῖον δὲ αἱ τρίχες ὅτι πολλοὶ οἱ πόροι εἰσὶ, περαίνοντες ^z
ἔξω. Οὐκ οὖν ἐκ τῶν κάτω ὁ ἰδρὼς ἀλλ' ἐκ τῆς κεφαλῆς
γίνεται. Διὸ ἰδρουῦσι καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα τὸ μέτωπον

^k οὐκέτι ἀλλ' C^a. ^l ἢ] ἢ ὅτι X^a. ^m τὸ om. C^a. ⁿ δὲ] τὸ X^a.
^o φυλακτικόν C^a, omisso μᾶλλον. ^p ἔμπροσθεν C^a. ^q τῶν ὀπίσθεν
in margine ponit X^a. ^r τοῦ] τὸ C^a. ^s ἔμπροσθεν X^a. ^t ὁ μὲν
γὰρ C^a. ^v διέναι X^a. Y^a. ^w μᾶλλον C^a. ^x ἀσάρκωτον C^a. X^a. ^y γὰρ
om. C^a.

ὑπόκειται γὰρ πρῶτον· τὸ δὲ ὑγρὸν κάτω ρεῖ ἀλλ' οὐκ ἄνω.

- 18 Διὰ τί οἱ ἰδρῶντες ἐὰν ψυχθῶσιν ἢ ὕδατι ἢ πνεύματι, ναυτιῶσιν; Πότερον τὸ ὑγρὸν ψυχθὲν ἔσται ἀθρόον, ἔμ-
προσθεν ^z οὐκ ἡρεμοῦν διὰ τὸ ρεῖν; ^a Ἡ καὶ τὸ πνεῦμα διὸν
ἔξω γινόμενον ^b ἰδρῶς διὰ τὴν ψύξιν, τοῦτο ἔσω ψυχθὲν
πρὶν ἐξελθεῖν ὑγρὸν ἐγένετο, καὶ προσπεσὼν ποιεῖ τὴν ναυ-
τίαν;
- 19 Διὰ τί ποτε ^c ἐκ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ποδῶν μάλιστα
^d οἱ ἰδρῶτες γίνονται θερμαινομένων; Ἡ ὅτι τὸ θερμαινό-
μενον ἐφέλκει ἐφ' ἑαυτὸ τὸ ὑγρὸν, τὸ δὲ ὑγρὸν οὐκ ἔχει ὅπῃ
καταναλίσκῃται διὰ τὸ εἶναι τοὺς τόπους τούτους ὁστώδεις.
^e Ἐκπίπτει οὖν ἔξω.
- 20 Διὰ τί οἱ πονοῦντες, ^e ὅταν παύσωνται, ἰδρῶσιν; Ἐδει
γάρ, εἴπερ ^f ὁ πόνος αἷτιος, ὅταν πονῶσιν. Πότερον ὅτι
^g πονούντων μὲν ὑπὸ τοῦ πνεύματος αἱ φλέβες ^b ἐμφυσώμεναι
τοὺς πόρους συμμεμυκέναι ποιοῦσι, παυσαμένων δὲ συνίζου-
σιν, ὥστε ⁱ δι' εὐρυτέρων γινομένων τῶν πόρων ῥᾶον διέρχε-
^a ται τὸ ὑγρὸν. Ἡ ὅτι πονούντων μὲν ἀποκρίνει ἡ κίνησις ἐκ
τοῦ ^k συμπεφυκότος ὑγροῦ πνεῦμα, καὶ διὰ θερμότητα τὴν
ἀπὸ τῆς κινήσεως γίνεται τὸ ὑγρὸν πνεῦμα ἐπιπολῆς· ὅταν
δὲ παύσῃται πονῶν, ἅμα καὶ ἡ θερμότης λήγει, καὶ ἐκ τοῦ
πνεύματος πυκνουμένου ὑγρότης γίνεται, ὁ καλούμενος ἰδρῶς.
- 21 Πότερον δεῖ μᾶλλον τοῦ θέρους παρασκευάζειν τὸ ἰδρῶν
ἢ τοῦ χειμῶνος; Ἡ ὅτε μᾶλλον ὑγροὶ καὶ χαλεπώτεροι
ἄνευ ἐπιμελείας ^l γένοιντ' ἄν, ὥστε τοῦ χειμῶνος ^m ἂν ⁿ δέοι
μᾶλλον, ^o ἢ μεγάλη ἡ μεταβολὴ καὶ τὰ περιττώματα οὐ
^a συνεκπέττεται. Πάλιν ψυχθέντος ἔτι παρὰ φύσιν ^p τὸ τοῦ
χειμῶνος. Δῆλον ἄρα ὅτι τοῦ θέρους μᾶλλον. Καὶ γὰρ

^z οὐχ ἡρεμοῦν Y^a. ^a ἢ ὅτι καὶ margo X^a. ^b ἰδρῶς] ὑγρὸν C^a.
^c ἐκ τῶν ποδῶν καὶ τῆς κεφαλῆς X^a. ^d οἱ om. X^a. ^e codices ὅτε παύ-
σονται. ^f ὁ πόνος] ὡς C^a, οὕτως Y^a. ^g πονούντος Y^a, et pr. X^a.
^h ἐκφυσώμεναι C^a. ⁱ δι' om. C^a. ^k πεφυκότος C^a. ^l γένοιντ' C^a.
^m ἂν] οὐκ ἂν margo X^a. ⁿ δέη X^a. ^o ἢ] ἢ C^a. X^a. ^p τὸ in margine
ponit X^a.

τὰ ὑγρά σήπεται μᾶλλον ἅπαντα τοῦ θέρους· διὸ τότε δεῖ ἀπαντλεῖν. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι πάντες οὕτως ἔλεγον.

Διὰ τί αἰεὶ τοῦ σώματος ρέοντος καὶ τῆς ἀπορροῆς γινο- 22
μένης ἐκ τῶν περιττωμάτων οὐ κουφίζεται τὸ σῶμα, εἰ μὴ ἀφιδρώσῃ; Ἡ ὅτι ἐλάττων ἢ ἔκκρισις. Ὅταν γὰρ ἐξ ὑγροῦ μεταβάλλῃ εἰς αἶρα, πλείον γίνεται ἐξ ἐλάττονος· τὸ γὰρ ὑγρὸν διακρινόμενον πλείον. Ὡστε πλείονι χρόνῳ ἢ ἔκκρισις. Διὰ τε τοῦτο καὶ ὅτι δι' ἐλαττόνων πό- 1
ρων ἢ ἔκκρισις ἐστίν. Ἔτι τὸ γλίσχρον καὶ τὸ κολλῶδες μετὰ μὲν τοῦ ὑγροῦ ἐκκρίνεται διὰ τὴν κατάμιξιν, μετὰ δὲ τοῦ πνεύματος ἀδυνατεῖ. Μάλιστα δὲ τοῦτ' ἐστὶ τὸ λυ-
ποῦν. Διὸ καὶ οἱ ἔμετοι τῶν ιδρώτων κουφίζουσι μᾶλλον, 3
ὅτι συνεξάγουσι τοῦτο ἅτε ἡ παχύτεροι καὶ σωματωδέστεροι ὄντες. Καὶ ὅτι τῇ μὲν σαρκὶ πόρρω ὁ τόπος οὗτος, ἐν ᾧ τὸ γλίσχρον καὶ τὸ κολλῶδες, ὥστε ἔργον μεταστῆσαι, τῇ δὲ κοιλίᾳ ἐγγύς· ἢ γὰρ ἐν αὐτῇ ἐγγίνεται ἢ πλησίον· διὸ καὶ δυσεξάγωγον ἄλλως.

Διὰ τί ἦττον ιδροῦσιν ἐν αὐτῷ τῷ πονεῖν ἢ ἀνέντες; 23
Ἡ ὅτι πονοῦντες μὲν ποιοῦσι, ὑπεπονηκότες δὲ πεποιήκασιν; Εἰκότως οὖν ἐκκρίνεται πλέον· ὅτε μὲν γὰρ γίνεται, ὅτε δὲ ἐστίν. Ἡ ὅτι πονοῦντων μὲν συγκλείονται τῆς ἡ σαρκὸς οἱ πόροι διὰ τὴν κάθεξιν τοῦ πνεύματος, ὅταν δ' ἀνώσιν ἀνοίγονται; Διὸ καὶ τὸ πνεῦμα κατέχοντες ἦττον ιδροῦσιν.

Διὰ τί ἢ οὐχὶ ὅταν τροχάζωμεν, ὁ ιδρώς ἢ πλείων, καὶ 24
ὅταν ἐν κινήσει ἢ τὸ σῶμα, ἀλλ' ὅταν ἢ παύσωνται; Ἡ ὅτι τότε μὲν ὥσπερ ὑπὸ τῆς χειρὸς ἢ ἄλλου τινὸς ἐστὶν ὕδωρ ρέον ἀποφράξαι πανταχόθεν συναθροισζόμενον, ὅταν δὲ ἀφεθῇ, πλέον ἢ ὅσον ἐξ ἀρχῆς. Ὡς δὲ ὑπὸ τῆς χειρὸς, οὕτω καὶ ὑπὸ ἢ τοῦ πνεύματος ἐστὶν ἀποληφθῆναι, ὥσπερ ἐν τῇ κλε-

ἢ ἔλεγον οὕτως C^a. ἢ ὅτι om. C^a. X^a. ἢ ὅταν—ἐκκρισις om. C^a.
ἢ μεταβάλλῃ Y^a. ἢ τε] codices δὲ. ἢ πόρων C^a. ἢ παχύτεροι] κομφώ-
τεροι C^a. ἢ codices πεπονηκότες δὲ πεπονήκασιν. ἢ γαστρός C^a.
ἢ οὐχὶ om. X^a, qui mox οὐ πλείων. ἢ πλείω Y^a. ἢ παύσωνται margo
X^a. ἢ τοῦ om. C^a.

ψύδρα, καὶ πάλιν πρὸς τὴν κύστιν· ἀπολαμβάνει γὰρ ἐν-
τός. Ὅμοιως οὖν πολλῆς κινήσεως οὔσης τὸ πνεῦμα ἐναπο-
λαμβάνεται· διὸ καὶ αἱ φλέβες διατείνονται τοῦ ὑγροῦ οὐ
δυναμένου ἐξιέναι. Ἀπολαμβανόμενον δὲ ἀθρόον τὸ ὑγρόν,
ὅταν ἀνεθῇ τὸ πνεῦμα, ἀθρόον ἐξέρχεται.

25 Διὰ τί, ὅταν ^e πίνωσιν, ἤττον ἰδρῶσιν ἐπιφαγόντες; Ἡ
διότι τὰ σιτία ἐπισπᾶται ^f μὲν τὴν ὑγρότητα καθαπερεὶ
σπόγγος ἐμπεσών, ἔστι δὲ κωλύσαι τὴν ὁρμὴν οὐ μικρὸν
μέρος, ὥσπερ ἐν τοῖς ^g ῥεύμασι, τὸ ἐπιλαβεῖν τοὺς πάρους
προσενεγκάμενον τὴν τροφήν.

26 Διὰ τί οἱ ἀγωνιῶντες ἰδρῶσι τοὺς πόδας, τὸ δὲ πρόσω-
πον οὐ; Μᾶλλον γὰρ εἴλογον, ὅταν πᾶν ἰδρῶσι τὸ σῶμα,
τότε μᾶλλον καὶ τοὺς πόδας· ψυχρότατος γὰρ ὁ τόπος, ^h διὸ
ἥκιστα ἰδρῶσιν. Καὶ οἱ ἱατροὶ ἐν ταῖς ἀρρωστίαις μάλιστα
περιστέλλειν τοὺς πόδας παραγγέλλουσιν, ὅτι εὐψυκτοὶ
εἰσιν, ὥστε ἀρχὴν ῥαδίως ῥίγους ποιοῦσι καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι.

² Ἡ ὅτι καὶ ἡ ἀγωνία ἐστὶ θερμότητος οὐ μετὰστασις ὥσπερ
ἐν τῷ φόβῳ ἐκ τῶν ἄνω ⁱ τόπων εἰς τοὺς κάτω (διὸ καὶ αἱ
κοιλίαι λύνονται τῶν φοβουμένων) ἀλλ' αὐξησις θερμοῦ, ὥσπερ
ἐν τῷ θυμῷ; Καὶ γὰρ ὁ θυμὸς ^k ζέσις τοῦ θερμοῦ ἐστὶ τοῦ
περὶ τὴν καρδίαν· καὶ ὁ ἀγωνιῶν οὐ διὰ φόβον καὶ διὰ ψύξιν
πάσχει, ἀλλὰ διὰ τὸ ^l μέλλον.

27 Διὰ τί τὸ πρόσωπον ἐξέρυθροι γίνονται, οὐχ ἰδρῶσι δέ;
Ἡ διὰ τὸ μᾶλλον θερμαίνεσθαι, ὥστε τὸ μὲν ἐν τῷ προσώπῳ
ὑγρὸν ξηραίνει ἢ θερμότης ἐπιπολάζουσα, τὸ δὲ ἐν τοῖς ποσὶ
συντήκει διὰ τὸ ^m ἐλάττων μὲν εἶναι, ^m πλείων δὲ τῆς ἐμφύ-
του καὶ προὑπαρχούσης.

28 Διὰ τί καθεύδοντες ἰδρῶσι μᾶλλον ἢ ἐγρηγορότες; Ἡ
ὅτι ἔσωθεν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἰδρῶτος, θερμότερα δὲ τὰ ἐντός, ὥστε
ⁿ καὶ ἐκκρίνει διαχέουσα ἢ ἐντὸς θερμότης τὸ ἐντὸς ὑγρόν.

^e πίνωσιν Ca. ^f μὲν om. Xa.Ya. ^g ῥήμασι Ca.Ya. ^h διὸ καὶ
ἥκιστα Xa. ⁱ τόπων καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι ἢ ὅτι ἀγωνία ἐστὶ εἰς Ca.
^k ζέσις margo Xa. ^l μέλος Ca.Ya. ^m codices ἐλάττω et πλείω.
ⁿ καὶ om. Ca.Ya.

• Ὅτι αἰεῖ ἔοικεν ἀπορρεῖν τι τοῦ σώματος, ἀλλὰ διὰ τὸ μη-
θὲν εἶναι πρὸς ὃ ῥ' προσπίπτον ἀλίσθησεται λανθάνει. Ση-
μεῖον δέ· τὰ γὰρ κοῖλα τοῦ σώματος αἰεῖ ἰδροῖ.

Διὰ τί ἐν τοῖς ^α πυριατηρίοις μᾶλλον ἰδροῦσιν, ἢ ὅταν ἢ 29
ψυχος; Ἡ ὅτι τὸ θερμὸν οὐ βαδίζει ἔξω διὰ τὴν τοῦ ψυ-
χρῶ περίστασιν (κωλύεται γὰρ ὑπὸ τούτου), ἀλλ' ἐντὸς
κατειλούμενον καὶ μένον διαλύει τὰ ἐν ἡμῖν ὑγρά, καὶ ἰδρώτα
ποιεῖ ἐξ αὐτῶν.

Διὰ τί ^ε ὠφελιμώτερός ἐστιν ὁ ἰδρώς, ἢ κἂν ^ν ἐλάττων 30
ἐπέλθῃ, ὁ γυμνοῦ τροχάζοντος γενόμενος ἢ ὁ ἐν ἱματίῳ;
Ἡ τὸ μὲν πονεῖν τοῦ ^ε μὴ πονεῖν βέλτιόν ἐστι καθόλου, καὶ
ὁ ἰδρώς δὲ ὁ μετὰ πόνου τοῦ ἄνευ πόνου βελτίων ἐστί, καὶ ὁ
μᾶλλον δὲ μετὰ πόνου τοῦ ἥττον βελτίων; Μᾶλλον δ' ἐστὶ
μετὰ πόνου ὁ γυμνοῦ τροχάζοντος γινόμενος. Ἐὰν γὰρ μὴ
^ε πολλῇ συντονίᾳ τροχάσῃ, οὐ δύναται ἰδρῶσαι γυμνὸς ὢν
ἐν ἱματίῳ γὰρ κἂν πάνυ μετρίως τροχάσῃ, ταχὺ ἰδροῖ διὰ
τὴν ἀπὸ τοῦ ἱματίου ἀλέαν. Καὶ εὐχρόστεροι δὲ γίνονται 31
οἱ γυμνοὶ τρέχοντες τοῦ θέρου τῶν ἐν ἱματίοις, ὅτι ὥσπερ
ἅπαντες οἱ ἐν τοῖς εὐπνουστέροις τόποις οἰκοῦντες εὐχρού-
στεροὶ εἰσι τῶν ἐν τοῖς καταπεπνιγμένοις οἰκούντων, οὕτω
καὶ αὐτὸς αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ὥσπερ ἐν εὐπνοίᾳ ᾖ, τότε
εὐχρόστερός ἐστιν ἢ ὅταν καταπεπνιγμένος ἢ καὶ περιεχό-
μενος ὑπὸ τινος ^α ἀλέας πολλῆς, ὃ συμβαίνει μᾶλλον τῷ ἐν
ἱματίῳ τρέχοντι. ^β Διὰ ταῦτα δὲ ^ε καὶ οἱ πολὺν χρόνον
καθεύδοντες ^δ εὐχρόστεροὶ εἰσι τῶν μέτριον χρόνον καθευδόν-
των καταπέπνικται γὰρ καὶ ὁ καθεύδων.

Διὰ τί οἱ ἀγωνιῶντες ἰδραῖσι τοὺς πόδας, τὸ δὲ πρὸς ὡπον 31
οὐ, ἐν τῷ ἄλλῳ βίῳ ἰδρῶντων ἡμῶν μάλιστα μὲν τὸ πρὸς-
ωπον, ἥκιστα δὲ τοὺς πόδας; Ἡ ὅτι ^ε ἡ ἀγωνία φόβος
τίς ἐστι πρὸς ἀρχὴν ἔργου, ὃ δὲ φόβος κατάψυξις τῶν ἄνω·

• ὅτι] ὥστε X^a. ῥ πίπτον C^a. α πυριατηρίοις C^a. ἢ ὅταν] ἢ ὅταν
C^a. X^a. Y^a. ε ψυχρῶ] ψυχους X^a. ε ὠφελιμώτατός C^a. ν κἂν ἐλ.
ἐπ. om. C^a. ν ἐλάττων X^a. ε μὴ om. C^a. γ ὁ om. idem. ε πολλῇ
C^a. α ἀλέας Y^a, qui sæpe ita. β διὰ om. C^a. Y^a. ε καὶ om. C^a.
δ εὐχρόστεροι C^a. X^a. ε ἡ om. C^a.

- 2 διὸ καὶ ὠχρίῳσι τὰ πρόσωπα οἱ ἀγωνιῶντες. ^fΚινοῦνται δὲ καὶ σκαίρουσι τοῖς ποσίν· ποιοῦσι γὰρ τοῦτο οἱ ἀγωνιῶντες καὶ καθάπερ γυμνάζονται· ^gδιόπερ εἰκότως ἰδρῶσι ταῦτα οἷς πονοῦσιν. Καὶ τρίβουσι δὲ τὰς χεῖρας καὶ συγκαθιάσι ^h καὶ ἐκτείνονται καὶ ἐξάλλονται καὶ ⁱοὐδέποτε ἡρεμοῦσιν· ὀρμητικοὶ γάρ εἰσι πρὸς τὸ ἔργον διὰ τὸ τὸ θερμὸν αὐτῶν ἠθροῖσθαι εἰς τὸν περὶ τὸ στήθος τόπον ^k ὄντα ^lεὐσωματωδέστερον· ὅθεν ^mπάντῃ διάττοντος αὐτοῦ τε καὶ τοῦ αἵματος συμβαίνει ⁿ πυκνὴν καὶ ποικίλην γίνεσθαι κίνησιν.
- 3 Μάλιστα δὲ ^o ἰδρῶσι τοὺς πόδας, ὅτι οὗτοι μὲν συνεχῶς πονοῦσι, τὰ δὲ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος ἀναπαύσεως τυγχάνει ταῖς τῶν σχημάτων καὶ κινήσεων μεταβολαῖς.
- 32 Διὰ τί ἐν τοῖς πυριατηρίοις Ροῦτε ἀθρόου τοῦ πυρὸς ὄντος μᾶλλον ἰδρῶσιν, οὔτ' ἐλάττονος αἰὲ γινομένου, ἀλλὰ πλείονος; ^qἘπεισφερομένου γὰρ τὰ πυριατήρια μᾶλλον ἰδρῶσιν ἢ εἴπερ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοσοῦτον ἦν τὸ πῦρ. Ἡ τὸ μὲν πολὺ ἐκ πρώτης ξηρὰν λαμβάνον τὴν ἐπιπολῆς σάρκα καὶ δέρμα ^rκαίει καὶ ὀστρακοῖ, γενομένη δὲ τοιαύτη τέγγει τοὺς ²ιδρῶτας. Τὸ δὲ ὀλίγον μᾶλλον τὴν σάρκα ἀνιέν αὐτὴν τε ἀραιοῖ, καὶ τὰ ἐντὸς καθάπερ ὀργάζει πρὸς τὴν διάκρισιν καὶ ἐξαγωγὴν. Οὕτω δ' ἐχούσης αὐτῆς, ἐπεισενεχθὲν πλέον πῦρ καὶ εἰσδυόμενον εἰς βάθος τῆς σαρκὸς δι' ἀραιότητα ἐξατμίζει ^s τε τὰ προμαλαχθέντα ὑγρά, καὶ τὰ λεπτὰ αὐτῶν ἀποκρίνον ἐξάγει μετὰ τοῦ πνεύματος.
- 33 Πότερον ^tδεῖ μᾶλλον τοῦ θέρους παρασκευάζειν τὸ ἰδρῶν ἢ τοῦ χειμῶνος; Ἡ τοῦ μὲν χειμῶνος συστελλόμενον ἐντὸς τὸ θερμὸν ἐκπέττει καὶ πνευματοῖ τὰ ἐν ἡμῖν ὑγρά, διὸ πάντων αὐτῶν ἢ τῶν πλείστων ἀναλίσκομένων οὐδὲν δεῖται συγγενοῦς ἀποκρίσεως. Τοῦ δὲ θέρους δι' ^vἀραιᾶς τῆς σαρκὸς ἐκπίπτοντος τοῦ θερμοῦ ἥττον πέττεται τὰ ἐν ἡμῖν ὑγρά·

^f κινοῦνται—ἀγωνιῶντες om. C^a. ^g διόπερ] διὸ X^a. ^h καὶ ἐκτείνονται om. X^a. ⁱ οὐδέποτε C^a. ^k ὄντα] ὅταν C^a. ^l εὐσηματωδέστερον C^a. Y^a. ^m παντός X^a. ⁿ ποικίλην καὶ πυκνὴν X^a. ^o ἰδρῶν C^a. Y^a. ^p οὐδέ codices. ^q ἐπεισφερομένου] ἐπεὶ ἀφαιρόμενα C^a. ^r καίει C^a. ^s τὰ τε C^a. ^t δὴ C^a. ^v ἀρεῶς X^a.

διὸ δεῖται ἀπαντλήσεως. Ἑμμείναντα γὰρ διὰ τὴν ὥραν, σήπεται καὶ νοσοποιεῖ. Σήπεται γὰρ πᾶν τὸ σηκόμενον ὑπ' ἀλλοτρίου θερμοῦ, ὑπὸ δὲ τοῦ οἰκείου πέττεται. Ἐν μὲν οὖν τῷ θέρει τὸ ἀλλότριον ἰσχύει, διὸ σήπεται ^ω πάντα μᾶλλον ἐν αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ χειμῶνι τὸ οἰκείου, διὸ οὐ σήπει ὁ χειμῶν.

Διὰ τί τῶν ἰδρώτων γινομένων ὑπὸ τῆς ἐντὸς θερμασίας ³⁴ ἢ ὑπὸ τῆς ἐκτὸς προσπιπτούσης, πρὸς ἐνίων ἰδρώτων φρίττομεν; Ἡ διότι ὑπὸ μὲν τῆς ἐντὸς θερμασίας ὅταν ἐκπίπτωσιν ἐκ πολλοῦ τόπου εἰς ὀλίγον, συστέλλομένοις πρὸς τὴν περιοχὴν παντελῶς ^κ τὰς τοῦ θερμοῦ περιόδους ἀποφράττουσιν, εἴτα ἡ φρίκη ἐγγίνεται; Ἐτι τῆς σαρκὸς παντελῶς διαβρόχου γινομένης καὶ τοῦ θερμοῦ ^γ διεξιόντος. Ἡ δὲ ἐκτὸς θερμασία προσπίπτουσα ἀραιοῖ τὸν χρῶτα πρῶτον· εἴτα τὸ ἐντὸς τῆς φύσεως θερμὸν ^α ἀποκρινάμενον τὴν φρίκην ἐποίησεν.

Διὰ τί τῶν ἰδρώτων οἱ θερμοὶ κρίνονται βελτίους ^α εἶναι ³⁵ τῶν ψυχρῶν; Ἡ ὅτι πᾶς μὲν ἰδρῶς περιττώματός τινος ἔκκρισις ἐστίν, εἰκὸς δὲ τὸ μὲν ὀλίγον περίττωμα ἐκθερμαίνεσθαι, τὸ δὲ πλεῖον μὴ ὁμοίως, ὥστε ὁ ψυχρὸς ἰδρῶς πολλοῦ περιττώματος ἂν εἴη σημεῖον· διὸ καὶ μακροτέρας τὰς νόσους δηλοῖ.

Διὰ τί τῶν ἰδρώτων διὰ θερμασίαν γινομένων πρὸς τὸ ³⁶ πολὺ πῦρ ἦττον ^β ἰδρῶμεν; Ἡ διότι ἦτοι σφόδρα θερμαινόμενου τοῦ σώματος εἰς πνεύματα ὑγρὰ διαλύεται, ἢ ἐκπίπτοντος τοῦ ὑγροῦ καὶ ταχὺ ^ε περιξηραίνομένου τὴν αἴσθησιν οὐ λαμβάνομεν;

Διὰ τί τοῦ ἡλίου μᾶλλον θερμαίνοντος, ἐὰν μηδὲν περί- ³⁷ βλημα ^δ ἔχωμεν, ἰδρῶτες γίνονται τοῖς ἱματίοις περιστέλλομένοις; Καὶ περὶ τούτου ^ε ταῦτα ἐροῦμεν τῷ προτέρῳ.

Διὰ τί τῶν ^ε ὀξείων κινήσεων μᾶλλον θερμαίνειν δοκουσῶν, ³⁸

^ω μᾶλλον πάντα C^a. ^κ τὰς om. C^a. Y^a. ^γ δὴ ἐξιόντος X^a. ^α ἀποκρινόμενον C^a. ^α εἶναι om. C^a. ^β ἰδρῶμεν C^a. ^ε περιξηραίνομένου C^a, ξηραίνομένου X^a. ^δ ἔχοιμεν C^a. Y^a. ^ε ταῦτα C^a. ^ε ὀξείων codices.

τῶν δὲ νωθρῶν ἤττον, αἱ πρὸς τὸ σιμὸν πορεῖαι νωθρότεραι
 οὔσαι ἰδρῶτάς τε μᾶλλον ἐκκρίνουσι καὶ τὸ πνεῦμα εἰς προσ-
 ιστάσιν, ὡς θερμαίνουσαι μᾶλλον τῶν ἡ κατάντων; Ἡ ὅτι
 τοῖς βάρεσιν εἰς τὸ κάτω φέρεσθαι κατὰ φύσιν ἐστίν, εἰς δὲ
 2 τὸ ἄνω παρὰ φύσιν. Ἡ οὖν τοῦ θερμοῦ φύσις ἡ φέρουσα
 ἡμᾶς πρὸς μὲν τὰ κατάντη οὐθὲν συμπονεῖ, πρὸς δὲ τὰ σιμὰ
 1 φορτηγούσα διατελεῖ. Ὡστε διὰ μὲν τὴν τοιαύτην κίνησιν
 ἐκθερμαίνεται, καὶ μᾶλλον τοὺς ἰδρῶτας ἐκκρίνει, καὶ τὸ
 πνεῦμα προσίστησιν. Συμβάλλεται δέ τι ἐν ταῖς πορεαῖς
 καὶ ἡ τοῦ σώματος κ σύγκαμψις πρὸς τὸ μὴ εὐθυπορεῖν τὸ
 πνεῦμα 1 προσιστάσα.

39 Διὰ τί τῶν ἰδρώτων γινομένων, ὅσφ' ἂν ἐπιβάλληταί τις
 μᾶλλον, οὐχ οἱ 3 τὰ πλείστα τῶν ἱματίων 2 ἐπιβαλλόμενοι
 ἰδρῶσιν; Καὶ περὶ τούτου 0 ταῦτα ἐροῦμεν τῷ ἐπάνω.

40 Διὰ τί τῶν σωμάτων ξηροτέρων ὄντων τοῦ θέρους ἢ τοῦ
 χειμῶνος ἰδρωτικωτέρως διακείμεθα τοῦ θέρους; Ἡ ὅτι τοῦ
 μὲν θέρους ἀραιῶν τῶν σώματων ὄντων τὸ τῆς φύσεως θερμὸν
 οὐ πολὺ κατέχεται; Διαλύει οὖν τὰ ὑγρά εἰς πνεῦμα. Τοῦ
 δὲ χειμῶνος πεπυκνωμένων ἐκτὸς τῶν σωμάτων, πολὺ 3 κατει-
 λημμένοι τὸ τῆς φύσεως θερμὸν εἰς πνεῦμα οὐ διαλύει 4 τὰ
 ὑγρά. Ἐτι δὲ καὶ τοῦ μὲν θέρους πολὺ προσφερόμεθα τὸ
 ὑγρὸν, τοῦ 1 δὲ χειμῶνος τούναντίον.

41 Διὰ τί οἱ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου 5 γινόμενοι τοῖς ὑγιαίνουσιν
 ἰδρῶτες φαυλότεροι δοκοῦσιν εἶναι τῶν ὑπὸ τῶν πόνων; Ἡ
 ὅτι οἱ μὲν πόνοι ἀπαντλοῦντες αἰεὶ τὸ περιττεῦον ὑγρὸν ξη-
 ροτέραν τὴν σάρκα παρασκευάζουσιν, ὥστε τὰς κοιλίας τῶν
 πόρων ὑγιεινὰς εἶναι καὶ τῇ τοῦ θερμοῦ 6 ἡθίσει μηδεμίαν ἔμ-
 φραξιν γίνεσθαι, οἱ δ' αὐτόματοι μὲν προσαγορευόμενοι
 ἰδρῶτες, γινόμενοι δ' ἐξ ἀνάγκης, ὅταν ὑπὸ πλείονος ὑγρα-
 σίας συγχεομένων τῶν τῆς φύσεως πόρων τὰ θερμὰ μὴ παν-

εἰς προϊστάσιν C^a. Y^a, προϊστώσιν X^a. ἡ κατ' αὐτῶν C^a. 1 φορτί-
 ζουσα X^a. κ σύγκαμψις X^a. 1 προϊστάσα X^a. Y^a, προϊστώσα C^a.
 3 τὰ om. X^a. 2 μεταβαλλόμενοι C^a. 0 ταῦτα C^a. 3 κατειλημμένων
 X^a. Y^a. 4 τὸ ὑγρὸν X^a. 1 χειμῶνος δὲ X^a. Y^a. 5 γενόμενοι X^a.
 6 εἰθίσει C^a, διθίσει X^a.

τελῶς καταλαμβάνηται, ἀλλ' ἔτι ἀπομάχεσθαι καὶ ἐκκρίνειν αὐτὸ δύνηται, εὐλόγως νόσου σημεῖα φαίνεται. Τότε γὰρ ὑπὸ πλείονος ^γ ὑγρασίας ἢ τοῦ συμμέτρου κατὰ φύσιν ψύχεται, ἢ τε σὰρξ δίομβρος γενομένη τὴν κακίστην πρὸς ὑγίαν διάθεσιν λαμβάνει.

Διὰ τί τοῦ χειμῶνος ἰδρῶτες ἦσσαν γίνονται, καὶ ^ω ἡμεῖς 42 οὐχ ὁμοίως παρασκευάζειν βουλόμεθα, ὑγροτέρων ὄντων τῶν σωμάτων τοῦ χειμῶνος; ^α Ἡ ἦσσαν μὲν ἰδρῶμεν, ὅτι τὰ ὑγρὰ τοῦ χειμῶνος πέπηγε καὶ συνέστηκε σφόδρα. Ἰδυσδιαλυτώτερα ^z οὖν. Οὐχ ὑπολαμβάνομεν δὲ ^a δεῖν ἰδρωτοποιεῖσθαι τοῦ χειμῶνος, διότι ἡ τοιαύτη διάθεσις ὑγιεινὴ, ὁ δὲ τοὺς ἰδρῶτας ἐμποιῶν τήκει καὶ συγχεῖ τὴν ἕξιν· ἔτι τε καὶ ἀραιωτέραν τοῦ προσήκοντος ἐμποιῶν τό τε ἐντὸς θερμὸν ἀποκρίνων ἔλαττον ποιεῖ, ὥστε μὴ ὁμοίως δύνασθαι τῇ περιέχοντι ψυχρῷ ἀντιτετάχθαι· τό τε ἐκτὸς ὑγρὸν ῥαδιέστερον παρεμπεσεῖται τοῖς σώμασιν, ἀραιῶν τῶν πόρων διὰ τὰς ἰδρωτοποιίας ^b ὄντων.

Γ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΟΙΝΟΠΟΣΙΑΝ ΚΑΙ ΜΕΘΗΝ.

Διὰ τί οἱ μεθύοντες θερμοῦ ὄντος τοῦ οἴνου δύσριγοί εἰσι, καὶ τάχιστα ἀλίσκονται ὑπὸ πλευρίτιδος καὶ τῶν τοιούτων; ^α Ἡ διότι πολὺ ὑγρὸν εἶναι ^d ψυχθῇ, πολὺ ψυχρὸν γίνεται, ὥστε κρατεῖν τῆς φυσικῆς θερμότητος; Γίνεται γὰρ ὁμοιον ὥσπερ ^a εἰ ἐσθῆς βεβρεγμένη εἴη ^e ὑγρῷ ψυχρῷ, οὕτως ἡ σὰρξ ἔνδοθεν.

Διὰ τί οὐχ οἱ σφόδρα μεθύοντες ^f παροινούσιν, ἀλλ' οἱ 2 ^ε ἀκροθώρακες μάλιστα; ^α Ἡ ὅτι οὐθ' οὕτως ὀλίγον ^h πεπόκασιν ὥστε ὁμοίως ἔχειν τοῖς νήφουσιν, οὐθ' οὕτως ὥστε διαλύεσθαι, ὅπερ πάσχουσιν οἱ πολὺ ^h πεπωκότες; ^γ Ἐτι οἱ μὲν νήφοντες μᾶλλον ὀρθῶς κρίνουσιν, οἱ δὲ σφόδρα μεθύοντες

^γ ἐργασίας X^a. ^ω ἡμᾶς C^a. ^α ἢ om. X^a. ^γ δυσλυτώτερα X^a.
^z οὖν] ὄντα C^a. ^a δεῖ C^a. ^b ὄντων om. C^a. K^a. X^a. Y^a. ^c οἰνοπο-
σίας καὶ μέθης C^a. ^d ψυχθῇ καὶ πολὺ C^a. ^e ὑγρῷ] ἐν τῷ C^a. ^f περι-
οινούσιν C^a. X^a. Y^a. ^ε ἀκροθώρακες C^a. ^h πεπόκασιν et ποx πεπο-
κότες C^a.

οὐδ' ἐγχειροῦσι κρίνειν· οἱ δὲ ^h ἀκροθώρακες κρίνουνσι μὲν διὰ τὸ μὴ σφόδρα μεθύειν, κακῶς δὲ διὰ τὸ μὴ νήφειν, καὶ ταχὺ τῶν μὲν καταφρονοῦσιν, ⁱ ὑπὸ τῶν δὲ ὀλιγωρεῖσθαι δοκοῦσιν.

3 Διὰ τί μᾶλλον κραιπαλῶσιν οἱ ^k ἀκρατέστερον πίνοντες ἢ ^l οἱ ὅλως ἄκρατον; Πότερον διὰ τὴν λεπτότητα ὁ κεκραμένος μᾶλλον εἰσδύεται εἰς πλείους τόπους καὶ στενωτέρους, ὁ δὲ ἄκρατος ἥττον, ὥστε δυσεξαγωγώτερος ὁ κεκραμένος; Ἡ δὲ διότι ἐλάττω πίνουσιν ἄκρατον διὰ τὸ μὴ δύνασθαι, καὶ ἀπεμουσι μᾶλλον; Ἐτι δὲ συμπέττει τὰ λοιπὰ θερμότερος ὢν, καὶ αὐτὸς αὐτόν· ὁ δὲ ὕδαρὴς τούναντίον.

4 Διὰ τί τῶν οἰνοφλύγων τὸ σπέρμα οὐ γόνιμον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ; Ἡ ὅτι ἡ κράσις τοῦ σώματος ^m ἐξύγρυνται; Τὰ δὲ ὑγρά σπέρματα οὐ γόνιμα, ἀλλὰ τὰ συνεστῶτα καὶ πάχος ἔχοντα.

5 Διὰ τί οἱ οἰνόφλυγες τρέμουνσι, καὶ μᾶλλον ὅσῳ ἂν ἀκρατοποιῶσιν; Ἐστι δὲ ὁ μὲν οἶνος θερμαντικόν, ὁ δὲ ⁿ τρόμος γίνεται μάλιστα ἀπὸ ψυχροῦ, διὸ οἱ ῥιγῶντες μάλιστα τρέμουνσι. Πολλοῖς δ' ἤδη χρωμένοις μόνον ἀκράτῳ τροφῆς χάριν τρόμοι ἰσχυροὶ συνέβησαν, ὥστε ἀπορρίπτειν τοὺς ^o θλίβοντας, καὶ τῷ θερμῷ ὕδατι λουόμενοι ἀναισθήτως εἰ-

² χον. Ἡ ὅτι γίνεται μὲν ὁ τρόμος διὰ κατάψυξιν, γίνεται δὲ ἢ περισταμένου ἐντὸς τοῦ θερμοῦ διὰ τὸ ἐκτὸς ψυχρός, οἶον τοῦ χειμῶνος, ἢ σβεννυμένου τοῦ κατὰ φύσιν θερμοῦ, σβεννυμένου μὲν τῷ ἐναντίῳ, ἢ διὰ χρόνον, οἶον γῆρας, ἢ ^p τῇ τοῦ ἁλλοτρίου θερμοῦ ὑπερβολῇ, ὃ συμβαίνει τῷ ἐν τῷ

³ ἡλίῳ ἢ πυρὶ καιομένῳ. Συμβαίνει δὲ τοῦτο καὶ τοῖς τῷ ἀκράτῳ οἴνῳ χρωμένοις. Ὡν γὰρ ^q θερμός, ὅταν ὑπερτείνηται δυνάμει τῇ τοῦ σώματος οἰκείᾳ θερμότητι μιγνύμενος, ἀποσβέννυσιν αὐτό· σβεσθέντος δὲ καὶ ψυχθέντος τοῦ σώματος συμβαίνει τοὺς τρόμους γίνεσθαι. Ἐστι δὲ καὶ ^r παρὰ ⁴ πάντα τὰ εἰρημένα ^s ἄλλος τρόπος ^t καταψύξεως. Ἀναιρε-

^h ἀκροθόριες C^a. ⁱ ὑπὸ om. C^a. ^k κεκραμένον C^a. ^l οἱ om. X^a.

^m ἐξύγρυνται C^a. ⁿ τρόπος C^a. ^o φλιβολίτας C^a. Y^a. ^p τῇ om. pr. X^a.

^q θερμός] θερμός τις Y^a, θερμός τις ὁ οἶνος X^a. ^r παρὰ add. margo X^a.

^s ἄλλον τρόπον C^a. ^t καταψύξεως. ζ. ἀναιρεθείσης X^a.

θείσης ^ν δὲ τῆς ὕλης, ἥ τὸ θερμὸν ἐκάστω τρέφεται, συμβαίνει καὶ τὸ θερμὸν φθείρεσθαι. Τοῦτο δὲ ἐπὶ ^ω μὲν τῶν ἀψύχων ἐπὶ τοῦ λύχνου ἐστὶ φανερόν (τοῦ γὰρ ἐλαίου ἀναλωθέντος συμβαίνει σβέννυσθαι τὸ φῶς), ἐπὶ δὲ τῶν ἐμψύχων τό τε γῆρας ταῦτό ποιεῖ τοῦτο καὶ τῶν νόσων αἱ μακραὶ καὶ συντηκτικαί. Ἀναιρουμένης γὰρ ἡ λεπτυνομένης τῆς τοῦ ^ς θερμοῦ τροφῆς ἐκλείειν αὐτὸ συμβαίνει. Ὑγρῷ μὲν γὰρ τρέφεται τὸ θερμόν, ^κ τούτῳ δὲ οὐ τῷ τυχόντι, ἀλλὰ λείψαι καὶ ^ι πλείονι. Διὸ τοῖς νοσοῦσι τὰς εἰρημένας νόσους καὶ πρεσβυτέροις φθειρομένου τοῦ τοιοῦτου καὶ ἀλλοιουμένου (δριμὺ γὰρ καὶ αὐχμηρὸν ἀντὶ λείου καὶ λιπαροῦ γίνεται) συμβαίνει ἐκλείπειν αὐτό. Σημεῖον δὲ τῶν εἰρημένων ἐστὶν ^δ αἱ γινόμεναι βοήθειαι τοῖς μαράνσει τὸν βίον ἐκλείπουσιν· ὅτι γὰρ ἂν ἐπιστάξῃ τις αὐτοῖς τῶν ^κ τροφωδῶν ὑγρῶν, προσαναφέρεσθαι συμβαίνει τὸ δὲ ὀπτικὸν αὐτῶν, ^α ὡς τῇ τοῦ τοιοῦτου ἐκλείψει γινομένης τῆς διαλύσεως. Ἔοικε δὲ τοῖς ἀκρατοποτοῦσι τοῦτ' εἶναι ^β αἴτιον. Ὡς γὰρ θερμὸς ὁ οἶνος μετὰ ^γ τῆς φύσει ὑπαρχούσης θερμότητος μᾶλλον ἀναλίσκει τὰ ἐν τῷ σώματι ὑπάρχοντα ἐφόδια τῷ οἰκείῳ θερμῷ. Διὸ συμβαίνει τοὺς μὲν ὑδρωπικούς αὐτῶν γίνεσθαι, τοὺς δὲ ρευματικούς, τοὺς δὲ εἰς τὴν κοιλίαν. Τὰ τε γὰρ λοιπὰ ^ε αὐτοῖς ^δ ὑγρὰ δριμέα ἐστί, καὶ τὰ εἰσιόντα δι' ἀσθένειαν τοῦ οἰκείου θερμοῦ ἀπαλὰ ὄντα οὐ παχύνεται. Ἀσθενὲς δὲ ἐστὶ τὸ θερμὸν τῷ τὴν ὕλην εἶναι τοιαύτην ἐν ᾧ ^δ ἔτι σώζεται, καθάπερ τὸ καλάμινον πῦρ· καὶ γὰρ τοῦτο διὰ τὴν τῆς ὕλης ἀσθένειαν ἀσθενέστερόν ἐστι τοῦ ξυλίνου.

Διὰ τί οἱ μεθύοντες θερμοῦ ὄντος τοῦ οἴνου δύσριγοί εἰσι, ^δ καὶ τάχιστα ^ε ἀλίσκονται ὑπὸ πλευρίτιδος καὶ τῶν τοιούτων νόσων; Ἡ ὅτι ^ι τὸ πολὺ ὑγρὸν εἰς ψυχθῆ, πολὺ ψυχρὸν γίνεται, ὥστε ^κ κρατεῖν τῆς φυσικῆς θερμότητος, πάντα δὲ

^ν δέ] γάρ? ^ω μὲν om. X^a. ^κ τούτω X^a. ^ι πλείονι] immo πίνον.
^κ τροφῶν C^a. ^α ὡς ἐν τῇ X^a. ^β αἴτιον—ἀναλίσκει τὰ om. C^a. ^ε ὑγρὰ αὐτοῖς X^a. ^δ ἔτι] τι C^a. ^ε ὑπὸ πλευρίτιδος ἀλίσκονται X^a. ^ι τὸ om. C^a. ^κ κρατεῖ Y^a.

ἡ τὰ ὕγρότερα θερμότερά ἐστι τὴν φύσιν. Σημεῖον δὲ θερμαίνεται μὲν γὰρ τοῖς ἐκτός, ὑγραίνεται δὲ οὐ. Εἰ δ' ἥττον ἐστι θερμά, καὶ ἀπολείπει δῆλον ὅτι θάπτον αὐτὰ ἢ θερμότης ἢ ὑγρότης, ὥστε ἰ λειφθέντων ψυχρῶν ὑγρῶν εἰκότως ῥιγούσι ἡ τε μᾶλλον οἱ μεθύοντες καὶ ἡ τὰ τοῦ ῥίγους οἰκεία πάσχουσι πάθη.

7 Διὰ τί οἱ μὲν παῖδες θερμοὶ ὄντες οὐ φίλοινοί εἰσι, Σκύθαι δὲ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ ἀνδρείοι θερμοὶ ὄντες φίλοινοι; Ἡ ὅτι οἱ μὲν θερμοὶ ὄντες καὶ ξηροὶ (ἢ γὰρ τοῦ ἀνδρὸς ἕξις τοιαύτη), οἱ δὲ παῖδες ὑγροὶ καὶ θερμοί. Ἡ δὲ φιλοποσία ἐστὶν ἐπιθυμία ὑγροῦ τινός. Ἡ οὖν ὑγρότης κωλύει διψητικούς εἶναι τοὺς παῖδας· ἔνδεα γὰρ τις ἐστὶν ἢ ἐπιθυμία.

8 Διὰ τί μεθύοντες μᾶλλον διαισθανόμεθα τὰ ἀλκὰ καὶ τὰ μοχθηρὰ ὕδατα, νήφοντες δὲ ἥττον; Ἡ ὅτι τὸ οἰκείον ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἐστὶν ἀπαθές, καὶ τὸ ὁμοίως διακείμενον, τὰ δὲ ἐναντία τῶν ἐναντίων ἐστὶν ἡ αἰσθητικώτατα. Ὁ μὲν οὖν μεθύων γλυκεῖς ἐν αὐτῷ χυμοὺς ἔχει (τοιούτο γὰρ ὁ οἶνος δοκεῖ), καὶ τῶν φαύλων χυμῶν αἰσθητικώτερός ἐστιν, ὁ δὲ νήφων δριμύεις καὶ ἀλκούς. Τῆς τροφῆς οὖν πεπεμμένης οἱ περιττωματικοὶ ἐπιπολάζουσιν. Οὗτοί τε οὖν ἡ εἰσὶν ἀπαθεῖς ὑπὸ τῶν ὁμοίων, καὶ τὸν ἔχοντα ποιοῦσιν.

9 Διὰ τί τοῖς μεθύουσι σφόδρα κύκλω πάντα φαίνεται φέρεσθαι, καὶ ἤδη ἀπτομένης τῆς μέθης ἀθρεῖν τὰ πόρρω οὐ δύνανται; Διὸ καὶ σημεῖον τῆς μέθης αὐτὸ ποιοῦνται τινες. Ἡ ὅτι κινεῖται ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ οἴνου ἢ ὄψις ῥ πυκνάκις; Διαφέρει οὖν ἡ οὐθὲν τὴν ὄψιν κινεῖν ἢ τὸ ὁρώμενον· ταῦτό γὰρ ποιεῖ πρὸς τὸ φαίνεσθαι τὰ εἰρημένα. Ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ τὰ πλησίον ὄντα διαψεύδεται ἡ τὴν ὄψιν συμβαίνει τῶν μεθύνοντων, καὶ περὶ τὰ πόρρω μᾶλλον εἰκὸς ταῦτα πάσχειν. Διόπερ ἐκεῖνα μὲν ὅλως οὐχ ὁράται, τὰ δ' ἐγγύς

ἡ ψυχρότερα Χ^a. ἰ λειφθέντων Χ^a.Υ^a. κ τε om. C^a. ἡ τὰ κατὰ C^a.
 ἡ αἰσθητικώτερα C^a.Υ^a. ἡ εἰσὶν οἱ ἀπαθεῖς C^a. ὁ δύναται Υ^a. ῥ πολ-
 λάκις pr. C^a. ἡ τὴν ὄψιν οὐθὲν Χ^a. ῥ δὲ om. C^a. ἡ συμβαίνει τὴν
 ὄψιν C^a.

οὐκ ἐν ϕ τόπῳ ἐστὶν ὁρά. Κύκλῳ δὲ φαίνεται φέρεσθαι,³ καὶ οὐκ ἐγγὺς καὶ πόρρῳ, ὅτι εἰς μὲν τὸ πόρρῳ διὰ τε τὴν κύκλῳ κίνησιν ἀδυνατωτέρα ἐστὶ φέρεσθαι ἢ ὄψις. Ἄμα γὰρ τὰναντία ποιεῖν οὐ ῥάδιον. Ἔστι δὲ ἡ μὲν πόρρῳ ἐπιθυμία σφουδρά, ἡ δὲ κύκλῳ ἐν ϕ ^ν τοῦνομα σημαίνει σχήματι. Διὰ ^ω τε οὖν τὰ εἰρημένα πόρρῳ οὐ φέρεται· καὶ εἰ φέροιτο τὸ ἐγγὺς καὶ πόρρῳ, ² οὐκ ἂν ταῦθ' ὀρή. ^γ Ἀπολείποι⁴ γὰρ ἂν ² ἐν θατέρῳ χρόνῳ αὐτῶν τὸ ὁρώμενον ἐν ταύτῳ τόπῳ, ἀπολείπων δὲ οὐκ ἂν ὀρή. Κύκλῳ δὲ φέρεται διὰ τὸ ὑπάρχον σχῆμα τῆς ὄψεως. Ἔστι γὰρ κῶνος, οὗ ἡ βάσις κύκλος, ἐν ϕ κινουμένη ὁρά μὲν τοῦτο διὰ τὸ μηδέποτε ἀπολείπειν αὐτό, διέψευσται δὲ τῷ τόπῳ διὰ τὸ μὴ τὴν αὐτὴν ὄψιν ἐπιβάλλειν ἐπ' αὐτό. Ταῦτόν γὰρ ἂν ἦν ἡ τοῦτο πρὸς τὴν ὄψιν κινεῖν ἢ τὴν ὄψιν πρὸς τοῦτο.

Διὰ τί τοῖς μεθύουσιν ἐνίοτε πολλὰ φαίνεται τὸ ἐν ὁρῶ-¹⁰ σιν; Ἡ καθάπερ εἴρηται, κινουμένης τῆς ὄψεως συμβαίνει μηθένα ^α χρόνον τὴν αὐτὴν ἐπὶ ταύτου ἡρεμεῖν ὄψιν; Τὸ ^{αδ} ^β ἐν ταύτῳ χρόνῳ ἐτέρως ὁρώμενον ὀψιαίτερον εἶναι δοκεῖ· ἀφῇ γὰρ ὄψεως ὁράται τὸ ὁρώμενον, ἄπτεσθαι δὲ πλείοσιν ἅμα τοῦ αὐτοῦ ἀδύνατον. Ὅντος ^ε δὲ ἀναισθήτου τοῦ με-² ταξὺ χρόνου, ἐν ϕ ἡ ^δ ὄψις ἤπτετο καὶ παρήλλαττε τὸ ὁρώμενον, εἰς εἶναι δοκεῖ χρόνος ἐν ϕ τε ^ε ἤπται καὶ ^ε παρήλλαχεν· ὥστ' ἐν τῷ ^ε αὐτῷ χρόνῳ ^η ταύτου πλειόνων ἀπτομένων ὄψεων πλείω δοκεῖ εἶναι τὰ ὁρώμενα, διὰ ^ι τὸ ^κ ταῦτα κατὰ τὸν αὐτὸν ^ι τρόπον ἀδύνατον ^μ εἶναι ἄπτεσθαι.

Διὰ τί οἱ μεθύοντες ἀφροδισιάζειν ἀδύνατοί εἰσιν; Ἡ ¹¹ ¹¹ ὅτι δεῖ τινὰ τόπον ἐκθερμανθῆναι ^η μᾶλλον τοῦ ἄλλου σώματος, τοῦτο δὲ ποιεῖν διὰ τὸ πλήθος τῆς ἐν ὅλῳ τῷ σώματι θερμασίας ἀδυνατοῦσιν· ἀποσβέννυνται γὰρ τὸ ὑπὸ τῆς κινή-

^τ οὐδ' X^a. ^ν τὸ ὅμμα pr. X^a. ^ω τε] τι X^a. ² οὐ καὶ codices. ^γ ἀπολείπει X^a. ² ἐν om. C^a. ^α χρόνον et δ' om. C^a. ^β ἐν om. x. ^ε δὲ om. C^a. ^δ ὄψις τε ἤπτετο καὶ παρήλασε C^a. ^ε ἤπτετο Q.K^a.O^a. ^ε παρήλαττεν K^a.O^a. ^ε αὐτῷ om. Q.K^a. ^η ταυτῷ Q.K^a.X^a. ^ι τὸ om. Q.K^a. ^κ ταύτας K^a. ^ι χρόνον K^a. ^μ εἶναι om. C^a. ^η μᾶλλον δὲ τοῦ C^a.

σεως ^ο γινόμενον θερμὸν ὑπὸ τοῦ περιέχοντος μᾶλλον, ὅτι πολὺ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς τὸ ὑγρὸν καὶ ἄπεπτον. Ἔτι δὲ τὸ σπέρμα ἐκ τροφῆς, τροφή δὲ πᾶσα πέττεται· ἥς πληρωθέντες ὀρμητικοὶ εἰσι πρὸς τὰ ἀφροδίσια. Διὸ καὶ κελεύουσιν τινες πρὸς τὴν πράξιν τὴν τοιαύτην ἀριστὰν μὲν πολὺ, δειπνεῖν δὲ ὀλίγον, ἵνα ἢ αὐτοῖς ἐλάττω τὰ ἄπεπτα τῶν πεπεμένων.

I 2 Διὰ τί ὁ γλυκὺς P καὶ ἄκρατος καὶ ὁ κυκεὼν μεταξὺ ^α διαπινόμενοι ἐν τοῖς πότοις νήφειν ποιοῦσιν; Καὶ διὰ τί ἦττον μεθύσκονται ταῖς μεγάλαις κωθωνιζόμενοι; Ἡ πάντων τὸ αὐτὸ αἷτιόν ἐστιν, ἡ παράκρουσις τοῦ ἐπιπολῆς θερμοῦ; Τὸ γὰρ μεθεῖν ἐστίν, ὅταν ἢ τὸ θερμὸν ^ι ἐν τοῖς περὶ τὴν κεφαλὴν τόποις.

I 3 Διὰ τί τοῦ γλυκέος ἐπιπολαστικοῦ ὄντος, ἐάν τις μεθύων ἤδη ἐπιπίῃ γλυκὺ, ^α καταπέττεται ὁ ἐννύπάρχων οἶνος καὶ ἦττον ἐνοχλεῖ; Ἡ ὅτι τὸ μὲν γλυκὺ λεαντικόν ^ι τέ ἐστι καὶ γλίσχρον (ἐμφράττει οὖν τοὺς πόρους), τὸ δὲ αὐστηρὸν τραχυντικόν· καὶ τὸ μὲν εὐπετῇ ποιεῖ τῷ θερμῷ τὴν ἀναφοράν, ὁ δὲ γλυκὺς στέγει αὐτό, τοὺς πόρους ἐμφράττων. Ὅτι δὲ τῶν ἄνω θερμανθέντων ἐστὶν ἡ μέθη, εἴρηται. Ἔτι δὲ ὁ μὲν γλυκὺς ἄνοδμος, ὁ δὲ αὐστηρὸς οὗ· ὁσμὴ δὲ πᾶσα βαρύνει κεφαλὴν.

I 4 Διὰ τί ἀπὸ τοῦ ^ν κεκραμένου μὲν ἀκρατεστέρου δὲ ἔωθεν μᾶλλον πονοῦσι τὴν κεφαλὴν ἢ ἀπὸ τοῦ ἀκράτου; Ἡ ὅτι ὁ μὲν ἄκρατος ^ω παχυμερὲς ὢν εἰς ^χ τοὺς περὶ τὴν κεφαλὴν πόρους στενοὺς ὄντας αὐτὸς μὲν οὐκ εἰσπίπτει, ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ, ἡ ὁσμὴ καὶ θερμότης· ὁ δὲ κεκραμένος μιχθεὶς λεπτῷ ^γ τῷ ὕδατι αὐτὸς εἰσδύεται, ἔχων δὲ σῶμα, καὶ τῆς δυνάμεως πολὺ τῆς ^γ τοῦ ἀκράτου, ^z δυσπεπτότερός ἐστιν. Τὰ τε γὰρ ὑγρά ^α πάντων δυσπεπτότατα, καὶ τὰ σώματα τῶν ἐν αὐτοῖς δυνάμεων.

^ο θερμὸν γινόμενον X^a. P καὶ ὁ ἄκρατος Y^a. om. καὶ C^a. ^α θωνιζόμενοι pr. C^a, πινόμενοι margo. ^ι ἐν om. X^a. ^α καταπάττεται Y^a. ^ι τε om. C^a. ^ν κρεμματομένου C^a. ^ω παχυμερὲς πως ὢν C^a. ^χ τοὺς om. X^a. ^γ τῷ et mox τοῦ om. C^a. ^z δυσπεπτότερα C^a. ^α πάντα X^a.

Διὰ τί μᾶλλον δύνανται ^bπιεῖν εἰς μέθην οἱ ἀγύμναστοι ¹⁵
τῶν γεγυμνασμένων, καὶ ῥᾶον ἀπαλλάττουσιν; Ἡ ὅτι οἱ
^cἔχοντες περίττωμα καὶ ὑγρὸν ἐν αὐτοῖς οὐρητικοὶ γίνονται
ὅπερ ποιεῖ δύνασθαι πίνειν καὶ ὕστερον κούφως ἔχειν διὰ τὸ
μὴ ἐμμένειν πολὺ ὑγρὸν οἰνώδες. Οἱ μὲν οὖν ἀγύμναστοι ²
ὑγροὶ καὶ περιττωματικοὶ εἰσιν, οἱ δὲ γεγυμνασμένοι ξηροί,
ὥστ' εἰς τὸ σῶμα τούτοις ἡ ὑγρότης ἡ οἰνηρὰ ἀφικνεῖται.
Εὐθὺς τε οὖν ἀντισπᾶ τῇ οὐρήσει ἡ φορὰ αὕτη, καὶ ὕστερον
ἐμμένον τὸ ὑγρὸν τοῦτο ἐν ^dτῷ σώματι ^eβάρος ποιεῖ.

Διὰ τί ὁ οἶνος καὶ τετυφωμένους ποιεῖ καὶ μανικοὺς; ¹⁶
Ἐναντία γὰρ ἡ διάθεσις· ὁ μὲν γὰρ μᾶλλον ^fἤδη ἐν κινή-
σει, ὁ δὲ ἥττον. ^gἩ ὥσπερ Χαιρήμων εἶπε,

τῶν χρωμένων ^hγὰρ τοῖς τρόποις κεράννυται.

Τὰναντία οὖν ποιεῖ οὐ ⁱταῦτά ἀλλὰ τὰ μὴ ὁμοίως ἔχοντα,
ὥσπερ καὶ τὸ πῦρ τὰ μὲν ξηραίνει τὰ δὲ ὑγραίνει, ἀλλ' οὐ
ⁱταῦτά, καὶ τήκει ^kτὸν κρύσταλλον καὶ πήγνυσι τοὺς ἄλας.
Καὶ ὁ οἶνος (ὑγρὸς γὰρ ἐστὶ τὴν φύσιν) τοὺς μὲν ^lβραδυ-
τέρους ἐπιτείνει καὶ θάττους ποιεῖ, τοὺς δὲ θάττους ἐκλύει.
^mΔιὸ ἔνιοι τῶν μελαγχολικῶν τῇ φύσει ἐν ταῖς κραιπάλαις
ἐκλελυμένοι γίνονται πάμπαν. Ὡσπερ γὰρ τὸ λουτρὸν τοὺς
μὲν συνδεδεμένους τὸ σῶμα καὶ σκληροὺς ⁿεὐκινήτους ποιεῖ,
τοὺς δὲ εὐκινήτους καὶ ὑγροὺς ἐκλύει, οὕτως ὁ οἶνος, ὥσπερ
^oλούων τὰ ἐντός, ἀπεργάζεται τοῦτο.

Διὰ τί ἡ κράμβη παύει τὴν κραιπάλην; Ἡ ὅτι τὸν μὲν ¹⁷
χυλὸν ^pγλυκὺν καὶ ῥυπτικὸν ἔχει (διὸ καὶ κλύζουσιν αὐτῷ
τὴν κοιλίαν οἱ ἱατροί), αὕτη δ' ἐστὶ ψυχρά. Σημεῖον δέ·
πρὸς γὰρ τὰς σφοδρὰς διαρροίας χρῶνται αὐτῇ οἱ ἱατροί,
ἔψοντες σφόδρα καὶ ^qἀποξυλίζοντες καὶ ψύχοντες. Συμ-
²βαίνει ^rδὴ τῶν ^sκραιπαλῶντων τὸν μὲν χυλὸν αὐτῆς εἰς τὴν
κοιλίαν κατασπᾶν τὰ ἐν αὐτοῖς ὑγρά, οἰνηρὰ καὶ ἄπεπτα

^b ποιεῖν X^a. ^c ἔχοντες τὸ περίττωμα C^a. ^d τῷ om. C^a. ^e βάρους
X^a. ^f ἤδη om. pr. X^a. ^g ἡ om. C^a. ^h γὰρ om. C^a. ⁱ ταῦτα utro-
bique C^a. ^k τὸ X^a. ^l δακρυτέρους C^a, Y^a. ^m διότι C^a. ⁿ ἀκινήτους
C^a. ^o λύων C^a. ^p γλυκὺ Y^a. ^q ἀποχυλίζοντες mago u. ^r δὲ X^a.
^s κραιπαλούντων C^a.

- ἄντα, αὐτὴν δὲ ὑπολειπομένην ἐν τῇ ἄνω κοιλίᾳ ψύχειν τὸ σῶμα. Ψυχομένου δὲ ὑγρὰ λεπτὰ συμβαίνει εἰς τὴν κύστιν φέρεσθαι. Ὡστε κατ' ἀμφοτέρα τῶν ὑγρῶν ἐκκρινομένων ^ιδιὰ τοῦ σώματος, καὶ καταψυχομένου, εἰκότως ἀκραιπάλοι ³γίνονται· ὁ γὰρ οἶνος ὕγρὸς καὶ θερμὸς ἐστίν. Ἔτι δὲ συμβαίνει τῶν ὑγρῶν κατασπωμένων καὶ ^ωἐκκρινομένων κάτω καὶ πνεῦμα ἐπάγεσθαι αὐτοῖς, ^κὅπερ μόνον ἀπὸ τοῦ οἴνου εἰς τὴν κεφαλὴν φερόμενον τὸν κάρον καὶ τὴν κραιπάλην ποιεῖ. Κάτω δὲ ὀρμήσαντος καὶ καταψυχομένου τοῦ σώματος ⁴τος διὰ τὰ εἰρημένα, λύεται ὁ τῆς κραιπάλης πόνος. Ἔστι γὰρ ἡ κραιπάλη ζέσις τις καὶ φλεγμασία λήγουσα. Λυπεῖ δὲ μᾶλλον τῆς μέθης, ὅτι ἐκείνη μὲν ἐξίστησιν, ἡ δὲ κραιπάλη ^γἐν αὐτοῖς οὖσι τὸν πόνον παρέχει· καθάπερ οὖν ^κκαὶ ὑπὸ τῶν πυρετῶν οἱ λαμβανόμενοι ^απαίζουσιν μᾶλλον ἢ ἀλγούσι, παρ' αὐτοῖς δὲ γενόμενοι οἱ αὐτοί, κουφισθέντες τοῦ πάθους, ἀλγούσιν. ^βΤαῦτά γὰρ καὶ ἐπὶ τῆς κραιπάλης καὶ ἐπὶ τῆς μέθης συμβαίνει.
- 18 Διὰ τί μᾶλλον ἐμετιᾶν ποιεῖ ὁ ^εὑδαρὴς οἶνος ἢ τὸ ὕδωρ καὶ ^δὁ ἄκρατος; Ἡ ὅτι ἐμεῖν μὲν μάλιστα ^εποιεῖ τὰ ἐπιπολαστικά καὶ ὅσα ἀγῆ ἐστίν. Ἔστι δὲ ὁ μὲν οἶνος κατακρουατικός, τὸ δὲ ὕδωρ λεπτὸν καὶ οὐκ ἀγῆδες. Διὰ μὲν οὖν τὸ λεπτὸν [καὶ οὐκ ἀγῆδες] εἶναι κάτω διέρχεται ταχύ, ^ιδιὰ ²δὲ τὸ μὴ ἀγῆδες οὐ ποιεῖ καρδιώττειν. Ὁ δὲ κεκραμένος λίαν οὐκ ἔστι λεπτὸς ὥστε διαρρεῖν ταχύ, διὰ δὲ τὸ μικρὸν ἔχειν οἶνον ἀγῆδες ἐστίν· ταράττει γὰρ τὴν αἴσθησιν τῷ πλείους ἐν ^εαὐτῇ ^ητὰς κινήσεις ἐμποιεῖν, τὴν ^τἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος· αἰσθηταὶ γὰρ ἄμφω γίνονται. Ὁ δ' εὐκρατος τὴν μὲν τοῦ ὕδατος αἴσθησιν ἀφανίζει, οἶνον δὲ μαλακοῦ ποιεῖ αἴσθησιν· διὸ ἡδέως πίνεται. Ἀγῆδες δὲ ἂν ὁ ὑδαρὴς οἶνος ἐπιπολαστικός ἐστι· τὸ δὲ τοιοῦτον ἐμετικὸν ἐστίν.

^ι διὰ τοῦ σώματος om. Ca. ^ν ὑγρὸς] ψυχρὸς Ca. ^ω κρινομένων Xa. ^κ ὅθεν Ca. Ya. ^γ ἐν αὐτοῖς Xa. Ya. ^κ καὶ om. Ca. ^α παίονσι margo u, om. Ca. ^β ταῦτα Ca. ^ε ὑδαρὴς] βαρὺς Ca. ^δ τὸ ἄκρατον Ca. Xa. Ya. ^ε ποιεῖ om. Ca. Xa. Ya. ^ι διὰ δὲ—ταχύ om. Ca. ^ε αὐτῷ Ca. ^η τὰς om. Ca. Ya.

Διὰ τί μεθύοντες ἰμᾶλλον διαισθανόμεθα τὰ ἀλικά καὶ 19
τὰ μοχθηρὰ ὕδατα, νήφοντες δ' ἥττον; Ἡ ὅτι τὰ λυπηρὰ
μᾶλλον δῆλα τοῖς μὴ ἐπιθυμοῦσι, τοῖς δ' ἐπιθυμοῦντας ^κ δια-
λανθάνει; Ὁ μὲν οὖν ἡδέως ἔχων ὁμοίως τῷ ἐπιθυμοῦντι
ἔχει, ὁ δὲ νήφων οὕτως ἔχει· ὁ δὲ μεθύων πλήρης.

Διὰ τί τοῖς μεθύουσι σφόδρα κύκλω πάντα φαίνεται φέ- 20
ρεσθαι, καὶ ἤδη ἀπτομένης μᾶλλον τῆς μέθης ἀριθμεῖν τὰ
πόρρω οὐ ^ι δύνανται; Διὸ καὶ σημεῖον τῆς μέθης ποιοῦνται
αὐτὸ τινες. Ἡ ὅτι κινεῖται ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ οἴνου ἢ
ὄψις πυκνάκις; Ὡστερ οὖν ὅταν ὑποθῇ τις ὑπὸ τὸν ὀφθαλ-
μόν, δύο φαίνεται, οὕτω καὶ τοῖς μεθύουσιν. Οὐδὲν ^μ γάρ,
διαφέρει, εἰς ^π μὲν ὑποθῇ, ^ο κινῇ δὲ τὴν ὄψιν, οὐδ' εἰς ἔξωθεν
ἢ ἔσωθεν· ἀμφοτέρως γὰρ τὸ αὐτὸ πάσχει ἢ ὄψις. Ὡστε
οὐ δόξει μένειν τὸ ὁρώμενον, καὶ τὸ πόρρωθεν ἔτι μᾶλλον
ἔτι γὰρ ἥττον κρατεῖ ἀποτεινομένης τῆς ὄψεως, καὶ πλέον τὸ
διάστημα ἐπὶ τῷ ἄκρῳ ποιῇ ἢ ἐγγὺς αὐτῇ κίνησις. Ἄν δὲ 3
σφόδρα κινῆται καὶ ἐμαλῶς ἄνω καὶ κάτω, ἥττον κρατήσει
τοῦ πόρρω. Πάντα δὲ ἀποτεινόμενα κύκλω φέρεται, οἷον
ροῖ ^ρ οἷστοι καὶ τὰ ^τ καταρτώμενα. Καὶ ἢ ὄψις οὖν δι'
ἀσθένειαν ταῦτ' ὁρᾷ ^σ ὥστερ ἂν εἰ πόρρω ἐφέρετο.
Διαφέρει δ' οὐδὲν τὴν ὄψιν κινεῖν ἢ τὸ ὁρώμενον ταῦτ' ἂν
ποιῇ πρὸς τὸ φαίνεσθαι.

Διὰ τί, ὅταν ἀθρόως πίνωσι, ξηρότεραι αἱ κοιλίαι γίνον- 21
ται, ὅτε δεῖ ὑγραίνεσθαι μᾶλλον ὑπὸ τοῦ πλείονος; Ἡ ὅτι
τοῦ μὲν πολλοῦ καὶ ἀθρόου οὐ κρατεῖ ἡ κοιλία, ἀλλ' εἰς τὸν
αὐτοῦ ἔρχεται τόπον ἀπαθές; Ἔστι δὲ ὑγροῦ τόπος ἀπέ-
πτου ἢ κύστις. Τοῦ δὲ ὀλίγου κρατεῖ καὶ πέττει, ὥστε
μένον ὑγραίνει.

Διὰ τί μᾶλλον κραιπαλῶσιν οἱ εὐκρατον πίνοντες ἢ οἱ 22
^ν ἄκρατοι; Ἡ διὰ τὴν λεπτότητα εἰς πλείονος τόπους ὁ ^ω κε-

^ι μάλιστα Χ^α. ^κ λανθάνει Χ^α. ^ι δύνανται Χ^α. ^μ γάρ om. C^a.
^π μὲν ὑποθῇ μὲν κ. C^a. Y^a. ^ο κινεῖ C^a. ^ρ οἱ om. X^a. ^ρ οἱ om. C^a. Y^a.
^τ καταρτώμενα C^a. ^σ ὥστερ om. C^a. ^τ αὐτὸν C^a. X^a. Y^a. ^ν ἄκρατον
πίνοντες; ἢ X^a. Y^a. ^ω κραιπαμένους C^a.

κραμένος εισέρχεται, καθάπερ ἐν ἡτοις ἱματίοις, καὶ ἔστι δυσ-
εξαγωγώτερος· τὸ δὲ ὕδωρ λεπτομερέστερον μὲν, ἀλλ' εὐ-
έξοδον. Ἡ διότι ἔλαττον πίνουσιν ἄκρατον διὰ τὸ μὴ δύ-
νασθαι, καὶ μᾶλλον ἀπεμῶσιν; Ἔτι δὲ συμπέττει τὰ λοιπά.
Ταῦτὸ δ' ἐστὶ πρόβλημα.

23 Διὰ τί ὑπὸ τοῦ ἀκράτου ἀποθνήσκουσιν, εἴαν τις ^απροϊ-
σχάνας πολὺ πῖνῃ; Καὶ μὴ προῖσχάναντες δὲ πολλοὶ τῶν
φιλοπότων ἀθρόον πολὺ ^απίνοντες ξηροὶ γίνονται· δοκεῖ γὰρ
ὁ τε οἶνος τῶν θερμῶν εἶναι τὴν φύσιν καὶ τὸ ζῆν, τὸ δὲ
ἀποθνήσκειν κατάψυξις. Ἡ ὥσπερ ^βκαὶ ἀπὸ τοῦ ^γκωνείου,
σβεννυμένου κατὰ μικρὸν τοῦ θερμοῦ τοῦ οἰκείου. Ἀλλὰ
^δτὸν ἕτερον· τὸ μὲν γὰρ τῇ ^δψυχρότητι πῆγνυσι τὸ
ὑγρὸν καὶ θερμόν, ὁ δ' οἶνος ^ετῇ θερμότητι τῇ αὐτοῦ μα-
ραίνει τὴν φυσικὴν θερμότητα. Ὡσπερ οὖν ὑπὸ τοῦ πολλοῦ
πυρὸς καὶ ἡλίου τὸ ὀλίγον πῦρ ἀποσβέννυται, ^ςοὕτως ἡ ἐν
τοῖς σώμασι θερμότης ὑπὸ τῆς ἐν τῷ οἴνῳ, εἴαν εὐπερβάλλῃ.

24 Διὰ τί οἱ μεθύοντες ἀριδάκρυοι μᾶλλον; ^ηἩ ὅτι θερμοὶ
καὶ ὑγροὶ γίνονται· ἀκρατεῖς οὖν εἰσὶν, ὥστε ὑπὸ μικρῶν
κινεῖσθαι.

25 Διὰ τί ἦττον μεθύσκονται ταῖς μεγάλαις κωθωνιζόμενοι;
Πάντων γὰρ ταῦτὸ αἷτιον ἡ κατάκρουσις, τουτέστιν ἐπι-
πολῆς. Τὸ μὲν γὰρ μεθεῖν ἐν τοῖς ^ιπερὶ κεφαλὴν τόποις.
Ἡ ὅτι δεῖ πρὸς τοὺς ὕπνους ὑγρότητα ἐνυπάρχειν θερμῇ;
^καὕτη γὰρ ^λεὐπεπτος. Ἀν δὲ μὴ ἐνῇ ὑγρότης ὀλίγη ἢ δύσ-
^μπεπτος, οὐ γίνεται ὕπνος. Διὸ ἐν τοῖς ^μκόποις καὶ μετὰ τὰ
σιτία καὶ τοὺς ^νπότους ὑπνωτικώτατοι γίνονται ὑπὸ τῆς θερ-
μης. Τοῖς δὲ μελαγχολικοῖς καὶ ^οτοῖς μεγάλας πυρίας
^ρἀγρυπνία, τοῖς μὲν ὅτι κατέψυκται ^ατὸ ὑγρὸν, τοῖς δὲ ὅτι

^α τοῖς om. C^a. ^γ τί οἱ ὑπὸ X^a. ^δ προῖσχάνας et mox προῖσχάναντες
C^a, et pr. Y^a. ^ε πίνοντες Y^a. ^β καὶ om. X^a. ^γ κωνίου Y^a. ^δ θερ-
μότητι πῆγνυσι τὸ θερμόν καὶ ὑγρὸν C^a. ^ε τῇ om. C^a. ^ς οὕτω καὶ ἡ
Y^a. ^ζ ὑπερβάλλῃ Y^a. ^η ἢ] ἢ ὅτι θερμοὶ καὶ ὑγροὶ μᾶλλον ἢ X^a. ^ι περὶ
τὴν κεφαλὴν C^a. ^κ αὕτη] αὐ C^a. Y^a, et pr. X^a, ἀν rc. ^λ εὐπεπτος C^a.
^μ κόποις X^a. ^ν πότους X^a. Y^a. ^ο τοῖς μ.] τὰς μ.] C^a. X^a. ^ρ ἀγρυ-
πνίας C^a. X^a. ^α τὸ ὑγρὸν Gaza : codices τούτων.

οὐκ ἔστιν ἢ ὀλίγον. Φανερόν οὖν ὅτι εἰς ταῦτα βλεπτέον καθ' ἕτερον τῶν παθῶν.

Διὰ τί οἱ οἰνόφλυγες τρέμουνσι, καὶ μᾶλλον ὅσῳ αὖ ἀκρα- 26
τοποτῶσιν; Ἔστι δὲ ὁ μὲν οἶνος θερμαντικός, ὁ δὲ τρό-
μος γίνεται μάλιστα ὑπὸ ψυχροῦ, διὸ οἱ ῥιγῶντες μάλιστα
τρέμουνσιν. Πολλοῖς δ' ἤδη χρωμένοις μόνῳ ἀκράτῳ τροφῆς
χάριν τρόμοι τε ἰσχυροὶ συνέβησαν, ὥστε ἀπορρίπτειν τοὺς
θλίβοντας, καὶ τῷ θερμῷ ὕδατι λουόμενοι ἀναισθήτως εἶχον.
Ἔτεροι δὲ τοῦτον τὸν τρόπον διαιτώμενοι, καὶ τρίψουσιν χρώ- 2
μενοι καὶ τροφῇ κρέασι, πρὸς ἀποπληκτικὰς ἀρρωστίας ἤλα-
σαν· ἵ οἱ τρόμοι μὲν διὰ τὴν ἀκίνησίαν ἦττον ἐνέπιπτον,
πόνος δὲ ἰσχυρὸς καὶ τὸ μὴ δύνασθαι ἡσυχάζειν. Ἐτι τοῦ
μὲν τρόμου αἰτία ἡ ψυχρότης· φαίνονται γάρ, ὥσπερ εἴρη-
ται, οἱ τε ῥιγῶντες τοῦτο πάσχοντες καὶ οἱ σφόδρα γέρον-
τες. Ἀμφοτέρων δὲ τούτων τῶν μὲν τὸ πάθος ψυχρόν, τῶν 3
δὲ ἡ ἡλικία· ὁ δὲ οἶνος θερμαντικώτατος, ὥσθ' ὑπεναντίον αὖ
τι συμβαίνει. Ἡ οὐθὲν κωλύει γίνεσθαι ταῦτ' ὑπὸ ἐναντίων,
μὴ ὡσαύτως δὲ ποιούντων, οἷον καὶ ὡς ὑπὸ τῶν πάγων ἀπο-
κάεται· καὶ ὑπὸ θερμοῦ, ὅταν ὁ πάγος ἀθρόον ποιήσῃ τὸ
θερμόν· ὥστ' ἔστι μὲν ὡς ὑπ' ἐναντίων τὸ πάθος τὸ αὐτὸ
συμβαίνειν, ἔστι δὲ ὡς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τὸ αὐτό. Ὁ δὲ τρό- 4
μος γίνεται μὲν ὑπ' ἐνδείας θερμοῦ, οὐ παντὸς ἀλλὰ τοῦ οἰ-
κείου. Φθείρεται δὲ τὸ θερμόν ἢ μαράνσει ἢ σβέσει, σβέσει
μὲν ὑπὸ τῶν ἐναντίων, ὑπὸ ψυχροῦ καὶ ὑγροῦ, μαράνσει δὲ
ἐνδείᾳ τροφῆς, οἷον οἱ λύχνοι, ὅταν μὴ ἔχωσιν ὑπέκκαυμα
μηδ' ἔλαιον· ἢ ὑπὸ θερμοῦ ἀλλοτρίου, οἷον τὸ πῦρ ἐν τῷ
ἡλίῳ καὶ οἱ λύχνοι· παρὰ τῷ πυρί. Οἱ μὲν οὖν ῥιγῶντες 5
ὑπὸ ψυχροῦ· σβεννυμένου τοῦ θερμοῦ τρέμουνσιν. Διὸ καὶ
τοῖς προσχεομένοις τὸ θερμόν αἱ φρίκαι γίνονται· ἐγκα-
τακλειόμενον γὰρ τὸ ψυχρόν εἴσω καὶ ἀντιπεριστάμενον

† οἱς om. C^a.X^a.Y^a.   * ἐπιπτον C^a.   † ἡσυχάζειν ἤδη. ἔτι C^a.Y^a.
utramque particulam om. X^a.   † συμβαίνει Y^a, συμβαίνει C^a.X^a.
‡ ἀπὸ codices.   x καὶ om. X^a.   y ὡς om. C^a.   z ὑπεναντίον C^a.Y^a.
a τὸ πάθος om. pr. X^a.   b περὶ C^a.   c τὸ πῦρ C^a.Y^a.   d προσχεομένοις
X^a.   e τὸ om. C^a.

ἴσθησι τὰς τρίχας· καὶ τῷ ἀρχομένῳ πυρέττειν τὸ γινόμενον
 6 ῥίγος δι' ὁμοίαν αἰτίαν γίνεται. Ἐν δὲ τῷ γὰρ τὸ θερμὸν
 μαραίνεται τῆς τροφῆς ὑπολειπούσης. Τροφή μὲν γὰρ ὑγρὸν
 τῷ θερμῷ, τὸ δὲ γῆρας ψυχρόν. Οἱ δὲ οἰνόφλυγες μαραι-
 νομένης μὲν τῆς οἰκείας θερμότητος τρέμουσι, καὶ εἴ τινες
 ἄλλοι τοῦτο πάσχουσι διὰ τὸν οἶνον, οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον
 τοῖς διὰ γῆρας, ἀλλ' ἔτι τρίτος ἦν τρόπος τῆς τοῦ θερμοῦ
 7 φθοράς. Ὅταν γὰρ ὑπερβάλλοντι χρώνται ἐν τῷ σώματι,
 πολλή οὖσα ἡ θερμότης ἢ ἀποσβέννυσιν ἢ ἀσθενῇ ποιῇ τὴν
 οἰκείαν θερμότητα ἢ ἰσχύομεν· ἔστι γὰρ ὅταν μὴ κρατῇ τὰ
 κινεῖν τοῦ κινουμένου, ^εοἶον ὅταν ξύλον μακρὸν καὶ μέγα μὴ
 8 εὐκρατῶς ἔχη τις, τὸ ἄκρον τρέμει. Γίνεται δὲ τούτα ἢ
 τῷ τὸ ἐχόμενον μεῖζον εἶναι ἢ τῷ τὸ κινεῖν ἑλαττον. Συμ-
 βαίνει ^hδὲ σβεννυμένου τοῦ θερμοῦ (δοκεῖ γὰρ αἷτιον τούτα
 εἶναι ⁱτοῦ κινεῖσθαι τοῖς ζώοις) μὴ κρατεῖν τὴν φύσιν. Ση-
 μεῖον δ' ὅτι διὰ ψυχρότητα γίνεται τὸ πάθος τοῖς οἰνόφλυξι
 καὶ τοῖς ^kπρεσβύταις, ὅτι ἄνευ ῥίγους γίνεται ὁ ^lτρόμος.

27 Διὰ τί ὁ ἀκροθώραξ μᾶλλον παροινεῖ τοῦ ^mμᾶλλον μεθύ-
 οντος καὶ τοῦ νήφοντος; Ἡ ὅτι ὁ μὲν νήφων εὖ κρίνει, ὁ δὲ
 παντάπασι μεθύων διὰ τὸ τὰς αἰσθήσεις ἐπιπεπλασμένας
 εἶναι, οὐ δυνάμενος τὸ βάρος φέρειν, οὐ κρίνει· οὐ κρίνων δὲ
 2 οὐ ⁿπαροινεῖ. Ὁ δὲ ἀκροθώραξ κρίνει τε καὶ διὰ τὸν οἶνον
 κακῶς κρίνει, ὥστε ^oπαροινεῖ· ὥσπερ καὶ Σάτυρον τὸν Κλα-
 ζομένιον ὄντα φιλολοῖδορον, φεύγοντα δίκην, ἵνα ὑπὲρ τοῦ
 πράγματος λέγῃ καὶ μὴ λοιδορῇται, τὰ ὅσα ἐπέπλασαν, ἵνα
 μὴ ἀκούων εἰς λοιδορίαν τρέπηται· πανομένου δὲ τοῦ ἀντι-
 δίκου ἀφείλον· μικρὰ δὲ ἀκούσας ἔτι λέγοντος οὐκ ἀπέσχετο
 ἀλλὰ κακῶς ἔλεγε, διὰ τὸ αἰσθάνεσθαι μὲν κακῶς δὲ κρίνειν.

28 Διὰ τί πρὸς τὸν γλυκὺν οἶνον ἡδύω ὄντα οὐ ^pγίνονται οἰ-
 νόφλυγες; Ἡ ὅτι οὐκ ἴδιον χυμὸν ἔχει ὁ γλυκύς, ἀλλ' ἄλ-

^ε οἶον] ἢ X^a. ^ς δὲ] γὰρ X^a. ^h δὲ Y^a. ⁱ τὸ κ. C^a. ^k πρεσβυ-
 τέροις X^a. ^l τρόπος Y^a. ^m μᾶλλον om. C^a. Y^a. ⁿ παροινεῖ] παροινῶν
 δὲ pr. Y^a. ^o παροινεῖν C^a. X^a. ^p γίνονται οἱ οἰνόφλυγες C^a.

λότριον; Φιλόγλυκος οὖν ἡ μάλλον ἢ φίλοινοσ ἔσται ὁ κεκρατημένος.

Διὰ τί οἱ οἰνόφλυγες ὑπὸ τοῦ ἡλίου θερμαινόμενοι μά- 29
λιστα χαίρουσιν; Ἡ ὅτι δέονται πέψεως; Ἐτι δὲ καὶ διὰ
τὰ κατεψύχθαι· διὸ καὶ αἱ ἀποπληξίαι καὶ αἱ ἀποναρκώ-
σεις τάχιστα μετὰ τοὺς πότους γίνονται.

Διὰ τί τοῖς μεθύουσιν ἐνίοτε πολλὰ φαίνεται τὸ ἐν ὁρῶ- 30
σιν; Ἡ ὅτι αἱ ἀρχαὶ τῶν ὄψεων ἔσω μὲν κινεῶνται ὑπὸ
τοῦ οἴνου, καθάπερ ἡ ὅλη κεφαλὴ, κινουμένων δὲ τῶν ἀρχῶν
ὡκ εἰς ταὐτὸ συμβάλλουσιν αἱ ὄψεις, ἀλλ' οἶον ἐπὶ μέρος
ἐκάτερον τοῦ ὁρωμένου· διὸ δύο φαίνεται. Ταῦτα δὲ τοῦτο
γίνεται καὶ ἐάν τις κάτωθεν πίεσῃ τὴν ὄψιν· ἐκίνησε γὰρ
τὴν ἀρχὴν τῆς ὄψεως, ὥστε μηκέτι εἰς ταὐτὸ συμβάλλειν τῇ
ἐτέρᾳ. Ἡ μὲν οὖν τοιαύτη κίνησις ἔξωθεν γίνεται, ἡ δὲ ἀπὸ
τοῦ οἴνου ἔσωθεν. Διαφέρει δ' οὐθέν· ταῦτα γὰρ ποιήσει
ὁπωσοῦν κινήθεισα.

Διὰ τί τῶν μεθυόντων ἡ γλώττα πταίει; Πότερον ὅτι 31
καθάπερ τὸ ὅλον σῶμα ἐν τῇ μέθῃ σφάλλεται, οὕτω καὶ ἡ
γλώττα σφαλλομένη πταίει καὶ οὐ δύναται τὴν λέξιν διαρ-
θροῦν; Ἡ σπογγώδης ἐστὶν ἡ τῆς γλώττης σάρξ· βρεχο-
μένη οὖν ἐξαίρεται· τοῦτου δὲ συμβαίνοντος διὰ τὸ πάχος
τὸ ἀπὸ τοῦ ὄγκου δυσκίνητοτέρα οὔσα οὐ δύναται διακριβοῦν.
Ἡ διότι οὔτε ἐν τῇ ὑγρῇ δυνάμεθα λαλεῖν διὰ τὴν ἀπουσίαν 2
τοῦ αἵματος, οἷον ὅταν εἰς τὸ στόμα λάβωμεν ὑγρόν; Ἐν τῇ
μέθῃ οὖν ἐν ὑγρῇ πολλῇ τῆς γλώττης οὔσης οὐκ ἀκριβοῦμεν·
τὸ δὲ μὴ ἀκριβοῦν ἐστὶ τὸ πταίνειν. Ἡ διότι ἐν ταῖς μέθαις 3
ἡ ψυχὴ συμπαθῆς γνωμένη πταίει; Τῆς ψυχῆς οὖν τοῦτο
πασχούσης εἰκὸς καὶ τὴν γλώτταν ταὐτὸ πάσχειν· ἀπ' ἐκεί-
νης γὰρ ἡ τοῦ λέγειν ἀρχή. Διὸ καὶ χωρὶς τῆς μέθης, ὅταν
ἡ ψυχὴ πάθῃ τι, συμπάσχει καὶ ἡ γλώττα, οἶον τῶν φοβον-
μένων.

Διὰ τί οἱ οἰνόφλυγες καὶ οἱ περὶ τὴν θάλατταν χαίρουσιν 32

ἡ μάλλον ἢ] ὁ C^a. Y^a, οὐ corr. Y^a. ἡ αἱ prius om. pr. Y^a. ἡ ἔξω
μὲν C^a, ἔξωθεν X^a. Y^a. ἡ ταῦτα X^a. Y^a. ἡ γλώσσα utrobique X^a.

ἡλίφ; Ἡ διότι οἱ μὲν οἰνόφλυγες δέονται πέψεως, καὶ ἅμα συμβαίνει τινὰς τόπους κατεψύχθαι; Διὸ καὶ ἀποπληξίαι καὶ ἀποναρκώσεις μετὰ τοὺς πότους. Οἱ δὲ θαλάττιοι διὰ τὸ αἰεὶ ἐν ὑγρῷ εἶναι τοῦτο ποιοῦσιν.

- 33 Διὰ τί οἱ μεθύοντες ἀδύνατοι ἀφροδισιάζουσιν; Ἡ ὅτι δεῖ μᾶλλον τινα τόπον ἐκθερμανθῆναι τοῦ ἄλλου σώματος, οἱ δὲ διὰ τὸ πλῆθος τῆς θερμασίας ἀδυνατοῦσιν. Ἀποσβέννυνται οὖν τὸ ἀπὸ τῆς κινήσεως, θερμὸν ^ω γινόμενον ὑπὸ τοῦ περιέχοντος. Ἡ διότι δεῖ μὲν ἐκθερμανθῆναι τοὺς κάτω τόπους, ὁ δ' οἶνος ἄνω πέφυκε φέρεσθαι, ὥστε ἐκεῖ ποιεῖ τὴν ^z θερμασίαν, ἐντεῦθεν δὲ ἀπάγει. Καὶ μετὰ τὰ σιτία ἥκιστα ἀφροδισιαστικοί, καὶ κελεύουσιν ἀριστᾶν μὲν πολὺ δειπνεῖν δὲ ὀλίγον· ἀπέπτων μὲν γὰρ ὄντων ἄνω φέρεται, πεπεμμένων δὲ κάτω τὸ θερμὸν καὶ τὸ ὑγρόν· ἡ δὲ τοῦ σπέρματος ³ γένεσις ἐκ τούτων. Καὶ οἱ κοπιῶντες ἐξονειρώττουσιν, ὅτι ὑγρὸς καὶ θερμὸς ὁ κόπος· εἰς οὖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ γένηται ἡ περίττωσις, συμβαίνει ^γ ἐξονειρώττειν. Διὰ ταῦτό δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀρρωστήμασιν, ὅσοις γίνεται, συμβαίνει. Καὶ τοῖς φοβουμένοις καὶ τοῖς ἀποθνήσκουσι συμβαίνει ὡσαύτως.
- 34 Διὰ τί νέοι ὄντες ^z ἐνουρουῦσι μᾶλλον, ὅταν μεθυσθῶσιν, ἢ πρεσβύτεροι; Ἡ διὰ τὸ θερμούς ^a καὶ ὑγροὺς εἶναι πολὺ τὸ συρρυνεῖν γίνεται περίττωμα, διὰ τὸ μὴ ἀναλίσκειν τὸ σῶμα τὸ ὑγρόν, ὥστε ὑπερχεῖται· πρεσβυτέροις δὲ γινομένοις διὰ ¹ ξηρότητα τὴν ὑπερβολὴν ἀντισπᾶ τὸ σῶμα. Ἡ ὅτι μᾶλλον ὑπνωτικώτεροί εἰσιν οἱ νέοι τῶν ^b πρεσβυτέρων; Διὸ τοὺς μὲν νέους καθύπνους ὄντας λανθάνει ἡ ὁρμὴ τοῦ οὔρου ἐκπίπτουσα πρὶν διεγερθῆναι, τοὺς δὲ ^b πρεσβυτέρους οὐ, καθάπερ οὐδὲ τῶν ἐξωθεν κινήσεων οὐδὲν ἡττόν τι λανθάνει αὐτοὺς ἢ τοὺς νέους. Δῆλον δὲ καὶ γὰρ αὐτοῖς οἱ νέοι ἐν τοῖς βαθυτάτοις ὕπνοις μάλιστα ἐνουροῦσιν.

- 35 Διὰ τί τὸ ἔλαιον πρὸς τὰς μέθας συμφέρει, καὶ τοῦ δύνα-

^ω γινόμενον C^a. ^z θερμασίαν C^a. ^γ ἐξονειρώττειν C^a. ^z ἐνουρώσι C^a.
^a καὶ ὑγροὺς om. X^a. ^b πρεσβύτων et mox πρεσβύτας C^a.

σθαι πίνειν τὸ καταρροφεῖν; Ἡ δὲ οὐρητικόν ἐστι καὶ τῷ πόματι προοδοποιεῖ;

Δ. ΟΣΑ ἘΠΕΡΙ ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ.

Διὰ τί ὁ ἀφροδισιάζων καὶ ^αὁ ἀποθνήσκων ἀναβάλλει τὰ ὅμματα, καθεύδων δὲ καταβάλλει; Ἡ δὲ οὐ αἰσθάνεται τὸ θερμὸν ἐξίον ^βἀναστρέφει ἵνα περ ὁρμῇ· ἐν δὲ τῷ ὕπνῳ κάτω συνάγεται, διὸ ῥέπει κάτω; Συγκλείονται δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν ἔτι νοτίδα.

Διὰ τί τῶν πλείοσιν ἀφροδισίοις χρωμένων ἐπιδηλότατα ²ἐνδίδωσι τὰ ὅμματα καὶ τὰ ἰσχία, τὰ μὲν ἐγγὺς ὄντα, τὰ δὲ πόρρω; Πότερον ὅτι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ^γσυνουσίᾳ ἐπιδηλότατα συμπονεῖ ταῦτα τῇ ἐργασίᾳ συνιόντα περὶ τὴν ^δπρόεσιν τοῦ σπέρματος; Συνεκθλίβεται οὖν μάλιστα ἐντεῦθεν ὅσον εὐτηκτον τῆς τροφῆς ἔνεστι διὰ τὴν θλίψιν. Ἡ δὲ οὐ πα- ²ραθερμαίνόμενα τήκεται μάλιστα· ὁ δὲ ἀφροδισιασμὸς ^εθερμότητα ἐργάζεται. ¹Μάλιστα δὲ ταῦτα θερμαίνεται, ^δκινεῖται ἐν τῇ ἐργασίᾳ. Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ καὶ τὰ περὶ τὴν ἔδραν ἐπιδήλως συμπονεῖ. Οὔτε γὰρ μὴ συναγαγόντι τὰ περὶ ³τὴν ἔδραν ἐνδέχεται προσέσθαι, οὔτε μὴ τῶν ὀφθαλμῶν καταβληθέντων· τὰ μὲν γὰρ περὶ τὴν ἔδραν συνιόντα θλίβει, οἷον ἐκ κύστεως τῇ χειρὶ τὸ ὑγρόν, ἡ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν συναγωγὴ τὰ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου. Ὅτι δὲ μεγάλην ἔχουσι τὰ ὅμματα ⁴τὴν δύναμιν καὶ ὁ τόπος αὐτῶν πρὸς γένεσιν, δηλοῖ ἡ τῶν ^εἀτέκνων καὶ γονίμων γυναικῶν τοῖς ἐναλείμμασι πείρα, ὥς δέον ταύτῃ διελθεῖν εἰς τὸ σπέρμα δύναμιν. ^ρΠίονα δὲ ἄμφω τυγχάνει ὄντα πάντων αἰεί, ἀρχὸς τε καὶ ὅμματα· διὰ μὲν οὖν τὴν συνεργίαν κοινωνεῖ τῆς θερμασίας, διὰ δὲ ταύτην λεπτύνεται καὶ συναποκρίνεται πολὺ εἰς τὸ σπέρμα. Οὔτε γάρ, ⁵ἂν μὴ πῖον ᾖ, ὁμοίως γρύσει ἢ θερμότης, οὔτε πῖον ὂν μὴ

^ε ΠΕΡΙ om. K^a.O^a.s. ^α ὁ post καὶ om. C^a.X^a. ^β ἀντὶ C^a.Y^a. ^γ ἀναστρέφει X^a. ^δ ἐνδίδωσι Sylburgius: codices συνδίδωσι. ^ε συνουσία] νουσία C^a. ¹ προαίρεσιν C^a. ^κ θερμότητι Y^a. ¹ ταῦτα δὲ μάλιστα C^a. ^μ τὴν om. C^a. ^ν τέκνων C^a. ^ο ὥστε C^a. ^ρ πῖονα Gaza: codices πλείονα.

συμπονοῦν, οἷον ἐν τῇ κοιλίᾳ· ἀλλὰ οἱ νεφροὶ τῶν ἄλλων μάλιστα αἰσθάνονται διὰ τὴν γειτνίασιν. Καὶ ^qαὕτῃ δὲ ἡ τοῦ σπέρματος πάροδος παρὰ τοὺς τόπους ^rτούτους οὕσα ἐπιδηλότατα ἱκανή ἐστὶ λεπτύνειν· ἀφαιρεῖ γάρ, ἀλλ' οὐ προστίθησι πλησιάζουσα.

3 Διὰ τί καὶ οἱ ἀφροδισιάζοντες καὶ οἱ εὐνούχοι οὐ χρώμενοι ἀφροδισίοις ^sὁμοίως ^tἁμφότεροι τὰ ὄμματα πρὸς ὀξυωπίαν βλάπτονται; ^uἩ ὅτι τοῖς μὲν διὰ λαγνείαν, τοῖς δὲ διὰ τὴν πῆρσιν τὰ ἄνω ξηρὰ γίνεται μᾶλλον τοῦ δέοντος, ἐπιδηλότατα ^vἐν τούτοις, ^wὅσων τὸ ἔργον ἐστὶν ἀκριβές· ἡ δ' ὄψις τοιοῦτον. Κατασπωμένων δὲ τῶν ὑγρῶν τὰ ἄνω ξηραίνεται. Ὁ μὲν ^xοὖν ἀφροδισιασμὸς δῆλον ὅτι τοῦτο ποιεῖ τοῖς δὲ εὐνούχοις τὰ τε σκέλη οἰδεῖ καὶ αἱ κοιλίαι εὐλυτοὶ ὡς κάτω μεθισταμένου τοῦ ὑγροῦ.

4 Διὰ τί ἄνθρωπος μόνον, ὅταν ἄρχηται ^xδύνασθαι ἀφροδισιάζειν, ἡβᾷ, τῶν δὲ ἄλλων ζώων ὅσα τρίχας ἔχει οὐθέν; ^yἩ ἐπεὶ κατὰ τὰς ἡλικίας μεταβάλλει τὰ ζῶα εἰς τούναντίον; Φωνή τε γὰρ βαρεῖα ἐξ ὀξείας γίνεται, καὶ δασύνεται ἐκ ψιλῶν· δῆλον οὖν ὡς καὶ τὰ ἐκ γενετῆς δασέα ^yζῶα ψιλοῖτ' ^zἂν, οὐ δασύνοιτο, σπερματικά γινόμενα. Οὐ πάσχει δὲ τοῦτο διὰ τὸ τὰ σπερμαίνοντα ξηρότερα γίνεσθαι καὶ ἀραιότερα, ἐξ ὧν θρίξ φύεται. Δῆλον δὲ ἐκ τοῦ μὴ ἐν ταῖς οὐλαῖς φύεσθαι τρίχας· στεγαναὶ γὰρ αἱ οὐλαί, ^zἀλλ' οὐκ ἀραιαί. Μηδὲ τοῖς παιδίοις καὶ γυναιξίν· ^aὑγρά γὰρ καὶ ἄμφω, ἀλλ' οὐ ξηρά.

5 Διὰ τί ἡ ^bἀνυποδησία οὐ συμφέρει πρὸς ἀφροδισιασμούς; ^yἩ ὅτι τὸ μέλλον ἀφροδισιάζειν σῶμα δεῖ τὰ ἐντὸς θερμὸν εἶναι καὶ ὑγρόν; ^cΤοιοῦτον δὲ ἐν τοῖς ὕπνοις μᾶλλον ἢ ἐν τῷ ἐγρηγορέναι· διὸ καὶ ταχὺ καὶ ἄνευ ^dἐργασίας οἱ ἐξονεί-

^q αὕτη X^a. ^r τούτους om. C^a. ^s ὁμως C^a. Y^a. ^t ἁμφότεροι C^a. X^a. ^v ὅσον codices. ^w οὖν om. C^a. ^x δύναται X^a. ^y ζῶα om. C^a. ^z ἀλλ' om. N^a. ^a ὑγρά—ξηρά addiderunt K^a. N^a. O^a. ^b ἀνυποδεσία C^a. ^c τοιοῦτο C^a. X^a. ^d ἐξεργασίας οἱ ὀνειρωγμοὶ C^a. N^a. X^a. Y^a.

ρωγμοὶ γίνονται, ἐγρηγοροῦσι δὲ μετὰ πόνον. Ἄμα δὲ τὸ σῶμα τοιοῦτον καὶ οἱ πόδες ὑγρότεροι καὶ θερμότεροι· σημείον δέ, ὅτι καθευδόντων θερμοί, ὡς ἅμα τοῖς ἐντὸς οὕτως ἔχοντες. Ἡ δ' ἀνυποδησία τούναντίον ποιεῖ· ξηραίνει γὰρ καὶ ἡ ψύχει. Ὡστ', εἴτε ἀδύνατον μὴ θερμῶν ὄντων ἀφροδισιάσαι εἴτε χαλεπὸν, ἀνάγκη ἀσύμφορον εἶναι πρὸς τὴν τῶν ἀφροδισίων χρῆσιν.

Διὰ τί ἐκλύεται μάλιστα τῶν ζώων ἀφροδισιάσας ἄνθρωπος; Ἡ διότι πλείστον προίεται ἡ σπέρμα κατὰ λόγον τοῦ σώματος; Διὰ τί δὲ πλείστον προίεται; Ἡ ὅτι ἥκιστα ἐκπονεῖ τὴν τροφὴν καὶ φύσει ὑγρὸν καὶ θερμὸν ἐστὶ τῶν ζώων μάλιστα; Ὡν τὸ μὲν ποιεῖ σπέρμα πολὺ, τὸ δὲ τὴν φύσιν σπερματικὴν ποιεῖ· καὶ γὰρ τὸ σπέρμα τοιοῦτόν ἐστιν, ἕως ἂν σώζῃται.

Διὰ τί τοῦ ἀφροδισιάζειν γινομένου διὰ θερμότητα, τοῦ δὲ φόβου ὄντος ψυκτικοῦ καὶ τοῦ ἀποθνήσκειν, ἐνίοις, ὅταν γίνωνται ἐν τούτοις τοῖς πάθεσι, σπέρμα ἰσχυρόν; Ἡ ὅτι ψυχομένων ἐνίων τόπων ἕτεροι ὑποθερμαίνονται, τὴν τε οἰκίαν ἔχοντες θερμότητα καὶ δεχόμενοι τὴν τῶν καταψυχομένων τόπων; Ὡστε καταψυχομένων μὲν συμβαίνει, οὐ διὰ τὸ ψύχεσθαι μόντοι, ἀλλὰ διὰ τὸ θερμαίνεσθαι. Διὸ καὶ τῇ ὁψεί· τῶν γὰρ φοβουμένων τὰ ἄνω λειψαίμεν, τὰ δὲ κάτω ὑγραίνεται, καὶ κοιλία καὶ κύστις λύεται. Ὑπὶ οὖν τὸ θερμὸν ἐν μὲν τῷ φόβῳ κάτω, ἐν δὲ τῷ θανάτῳ κἀνωθεν ἄνω, ἐξυγραῖνον τῇ θερμότητι ποιεῖ τὴν τοῦ σπέρματος ἔξοδον.

Διὰ τί οὐ δεῖ μὴ ὀργῶντα οὔτε ἀφροδισιάζειν οὔτε ἐμῇ οὔτε πτάρνυσθαι οὔτε φῦσαν ἀφίεμαι; Ἡ ὅτι μὴ ὀργῶντες ὁμοίως ἔχομεν τοῖς ἐκ τῆς γῆς ἀνασπώμενοις, οἷς προσεκσπάται τι ἀλλότριον ἢ ἐγκαταλείπεται ἀποσπασθέν; Ἀπαν

^d ἀνυποδησία C^a.   ^e ψύχει—ἀνάγκη om. C^a.   ^f ὁ ἄνθρωπος C^a.X^a.   ^g σῶμα C^a.   ^h γίνηται C^a.   ⁱ προίεται C^a.   ^k ἕτεροι—τόπων om. C^a.   ^l μὲν C^a.Y^a, μόνον X^a.   ^m διὰ] καὶ διὰ X^a.Y^a.
ⁿ τὸ C^a.

δὲ ὁ δεῖ μὲν ἐξαρθῆναι, κολοβὸν δὲ ὑπολείπεται, πλείω χρόνον παρέξει πόνον. Ἐάν τέ τις κινήσῃ τι ἀλλότριον, τοῦτο πόνον παρέξει, οὐκ ἐν τῇ αὐτοῦ χώρα ὅν· ἂ συμβήσεται τοῖς μὴ ὀργῶσι ποιουσί τι τῶν εἰρημένων.

9 Διὰ τί νήστες θάττον ἀφροδισιάζουσιν; Ἡ διότι οἱ πόροι κενώτεροι οἱ τοῦ σώματος νήστεσι, πλήρεσι δὲ πλήρεις· καλύνουσιν οὖν τὴν εἰς τὸ σπέρμα ὑγρότητα διεξιένοι. Δῆλον δὲ ἐπὶ τῆς κύστεως· οὐ γὰρ δύναται πλήρους οὔσης ταχὺ ἀφροδισιάζειν.

10 Διὰ τί οἱ νέοι ὅταν πρῶτον ἀφροδισιάζουσιν ἄρχωνται, αἷς ἂν ὁμιλήσωσι, μετὰ τὴν πράξιν μισοῦσιν; Ἡ διὰ τὸ μεγάλῃ γίνεσθαι τὴν μεταβολήν; Τῆς γὰρ συμβαινούσης ὕστερον ἀηδίας μεμνημένοι, ὡς αἰτίαν ἣ ἐπλησίασαν φεύγουσιν.

11 Διὰ τί οἱ ἱππεύοντες συνεχῶς ἀφροδισιαστικώτεροι γίνονται; Ἡ ὅτι διὰ ὁ τὴν θερμότητα καὶ τὴν κίνησιν ταῦτο πάσχουσιν ὅπερ ἐν τῇ ὁμιλίᾳ; Διὸ καὶ ῥτῇ τῆς ἐπεχούσης ἡλικίας ῑ ἐπιδόσει περὶ τὰ αἰδοῖα μείζω τὰ μόρια ταῦτα γίνονται. Ἀεὶ οὖν ῑτῇ κινήσει ταύτῃ χρωμένων εὖροα τὰ σώματα γίνεται καὶ προωδοπεποιημένα πρὸς τὸν ἀφροδισιασμόν.

12 Διὰ τί, ὅταν ἄρξωνται ἀφροδισιάζειν ῑ δύνασθαι, οἱ χρωτέες ὄξουσιν, πρότερον δ' οὐκ ὄξουσιν ῑ πρὸ ἡβης οὔτε οἱ ἄνδρες οὔτε αἱ γυναῖκες; Ἡ ὅτι τὰ ἄπεπτα τοὺς τε χυμοὺς αἰεὶ χείρους ἔχει (ἡ γὰρ ὀξύτερος ἢ ἀλμυρωτέρος ἢ πικροτέρος) καὶ τὰς ὁσμάς δυσωδεστέρας, τὰ δὲ πεπεμμένα ἢ γλυκεῖς ἢ ῑττον ἀγλυκεῖς, καὶ τὰς ὁσμάς εὐωδεστέρας ῑ ἢ ῑττον ῑττον ἀγλυκεῖς; Τοῦτο δ' ἐστὶ δῆλον ἐπὶ πάντων θεωμένοις καὶ φυτῶν καὶ ζώων. Ἀφαιρεθέντων δὲ τῶν εὐπέπτων, τὰ ὑπολειπόμενα ἄπεπτα, οἷον δὲ ῑ καὶ ἐπὶ τῆς τέφρας ἀναλωθέν-

ὁ τὴν post διὰ om. X^a. ῥτῇ post καὶ om. Ca. Y^a. ῑ ἐπιδόσιν Y^a.
ῑτῇ] τῇ αὐτῇ X^a. ῑ δύνασθαι om. Ca. ῑ πρὸ τῆς ἡβης Ca. ῑττωνα
γλυκεῖς Ca, ῑττον γλυκεῖς X^a; ῑττον ἀγλυκεῖς pr. Y^a. ῑ ῑ] ποιούσιν
ἢ X^a. ῑ καὶ et mox ὁ om. Ca.

τος τοῦ γλυκέος πικρὰ ἢ κοῖα, καὶ ^z ὁ ἰδρῶς ἀλμυρός. Πέττει δὲ ἡ φυσικὴ θερμότης τὸ σπέρμα, ὃ μικρὸν ἴδν πολλὴν ἔχει δύναμιν· ἐκ πολλοῦ γὰρ ὀλίγον συγκεκεφαλαίωται. Διὸ ὅταν ἀπέλθῃ, ^z ἐκλύονται ὡς ἐπὶ ^a τὸ πολὺ ³ μᾶλλον καὶ καταψύχονται· ὥστε ἀπεπτότεροι οἱ χυμοὶ ^b γίνονται μᾶλλον, ἀναστομουμένων τῶν πόρων διὰ τὴν ἔκκρισιν αὐτοῦ. Ἀλμυρώτεροι οὖν ^c οἱ τῶν παίδων ἰδρῶτες καὶ δυσωδέστεροι διὰ τὴν ἀπεψίαν· καὶ ἐὰν τύχῃ τοιαύτη ἡ φύσις οὕσα ὥστε δυσώδῃ ἔχειν τὴν ὑπόστασιν τοῦ ἰδρῶτος, τούτοις μᾶλλον ἐπισημαίνει καὶ ἐν τοῖς τόποις τούτοις μάλιστα, οἷον μασχάλῃ, ἐν ᾧ μάλιστα καὶ τοῖς ἄλλοις.

Διὰ τί, ἐὰν ^d μὲν ἐκ τοῦ σπέρματος τοῦ ἡμετέρου γένηται ¹³ τὸ ζῶον, τοῦτο ἡμέτερον ἐκγονόν ἐστιν, ἐὰν δὲ ἐξ ἄλλου ^e τινὸς ἢ μέρους ἢ ἀποκρίσεως, οὐχ ἡμέτερον; Γίνεται γὰρ σηπομένων πολλὰ καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος. Τί δὴ οὖν, ἐὰν ^d μὲν τοιοῦτον οἷον ἡμεῖς, ἡμέτερον, ἐὰν δὲ ἀλλότριον, οὐ; Ἡ γὰρ ἅπαντα προσήκει ἢ οὐθέν. Ἡ πρῶτον μὲν, ὅτι ² οὕτω μὲν ἐξ ἡμετέρου γίνεται, ἐκείνως δὲ ἐξ ἀλλοτρίου, ὅσα ἐξ ἀποκαθάρματος γίνεται καὶ ἐκκρίσεως; Καὶ ὅλως οὐθέν τῶν τοῦ ζῴου ζῶον γεννᾷ ἀλλ' ἢ τὸ σπέρμα. Τὸ δὲ βλάπτει καὶ τὸ κακὸν οὐθενός ἐστιν οἰκεῖον, οὐδὲ τὸ ἀλλότριον· οὐ γὰρ ταῦτ' οὗτου τι εἶναι καὶ οὗτου ἀλλότριον ^f ἢ ἕτερον ἢ κακόν. Αἱ δὲ ἐκκρίσεις καὶ σήψεις οὐχ ἡμέτερα, ἀλλ' ³ ἕτερα καὶ ἀλλότρια τῆς φύσεως ἡμῶν εἰσίν. Οὐ γὰρ ὅσα ἐν τῷ σώματι γίνεται, τοῦ σώματος θετέον, ἐπεὶ καὶ φύματα γίνεται, ^g αἱ αἱροῦσι καὶ ἐκβάλλουσιν. Καὶ ὅλως ὅσα παρὰ φύσιν, πάντα ἀλλότρια· παρὰ φύσιν δὲ πολλὰ καὶ τῶν συγγινομένων ἐστίν. Εἰ οὖν ἐκ μόνου οὗτου τῶν ἡμε- ⁴ τέρων γίνεται ζῶον, ὀρθῶς ἂν τὸ ἐκ ^h οὗτου γινόμενον ⁱ ἐκγονον ἡμέτερον εἴη μόνον. Καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος δὲ

^x ὁ om. Ca.   ^y ὄν] μὲν δν X^a.   ^z λύνονται X^a.   ^a τὸ om. X^a.

^b μᾶλλον γίνονται X^a.   ^c οἱ] ἢ οἱ Ca, ἢ οἱ Ya.   ^d μὲν] μὴ utrobique Ca.

^e τινὸς om. Ca.   ^f ἢ ἕτερον] ὁ ἕτερον Ca.   ^g φέρουσι Ca. X^a. Ya.

^h οὗτων Ca. X^a.   ⁱ ἐκγονον Ca. Ya.

ἂν τι ἄλλο γένηται, οἶον σκώληξ σαπέντος, ἢ καὶ ἐν τῇ μή-
 τρα διαφθαρέντος, οἶον ἃ λέγεται τέρατα, οὐκ ^k ἔκγονα
 5 λεκτέον. Ὅλως γὰρ ἐκ διεφθαρμένου γινόμενα οὐκέτι ἐξ
 ἡμετέρου ὄντος γίνεται, ἀλλ' ἐξ ἄλλοτρίου, ὥσπερ τὰ ἐκ
 τῶν ἀποκρίσεων, οἶον τὸ ^l ἐκ τῆς κόπρου. Σημεῖον δὲ ὅτι
 ἐκ ^m διεφθαρμένου πάντα τὰ τοιαῦτα γίνεται· μὴ ἐκ δια-
 φθειρομένου γὰρ τοιοῦτον πέφυκε γίνεσθαι οἶον ἂν ἢ ἐξ οὗ
 τὸ σπέρμα, εἰ ἐξ ἵππου, ἵππος, εἰ δὲ ἐξ ἀνθρώπου, ἀνθρω-
 6 πος. Καὶ αὐτό τε οὐ τιμῶμεν τὸ σπέρμα, οὐδὲ πᾶν τὸ ἐν
 τῇ γενέσει περαινώμενον. Καὶ γὰρ ὑγρὸν καὶ ὄγκος τις καὶ
 σὰρξ γίνεται. Ποτὲ δέ, διὰ τὸ μήπω ἔχειν τὴν φύσιν,
 ἀλλ' ἢ τοσοῦτον μόνον τῆς φύσεως, ὅτι οὕτω διάκειται ὥστε
 γενέσθαι ἐξ αὐτοῦ τοιοῦτον οἶον ⁿ ἡμεῖς· ἐκ δὲ διεφθαρμένου
 οὐδὲ τοιοῦτον. Διὰ ταῦτα ^o οὔτε ἐξ ἐτέρου τῶν ἐν ἡμῖν
 οὔτε ἐκ τούτου διεφθαρμένου ^p ἢ ἀτελῶς ἔχοντος τὸ ^q ἔκγονόν
 ἐστὶν ἡμέτερον.

14 Διὰ τί ἐν τῷ ὕδατι ἦττον δύνανται ἀφροδισιάζειν ^r οἱ ἄν-
 θρωποι; ^a Ἡ ὅτι ἐν ^b ὕδατι οὐθὲν τήκεται, ὅσα ὑπὸ πυρὸς
 τήκεται, οἶον μόλιβδος ἢ κηρός· ἢ δὲ γονὴ τηκομένη φαίνεται
 πυρί· πρὶν μὲν γὰρ ἢ τρίψις ἐκθερμάνῃ, οὐ τήκεται. Οἱ δὲ
 ἰχθύες οὐ τρίψει ὀχέουσιν.

15 Διὰ τί τὸ ἀφροδισιάζειν ἡδιστον, καὶ πότερον ἐξ ἀνάγκ-
 κης ἢ ἐνεκά τινος ὑπάρχει τοῖς ζώοις; ^t Ἡ ἡδὺ μὲν ἐστὶν
 ἦτοι διὰ τὸ ἀπὸ παντὸς τοῦ σώματος ἀπιέναι τὸ σπέρμα,
 ὥσπερ τινὲς φασιν, ἢ καὶ ἀπὸ παντὸς μὲν μὴ ἀπιέναι, διὰ
 δὲ ^v τοιούτου εἰς ^w ὃ πάντες συντείνουσιν οἱ πόροι τῶν φλε-
 βῶν; Οὔσης οὖν τῆς ἡδονῆς ὁμοίας τῆς ἐν τῷ κνησμῷ, τοῦτο
 1 συμβαίνει γίνεσθαι ὥσπερ δι' ὅλου τοῦ σώματος. Ὁ δὲ
 κνησμὸς ἡδὺς ἐστὶν, ὑγροῦ ἐξοδος πνευματώδους ἐγκατακε-

^k ἔκγονα Ca. Ya. ^l ἐκ om. Ca. Xa. ^m διαφθειρομένου Ca. Ya.
ⁿ ἡμεῖς] ἡμεῖς δὲ Xa. ^o οὔτε—οὔτε] codices οὐδέ—οὐδέ. ^p ἢ] τε καὶ
 Xa, τε Ca. Ya. ^q ἔκγονον Ca. Ya. ^r οἱ] οἶον Ya. ^s ὕδατι μὲν
 οὐθὲν Ca. ^t ἢ ante ἡδὺ om. Ca. ^v τοιοῦτον Xa, τοιοῦτο Ca. ^w ὃν
 Ca. Ya.

κλεισμένου παρὰ φύσιν. Ἡ δὲ γονὴ ^z τοιούτου εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἔξοδος. Ἔστι δὲ καὶ ἐξ ἀνάγκης ἡδὺ καὶ ἔνεκά τινος, ἐξ ἀνάγκης μὲν ὅτι ^y ἡ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ὁδὸς ἡδὺ ἐστίν, εἰάν ἡ αἰσθητή, ἔνεκα δὲ τινος ἵνα γένεσις ἡ ζῶων διὰ γὰρ τὴν ἡδονὴν μᾶλλον ὁρμᾷ πρὸς τὴν ^z μίξιν τὰ ζῶα.

Διὰ τί ἡ λαγνεία πρὸς νοσήματ' ἔνια τῶν ἀπὸ φλέ- 16 γματος συμφέρει; Ἡ ὅτι περιττώματός ἐστιν ἔξοδος, ὥστε συνεκκρίνεται πολλὴ περίττωσις; Τὸ δὲ φλέγμα περιττώμα.

Διὰ τί τὰ ἀφροδίσια τὴν κοιλίαν ψύχει καὶ ξηραίνει; 17 Ἡ ψύχει μὲν, ὅτι ἐκκρίνεται τὸ θερμὸν ἐν τῇ μίξει; Ξηραίνει ^a δὲ ἡ μίξις· ἐξατμίζεται γὰρ τοῦ θερμοῦ ἐξιόντος, ἐξέρχεται δὲ ψυχομένου. Ἔτι καὶ ἡ θερμότης ἐν τῇ ὁμιλίᾳ ξηραίνει.

Διὰ τί, ὅσοις αἱ βλεφαρίδες ρέουσι, λάγνοι; Ἡ διὰ τὸ 18 αὐτὸ καὶ διότι οἱ φαλακροί; Ἔστι γὰρ μόρια ἄμφω ταῦτα τοῦ αὐτοῦ. Ἔστι δὲ τὸ αἷτιον· ^b ὀπόσαι πρεσβυτέρου ^c γινομένου μὴ αὐξάνονται τῶν συγγενικῶν τριχῶν, ἅπασαι τοῦτο πάσχουσιν ἐν ταῖς λαγνείαις. Κεφαλὴ γὰρ καὶ ὀφρὺς καὶ βλεφαρίς ^d συγγενικαὶ τρίχες. Τούτων δὲ μόνον ἐνίοις ^e αἱ ^f ὀφρύνες δασύνονται πρεσβυτέροις γινομένοις (δι' ἣν δὲ αἰτίαν, ^g εἴρηται ἐν ἄλλοις), αἱ ἕτεραι δὲ διὰ τὸ αὐτὸ ἄμφω λείπουσιν. Αἷτιον δὲ ὅτι καταψύχει τὰ ἄνω ἡ λαγνεία ^h ὀλίγαιμα ὄντα, ὥστε οὐ πέττει τὴν τροφὴν ὁ τόπος· οὐ λαμβάνουσαι δὲ τροφὴν ἐκρέουσιν αἱ τρίχες.

Διὰ τί οὐρητιῶντες οὐ δύνανται ἀφροδισιάζειν; Ἡ ὅτι 19 πλήρεις γίνονται οἱ πόροι; Τὸ δὲ πλήρες ὑγροῦ οὐ δέχεται ἄλλο ὑγρόν.

Διὰ τί αἱ ἰξίαι τοὺς ἔχοντας κωλύουσι γεννᾶν, καὶ ἀν- 20 θρώπους καὶ τῶν ἄλλων ζῶων ὅ τι αὐ ἐχῃ; Ἡ ὅτι ἡ ἰξία

^z τοιούτων codices. ^y ἡ om. Ca.Ya. ^z μύξιν Ca. ^a δὲ καὶ ἡ Xa.Ya. ^b ὀπόσαι] ὅπερ καὶ διότι Xa. ^c γενομένου Ca.Xa. ^d συγγενή καὶ γρ. Ca.Xa.Ya. ^e αἱ] καὶ Ca. ^f ὀφρύνες Xa. ^g εἴρηται ἐν ἄλλοις om. Ca. ^h ὀλίγαι μὲν ὄντα Ca.

γίνεται μεταστάντος πνεύματος· διὸ καὶ ὠφελεῖ πρὸς τὰ μελαγχολικά. "Εστι δὲ καὶ ὁ ἀφροδισιασμός μετὰ πνεύματος ἐξόδου. Εἰ οὖν ὁδοποιεῖται ἡ ὁρμὴ γινομένου αὐτοῦ, οὐ ποιεῖ ὁρμᾶν τὸ σπέρμα, ἀλλὰ καταψύχεται· μαραίνει οὖν τὴν ^ι συντονίαν τοῦ αἰδοίου.

21 Διὰ τί οἱ ἀφροδισιάζοντες ἐκλύνονται καὶ ἀσθενέστεροι γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ; Πότερον διὰ ^κ τὸ ἀπὸ πάντων ἔκκρισιν εἶναι τὸ σπέρμα, ὥστε οἶον οἰκοδομήματος αἱ ἀρμο- νίαι, καὶ τοῦ σώματος οὕτω σειομένη ^ι ἡ σύνθεσις ἐστὶ τῷ ἀπεληλυθέναι ^μ τι, οἶον εἰ τὸ αἷμα ^ν ἐξέλθῃ ἢ πᾶν ^ο ὅ τι ἄλλο μέρος. Οὕτω σφόδρα ἐπίκαιρον τὸ ἐξιόν ἐστὶ, καὶ ^δ ἐκ πολλῆς γίνεται τροφῆς ὀλίγον, οἶον τὸ ἀμύλιον ἐκ τοῦ ^ρ σταιτός.

22 Διὰ τί οἱ ἀφροδισιάζοντες καὶ οὐρητιῶντες ἐντείνουσιν; "Η ^α ὅτι πληρουμένων τῶν πόρων ὑγρότητος, τὸ σπέρμα ^ρ ὑπεξιὸν ἐν ἐλάττονι τόπῳ πλείονά ^σ τε ὄγκον ποιεῖ καὶ αἶ- ρει; Ἐπικείται γὰρ τὸ αἰδοῖον ἐπὶ τοῖς πόροις.

23 Διὰ τί ἡ σύντασις γίνεται τοῦ αἰδοίου καὶ ἡ αὔξησις; "Η διὰ δύο, διὰ τε τὸ βάρος ἐπιγίνεσθαι ἐν τῷ ὀπισθεν τῶν ὄρχεων ^τ αἵρεσθαι (^ν ὑπομόχλιον γὰρ οἱ ὄρχεις γίνονται) ^ω καὶ διὰ τὸ ^χ πνεύματος πληροῦσθαι τοὺς πόρους. "Η τοῦ ὑγροῦ αὐξανομένου καὶ μεθισταμένου ἢ ἐξ ὑγροῦ γινομένου ὁ ὄγκος μείζων γίνεται; Τὰ λίαν δὲ μεγάλα ἦττον αἶρεται διὰ τὸ πορρωτέρω τὸ βάρος τοῦ ὑπομοχλίου γίνεσθαι.

24 Διὰ τί οἱ ἀφροδισιάζοντες ἢ οἱ τοιοῦτοι δυσώδεις, οἱ δὲ παῖδες οὐ; Καὶ τοῦ καλουμένου γράσου ὄξουσιν. "Η τῶν πνευμάτων, ὥσπερ εἴρηται, τὰ μὲν τῶν παιδίων πέττει τὸ ὑγρὸν καὶ τοὺς ἰδρωτάς, οἱ δὲ τῶν ἀνδρῶν ἀπεπτοι;

25 Διὰ τί ἐν τῷ θέρει οἱ μὲν ἄνδρες ἦττον δύνανται ἀφροδι-

^ι συνωνίαν C^a. ^κ τὸ ἀπάντων C^a. ^ι ἢ om. X^a. ^μ τι om. X^a.
^ν ἐξέλθῃ C^a. X^a. ^ο ὅ τι] ἢ τι C^a. Y^a. ^ρ σταίτος C^a. X^a. Y^a. ^α ὅτι om. C^a. Y^a. ^ρ ἐξιόν C^a. ^σ ὄγκον τε C^a. X^a. Y^a. ^τ αἶρεται C^a. Y^a.
^ν ὑπομόχλιοι C^a. ^ω καὶ om. C^a. X^a. Y^a. ^χ πληροῦσθαι πνεύμα-
 τος C^a.

σιάζειν αἱ δὲ γυναῖκες μᾶλλον, καθάπερ καὶ ὁ ποιητὴς ὕ λέγει ἐπὶ τῷ ^z σκολύμῳ

μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφαιρότατοι δὲ ^a τοὶ ἄνδρες.

Πότερον ὅτι οἱ ὄρχεις καθιένται μᾶλλον ἢ ἐν τῷ χειμῶνι; Ἀνάγκη δέ, εἰ μέλλει ἀφροδισιάζειν, ἀνασπάσαι. Ἡ ὅτι αἱ θερμαὶ φύσεις ἐν τῷ θέρει συμπίπτουσιν ^b ὑπερβάλλοντος τοῦ θερμοῦ, αἱ δὲ ψυχραὶ θάλπουσιν; Ἔστι δὲ ὁ μὲν ἀνὴρ ξηρὸς καὶ θερμός, ἡ δὲ γυνὴ ψυχρὰ καὶ ὑγρά. Τοῦ μὲν ^c οὖν ἀνδρὸς ἡμαύρωται ἡ δύναμις, τῶν δὲ θάλλει ἐπανισουμένη τῷ ἐναντίῳ.

Διὰ τί ἔνιοι ἀφροδισιαζόμενοι χαίρουσι, καὶ οἱ μὲν ἅμα ²⁶ ὀρῶντες, οἱ δ' οὐ; Ἡ ὅτι ^d ἔστιν ἐκάστη περιττώσει τόπος εἰς ὃν πέφυκεν ἀποκρίνεσθαι κατὰ φύσιν, καὶ ^e πόνου ^f ἐγγινομένου τὸ πνεῦμα ἐξίον ἀνοιδεῖν ποιεῖ, καὶ συνεκκρίνει αὐτήν, οἷον τὸ μὲν οὖρον εἰς κύστιν, ἡ δ' ἐξικμασμένη τροφή εἰς κοιλίαν, τὸ δὲ δάκρυον εἰς ὄμματα, μύζαι δ' εἰς μυκτῆρας, αἷμα δὲ εἰς φλέβας. Ὅμοίως δὴ τούτοις καὶ ἡ γονὴ εἰς ^z ὄρχεις καὶ αἰδοῖα. Οἷς δὴ οἱ πόροι μὴ κατὰ φύσιν ἔχουσιν, ἀλλ' ἢ διὰ τὸ ^g ἀποτυφλωθῆναι τοὺς εἰς τὸ αἰδοῖον, οἷον συμβαίνει τοῖς εὐνούχοις καὶ εὐνουχίαις, ἢ καὶ ἄλλως, εἰς τὴν ἔδραν συρρεῖ ἡ τοιαύτη ἰκμάς· καὶ γὰρ διεξέρχεται ^h ταύτη. Σημεῖον δ' ἐν τῇ συνουσίᾳ ἡ συναγωγὴ τοῦ τοιοῦτου τόπου καὶ ἡ σύντηξις τῶν περὶ τὴν ἔδραν. Ἐὰν οὖν ὑπερβάλλῃ ³ τις τῇ λαγνείᾳ, τούτοις ἐνταῦθα συνέρχεται, ὥστε ὅταν ἡ ἐπιθυμία γένηται, ⁱ τοῦτ' ἐπιθυμῇ τῆς τρίψεως εἰς ὃ συλλέγεται. Ἡ δ' ἐπιθυμία καὶ ^k ἀπὸ σιτίων καὶ ἀπὸ διανοίας γίνεται. Ὅταν γὰρ κινηθῇ ὑφ' ὅτουοῦν, ἐνταῦθα τὸ πνεῦμα συντρέχει, καὶ τὸ τοιοῦτο περίττωμα συρρεῖ οὐ πέφυκεν. Καὶ μὲν ^l λεπτὸν ἢ ^m πνευματώδες, τούτου ἐξεληθόντος, ⁴

Υ λέγει] ἡσίοδος X^a. ^z κολύμῳ X^a. Y^a, κολύμῳ C^a. ^a τοὶ] τε X^a. ^b ὑπερβάλλοντος C^a, ὑπερβάλλοντος δὲ X^a. ^c ἀνδρὸς οὖν C^a. X^a. Y^a. ^d ἔστιν om. C^a. ^e πόνος οὐ C^a. ^f γινομένου X^a. ^g ἐπιτυφλωθῆναι C^a. Y^a, μὴ ἀποτυφλωθῆναι X^a. ^h ταύτην X^a. ⁱ τότε X^a. ^k ἀπὸ τῶν σιτίων καὶ διανοίας X^a. ^l λεπτή C^a. Y^a, λεπὴ X^a. ^m πνευματώδης C^a. X^a.

ὥσπερ αἱ συντάσεις τοῖς παισὶ ^η καὶ τοῖς ἐν ἡλικίᾳ, ἐνίοτε οὐθενὸς ὑγροῦ ἐκκριθέντος, παύονται. Ὅταν δὲ ^ο κατασβεσθῇ τὸ ὑγρόν. Ἐὰν δὲ μηδέτερον τούτων πάθῃ, ἐπιθυμεῖ ⁵ ἕως ἂν τι τούτων συμβῇ. Οἱ δὲ φύσει θηλυδρίαὶ οὕτω συνεστᾶσιν ὥστ' ἐκεῖ μὲν μὴ ἐκκρίνεσθαι ἢ ὀλίγην, οὐπερ τοῖς ἔχουσι κατὰ φύσιν ^ρ ἐκκρίνεται, εἰς δὲ τὸν τόπον τοῦτον. Αἴτιον δὲ ὅτι ^ι παρὰ φύσιν συνεστᾶσιν· ἄρσενες γὰρ ὄντες οὕτω διάκεινται ὥστε ἀνάγκη τὸν τόπον τοῦτον πεπηρῶσθαι αὐτῶν. Πήρωσις δὲ ἢ μὲν ὅλως ποιεῖ ^ι φθόρον, ἢ δὲ δια-
⁶ στροφήν. Ἐκείνη ^ς μὲν οὖν οὐκ ἔστιν· γυνὴ γὰρ ἂν ἐγένετο. Ἀνάγκη ἄρα παρεστράφθαι καὶ ἄλλοθί που ὁρμᾶν τῆς ^ι γονικῆς ἐκκρίσεως. Διὸ καὶ ^ν ἄπλυστοι, ὥσπερ αἱ γυναῖκες· ὀλίγη γὰρ ἢ ἱκμάς, καὶ οὐ βιάζεται ἐξιέναι, καὶ ⁷ καταψύχεται ταχύ. Καὶ ὅσοις μὲν ^ω ἐπὶ τὴν ἔδραν, οὗτοι ^χ πάσχειν ἐπιθυμοῦσιν, ὅσοις δ' ἐπ' ἀμφοτέρα, οὗτοι καὶ δρᾶν καὶ πάσχειν· ἐφ' ὁπότερα δὲ πλείον, τούτου μᾶλλον ἐπιθυμοῦσιν. Ἐνίοις δὲ γίνεται καὶ ἐξ ἔθους τὸ πάθος τοῦτο. Ὅσα γὰρ ἂν ποιῶσι, συμβαίνει αὐτοῖς χαίρειν καὶ προῖεσθαι τὴν γονὴν οὕτως. Ἐπιθυμοῦσιν οὖν ποιεῖν οἷς ^υ ἂν ταῦτα ^z γίνηται, καὶ μᾶλλον τὸ ἔθος ὥσπερ φύσις γί-
⁸ νεται. Διὰ τοῦτο ὅσοι ἂν μὴ πρὸ ἥβης ἀλλὰ περὶ ἥβην ἐθισθῶσιν ἀφροδισιάζεσθαι, διὰ τὸ γίνεσθαι αὐτοῖς ἐν τῇ χρείᾳ τὴν μνήμην, ἅμα δὲ τῇ μνήμῃ τὴν ἡδονήν, διὰ δὲ τὸ ἔθος ὥσπερ πεφυκότες ἐπιθυμοῦσι πάσχειν· τὰ μέντοι πολ-
⁹ λὰ καὶ τὸ ἔθος ὥσπερ πεφυκόσι γίνεται. Ἐὰν δὲ τύχη λάγνος ὦν καὶ μαλακός, καὶ θάπτον ἕκαστα τούτων συμ-
¹⁰ βαίνει.

27 Διὰ τί μάλιστα αἰσχύνονται ὁμολογεῖν οἱ ἐπιθυμοῦντες ἀφροδισιάζεσθαι, ἀλλ' οὐ πιεῖν οὐδὲ φαγεῖν οὐδὲ ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδέν; Ἡ ὅτι τῶν μὲν πλείστων ἀναγκαῖαι αἱ ἐπι-

^η καὶ om. X^a. ^ο κατεσβέσθη Y^a. ^ρ ἐκκρίνεσθαι εἰς τόνδε τὸν τόπον. αἴτιον C^a. ^ι περὶ X^a. ^ι φθοράν C^a. ^ς μὲν om. X^a. ^ι γενικῆς X^a. ^ν ἄπλυστοι C^a. ^ω περὶ X^a. ^χ πάσχειν—οὗτοι om. C^a. ^υ ἂν om. C^a. ^z γίνεται X^a. Y^a.

θυμίας, ἔνια δὲ καὶ ἀναιρεῖ τοὺς μὴ τυγχάνοντας· ^a ἡ δὲ τῶν ἀφροδισίων ἐκ περιουσίας ἐστίν.

Διὰ τί οἱ μὲν ἄνδρες τοῦ χειμῶνος, αἱ δὲ γυναῖκες τοῦ ²⁸ θέρους ὀρμητικώτεραι ^b πρὸς τὰ ἀφροδίσια; Ἡ ὅτι οἱ μὲν ἄνδρες θερμοὶ μᾶλλον καὶ ξηροὶ τὰς φύσεις, αἱ δὲ γυναῖκες ὑγραὶ καὶ κατεψυγμέναι; Τοῖς μὲν οὖν τὸ ὑγρὸν καὶ ^c τὸ θερμὸν αὐταρκες πρὸς τὴν ὀρμὴν τοῦ χειμῶνος (ἡ δὲ ^d τοῦ σπέρματος γένεσις ἐκ τούτων), ταῖς δὲ τὸ θερμὸν ἔλαττον καὶ τὸ ὑγρὸν ἐστὶ πεπηγὸς διὰ τὴν ἔνδειαν τοῦ πυρός· τοῦτο δὲ θέρους. Ταῖς μὲν ^e οὖν σύμμετρον τὸ θερμόν, ^f τοῖς δὲ πλεόν τοῦ ἱκανοῦ· τὸ γὰρ ἄγαν πολὺ ἐκλύει τῆς δυνάμεως. Διὸ καὶ τὰ παιδιά τοῦ θέρους λεπτότερα· συμβαίνει ^g γὰρ πῦρ ἐπὶ πῦρ φέρειν.

Διὰ τί ὅσοι θερμοὶ τὴν φύσιν, ^h ἂν ἰσχυροὶ ὦσι καὶ ²⁹ εὐτραφεῖς, ἂν μὴ ἀφροδισιάσωσι, χολή τε προϊόνταται αὐτοῖς πολλάκις καὶ ἔκπικρον ὑποχωρεῖ καὶ φλέγμα ἀλμυρὸν γίνεται, καὶ ἀλλοχροοῦσιν; Ἡ ὅτι μετὰ τοῦ σπέρματος αἰεὶ περίττωμα συναπέρχεται; Διὸ καὶ ἐνίοις τῶν πνευματικῶν ἰχθύων πλύντρον ὄζει ἡ γονή. Ἀφροδισιάζουσι μὲν οὖν τοῦτο συναπέρχεται, ὥστ' οὐ λυπεῖ· μὴ ἀπτομένοις δὲ τῆς ὁμιλίας τὸ περίττωμα ἐκπικροῦται ἢ ἀλμυρὸν γίνεται.

Διὰ τί ἀφροδισιαστικοὶ οἱ μελαγχολικοί; Ἡ ὅτι πνευ- ³⁰ ματώδεις, τὸ δὲ σπέρμα πνεύματος ἑξοδός ἐστιν. Οἷς οὖν πολὺ ⁱ τὸ τοιοῦτον, ἀνάγκη πολλάκις ἐπιθυμεῖν τούτους ἀποκαθαίρεσθαι· κουφίζονται γάρ.

Διὰ τί καὶ οἱ ὄρνια καὶ οἱ δασεῖς ἄνθρωποι λάγνοι; ³¹ Πότερον ὅτι ὑγρότητα ἔχουσι πολλήν; Ἡ οὐ (τὸ γὰρ θῆλυ ὑγρὸν μὲν, ἀλλ' οὐ δασύ), ἀλλ' ὅτι ἀμφότεραι αἱ φύσεις πεπτικαὶ ^k πολλῆς ὑγρότητος διὰ θερμότητα; Σημεῖον δὲ αἱ τρίχες καὶ τὰ πτερὰ. Ἡ ὅτι πολὺ τὸ ὑγρὸν, καὶ

^a ἡ—ἐστίν] αἰ—εἰσίν Ca. ^b πρὸς] εἰσι πρὸς Ca. ^c τὸ om. Xa. ^d τοῦ post δὲ om. Xa. ^e οὖν] ἐστὶ Xa. ^f ταῖς Ca. Xa. Ya. ^g γὰρ τὸ πῦρ Xa. ^h ἂν—εὐτραφεῖς om. Ca. ⁱ τὸ om. Xa. Ya. ^k ὑγρότητος πολλῆς Xa.

κρατεῖται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ; ¹ Οὔτε γὰρ ἂν μὴ πολλῆς οὔσης τῆς ὑγρότητος οὔτε μὴ κρατουμένης ἐξεφύετο τοῖς μὲν αἰ τρίχες τοῖς δὲ τὰ πτερά. Τὸ δὲ σπέρμα γίνεται ἐν τοῖς τοιούτοις πλείστον καὶ τόποις καὶ ὥραις, οἷον ἐν τῷ ^m ἔαρι· ἢ γὰρ φύσις αὐτοῦ ὑγρὰ καὶ θερμή. Διὰ ταῦτ' οὐ καὶ οἱ ὄρνιθες λάγνοι καὶ οἱ χωλοί· ἢ γὰρ τροφή ἀμφοτέροις κάτω μὲν ὀλίγη διὰ τὴν ἀναπηρίαν τῶν σκελῶν, ⁿ εἰς δὲ τὸν ἄνω τόπον ^o ἔρχεται καὶ εἰς σπέρμα συγκρίνεται.

- 32 Διὰ τί, ἐὰν ἀφροδισιάσῃ ὁ ἄνθρωπος, οἱ ὀφθαλμοὶ ἀσθενούσι μάλιστα; ^a Ἡ δὴλον ὅτι ἀπολείποντος τοῦ ὑγροῦ τοῦτο γίνεται; Τεκμήριον δ' ὅτι ἡ γονὴ ψυχρά ἐστίν· οὐ γὰρ γίνεται ὑγρά, ἐὰν μὴ διαθερμάνῃ τὰ θερμά. Οὐδὲ δεῖται τήξεως· κέχνται γὰρ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ὥσπερ τὸ αἷμα.

Ε. ΟΣΑ Ρ ΑΠΟ ΚΟΠΟΥ.

Διὰ τί μακροὶ ^q μὲν ὄντες οἱ περίπατοι ἐν τοῖς ὀμαλέσι κοπιαρώτεροί εἰσι τῶν ἀνωμάλων, βραχεῖς δὲ ἀκοπώτεροι; ^a Ἡ ὅτι ἡ τε πολλὴ κίνησις ποιεῖ κόπον καὶ ἡ ἰσχυρά. ^r Τοιαύτη δὲ ἡ ^s σπασματώδης, πολλὴ δὲ ^t ἡ συνεχὴς καὶ μία. ² Ἐν μὲν οὖν τοῖς ἀνάντεσιν, ἐὰν ἡ μακρά, ἀνάπαυσις γίνεται ἢ μεταβολή, καὶ οὐ ^v μακρὰ ἡ κίνησις, οὐδὲ ἵππων αὐτῶν, διὰ τὴν μεταβολήν· ἐν δὲ τοῖς ὀμαλέσιν ἡ ὁμοιότης τοῦ σχήματος οὐ διαλαμβάνει οὐδὲ ἀναπαύει τὰ μέρη, ἀλλὰ συνεχ³ ἐργάζεται πρὸς τὸ συνεχῇ ^w τὴν κίνησιν εἶναι. ⁴ Ὅταν δὲ ἡ βραχεῖα, διὰ μὲν τὸ πλῆθος τῆς κινήσεως ἐν τοῖς ἐπιπέδοις οὐ γίνεται κόπος· ἐν δὲ τοῖς ἀνάντεσιν διὰ τὸ τὴν μεταβολὴν ἰσχυρὰν γίνεσθαι καὶ ἐναντίαν, ὅτε μὲν ἄνω ὅτε δὲ κάτω, ποιεῖ κόπον. Τοιαύτη δέ, ὥς φαμέν, ἐν τοῖς ἀνάντεσιν, ἐν δὲ τοῖς πεδινοῖς τούναντίον.

- 2 Διὰ τί τοῖς λειποψυχούσι καὶ τοῖς ἐκ τῶν γυμνασίων

¹ οὔτε γὰρ om. Ca. ^m ἔαρι Ca. ⁿ εἰς—συγκρίνεται om. Ca.
^o ἄρχεται Ya. ^p ΠΕΡΙ Na. ^q μὲν om. Ka. ^r οὐ τοιούτη Ka.
^s σπασματώδης Q.Ca.Na.Ya, σπερματώδεις Xa, ὑπερματώδης Ka. ^t ἡ om. Xa. ^v μακρὰ Ka: ceteri μικρά. ^w εἶναι τὴν κίνησιν Xa.

διαλυομένοις ἐλάττους τε οἱ ὄγχοι καὶ ^x ὀξύτεροι δοκοῦσιν εἶναι ^γ αἱ φωναί; Ἡ ὅτι αἱ τε φωναί ἐλάττους φαίνόμεναι ὀξύτεροι φαίνονται (σημεῖον δὲ ὅτι ^z μιμούμενοι τοὺς πόρρωθεν ὀξὺ φθέγγονται) καὶ οἱ ὄγχοι ἐλάττους;

Διὰ τί ἡ γαστήρ μόνον λεπτύνεται τῶν γυμναζομένων; 3
Ἡ ὅτι πλείστη ἡ πιμελὴ περὶ τὴν γαστέρα;

Διὰ τί τὸ πῖον ^a τετριμμένον γίνεται τοῖς πονοῦσιν; Ἡ 4
διότι τὸ πῖον ^b τήκεται θερμαινόμενον, ^c ἡ δὲ κίνησις θερμαίνει, ἡ δὲ σὰρξ οὐ τήκεται.

Διὰ τί δὲ τὰ περὶ τὴν κοιλίαν πιότατα; Πότερον ὅτι 5
ἐγγύς ^d ἐστὶ τῆς τροφῆς; Ἐν ὅσῳ οὖν τὰλλα παρ' ἐκείνης λαμβάνει, αὐτὴ πολλακίς λαμβάνει. Ἡ ὅτι ^e ἥκιστα πονεῖ· καμπὰς γὰρ οὐκ ἔχει.

Διὰ τί οἱ κόποι μᾶλλον παύονται, ὅταν τις τῷ ἐλαίῳ 6
ὑδωρ συμμίξας ἀνατρίψῃται; Ἡ ὅτι μᾶλλον εἰσδύεται τὸ ἔλαιον μετὰ τοῦ ὑδατος; ^f Ἐὰν δὲ αὐτὸ καθ' αὐτὸ ᾗ, οὐχ ὁμοίως παρειαδύει διὰ τὸ ἐπιπολαστικὸν εἶναι. Μᾶλλον οὖν μαλάττεται τὸ σῶμα εἰσδυομένου, ἐπεὶ τὸ ἔλαιόν ἐστι φύσει θερμόν, τὰ δὲ θερμὰ καὶ ξηραίνει καὶ σκληρύνει, πρὸς δὲ τοὺς κόπους ^g ἀσύμφορόν ἐστὶν ἡ ξηρασία καὶ ^h ἡ σκληρότης· μετὰ δὲ τοῦ ὑδατος ἀνατριφθὲν ἦττον ξηραίνει.

Διὰ τί τοῖς κοπιῶσι προστάττουσιν ἐμεῖν, εἴπερ ὁ ἔμετος 7
κοπῶδὲς ἐστίν; Ἡ κόπος γίνεται ὁστῶν θλωμένων καὶ πιεζομένων καὶ κοπιωμένων, ταῦτα δὲ ὑπὸ τῶν ἐκτὸς τινος πάσχοι ἂν ἢ τῶν ἐν τῷ σώματι, καὶ τοῦτο διττῶς· ἢ γὰρ ⁱ σαρκῶν ὑπερτείνουσῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἢ σώματος μιχθέντος συχνοῦ τῷ ἄλλῳ σώματι, χώραν οἰκείαν οὐκ ἔχοντος, οἷα τὰ περιττώματά ἐστιν. Πάντα γὰρ τὰ ἐκτὸς ἡμῖν ^z περιεπτόμενα βάρη ^k κοπῶδέστερα τῶν τοῦ σώματος μερῶν, καὶ τύχη σταθμῇ ὄντα αὐτῶν ελαφρότερα. Σημεῖον δὲ τῶν

^x ὀξύτεροι X^a.Y^a. ^γ αἱ om. Ca.X^a.Y^a. ^z μιμούμεναι X^a. ^a τετριμμένον Ca. ^b τήκεται μὴ θ. X^a. ^c ἡ δὲ κίνησις θερμαίνει om. Ca. ^d ἐστὶ om. X^a.Y^a. ^e ἥκιστα αὕτη π. X^a. ^f ἂν Ca. ^g ἀσύμφορόν Y^a. ^h ἡ post καὶ om. Ca.Y^a. ⁱ σαρκικῶν X^a.Y^a. ^k κοπῶδέστατα X^a.Y^a.

εἰρημένων· οἱ γὰρ πλεῖον βεβρωκότες καὶ πεπωκότες, ἔλαττον πονήσαντες ἢ νήστες ὄντες, μᾶλλον κοπιῶσι διὰ τὸ μὴ 3 τὴν οἰκείαν χώραν ἔχειν τὰ σιτία ὄντα ἄπεπτα. Ἐπεὶ δὲ ὁ κόπος σύντηξιν ποιεῖ, ἡ δὲ σύντηξις περίττωμά ἐστι, τοῦτό ἐστιν ὃ τὸν κόπον ἐν ἡμῖν ποιεῖ, πλανώμενον ἀτάκτως καὶ προσπίπτον ὅστοις τε καὶ νεύροις καὶ τοῖς ἐντὸς τῆς σαρκὸς ἀραιοῖς οὔσι καὶ ἀνεωγμένοις. Ὁ οὖν ἔμετος ἐξάγων αὐτὸ ¹ ὃν αἷτιον τοῦ κόπου, εἰκότως ἀκόπους ποιεῖ· λείπει γὰρ οἶον 4 ἣν ἐν ἀρχῇ τοῦ πόνου τὸ σῶμα. Κοπῶδες ^m δ' ἐστὶν ὁ ἔμετος οὐ τῇ τῆς γινομένης ἐν αὐτῷ κινήσεως ὑπερβολῇ, ἀλλ' ὅταν συμβῇ μὴ καλῶς ἐξεμέσαι· ⁿ λειφθέντων γὰρ πολλῶν ^o σιτίων, καὶ περιττωμάτων τούτοις ἐνόντων, τὸν τοῦ ἐμέτου κόπον γίνεσθαι συμβαίνει, καθάπερ ἐπὶ τῶν πεπληρωμένων 5 εἶρηται. Εἰ οὖν μὴδ' ἐκείνοις ὁ πόνος ἐστὶ τοῦ κόπου αἷτιος, ἀλλὰ τὸ οὕτως ἔχοντας πονῆσαι, οὐδ' ἂν τοῖς μὴ ἐξαιροῦσι τὰ σιτία ὁ ἔμετος εἴη τοῦ κόπου αἷτιος· χρὴν γὰρ πᾶσι τοῖς ἐμοῦσι γίνεσθαι κόπον, γίνονται δὲ ἀκοπώτεροι ^p πολλοὶ ἐμέσαντες.

8 Διὰ τί κοπιαιώτερόν ἐστι τῷ βραχίονι τὸ διὰ κενῆς ῥίπτειν ἢ λιθαῖζοντα; Ἡ ὅτι ^q σπασμωδέστερον τὸ διὰ κενῆς ἐστίν; Οὐ γὰρ ἀπερείδεται πρὸς οὐδέν, ὥσπερ ὁ βάλλον πρὸς τὸ ἐν ^r τῇ χειρὶ βέλος. Ὁμοίως δὲ ^s τούτῳ καὶ ὁ πένταθλος πρὸς τοὺς ἀλτῆρας καὶ ὁ θεὸν παρασείων πρὸς τὰς χεῖρας. Διὸ ὁ μὲν μείζον ἄλλεται ἔχων ἢ μὴ ἔχων ἀλτῆρας, ὁ δὲ θάττον θεὶ παρασείων ἢ μὴ παρασείων.

9 Διὰ τί ἡ ταχυδρομία καὶ ἐπ' ἀνθρώπου καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων νοσηματικούς ποιεῖ τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν; Καίτοι ὅλως ὁ δρόμος κατασπᾶν δοκεῖ κάτω τὰ περιττώματα, ὥσπερ ὁ περίπατος· διὸ καὶ παχύνονται τὰ σκέλη οἱ πολλὰ περιπατοῦντες, ὅτι εἰς τὰ κάτω ὑπονοστέϊ ἄνωθεν καὶ ἡ τροφή

¹ αἷτιον ὃν τοῦ κόπου ἀκόπους εἰκότως X^a. ^m δ' om. pr. Y^a. ⁿ λειφθέντων C^a. X^a. ^o σημείων C^a. ^p πολλὰ X^a. ^q σπασμωδέστερον Y^a, σπασμωδέστερον τῷ βραχίονι X^a. ^r τῇ om. X^a. ^s τοῦτο C^a. Y^a, τούτου X^a.

καὶ τὰ περιττώματα. ^ι Ἡ ἢ μὲν κίνησις ταὐτὸ ποιεῖ, ἀλλ' ² ἢ ταχεῖα διὰ τὴν συντονίαν καὶ ^ν τὴν ἀπνευστίαν ἐκθερμαίνει τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰς φλέβας ^ω ἐμφυσᾷ τὰς ἐν αὐτῇ, καὶ σπαστικὰς τῶν θύραθεν ποιεῖ δυνάμεων, οἷον ψύχους καὶ ἀλέας καὶ τῶν ἐκ τοῦ θώρακος, ὧν εἰσιόντων νοσεῖν ἀναγκαῖον τὸν τόπον ἐστίν.

Διὰ τί κοπιῶσι ² μὲν μᾶλλον ἐν τοῖς ὁμαλοῖς ἢ ἐν τοῖς **ΙΟ** ἀνωμάλοις τόποις, θᾶπτον δὲ βαδίζουσι τὴν ὁμαλὴν ὁδὸν ἢ τὴν ἀνώμαλον; Ἡ ὅτι ἀκοπώτερον μὲν ἐστὶ τὸ μὴ αἰεὶ ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι ποιεῖσθαι τὴν κίνησιν, ὃ συμβαίνει ἐν τῇ ἀνωμάλῳ πορείᾳ μᾶλλον; Θᾶπτον ^γ δὲ πορεύονται, ὅτι ἦτον παρὰ φύσιν κινεῖνται. Ἐν μὲν οὖν τῷ ὁμαλῷ μικρὰ ἢ ² ἄρσις καὶ θέσις καὶ πυκνὴ ἐστίν, ἐν δὲ τῷ ² ἀνωμάλῳ τούναντίον. Ἔστι δὲ τὸ αἶρειν παρὰ φύσιν βία γάρ ἐστι πᾶσα ἄρσις. Τὸ δὲ παρ' ἐκάστην βάσιν γινόμενον μικρὸν πολὺ γίνεται παρὰ πολλὰς.

Διὰ τί τὰ ἐπίπεδα ² κοπιαιώτερα ἐγκατακεῖσθαι τῶν κοί- **ΙΙ** λων ἐστίν; Ἡ διὰ τὸ αὐτὸ καὶ τὰ κυρτὰ τῶν ἐπιπέδων; Ἐφ' ἑνα γὰρ ^β τόπον συναθροιζόμενον τὸ βάρος ἐν τῇ καθέδρᾳ ἢ κατακλίσκει τῇ θλίψει ποιεῖ πόνον. Τὸ μὲν οὖν κυρτὸν τοῦ εὐθέος, τοῦτο δὲ τοῦ κοίλου μᾶλλον τοιοῦτόν ἐστι· τὸ γὰρ σῶμα ἡμῶν ἐστὶ περιφερέστερον ἢ εὐθύτερον, τῶν δὲ τοιούτων κατὰ πλεόν ἄπτεται τὰ κοῖλα ἢ τὰ ἐπίπεδα. Διὰ ταῦτα δὲ καὶ τὰ ἐνδιδόντα τῶν μὴ ἐνδιδόντων ἀκοπώτερά ἐστι καὶ ἐγκατακλιθῆναι καὶ ² ἐνέξεσθαι.

Διὰ τί οἱ βραχεῖς περίπατοι κοπῶδεις εἰσίν; Ἡ ὅτι **Ι2** ἀνώμαλοι εἰσι; Πολλάκις γὰρ ἵστασθαι ποιοῦσιν. Τὸ δ' ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰς τούναντίον πυκνὰ μεταβάλλειν κοπῶδές ἐστι· συνήθειαν γὰρ οὐδετέρῳ ποιεῖ, ὃ ἐστὶν ἀκοπον. Ἀμφοῖν δ' ἅμα οὐκ ἐνδέχεται συνήθειαν γίνεσθαι.

Διὰ τί οἱ ἐπὶ τῶν ἵππων ὀχούμενοι, ὅσῳ ἂν μᾶλλον θέη **Ι3**

^ι ἢ om. Ca. Xa. Ya. ^ν τὴν post καὶ om. Xa. ^ω ἐκφυσᾷ Ca. ² μὲν post μᾶλλον Xa, om. Ca. ^γ δέ] γάρ Ca. Xa. Ya. ² ὁμάλῳ Xa. ² κοπιαιώτερα Ya. ^β τρόπον Xa. ² ἐνέξεσθαι Ca. Ya, ἀνέξεσθαι Xa.

ὁ ἵππος, τοσούτῳ μᾶλλον δακρύουσι τὰ ὄμματα; Πότερον διὰ τὸ ψυχρότερον εἶναι τὸν αἰεὶ προσπίπτοντα ἀέρα, ὅσῳ ἂν ἐλάττω ^d χρόνον ἄπτηται τοῦ σώματος, ὅπερ ἐπὶ τῶν γυμνῶν θεόντων συμβαίνει; Τὸ δὲ ψυχὸς δάκρυον ποιεῖ. Ἡ διὰ τοῦναντίον; Καὶ γὰρ τὸ θερμὸν ποιεῖ δακρύνειν, οἷον ² ὁ ἥλιος· ἡ δὲ κίνησις θερμότητα ποιεῖ. Ἡ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀέρος πληγὴν; Ὡς γὰρ οἱ ἄνεμοι ταράττουσιν οἱ ἐξ ἐναντίας τὰ ὄμματα, οὕτως ὁ ἀήρ προσπίπτων, ὅσῳ ἂν θᾶπτον ἐλαύνῃ, τοσούτῳ μᾶλλον ποιεῖ ^e τὴν πληγὴν μαλακὴν.

- 14 Διὰ τί τὰ μὲν ἄλλα τριβόμενα σαρκούνται μέρη, ἡ δὲ γαστήρ λεπτοτέρα γίνεται; Ἡ οὐδὲ αὕτῃ ἐκ προσαγωγῆς, ἀλλὰ ^f στριφροτέρα; Οὐ μὴν ἀλλ' οὐχ ὁμοίως γε καὶ ἡ σὰρξ, διὸ καὶ τὸ πρόβλημά ἐστιν. Ὅλως γὰρ ἐν τοῖς γυμνασίοις ² καὶ πόνοις ^g μάλιστα λεπτύνεται ἡ γαστήρ. Αἴτιον δ' ὅτι τὰ πίονα θερμαινόμενα τήκεται, καὶ τὰ φύσει τάσιν ἔχοντα μᾶλλον. Τὸ δὲ δέρμα ἐστὶ φύσει ἔχον τάσιν· ἀλλὰ διὰ τὸ πιαίνεσθαι τάχιστα αἰεὶ τινα ἔχει ^h πύοτητα, ἐὰν μὴ κάμνῃ τινὰ νόσον. Αἴτιον δὲ τούτου ὅτι ἐγγύς ἐστι τῆς τροφῆς. ³ Ἐπεὶ οὖν ὅλως ἡ πιμελὴ οὐκ ἔστι φύσει ἀλλ' ἐπικτήτων, καὶ ⁱ οὐ τῶν ἀναγκαίων μερῶν ὥσπερ ^k ἡ σὰρξ, καὶ ἡ τῶν γυμνασίων κίνησις καὶ ἡ τῆς τρίψεως θερμαίνουσιν τήκουσιν αὐτὴν καὶ τὴν τροφὴν ἐκπλεονάζουσιν νέμουσι τοῖς ^l ἄλλοις μορίοις. Διὸ αἱ μὲν καθέδραι τὴν κοιλίαν πιαίνουσι, τὸ δ' ἄλλο σῶμα λεπτύνουσιν, αἱ δὲ κινήσεις καὶ αἱ τρίψεις τὴν μὲν κοιλίαν λεπτύνουσι, τὸ δ' ἄλλο σῶμα παχύνουσιν.

- 15 Διὰ τί ἐκ τῶν ^m μακρῶν καὶ σφοδρῶν ὁδῶν καὶ δρόμων, ὅταν στῇ τις ἐπ' ἄκρων τῶν δακτύλων, σείονται τῶν ποδῶν αἱ πτέρναι καὶ σπάται κάτω ⁿ προπετῶς; Ἡ διὰ τὴν συνεχίαν καὶ σφοδρότητα τῆς κινήσεως οὐκ ἀναπαύεται ὁ σεισμός τῷ ἀνθρώπῳ τῶν ^o νεύρων; Τοῦ μὲν γὰρ ὅλου σώμα-

^d χρόνῳ Ca. Ya. ^e τὴν om. Xa. Ya. ^f στριφροτέρα Xa, στριφροτέρα Ca. ^g μάλιστα] καὶ μάλιστα Xa. Ya. ^h ποιότητα Ca. ⁱ οὐ] ἡ Xa. ^k ἡ] καὶ ἡ Xa. ^l ἄλλοις Xa. ^m σφοδρῶν καὶ μακρῶν Xa. ⁿ προπετεῖ Ca. Ya. ^o νέβρων et sect. 2. νέβρα Ca.

τος κρατεῖ ἡ ψυχὴ πολλάκις, μορίων δ' οὐ, ὁπόταν πως κινήθῃ, οἶον καὶ καρδίας καὶ αἰδοίου. Αἴτιον δ' ὅτι πνεῦμα^α πολὺ περὶ τὰ ^ονεῦρα ῥέκκαίεται, ὃ οὐχ ἅμα ἐκψύχεται ^ιστάντι. Τοῦτο οὖν σείον ὥσπερ ὑποσπῶν τῇ κινήσει ^γκατασπᾷ τε, καὶ τοῦ ^βπορρωτάτω ἥκιστα ποιεῖ κρατεῖν τοιοῦτον δὲ αἱ πτέρναι, οἶον τοῖς ὀργιζομένοις τὸ κάτω χεῖλος.

Διὰ τί οἱ μὴ σφόδρα συντόνως τρέχοντες ἐν τῷ ῥυθμῷ ¹⁶ ἀναπνεύουσιν; Πότερον ὅτι πᾶς ῥυθμὸς ὠρισμένη μετρεῖται κινήσει, τοιαύτη δ' ἐστὶν ἡ δι' ἴσου οὔσα, ἣ ὅπερ οἱ τροχάζοντες ποιοῦσιν. Ἄμα οὖν ἀρχόμενοι τροχάζειν ἀναπνεύουσιν, ὥστε τὴν ἀναπνοὴν δι' ἴσου ^νγινομένην, διὰ τὸ τῇ ἴσῃ κινήσει μετρεῖσθαι, ῥυθμὸν ποιεῖν. Ἡ ὅτι πᾶσα μὲν ἀπλῶς ἀναπνοὴ δι' ἴσου γίνεται τοῖς κατὰ φύσιν αὐτῇ χρωμένοις καὶ μὴ κατέχουσιν; Καθημένοις μὲν οὖν καὶ βαδί-^ιζουσι μετρίως οὔσης τῆς τοῦ σώματος κινήσεως, οὐκ εὐδηλος ὁ ῥυθμὸς γίνεται· συντόνως δὲ τρέχουσιν, οὐ παρακολουθούσης τῇ κινήσει τῆς αἰσθήσεως, οὐ δυνάμεθα συνορᾶν τὸν τῆς ἀναπνοῆς ῥυθμόν. Ἐν δὲ τῷ μετρίως τροχάζειν μέτρον ἡ κίνησις αἰσθητὸν τῆς ἀναπνοῆς ποιοῦσα τὸν ῥυθμόν δηλοῖ.

Διὰ τί ἐν τῷ τροχάζειν ἐκπνευματοῦσθαι δοκεῖ ἡμῖν ὁ ¹⁷ ἄήρ; Πότερον ὅτι κινούμενοι διὰ τοῦ τροχάζειν τὸν συνεχῇ τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἀέρα κινούμεν, ὃ ἐστὶ πνεῦμα; Διόπερ οὐ δοκεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ κατ' ἀλήθειαν ἐκπνευματοῦται ὁ ἄήρ. Ἡ διότι τροχάζοντες προσκόπτομεν τῷ ἀέρι, τούτου δὲ συμβαίνοντος μᾶλλον αἰσθήσιν λαμβάνομεν τοῦ ἀέρος διὰ τῆς κινήσεως. Εἰκότως οὖν ἡμῖν ἐκπνευματοῦσθαι δοκεῖ· τοῦτο γὰρ συμβαίνει διὰ τὴν φορᾶν.

Διὰ τί μᾶλλον θεόντες ἢ βαδίζοντες πίπτουσιν; ¹⁸ Ἡ ὅτι

^ο νέβρα C^a.   ^ρ ἔκκαεται Y^a.   ^ι ἐκστάντι C^a.   ^γ κατασπᾶται καὶ codices.   ^β πορρωτάτου C^a.X^a.   ^τ ὥσπερ X^a.   ^ν γενομένην C^a.X^a.
^ω ἀνῆρ X^a.   ^χ ἢ ante ὅτι om. C^a.X^a.Y^a.

μᾶλλον πρὶν κινεῖσθαι αἴρουν; Τὸ γὰρ θέειν τοῦ βαδίζειν τούτῳ διαφέρει.

- 19 Διὰ τί ποτε ἀναβαίνοντες ὧ μὲν τὰ γόνατα πονοῦμεν, καταβαίνοντες δὲ τοὺς μηρούς; Ἡ^z ὅτι ὅταν μὲν ἀναβαίνωμεν, ἀναρριπτοῦμεν ἄνω τὸ σῶμα, καὶ ἡ σπᾶσις πολλὴ τοῦ σώματος καὶ ἡ ἀπὸ τῶν γονάτων γίνεται, διὸ πονοῦμεν τὰ γόνατα· ἐν δὲ τοῖς κατάντεσι, διὰ τὸ ὑποφέρεσθαι τοῖς^a σκέλεσι, τοῖς μηροῖς ἀποστηρίζόμενοι πονοῦμεν αὐτούς.
 20 Εἰθ' ἅπαν τὸ παρὰ φύσιν γινόμενον πόνον καὶ λύπην παρσκευάζει. Ἔστι δὲ τὸ κατὰ φύσιν τοῖς μὲν γόνασιν ἡ εἰς τὸ πρόσθεν κλάσις, τοῖς δὲ μηροῖς ἡ εἰς τοῦπισθεν.
 21 Διὰ τί οἱ ὕγροι ταχὺ πνίγονται πονήσαντες καὶ ὑπὸ τοῦ καύματος; Ἡ ὅτι ἐκθερμαινόμενον^d τὸ ὕγρὸν ἀήρ γίνεται, καὶ^e καίει μᾶλλον τὸ πλεόν; Ὅταν οὖν μὴ δύνηται ὑπεξάγειν διὰ τὸ πλήθος, οὐ γίνεται κατάψυξις, ὥστε ταχὺ ἐκπυροῦται ὑπὸ τοῦ συμφύτου καὶ ἐπικτήτου θερμοῦ. Διὸ καὶ οἱ γινόμενοι ἰδρῶτες τοῖς γυμναζομένοις καὶ ὅλως τοῖς πονοῦσι καὶ ἡ τοῦ πνεύματος ἑξοδος ὠφέλιμον· διακρινομένου γὰρ καὶ λεπτυνομένου τοῦ ὕγρου πνεῦμα γίνεται.
 22 Διὰ τί τὰ σύμμετρα τῶν σωματῶν κάμνει τε πολλάκις καὶ ἀπαλλάττει ῥᾶον; Ἡ διὰ ταῦτ' ἄμφω; Ὅμαλόν^f γὰρ

γ μὲν om. C^a. z ὅτι om. K^a.O^a. a βέλεσι w. b ἐν μὲν—τοῦπισθεν om. C^a. c στηρίζεσθαι X^a. d τὸ om. X^a. e καίει C^a. f γὰρ ἐστι τὸ X^a.

τὸ σύμμετρον, τὸ δὲ ὁμαλὸν ὁμοπαθέστερον· εἰς οὖν τι πονήσῃ μέρος, εὐθὺς συμπονεῖ τὸ ὅλον. Τὸ δὲ ἀσύμμετρον, ἅτε μᾶλλον ἀπηρητημένον, οὐ συναπολαύει τῶν μερῶν. Κά-²μνει μὲν οὖν πολλάκις διὰ τοῦτο, ῥᾶον δὲ ἀπαλλάττει, ὅτι πᾶν κοινωνεῖ τὸ σῶμα· εἰς πλείω γὰρ διανεμόμενον τὸ πάθος γίνεται ἀσθενέστερον, ὥστε εὐαπαλλακτότερον. Τὸ δὲ ἀσύμμετρον, ἅτε οὐ κοινωνοῦν τοῖς μέρεσιν, ἐλαττονάκις μὲν κάμνει, χαλεπώτερον δὲ ἀπαλλάττει· σφοδρὸν γὰρ τὸ πάθος.

Διὰ τί κοπιῶσι μὲν μᾶλλον ἐν τοῖς ὁμαλοῖς ἢ ἐν τοῖς ἀνω-²³ μάλοις, θάττον ^h δὲ ⁱ βαδίζουσιν τὴν ὁμαλὴν ἢ τὴν ἀνώμαλον; Ἡ ὅτι ^k ἀκοπώτερον μὲν τὸ μὴ αἰεὶ ἐν τῇ ἀνωμάλῃ πορεῖα μᾶλλον, θάττον δὲ πορεύονται, ὅπου ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ ^l ἐλάττων ἢ ἀναφορά. Ἐν μὲν οὖν τῷ ^m ὁμαλῷ μικρὰ ἢ ἄρσις καὶ πυκνή, ἐν δὲ τῷ ἀνωμάλῳ τούναντίον. Τὸ δὲ παρ' ἐκάστην βάσιν γινόμενον πολὺ γίνεται παρὰ πολλάς.

Διὰ τί καταβαίνοντες μὲν τὰ κατάντη τοὺς μηροὺς ⁿ μά-²⁴ λιστα πονοῦμεν, ἀναβαίνοντες δὲ τὰς κνήμας; Ἡ ὅτι ἀναβαίνοντες μὲν τῷ αἶρειν τὸ σῶμα; Ἀπαν γὰρ γίνεται φορτίον τὸ σῶμα. Ὡς οὖν ἅπαν ἐπίκειται καὶ ὅ ἀῖρομεν, τοῦτο μάλιστα πονεῖ. Ἡ δὲ κνήμη τοῦτο. Ἐσχατον γὰρ, μῆκος ἔχον, καὶ οὐχ ὥσπερ ὁ πούς πλάτος ἔχει· διὸ σαλεύεται. Ὡστε οἶον τῷ ὅμῳ τὰ βάρη κινοῦμεν, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἔχομεν.² Τοιγαροῦν καὶ πονοῦμεν τὸν ὦμον μάλιστα. Καταβαίνοντες δὲ τῷ ἐμπίπτειν τὸ σῶμα κάτω καὶ προωθεῖν παρὰ φύσιν ὁ πόνος ἐστίν, ὥστε ὅ μάλιστα ^o ἐμπίπτει καὶ σαλεύει, ^p τοῦτο παρέχει τὸν πόνον. Ἡ μὲν οὖν κνήμη μένει, τὸ δὲ βάρος ὁ θώραξ γίνεται· ὁ δὲ μηρὸς δέχεται τε καὶ σαλεύεται διὰ τὸ μῆκός τε ἔχειν καὶ στρέφεσθαι ἄνωθεν, ἢ ὁ θώραξ ^o ἐμπίπτει.

Διὰ τί πλείων δοκεῖ ἡ ὁδὸς εἶναι, ὅταν μὴ εἰδότες βαδί-²⁵

ε οὐ om. Ca. h δὲ om. Ca. i β. τῇ] β. μὲν X^a. Y^a. k ἀκοπώ-
τατον Ca. Y^a. l ἡ ἀναφορά ἐλάττων X^a. m ὁμαλεῖ Y^a. n μάλιστα
om. Ca. o utrobique ἐπιπίπτει Y^a, ἐκπίπτει X^a. p τοῦτω X^a.

- ζωμεν πόση τις, ἥ ὅταν εἰδότες, ἐὰν τὰλλα ὁμοίως ἔχοντες τύχωμεν; Ἡ ὅτι τὸ εἶδέναι πόση τὸ εἶδέναι ἐστὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· καὶ πλείον ἀεὶ τὸ ἀόριστον τοῦ ὠρισμένου; Ὡςπερ οὖν εἰ ἤδει ὅτι τοσήδε, πεπερασμένην ἀνάγκη εἶναι, οὕτω καὶ εἰ μὴ ¹οἶδεν, ὡς ἀντιστρέφοντος παραλογίζεται ἡ ²ψυχὴ, καὶ φαίνεται εἶναι ἄπειρος. Ἐτι τὸ ποσὸν ὠρισμένον καὶ τὸ ὠρισμένον ποσόν. Ὅταν τοίνυν μὴ φαίνηται ὠρισμένον, ὥςπερ ἄπειρον φαίνεται εἶναι, διὰ τὸ ¹τὸ πεφυκὸς ὠρίσθαι, ἐὰν μὴ ἡ ὠρισμένον, ἄπειρον εἶναι, ὥστε καὶ ³τὸ φαινόμενον μὴ ὠρίσθαι φαίνεσθαι ἀνάγκη πως ἀπέραντον.
- 26 Διὰ τί τοὺς μηροὺς μᾶλλον ἢ τὰς κνήμας κοπιῶσιν; Πότερον ὅτι ἐγγὺς τοῦ τόπου τοῦ ἔχοντος τὸ περίττωμα, ὥστε ἂν ὑπερβάλλῃ διὰ τὴν κίνησιν τῇ θερμότητι, συσπῶσιν οἱ μηροὶ μᾶλλον καὶ πλείον ἢ αἱ κνήμαι; Ἡ διὰ τὸ συμφυεῖς ¹εἶναι μᾶλλον ²τοὺς μηρούς; Μάλιστα γὰρ πονοῦσι τῇ ³τοῦ ²συνεχοῦς διαστάσει. Καὶ γὰρ ἂν μὴδὲν ἔχοντες περίττωμα κοπιᾶσιν, ὅμως τοὺς μηροὺς καὶ τὴν ὀσφὺν πονοῦσι μᾶλλον. Ἡ ὅτι καθάπερ οἱ βουβῶνες γίνονται πληγέντες διὰ ⁴τὴν συνάρτησιν τῶν φλεβῶν καὶ νεύρων, οὕτω καὶ οὗτος; Ἐγγυτέρω δὲ τῆς ἀρχῆς ὁ μηρός. Ἡ διότι μᾶλλον ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι ὁ μηρὸς τῆς κνήμης; Τοῦτο δὲ κοπιαιώτερον. Ἡ ὅτι σαρκώδης, ὥστε πολὺ τὸ κατὰ φύσιν ἔχον ἐν αὐτῷ;
- 27 Διὰ τί ἐνίοις, ὅταν πονήσωσιν, ἔλκη ἐκφύουσιν; Ἡ ὅταν τὸ σῶμα ἀκάθαρτον ᾖ, ἡ κίνησις θερμαίνουσα καὶ ἄλλα περιττώματα συνεξικμάζει μετὰ τοῦ ἰδρώτος; Παχέα δὲ ὄντα καὶ χυμοὺς ἔχοντα μοχθηροὺς, ὅξεῖς καὶ πικροὺς καὶ ἀλμυροὺς, τὰ περιττώματα ἐκκρίνεσθαι μὲν οὐ δύναται ²διὰ πάχος, ἐξαίρεται δὲ διὰ τῆς σαρκὸς καὶ ἐξελκοῖ διὰ πικρότητα τοῦ χυμοῦ.
- 28 Διὰ τί τοῖς ἐκ τῶν γυμνασίων καὶ φαρμακοποσιῶν οὐκ

¹ οἶδε καὶ ὡς X^a. ¹ alterum τὸ om. C^a.X^a. ³ τὸ μὴ φ. μὴ C^a.
¹ εἶναι καὶ μᾶλλον C^a, μᾶλλον εἶναι X^a. ² τοὺς] εἰς τοὺς X^a.Y^a. ³ τοῦ om. X^a. ⁴ τὴν om. X^a. ⁵ αὐτοῖς C^a.Y^a. ² διὰ τὸ πάχος C^a.

εὐθὺς προσφέρουσι τροφήν; Ἡ δὲ διότι καθαίρεται τὸ σῶμα ἔτι, καὶ οὐκ ἀναπέκνυται πονοῦν, καὶ ἀποκέκρται τὰ περιττώματα;

Διὰ τί χαλεπώτερον θεῖν ἢ βαδίζειν; Ἡ ὅτι πλείον φορ- 29
τίον φέρει ὁ θεῖν; Ὅταν γὰρ ἢ μετέωρος, ἅπαν ἐφ' αὐτῷ ἔχει. Ὁ δὲ βαδίζων, οἷον οἱ ἐπὶ τοῖς τειχίοις ἀναπαυόμενοι, ἐπιθεῖς ἔχει ἐπὶ τῷ ἡρεμοῦντι.

Διὰ τί ἐκ τῶν γυμνασίων οὐ ^δ πεινώσιν εὐθὺς; Πότερον 30
διὰ τὴν ὑπόλειψιν τῆς συντήξεως, ἕως ἀντιπεφθῇ; Ἡ διὰ τὸ πνεῦμα ὃ ποιεῖ ὁ πόνος ἐκ τοῦ ὑγροῦ; Ἡ διὰ τὴν δίψαν ^ε ἢ ^ι γίνεται ἐκ τοῦ θερμαίνεσθαι πονοῦντας; Πάντα γὰρ συμβαίνει ταῦτα.

Διὰ τί ἐξονειρωκτικοὶ εἰσιν οἱ κοπιῶντες καὶ φθισιῶντες; 31
Ἡ ὅτι ὅλως ^ε ἐξονειρωκτικοὶ οἱ θερμοὶ καὶ ὑγροὶ; Τὸ γὰρ σπέρμα τοιοῦτόν ἐστι ^η τὴν φύσιν. Τὸ τοιοῦτο δὲ ἐξ οὗτω διακειμένων μάλιστα γίνεται, ὅταν ἢ ἀπὸ τῶν ὕπνου θερμότης προσγένῃται· μικρὰς γὰρ ῥοπῆς τὰ σώματα δεῖται, καὶ ταύτης ἔσθωθεν ἀλλ' οὐκ ἔξωθεν. Οἱ δὲ φθισικοὶ καὶ κοπιῶ- 2
τες οὗτω διάκεινται· οἱ μὲν γὰρ κοπιῶντες διὰ τὸν κόπον καὶ τὴν κίνησιν συντήγματος θερμοῦ πλήρεις εἰσίν, οἱ δὲ φθισικοὶ διὰ τὸν κατάρρου καὶ τὴν γινομένην θερμὴν ὑπὸ τῆς φλεγμασίας.

Διὰ τί τὸ ἀριστερόν ^ι σκέλος χαλεπώτερον τρίβεσθαι ὑφ' 32
ἑαυτοῦ πολὺν χρόνον ἢ τὸ δεξιόν; Ἡ ὅτι τοῖς δεξιοῖς πονεῖν δυνάμεθα; Ἐν ^κ δὲ τοῖς παρὰ φύσιν ἢ τοῦ ἀριστεροῦ σκέλους τριῖσι ^ι ἐξεστραμμένως γίνεται. Ταῦτα δὲ παρὰ φύσιν ^μ ποιούμενα χαλεπά. Τῇ δὲ ἀριστερᾷ τὰ δεξιά οὐθεν ἐπίδηλον διὰ τὸ μηθετέρως ἰσχύειν.

Διὰ τί ὑγιοῦν ^η τὸ τροφῆς μὲν ὑποστέλλεσθαι, πονεῖν 33
δὲ πλείω; Ἡ ὅτι τοῦ νοσεῖν αἴτιον περιττώματος πλῆθος;

^α ἑαυτῷ Υα. ^β ὁ Ca, om. Xa. ^γ ἀναπαυόμενος Ca.Xa. ^δ πίνουσιν Xa.
^ε ἢ Xa. ^ς γίνεσθαι Ca.Xa. ^ε utrobique ἐξονειρωκτικοὶ Ca.Xa, ἐξονειρωκτικοὶ Υα. ^η τῇ φύσει Ca. ^ι σκέλος om. Ca. ^κ τοῖς δὲ Xa.Ya.
^ι ἐξεστραμμένη Ca. ^μ π.] γινόμενα Xa. ^η τὸ τῆς τροφῆς Xa.

Τούτο δὲ γίνεται ἢ διὰ τροφῆς ὑπερβολὴν ἢ διὰ πόνων ἔνδειαν.

34 Διὰ τί οὐ δεῖ ^ο πυκνοῦν τὴν σάρκα πρὸς Ῥ ὑγίαν, ἀλλ' ἀραιοῦν; Ὡσπερ γὰρ πόλις ὑγιεινὴ καὶ τόπος εὖπνους (διὸ καὶ ἡ θάλαττα ὑγιεινὴ), οὕτω καὶ σῶμα τὸ εὖπνουν μᾶλλον ὑγιεινόν. Δεῖ γὰρ ἢ μὴ ὑπάρχειν μηθὲν περίττωμα, ἢ τοῦτου ὡς τάχιστα ἀπαλλάττεσθαι καὶ δεῖ οὕτως ἔχειν τὰ σώματα ὥστε ^q λαμβάνοντα εὐθὺς ἐκκρίνειν τὴν περίττωσιν, καὶ ² εἶναι ἐν κινήσει καὶ μὴ ἡρεμεῖν. Τὸ μὲν γὰρ μένον σήπεται, ὥσπερ ὕδωρ, τὸ δὲ σηπόμενον καὶ μὴ κινούμενον νοσοποιεῖ τὸ δ' ἐκκρινόμενον πρὸ τοῦ διαφθαρῆναι χωρίζεται. Τοῦτ' οὖν πυκνουμένης ^r μὲν τῆς σαρκὸς οὐ γίνεται (ὥσπερ γὰρ ἐμφράττονται οἱ πόροι), ἀραιουμένης δὲ συμβαίνει. Διὸ ³ καὶ οὐ δεῖ ἐν τῷ ἡλίῳ γυμνὸν βαδίζειν· συνίσταται γὰρ ἡ σὰρξ, καὶ κομιδῇ ^t ἀποσαρκοῦνται, καὶ ὑγρότερον τὸ σῶμα ³ γίνεται. Τὸ μὲν γὰρ ἐντὸς ^v δὴ μένει, τὸ δ' ἐπιπολῆς ἀπαλλάττεται, ὥσπερ καὶ τὰ κρέα τὰ ἐφθὰ τῶν ὀπτῶν μᾶλλον. Οὐδὲ τὰ στήθη γυμνὰ ἔχοντα βαδίζειν· ἀπὸ γὰρ τῶν ἄριστα ὀκδομημένων ὁ ἥλιος ^w ἀφαιρεῖ, ὃ ἥκιστα δεῖται ἀφαιρέσεως, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ ἐντός. Ἐκεῖθεν μὲν οὖν διὰ τὸ πόρρω εἶναι, ἂν μὴ μετὰ πόνου, οὐκ ἔστιν ^x ἰδρῶτ' ἀναγαγεῖν, ἀπὸ τούτου δὲ διὰ τὸ πρόχειρον εἶναι ῥάδιον.

35 Διὰ τί κοπῶδεις οἱ βραχεῖς τῶν περιπάτων; Ἡ ὅτι πολλάκις συνίστανται καὶ οὐχ ὁμαλῶς κινούνται περὶ τὰς καμπάς; Τὸ δὲ ^y τοιοῦτον κοπῶδες.

36 Διὰ τί ἐστηκότες ἐν τῷ ἡλίῳ μᾶλλον θερμαίνονται ἢ κινούμενοι, καὶ ταῦτα τῆς κινήσεως θερμαντικῆς οὐσης; Ἡ οὐ πᾶσα κίνησις θερμαίνει, ἀλλ' ἐνία ψύχει, οἷον καὶ ἐπὶ τῶν τὰς ^z χύτρας τὰς ἐψημένας φυσώντων καὶ κινούντων συμβαίνει. Εἰ οὖν ἐστηκότει μὲν προσμένει τὸ θερμόν, προσμένον

^ο τὴν σάρκα πυκνοῦν Ca. ^p ὑγίαν Xa.Ya. ^q λαμβάνον Ca.Xa.Ya.
^r μὲν om. Ca. ^s καὶ om. Ca. ^t ἀποσαρκοῦνται Xa. ^v δεῖ μένειν Ca.
^w φέρει Ca.Xa.Ya. ^x ἰδρῶτας ἀγαγεῖν Xa. ^y τοιοῦτο Xa. ^z χύτρας
τὰς om. Xa.

δὲ μᾶλλον θερμαίνει ἢ κινούμενον (ἀεὶ γὰρ τὸ σῶμα ἴδιον ἡμῶν ἀτμίδα τινὰ χλιαρὰν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἢ θερμαίνει ^a τὸν ἐγγὺς ἀέρα ὥσπερ δαλὸς παρών), ἡρεμούντων μὲν ἡμῶν θερμὸς γίνεται ὁ περιέχων ἡμᾶς ἀὴρ διὰ τὰ εἰρημένα, κινουμένων δὲ πνεῦμα γίνεται, ^b ὃ καταψύχει ἡμᾶς· πᾶν γὰρ πνεῦμα ψυχρὸν ἐστίν.

Διὰ τί οἱ ἐπὶ τῶν ἵππων ὀχούμενοι, ὅσφ' ἂν θάττον θέῃ ὁ 37 ἵππος, τοσοῦτφ μᾶλλον δακρύουσι τὰ ὄμματα, καὶ οἱ πεζοί, ὅσφ' ἂν μᾶλλον ^c τρέχωσιν; Πότερον διὰ τὸ ψυχρὸν εἶναι τὸν προσπίπτοντα ἀέρα; Τὸ γὰρ ψυχρὸς δακρύνει ποιεῖ· συστέλλον γὰρ καὶ πυκνοῦν τὴν σάρκα ἐκκαθαίρει τὸ ὑγρὸν. Ἡ δὲ διὰ τὸνναντίον; Τὸ γὰρ θερμὸν ποιεῖ ἰδρῶτας, τὸ δὲ ² δάκρυον ἰδρῶς τίς ἐστι. Διὸ καὶ γίνονται ^d ὑπὸ θερμασίας ἄμφω ταῦτα, καὶ ἀλυκά ^e ἐστὶν ὁμοίως. Ἡ δὲ κίνησις θερμότητα ποιεῖ. Ἡ δὲ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀέρος πληγὴν; Ὡς γὰρ ³ οἱ ἄνεμοι ταραττούσιν οἱ ἐξ ἐναντίας τὰ ὄμματα, οὕτω καὶ ὁ ἀὴρ ὁ προσπίπτων, ὅσφ' ἂν θάττον ἐλαύνῃ ἢ αὐτὸς τρέχῃ, τοσοῦτφ μᾶλλον ποιεῖ πληγὴν μαλακὴν, δι' ἣν γίνεται δακρύνει, ἀραιουμένων τῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ πόρων ὑπὸ τῆς πληγῆς· πᾶσα γὰρ πληγὴ διαιρετικὸν ἐστὶν ἢ θλαστικόν.

Διὰ τί ^f δεῖ τοὺς μὲν θερινοὺς κόπους λουτρῷ ἰᾶσθαι, τοὺς 38 δὲ χειμερινοὺς ἀλείμματι; Ἡ τούτους μὲν διὰ τὰς φρίκας καὶ τὰς γινομένας μεταβολὰς θερμῷ δεῖ ^g λύνειν, ὃ ποιήσει ἀλεάζειν (τὸ δὲ ^h ἔλαιον θερμόν)· ἐν δὲ τῷ θέρει καθυγραίνειν. Ἡ γὰρ ὥρα ξηρά, καὶ οὐ γίνονται φρίκαι διὰ τὴν ² ἀλέαν. Ὀλιγοσιτία δὲ ⁱ καὶ κωθωνισμὸς θέρους, τὸ μὲν ὅλως, τὸ δὲ μᾶλλον, ὃ ^k μὲν πότος θέρους ^l ὅλως διὰ τὴν ξηρότητα, ἢ δὲ ὀλιγοσιτία κοινὸν μὲν, μᾶλλον δὲ θέρους· ἐκθερμαίνεται γὰρ μᾶλλον διὰ τὴν ὥραν ὑπὸ τῶν σιτίων.

Διὰ τί οἱ θεόντες εὐτόνως ^m μάλιστα λαμβάνουσι σπά- 39

^a ἐγγὺς τὸν C^a. ^b ὃ καὶ ψύχει C^a. ^c τρέχουσι X^a. ^d ὑπὲρ C^a.
^e ἐστὶ ταῦτα ὁμοίως X^a. ^f δεῖ] οὐ δεῖ X^a. ^g λούειν C^a. X^a. Y^a. ^h ἔλεον X^a. ⁱ καὶ om. X^a. ^k μὲν] δὲ C^a. ^l ὅλως] μᾶλλον X^a. ^m μᾶλλον C^a.

σματα, ὅταν τις θέουσιν αὐτοῖς ὑποστῇ; Ἡ ὅτι ταῦτα μάλιστα διασπᾶται, ἃ εἰς τοῦναντίον ^π τε καὶ ἰσχυρῶς ἔλκεται καὶ κινεῖται; Ὅταν οὖν θεόντος καὶ σφοδρῶς ὠθουμένων τῶν μορίων εἰς τὸ πρόσθεν ὑποστῇ τις, συμβαίνει ἅμα ἀντισπᾶν εἰς τοῦναντίον, ἔτι φερομένων εἰς τοῦμπροσθεν, ὥστε ἡ σπάσις τοσοῦτῳ ἰσχυροτέρα γίνεται, ὅσῳ ἂν θέωσι σφοδρότερον.

- 40 Διὰ τί τῶν περιπάτων οἱ κατὰ τὰς ὁδοὺς ἀκοπώτεροί εἰσιν, οἱ ἀνώμαλοι τῶν ^ο εὐθέων; Ἡ διὰ τὸ τὴν φορὰν ὀρθὴν εἶναι κατὰ φύσιν παντὶ τῷ σώματι; Οἱ δ' ἐν τοῖς ὀμαλοῖς τῶν ἀνωμάλων κοπιωδέστεροι· τοῖς γὰρ αὐτοῖς μέρεσι ^ι τοὺς πόνοὺς παρέχουσιν, οἱ δ' ἐν τοῖς ἀνωμάλοις διαμερίζουσι μᾶλλον εἰς ἅπαν τὸ σῶμα. Αἱ δὲ ἀλέαι μᾶλλον ἰσχυνοῦσι τῶν ἐν τοῖς ψύχεσιν· τοῖς γὰρ ἔξω μέρεσι πλείονα τὸν πόνον παρέχονται, διὸ καὶ τοὺς ἰδρῶτας ἐμποιοῦντες ^β ἰσχναίνουσιν. Οἱ δ' ἐν τοῖς ψύχεσι ^τ στιφροτέραν τὴν σάρκα ποιοῦσι καὶ τῶν σιτίων ἐπιθυμητικώτεροι· τοῖς γὰρ ^υ ἔσω μέρεσι τὴν αὔξησιν τοῦ θερμοῦ ποιοῦνται, καὶ δυσκινήτων ^ω γινομένων ὑπὸ τοῦ ψύχους τὸν μὲν ἔσω τόπον καθαίρουσι, τὴν θερμασίαν αὐξάνοντες ἐν αὐτῷ, τὴν δὲ σάρκα στερεὰν ποιοῦσιν, οὐ δυνάμενοι κρατεῖν διὰ πάσης αὐτῆς. Ὀμοίως οἱ ἀνάντεῖς τῶν κατάντων ἐπιπονώτεροι καὶ ^χ ἰσχναντικώτεροι. Οἱ μὲν γὰρ ἀνάντεῖς τὴν ὀσφὺν μάλιστα ποιοῦσι πονεῖν, οἱ δὲ κατάντεῖς τοὺς μηρούς· τοῖς γὰρ μηροῖς τὰ βάρος πᾶν ἐμπίπτει ^γ κόπους εἴωθε παρέχειν. Ἄνω γὰρ παρὰ ^δ φύσιν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ^ζ βία φερόμενος ἐκθερμαίνει. Διὸ τοὺς τε ἰδρῶτας ἐμποιοῦσι, καὶ τὸ πνεῦμα μετεωρίζοντες ^β ἰσχναίνουσιν, καὶ τὴν ὀσφὺν ὀδυνῶσιν· τὰ γὰρ σκέλη χαλεπῶς ἀναγόμενα τὴν ὀσφὺν κάμπτουσιν τε καὶ ἀνασπῶσιν, ὑφ' ὧν ^δ ἀναγκάζονται ^δ μάλιστα πονεῖν. Οἱ δ' ἐν ἀντιτύποις περι-

^π τε om. Ca.

^ο εὐθειῶν codices.

^ρ εἶναι καὶ κατὰ Ca. Xa. Ya.

^ι τοὺς—ἔξω om. Ca.

^τ ἰσχύουσι Xa.

^β ἰσχναίνουσιν Ya.

^τ στιφρο-

τέραν Ca, στρυφνοτέραν Xa.

^υ ἔξω Xa.

^ω γενομένων Ca.

^χ ἰσχναν-

τικώτεροι Ya. ^γ κόπους om. Ca. Xa. Ya.

^ζ βία om. Ca.

^δ ἰσχναίνουσιν

Ya. ^δ πονεῖν μάλιστα Xa.

πατοι τοῖς τε μυσὶ καὶ τοῖς ^c τεταμένοις τῶν σκελῶν παρ-
χονσι κόπους· συντάσεις γὰρ ἐμποιοῦσι τοῖς νύρσι καὶ τοῖς
μυσί, ^d βιαίως γενομένης τῆς ἀπερίσεως αὐτοῖς. Οἱ δ' ἐν
τοῖς μαλακοῖς τοῖς ἄρθροις κοπιῶδεις εἰσὶν· τῶν γὰρ ἄρθρων
πυκνὰς τὰς κάμψεις ποιοῦσιν, ἅτε ἐνδιδούσης τῆς βάσεως.
Τὸ δ' αὐτό ἐστὶ πρόβλημα.

Διὰ τί πρὸς τὰ σιμὰ χαλεπῶς βαδίζομεν; Ἡ διότι ⁴¹
πᾶσα πορεία ἐξ ἄρσεως καὶ θέσεως συντελεῖται; Τὸ μὲν οὖν
ἄραι παρὰ ^e φύσιν, τὸ δὲ θεῖναι κατὰ φύσιν, τὸ δὲ προσθεῖ-
ναι μεσότης· ἐν δὲ τῇ πρὸς τὰ σιμὰ βαδίζειν πολὺ τὸ παρὰ
φύσιν.

^f Διὰ τί οἱ ἀφ' ἵππων ἡττον πίπτουσιν; Ἡ διὰ τὸ φο- ⁴²
βεῖσθαι φυλάττονται μᾶλλον;

5. ΟΣΑ ΕΚ ΤΟΥ ΣΠΩΣ ΚΕΙΣΘΑΙ ΚΑΙ ΕΣΧΗΜΑΤΙΣΘΑΙ
ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ.

Διὰ τί ἡ καθέδρα τοὺς μὲν παχύνει τῶν ἀνθρώπων, τοὺς
δὲ ἰσχυαίνει; Πότερον ^b ὅτι αἱ ἕξεις διαφέρουσιν; Οἱ μὲν
γὰρ θερμοὶ εἰσιν, οἱ δὲ ψυχροί. Οἱ μὲν οὖν θερμοὶ παχύ-
νονται (κρατεῖ γὰρ τὸ σῶμα τῆς τροφῆς διὰ τὴν θερμασίαν)·
οἱ δ' ἐψυγμένοι, διὰ τὸ δεῖσθαι ἐπεισάκτου θερμότητος καὶ
τοῦτο πάσχειν μάλιστα τὸ σῶμα ὑπὸ τῶν κινήσεων, οὐ δύ-
ναιται πέττειν ἡρεμοῦντες. Ἡ ὅτι οἱ μὲν περιττωματικοί
εἰσι, ⁱ καὶ δέονται κινήσεως ^k ἢ ἀναλώσει ταῦτα, οἱ δὲ οὐ;

Διὰ τί ¹ δεῖ ποιεῖν διάτασιν τῶν μερῶν, ^δ ποιεῖ ὁ γυ- ²
μναζόμενος; Ἡ ὅτι δεῖ τῇ οἰκείῳ πνεύματι καθαίρεσθαι τοὺς
πόρους;

Διὰ τί ^m συγκεκαμμένον βέλτιον κατακεῖσθαι, καὶ πολλοί ³
γε παραγγέλλουσι τοῦτο καὶ τῶν ἱατρῶν; Ἡ ὅτι ἀλεαί-
νουσα ἡ κοιλία θάττον πέττει; Οὔτω ⁿ δὲ ἀλεαίνει μᾶλλον.

^c τεταμένοις Ca. Ya. ^d βίας Ya. ^e φύσιν ἐστὶ τὸ Xa. ^f διὰ—
μᾶλλον om. Ca. ^g πως om. x. ^b ὅτι om. Xa. Ya. ⁱ καὶ om. Ca. Ya.
^k ἢ] ἡ Ca. Xa. ¹ δεῖ om. Ca. ^m συγκεκαμμένον Xa. ⁿ δὲ] δὲ καὶ
Xa. Ya.

- Ἔτι δεῖ τοῖς πνεύμασι τόπον δίδοναι εἰς ὃν ἀπερείσονται² οὕτω γὰρ ἤκιστα^ο λυπήσουσιν αἱ φύσαι. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἰξίαί καὶ τὰ ἄλλα ἀποστήματα ρυγινόν, ὅτι ἔχουσι κοιλίας εἰς ἃς ἀποδέχονται τὰ πνεύματα. Ἐκτεταμένου μὲν οὖν οὐ γίνεται κοιλία (ἅπαντα γὰρ τὸν τόπον τὰ σπλάγχνα κατέχει),⁹ συγκαμφθέντος δὲ γίνεται.
- 4 Διὰ τί ἀνισταμένοις ἱλιγγος μᾶλλον γίνεται ἢ^τ καθίζουσιν; Ἡ διότι ἡρεμοῦσι τὸ ὑγρὸν εἰς ἓν μόριον ἀθρόον ἀποκλίνει; Διὸ καὶ τὰ ὤμα φᾶ οὐ⁸ δύναται δινεῖσθαι, ἀλλὰ καταπίπτει. Κινούμενον δὲ τὸ ὑγρὸν ὁμοίως ἔχει. Ἀνίστανται μὲν οὖν ἡρεμήσαντες, ὅτε οὕτως διάκεινται^κ καθίζάνουσι δὲ^ε ἐν κινήσει γενόμενοι, ὅτε ὁμαλῶς ἔχει τὸ ὑγρὸν καὶ ἐσκέδασται.
- 5 Διὰ τί ἐπὶ τὰ δεξιὰ κατακειμένοις μᾶλλον ἐπέρχεται ὕπνος; Πότερον ὅτι ἐναντίως ἔχοντες ἐγρηγόρασι καὶ καθεύδουσιν; Ἐπεὶ οὖν ἐγρηγορότερες ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ κατὰκεινται, τὸναντίον ἔσται ἐπ' ἄλλης ἀρχῆς καὶ τῆς ἐναντίας. Ἡ ὅτι ἀκινήσια ὁ ὕπνος;^ν Τὰ οὖν κινητικὰ μέρη δεῖ ἡρεμεῖν, τὰ δὲ δεξιὰ κινητικά. Οὕτω δὲ κατακειμένων οἶον^ω δέδεται ἀρχὴ τις ἐπεγερτική.
- 6 Διὰ τί ναρκῶσιν; Καὶ διὰ τί χεῖρας καὶ πόδας μᾶλλον; Ἡ² ὅτι κατάψυξις ἐστὶν ἢ^γ νάρκη; Διὰ στέρησιν γὰρ αἵματος γίνεται καὶ μετὰστασιν. Ἀσαρκότατα δὲ ταῦτα καὶ νευρωδέστατα, μάλιστα δὲ οἱ πόδες. Ὡστε προοδοποιεῖται ὑπὸ τῆς φύσεως πρὸς τὸ καταψύχεσθαι ταχέως.
- 7 Διὰ τί κατακείμεθα μὲν ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ ἡδέως, καθεύδωμεν δὲ ἐπὶ τὰ δεξιὰ μᾶλλον; Πότερον ὅτι ἀποστραφέντες πρὸς τὸ φῶς οὐ βλέπομεν; Ἐν γὰρ τῷ σκότει θάττον ὕπνος λαμβάνει. Ἡ διότι ἐγρηγόραμεν κατακείμενοι ἐπὶ τοῖς ἀριστεροῖς, καὶ αἱ χρήσεις ἡμῖν οὕτω πρόχειροι, ὥστε πρὸς² τὸ

^ο λυπήσωσιν C^a. ^ρ ὑγμινά C^a. ⁹ συγκαμφθέντος C^a. ^τ καθιζάνουσιν X^a.Y^a. ⁸ δύναται X^a.Y^a. ^ε ἐν om. C^a.X^a.Y^a. ^κ τὰ μὲν οὖν X^a. ^ω δέδοται C^a. ² ὅτι ἢ κατ. X^a. ^γ νάρκωσις X^a. ² τὸ ἐναντίον his ponendum cum Gaza.

ἐναντίον σχῆμα πρὸ ἔργου; Παρακαλεῖ δὲ ἕκαστον πρὸς τὸ ἔργον τὸ σχῆμα ^a μᾶλλον.

Z. ΟΣΑ ΕΚ ΣΥΜΠΑΘΕΙΑΣ.

Διὰ τί τοῖς χασμωμένοις ἀντιχασμῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ; Ἡ ^b διότι, ἐὰν ἀναμνησθῶσιν ὀργῶντες, ἐνεργούσι, μάλιστα δὲ τὰ εὐκίνητα, οἷον οὐρούσιν. Ἡ δὲ χάσμη πνεῦμα καὶ ὑγροῦ κίνησις ἐστίν. Πρόχειρον οὖν, ἐὰν μόνον νοήσῃ· ἐστι γὰρ πλησίον.

Διὰ τί, ἐὰν μὲν τινα ἴδωμεν τὴν χεῖρα ἐκτείνοντα ἢ τὸν ² πόδα ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, οὐκ ἀντιποιούμεν τὸ αὐτό, ἐὰν δὲ χασμώμενον, ἀντιχασμώμεθα; Ἡ οὐδὲ τοῦτο αἰεὶ, ἀλλ' ἐὰν ὀργῶν τύχῃ τὸ σῶμα καὶ οὕτω διακείμενον ὥστε τὸ ὑγρὸν ἀναθερμαίνεσθαι; Τότε γὰρ ἡ μνήμη τὴν κίνησιν ποιεῖ, ὥσπερ καὶ πρὸς ἀφροδίσια καὶ ἐδωδὴν· τὸ γὰρ ποιῆσαν μνήμην εἶναι τὸ ἔχον ὁρμὴν πρὸς τὸ φαντασθὲν πάθος.

Διὰ τί, ἐπειδὰν πρὸς τὸ πῦρ ^d στῶμεν, οὐρητιῶμεν, καὶ ³ ἐὰν ^e πρὸς ὕδωρ, οἷον ἐὰν πρὸς ποταμόν, οὐρούσιν; Ἡ ὅτι τὸ πᾶν ὕδωρ ὑπόμνησιν δίδωσι τῆς ἐν τῷ σώματι ὑγρότητος, καὶ ἐκκαλεῖται τὸ προσιόν; Αὐτὸ δὲ τὸ ^f πῦρ διαχαλᾷ τὸ πεπηγὸς ἐν ^g τῷ σώματι, ὥσπερ ὁ ἥλιος τὴν χιόνα.

Διὰ τί ἀπὸ μὲν νόσων ἐνίων νοσοῦσιν οἱ πλησιάζοντες, ⁴ ἀπὸ δὲ ὑγείας οὐδεὶς ὑγιαίνεται; Ἡ ὅτι ἡ μὲν νόσος κίνησις, ἡ δὲ ὑγεία ἡρεμία; Ἡ μὲν οὖν κινεῖ, ἡ δ' οὐθέν. Ἡ διότι τὸ μὲν ἄκοντι τὸ δ' ἐκόντι γίνεται; Καὶ ἄρα τὰ ἀκούσια τῶν ^h ἐκουσίων καὶ τῶν ἐκ προνοίας διαφέρει.

Διὰ τί τῶν μὲν διὰ τῆς ἀκοῆς λυπηρῶν ἔνια φρίττειν ἡμᾶς ⁵ ποιεῖ, οἷον πρίων ἀκονόμενος καὶ ⁱ κίσσηρις τεμνομένη καὶ λί-

^a post μᾶλλον Q. C^a. K^a. N^a. O^a. X^a. Y^a. s. w. addunt: Διὰ τί αἱ καθέδραι τινὰς μὲν παχύνουσι, τινὰς δὲ ἰσχυαίνουσι; ἢ διὰ τὰς ἑξεις τὰς τοῦ σώματος. οἱ μὲν γὰρ θερμότεροι παχύνονται· κρατεῖ γὰρ (δὲ C^a.) τὸ σῶμα τῆς τροφῆς διὰ τὴν θερμότητα οὐκ ἀφαιρούμενον· οἱ δὲ ἐψυγμένοι διὰ τὸ δεῖσθαι ἐπεισάκτου θερμότητος οὐ δύνανται πέττειν τὰς τροφὰς ἡρεμοῦντες. ^b ὅτι C^a. ^c ἢ ὅτι οὐδὲ C^a. ^d στῶμεν om. C^a. ^e πρὸς τὸ ὕδωρ et πρὸς τὸν ποταμόν X^a. ^f ὕδωρ C^a. Y^a. ^g τοῖς σώμασιν C^a. ^h ἐκουσίων διαφέρει τῶν ἐκ προνοίας x. ⁱ κίσσηρις X^a.

- θος αλούμενος, τὰ δὲ διὰ τῆς ὄψεως σημεῖα τῶν παθῶν αὐτὰ ἡμῖν τὰ πάθη ἐμποιεῖ; Αἰμωδιῶμέν τε γὰρ τοὺς ὀξύ ὀρών-
 τες ἐσθίοντας, καὶ τοὺς ἀπαγχομένους ἔνιοι ὀρώντες ἐκψύ-
 2 χουσιν. Ἡ διότι φωνὴ μὲν πᾶσα καὶ ^k ψόφος πνεῦμα ἐστίν;
 Τοῦτο ^l δὲ εἰσδύμενον ἡμῖν πέφυκε κινεῖν. Κινήσει δὲ μάλ-
 λον ἢ διὰ μέγεθος ἢ διὰ πληγὴν σφοδροτέραν, ποιοῦν ἢ
 3 ἀλλοιοῦν τι τῶν ἐν ἡμῖν. Τὰ μὲν οὖν μεγάλα καὶ λεῖα
 πνεύματα τὸν τῆς αἰσθήσεως τόπον τὸν αὐτὸν κινεῖ, διὸ καὶ
 ἡδύνει τὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ τραχέα, ^m πληγὴν ποιοῦντα σφο-
 δράν, σείει τε τὸν τόπον καὶ πόρρω διαδίδωσι τῇ τῆς πλη-
 γῆς δυνάμει. Διαδίδωσι δὲ καὶ τὰ ψυχρὰ πόρρω δύναμις
 γὰρ τίς ἐστίν ἡ ψυχρότης. Αὕτη μὲν οὖν ὅτι φρίττειν
 4 ποιεῖ, εἴρηται. Τὰ δὲ τραχέα τῷ πληγὴν ποιῶν πυκνῇ,
 προσκόπτοντα ⁿ τῇ ἀρχῇ τῶν τριχῶν, ἀπωθεῖ αὐτὴν εἰς τοῦ-
 ναντίον· ἀπωθουμένης δὲ ἀνάγκη τὴν κορυφὴν τῆς τριχὸς
 ἀνάπαλιν γίνεσθαι, διὸ συμβαίνει ἴστασθαι αὐτάς· πᾶσαι
 γὰρ κενέκασι κάτω. Ἡ δὲ ^o φορὰ τοῦ διὰ τῆς ἀκοῆς πνεύ-
 ματος εἰς τὸ σῶμα ἄνωθεν κάτω ἐστίν. Ὅντων οὖν τραχέων
 τῶν εἰρημένων ψόφων, ἡ φρίκη γίνοιτ'· ἂν διὰ τὰ εἰρημένα.
 5 Γίνονται δ' αὐταὶ μᾶλλον τῷ ἄλλῳ σώματι ἢ ἐν τῇ κεφαλῇ
 διὰ τὸ τὰς ἐνταῦθα τρίχας ἀσθενεστέρας εἶναι καὶ τὸ πάθος
 ἀσθενές. Τῆς μὲν οὖν ἀκοῆς οὔσης ἀμβλυτέρας αἰσθήσεως ἢ
 τῆς ὄψεως, ἐπιπόλαια καὶ ^p τὰ πάθη γίνονται ἀπ' αὐτῆς· ἡ δὲ
 φρίκη τοιοῦτον, διὸ καὶ ἀπὸ πολλῶν καὶ ἀνομοίων γίνονται.
 6 Τῆς δὲ ὄψεως ἑναργεστάτης οὔσης αἰσθήσεως, ἀνάλογον καὶ
 τὰ συμβαίνοντα γίνονται ἀπ' αὐτῆς· διὸ ταῦτα μὲν τὰ ἀπὸ
 τῆς ἀληθείας πάθη συμβαίνει γίνεσθαι ἀπ' αὐτῆς, ἐλαφρό-
 τερα δὲ τῆς ἀληθείας. Ἀπὸ δὲ τῆς ἀκοῆς αὐτὰ μὲν οὐ, τὴν
 δ' ἀπ' αὐτῶν προσδοκίαν φρίττομεν· ἀλγεινοῦ γὰρ κακοῦ
 προσδοκία ἐστίν.
- 6 Διὰ τί χασμῆσαμένοις ἀντιχασμῶνται, καὶ ὅταν οὐροῦνται

^k ψόφος ἐν πνεύμα Χ^a. ^l δὲ post τοῦτο om. Ca. ^m ποιοῦντα πλή-
 γην Χ^a. ⁿ τὴν ἀρχὴν Χ^a. ^o φθορά Χ^a. ^p τὰ om. Ca. ^q ἐναργεστέ-
 ρας Χ^a.

ἴδωσιν, οὐροῦσι, καὶ μάλιστα τὰ ὑποζύγια; Ἡ διὰ τὴν μνήμην; Ὅταν γὰρ μνησθῇ, κινεῖται τοῦτο τὸ μέρος. Τοῖς μὲν οὖν ἀνθρώποις, διὰ τὸ ἰεῦαισθητοτέροις εἶναι, ἰδοῦσιν εὐθὺς συμβαίνει ^α καὶ κινεῖσθαι καὶ ἀναμιμνήσκεισθαι τοῖς δὲ ὑποζυγίοις οὐκ αὐταρκες τὸ ἰδεῖν, ἀλλὰ προσδέονται καὶ ἄλλης αἰσθήσεως διὸ καὶ ὁσφρανθέντα, ὅτι εὐκίνητοτέρα αὐτὴ ἢ αἰσθησις τοῖς ἄνευ λόγου. Καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἅπαντα οὐρεῖ, οὗ ἂν τὸ πρῶτον οὐρήσῃ. Τότε γὰρ μάλιστα κινοῦνται, ὅταν ὁσφρανθῶσιν ὁσφραίνονται δ', ὅταν πλησιάσωσιν.

Διὰ τί, ἐπειδὴν τεμνόμενόν τινα ἴδωμεν ἢ καιόμενον ἢ 7 στρεβλούμενον ἢ ἄλλο τι τῶν δεινῶν πάσχοντα, συναλγοῦμεν τῇ διανοίᾳ; Ἡ ὅτι ἡ φύσις ἡμῶν κοινὴ ἅπασιν; Συνήλγησεν οὖν, ἐπειδὴν τι τοιοῦτον ἴδῃ, τῷ πάσχοντι διὰ τὴν οἰκειότητα. Ἡ ὅτι ὥσπερ αἱ ῥίνες καὶ αἱ ἄκοαι λαμβάνουσί τινας ἀπορροίας κατὰ τὰς οἰκείας δυνάμεις, οὕτω καὶ ἡ ὄψις αὐτὸ πάσχει καὶ ἀπὸ τῶν ἡδέων καὶ λυπηρῶν;

Διὰ τί ἀπὸ φθίσεως καὶ ὀφθαλμίας καὶ ψώρας οἱ πλη- 8 σιάζοντες ἀλίσκονται, ἀπὸ δὲ ὕδρωπος καὶ πυρετῶν καὶ ἀποπληξίας οὐχ ἀλίσκονται, οὐδὲ τῶν ἄλλων; Ἡ ἢ μὲν ὀφθαλμία, ὅτι εὐκίνητότατον ὁ ὀφθαλμός, καὶ μάλιστα ὁμοιοῦται τῷ ὀρωμένῳ τῶν ἄλλων, οἷον κινεῖται ἀπὸ κινουμένου ὥστε καὶ ἀντιβλέπων τεταραγμένῳ ταραττέται μάλιστα; Ἡ δὲ φθίσις, ^α ὅτι πνεῦμα φαῦλον ποιεῖ καὶ βαρὺ, τάχιστα δὲ τὰ νοσήματα ταῦτα ἅπτεται πάντων, ὅσα τούτου φθειρομένου γίνεται, οἷον τὰ λοιμώδη. Ὁ δὲ πλησιάζων τοιοῦτον ^β ἀναπνεῖ. Νοσεῖ μὲν οὖν, ὅτι νοσῶδες ἀπὸ μόνου δέ, ὅτι ἐκπνεῖ, νοσεῖ, οἱ δὲ ἄλλοι ^γ ἐτέραν τὴν αὐτὴν δὲ νόσον, ὅτι ^δ ἂν ἀσθενήσῃ, τούτῳ ἀναπνεῖ τοιοῦτον οἷον εἰ πεπονθὼς ἦν. Ἡ δὲ ψώρα ^ε μᾶλλον τῶν ἄλλων, οἷον λέπρας καὶ τῶν τοιούτων, ὅτι ἐπιπολὴς τε καὶ γλίσχρον τὸ ἀπορρέον τὰ

¹ εὐαισθητοτέρους Y^a.   ² καὶ ante κ. om. C^a.Y^a.   ³ ἡμῶν Y^a.
⁴ αἱ post καὶ om. X^a.   ⁵ ἀκραὶ C^a.   ⁶ ὅτι τὸ πνεῦμα Y^a.   ⁷ ἀνάπτει X^a.Y^a.   ⁸ ἐτέρως X^a.Y^a.   ⁹ μόνον C^a.Y^a.

4 γὰρ κνησμώδη τοιαῦτα. Διὸ αὐτὰ τῷ ^b ἐπιπολῆς γίνεσθαι καὶ γλίσχρον εἶναι ἄπτεται. Τῶν ^c δ' ἄλλων τὰ μὲν οὐχ ἄπτεται διὰ τὸ μὴ ἐπιπολῆς γίνεσθαι, τὰ δὲ ὄντα ἐπιπολῆς, ^d ὅτι προσμένει διὰ ξηρότητα.

9 Διὰ τί τὴν αἰμωδίαν παύει ^e ἡ ἀνδράχνη καὶ ἄλλες; Ἡ ὅτι ^f ἡ μὲν ὑγρότητά τινα ἔχει; Φανερά δὲ αὕτη ^g μασσωμένοις τε, καὶ συντεθῇ χρόνον τινά· ἔλκεται γὰρ ἡ ὑγρότης. Τὸ ^h δὲ γλίσχρον εἰσδύομενον ἐξάγει τὸ ὀξύ. Καὶ γὰρ ὅτι συγγενὴς ἡ ὀξύτης σημαίνει· ἔχει γάρ τινα ὀξύτητα ὁ χυλός. Ὁ δὲ ἄλς συντήκων ἐξάγει καὶ τὴν ὀξύτητα. Διὰ τί οὖν ἡ κονία καὶ τὸ νίτρον οὐ; Ἡ ὅτι στύφει καὶ οὐ τήκει;

Η. ΟΣΑ ΕΚ ΡΙΓΟΥΣ ΚΑΙ ΦΡΙΚΗΣ.

Διὰ τί οἱ ριγῶντες πελιδνοὶ γίνονται; Ἡ διότι τὸ αἷμα πῆγνυται διὰ τὸ ψυχρός, πηγνύμενον δὲ μελαίνεται διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ θερμοῦ; Τὸ δὲ λευκὸν τοῦ πυρός. Διὸ καὶ τοῖς ⁱ πρεσβύταις μάλιστα ^k πελιδνοῦνται ἢ σάρξ, ὅτι ἐλαχίστην ἔχει θερμότητα.

2 Διὰ τί οἱ ριγῶντες καθεύδουν οὐ δύνανται; Ἡ διότι πάντες οἱ ριγῶντες μᾶλλον τὸ πνεῦμα κατέχουσιν, ὁ δὲ καθεύδων ἐκπνεῖ μᾶλλον ἢ εἰσπνεῖ, ὥστε χαλεπὸν ριγῶντα καθεύδειν· αἷμα γὰρ ποιεῖν τὰναντία ἀδύνατον.

3 Διὰ τί ἐν τῷ ψύχει ὀξύτεροι καὶ οἱ ἀσθενήσαντες καὶ οἱ λυπούμενοι καὶ ^m οἱ ὀργιζόμενοι; Ἡ ⁿ στιφρότερον ποιεῖ τὸ καταψύχεσθαι;

4 Διὰ τί οἱ ἀθληταὶ δύσριγοι εὖ ἔχοντες; Ἡ ὅτι καθαρά καὶ εὐπνοὺς ἡ ἔξις καὶ ἀπίμελος; Ἡ τοιαύτη δὲ εὐπαθεστάτη ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ὅταν εὐδίοδος τε ἦ καὶ μὴ ἔχῃ θερμότητα ἐν αὐτῇ· ἡ δὲ πιμελὴ θερμόν, ἂν μὴ δίνυρος.

5 Διὰ τί μάλιστα τὰ ἀκρωτήρια ριγῶσιν; Ἡ διὰ στενό-

^b ἐπιπολῆς τε γίνεσθαι X^a. ^c δ' om. Ca. ^d ὅτι οὐ προσμένει C^a. Y^a. ^e ἡ om. Y^a. ^f ἡ μὲν ἡ ὑγρ. X^a. ^g μασσωμένης Ca. ^h δὲ X^a, μὴ Ca. ⁱ πρεσβυτέροις X^a. ^k πελιούται Ca. Y^a. ^l ἡ om. Ca. X^a. Y^a. ^m οἱ ante ὀργ. om. Y^a. ⁿ στιφρότερον X^a. Y^a, στηφνότεροι Ca.

τητα ; Καὶ οἱ πόροι ἐν αὐτοῖς στενοὶ ὄντες ὀλίγαιμοί εἰσιν, ὥστε καὶ ὀλιγοθερμοὶ εἰσι· τὸ γὰρ αἷμα θερμόν.

Διὰ τί, ἢ ἐὰν μετέωροι ᾖσιν οἱ πόδες, μᾶλλον ῥιγοῦσιν ; 6
Πότερον ὑποπνεῖ μᾶλλον ; ἢ ὅτι ἐν ἐλάττονι γίνεται τὸ αἷμα κάτω, ὥστε τὸ ἄλλο εὐψυκτότερον ἑκλείποντος τοῦ θερμοῦ ;

Διὰ τί οἱ παχεῖς σφόδρα ῥιγοῦσι, τῆς πιότητος θερμῆς 7
οὔσης ; ἢ διὰ τὸ μέγεθος τοῦ πάχους τοῦ ἂ μὲν ἔσωθεν
θερμοῦ πόρρω γίνονται τὰ ἔσχατα, τοῦ δὲ ἔξω ἔ ψυχροῦ
ἐγγύς ;

Διὰ τί πατέροντες καὶ οὐρήσαντες φρίττουσιν ; ἢ ὅτι 8
κενοῦνται αἱ φλέβες ἐν ἀμφοτέροις, κενωθέντων δὲ ὁ ἀὴρ εἰσ-
έρχεται ψυχρός, ὁ ποιῶν φρίττειν.

Διὰ τί μάλιστα βουλιμιῶσιν ἐπὶ τῷ ψύχει, καὶ τοῦ χει- 9
μῶνος μᾶλλον ἢ τοῦ θέρους ; ἢ διότι ἢ μὲν βουλιμία γίνε-
ται δι' ἔνδειαν τῆς ξηρᾶς τροφῆς, ἐν δὲ τῷ ψύχει καὶ τῷ
χειμῶνι συστελλομένου τοῦ ἐντὸς θερμοῦ εἰς ἐλάττω ὡ τοῦτο
θᾶπτον ὑπολείπει ἢ ἐντὸς τροφῆς· τούτου δὲ ἔ γινομένου μάλ-
λον βουλιμιᾶν εἰκός. Ὑ ἢ δ' ἐν τῇ βουλιμίᾳ ἔ κλυσις καὶ ἂ
ἀδυναμία γίνεται συντηξέως ἂ γινομένης ἐν τῷ σώματι διὰ
τὴν τοῦ θερμοῦ ἄθροισιν, ἧς ῥυείσης μὲν εἰς τὸν τῶν σιτίων
τόπον αὐτὴ τροφή γίνεται τῷ σώματι, ἐὰν δ' ἐπὶ τὰς ἀρχὰς
τῆς ἀναπνοῆς ἔλθῃ, ἀφωνία καὶ ἀδυναμία συμβαίνει, ἀφωνία
μὲν διὰ τὸ ἐμφράττεσθαι τὸν τοῦ πνεύματος πόρον, ἀδυνα-
μία δὲ διὰ τὴν τοῦ σώματος ἀτροφίαν καὶ σύντηξιν. Τα- 3
χείαι δὲ καὶ ἀπ' ὀλίγων αἱ βοήθειαι γίνονται τοῖς τοιούτοις
διὰ τὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ πάθους ἔξωθεν γίνεσθαι. ὔ Συστέλλον
γὰρ τὸ ἐντὸς ψυχρόν τὸ θερμόν ἡμῶν ποιεῖ τὴν βουλιμίαν.
Καθάπερ οὖν ἐν τῷ φόβῳ τρέμοντες καὶ ὠχρίωντες, ἀφέντες 4
τοῦ κινδύνου, παραχρῆμα οἱ αὐτοὶ γίνονται, οὕτω καὶ οἱ βου-

ο ὥστε—εἰσι om. C^a. ἢ ἐὰν μὴ μ. C^a. ἢ ἐκλείποντος C^a. ῥ ῥι-
γοῦσι om. C^a. X^a. Y^a. ἂ μὲν γὰρ ἔσωθεν C^a. ἔ ὑγροῦ C^a. ὕ ἢ om.
X^a. ὡ τοῦτον Y^a. ἔ γινομένου C^a. ὕ ἢ] εἰ Y^a. ἔ κλυσις X^a. Y^a.
ἂ γινομένης C^a. ὔ συστελλόντος C^a.

λιμιῶντες, μικρὰ προσενεγκάμενοι ἐξ ἄρτου, βία κινήθεντες ἐκ τῆς φύσεως, μὴ ^cφθαρέντες δέ· ταχεῖα ἢ ἀποκάθαρσις γίνεται. Ταῦτο γὰρ ἀντέτεινε τὴν τε κατὰ φύσιν ἀγωγὴν, καὶ καθίστησιν εἰς τὴν φύσιν. Ἀφεῖναι οὖν μόνον αὐτὴν δεῖ, καὶ καθάπερ τῶν παιδίων τὰ ἀντιτείνοντα εἰς τοῦπισθεν τὰ σπαρτία· καὶ γὰρ ταῦτα ^aἀφεθέντων τῶν σπαρτίων εὐθὺς πεπτώκασιν ὕπτια.

- 10 Διὰ τί οἱ γεγυμνασμένοι δυσριγότεροι τῶν ἀγυμνάστων; Πότερον ὅτι τὸ πῖον ὑπὸ τῶν πόνων ἐξήρηται, τοῦτο δὲ ἀλέαν παρέχει· θερμὸν γὰρ τὸ λιπαρόν. Ἡ ὅτι εὐπνοῦστερα τὰ σώματα καὶ ἀραιότερα διὰ τὸ ^eτὸ πῖον καὶ τὸ περιττώμα ἐξηρῆσθαι, ὥστε οὐδὲν ἀποστέγειν τὸ ψῦχος; Ἡ ^fδιὰ τὴν τῶν πόρων ἀποστόμωσιν τοῖς ἰδρῶσιν οἶον πολλαὶ θύραι ἐξήρηνται; Φανερόν δὲ ὅτι οὐχ ἡ αὐτὴ ἔξις πρὸς ὑγείαν καὶ ἰσχὺν συμφέρει· ἡ μὲν ^gγὰρ πίων, ἡ δὲ ἀραιὰ φαίνεται οὐσα.
- 11 Διὰ τί φρίττουσι καὶ τῷ θερμῷ καὶ τῷ ψυχρῷ προσχεόμενοι; Ἀποπον γὰρ ^hτὰ ἐναντία τοῦ αὐτοῦ εἶναι αἷτια. Ἡ διότι ὑπὸ μὲν τοῦ ψυχροῦ προσχεόμενοι τὸ ἐντὸς θερμὸν σβεννύμενον ⁱποιεῖ τὴν φρίκην, ὑπὸ δὲ τοῦ θερμοῦ τὸ ^kἐκτὸς ψυχρὸν ἀντιπεριστάμενον εἰς ἓν καὶ ἀθροιζόμενον τῇ φυγῇ ἔσω; Ὡστε ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄμφω γίνεται, ἀλλ' ὅτε μὲν ὑπὸ τοῦ ἔσω, ὅτε δὲ ὑπὸ τοῦ ἔξωθεν.
- 12 Διὰ τί φρίττουσιν αἱ τρίχες ἐν τῷ δέρματι; Ἡ ὅταν συσπάσῃσι τὸ δέσμα, εἰκότως ἐξανέστησαν· ^lσυσπῶσι δὲ καὶ ὑπὸ ρίγους καὶ ὑπ' ἄλλων παθῶν.
- 13 Διὰ τί ἐν τῇ τελευταίᾳ προέσει τοῦ οὔρου φρίττομεν; Ἡ ὅτι ἐνόητος μὲν τοῦ ὑγροῦ θερμοῦ πλήρεις ἢ τε κύστις καὶ οἱ περὶ αὐτὴν πόροι, ἐξεληθόντος δὲ ἀέρος ψυχροῦ ἐνέπλησεν· ^mοὐδὲν γὰρ κενὸν δεῖ εἶναι, ἀλλ' ἢ ἀέρος ἢ σώματος πλήρες.

^c φθαρέντος C^a. X^a. Y^a.

X^a. Y^a. ^f διὰ τὸ τὴν Y^a.

C^a. ⁱ τὴν φρίκην ποιεῖ X^a.

^m οὐδὲ X^a.

^d ἀφέντων C^a.

^g γὰρ om. C^a. X^a. Y^a.

^k ἐντὸς C^a.

^e alterum τὸ om. C^a.

^h τὰ ἐναντία om.

^l συσπάσῃσι] σπάσῃσι C^a.

Ἐπεὶ οὖν εἰσέλθῃς ψυχροῦ ἀέρος εἰκότως φρίττειν συμβαίνει.

Διὰ τί τῶν ῥιγόντων ἡ γλῶττα, καθάπερ τῶν μεθύοντων, ἴσχυται; Πότερον ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ πηγνυμένη καὶ σκληρομένη δυσκίνητος γίνεται, τούτου δὲ συμβαινόντος οὐ δύναται σαφηνίζειν; ὅτι τῶν ἐκτὸς πυκνουμένων διὰ τὸ ψυχρὸς εἶσω ῥ συρρύνει τὸ ὑγρὸν ἐξυγραινὲν τὴν γλῶτταν, διόπερ οὐ δύναται ἡ γλῶττα τὸ αὐτῆς ποιεῖν, καθάπερ εἶρηται καὶ ἐπὶ τῶν μεθύοντων. ὅτι διὰ τὸν ἀπὸ τοῦ ῥίγους τρόμον ἀτάκτου τῆς κινήσεως οὕσης οὐ δύναται τὰ λεγόμενα διαρθροῦν ἡ γλῶττα· ἴσχυται καὶ ἴσχυται.

Διὰ τί τῶν ῥιγόντων ὄρθαι αἱ ἐν τῷ σώματι τρίχες γίνονται; ὅτι ἀπὸ τῆς καταψύξεως τὸ θερμὸν εἰς τὸν ἐντὸς τόπον ἀθροίζεται, ἐκλείποντος δ' ἐκ τῆς σαρκὸς τοῦ θερμοῦ συνίσταται μᾶλλον, συναγομένης δὲ ὀρθότεραι αἱ τρίχες γίνονται. ὅτι

Διὰ τί τοῦ χειμῶνος τρέχοντες μᾶλλον ῥιγῶμεν ἢ ἐστῶτες; ὅτι ὅτι ὁ ἀὴρ ὁ περὶ τὸ σῶμα ἐστῶτων μὲν, ἐπειδὴν ἅπασι συνθερμανθῇ, οὐκέτι ἐνοχλεῖ, τρεχόντων δὲ αἰεὶ ἄλλος καὶ ἄλλος προσπίπτει ψυχρὸς ὢν, διόπερ μᾶλλον ῥιγῶμεν; Ἐπὶ δὲ καὶ κινούμενος ψυχρότερος γίνεται ὁ ἀὴρ· τοῦτο δὲ ἐν τῷ τρέχειν μάλιστα συμπίπτει.

Διὰ τί ὑποφαύσκοντες μᾶλλον ψυχρὸς ἢ ἐγγυτέρω τοῦ ἡλίου ὄντος; ὅτι πλείων ὁ χρόνος τῆς τοῦ ἡλίου ἀπουσίας, ὥστε μᾶλλον ἀπέψυκται ἡ γῆ; ὅτι πρὸς ἡμέραν ἡ δρόσος πίπτει ὥσπερ πάχνη, ταῦτα δὲ ψυχρά; ὅτι καὶ ταῦτα πίπτει διὰ τὸ κρατεῖσθαι τὸ ἀναφερόμενον θερμὸν, κρατεῖται δὲ διὰ τὴν τοῦ ἡλίου ἀπουσίαν· διὸ καὶ πλείον μὲν ἀπέχοντος οὐ πίπτει, ἐγγυτέρω δὲ ὄντος πίπτει καὶ πηγνύται· διότι μᾶλλον ἀπέψυκται ὁ τόπος, πλείω χρόνον τοῦ ἡλίου ἀπόντος. ὅτι πρὸς ἡμέραν μᾶλλον τὰ ἐκ νυκτῶν

^α ἴσχυται. καὶ πότερον C^a. ὅτι X^a. ῥ ὁ μὲν C^a. ἴσχυται C^a. ὅτι om. C^a. ὅτι om. C^a. ὅτι om. C^a. X^a. ὅτι om. C^a.
^β ὑπὸ. μὲν ψ. μᾶλλον C^a. x ὁ om. X^a. Y^a.

πνεύματα τῆς ψύξεως; Ἡ ἡμῖν δοκεῖ μᾶλλον εἶναι ψύχος ὅτι διὰ τὸ πεπέφθαι τὰ σιτία; Κενώτεροι δὲ ὄντες δυσριγότεροι. Σημεῖον δὲ τὸ μετὰ τοὺς ἐμέτους μάλιστα ῥιγῶν.

18 Διὰ τί πονοῦσιν, ὅταν ριγῶντας πρὸς τὸ πῦρ φέρωσιν ὅταν δὲ κατὰ μικρὸν ^αχλιαίνωσιν, οὐ; Ἡ ^β ὅτι ὅλως ἐκ τῶν ἐναντίων τούναντίον γινόμενον μεγάλην ποιῇ τὴν μεταβολήν; Ὡς περ ἐπὶ τῶν δένδρων, εἰ μὲν κατὰ μικρὸν κάμπτοι τις, οὐκ ἂν ^γ πονοί, εἰ δὲ σφοδρότερον καὶ μὴ κατὰ μικρὸν, κλῶνται. Εἰ οὖν τὸ ὅμοιον ὑπὸ τοῦ ὁμοίου ἀπαθές, τὸ δὲ θερμὸν τοῦ ριγῶντος εἶσω συνίσταται καὶ συνέρχεται, τὸ δὲ ὑγρὸν καταλείπεται καὶ τὸ ψυχρόν, τὸ δὲ ἐναντίον τοῦ ἐναντίου φθαρτικόν· ὥστε εἴ μὲν χλιαίνῃ, κατὰ μικρὸν ἐξέρχεται τὸ θερμὸν καὶ ἥττον πονεῖ, εἴ μὴ ἀναχλιάνῃ, προσάγει μᾶλλον.

19 Διὰ τί ψυχθέντες μᾶλλον ἀπὸ τῆς ^δ αὐτῆς θερμασίας καίόμεθα καὶ ἀλγοῦμεν; Πότερον διὰ πυκνότητα στέγει ἡ σὰρξ τὸ προσπίπτον θερμόν; Διὸ ^ε μόλιβδος ἐρίου θερμότερος. Ἡ βίαιος γίνεται τοῦ θερμοῦ ἡ δίοδος διὰ τὸ πεπηγέναι ὑπὸ τοῦ ψύχους τοὺς πόρους.

20 Διὰ τί οἱ ὀργιζόμενοι οὐ ριγῶσιν; Ἡ ὅτι ἡ ὀργὴ τῇ δειλίᾳ ἐναντίον καὶ ὁ θυμὸς; Ἔστι δὲ ἡ μὲν ὀργὴ ἀπὸ τοῦ πυρός· πολὺ γὰρ τὸ πῦρ κατέχοντες εἶσω χλιαίνονται. ² Μάλιστα δ' ἔστιν ἐπὶ τῶν παιδίων καταμαθεῖν. Οἱ μὲν γὰρ ἄνδρες βλάπτονται, τὰ δὲ παιδιά πρῶτον μὲν τὸ πνεῦμα πολὺ ἀναλαμβάνουσιν, εἶτα ἐρυθριῶσιν· πολὺ γὰρ εἶσω ὃν τὸ θερμὸν καὶ ἐξηγραιῖνον ἐρυθριᾷ ποιεῖ, ἐπεὶ εἴ τις αὐτοῖς πολὺ τοῦ ψυχροῦ ^ι προσχέοι, παύσονται ἂν ὀργιζόμενοι· κατασβεσθεῖν γὰρ ἂν αὐτῶν τὸ θερμόν. Οἱ δὲ δειλοὶ καὶ φοβούμενοι τούναντίον. ^ε Ριγῶσί τε ^η γὰρ καὶ ψυχροὶ καὶ ὥχροι γίνονται· ἐκλείπει γὰρ τὸ θερμὸν αὐτοῖς ἐκ τῶν ἐπιπολλῆς τόπων.

γ διὰ] ἢ διὰ X^a.   ριγῶν X^a.Y^a.   α χλιαίνουσιν C^a.   β ὅτι om. C^a.
 γ πονεῖ X^a.   δ αὐτῆς om. X^a.   ε μόλιβδος Y^a.   ι προσχέοι C^a.X^a.
 ε ριγούσι X^a.   η γὰρ om. C^a.

Διὰ τί, ὅταν φρίξωμεν, αἱ τρίχες ὀρθαὶ ἴστανται; Ἡ 21
 διὰ τὸ ἐν ὑγρῷ πεφυκέναι κατακεκλείσθαι; Κρατεῖ γὰρ τοῦ
 ὑγροῦ τὸ βάθος τῆς τριχός. Ἡ δὲ φρίκη γίνεται ὑπὸ τοῦ
 ψυχροῦ, τὸ δὲ ψῦχος κατὰ φύσιν πηγνυσι τὸ θερμόν.
 Ὅταν οὖν ¹μεταβάλλῃ τὸ ὑγρόν, ἐξ οὗ πεφύκασιν αἱ τρί-
 χες, καὶ παγῇ, μεταβάλλειν εἰκὸς ^κκαὶ τὰς τρίχας. Εἰς ²
 μὲν οὖν τὸναντίον εἰ μεταβάλλουσιν, ἢ ἐν ταυτῷ μένουσιν,
 ἢ ἐπικρατῇσει πάλιν ἢ θριξ τοῦ ὑγροῦ· οὐκ εἰκὸς δὲ πεπη-
 γότος καὶ πεπυκνωμένου τοῦ ὑγροῦ τὴν τρίχα τῷ βάρει
 κρατεῖν. Εἰ δὲ μηδαμόσε ¹κεκλίσθαι ^μδυνατὸν τὴν τρίχα
^ατῷ ^οτὸ ^ρὑγρὸν πεπηγέναι, λείπεται ἐστάναι ὀρθήν. Ἡ ³
 διότι ὑπὸ τῆς καταψύξεως τὸ θερμόν εἰς τὸν ἐντὸς τόπον
 ἀθροίζεται, ἐκλείποντος δὲ ἐκ τῆς σαρκὸς τοῦ θερμοῦ συν-
 ἵσταται μᾶλλον ἢ σὰρξ, συναγομένης δὲ ὀρθότεραι αἱ τρίχες
 γίνονται, καθάπερ εἰάν τις εἰς τὴν γῆν ἐμπήξας κάρφος ἢ
 ἄλλο τι συντάττῃ καὶ πάντοθεν ⁹συνάγῃ τὴν γῆν, μᾶλλον
 ὀρθοῦται ἢ εἰάν ἐα μὴ συνεσθηκυῖαν.

Διὰ τί οἱ ῥιγῶντες μάλιστα ¹οὐ καθεύδουσιν; Ἡ διότι ²²
 ὁ ῥιγῶν μᾶλλον κατέχει τὸ πνεῦμα ἢ ἐκπνεῖ, ὁ δὲ καθεύδων
 ἐκπνεῖ ἢ εἰσπνεῖ; Ἐναντίως οὖν ποιεῖ ἔχειν τὸ ῥίγος τῷ κα-
 θεύδειν.

Θ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΥΠΩΠΙΑ ΚΑΙ ΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ⁸ΜΩΛΩΠΑΣ.

Διὰ τί τοὺς μώλωπας κωλύει τὰ νεόδαρτα δέρματα προσ-
 τιθέμενα, καὶ μάλιστα ¹κριῶν, καὶ ῥὰ ^νἐπικαταγνύμενα;
 Ἡ ὅτι ἄμφω κωλύει τὴν ἄθροισιν τοῦ ὑγροῦ καὶ τὴν ἔπαρ-
 σιν; Τὸ γὰρ ἀφηλκωμένον ἔλκει ἐπαίρεται διὰ ^ωτὴν θερ-
 μασίαν· τὰ τε δὲ ῥὰ διὰ τὴν γλισχρότητα κατακολλῶντα
 κωλύει ἐπαίρεσθαι, καθάπερ καὶ τὰ ²καύματα, ὥσπερ καὶ ἡ

¹ μεταβάλῃ Υ^α. ^κ καὶ οἱη. Χ^α. ¹ κεκλείσθαι C^α.Χ^α.Υ^α. ^μ δύνατο
 Χ^α, δύναται τὸ C^α.Υ^α. ^υ τῷ om. C^α. ^ο τὸ om. Χ^α. ^ρ ὑγρῷ Χ^α.
⁹ συνάγει Υ^α. ¹ οὐ om. C^α.Υ^α. ⁸ μώλωπας] τραύματα Κ^α.Ο^α.
¹ κρεῶν Χ^α. ^ν ἐπικαταμινύμενα C^α. ^ω τὴν om. Χ^α. ² κατακαύ-
 ματα Υ^α.

κόλλα, καὶ τὰ δέρματα τῇ τε γλισχρότητι προσκολλᾶται, καὶ ἅμα ὕτῃ θερμότητι συμπέττει καὶ παύει τὴν φλεγμασίαν ^z οὐδὲ γὰρ ἀφαιροῦσιν ἡμερῶν τινῶν. Ἐξάγειν δὲ βούλονται τὴν φλεγμασίαν καὶ οἱ τῷ ἀλλὶ καὶ τῷ ὅξει τρίβοντες.

- 2 Διὰ τί ἐν μὲν τῷ ἄλλῳ σώματι αἱ οὐλαὶ μέλαιναι, ἐν δὲ τῷ ὀφθαλμῷ λευκαί; Ἡ ὅτι ἐναντίαν ^a χροάν ἢ οὐλὴ λαμβάνει τῇ πρότερον, ὥσπερ πᾶν τὸ νενοσηκός; Ἐν τῷ μέλανι δὲ τοῦ ὀφθαλμοῦ τὰ ἔλκη. Οὐ μὴν ^b οὐδὲ ^c ἐν τῷ σώματι μέλαιναι εὐθύς, ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς λευκαί, οὐδὲ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αἰ μέλαιναι, ἀλλ' ἀποκαθίστανται τῷ χρόνῳ, ^d ἢ ἀπλῶς ἢ εἰς τὸ μᾶλλον.
- 3 Διὰ τί ὁ νάρθηξ τὰ κύκλω τῆς πληγῆς ποιεῖ ἐρυθρά, τὸ δὲ μέσον λευκόν; Πότερον ὅτι ^e ἀποπιέζει τὸ αἷμα ^f ἐκ τοῦ μέσου, καθὼ μάλιστα προσπίπτει περιφερῆς ὢν; Ἡ ἔδει ἐπανιέναι διὰ γε τοῦτο πάλιν· ἀλλ' αἵματος συνδρομὴ τὸ ἐρύθημά ἐστι, συνδρομὴ δ' εἰς τὸν πληγέντα τόπον.
- 4 Διὰ τί τῷ μὲν νάρθηκι σφόδρα τυπτόμενον τὸ μέσον τῆς σαρκὸς λευκὸν γίνεται, ^g τὸ δὲ κύκλω ἐρυθρόν, ξύλῳ δὲ ἐρυθρότερον τὸ μέσον; Ἡ ὅτι ὁ μὲν νάρθηξ διὰ κουφότητα, εἰάν σφόδρα πατάξῃ, τὸ ἐπιπολῆς διεσκεδάσεν αἷμα, ὥστε ὅθεν μὲν ἐξέλιπε, λευκὸν φαίνεται, οὗ δὲ πλεόν ἦλθεν, ἐρυθρότερον. Οἰδησάσης δὲ τῆς πληγῆς, οὐ ταχέως ἀποκαθίσταται τὸ σκεδασθὲν αἷμα διὰ τὸ ὀλίγον τε εἶναι καὶ τὴν φορὰν εἰς τὸ πρόσαντες εἶναι· πλήθει γὰρ βιασθὲν δεῖ τὴν παρὰ φύσιν φορὰν ἐνεχθῆναι. Διὰ δὲ τῶν σκληρῶν αἱ πληγαὶ διὰ ^h τὸ βάρος καὶ τὴν ἰσχὺν θλίψιν καὶ θλάσιν ³ ποιοῦσιν. Θλιβόμενον μὲν οὖν κοῖλον γίνεται, θλώμενον δὲ ἀραιόν· ⁱ τομὴ γὰρ καὶ διαίρεσις ἐστὶ μαλακὴ ἢ θλάσις. Κοίλου δὲ ^k καὶ ἀραιοῦ γενομένου τοῦ μέσου, φέρεται εἰς

ὕτῃ om. C^a.   ^z οὐδὲ—φλεγμασίαν om. C^a.   ^a χροάν om. C^a.
^b οὐδὲ] δὲ X^a.   ^c ἐν om. C^a.   ^d ἢ X^a.   ^e ἀποπιέζει Y^a.   ^f ἐκ] τὸ ἐκ C^a.   ^g τὸ κύκλω δὲ Y^a, τὸ δὲ περίξ pg. X^a.   ^h τὸ om. X^a, Y^a.
ⁱ τομῇ] τὸ μὲν C^a, Y^a.   ^k καὶ om. C^a.

¹ αὐτὸ ἐκ τῶν πέριξ ἐπιπολῆς αἷμα· κάτω ^m τε γὰρ πέφυκε φέρεσθαι, καὶ εἰς τὰ ἄραια τῷ εἴκειν αὐτά. Ἀθροίζομένου ^δ ἐνταῦθα εἰκότως τοῦ αἵματος τοῦτο μὲν ἐρυθραίνει, ^δ δὲ ἀπολείπει, λευκαίνει.

Διὰ τί αἱ οὐλαὶ μέλαιναι τῶν σπληνιόντων; Ἡ ⁵ ὅτι αἷμα διεφθαρμένον ἔχουσι διὰ τὴν ἐκ τοῦ σπληνὸς σύμμιξιν νοσώδους αἵματος καὶ ὑδαροῦς; Ἡ μὲν ⁿ οὖν οὐλὴ τὸ δέρμα λεπτὸν καὶ ἐπιπόλαιον ἴσχει· τὸ δὲ ^o αἷμα, διὰ τὸ ὑδαρὲς καὶ θερμὸν εἶναι μέλαν ὅν, τοιαύτην ποιεῖ τὴν οὐλὴν διαφανόμενον· καὶ δὴ πλεονάκεις ἢ οὐλὴ ἐν τούτῳ γίνεται μελαντέρα. Γίνεται δὲ διὰ ταῦτό· δι' ἀσθένειαν γὰρ τοῦ δέρ- ²ματος καταψύχεται τὸ αἷμα, καὶ ἐξατμίζοντος τοῦ θερμοῦ γίνεται μελάντερον. Ὀμοίως δὲ καὶ τοῖς πρεσβύταις οἱ τε χρῶτες μελάντεροι γίνονται, καὶ αἱ οὐλαὶ ^p αἱ συγγενεῖς μελάντεραι ἢ νέους· οἷον ὑπώπιον γὰρ αὐτοῖς ἅπαν τὸ σῶμα οὐ διὰ λεπτότητα τοῦ δέρματος, ἀλλ' ὅτι τὸ θερμὸν ἐκλείπειν.

Πότερον ὅσα τοῦ αὐτοῦ αἷτια, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν ⁶ εἰς τὸ ποιεῖν ἢ οὐ; Λέγω δὲ οἷον ἐπεὶ τὰ ὑπώπια καὶ ὁ χαλκὸς ἐξαίρει καὶ ἡ ῥαφανὶς καὶ ὁ κύαμος ^q διαμασώμενος καὶ ὁ πνεύμων καὶ ἡ ^r ἄργιλος καὶ ἕτερά ^s ἅττα, τῇ αὐτῇ δυνάμει, ἢ ὁ μὲν χαλκὸς τῷ ἰὸν εἶναι, τὸν δὲ ἰὸν φαρμακώδη, ὁ δὲ κύαμος καὶ ὁ πνεύμων ^t καὶ ἡ ἄργιλος τῷ ἐπισκᾶν ἐφ' ^v αὐτὰ διὰ μανότητα, ἀλλὰ δὲ δι' ἐτέρας αἰτίας; Ἡ τὸ μὲν ἔσχατον ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων ταῦτό (πολλὰ γὰρ καὶ ἐναντία τούτοις, καθάπερ καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν), τὰ δὲ πρὸ τούτων οὐδὲν κωλύει ἕτερα.

Διὰ τί αἱ μὲν ἄλλαι οὐλαὶ μέλαιναι γίνονται, ^w αἱ δὲ ἐν ⁷ τῷ ὀφθαλμῷ λευκαί; Ἡ διότι μεταβάλλουσιν ἐν ^x ᾧ ἂν ὦσι πρὸς τὰς χροιάς, ἐν δὲ τῷ ὀφθαλμῷ μέλανι ὄντι γίνονται, ὥστε ἀνάγκη λευκὰς γίνεσθαι.

¹ αὐτὸ τὸ ἐκ C^a. ^m τε om. C^a. ⁿ οὖν om. C^a. Y^a. ^o αἷμα om. C^a. X^a. Y^a. ^p αἱ alterum om. X^a. ^q διαμασώμενος C^a. X^a. ^r ἄργιλος C^a, ἄργηλος Y^a. ^s ἅττα om. C^a. ^t καὶ ἡ ἄργιλος om. C^a. Y^a. ^v αὐτὰ X^a. ^w αἱ δὲ ἐν] ἐν δὲ C^a.

- 8 Διὰ τί ἀλγεινότερα ἢ πληγὴ τοῦ νάρθηκος ^z ἢ ἐνίων σκληροτέρων, εἰάν τις κατὰ λόγον σκοπῇ τύπτων; Εὐλογώτερον γὰρ τὴν τοῦ σκληροτέρου εἶναι ἀλγεινότεραν· μᾶλλον γὰρ τύπτει. "Ἡ ὅτι ἡ σὰρξ ἀλγεί οὐ μόνον τυπτομένη ἀλλὰ καὶ τύπτουσα; 'Υπὸ μὲν οὖν τῶν σκληρῶν τύπτεται μόνον (^γ ὑπέκει γὰρ διὰ τὴν σκληρότητα αὐτῶν), ὑπὸ δὲ τοῦ νάρθηκος ἄμφω αὐτῇ συμβαίνει, τύπτεσθαι τε καὶ διὰ κουφότητα τοῦ βάρους τύπτειν μὴ εἴκουσαν, ὥστε διπλασία γίνεται ἡ πληγὴ.
- 9 Διὰ τί ἡ θαψία καὶ ὁ κύαθος τὰ ὑπώπια παύει, ^z ἢ μὲν ἀρχόμενα, ὁ δὲ ^a ὕστερον, ἐναντία ὄντα; 'Ο μὲν γὰρ ^b κύαθος ψυχρός, ^c ὥσπερ καὶ ὁ ποιητὴς φησι
 ψυχρὸν δ' ἔλε χαλκὸν ὁδοῦσιν,
 ἡ δὲ θαψία θερμὸν καὶ καυστικόν. "Ἡ ὁ μὲν κύαθος ὥσπερ τοῖς μικροψυχούσι τὸ ὕδωρ; 'Απαντῶσα γὰρ ἡ ψύξις κωλύει ἐξιέναι τὸ θερμὸν ἐκ τοῦ αἵματος ἐξ ^d ἐπιπολῆς διὰ τὴν πληγὴν συνδραμόντος, καὶ ὅταν ἐξέλθῃ τὸ θερμὸν, πηγνύ-
 2 μένου. 'Ὡσπερ γὰρ ἂν εἰ ἔξω ὦν πηγνύται, καὶ ἐγγὺς τοῦ ἔξω τὸ αἷμα, ὅταν ἢ ὑπὸ τὸ δέρμα, κωλυθέντος διεξιέναι τοῦ θερμοῦ, διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ χαλκοῦ πηγνύται, ἀλλὰ πάλιν διαχεῖται καὶ ἐπανέρχεται ὅθεν συνέδραμεν. 'Ἡ δὲ θαψία θερμὴ οὖσα τὸ αὐτὸ ποιεῖ· κωλύει γὰρ πηγνύσθαι θερμὴ οὖσα.
- 10 Διὰ τί τὰ ὑπώπια διαλύεται προσέχουσι τὰ χαλκά, οἷον κυάθους καὶ τὰ τοιαῦτα; "Ἡ διότι ψυχρὸν ὁ χαλκός ἐστιν; Κωλύει οὖν τὸ θερμὸν ἐξιέναι ἐκ τοῦ ^e συνιόντος αἵματος ὑπὸ τῆς πληγῆς, οὗ ἐξελθόντος ἐκ τοῦ ἐπιπολῆς γίνεται ὑπώπιον. Διὸ καὶ ταχὺ δεῖ προστιθέναι πρὶν παγῆναι. Καὶ ἡ θαψία δὲ μετὰ μέλιτος βοηθεῖ διὰ τὸ αὐτό· θερμὴ γὰρ οὖσα κωλύει ψύχεσθαι τὸ αἷμα.
- 11 Διὰ τί ποτε, ὅταν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ πλεονάκεις ἔλκος

^x ἢ om. X^a. ^γ ὑπέκει—αὐτῶν om. C^a. ^z ἢ μὲν] ὁ μὲν Y^a. et pr. X^a. ^a ὕστερον om. C^a. ^b κύαθος om. X^a. ^c ὥστε X^a. Y^a. ^d ἐπιπολῆς δὲ διὰ X^a. ^e συνιόντος X^a.

γένηται, ἡ οὐλὴ μέλαινα γίνεται; "Ἡ ὁπόταν γένηται ἔλκος, πάν ^ι ἄσθενές ἐστὶ τοῦτο, καὶ ὅσφ ^αν πλεονάκεις, τοσούτφ μᾶλλον· τὸ δὲ ἄσθενές κατεψυγμένον καὶ ὑγρότητος πλήρες; Διὸ καὶ μέλαν φαίνεται, ^ε εἰ τὰ μεγάλα ἔλκη καὶ πολυχρόνια ^η μελαίνας τὰς οὐλὰς ἴσχει. Τὸ δὲ πολλάκις λαβεῖν ἔλκος οὐδὲν ἄλλ' ἢ πολὺν χρόνον ἔχειν ἐστὶν ἔλκος.

Διὰ τί ποτε πρὸς τὰ ὑπώπια τοὺς κνάθους προστιθέ- 12
μεθα; "Ἡ διότι, ὅταν πληγῶμεν, ὁ τόπος καταψύχεται, τὸ δὲ θερμὸν ὑποχωρεῖ. Προσστιθέμενος οὖν ὁ κύαθος, ψυχροῦ ὄντος τοῦ χαλκοῦ, διακωλύει τὸ θερμὸν ἐκπορεύεσθαι.

Διὰ τί ἐν ταῖς οὐλαῖς οὐ γίνονται τρίχες; "Ἡ ὅτι οἱ 13
πόροι ἐπιτυφλοῦνται ἐξ ὧν αἱ τρίχες, καὶ παραλλάττουσιν;

Διὰ τί ^ι οἰδήμα καὶ ^κ πελιώματα λαμβάνουσιν αἱ πληγαί; 14
"Ἡ διότι κατὰ τοῦτον τὸν τόπον διασταλέντα τὰ ὑγρά, εἰς τοὺς πλησίον τόπους ^ι προσκόψαντα ἀποπάλλεται πάλιν καὶ τῇ κολλήσει ^μ ὑγρὸν συνήγαγεν; 'Εὰν δὲ καὶ φλέβιά τινα ῥαγῇ, ὕφαιμος ἢ συνδρομὴ γίνεται.

Ι. ^α ΕΠΙΤΟΜΗ ΦΥΣΙΚΩΝ.

Διὰ τί τὰ μὲν βήττει, τὰ δ' οὐ, οἷον ἄνθρωπος μὲν βήτ-
τει, βοῦς δὲ οὐ; Πότερον τῷ εἰς ἄλλο τι τρέπεσθαι τοῖς πλείστοις ζῷοις τὸ περίττωμα, ἀνθρώπφ. δὲ δεῦρο; "Ἡ ὅτι ἐγκέφαλον πλείστον καὶ ὑγρότατον ἔχει ὁ ἄνθρωπος, ἡ δὲ βῆξ καταρρέοντος γίνεται φλέγματος.

Διὰ τί ἀνθρώπφ μόνφ τῶν ζῶων αἷμα ρεῖ ἐκ τῶν μυκτή- 2
ρων; "Ἡ ὅτι ἐγκέφαλον ἔχει πλείστον καὶ ὑγρότατον, ἀφ' οὗ αἱ ^ο φλέβες πληρούμεναι τοῦ περιττώματος διὰ τῶν πόρων προῖενται τὴν ῥύσιν; Λεπτότερον γὰρ γίνεται τοῦ αἵματος τοῦ καθαροῦ τὸ νοσερόν, τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ μιχθὲν τοῖς τοῦ ἐγκεφάλου περιττώμασι, καὶ ἔστι καθάπερ ἰχώρ.

Διὰ τί τῶν ζῶων τὰ μὲν ὑπὸ σάρκα, τὰ δὲ κατὰ σάρκα 3

^ι εὐσθενές Υ^α. ^ε εἰ τὰ] εἶτα C^α. ^η μελανας C^α. X^α. Υ^α. ^ι οἰδή-
ματα K^α. ^κ πολυώματα X^α. ^ι προσκόψοντα X^α. ^μ ὑγρῶν Υ^α, τῶν
ὑγρῶν C^α. ^ν ὅσα ἐν ἐπιτομῇ φυσικῶν χ. ^ο φλέγες X^α.

πίονά ἐστι, τὰ δὲ κατ' ἀμφότερα; Ἡ ὅσων μὲν πυκνὴ ἡ ρ σάρξ, μεταξὺ τοῦ δέρματος καὶ τῆς σαρκὸς συστέλλεται ἡ ἰκμὰς διὰ τὸ ^α ταύτη εἶναι ^γ τὸ δέρμα ^β ἀφεστὸς φύσει· ἡ πεττομένη γίνεται πιμελή. Ὅσα δὲ ^δ ἄραιότεραν ἔχει τὴν σάρκα τό τε δέρμα ^ε προεστός, κατὰ σάρκα πίονα γίνεται. Τὰ δὲ ἀμφοτέρως ἔχοντα ἐπ' ἀμφότερα πιαίνεται.

4 Διὰ τί οἱ παῖδες καὶ αἱ γυναῖκες ἦττον ἔχουσι λεύκην τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῶν μὲν γυναικῶν αἱ πρεσβύτεδες μᾶλλον; Ἡ ὅτι ^ω ἡ λεύκη ἐστὶ πνεύματος ἔξοδος, ἐστὶ δὲ τὰ μὲν τῶν παίδων οὐκ εὐπνοα σώματα ἀλλὰ πυκνά, καὶ τὰ τῶν γυναικῶν ἦττον ^η τὰ τῶν ἀνδρῶν· εἰς τὰ καταμήνια γὰρ τρέπεται· δηλοῖ δὲ ἡ λειότης τὴν πυκνότητα ^ζ τῆς σαρκός. Τὰ δὲ τῶν πρεσβυτέρων ^υ καὶ τῶν γραῶν εὐπνοα· μόνα γάρ, ὥσπερ τὰ παλαιὰ οἰκοδομήματα, διεστῶσαν ἔχει τὴν σύνθεσιν τῶν ^α μορίων.

5 Διὰ τί ^α ἄνθρωπος μόνον ἴσχει λεύκην; Πότερον ὅτι λεπτοδερμότατον τῶν ζώων ἐστίν, ἅμα δὲ καὶ πνευματωδέστερον; Σημεῖον δέ, ὅτι ἡ λεύκη ἐν τοῖς λεπτοδερμοτάτοις μάλιστα καὶ πρῶτον γίνεται μέρεσιν. Ἡ διὰ ταῦτά τε, καὶ ὅτι μόνον πολιοῦται τῶν ζώων; Ἐν γὰρ ταῖς λεύκαις πολιαὶ γίνονται αἱ τρίχες, ὥστε ἀδύνατον, ὅσα μὴ πολιοῦται, λεύκην ἴσχειν.

6 Διὰ τί αἶγες μὲν καὶ πρόβατα ^β ἀμέλγονται πλείστον γάλα, οὐ μέγιστον σῶμα ἔχοντα, ἄνθρωπος δὲ καὶ βοῦς ἔλαττον ὡς κατὰ λόγον; Πότερον ὅτι εἰς τὸ σῶμα ἀναλίσκεται, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰς τὸ περίττωμα, τοῖς ^ε δὲ προβάτοις καὶ ταῖς αἰξὶ τὸ ^δ περιγινόμενον τοῦ περιττώματος γάλα γίνεταί πᾶν; Ἡ ὅτι πολυτοκώτερα ἐστὶ τῶν μεγάλων, ὥστε ^ε πλείον σπᾶ περίττωμα διὰ τὸ πλείω τρέφειν; Ἡ δι' ἀσθέ-

ρ σάρξ ὑπὸ σάρκα μετ. Ca.Xa.Ya. α ταύτην Ya. γ τὸ δέρμα om. Ca.Xa.Ya. β ἀφεστὸς Xa, ἐφεστὸς Ca, ἐφεστὸς Ya. δ δεινότεραν Ca.Xa.Ya. ε προεστός Ca.Xa. ω ἡ om. Ca. ζ τῶν σαρκῶν Xa. υ καὶ τὰ τῶν Xa. η post μορίων Ca.Ya. τὸ σῶμα. α ὁ ἄνθρωπος Xa. β ἀμελγόμενα Ca. γ δὲ ante pr. om. Xa. δ περιγενόμενον Ca.Xa. ε πλείω Ca.Ya.

νειαν τῶν σωμάτων ¹ πλείον περιττώμα γίνεται κύνουσιν αὐτοῖς; Τὸ δὲ γάλα γίνεται ἐκ τοῦ περιττώματος.

Διὰ τί τῶν ζώων τὰ μὲν, μεταβάλλοντα τὰ ὕδατα, μετα- 7
βάλλει τὰς χροῖας καὶ ὅμοια γίνεται τοῖς ἐκεῖ, οἷον αἶγες, τὰ δὲ οὐ, οἷον ἄνθρωποι; Καὶ ὅλως ² δὲ διὰ τί τὰ μὲν μεταβάλλει, τὰ δὲ οὐ, οἷον κόραξ οὐ μεταβάλλει; Ἡ ὧν μὲν οὐ κρατεῖ ἡ φύσις τοῦ ὑγροῦ, ὥσπερ ἡ τῶν ὀρνέων (διὸ καὶ κύστιν οὐκ ἔχει), ³ οὐ μεταβάλλει; Καὶ διὰ τί οὐκ ⁴ αὐτὰ ἀλλὰ τὰ ⁵ ἔκγονα μεταβάλλει; Ἡ ὅτι ἀσθενέστερα τὰ νέα τῶν γεννησάντων;

Διὰ τί τὰ ἄρσена μείζω τῶν θηλειῶν ¹ ὥς ἐπίπαν ἐστίν; 8
Πότερον ὅτι θερμότερα, τοῦτο δὲ αὐξητικόν; Ἡ ὅτι ὀλόκληρα, τὰ δὲ πεπήρωται; Ἡ ὅτι τὰ μὲν ἐν πολλῷ χρόνῳ τελειοῦται, τὰ δὲ ἐν ὀλίγῳ;

Διὰ τί ² τὰ μὲν ταχυτόκα τῶν ζώων ἐστί, τῶν δὲ πολυ- 9
χρόνιος ἡ κύσις; Ἡ ὅτι τὰ μακροβιότερα βραδυτέρον πέφυκε τελειοῦσθαι; Ἔστι ³ δὲ βραδυτόκα τὰ μακρόβια. Οὐ μέντοι τὰ μάλιστα, οἷον ἵππος ἀνθρώπου βραδυτοκώτερον ὁ μὲν, ὀλιγοχρονιώτερον δέ. Τούτου δὲ αἴτιον ἡ σκληρότης τῶν ὑστερῶν ὥσπερ γὰρ ἡ ξηρὰ γῆ οὐ ταχὺ ἐκτρέφει, οὕτω καὶ ἡ τοῦ ἵππου ὑστέρα.

Διὰ τί τοῖς ἄλλοις ζώοις τὰ ¹ ἔκγονα μᾶλλον τὰς φύσεις 10
ὁμοιοῦται ἢ τοῖς ἀνθρώποις; Ἡ ὅτι ὁ μὲν ἄνθρωπος πολ-
λαχῶς διατίθεται τὴν ψυχὴν κατὰ τὴν ὁμιλίαν, καθὼς δ' ἂν ² πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ διατεθῶσιν, οὕτω ποικίλλεται ³ καὶ τὰ τικτόμενα. Τὰ δὲ ἄλλα ζῶα τὰ μὲν πλείεστα πρὸς αὐτὸ τοῦτό εἰσιν. Ἔτι δὲ οὐ πληροῦται ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν.

Διὰ τί οἱ λευκοὶ ἄνθρωποι καὶ ἵπποι ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ 11
γλαυκοί; Ἡ διότι τριῶν χρωμάτων ὄντων τοῖς ὀμμασι, μέ-

¹ πλείω Y^a. ² δὲ ante διὰ om. C^a. ³ οὐ] οὔτε C^a. X^a. Y^a. ⁴ αὐτὸ Y^a. ⁵ ἔκγονα C^a. Y^a. ⁶ ὥς] ὥσπερ C^a. ⁷ τῶν ζώων τὰ μὲν ταχυτόκα C^a. ⁸ δὲ] δὲ τὰ C^a. ⁹ μὲν] μὲν μάλιστα X^a. ¹⁰ ἔκγονα C^a. Y^a. ¹¹ δ] ὅτε X^a. Y^a. ¹² καὶ τὰ] κατὰ X^a.

λανος καὶ αἰγωποῦ καὶ γλαυκοῦ, τῷ τοῦ σώματος χρώματι καὶ τὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ χρῶμα ἀκολουθεῖ, τοῦτο δέ ἐστι γλαυκότης.

- 12 Διὰ τίνα αἰτίαν οἱ ^α νάνοι γίνονται; Ἔτι δὲ μᾶλλον καθόλου, διὰ τί τὰ μὲν ὅλως μεγάλα, τὰ δὲ μικρά; Εἶτα οὕτω σκεπτέον. Δύο δὴ τὰ αἷτια· ἡ γὰρ ὁ τόπος ἢ ἡ τροφή. Ὁ μὲν οὖν τόπος, εἴαν ἦ στενός, ἢ δὲ τροφή, εἴαν ἦ ὀλίγη, ὥσπερ καὶ ἤδη γεγεννημένων πειρῶνται ^ω μικροὺς ποιεῖν, οἷον ² οἱ τὰ κυνίδια τρέφοντες ἐν τοῖς ^z ὀρτυγοτροφείοις. Ὅσοις μὲν οὖν ὁ τόπος αἷτιος, οὗτοι πυγμαῖοι γίνονται. Τὰ μὲν γὰρ πλάτη καὶ ^γ τὰ μήκη ἔχοντες γίνονται κατὰ τὸ τῶν τεκόντων μέγεθος, μικροὶ δὲ ὅλως. Τούτου δὲ αἷτιον, ὅτι διὰ τὴν στενότητα τοῦ τόπου συγκλῶμεναι αἱ εὐθείαι καμπύλαι ³ γίνονται. Ὡσπερ οὖν οἱ ἐπὶ τῶν ^z καπηλείων γραφόμενοι μικροὶ μὲν εἰσι, φαίνονται δ' ἔχοντες πλάτη καὶ βάθη, ὁμοίως συμβαίνει καὶ ^α τοῖς πυγμαίοις. ^β Ὅσοι δὲ διὰ τροφῆς ἔνδειαν ἀτελεῖς γίνονται, οὗτοι καὶ παιδαριώδη τὰ μέλη ἔχοντες φαίνονται. Καὶ ἐνίους ἰδεῖν ἔστι μικροὺς μὲν σφόδρα, συμμέτρους δέ, ὥσπερ τὰ Μελιταῖα κυνίδια. Αἷτιον δὲ ὅτι οὐχ ὡς ὁ τόπος ἢ φύσις ποιεῖ.

- 13 Διὰ τί τῶν ζώων τὰ μὲν ἐξ ἀλλήλων γίνεται, τὰ δ' ἐκ τινων συγκρινομένων ὁμοίως τῆς ἐξ ἀρχῆς γενέσεως αὐτοῖς ὑπαρξάσης; Καθάπερ οἱ περὶ φύσεως λέγοντες λέγουσι καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς γένεσιν τῶν ζώων γενέσθαι, διὰ τὰς μεταβολὰς καὶ ^ε μετακινήσεις τοῦ κόσμου καὶ τοῦ παντὸς οὕτω μεγάλας· καὶ νῦν εἴπερ μέλλει πάλιν ἔσσεσθαι, τοιαύτας ^δ τινὰς ὑπάρξαι ² δεῖ κινήσεις; Ἡ μὲν γὰρ ἀρχὴ παντὸς ἔργου μέγιστον ἡμισυ γάρ· τὸ δὲ σπέρμα ἀρχή. Τῶν μὲν οὖν μικρῶν ^ε ὅσα γίνεται μὴ ἐξ ἀλλήλων, αἷτιον τοιαῦτα γενέσθαι ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς ^ε ἐγενήθησαν ἢ τοῦ σπέρματος μικρότης· τοῦ γὰρ

^α νάνοι C^a. ^τ ἢ om. Y^a. ^ν καὶ ὥσπερ καὶ C^a. ^ω μικροῦ Y^a.
^z ὀρτυγοτροφείοις C^a. X^a. ^γ τὰ om. C^a. Y^a. ^z καπηλείων X^a. ^α τοὺς
 πυγμαίους X^a. ^β ὅσοις Y^a. ^ε κινήσεις C^a. ^δ τινὰς om. C^a. ^ε ὅσα]
 καὶ ὅσα X^a. Y^a. ^ε ἐγενήθησαν Y^a.

ἐλάττωνος καὶ ἡ ἀρχὴ ἐλάττων. Ὡστε ἱκαναὶ καὶ αἱ τούτου 3
μεταβολαὶ πρὸς τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸ σπέρμα. Ὅπερ συμ-
βαίνει· γίνονται γὰρ ἐν ταῖς μεταβολαῖς μάλιστα. Τοῖς
δὲ ^εμείζοσι μείζονος δεῖ ^hκαὶ μεταβολῆς.

Διὰ τί τὰ μὲν πολύτεκνα τῶν ζώων, οἷον ὕς, κύων, ⁱλαγώς, 14
τὰ δὲ οὐ, οἷον ἄνθρωπος, λέων; Ἡ ὅτι τὰ μὲν πολλὰς μή-
τρας καὶ τύπους ἔχει, ^kὥς καὶ πίμπλασθαι ἐπιθυμεῖ καὶ εἰς αὐ-
σχίζεται ἡ γονή, τὰ δὲ τούναντίον.

Διὰ τί ἐλάχιστον διάστημα τῶν ὁμμάτων ὁ ἄνθρωπος 15
ἔχει τῶν ζώων κατὰ μέγεθος; Ἡ διότι μάλιστα κατὰ φύσιν
ἔχει τῶν ἄλλων, ἡ δὲ αἴσθησις φύσει τὸ ἔμπροσθεν· ἐφ' ὃ
γὰρ ἡ κίνησις, τοῦτο ^lδεῖ προορᾶν. Ὅσφ ^δ αὖν ^mπλείον
τὸ διάστημα τῶν ὁμμάτων, τοσούτῳ μᾶλλον ⁿαἱ ὄψεις ἔσον-
ται ἐν τῷ πλαγίῳ. Εἰ οὖν ἔχειν δεῖ κατὰ φύσιν, ὅτι ὀλί-
γιστον δεῖ τὸ διάστημα εἶναι· οὕτω γὰρ εἰς τὸ πρόσθεν μάλ-
ιστα πορεύσεται. Ἔτι δὲ τοῖς ἄλλοις ζώοις, ἐπεὶ χεῖρας
οὐκ ἔχουσιν, ἀναγκαῖον παρορᾶν εἰς τὰ πλάγια. Διὸ πλείον
διέστηκε τὰ ὅμματα αὐτῶν, καὶ μάλιστα τῶν προβάτων, διὰ
τὸ μάλιστα ποιεῖσθαι τὴν πορείαν κύπτοντα.

Διὰ τί τὰ ἄλλα ζῶα τὰ μὲν οὐκ ἐξονειρώττει, τὰ δὲ ὀλί- 16
γάκις; Πότερον ὅτι οὐδὲν ὑπτιον κατάκειται, ἐξονειρώττει
δὲ οὐδὲν μὴ ὑπτιον; Ἡ ὅτι οὐκ ἐνυπνιάζει τὰ ἄλλα ὁμοίως,
ὁ δὲ ἐξονειρωγμὸς μετὰ φαντασίας γίνεται.

Διὰ τί τῶν ζώων τὰ μὲν κινεῖ τὴν κεφαλὴν, τὰ δὲ οὐ 17
κινεῖ; Ἡ ὅτι ἔνια οὐκ ἔχει αὐχένα; Διὸ ταῦτα οὐ κινεῖ τὴν
κεφαλὴν.

Διὰ τί ἄνθρωπος πτάρνυται τῶν ζώων μάλιστα; Πότερον 18
ὅτι τοὺς πόρους εὐρεῖς ἔχει δι' ὧν τὸ πνεῦμα καὶ ὁσμή εἰσέρ-
χεται; Τούτοις γὰρ ^pπνεύματος πληρουμένοις πτάρνυται.
Ὅτι δὲ εὐρεῖς, σημεῖον ^qὅτι ἥκιστα ὁσφραντικὸν τῶν ἄλλων

^ε μείζοσι om. X^a. ^h καὶ om. C^a. ⁱ λαγώς om. C^a. ^k ὥς] ἴσους
C^a. Y^a. ^l δεῖ] δὲ C^a. Y^a. ^m πλείστον C^a. ⁿ ἔσονται αἱ ὄψεις C^a.
^o εὐχερεῖς C^a, εὐχερεῖς Y^a. ^p πληρουμένοις πνεύματος C^a. ^q ὅτι post
σημεῖον om. C^a.

² ζώων ἀκριβέστεροι δὲ οἱ λεπτότεροι. Εἰ οὖν εἰς μὲν τοὺς εὐρεῖς πλέον καὶ πλεονάκεις εἰσέρχεται [†] τὸ ὑγρόν, οὐ ⁸ πνευματουμένου ὁ πταρμὸς γίνεται, τοιοῦτους δὲ μάλιστα τῶν ζώων οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι, πλειστάκεις ἂν πτάρνοιτο εἰκότως. [†] Ἡ ὅτι ἐλάχιστοι κατὰ τὸ μῆκος οἱ μυκτῆρες, ὥστε τὸ θερμανθὲν ὑγρὸν ταχὺ δύναται πνεῦμα [†] γίνεσθαι. Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις διὰ μῆκος καταψύχεται πρότερον.

19 Διὰ τί ἡ γλῶττα οὐδενὸς πιερὰ τῶν ζώων; [†] Ἡ ὅτι τὸ πῖον πυκνόν, ἡ δὲ γλῶττα ἀραιὰ φύσει ἐστίν, ὅπως τοὺς χυμοὺς γνωρίζῃ;

20 Διὰ τί τὰ θήλεα συντάσει οὐρεῖ, τὰ δὲ ἄρρενα οὐ; [†] Ἡ ὅτι πορρώτερόν ἐστιν ἡ κύστις [†] ἢ τῶν θηλειῶν, καὶ εἰς βάθος καὶ [†] εἰς μῆκος; Μεταξὺ γὰρ αὐτῶν ἡ μήτρα τῆς ἑώρας καὶ τῆς κύστεως. Ὡστε δεῖται βίας πλείονος τὸ ἐκτεμπόμενον διὰ γε τὴν ἀπόστασιν τῆς μήτρας. Βιάζεται δὲ συντεῖνον τῷ πνεύματι.

21 Διὰ τί τῶν ζώων ὅσα μὴ [†] πέτεται, πάντα ἀποβάλλει τὰς χειμερινὰς τρίχας, πλὴν ὅς; Καὶ γὰρ κύων ἀποβάλλει καὶ βοῦς. [†] Ἡ ὅτι θερμότερον ² ἢ ὅς ἐστίν, καὶ ἐκ θερμοῦ πεφύκασιν αἱ τρίχες ³ αὐτῇ; Τοιοῦτον γάρ ἐστι τὸ λιπαρόν.

² Τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἢ διὰ τὸ ἀποψύχεσθαι τὸ ὑγρὸν ἀποπίπτουσιν, [†] ἢ πέττειν τροφήν οὐ δυναμένης τῆς οἰκείας θερμότητος, ἢ διὰ τὸ μηδὲν πάσχειν τὴν ὑγρότητα τὴν ἐν [†] αὐτῇ, διὰ τὸ πέττεσθαι καλῶς τὴν τροφήν, οὐκ ἀποβάλλει τὰς ³ τρίχας. Ὅποτε γὰρ ἡ αἰτία τῆς ἀποβολῆς ἐστίν, ἱκανὴ ἢ πιότης κωλύσαι. Πρόβατα δὲ καὶ ἄνθρωποι διὰ πλῆθος καὶ πυκνότητα τῆς τριχὸς ἀπαθῆ ἐστίν· οὐ γὰρ δικνεῖται ἡ ψύξις εἰς βάθος, ὥστε πῆξαι τὴν ὑγρότητα ἢ πέψαι [†] κωλύσαι τὴν θερμότητα.

22 Διὰ τί τῶν μὲν προβάτων μαλακώτεραι αἱ τρίχες ἀναφύονται τιλλόμεναι, τῶν δὲ ἀνθρώπων σκληρότεραι; [†] Ἡ

[†] τὸ om. X^a. Y^a. ⁸ πνευματουμένοις Y^a. [†] ἐλάχιστον X^a. Y^a. [†] γενέσθαι C^a. [†] ἢ alterum om. C^a. [†] εἰς om. C^a. Y^a. [†] πέττειται C^a. [†] ὁ C^a. X^a. [†] αὐτῷ C^a. X^a. [†] ἢ διαπέττειν C^a. [†] αὐτῇ διαπέττεσθαι C^a. [†] κωλύει C^a.

ὅτι τῶν μὲν προβάτων ἐκ τοῦ ἐπιπολῆς πεφίκασιν; Διὸ καὶ ἀλύτως ἐκσπῶνται, μενούσης τῆς ἀρχῆς ^ε τῆς τροφῆς ἁδιαφθόρου, ἣ ἐστὶν ἐν σαρκί. Τὰ μὲν οὖν περιττώματα ἀνοιχθέντων ἐξατμίζει μᾶλλον, τὸ δὲ ἔριον σαρκὸς οἰκείαν τροφήν λαμβάνει· σὰρξ δὲ μαλακοῖς καὶ γλυκέσι τρέφεται. Αἱ δὲ τῶν ἀνθρώπων τρίχες ἐκ βάθους πεφυκυῖαι βίᾳ καὶ μετ' ἀλγυδόνης ἐκσπῶνται. Δῆλον δὲ ἐπισπῶνται γὰρ αἷμα. Τραυματιζομένου οὖν τοῦ τόπου συμβαίνει αὐτὸν καὶ αἰλοῦσθαι. Διὸ τέλος μὲν συμβαίνει γίνεσθαι τοῖς τιλλομένοις· ἕως δ' ἂν ἀνίωσι τρίχες, σκληρὰς ἀνέναι διὰ τὴν μὲν τροφὴν τῆς σαρκὸς ἐκλελοιπέναι πᾶσαν τροφήν, ἐκ περιττωμάτων δ' αὐτὰς γίνεσθαι. Σημεῖον δὲ τῶν μὲν γὰρ ³ πρὸς μεσημβρίαν πάντων σκληραὶ εἰσιν αἱ τρίχες διὰ τὸ ^ε τὸ ἐκτὸς θερμὸν εἰς βάθος διικνούμενον ^ε ἐξατμίζειν τὴν εὐπεπτον τροφήν, τῶν δὲ ὑπὸ τὰς ἄρκτους μαλακαί· τοῖτοις γὰρ ἐπιπολῆς μᾶλλον ἐστὶ τό θ' αἷμα καὶ οἱ γλυκεῖς χυμοί· διὸ καὶ εὔχροοί εἰσιν.

Διὰ τί αἱ μὲν τῶν προβάτων τρίχες ὅσῃ ἂν μακρότεραι ²³ ᾖσι, σκληρότεραι γίνονται, αἱ δὲ τῶν ἀνθρώπων μαλακώτεραι; Ἡ ὅτι αἱ τῶν προβάτων, οἷαν εἶρηται τροφήν ἔχουσαι, μακρὰν τῆς ἀρχῆς ἀπαρτῶμεναι ἀτροφώτεραί εἰσι, καὶ ῥαδίως ἐξ αὐτῶν ἐξατμίζεται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἢ ἐνυπάρχονσα τροφή δι' εὐπεψίαν; Ξηραινόμεναι δὲ ξηρότεραι γίνονται· τὸ γὰρ ὑγρὸν μαλακόν. Αἱ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἐλάττω μὲν, ² μᾶλλον δὲ τῆς ἀρχῆς. Πέττεται δὲ αὐταῖς μᾶλλον διὰ τὸ ἐλάττω εἶναι· πεττομένη δὲ μαλακωτέραν ποιεῖ τὴν τρίχα· πάντα γὰρ τὰ πεπεμμένα ¹ τῶν ἀπέπτων μαλακωτέρα ἐστίν. Ἐκ περιττώματος γὰρ πλείστου ἢ τοῦ ἀνθρώπου θριξὶ ἢ ἢ τοῦ προβάτου. Σημεῖον δὲ τὰ γὰρ νέα πρόβατα τῶν παλαιῶν μαλακώτερα ἔχει τὰ ἔρια.

Διὰ τί οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ ὄρνιθες οἱ δασεῖς λάνιοι εἰσιν; ²⁴ Ἡ ὅτι θερμοὶ καὶ ὑγροὶ τὴν φύσιν εἰσὶ, δεῖ δὲ ἀμφοῖν πρὸς

^ε τῆς τροφῆς om. C^a. ¹ ἁδιαφθόρου X^a. ² alterum τὸ om. C^a. X^a.
³ ἐξατμίζειν C^a. Y^a. ¹ τῶν om. C^a.

τὴν ὀχείαν. Τὸ μὲν γὰρ θερμὸν ἐκκρίνει, τὸ δὲ ὑγρὸν ἐκκρίνεται. Διὰ τὸ αὐτὸ δὲ καὶ οἱ χλωοὶ ἄνδρες· ἡ γὰρ τροφή αὐτοῖς ὀλίγη ^κ μὲν κάτω ἀφικνεῖται διὰ τὴν ¹ ἀναπηρίαν τῶν σκελῶν, εἰς δὲ τὸν ἐπάνω τόπον ἔρχεται πολλή, καὶ εἰς σπέρμα συγκρίνεται.

25 Διὰ τί ὁ ἄνθρωπος χαίτην οὐκ ἔχει; Ἡ διότι πώγωνα ἔχει, ὥστε ἡ ἐκεῖ ἀπελθούσα τροφή τῆς τοιαύτης περιττώσεως εἰς τὰς σιαγόνας ἔρχεται;

26 Διὰ τί πάντα τὰ ζῶα ἄρτίους τοὺς πόδας ἔχει; Ἡ ὅτι οὐκ ἐνδέχεται κινεῖσθαι μὴ ἐστηκότος τινός, ἂν μὴ ἄλληται; Ἐπεὶ τοίνυν ἐκ δυοῖν τινοῖν κίνησιν ἀνάγκη τῇ πορείᾳ εἶναι, ἕκ τε κινήσεως καὶ στάσεως, ταῦτα δὲ δύο, καὶ ἄρτια ἤδη. Καὶ τετράποδα, διότι πλείους· τοὺς μὲν γὰρ δύο κινεῖ, οἱ δὲ δύο ἐστήκασιν. Καὶ οἱ ἕξ· καὶ τὰ ἄλλα δὲ δύο ἔτι· τούτων δὲ τὸ μὲν κινεῖται, τὸ δὲ ἔστηκεν.

27 Διὰ τί τοῖς μὲν ἵπποις καὶ τοῖς ὄνοις ἐκ τῶν οὐλῶν φύονται τρίχες, τοῖς δὲ ἀνθρώποις οὐ; Ἡ διότι τοῖς μὲν ἄλλοις ζώοις ἐστὶ τὸ δέρμα μέρος τῆς σαρκός, ἀνθρώπῳ δὲ ^μ καθάπερ πάθος σαρκός; Δοκεῖ γὰρ ^ν αὐτῆς τὸ ἐπιπολῆς καταψυχόμενον στερεώτερον γίνεσθαι, καθάπερ τῶν ἐφθῶν ἀλεύρων αἱ ὀγραφαὶ καλούμεναι. Ἐπεὶ οὖν κάκειναί εἰσιν ἄλευρον ἐφθόν, καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου καλούμενον δέρμα σὰρξ ἂν εἴη. ² Τραυματισθέντος δὲ ἡ τριβέντος ἀνθρώπου μὲν τὴν σάρκα συμβαίνει πυκνοῦσθαι· διὸ ἡλλοιωμένης τῆς ἐπιπολῆς σαρκός οὐ τὴν αὐτὴν φύσιν λαμβάνει τὰ τραύματα ἥπερ ^ρ καὶ ἐκ γενετῆς· ^q ἡλλοιωθείσης δ' αὐτῆς μὴ γίνεσθαι ἔτι τὸ ἐξ αὐτῆς οὐθὲν ἄτοπον, καθάπερ καὶ ἐκ τῶν ἀλωπεκιῶν καλουμένων· καὶ γὰρ αὗται τῆς ἐπιπολῆς σαρκός φθοραὶ καὶ ἡλλοιώσεις ³ εἰσίν. Τῶν δὲ ὑπόζυγιον τριβέντων καὶ ὑγιαζομένων πάλιν ἀναπληροῦται τὰ νενοσηκότα ^τ μέρη τοῦ σώματος τῶν αὐτῶν μὲν, ἀσθενεστέρων δ' ἡ ἐξ ἀρχῆς ἦν. Ἐπεὶ δ' ἐστὶ καὶ τὸ

^κ κάτω μὲν C^a.X^a.Y^a.

¹ ἀπειρίαν X^a.

^μ καθάπερ τὸ πάθος X^a.

^ν αὐτοῖς C^a.X^a. ^ο γραφαί] ἀγρίαι C^a.X^a.Y^a.

^ρ καὶ οἱ. C^a. ^q ἄλλ.

μὴ γίνεσθαι δ' αὐτὴν ἔτι X^a. ^τ μέλη C^a.

δέρμα μέρος αὐτῶν, γίνονται τε ἄν καὶ φύονται τρίχες (^ε ἐκ δέρματος γὰρ φύονται τρίχες), λευκαὶ δὲ φύονται διὰ τὸ ^ι τὸ δέρμα ἀσθενέστερον γεγονέναι τοῦ ἐξ ἀρχῆς, καὶ τὴν λευκὴν ^ν ἀσθενεστάτην εἶναι τρίχα.

Διὰ τί ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ζῴοις διαμένει ὁμοίως τὰ δίδυμα 28
^ω θήλεα καὶ ἄρρενα ὄντα, ἐν δὲ τοῖς ἀνθρώποις οὐ; ^η Ἡ διότι
^ς τούτῳ ἀσθενῇ μάλιστα τὰ δίδυμα^α μονοτόκον γὰρ ἐστίν.
^ε Ἐν δὲ τοῖς διδύμοις παρὰ φύσιν τὸ θῆλυ γίνεσθαι καὶ ἄρρεν,
^ω ὥστε ὁ μάλιστα ἐστὶ παρὰ φύσιν, τοῦτο καὶ ^ν ἀσθενέστατον.

Διὰ τί τοῖς μὲν ἵπκοις καὶ τοῖς ὄνοις ἐκ τῶν οὐλῶν φύον- 29
 ται τρίχες, τοῖς δὲ ἀνθρώποις οὐ; ^η Ἡ διότι ἡ οὐλὴ κωλύει
 διὰ τὴν πύκνωσιν ἢ διὰ τὸ φθείρειν τὴν τροφήν; Τοῖς μὲν
 οὖν ἀνθρώποις παντελῶς κωλύει διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς τρι-
 χός, τοῖς δὲ ἵπκοις οὐκ ἐκώλυσε, διέφθειρε δέ.

Διὰ τί τοῖς ζῴοις ἄρτιοι πόδες; ^η Ἡ ὅτι παντὸς μὲν τοῦ 30
 κινουμένου ἀνάγκη τι ἡρεμεῖν, συνέβαινε δὲ περιττῶν ὄντων
 μὴ γίνεσθαι τοῦτο· ὅπερ κατὰ τὴν ἀντιστοιχίαν τῶν ποδῶν
 ἦν ἡ κίνησις.

Διὰ τί ἐλάττω χρόνον τὰ ζῶα καθεύδει ἢ ἐγρήγορεν, οὐ 31
 συνεχῶς δέ; ^η Ἡ διὰ τὸ μὴ ἅμα πᾶσαν πέττεσθαι τὴν περίτ-
 τωσιν; ^α Ἄλλ' ὅταν τι πεφθῇ, κουφισθὲν διεγείρεται. Καὶ
 πλεονάκεις ^δ ^ς ἐγείρονται, ὅσοις ψυχρὸς ὁ τόπος ὁ πέττων
 ἐστὶ τὴν περίττωσιν· ταχὺ γὰρ παύεται καὶ πολλάκις, ἢ δὲ
 διάπauσις ἔγερσις ἐστίν. ^η Ἡδὲ δέ, οὐδὲ εἰκός, διὰ τὸ ἀνά- 2
 παυσιν εἶναι ^α φαίνεται. ^α Ἄλλ' οὐδ' ἐνταῦθα πλείω χρόνον
^β ἢ ἀνάπauσις γίνεται τῶν κατὰ φύσιν ἔργων· οὐδ' εἰ τὸ
 ἐσθίειν ἥδιον τοῦ μῆ, ὅμως πλείω χρόνον ἐσθίουσιν ἢ ἀσι-
 τοῦσιν.

Διὰ τί τῶν ζῴων τὰ μὲν εὐθὺς ἀκολουθεῖ τοῖς ^ς γεννήσασι, 32
 τὰ ^δ ὀψέ, οἷον ἄνθρωπος, ἢ μόλις, ἢ οὐδέποτε; ^η Ἡ διότι

^ε ἐκ—τρίχες om. C^a.

^ι alterum τὸ om. C^a.

^ν ἀσθένειαν C^a.

^ω θήλεα καὶ ἄρρενα ὄντα X^a, θήλεος καὶ ἄρρενος ὄντος Y^a. ^ς τούτων C^a,
 om. X^a. ^ν ἀσθενέστερον C^a. ^ς ἐγείρεται X^a. ^α φαίνεσθαι X^a. ^β ἢ
 ἀνάπauσις—χρόνον om. C^a. ^ς γεννήμασι X^a. Y^a.

τὰ μὲν ταχὺ ἀπολαμβάνει ^d τὸ γνωρίζειν, τὰ δ' ὀψέ; Καὶ τὰ μὲν ἀναίσθητα τοῦ ὠφελούντος, τὰ δὲ ἔχει αἰσθησιν. Ὅσα μὲν οὖν ^e ἄμφω ἔχει ταῦτα (λέγω δ' οἷον καὶ αἰσθησιν τοῦ ὠφελούντος καὶ ἐπιτέλεσιν τοῦ σώματος), ἀκολουθεῖ, τὰ δὲ μὴ ἄμφω οὐ ποιεῖ τοῦτο· δεῖ γὰρ δύνασθαι καὶ διαισθάνεσθαι.

- 33 Διὰ τί λεύκη οὐ γίνεται τοῖς ἄλλοις ζώοις; Πότερον ὅτι τοῖς μὲν ἄλλοις νόσημα, τοῖς δὲ ^f ἀνθρώποις γίνεται διάλευκα τὰ δέρματα καὶ αἱ τρίχες αὐτῶν; Ἄλλ' ὅμως ἀπορήσειεν ἄν τις διὰ τί ὕστερον οὐ γίνεται ἀλλ' ἐκ γενετῆς ἡ ποικιλία. Ἡ ὅτι τὰ δέρματα ^g τῶν ἄλλων ^h ζώων σκληρά, ἄνθρωπος δὲ φύσει λεπτοδερμότατος; Ἡ δὲ λεύκη πνεύματός ἐστιν ἔκκρισις, ὃ κωλύεται διὰ τὴν πυκνότητα ἐξιέναι τοῖς ἄλλοις ζώοις τοῦ δέρματος.
- 34 Διὰ τί ἐν μὲν τῇ λεύκῃ πολιαὶ ⁱ γίνονται, ὅπου δὲ πολιαί, οὐκ αἰεὶ λεύκη; Ἡ διότι αἱ τρίχες ἐκ τοῦ δέρματος εἰσὶν, ἡ δὲ ^k πολιά ὥσπερ σαπρότης τις τῶν τριχῶν ἐστίν. Ὅταν μὲν οὖν τὸ δῆμα κάμνη, ἀνάγκη καὶ τὴν τρίχα ἐξ ἐκείνου ^l οὔσαν κάμνειν· ὅταν δὲ ἡ θρίξ, οὐκ ἀνάγκη τὸ δῆμα.
- 35 Διὰ τί τῶν ζώων τὰ μὲν χαλεπά ἐστι μετὰ ^m τὸν τόκον, ⁿ οἷον κύων καὶ ὄς, τὰ ^o δὲ οὐδὲν ἐπιδήλως, οἷον γυνή, πρόβατον; Ἡ ὅτι ὅσα μὲν περιττωματικὰ πραέα; Ἀπέρχεται γὰρ ἐν τῷ τόκῳ τὰ λυποῦντα. ^p Τούτοις δὲ ἀπὸ τῶν εὐ ἐχόντων γίνεται ἡ ἀφαίρεσις, ὥστε ἡ ἰσχνότης ποιεῖ διὰ τὴν ἑξιν τὴν ὀργήν, ὥσπερ καὶ αἱ ἀλεκτορίδες οὐ τεκοῦσαι χαλεπαί, ἀλλ' ἐπιάζουσαι, διὰ τὴν ἀσιτίαν.
- 36 Διὰ τί οἱ εὐνοῦχοι τὰ μὲν ἄλλα εἰς τὸ θῆλυ διαφθειρόμενοι μεταβάλλουσι· καὶ γὰρ φωνὴν θηλυκὴν ἴσχουσι καὶ ^q ὀξύτητα καὶ ἀναρθρίαν, καὶ οὕτω σφόδρα μεταπίπτουσιν ὥς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις τὰ ἐκτεμνόμενα. Ἐναντίως δ'

^d τὸ] τοῦτο X^a. ^e ἔχει ἄμφω X^a. ^f ἀνθρώποις οὐ γίνεται X^a. ^g τῶν] αὐτῶν τῶν X^a. ^h ζώων om. C^a. ⁱ γίνεται C^a. ^k σαπρότης ὥσπερ πολιά C^a. X^a. Y^a. ^l οὔσαν om. X^a. ^m τὸν om. C^a. ⁿ οἷον—ἐπιδήλως om. C^a. ^o δὲ om. X^a. ^p τούτοις] ὅσοις X^a. Y^a, quorum X^a. in margine ἴσως λείπει ταῦτα χαλεπά. ^q ὀξύτητα] ἀμορφίαν X^a.

οἱ ταῦροι καὶ οἱ κριοὶ τὰ κέρατα ἴσχουσι, διότι καὶ τὰ θήλεα ἐναντίως αὐτῶν ἔχει. Διὸ οἱ μὲν μείζω ἐκτεμνόμενοι ἴσχουσιν, οἱ δὲ ἑλάττω. Τὸ δὲ μέγεθος μόνον οἱ εὐνούχοι εἰς τὸ ἄρρεν μεταβάλλουσιν· μείζους γὰρ γίνονται. Ἔστι δὲ τοῦτο τοῦ ἄρρενος· τὰ γὰρ θήλεα ἐλάττω ἐστὶ τῶν ἀρρένων. Ἡ οὐδὲ τοῦτο εἰς τὸ ἄρρεν, ἀλλ' εἰς τὸ θῆλυ; Οὐ γὰρ εἰς πᾶν τὸ μέγεθος, ἀλλ' εἰς τὸ μῆκος μόνον, τὸ δὲ ἄρρεν καὶ εἰς πλάτος καὶ εἰς βάθος· τότε γὰρ τετελείωται. Ἐτι δὲ ὥς ἔχει τὸ θῆλυ πρὸς τὸ ἄρρεν, οὕτως αὐτοῦ τοῦ θήλεος ἡ παρθένος πρὸς τὴν γυναῖκα· ἡ μὲν γὰρ ἥδη γενναία, ἡ δὲ οὐ. Εἰς τὴν τούτων οὖν μεταβάλλει· ἐπὶ μῆκος γὰρ ταύταις ἡ αὐξήσις. Διὸ καὶ Ὀμηρος^ε εὐ τὸ

μῆκος δ' ἔπορ' Ἀρτεμις ἀγνή,

ὥς διὰ τὴν παρθενίαν, ὃ εἶχε, δυναμένης δοῦναι. Οὐκ οὖν εἰς τὸ ἄρρεν κατὰ τὸ μέγεθος μεταβάλλει. Οὐ γὰρ εἰς τὸ τέλειον μεταβάλλει. Οἱ δὲ εὐνούχοι εἰς μέγεθος τὸ μῆκος ἐπιδιδόασιν.

Διὰ τί οἱ εὐνούχοι ἢ ὅλως οὐκ ἴσχουσιν ἢ ἥττον ἰξίας; 37 Ἡ ὅτι μεταβάλλουσιν τὴν φύσιν ἐν τῇ ἐκτμήσει εἰς τὰ ἄγωνα; Τοιαῦτα δὲ παῖς καὶ γυνή, ὧν οὐδέτερον ἴσχει ἰξίας, εἰ μὴ τι σπάνιον^ν γυνή.

Διὰ τί μᾶλλον ἄνθρωπος πολλὰς φωνὰς ἀφίησι, τὰ δὲ 38 ἄλλα μίαν, ἀδιάφορα ὄντα τῷ εἶδει; Καὶ τοῦ ἀνθρώπου μία φωνή, ἀλλὰ διάλεκτοι πολλαί.

Διὰ τί δὲ αὕτη ἄλλη, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐ; Ἡ ὅτι οἱ μὲν 39 ἄνθρωποι γράμματα πολλὰ φθέγγονται, τῶν δὲ ἄλλων τὰ μὲν οὐδέν, ἓν αὖ δὲ δύο ἢ τρία τῶν ἀφώνων; Ταῦτα δὲ ποιεῖ μετὰ τῶν φωνηέντων τὴν διάλεκτον. Ἔστι δὲ ὁ λόγος οὐ τὸ τῇ φωνῇ σημαίνειν, ἀλλὰ τοῖς πάθεσιν αὐτῆς, καὶ μὴ ὅτι ὕαλγειν χαίρει. Τὰ δὲ γράμματα πάθη ἐστὶ τῆς φωνῆς.

^ε ἐλάττω ἀνίσχυροὶ εἰσι. τὸ X^α.Y^α.   ^ε εὐ τὸ] εὐτε X^α.   ^τ ἢ om. C^α.
^ν ἔχει C^α.   ^ν ἢ γυνή C^α.X^α.   ^κ τῶν om. C^α.   ὕαλγειν ἢ χαίρει?   ^κ δὲ om. X^α.

Ὅμοιως δὲ οἱ τε παῖδες καὶ τὰ θηρία δηλοῦσιν· οὐ γὰρ πω οὐδὲ τὰ παιδία φθέγγονται τὰ γράμματα.

40 Διὰ τί μόνον ^a τῶν ζώων ἄνθρωπος γίνεται ἰσχυρόφωνον; Πότερον ὅτι καὶ ἐνεόν, ἢ δὲ ἰσχυροφωνία ἐνεότης ἐστίν; Ἄλλὰ δὴ καὶ οὐδ' ὅλως πεπλήρωται τοῦτο τὸ μόριον. Ἡ ὅτι κοινωνεῖ μᾶλλον λόγου, τὰ δ' ἄλλα φωνῆς; Ἔστι δὲ ^b ἢ ἰσχυροφωνία οὐ κατὰ τὸ ὄνομα ἐν ^c ἢ οὐ συνεχῶς διεξίεναι.

41 Διὰ ^d τί ἄνθρωπος γίνεται ἐκ γενετῆς χωλὸς μάλιστα τῶν ἄλλων ζώων; Πότερον ὅτι ἰσχυρὰ τῶν ἄλλων ἐστὶ σκέλη τῶν ζώων; Ὅστώδη γὰρ ^e καὶ νευρώδη καὶ τετράποδα ^f καὶ ὀρνιθες ἔχουσιν, οἱ δὲ ἄνθρωποι σαρκώδη· διὰ τὴν ἀπα-
2 λότητα οὖν θάττον πηροῦνται ἐν τῇ κινήσει. Ἡ διότι μόνον τῶν ζώων πολλοὺς ἔχει χρόνους τῆς γενέσεως; Καὶ γὰρ ἐπτάμηνα καὶ ὀκτάμηνα καὶ δεκάμηνα γίνεται. Τοῖς δ' ἄλλοις εἰς χρόνος τῆς τελειώσεως γέγονεν οὐ διατρίψας· τοῖς δ' ἀνθρώποις πολὺς ^g ὁ χρόνος γίνεται τῆς ἐν πλήθει διατριβῆς, ὥστε κινουμένων διὰ τὸ ἀπαλὰ εἶναι καὶ θραύεται ^h τὰ ἀκρωτήρια ἐν τῷ ⁱ πλείονι χρόνῳ πλείω.

42 Διὰ τί οἱ εὐνοῦχοι ἐλκώδεις τὰς κνήμας ἴσχουσι καὶ σαπράς; Πότερον ὅτι καὶ αἱ γυναῖκες, οἱ δ' εὐνοῦχοι γυναικικοί; Ἡ τοῦτο μὲν συμβέβηκεν, αἴτιον δὲ καὶ ταῖς γυναιξίν ὅτι ἡ θερμότης κάτω ὀρμαῖ. Δηλοῖ δὲ ^k τὰ γυναικεῖα. Διὸ ^l οὔτε οἱ εὐνοῦχοι οὔτε γυναῖκες ^m δασεῖς γίνονται, διὰ πολλὴν ὑγρότητα.

43 Διὰ τί τῶν ζώων οὐθεν λιθιᾷ ἀλλ' ἢ ἄνθρωπος; Ἡ ὅτι τῶν μὲν ὑποζυγίων καὶ τῶν ⁿ πολυνύχων οἱ πόροι τῆς κύστεως εὐρεῖς εἰσίν; Ὅσα δὲ μὴ τὸ πρῶτον, ὕστερον δὲ ζωοτοκεῖ ἐν αὐτοῖς, οἷον ἔνιοι τῶν ἰχθύων, τούτων δὲ οὐδὲν κύστιν ἔχει, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν αὐτοῖς ἡ τοιαύτη συνθλίβεται ὑπόστασις, οἷον καὶ τοῖς ὀρνισιν, ὥστε ταχὺ καὶ διεξ-

^a τῶν ἄλλων ζώων X^a.Y^a. ^b ἢ om. X^a. ^c ἢ οὐ] ἢ οὐδὲ C^a.Y^a.
^d τ] τί ὁ C^a. ^e καὶ post γὰρ om. C^a. ^f καὶ οἱ ὀρνιθες C^a.Y^a. ^g ὁ om. X^a. ^h τὰ] καὶ τὰ C^a. ⁱ πλείονι C^a.Y^a. ^k τὰ] καὶ τὰ X^a. ^l οὐδὲ —οὐδὲ codices. ^m δασεῖς om. C^a.X^a. ⁿ πολυνύχων C^a.

έρχεται κατὰ τὴν ἔδραν. Ὁ δὲ ἄνθρωπος κύστιν τε ἔχει² καὶ στενὸν τὸν καυλὸν ὡς κατὰ μέγεθος. Διὰ μὲν οὖν τὸ ἔχειν τοῦτο τὸ μόριον συνθλίβεται τὸ γεῶδες εἰς τὴν κύστιν (διὸ καὶ χρώζονται αἱ ἀμίδες ὑπ' αὐτοῦ), ^ο διὰ δὲ τὴν θερμότητα τοῦ τόπου συμπέττεται καὶ παχύνεται μᾶλλον, ἐμμένει δὲ καὶ αὐξάνεται διὰ τὴν στενότητα τοῦ οὐρητῆρος· οὐ γὰρ ῥδυνάμενα τὰ γεῶδη ὑποστήματα ῥαδίως ὑπεξιέναι, πρὸς ἀλλήλα ὑποστρεφόμενα ⁹ λίθος γίνεται.

Διὰ τί οὐκ ἐρευνγεται τὰ ὑποζύγια, οὐδὲ οἱ βόες¹ καὶ τὰ⁴⁴ κερατοφόρα, οὐδὲ οἱ ὄρνια; Ἡ διὰ ξηρότητα τῆς κοιλίας; Ταχὺ γὰρ ἀναλίσκεται τὸ ὑγρὸν καὶ διηθεΐται· ἐμμένοντος δὲ καὶ πνευματουμένου γίνεται ὁ ἐρευγμός. Τοῖς δὲ λοφούροις διὰ μῆκος τοῦ αὐχένος εἰς τὸ κάτω ὁρμᾷ τὸ πνεῦμα, διὸ³ καὶ ἀποψοφούσι μάλιστα. Οἱ ὄρνια δὲ καὶ τὰ κερατοφόρα οὐ ποιεῖ οὐδέτερον. Οὐδὲ ἐρευνγονται δὲ ὅσα μηρυκάζει, διὰ τὸ πολλὰς ἔχειν κοιλίας καὶ τὸν καλούμενον κεκρύφαλον· διὰ πολλῶν οὖν γίνεται καὶ ἄνω καὶ κάτω τῷ πνεύματι ἡ πορεία, καὶ φθάνει ἀναλίσκόμενον τὸ ὑγρὸν πρὶν ἐκπνευματωθῆναι καὶ ποιῆσαι ἢ ἐρυγεῖν ἢ ψοφῆσαι.

Διὰ τί, ὅσα μὲν ἡμερα τῶν ζῴων ἐστί, πάντως καὶ ἄγρια,⁴⁵ ὅσα δὲ ἄγρια, οὐ πάντως ἡμερα; Καὶ γὰρ ἄνθρωποι πον φαίνονται ἄγριοι ὄντες καὶ κύνες ἐν Ἰνδοῖς καὶ ἱπποὶ ἄλλοθι, ἀλλ' οὐ λέοντες ἡμεροὶ οὐδὲ παρδάλεις οὐδ' ἔχεις οὐδ' ἄλλα πολλά. Ἡ ὅτι ῥᾶον τὸ φαῦλον καὶ ^ν γενέσθαι ἐξ² ἀρχῆς καὶ μεταβαλεῖν εἰς αὐτό; Ἡ γὰρ φύσις οὐχ ἡ πρώτη ἀλλ' ἡ ἐν τέλει ἐργώδης τυχεῖν εὐθύς. Διὸ πάντα καὶ τὰ ἡμερα ἄγρια γίνονται τὸ πρῶτον μᾶλλον ἢ ἡμερα, οἷον παιδίον ἢ ἀνὴρ παμφάγον καὶ τῷ θυμῷ ζῶν· ἀλλ' ἀσθενέστερα. Ὡσπερ οὖν καὶ ἐπὶ ^ω τῶν τῆς τέχνης ἔργων, οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν τῆς φύσεως ἔργων. Καὶ ^χ γὰρ ἐπὶ τούτων³ πάντ' ἐστί φαῦλως εἰργασμένα, καὶ πλείω τὰ φαῦλα, κλίνη

^ο διὰ τε X^a. ῥ δυνάμεθα C^a. ⁹ γίνεται λίθος X^a. Y^a. ¹ καὶ] οὐδὲ C^a. ² καὶ ante ἀπ. om. C^a. Y^a. ³ ἀλλαχόθι C^a, καὶ ἄλλοθι X^a. Y^a. ^ν γενέσθαι X^a. ^ω τῆς τέχνης τῶν ἔργων X^a. ^χ γὰρ om. X^a.

καὶ ἱμάτιον καὶ ἄλλ' ὅτιοῦν. Καὶ ὁ μὲν ἐστὶ καλόν, λαβεῖν
 ἔστιν ἅπαν καὶ φαῦλον, ὁ δὲ φαῦλον, οὐ πᾶν καὶ καλόν, οἶον
 εἴ τις ἐπὶ τῶν ἀρχαίων γραφέων καὶ ἀνδριαντοποιῶν ὕσκοπεῖ
 τὰ ἔργα· οὐ γὰρ ἦν πρόποτε οὐδαμῇ γραφὴ σπουδαία οὐδὲ
 4 ἀνδριάς, φαῦλα δὲ ἦν. Ὅμοίως δὲ καὶ ἡ φύσις φαῦλα μὲν
 πάντα ποιεῖ, καὶ πλείους καὶ πλείω, σπουδαία δ' ἐλάττω, καὶ
 οὐ πάντα δύναται. Τὸ δὲ ἡμερον βέλτιον, τὸ δὲ ἄγριον
 φαῦλον. Φύσει δὲ οὐ τῇ ἐξ ἀρχῆς, ἀλλ' ἐφ' ἣν οἶμαι ῥᾶον,
 ποιεῖ σπουδαία καὶ ἡμερα. Τὰ δὲ ἐναντία ἢ οὐδέποτε ἢ
 μόλις, καὶ ἐν τισι τόποις καὶ ἐν χρόνοις, ἢ ἀρτίου, ἢ ποτὲ
 5 ἐν τινι κράσει τοῦ ὄλου, γίνονται ἡμερα τὰ ζῶα πάντα. Τὸ
 δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν χυτῶν πάντων ἐστίν· ὅσα μὲν ² γὰρ
 ἡμερα, καὶ ἄγρια, οὐ πάντα δὲ δύναται ἡμεροῦσθαι, ἀλλ'
 ὅμως εἰσὶν ἐν ἰδίᾳ χώρᾳ πρὸς πολλὰ ἰδίως ³ ἐχούσῃ, ὥστε
 ἡμελημένα καὶ ἄγρια κρείττω καὶ ἡμερώτερα φύεσθαι τῶν ἐν
 ἄλλῃ γεωργουμένων.

46 Διὰ τί τοῖς μὲν ἀνθρώποις οἱ ὀμφαλοὶ μεγάλοι γίνονται,
 τοῖς δ' ἄλλοις ζῴοις οὐ φανοί; Ἡ διότι τοῖς μὲν διὰ τὸ
 πολὺν χρόνον εἶσω ^b μένειν ^c ἀφαναίνονται καὶ εὐθὺ πείνον-
 ται, ^d ὄλον δ' ^e ἐπανοιδούσι τὰ ἔλκη, διὸ ἐνιοὶ τῶν ὀμφαλῶν
 καὶ αἰσχίους εἰσίν· ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀτελὴς ἐξέρχεται, ὥστε
 ἔφυγροι καὶ ἀναιμοὶ οἱ ὀμφαλοὶ ἀκολουθοῦσιν. Ὅτι δὲ τὰ
 μὲν ^f τετελειωμένα τὰ δὲ ἀτελῆ ἐξέρχεται, σημείον ὅτι τὰ μὲν
 εὐθὺς δύναται ζῆν, τὰ δὲ παιδία ἐπιμελείας δεῖται.

47 Διὰ τί τὰ μὲν τῶν ζῴων ἅπαξ ὀχεύεται, τὰ δὲ πολλάκις,
 καὶ τὰ μὲν ὥρα ἔτους, τὰ δ' ὅτε ἔτυχεν, ἄνθρωπος μὲν αἰεί,
 τὰ δὲ ἄγρια οὐ πολλάκις, καὶ ὅς μὲν ἄγριος ἅπαξ, ἡμερος δὲ
 πολλάκις; Ἡ διὰ τὴν τροφὴν καὶ ἀλέαν καὶ πόνον; Ἐν
 2 πλησμονῇ γὰρ Κύπρις. Ἐπειτα ^e τὰ αὐτὰ ἄλλοθι μὲν
 ἅπαξ τίκτει, ἄλλοθι δὲ πλεονάκις, οἶον τὰ πρόβατα ἐν Μα-
 γνησίᾳ καὶ Λιβύῃ τίκτει δῖς. Τὸ δ' αἴτιον ἢ πολυχρονία

^γ ἔσκοπει Y^a. ² γὰρ om. C^a. ³ ἐχουσai X^a.Y^a. ^b ἐμμένειν N^a.Y^a.
^c ἀφαναίνονται καὶ C^a, ἀφαναί καὶ N^a, ἀναφαινονται καὶ X^a. ^d ὄλου
 Y^a. ^e ἐπανοιδούσι C^a. ^f τετελειωμένα X^a. ^g τὰ om. C^a.Y^a.

τοῦ τόκου· οὐ γὰρ ἐπιθυμεῖ ὅταν πλησθῇ, ὥσπερ οὐδὲ τροφῆς τὰ πλήρη. Τὰ δὲ ^hκυοῦντα ἤττων ὀχείας ἐπιθυμεῖ διὰ τὸ μὴ γίνεσθαι τὴν κάθαρσιν.

Διὰ τί τῶν ἀνθρώπων οἱ ἀραιοὺς ἔχοντες τοὺς ἐδόοντας ⁴⁸ βραχύβιοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ; Ἡ ὅτι σημεῖον τοῦ ^lτὸ ὅσπου ^kπυκνὸν εἶναι; Ὡς ὁ ἐγκέφαλος ἀσθενὴς οὐκ εὐπνοῶν, ὥστε ὑγρὸς ὢν τὴν φύσιν ταχὺ σήπεται. Καὶ γὰρ τὰ ἄλλα μὴ κινούμενα καὶ ^lἀπατμίζοντα. Διὸ καὶ ἄνθρωπος τὴν κεφαλὴν δασύτατον, καὶ τὸ ἄρρεν τοῦ θήλεος μακροβιώτερον διὰ τὰς ^mρᾶφάς. Δεῖ δὲ ἰδεῖν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

Διὰ τί δέ, ὅσοι τὴν διὰ ⁿτῆς χειρὸς τομὴν ἔχουσι ⁿδι' ⁴⁹ ὅλης, μακροβιώτεροι; Ἡ διότι τὰ ἀναρθρα βραχυβιώτατα, ὡς τὰ ^oἐννυγρὰ; ^pΕἰ δὲ τὰ ἀναρθρα βραχύβια, δῆλον ὅτι τὰ ἡρθρωμένα τούναντίον. Τοιαῦτα δὲ ^qὦν καὶ τὰ φύσει ἀναρθρα μάλιστα ἡρθρωταί· τῆς δὲ χειρὸς τὸ εἶσω ^rἀναρθρότατον.

Διὰ τί τῶν ζῴων ἄνθρωπος ἢ μόνον ἢ μάλιστα διαστρέ- ⁵⁰ φεται; Ἡ ὅτι ἢ μόνον ἢ μάλιστα ληπτὸν ἐν τῇ νηπιότητι γίνεται, ὅτε καὶ διαστρέφεσθαι συμβαίνει πᾶσιν.

Διὰ τί τῶν ζῴων ἄνθρωπος μάλιστα καπνίζεται; Ἡ ὅτι ⁵¹ μάλιστα δακρύει, ἢ δὲ ^sκάπνισις μετὰ δακρύου;

Διὰ τί ἵππος ἵππῳ χαίρει καὶ ἐπιθυμεῖ, ἄνθρωπος δὲ ⁵² ἀνθρώπῳ, καὶ ὅλως δὲ ^tτὰ συγγενῇ τοῖς συγγενέσι καὶ ὁμοίοις; Οὐ γὰρ δὴ ὁμοίως ὅτι ^vπάν ζῶον καλόν, ἢ δὲ ἐπιθυμία τοῦ καλοῦ. Ἐδεῖ οὖν τὸ καλὸν ^wἡδίων εἶναι. Νῦν δὲ μᾶλλον ^xοὐ πάν ^yκάλλος ἡδύ, ^zτὸ καλὸν καὶ τὸ ἡδύ. Οὐδὲ ^aπᾶσιν ἢ ἡδονὴ ἢ τὸ καλὸν ἡδύ, οἶον φαγεῖν ἢ πιεῖν ^zἔστιν ἡδίων ἐτέρῳ καὶ ἀφροδισιάσαι ἄλλῳ. Διότι μὲν οὖν ἕκαστον τῷ συγγενεῖ μιγνύμενον μάλιστα καὶ ἡδίστα ἀφρο-

^h δοκοῦντα X^a. ⁱ τὸ] τοῦτο C^a. ^k πυκνὸν om. C^a. ^l ἀποτμίζοντα C^a. ^m στροφάς pr. X^a, τροφάς C^a. Y^a. ⁿ τῆς et δι' om. C^a. ^o ἐννυγρὰ X^a. ^p ἢ X^a. ^q ὦν] ὄντα C^a. ^r ἀναρθρότερον X^a. ^s κάπνισις C^a. ^t τὰ συγγενῇ post ὁμοίοις X^a. ^v πάν K^a. O^a. s: ceteri σύ. ^w ἡδίων X^a. ^x οὐ πάν K^a. O^a. s: ceteri λύπαις. ^y καλὸς Y^a, καλὸν K^a. O^a. ^z τὸ τὸ κ. Y^a. ^a πᾶσιν Q. Y^a: ceteri πᾶσα.

διαιάζει, ἄλλο πρόβλημα· ὅτι δὲ καὶ κάλλιστον, οὐκέτι ἀληθές. Ἀλλὰ ἡμεῖς τὸ εἰς τὴν συνουσίαν ἡδύ, ὅτι ὁ μὲν
 3^b καλόν, ὅτι ἐπιθυμοῦντες χαίρομεν ὀρώντες. Καίτοι καὶ
 ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν ἔχει ὁμοίως· διψῶντες γὰρ ἡδίων
 ὀρώσι τὸ πόμα. Τὸ μὲν οὖν πρὸς χρεῖαν τινὰ καλόν, οὗ
 καὶ μάλιστα ἐπιθυμοῦμεν, τοῦτο δοκεῖ ἡδιστον εἶναι, τὸ δὲ
 καθ' αὐτὸ οὐκέτι οὕτως. Σημεῖον δὲ τούτου· δοκοῦσι γὰρ
 ἡμῖν καὶ ἄνδρες καλοὶ εἶναι, πρὸς τὴν συνουσίαν ^cβλέψα-
 4^aσιν. Ἀρ' οὖν οὕτως ὥστε καὶ ἡσθῆναι ὀρώσι μᾶλλον τῶν
 εἰς συνουσίαν; Οὐδέν γε κωλύει, εἰ μὴ ἐπιθυμοῦντες τύχοι-
 μεν. Οὕτω δὲ πόμα κάλλιον· εἰ γὰρ διψῶντες τύχοιμεν,
 ἡδίων ὀψόμεθα.

53 Διὰ τί ποτε τοῦ μὲν ἀνθρώπου τὰ ^dἐμπροσθεν δασύτερα
 τῶν ὀπισθεν ἐστὶ, τῶν δὲ τετραπόδων τὰ ὀπισθεν; Ἡ ὅτι
 πάντα τὰ δίποδα τὰ ἐμπροσθεν ἔχει δασύτερα; Οἱ γὰρ
 2 ὄρριθες τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς ἀνθρώποις ἔχουσιν. Ἡ τὰ
 ἀσθενέστερα μᾶλλον αἰεὶ σκεπάζειν ἢ φύσις εἴωθεν, ἀσθενὲς
 δὲ ἕκαστόν ἐστὶ τινὰ τρόπον. Τῶν δὲ τετραπόδων ἀπάντων
 τὰ ὀπισθεν ἀσθενέστερά ἐστὶ τῶν ἐμπροσθεν διὰ τὸν τόπον·
 ὑπὸ γὰρ τῶν ψυχῶν καὶ καυμάτων μᾶλλον δυνατά ἐστὶ πά-
 σchein· τῶν δὲ ἀνθρώπων τὰ ἐμπροσθεν ἀσθενέστερά ἐστὶ καὶ
 τὸ αὐτὸ πέπονθεν.

54 Διὰ τί ^eἄνθρωπος ^fτῶν ζώων ^gμάλιστα πτάρνυται; Ἡ
 ὅτι καὶ κορυζᾷ μάλιστα; Τούτου δ' αἰτιὸν ἐστὶν ὅτι τοῦ
 θερμοῦ ὄντος περὶ τὴν καρδίαν καὶ πεφυκός τις ἄνω φέρεσθαι
 τοῖς μὲν ἄλλοις ζώοις ἢ κατὰ φύσιν αὐτοῦ φορά ἐστὶν ἐπὶ
 τοὺς ὤμους, ἐντεῦθεν δὲ ἐξ ἀνακλάσεως σχιζόμενον τὸ μὲν
 ἐπὶ ^hτὸν τράχηλον καὶ τὴν κεφαλὴν φέρεται αὐτοῦ, τὸ δὲ
 εἰς τὴν ράχιν καὶ τὴν ὀσφύν, διὰ τὸ ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας
 2 εἶναι ⁱταῦτα πάντα καὶ παρὰ τὴν βάσιν. Φερόμενον δὲ

^b καλόν om. C^a. ^c βλέψουσιν C^a. ^d ἐμπροσθε Υ^a. ^e ὁ ἄνθρω-
 πος C^a. ^f τῶν ἄλλων ζώων C^a. ^g μᾶλλον X^a, μάλιστα ante τῶν C^a.
^h τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ φέρεται C^a. ⁱ πάντα ταῦτα
 X^a. Υ^a.

ὁμοίως τὸ σῶμα καὶ τὰ ὑγρά μερίζει εἰς αὐτὰ ὁμαλῶς· ἐπε-
 ται γὰρ τὰ ὑγρά τῇ θερμῇ. Διὸ οὐδὲ πάνυ κορυζᾷ τὰ
 τετράποδα ζῶα, οὐδὲ πτάρνυνται· ὁ γὰρ πταρμὸς ἢ πνεύ-
 ματος ἀθρόου φορά ἐστίν, ὑγρῶν ἐξατμίζόντων τι μᾶλλον
 τοῦ σώματος, ἢ ὑγρῶν ἀπέπτων. Διὸ πρὸ τῶν κατάρρων³
 γίνεται, ἃ^k οὐ συμβαίνει τοῖς ἄλλοις ζώοις, διὰ^l τὸ τὴν τοῦ
 θερμοῦ φορὰν ὁμαλίζειν ἐν αὐτῇ εἰς τὸ πρόσθεν καὶ ὀπισθεν.
 Τοῦ^m δὲ ἀνθρώπου πρὸςⁿ ὀρθῇ πεφυκότος τῇ βάσει, κα-
 θάπερ τὰ φυτά, συμβαίνει τοῦ θερμοῦ φορὰν ἐπὶ τὴν κε-
 φαλὴν γίνεσθαι πλείστην καὶ σφοδροτάτην. Φερόμενόν τε
 ἐνταῦθα ἀραιοὶ καὶ θερμαίνει τοὺς περὶ αὐτὴν πόρους. Ὅντες⁴
 δὲ τοιοῦτοι δεκτικοὶ γίνονται τῶν ὑγρῶν μᾶλλον ἢ οἱ κάτω
 τῆς καρδίας πόροι. Ὅταν οὖν συμβῇ^o ἐξηγρανθῆναι μᾶλλον
 τοῦ δέοντος καὶ P καταψυγῆναι, ἔξωθεν συμβαίνει τὸ θερμόν,
 τροφήν τε ἔχον καὶ συστελλόμενον ἐντός, αὔξεσθαι, αὔξα-
 νόμενον δὲ φέρεσθαι ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ
 πόρους· εἰς οὓς ἀκολουθοῦντα τὰ ὑγρά, ὄντα λεπτὰ καὶ
 ἄπεπτα, πληροὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς κατάρρους ποιεῖ, καὶ πταρ-
 μοὺς ὁμοίως. Ἐν γὰρ ταῖς ἀρχαῖς τῶν κατάρρων τὸ θερμόν⁵
 προαναφερόμενον τοῦ ὑγροῦ, καὶ πνευματοῦν τοὺς πόρους,
 τῇ τ' ἐκβολῇ τοῦ πνεύματος τοὺς πταρμοὺς ποιεῖ καὶ τῇ πρὸ
 τῶν ὑγρῶν ἀναγωγῇ, ἃ ἐστὶ λεπτὰ καὶ δριμέα. Διὸ καὶ
 συμβαίνει μετὰ τῶν τῆς κορυζῆς πταρμῶν ὑδατώδη ἀπο-
 μύττεσθαι. Πάντων δὲ τούτων ὀρμησάντων τὰ συνεχῇ καὶ⁶
 πάθος ἔχοντα ὑγρά ἐφίσταται αὐτοῖς, καὶ ἐμφράττει τοὺς
 περὶ τὴν κεφαλὴν^q καὶ τὴν ῥίνα πόρους· ὀγκηρότερα γὰρ
 γινόμενα καὶ διατείνοντα ποιεῖ τοὺς περὶ τὴν κεφαλὴν^r πό-
 ρους. Σημεῖον δὲ τὸ μήτ' ἐκτὸς ἢ δι' αὐτῶν πνεῦμα ἀφεῖ-
 σθαι. Διὸ οὔτε πτάρνυνται οὔτε ὀσφραίνονται οἱ κορυζῶν-⁷
 τες. Οἱ δὲ ἄνευ κορυζῆς γινόμενοι διὰ μὲν τὰς αὐτὰς αἰτίας
 γίνονται, μικρὰς δὲ καὶ ἐλαφρὰς ἀρχὰς λαβόντες. Ὡστε

^k οὐ om. X^a. ^l τὸ om. C^a. ^m τε Y^a. ⁿ ὀρθὴν C^a. ^o ἐξηγρα-
 σθῆναι Y^a. P καταψυχθῆναι C^a. ^q καὶ τὴν—κεφαλὴν om. C^a. ^r πό-
 ρους X^a.

συναχθέντα τὰ ὑγρά τῷ θερμῷ, ἐκπνευματούμενα ὑπ' αὐτοῦ δι' ὀλιγότητα, εἰσπίπτει κατὰ τὰς ρίνας. Ποιεῖ δὲ ^α τὸν ψόφον τοῦ πνεύματος οὐχ ἥττον ἢ βία τῆς φορᾶς ἢ τὸ πληθος αὐτοῦ. Ἐνεχθέντος γὰρ τοῦ θερμοῦ πρὸς ὀρθὴν πρὸς τὸν ἐγκέφαλον καὶ προσπεσόντος αὐτῷ, ἀνακλᾶται ἐπὶ τὰς ρίνας διὰ τὸ ^ι τοὺς ταύτη πόρους ἐκτὸς ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου ⁹ διατείνειν. Παρὰ φύσιν οὖν τῆς ἐκτὸς κλάσεως φορᾶς γινόμενης ἐπὶ τὰς ρίνας τῷ πνεύματι, σφοδρὰν συμβαίνει γίνεσθαι· διὸ ποιεῖ τοὺς ψόφους. Τῶν δὲ ἄλλων ζῶων συμβαίνει μάλιστα κορυζᾶν τοὺς ὄρνιθας διὰ τὸ μάλιστα ὁμοίόσχημον εἶναι ἀνθρώπῳ· ἥττον δὲ ἢ ἄνθρωπος πάσχει αὐτό, ὅτι τὰ πολλὰ κάτω ἔχει τὴν κεφαλὴν διὰ τὸ τὴν νομὴν ἀπὸ τῆς γῆς εἶναι.

55 Διὰ τί τὰ θαλάττια ζῶα τῶν ἐν τῇ γῇ μείζω καὶ εὐτραφέστερα ^υ ἐστίν; Ἡ ὅτι ὁ ^ν ἥλιος καταδαπανῶν τὰ περιέχοντα τὴν γῆν ἀφαιρεῖται τὴν τροφήν; Διὸ καὶ τὰ ^ω κατακεκλιμένα εὐτραφέστερα ^υ ἐστίν. Πάντων οὖν τούτων ἀπήλ-
λακται τὰ θαλάττια ζῶα.

56 Διὰ τί ποτε τὰ μὲν ἄλλα ζῶα πλεονάκις τὴν ξηρὰν τροφήν ἢ τὴν ὑγράν προσάγεται, ὁ δὲ ἄνθρωπος τὴν ὑγράν ἢ τὴν ξηρὰν; Ἡ ^κ ὅτι φύσει ὁ ἄνθρωπος θερμότατον; Πλείστης οὖν καταψύξεως δεῖται.

57 Διὰ τί οἱ εὐνοῦχοι οὐ γίνονται φαλακροί; Ἡ ὅτι πολὺν ἔχουσι τὸν ἐγκέφαλον; Τοῦτο δὲ συμβέβηκεν αὐτοῖς διὰ τὸ μὴ συγγίνεσθαι ταῖς γυναιξίν· ἡ γὰρ γονή ἐστίν ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου χωροῦσα διὰ τῆς ράχεως. Διὰ τοῦτο ^γ δὲ οὐ δοκοῦσι καὶ οἱ βόες οἱ ἐκτομίαι μεγάλα ^κ τὰ κέρατα ^α ἴσχειν, ὅταν ἐκτμηθῶσιν. Δοκεῖ δὲ ἡ αὕτη αἰτία εἶναι καὶ ὅτι αἱ γυναῖκες καὶ οἱ παῖδες οὐκ εἰσὶ φαλακροί.

58 Διὰ τί τὰ μὲν εὐθὺς ^β δύνανται δι' αὐτῶν τρέφεσθαι μετὰ

^α τὸν om. Ca. ^ι τοὺς om. Ca. Ya. ^υ εἰσιν utrobique Ca. ^ν ἥλιος καὶ τὰ δαπανῶντα π. Ya. ^ω κατακεκλιμένα Ca. Ya, κατακεκλεισμένα Xa. ^κ διότι Ca. ^γ δὲ om. Ca. Xa. ^κ τὰ om. Ca. ^α ἔχειν Ca. Xa. ^β δυνῶνται Ca.

τὴν γένεσιν, τὰ δὲ οὐ; Ἡ ὅσα ὀλιγοχροنيώτερα τῶν μνή-
μης δεκτικῶν; Διὸ ἅπαντα καὶ τελευτᾷ θάττον.

Διὰ τί ποτε ὁ μὲν ἄνθρωπος πλείω τὴν ὑποχώρησιν ποιεί- 59
ται ἢ τὴν ὑγρὰν τῆς ξηρᾶς, οἱ δὲ ἵπποι καὶ οἱ ὄνοι τὴν ξη-
ράν; Ἡ διότι ταῦτα μὲν τὰ ζῶα ^d πλείονι τροφῇ ^e χρῆται
τῇ ξηρᾷ, ὁ δὲ ἄνθρωπος ὑγρᾷ μᾶλλον ἢ τῇ ξηρᾷ; Πᾶσα
δὲ περίττωσις ἀπὸ τῆς τροφῆς ἐστὶ, καὶ ἀπὸ τῆς πλείονος
πλείω. Τὰ μὲν οὖν τῇ ὑγρᾷ μᾶλλον, τὰ δὲ τῇ ξηρᾷ ^d πλείονι ¹
τροφῇ χρῆται· διότι τὰ μὲν τῶν ζώων ἐστὶ φύσει ξηρά, τὰ
δὲ ὑγρά. Τὰ μὲν οὖν τῇ φύσει ξηρά τῆς ὑγρᾶς μᾶλλον
ἐπιθυμεῖ (ταύτης ἵγάρ ἐνδεέστερά εἰσι), τὰ δὲ ^ε τῇ φύσει
ὑγρά τῆς ξηρᾶς· ταύτης γὰρ ἐνδεέστερα καθέστηκεν.

Διὰ τί ὄρνιθες καὶ ἄνθρωποι καὶ τῶν ζώων τὰ ἀνδρεία 60
σκληρότερα; Ἡ ^h ὅτι ὁ θυμὸς μετὰ θερμότητος; Ὁ γὰρ
φόβος κατάψυξις. ¹ Ὅσων οὖν τὸ αἷμα ἐνθερμόν ἐστι, καὶ
ἀνδρεία καὶ θυμοειδῆ· τὸ δὲ αἷμα τροφή. Ὅσα δὲ θερμῶ
ἄρδεται τῶν φυομένων, σκληρότερα πάντα.

Διὰ τί τέρατα τίκτουσι μάλιστα τὰ τετράποδα τὰ μὴ 61
μεγάλα, ἄνθρωπος δὲ καὶ τὰ μεγάλα ἦττον, οἷον ἵπποι καὶ
ὄνοι; Ἡ ὅτι πολύγονα ταῦτα, οἷον κύνες καὶ ὄες καὶ αἶγες
καὶ πρόβατα, πολὺ μᾶλλον τῶν μεγάλων, ἐκείνων δὲ τὰ μὲν
ὅλως μονοτόκα, τὰ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Τὰ δὲ τέρατα ^k γί-
νεται ¹ ἐπαλλαττόντων τῶν σπερμάτων ἀλλήλοις καὶ συγ-
χεομένων ἐν τῇ ἐξόδῳ τῆς γονῆς ἢ ἐν τῇ μίξει τῇ ἐν ^m τῇ
ⁿ ὑστέρα τῆς θηλείας. Διὸ καὶ ὄρνιθες αὐτὰ ποιοῦσιν· τὰ
γὰρ ^o φᾶ ^o δίδυμα τίκτουσι, τὰ δὲ τέρατα ἐκ τῶν διδύμων γίνε-
ται, ὧν ἡ ^p λέκιθος τῷ ὑμένι ^q οὐ διαιρεῖται.

Διὰ τί ἡ κεφαλὴ δασεῖα τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον τοῦ ἄλ- 62
λου σώματος καὶ οὐ κατὰ λόγον, τοῖς δὲ ἄλλοις ζώοις τούν-

^c τῆς ξηρᾶς τὴν ὑγρὰν X^a. ^d πλείονι τῇ τροφῇ utrobique X^a. ^e χρῆ-
ται om. Ca. X^a. Y^a. ^f γὰρ] δὲ Ca. ^g τῇ om. Ca. Y^a. ^h ὅτι om. Ca.
ⁱ ὅσω Ca. ^k γίνονται X^a. Y^a. ¹ ἐπ' ἐλαττόνων sp. Ca. ^m τῇ ante
ὑστέρα om. Ca. Y^a. ⁿ ὑστέρα om. Ca. X^a. Y^a. ^o δίδυμα om. Ca. X^a. Y^a.
^p λέκιθος Ca. X^a. ^q οὐ om. Ca.

αντίον; Ἡ ὅτι καὶ τῶν ἄλλων τὰ μὲν εἰς ὀδόντας ἐκδίδωσι καθ' ὑπερβολὴν τῆς τροφῆς, τὰ δὲ εἰς κέρατα, τὰ δὲ εἰς τρίχας; Ὅσα μὲν εἰς κέρατα, ἦττον τὴν κεφαλὴν ἔχει δασεῖαν· ἑκεί γὰρ ἀνήλωται· ὅσα δὲ εἰς ὀδόντας, μᾶλλον μὲν τῶν κερατοφόρων (ἔχει γὰρ λοφίαν), ἦττον δὲ τῶν τοιούτων, οἷον ὀρνέων. Ἐχουσι γὰρ ταῦτα καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων· ὁ ἐκείνοις πολλαχῇ διὰ πλῆθος, ^α τοῦτο εἰς κεφαλὴν ἐκδίδωσιν· ^ι οὐδὲ γὰρ οὐδὲν ἔχει, οὐδὲ πολὺ οὕτως ὥστε πανταχῇ.

63 Διὰ τί ἄνθρωπος μόνος τῶν ζώων πολιὰς ἔχει; Ἡ ὅτι τὰ μὲν πλείστα τῶν ζώων ῥυάδα τὴν τρίχα ἀνὰ πᾶν ἔτος ἔχει, οἷον ἵππος, βοῦς, ἔνια δὲ ῥυάδα μὲν οὐκ ἔχει, βραχύβια δὲ εἰσι, καθάπερ πρόβατον καὶ ἄλλα· οὗ ἡ θρίξ ὥσπερ οὐ γηράσκουσα οὐδὲ πολιοῦται. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ^{οὔτε} ^ω ῥυάδα ἔχει τὴν τρίχα, μακρόβιον τέ ἐστιν, ὥστε ὑπὸ τοῦ χρόνου ^κ πολιοῦται.

64 Διὰ τί, ὅσοις τὰ ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ κάτω μείζονα ἢ τὰ πρὸς τὰ στήθη, βραχύβιοι καὶ ἀσθενεῖς; Ἡ ὅτι ἡ κοιλία ψυχρὰ διὰ μικρότητα, ὥστε οὐ πεπτική ἀλλὰ περιττωματική; Οἱ δὲ τοιοῦτοι ^γ νοσακεροί.

65 Διὰ τί τὰ μὲν γίνεται τῶν ζώων οὐ μόνον ἐξ ἀλλήλων ἀλλὰ καὶ αὐτόματα, τὰ δ' ἐξ ἀλλήλων μόνον, οἷον ἄνθρωπος καὶ ἵππος; Ἡ καὶ εἰ ^κ καὶ μὴ δι' ἐτέρας αἰτίας, ἀλλ' ὅτι τοῖς μὲν ^α ὀλίγος ὁ χρόνος τῆς γενέσεως, ὥστε ἡ γεννητικὴ ὥρα ὑπερτείνει καὶ ἐνδέχεται γενέσθαι ἐν τῇ μεταβολῇ τῶν ὥρων, τῶν δὲ ^ε πολὺ ἡ γένεσις ὑπερτείνει. Ἐνιαύσιοι γὰρ ἡ δεκάμηνοί εἰσιν· ὥστε ἀνάγκη γίνεσθαι ἢ ἐξ ἀλλήλων γίνεσθαι.

66 Διὰ τί τῶν Αἰθιοπῶν οἱ μὲν ὀδόντες λευκοί, καὶ λευκότεροι ^δ ἢ τῶν ἄλλων, οἱ δὲ ὄνυχες οὐκέτι; Ἡ οἱ μὲν ὄνυχες,

^ι ἐκείθεν C^a.

^α τοῦτω Y^a.

^ι οὐδὲ—οὐδέ] malim οὔτε—οὔτε.

^ν codices οὐδέ. ^ω φυάδα C^a. Y^a.

^κ παλαιοῦται C^a. Y^a.

^γ νοσάκειροι C^a. Y^a, νοσεροί X^a.

^κ καὶ post εἰ om. C^a.

^α ὀλίγοις C^a. X^a. Y^a.

^β μερῶν C^a.

^ε πολλή C^a.

^δ ἢ οἱ τῶν X^a.

ὅτι καὶ τὸ δέρμα μέλαν, καὶ μελάντερον ἢ τῶν ἄλλων, οἱ δὲ ὄνυχες ἐκ τοῦ δέρματος φύονται. Οἱ δὲ ὀδόντες λευκοὶ διὰ τί; Ἡ ὅτι ἐξ ὧν τὸ ὑγρὸν ἐξάγει ὁ ἥλιος ἄνευ τοῦ ἐπιβάπτειν, λευκαίνεται, οἷον καὶ τὸν κηρόν; Τὸ μὲν οὖν δέρμα ἐπιβάπτει, τοὺς δὲ ὀδόντας οὐκ ἐπιβάπτει, ἀλλὰ τὸ ὑγρὸν διὰ τὴν ἀλέαν ἐξατμίζεται ἐξ αὐτῶν.

Διὰ τί τὰ μὲν ἀφαιρουμένης τῆς κεφαλῆς ἀποθνήσκει 67 εὐθὺς ἢ ταχύ, τὰ δὲ οὐ; Ἡ ὅσα ἄναιμα καὶ ὀλιγότροφα, τοῦτο πάσχει; Οὔτε τροφῆς γὰρ δεῖται ταχύ, οὔτε ἐγγεῖται αὐτῶν τὸ θερμὸν ἐν τῷ ὑγρῷ, ὧν ἄνευ οὐχ οἷόν τε ζῆν τοῖς ἐναίμοις. Τούτοις δὲ οἷόν τε ἐστίν· ἀπνευστί ζῆν γὰρ δύνανται πολὺ μᾶλλον. Ἡ δὲ αἰτία ἐν ἑτέροις εἴρηται.

IA. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΦΩΝΗΣ.

Διὰ τί τῶν αἰσθήσεων ἐκ γενετῆς μάλιστα τὴν ἀκοὴν πηροῦνται; Ἡ ὅτι ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς εἶναι δόξειεν ἂν ἢ τε ἀκοὴ καὶ ἡ φωνή; Ῥᾶστα δὲ δοκεῖ διαφθεῖρεσθαι ἢ διάλεκτος οὔσα εἶδος φωνῆς, καὶ χαλεπώτατα ἐπιτελεῖσθαι. Σημεῖον δὲ ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι πολὺν χρόνον ἐνεοὶ ἐσμεν· τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ὅλως οὐδὲ λαλοῦμεν οὐδέν, ^h εἶτα ὁψέ ποτε ψελλίζομεν. Διὰ τε τὸ τὴν διάλεκτον εὐφθαρτον εἶναι, τὴν ⁱ αὐτὴν δὲ ἀρχὴν ἀμφοτέρων εἶναι καὶ τῆς διαλέκτου (φωνὴ γάρ τις καὶ τῆς ἀκοῆς ὥσπερ καὶ εἰ συμβεβηκότος), ῥᾶστα τῶν αἰσθήσεων φθείρεται, ^k καὶ οὐ καθ' αὐτήν, ἡ ἀκοή. Τεκμήριον δὲ ἐστὶ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ζῳῶν λαβεῖν, ^l ὅτι παντελῶς εὐφθαρτός ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τῆς διαλέκτου· λαλεῖ γὰρ οὐθὲν τῶν ἄλλων ζῳῶν πλὴν ἀνθρώπου, καὶ οὗτοι δὲ ὁψέ ποτε, καθάπερ εἴρηται.

Διὰ τί οἱ κωφοὶ πάντες διὰ τῶν ῥινῶν φθέγγονται; Ἡ 2 διὰ τὸ ἐγγὺς τοῦ εἶναι ἐνεοὺς εἶναι; Οἱ δὲ ἐνεοὶ ^m λαλοῦσι διὰ τῶν ῥινῶν· ταύτῃ γὰρ αὐτῶν ⁿ ἐκπίπτει τὸ πνεῦμα διὰ

^e ὧν] ὧν μὲν C^a. ^f ὁ ἥλιος τὸ ὑγρὸν ἐξάγει X^a. ^g ἐπιβάπτειν C^a.

^h εἶτα—ψελλίζομεν post ἐσμεν X^a. ⁱ αὐτὴν om. X^a, γ, αὐτὴν—εἶναι om. C^a.

^k καὶ om. C^a. ^l ὅτι—ζῳῶν om. C^a. ^m καλοῦσι X^a.

ⁿ ἐκπίπτει C^a.

τὸ τῷ στόματι μεμυκέναι. Μεμύκασι δέ, ὅτι οὐθέν εἰς φωνὴν χρῶνται τῇ γλώττῃ.

3 Διὰ τί μεγαλόφωνοι ὁ πάντες εἰσὶν οἱ θερμοὶ τὴν φύσιν; Ἡ ὅτι ἀνάγκη καὶ αέρα πολὺν ^q καὶ ψυχρὸν ^r ἐν τούτοις εἶναι; Ἐλκει γὰρ ^s τὸ πνεῦμα τὸ θερμὸν ^t πρὸς ^v ἑαυτὸ καὶ αέρα, καὶ ^w πλείω τὸ πλείον. Ἡ δὲ μεγάλη φωνὴ γίνεται ἐν τῷ πολὺν αέρα κινεῖν, ^x καὶ ὀξεῖα ἐν τῷ ταχέως βαρεῖα δὲ ^y ἢ ἐν τῷ ^z βραδέως.

4 Διὰ τί οἱ κωφοὶ πάντες διὰ τῶν ῥινῶν φθέγγονται; Ἡ διὰ τὸ βιαιότερον πνεῖν τοὺς κωφούς; Ἐγγὺς γὰρ τοῦ ἐνεοῦ εἶναι εἰσὶν. Δύσταται οὖν τῶν μυκτῆρων ὁ πόρος ὑπὸ ^a τοῦ πνεύματος· οἱ τοιοῦτοι δὲ διὰ ῥινῶν φθέγγονται.

5 Διὰ τί εὐηκοώτερα τὰ τῆς νυκτός; Ἡ ὅτι μᾶλλον ἡρεμία διὰ τὴν τοῦ θερμοτάτου ἀπουσίαν; Διὸ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺν ^b ἀταρακτότερα. Ὁ γὰρ ἥλιος ὁ κινῶν.

6 Διὰ τί πόρρωθεν αἱ φωναὶ ὀξύτεραι δοκοῦσιν εἶναι; Οἱ γοῦν μιμούμενοι τοὺς σφόδρα πόρρω ὄντας καὶ βοῶντας ὀξὺν φθέγγονται καὶ ὅμοιοι τοῖς ἀπηχοῦσιν, καὶ τῆς ἡχοῦς ὀξύτερος φαίνεται ὁ ψόφος. Ἔστι δὲ πόρρω· ἀνακλᾶται γάρ. Οὐκοῦν ἐπεὶ ὀξὺ μὲν ἐν ψόφῳ τὸ ταχύ, ^c βαρὺ δὲ τὸ βραδύ, ^d ἔδει ^a βαρυτέρας πόρρωθεν φαίνεσθαι τὰς φωνάς. Τὰ γὰρ ^e φερόμενα πάντα βραδύτερον ^e φέρεται ὅσῳ ^f ἀν ἀπέχη τῆς ἀρχῆς πλείον, καὶ τέλος πίπτει. Πότερ' οὖν ὅτι οἱ μιμούμενοι ἀμενηνῇ τῇ φωνῇ μιμοῦνται, καὶ λεπτήν τὴν πόρρωθεν φωνήν; Λεπτὴ δὲ βαρεῖα οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ^f μικρὸν καὶ ἀμενηνὸν φθέγγεσθαι βαρὺ ἀλλ' ὀξὺ ἀνάγκη. Ἡ οὐ μόνον οἱ μιμούμενοι διὰ τοῦτο μιμοῦνται, ἀλλὰ καὶ οἱ ψόφοι αὐτοὶ ὀξύτεροι γίνονται; Αἴτιον δὲ ὅτι ὁ ἀῆρ ^g ὁ φερόμενος ποιεῖ

ο πάντες εἰσὶν om. Y^a. p φύσιν ὄντες ἢ Y^a. q καὶ ante ψ. om. Y^a. r ἐν τούτοις ante αέρα Y^a. s τὸ πν. τὸ θ.] θερμὸν καὶ πνεῦμα C^a. X^a. Y^a. t πρὸς—αέρα om. Y^a. v αὐτὸ X^a, ἑαυτῷ C^a. w πλείω τὸ πλείον] ποιεῖ πλείω Y^a. x καὶ ὀξεῖα] ὀξεῖα δὲ Y^a. y ἢ om. Y^a. z βραδέως v: ceteri βαρέως. a τοῦ om. r. b ἀταραχώτερα v. c βραχὺ δὲ τὸ βαρὺ C^a. X^a Y. r. d βαρυτέρας codices. e φαίνεται C^a. f μικρὸν] λεπτὸν C^a. g ὁ post ἀῆρ om. X^a.

τὸν ψόφον· καὶ ὥσπερ τὸ πρῶτον ^h ψοφεῖ τὸ κινῆσαν τὸν
 ἀέρα, οὕτω ⁱ δεῖ πάλιν ποιῆσαι τὸν ἀέρα αἰεῖ ἄλλον κινούμεντα
 εἶναι, ^k τὸ δὲ κινούμενον. Διὸ ὁ ψόφος συνεχῆς, ὅτι αἰεὶ ⁴
 ἐκδέχεται ^l κινούμεντα κινῶν, ἕως ἂν ἀπομαρανθῇ, ὃ ἐπὶ τῶν
 σωμάτων ἐστὶ τὸ πεσεῖν, ὅταν μηκέτι δύνῃται ὠθεῖν ὁ ἀήρ
 ἔνθα μὲν τὸ βέλος ἔνθα δὲ τὸν ἀέρα. Ἡ μὲν γὰρ φωνὴ
 γίνεται ἢ συνεχῆς ἀέρος ὠθουμένου ὑπ' ἀέρος, τὸ δὲ βέλος
 φέρεται σώματος ὑπ' ἀέρος κινουμένου. Ἐνταῦθα μὲν οὖν ⁵
 αἰεὶ τὸ αὐτὸ φέρεται σῶμα, ἕως ἂν καταπέσῃ, ἐκεῖ δὲ αἰεὶ
 ἕτερος ἀήρ. Καὶ πρῶτον ἐλάττω θάττον ^m μὲν κινεῖται,
 ἐπ' ⁿ ὀλίγον δέ. Διὸ πόρρω ὀξύτεραι καὶ λεπτότεραι αἱ
 φωναί. ^o Τὸ γὰρ θάττον ὀξύ, ὥσπερ καὶ διηπόρηται.
^p Ὡσπερ ἡ αὐτὴ αἰτία δι' ἣν καὶ οἱ μὲν παῖδες καὶ οἱ κά-
 μνοντες ὀξὺ φθέγγονται, οἱ δὲ ἄνδρες καὶ οἱ ὑγιαίνοντες
 βαρὺ. Τὸ δὲ τοῖς ἐγγὺς μὴ ἐπίδηλον εἶναι τὴν φωνὴν ^h ⁶
 βαρυτέραν ἢ ὀξυτέραν γινομένην, καὶ ὅλως μὴ ὁμοίως ἔχειν
 τοῖς ^q ῥιπτομένοις βάρεσιν, αἴτιον ὅτι τὸ μὲν ^r ῥιφθὲν ^s ἐν
 φέρεται αἰεὶ τὸ αὐτό, ὁ δὲ ψόφος ἀήρ ἐστὶν ὠθούμενος ὑπὸ
 ἀέρος. Διὸ καὶ τὸ μὲν εἰς ἐν πίπτει, ἡ δὲ φωνὴ ^t πανταχῇ,
 ὥσπερ ἂν εἰ τὸ ^r ῥιφθὲν ἅμα φερόμενον ἀπείρως θρυφθεῖν,
 καὶ ἔτι εἰς τοῦπισθεν.

Διὰ τί αἱ νεηλιφεῖς οἰκίαι μᾶλλον ἡχοῦσιν; Ἡ ὅτι ⁷
 μᾶλλον ἀνάκλασις γίνεται διὰ τὴν λειότητα; Λειότεραι δὲ
 διὰ τὸ ἄρραγές καὶ ^w τὸ συνεχές. Δεῖ δὲ μὴ παντελῶς
 ὑγράν ἀλλ' ἤδη ξηρὰν λαμβάνειν· ἀπὸ πηλοῦ γὰρ οὐκ ἔστιν
 ἀνάκλασις. Διὰ ταῦτα ^x γὰρ καὶ τὰ κονιάματα μᾶλλον ἡχεῖ.
 Συμβάλλεται δὲ ἴσως καὶ ἡ ἀκίνησία τοῦ ἀέρος· ^y ἀθρόος γὰρ
 ἰὼν μᾶλλον ἀποπλήττεται τὸν προσπίπτοντα.

Διὰ τί, εἰάν τις πίθον καὶ κεράμια κενὰ κατορύξῃ καὶ πω- 8

^h ψοφοί X^a, ψοφῇ C^a. ⁱ δὴ C^a. ^k τὸν C^a.r. ^l κινοῦντι C^a.X^a.Y^a.
^m μὲν om. C^a. ⁿ ὀλίγον] ἐλάττω X^a. ^o τὸ] τοῖς X^a.r. ^p ὥστε ?
^q ῥιπτομένοις C^a.Y^a. ^r ῥιφέν utrobique C^a. ^s ἐν] αἴτιον X^a. an forte
 ἐν τι ὄν ? ^t πανταχοῦ X^a. ^w τὸ post καὶ om. r. ^x γὰρ] δὲ Y^a. et
 re. X^a. ^y ἀθρόον X^a.

μάση, μᾶλλον ἤχει τὰ οἰκήματα, καὶ ἐὰν φρέαρ ἢ λάκκος ἢ ἐν τῇ οἰκίᾳ; ²Ἡ ὅτι ἐπεὶ ἀνάκλασις ἢ ἡχώ, δεῖ περιελημμένον ἀθρόον εἶναι τὸν ἀέρα, καὶ ἔχειν πρὸς ὃ ἀνακλασθήσεται, προσπίπτον πυκνὸν καὶ λείον; Οὕτω γὰρ μάλιστα ἡχος γίνεται. Τὸ μὲν οὖν φρέαρ καὶ ²ὁ λάκκος ἔχει τὴν στενότητα καὶ τὴν ἄθροισιν, οἱ δὲ πίθοι καὶ τὰ κεράμια καὶ τὴν πυκνότητα τῶν περιεχόντων, ὥστε ἐξ ἀμφοτέρων τὸ συμβαίνειν. Καὶ γὰρ τὰ κοῖλα μᾶλλον ἤχει· διὰ τοῦτο καὶ ὁ χαλκὸς μάλιστα τῶν ἄλλων. Ὅτι δὲ κατορωρυγμένα, οὐθὲν ἄτοπον· ἢ γὰρ φωνὴ φέρεται κάτω οὐχ ἥττον. Ὅλως ^bδὲ πανταχῇ δοκεῖ καὶ κύκλῳ φέρεσθαι.

9 Διὰ τί δὲ μᾶλλον, ἐὰν κατορύξη τις, ἤχει, ἢ ἐὰν μὴ; Ἡ ὅτι περιστεγόμενα μᾶλλον εἰς αὐτὰ δέχεται καὶ κατέχει τὸν ἀέρα; Συμβαίνει δὲ καὶ τὴν πληγὴν σφοδροτέραν γίνεσθαι.

10 Διὰ τί τὸ ὕδωρ τὸ ψυχρὸν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀγγείου ἐκχεόμενον ὀξύτερον ποιεῖ τὸν ψόφον; Ἡ ὅτι ^cθάπτων ἢ φορά; Βαρύτερον γάρ. Ἡ δὲ ^dθάπτων ὀξύτερον ποιεῖ τὸν ψόφον. Τὸ ^eδὲ θερμὸν καὶ τῇ μανότητι καὶ τῇ ἀναφορᾷ κουφίζει. Παρόμοιον δὲ ὅτι καὶ αἱ δᾶδες καίόμεναι ἀσθενεστέραν τὴν πληγὴν ποιοῦσιν.

11 Διὰ τί τοῖς ἡγρυπνηκόσιν ἢ φωνὴ τραχυτέρα; Ἡ διότι ὑγρότερον τὸ σῶμα διὰ τὴν ἀπεψίαν, καὶ οὐχ ἥκιστα περὶ τὸν ἄνω τόπον, διὸ καὶ βάρος ἐν τῇ κεφαλῇ· ὑγρόότητός τε περὶ τὸν βρόγχον οὔσης ἀνάγκη καὶ τραχυτέραν εἶναι τὴν φωνήν. Ἡ μὲν γὰρ τραχύτης διὰ τὴν ἀνωμαλίαν, ἢ δὲ βαρύτης διὰ τὴν ἔμφραξιν· βαρυτέρα γὰρ ἢ ^fφορά.

12 Διὰ τί μετὰ τὰ σιτία τάχιστα ἀπορρήγνυνται ἢ φωνή; Ἡ ὅτι κοπτόμενος μὲν ὁ τόπος ἐκθερμαίνεται, θερμαινόμενος δὲ ἔλκει τὴν ὑγρότητα; Πλείων δὲ αὕτη καὶ ἐτοιμοτέρα διὰ τὴν προσφορὰν.

13 Διὰ τί οἱ κλαίοντες ὀξὺ φθέγγονται, οἱ δὲ γελῶντες

² ἢ om. Ca. Xa. Ya.   ^a ὁ om. Ca.   ^b δέ] δὲ καὶ Ca.   ^c θάπτων Ca. Xa. Ya.   ^d θάπτων Ca. Xa.   ^e δὲ om. Xa.   ^f φωνή v.

βαρύ; Ἡ ὅτι οἱ μὲν ὀλίγον κινουσι πνεῦμα δι' ἀσθένειαν, οἱ δὲ σφοδρῶς, ὃ ποιεῖ ταχὺ φέρεσθαι τὸ πνεῦμα; Τὸ δὲ ταχὺ ὀξύ καὶ γὰρ ἀπὸ συντόνου τοῦ ὁ σώματος ῥιπτούμενον ταχὺ φέρεται. Ὁ δὲ γελῶν τούναντίον διαλελυμένος· οἱ δὲ ἀσθενεῖς ὀξύ· ὀλίγον γὰρ ἀέρα κινουσιν· οἱ δὲ ἐπιπολῆς. Ἔτι οἱ μὲν γελῶντες θερμὸν ἢ τὸ πνεῦμα ἀφιάσιν, οἱ δὲ κλαίοντες, ὥσπερ καὶ ἡ λύπη κατάψυξις ἐστὶ τοῦ τόπου τοῦ περὶ τὰ στήθη, καὶ τὸ πνεῦμα ψυχρότερον ἀφιάσιν. Τὸ μὲν οὖν θερμὸν πολὺν ἀέρα κινεῖ, ὥστε βραδέως φέρεσθαι, τὸ δὲ ψυχρὸν ὀλίγον. Συμβαίνει δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν αὐλῶν· οἱ γὰρ θερμοὶ τῷ πνεύματι αὐλοῦντες πολὺ ἰ βαρύτερον αὐλοῦσιν.

Διὰ τί οἱ παῖδες καὶ τὰ ἄλλα τῶν ζώων τὰ νέα ὀξύτε- 14
ρον φθέγγονται τῶν τελείων, καὶ ταῦτα τῆς ὀξύτητος ἡ σφο-
δρότητος οὔσης; Ἡ ἡ φωνὴ ἐστὶν ἀέρος κίνησις, καὶ ἡ θάτ-
των ὀξύτερα; Ῥᾶον δὲ καὶ θάττον ὁ ὀλίγος τοῦ πολλοῦ
κινεῖται ἀήρ. Κινεῖται δὲ ἡ συγκρινόμενος ἢ διακρινόμενος ὑπὸ θερμοῦ. Ἐπεὶ ἡ δὲ ἡ μὲν εἰσπνοή ἐστὶ ψυχροῦ εἰσα-
γωγή, συγκρίνοيت' ἂν ἐν αὐτῇ ὁ ἐν ἡμῖν ἀήρ· ἡ δὲ ἐκπνοή,
θερμοῦ κινήσαντος ἀέρα, γίνοيت' ἂν ἡ φωνή· ἐκπνέοντες γάρ,
οὐκ εἰσπνέοντες φωνοῦμεν. Ἐπεὶ δὲ τὰ νέα θερμότερά ἐστι 3
τῶν πρεσβυτέρων καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς πόρους στενωτέρους
ἔχει, ἐλάττω ἂν ἀέρα ἔχει ἐν ἑαυτοῖς. Ὀντος δὲ τοῦ τε
κινουμένου ἐλάττονος καὶ τοῦ κινούντος θερμοῦ ὁ πλείονος ἐν
αὐτοῖς, θάττον ἂν δι' ἄμφω ἡ κίνησις γένοιτο τοῦ ἀέρος· ἡ
δὲ ῥ θάττων ὀξυφωνότερα ἂν εἴη διὰ τὰ προειρημένα.

Διὰ τί οἱ κλαίοντες ὀξύ φθέγγονται, οἱ δὲ γελῶντες 15
βαρύ; Ἡ ὅτι οἱ μὲν κλαίοντες συντείνοντες καὶ συνάγοντες
τὸ στόμα φωνοῦσιν; Τῇ τε δὴ συντονίᾳ κινεῖται ταχὺ ὁ ἐν
αὐτοῖς ἀήρ, καὶ ἡ τῷ διὰ στενοῦ τοῦ ἱ στόματος φέρεσθαι
θάττον ἡ φέρεται· δι' ἄμφω οὖν ὀξεῖα γίνεται ἡ φωνή. Οἱ

ε πνεύματος X^a.r. ἡ τὸ om. X^a. ἰ βραδύτερον codices. κ σφοδρο-
τάτης X^a. ἰ δὴ C^a.X^a.Y^a. μ ἔχειεν C^a.X^a. ν αὐτοῖς X^a. ο πλείονος
Y^a. ρ θάττον X^a. ς τὸ C^a.X^a. ρ σώματος X^a.r. σ φαίνεται Ca.

δὲ γελῶντες ἀνέντες τὸν τόνον γελῶσι καὶ κεχηνότες. Ἐκπέμποντες οὖν διὰ τοῦτ' ^tεὐρέως καὶ ^vβραδέως τὸν ἀέρα εἰκότως βαρυνοῦσιν.

- 16 Διὰ τί οἱ ἄγιοι, οἷον παῖδες, γυναῖκες, καὶ οἱ ἤδη γέροντες καὶ οἱ εὐνοῦχοι, ὅξυ φθέγγονται, οἱ δὲ ἄνδρες βαρὺ; ^w Ἡ ^xκαθάπερ ἡ γραμμὴ καὶ τὰ ἄλλα λεπτὰ ἐν διάστημα ἔχει, τὰ δὲ παχέα πλείω, ^yοὕτω καὶ ἡ λεπτὴ φωνὴ ἐν ἄν ἔχει διάστημα. Ῥᾶον δὲ καὶ ποιῆσαι καὶ κινήσαι ἐστὶν ἐν ἡ πλείω. Ἐχόντων οὖν τῶν προειρημένων πνεῦμα ἀσθενές, ¹κινεῖ ^zαὐτῷ ἀέρα ὀλίγον. ^aἘλάχιστος δὲ ἐστὶν ὁ ἐν διάστημα ἔχων ὅς ἐστι λεπτὸς διὰ τὰ προειρημένα. Καὶ ἡ ἀπ' αὐτοῦ φωνὴ γινομένη τοιαύτη ἡ δὲ λεπτὴ φωνὴ ὀξεῖά ἐστίν. Οἱ μὲν ^bοὖν ἄγιοι διὰ ταῦτα ὀξύφωνοί ^cεἰσιν· οἱ δὲ ἄνδρες ἰσχύοντες τῷ πνεύματι πολλὴν ἀέρα κινοῦσι, πολλὴς δὲ ὦν βραδέως ἂν κινεῖτο καὶ βαρεῖαν φωνὴν ποιεῖ. Ἐποίει γὰρ ἡ τε λεπτὴ καὶ ἡ ταχεῖα κινήσεις ὀξεῖαν φωνήν, ὦν οὐδέτερον ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς συμβαίνει γίνεσθαι.

- 17 Διὰ τί αἱ φωναὶ βαρυτέραι ἡμῖν εἰσὶ τοῦ χειμῶνος; Ἡ ὅτι παχύτερος ὁ ἀήρ ἐστὶ τότε, καὶ ὁ ἐν ἡμῖν καὶ ὁ ἐκτός; Παχυτέρου δὲ ὄντος ^dβραδυτέρα ἡ κινήσεις γίνεται, ὥστε ἡ φωνὴ βαρυτέρα. Ἐτι ὑπνωτικώτεροί ἐσμεν τοῦ χειμῶνος ἡ τοῦ θέρους, καὶ καθεύδομεν πλείω χρόνον· ἐκ δὲ τῶν ὑπνῶν ²βαρυτέροί ἐσμεν. Ἐν ^eφ οὖν πλείονα χρόνον καθεύδομεν ἡ ἐγρηγόραμεν (οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ χειμῶν), ἐν τούτῳ ἂν εἴημεν βαρυφωνότεροι ἡ ἐν ^eφ τοῖναντίον. Τοῦ γὰρ μεταξύ τῆς ἐγέρσεως ὄντος ὀλίγου χρόνου, ἡ ἐν τῷ ὑπνῷ ἔξις ^eγενομένη διαμένει πρὸς τὴν καθύπνωσιν.

- 18 Διὰ τί ἐκ τῶν πότων καὶ τῶν ἐμέτων καὶ ἐν τοῖς ψύχεσι βαρυτέρον φθέγγονται; Ἡ διὰ τὴν ἔμφραξιν τοῦ φάρυγγος τὴν γινομένην ὑπὸ τοῦ φλέγματος; Ἐπικατασπᾶ γὰρ

^t εὐρέως Ca. Ya. ^v βραδέως Ca. ^w ἡ] καὶ Ca. ^x καθάπου Ka. Oa. ^y οὕτω] ὥστε Ca. Ka. Oa. Xa. Ya. u. w. ^z αὐτὸ Oa. ^a ἐλάχιστον Q. Xa. Ya. r. ^b οὖν om. x. ^c εἰσιν om. Ca. ^d βαρυτέρα codices. ^e γινομένη Ya.

ρευσμάτιον εἰς αὐτόν[†] καὶ τοῖς μὲν ὁ ἔμετος ἢ ὁ πότος, τοῖς δὲ ἡ ὥρα καὶ τὸ συμπλήρωμα στενότερον ποιεῖ τὸν φάρυγγα, ὥστε βραδύτερα γίνεται ἡ φορὰ τοῦ πνεύματος. Ἡ δὲ βραδεῖα[§] φορὰ βαρεῖαν ποιεῖ^h τὴν φωνήν.

Διὰ τί ἐγγύθενⁱ μὲν ἡ βαρυτέρα μᾶλλον ἐξακούεται, 19 πόρρωθεν δὲ ἤττον; Ἡ διότι ἡ βαρυτέρα φωνὴ πλείω μὲν αέρα κινεῖ, οὐκ εἰς μῆκος δέ; Πόρρωθεν μὲν οὖν ἤττον ἀκούομεν, διότι ἐπ' ἐλάττω κινεῖται, ἐγγύθεν δὲ μᾶλλον, διότι πλείων ἡμῖν ἀήρ πρὸς τὸ αἰσθητήριον προσπίπτει. Ἡ δὲ ὀξεῖα^k πόρρω ἀκούεται, ὅτι λεπτότερα ἐστί, τὸ δὲ^l λεπτόν^m τὴν εἰς μῆκος αὐξήσιν ἔχει. Λέγοι δ' ἂν τις ὅτι καὶⁿ θάττων^o ἐστὶν ἡ ποιοῦσα αὐτὴν κίνησις. Εἴη δ' ἂν τοῦτο, °εἰ πυκνὸν μὲν στενὸν δ' εἴη τὸ κινεῖν πνεῦμα τὸν αέρα. Ὁ τε γὰρ ὀλίγος εὐκίνητότερός ἐστιν ἀήρ (κινεῖται γὰρ ὀλίγος ὑπὸ τοῦ στενοῦ), καὶ τὸ πυκνὸν πλείους πληγὰς ποιεῖ, αἱ τὸν ψόφον ποιοῦσιν. Ἰδεῖν δ' ἔστι τοῦτο ἐπὶ τῶν ὀργάνων· αἱ γὰρ λεπτότεραι χορδαὶ ὀξύτεραί εἰσι, τῶν ἄλλων τῶν αὐτῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

Διὰ τί ἡ φωνὴ ὀξύτερα φαίνεται τοῖς^q μακροτέραν ἀφε- 20 στηκόσι, τοῦ ὀξέος ὄντος ἐν τῷ ταχέως φέρεσθαι; Τὸ δὲ^r μακροτέρω^s φερόμενον^t βραδύτερον κινεῖται. Ἡ^v ὅτι ἡ^z ὀξύτης^w τῆς φωνῆς οὐ μόνον ἐστὶν ἐν τῷ ταχέως κινεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ^x λεπτότατον ψόφον γίνεσθαι· τοῖς δὲ^y μακροτέραν ἀφεστηκόσιν αἰεὶ^z λεπτότερα ἡ φωνὴ ἀφικνεῖται διὰ τὴν ὀλιγότητα τοῦ αέρος τοῦ κινουμένου. ^aΜαραίνεται γὰρ ἡ κίνησις, μαραινόμενος δὲ ὁ ἀριθμὸς^b μὲν εἰς τὸ ἐν τελευτᾷ, σῶμα δὲ εἰς διάστημα ἓν, ὃ ἐστὶν ἐν σώματι λεπτότης. Ὁμοίως δὲ [καὶ] ἐν φωνῇ.

[†] καὶ om. C^a. X^a. Y^a. [§] φορὰ καὶ βαρεῖαν X^a. Y^a, φορὰ καὶ βαρεῖαν γ. ^h τὴν om. X^a. Y^a. ⁱ μὲν om. C^a. ^k πόρρωθεν X^a. ^l λευκὸν C^a. ^m τὴν om. C^a. ⁿ θάττων C^a. X^a. Y^a. ^o εἴ] εἰς C^a. ^p τί] τί ποτε Y^a. ^q μακρότερον C^a. Y^a, μακροτέρω ἂν X^a. ^r μακρότερον C^a. Y^a. y. ^s φερόμενον om. y. ^t βραχύτερον X^a. Y^a. ^v ὅτι ἡ om. y. ^w τῆς φωνῆς et ἐστὶν om. y. ^x λεπτότατον] ἐλάττω τὸν y. ^y μακρότερον C^a. y. μακροτέρω X^a. ^z λεπτότερα] ἐλάττω y. ^a μαραινεται—φωνῇ om. y. ^b εἰς τὸ ἐν μὲν C^a. X^a.

- 21 Διὰ τί καὶ οἱ γυμνασμένοι καὶ οἱ ἀσθενεῖς ὁξὺ φθέγγονται; Ἡ ὅτι οἱ μὲν ἀσθενεῖς ὀλίγον ἀέρα κινουσιν, ὁ δὲ ὀλίγος τοῦ πλείονος θάπτον φέρεται· οἱ δὲ γυμνασμένοι ἰσχυρῶς κινουσι τὸν ἀέρα, ὁ δὲ ἰσχυρῶς κινούμενος ἀὴρ θάπτον φέρεται. Τὸ δὲ ταχὺ ἐν φορᾷ ἐν φωνῇ ὁξὺ ἐστίν.
- 22 Διὰ τί τοῖς μετὰ τὰ σιτία κεκραγόσιν ἡ φωνὴ διαφθείρεται; Καὶ ^ε πάντας ἀν ἰδοιμεν τοὺς ^δ φωνασκοῦντας, οἷον ὑποκριτὰς καὶ χορευτὰς καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς τοιούτους, ἔωθεν τε καὶ νήστευς ὄντας ^ε τὰς μελέτας ποιουμένους. Ἡ τὸ διαφθεῖρεσθαι τὴν φωνὴν οὐθὲν ἕτερόν ἐστίν ἢ τὸν τόπον διαφθεῖρεσθαι καθ' ὃν τὸ πνεῦμα διεξέρχεται; Διὸ καὶ οἱ βραγχιῶντες διαφθεῖρονται τὰς φωνάς, οὐ τῷ ^ι τὸ πνεῦμα γίνεσθαι χεῖρον, ὃ ποιεῖ τὴν φωνήν, ἀλλὰ τῷ τετραχύνθαι τὴν ἀρτηρίαν. Ὑπὸ δὲ τῆς θερμασίας τῆς σφοδρᾶς μάλιστα ³ τραχύνεσθαι πέφυκεν ^ε ὁ τόπος οὗτος. Διὸ καὶ οὐθ' οἱ πυρέττοντες ^h οὔτε οἱ σφόδρα πεπυρεχότες εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνεσιν τοῦ πυρετοῦ ἄδειν δύνανται· τετράχυνται γὰρ ὁ φάρυξ αὐτοῖς διὰ τὴν θερμασίαν. Ἀπὸ δὲ τῶν σιτίων εἰκὸς εἶναι τὸ πνεῦμα καὶ πολὺ καὶ θερμόν· τὸ δὲ τοιοῦτον εὐλογόν ἐστὶ διεξιὸν ἐλκοῦν τε καὶ τραχύνειν τὴν ἀρτηρίαν· τούτου δὲ συμβαίνοντος εἰκότως ἡ φωνὴ διαφθείρεται.
- 23 Διὰ τί, εἴπερ ἡ φωνὴ ἐστίν ἀὴρ τις ἐσχηματισμένος καὶ φερόμενος, διαλύεται πολλάκις τὸ σχῆμα, ⁱ ἢ ^k δὲ ἡχώ, ^k ἢ γίνεται πληγέντος τοῦ τοιούτου πρὸς τι στερεόν, ^l οὐ διαλύεται αὕτη, ἀλλὰ σαφῶς ^m ἀκούομεν αὐτῆς; Ἡ ὅτι ἀνάκλασις ἐστίν, ἀλλ' οὐ κατάκλασις; Οὕτω δὲ τό θ' ὅλον διαμένει, καὶ δύο μέρη ὁμοιοσχήμονα ἐξ αὐτοῦ γίνεται· πρὸς ὁμοίαν γὰρ γωνίαν ἐστὶν ἡ ἀνάκλασις. Διὸ καὶ ὁμοία γίνεταί ἡ τῆς ἡχοῦς φωνὴ τῇ ἐξ ἀρχῆς.

^ε πάντες X^a.Y^a, πάντ' γ. ^δ φωνοῦντας C^a. ^ε τὰς δὲ μελέτας C^a. ^ι τὸ om. γ. ^ε οὗτος ὁ τόπος C^a. ^h οὐδὲ codices. ⁱ ἢ] ἢ X^a. ^k δὲ et ἢ om. C^a.X^a.Y^a.γ. ^l οὐ] ἢ C^a, καὶ γ. ^m ἀκούομεν—ἀρχῆς] ἀκούεται; ἢ διότι ἀνάκλασις, οὐ κατάκλασις ἐστίν. τοῦτο δὲ ὅλον ἀφ' ὅλου εἰς τὸ πάθος ἀφομοιοῦται· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀέρος ἀνακλᾶται καὶ τοῦ ἐν τῷ κοίλῳ, οὐκ ἀπὸ τοῦ κοίλου γ.

Διὰ τί τῶν μὲν ἄλλων ζῳῶν τὰ νέα καὶ νήπια ὀξύτερον 24
φθέγγονται τῶν τελείων, οἱ δὲ μόσχοι βαρύτερον τῶν τε-
λείων βοῶν; Ἡ ὅτι ἐν ἐκάστῳ γένει τὸ νήπιον ὁμοίον ἐστὶ
τῷ ἐν αὐτῷ θήλει; Τῶν βοῶν δὲ αἱ θήλειαι βαρύτερον φθέγ-
γονται τῶν ἀρρένων, οἱ δὲ μόσχοι ταύταις ὁμοιότεροί εἰσιν
ἢ τοῖς ἀρρεσιν· τὰ δὲ ἄλλα τούναντίον.

Διὰ τί, ὅταν ἀχρωθῶσιν αἱ ὀρχήστραι, ἦττον οἱ χο- 25
ροὶ ἡγεγώνασιν; Ἡ διὰ τὴν τραχύτητα προσπίπτουσα ἡ
φωνὴ οὐ πρὸς λεῖον ὁ τὸ ἔδαφος ἦττον γίνεται μία, ὥστ'
ἐλάττων; Οὐ γὰρ συνεχῆς. Ὡς περ καὶ τὸ φῶς ἐπὶ τῶν
λείων ἡ μᾶλλον [φαίνει] διὰ τὸ μὴ διαλαμβάνεσθαι τοῖς ἐμ-
ποδίζουσιν.

Διὰ τί ποτε ὁ ἄλς, ὅταν εἰς πῦρ ἐμβληθῇ, ψοφεῖ; Ἡ 26
ὅτι ὁ ἄλς ὑγρὸν ἔχει τοῦ πολυ, ὃ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἐκπνευμα-
τούμενον καὶ βίᾳ ἐκπίπτει σχίζει τὸν ἄλα; Τὸ δὲ σχι-
ζόμενον ἅπαν ψοφεῖ.

Διὰ τί ποτε τῶν παιδίων ἓν, πρὶν ἥκειν τὴν ἡλικίαν ἓν 27
ἡ σαφηνίζειν ὥρα αὐτοῖς, ἡ φθεγγόμενα καὶ σαφῶς εἰπόντα
πάντα ὁμοίως διάγουσιν, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ εἰσθὺς χρόνος; Ἡ
ὅτι πολλοὶ τέρατα νομίζουσιν εἶναι. Ἡ δὲ ὅτι ἓν λέγεται
καὶ εὐθὺς γινόμενα ἡ φθέγγεσθαι. Ἡ ὅτι ὡς μὲν ἐπὶ πολὺ 2
τὰ πλείω τε τῶν ἡγεγόμενων γίνεται κατὰ φύσιν, διὸ ὀλίγοις
τοῦτο συμβαίνει, καὶ φύσει ἅμα κατάλληλα τελειοῦται· διὸ
καὶ ἀκούει τε ἅμα καὶ φωνεῖ καὶ ξυνήσι κατὰ τὴν ἀκοὴν καὶ
λέγει καὶ σαφηνίζει. Οὐ μὲν ἀλλὰ πολλάκις οὐκ ἀπαρτίζει 3
τὰ αὐτά, ἀλλὰ τὰ μὲν ξυνήσι πρότερον ἢ τοῦτο τὸ μόριον
ἀπολυθῆναι ὥ διαλέγεται, τοῖς δὲ τούναντίον. Ταῦτα μὲν
ἡ οὐκ ἂν διαλεχθεῖ συνετῶς (ἡ γὰρ ἂν ἀκούσωσι, διαλέ-
γονται)· ἀλλ' ὅταν ἡκῇ καιρὸς ἀμφοῖν, ἀποδιδόσκει τὸ κατὰ
φύσιν. Ὡς οἱ δὲ ἐμπροσθεν ἡ κατὰ τὴν ἀκοὴν αἴσθησις 4

ⁿ γεγώνασιν C^a. X^a. Y^a.

C^a. Y^a.

^q ἐλάττω X^a.

^r ὁ om. X^a. ^t οὐ om. C^a.

^u φθεγγόμενα X^a.

^v οὐν om. C^a. Y^a.

^o τὸ δὲ ἔδαφος—μᾶ C^a. X^a. Y^a.

^p ὥς

^r μᾶλλον διὰ τὸ λαμβάνεσθαι C^a. X^a. Y^a.

^s ἐκπίπτει C^a.

^t δὲ om. X^a.

^u ἐν om.

^v φθέγγεσθαι C^a.

^w ἡγεγόμενων codices.

διακριβούται ἐν τῇ ψυχῇ, ὅς πρώτῳ κινῶσι τὴν φωνὴν καὶ ποιοῦσι λόγον, τούτοις ἐνίοτε γίνεται ἤδη ξυνιέσι πολλὰ καὶ δυνάμεις τις τοῦ μορίου καὶ ἀπολύσεις, μάλιστα μὲν μετὰ ὕπνον τινά (τούτου δ' αἴτιον ὅτι ὁ ὕπνος καὶ τὰ σώματα ^cνωθρότερα ποιεῖ καὶ τὰ μόρια ἀναπαύσας), εἰ δὲ μή, καὶ 5 ἄλλην μεταβολὴν λαβόντα τοιαύτην. Πολλὰ δὲ ἔχομεν τοιαῦτα ποιεῖν, ἃ μικρῶν ^dδεῖται καιρῶν· κᾶπειτα οὐκέτι ὁμοίως ἔχει, ὅταν οὕτω τύχη τὸ μόριον ἔχον καὶ ἀπολυθέν· ὅταν ἐπιπολῆς ἢ ἐν τῇ αἰσθήσει ὧν ἐκινήθη διάνοια, κατὰ τὴν 6 ἀκοὴν τοῦτο ἐπανῆλθε καὶ ἐφθέγγετο. Πολλάκις δὲ ^eκαὶ μέλη καὶ ῥήματα ἐπέρχεται οὐκ ἐκ προαιρέσεως ἡμῖν· ἀλλ' εἰάν τὸ πρῶτον προελόμενοι εἴπωμεν, ὕστερον ἄνευ προαιρέσεως λέγομεν ἢ ^fᾄδομεν, καὶ οὐ ^gδύναται ^hἐκ τοῦ στόματος ἐξελθεῖν. Οὕτω καὶ τοῖς παιδίοις, ὅταν συμβῇ τοῦτο ⁱλεπτόν, εἴτα πάλιν καταστῇ εἰς τὴν φύσιν ἐκείνο τὸ μόριον, ἔως ἂν ἡ ὥρα ἔλθῃ ἰσχύσαι αὐτὸ καὶ ἀποκριθῆναι.

28 Διὰ τί ἐνία ψοφεῖ καὶ κινεῖται ἐξαίφνης, οἷον τὰ κιβώτια, οὐδενὸς αἰσθητοῦ κινουντος; Καίτοι κρεῖττον γέγονε τὸ κινεῖν τοῦ κινουμένου. Ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ φθορᾶς καὶ γήρως· ὑπὸ ἀναισθήτου γὰρ φθείρεται τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ χρόνου πάντα. Ἡ ὁμοίον τοῦτο τοῖς σταλαγμοῖς καὶ τοῖς ὑπὸ τῶν ἐκφυομένων ^kαἰρομένοις λίθοις; Οὐ γὰρ τὸ 2 τελευταῖον αἶρει ἢ κινεῖ, ἀλλὰ τὸ συνεχές. Ἐπὶ δὲ τούτου συνέβη ἀναισθήτου ὄντος αἰσθητὴν γίνεσθαι τὴν κίνησιν. Οὕτω δὲ καὶ τὸ περιεχόμενον αἰσθητοῖς χρόνοις κινεῖται καὶ διαιρεῖται εἰς ἀναισθητα, τῷ δὲ παντὶ καὶ σιωπῇ ἐκίνησε καὶ ^lδιέφθειρεν. Συνεχές δὲ ἐστὶν οὐκ ἐν τῷ νῦν, ἀλλ' ἐν τῷ ἁρισμένῳ χρόνῳ ὑπὸ τοῦ νῦν.

29 Διὰ τί οἱ χασμώμενοι ἤττον ἀκούουσιν; Ἡ ὅτι τοῦ ἐξ-
όντος πνεύματος ἐν τῇ χάσμῃ πολὺ καὶ εἰς τὰ ὅτα χωρεῖ
ἔσωθεν, ὥστε καὶ τῇ αἰσθήσει ἐπίδηλον εἶναι τὴν κίνησιν ἣν

^c νωθρότερα Ca. Ya. ^d καιρῶν δεῖται Ca. Ya. ^e καὶ post δὲ om. Ca.
^f οὔδαμεν codices. ^g δύναται Xa. ^h ἐκ τοῦ] ἐκτός Ca, ἐκ Xa. ⁱ ἐπὶ
Ca. Ya. ^k λίθοις αἰρομένοις οὕτω γὰρ Ca. ^l ἐφθειρε Xa. Ya.

ποιεῖ περὶ τὴν ἀκοήν, μάλιστα δ' ἐκ τῶν ὕπνων; Ὁ δὲ ψόφος ἀῆρ ἢ πάθος ἀέρος ἐστίν. Ἀντιπαίοντος οὖν τοῦ ἔσθθεν εἰσέρχεται ὁ ἔξωθεν ψόφος, καὶ ὑπὸ τῆς κινήσεως καὶ τοῦ ἔξωθεν ψόφου ἐκκρούεται ἡ κίνησις.

Διὰ τί ἰσχυρόφωνοι παῖδες ὄντες μᾶλλον ἢ ἄνδρες; ^m Ἡ 30 ὥσπερ καὶ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν αἰεὶ ἤττον κρατοῦσι παῖδες ὄντες, καὶ ὅσοι ἐλάττους οὐ δύναται βαδίζειν, ὁμοίως καὶ τῆς γλώττης οἱ νεώτεροι οὐ δύναται; ⁿ Ἐὰν δὲ παντάπασι μικροὶ ὦσιν, οὐδὲ φθέγγεσθαι δύναται ἀλλ' ἢ ὥσπερ τὰ θηρία, διὰ τὸ μὴ κρατεῖν. Εἴη δ' ἂν οὐ μόνον, ἐπὶ τοῦ ἰσχυροφώνου, ἀλλὰ καὶ τραυλοὶ καὶ ψελλοί. Ἡ μὲν οὖν τραυλότης ^o τῷ γράμματός τινος μὴ κρατεῖν, καὶ τοῦτο οὐ τὸ τυχόν, ἢ δὲ ψελλότης τῷ ἐξαίρειν τι, ἢ γράμμα ἢ συλλαβὴν, ἢ δὲ ἰσχυροφωνία ἀπὸ τοῦ μὴ δύνασθαι ταχὺ συνάψαι τὴν ἐτέραν συλλαβὴν πρὸς τὴν ἐτέραν. Ἀπαντα ³ δὲ δι' ἀδυναμίαν τῇ γὰρ διανοίᾳ οὐχ ὑπηρετεῖ ἢ ^p γλῶττα. Ταῦτό δὲ τοῦτο καὶ οἱ μεθύοντες πάσχουσι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἤττον δὲ πάντα συμβαίνει.

Διὰ τί ἡ φωνὴ τρέμει καὶ τῶν ἀγωνιῶντων καὶ τῶν ^q δε- 31 διότων; Ἡ ὅτι σείεται ἡ καρδία τοῦ θερμοῦ ἐξιόντος; Ἀμφοτεράκις δὲ πάσχουσι τοῦτο· καὶ γὰρ τοῖς ἀγωνιώσι συμβαίνει καὶ τοῖς φοβουμένοις. Σειομένης δὲ οὐ γίνεται μία ἡ πληγὴ ἀλλὰ πλείους, ὥσπερ ^r ἡ τῶν παρανενευρισμένων χορδῶν.

Διὰ τί οἱ μὲν ἀγωνιῶντες βαρὺ φθέγγονται, οἱ δὲ φο- 32 βούμενοι ὀξύ; Ἡ ὅτι τοῖς μὲν φοβουμένοις καταψύχεται ὁ τόπος ὁ περὶ τὴν καρδίαν, κάτω ὁρμῶντος τοῦ θερμοῦ, ὥστε ὀλίγον αέρα κινουσιν; Ἡ γὰρ ἰσχὺς ἐν τῷ θερμῷ τοῖς δὲ ἄνω φέρεται τὸ θερμόν, ὥσπερ τοῖς αἰσχυνομένοις δι' αἰσχύνην γὰρ ^s καὶ ἀγωνιώσιν. Τοῖς δὲ αἰσχυνομένοις ἄνω ³ φέρεται πρὸς τὸ πρόσωπον· σημεῖον δὲ ὅτι ἐξέρυθροι γί-

^m ἢ om. C^a. X^a. Y^a. ⁿ εἰάν—δύναται om. C^a. ^o τῷ] τοῦ X^a.
^p γλῶσσα X^a. Y^a. ^q δεδιόντων C^a. ^r ἢ] οἱ C^a. ^s καὶ om. C^a. Y^a. v.

νονται μάλλον. Συντήκει οὖν καὶ παχὺν ποιεῖ τὸν ἀέρα φ^θ
 'φθέγγονται· ὁ δὲ τοιοῦτος βραδέως ὠθεῖται· τὸ δὲ βραδὺ
 ἐν φωνῇ ^νβαρὺ ἐστίν.

- 33 Διὰ τί εὐηκοιότερα ἢ νύξ τῆς ἡμέρας ἐστίν; Πότερον ὥσ-
 περ Ἀναξαγόρας φησί, διὰ τὸ τῆς μὲν ἡμέρας σίζειν καὶ
 ψοφεῖν τὸν ἀέρα θερμαινόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου, τῆς δὲ νυκτὸς
 ἡσυχίαν ^ωἔχειν ἅτε ἐκλελοιπότες τοῦ θερμοῦ, εἶναι δὲ μάλ-
 λον ἀκουστὸν μηθενὸς ὄντος ψόφου; Ἡ ^εὅτι διὰ τοῦ κε-
 2 νωτέρου μᾶλλον ἀκουστόν ἐστιν ἢ διὰ τοῦ πλήρους; Ἔστι
 δὲ τῆς μὲν ἡμέρας ὁ ἀήρ πυκνὸς ἅτε πεπληρωμένος ὑπὸ τοῦ
 φωτὸς καὶ τῶν ἀκτίνων, τῆς δὲ νυκτὸς ἀραιότερος διὰ τὸ
 ἀπεληλυθέναι ἐξ αὐτοῦ τὸ πῦρ καὶ τὰς ἀκτίνας, σώματα ὄντα.
 Ἡ ὅτι τῆς μὲν ἡμέρας τὰ σώματα πρὸς πολλὰ τὴν διάνοιαν
 3 ἔλκει· διὸ οὐκ εὐκρινές ἐστι πρὸς τὴν ἀκοήν. Καὶ Ὑτῷ πράτ-
 τειν ἡμᾶς πάντα μᾶλλον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἢ τῇ νυκτί, καὶ αὐτὰ
 περὶ τὰς πράξεις ἐστίν. Χωρισθεῖσα δὲ αἴσθησις διανοίας
 καθάπερ ^εἀναίσθητον πόνον ἔχει, ὥσπερ εἴρηται τὸ νοῦς ὁρᾷ
 4 καὶ νοῦς ἀκούει. Νυκτὸς δὲ τῆς ὀψέως ἀργούσης καὶ τῆς
 διανοίας μᾶλλον ἡρεμούσης ὁ τῆς ἀκοῆς ^επόρος μᾶλλον ἀνεφ-
 γμένος, καθάπερ τῆς ἡμέρας, δεκτικὸς μὲν ἐστὶ τῶν ἥχων
 ὁμοίως, ἐξαγγελτικὸς δὲ μᾶλλον ^βτῇ διανοίᾳ διὰ τὸ μήτε
 αὐτὴν ἐνεργεῖν μήθ' ὑπὸ τῆς ὀψέως παρενοχλεῖσθαι, καθά-
 περ καὶ τῆς ἡμέρας.

- 34 Διὰ τί οἱ ἄγονοι, οἷον παῖδες καὶ γυναῖκες καὶ οἱ ἤδη γέ-
 ροντες καὶ οἱ εὐνούχοι, ὀξύ φθέγγονται, οἱ δὲ ἄνδρες βαρὺ-
 τερον; Ἡ δι' ἀσθένειαν τοῦ κινούντος μορίου τὸν ἀέρα;
 Ὀλίγον γὰρ τὸ ἀσθενὲς κινεῖ, ὁ δὲ ὀλίγος ταχὺ φέρεται,
 2 τὸ δὲ ταχὺ φερόμενον ὀξύ. Ἡ διότι ὁ πόρος ὁ πρῶτος, δι'
 οὗ ἢ φωνὴ φέρεται, τοῖς μὲν ἀγόνοις μικρός, ὥστε ὀλίγον
 ἐξ αὐτοῦ τὸ ὠθοῦν τὸν ἀέρα, ὀλίγος δὲ ὢν ταχὺ φέρεται δι'

^τ φθέγγεται Υ^α. ^ν βαρὺ C^α. ^ω ἄγειν ὥστε C^α. ^ε ὅτι] διότι X^α.
^γ τὸ X^α. ^ε ἀναίσθητον τὸν πόνον C^α. ^α μᾶλλον πόρος C^α. ^β τῇ] ἢ
 τῇ X^α.Υ^α, καὶ τῇ C^α. ^ε ἢ om. C^α.X^α.Υ^α.

εὐρέος τοῦ ἄνω φάρυγγος· ἀκμάζουσι δὲ καὶ ἀνδρουμένοις
δίσταται οὗτος, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοὺς ὄρχεις, ὥστε καὶ πλείων
ἐστὶν ὁ ὠθούμενος. ^dΒραδύτερον οὖν διῶν βαρὺς γίνεται.

Διὰ τί οἱ ^eισχνόφωνοι οὐ δύνανται διαλέγεσθαι μικρόν; 35
Ἡ ὅτι ἰσχνονται τοῦ φωνεῖν, ἐμποδίζοντός τινος; Οὐκ ἴσης
^fδὲ ἰσχύος οὐδ' ὁμοίας κινήσεως, μὴ ἐμποδίζοντός τε τὴν κί-
νησιν μηδενὸς καὶ ^gἐμποδίζοντος, βιάσασθαι δεῖ. Ἡ δὲ
φωνὴ κινήσις ἐστὶ· μείζον δὲ φθέγγονται μᾶλλον οἱ τῇ
ἰσχύϊ χρώμενοι. Ὡστ' ἐπεὶ ἀνάγκη ἀποβιάζεσθαι τὸ κω-
λῶν, ἀνάγκη μείζον φθέγγεσθαι τοὺς ἰσχυοφώνους.

Διὰ τί ^hδὲ ἀγωνιῶντες ⁱμὲν μᾶλλον ἰσχνόφωνοι γίνονται, 36
ἐν δὲ ταῖς μέθαις ἦττον; Ἡ ὅτι ^kἀποπληξία ὁμοίον ἐστὶ
τὸ πάθος ^lμέρους τινὸς τῶν ἐντός, ὃ ἀδυνατοῦσι κινεῖν, ἐμ-
ποδίζοντος διὰ τὴν κατάψυξιν; Ὁ μὲν οὖν οἶνος φύσει θερ-
μὸς ὦν λύει τὴν κατάψυξιν μᾶλλον, ἢ δὲ ἀγωνία ποιεῖ· φό-
βος γάρ τις ἢ ἀγωνία, ὃ δὲ φόβος κατάψυξις.

Διὰ τί ^mἔξωθεν εἰς τὰς οἰκίας ⁿεἰσακούεται μᾶλλον ἢ 37
ἔσωθεν ἔξω; Ἡ ὅτι ἔσωθεν ὁ ψόφος διὰ τὸ ἀχανὲς ^oεἶναι
διασπᾶται, ὥστε οὐχ ἰκανὸν ἕκαστον μέρος ἀκουσθῆναι, ἢ
ἦττον; Ἐξωθεν δὲ ἔσω εἰς ἐλάττω τόπον καὶ ἀέρα ἐστῶτα
ἢ φωνὴ βαδίζουσα ἀθρόα ἔρχεται, ὥστε μείζον οὖσα ἀκούεται
μᾶλλον.

Διὰ τί οἱ ἰσχνόφωνοι μελαγχολικοί; Ἡ ὅτι τὸ τῇ φαν- 38
τασίᾳ ἀκολουθεῖν ταχέως τὸ μελαγχολικὸν εἶναι ἐστίν, οἱ δὲ
ἰσχνόφωνοι τοιοῦτοι· προτερεῖ γὰρ ἡ ὁρμὴ τοῦ λέγειν τῆς
δυνάμεως αὐτοῖς, ὥς θᾶπτον ἀκολουθούσης τῆς ψυχῆς τῇ
φανέντι. Καὶ οἱ τραυλοὶ δὲ ὡσαύτως· βραχύτερα γὰρ τὰ
μόρια ^pταῦτα τοῖς τοιούτοις. Σημεῖον δέ· οἰνωμένοι γὰρ
τοιοῦτοι γίνονται, ὅτε μάλιστα τοῖς ^qφαινομένοις ἀκολου-
θοῦσι, καὶ οὐ τῷ οἴνῳ.

^d βαρύτερον X^a. ^e ἰσχνόφωνοι Sylburgius. ^f δέ] δὲ δεῖ Y^a. ^g ἐμπ.
εἰς τὸ β. ? ^h δὲ om. v. ⁱ μὲν om. C^a. ^k ἀποπληξίας X^a. ^l μέρος X^a.
^m ἔσωθεν C^a. ⁿ εἰσω ἀκούεται C^a. Y^a. ^o ἰέναι Y^a. ^p τοῖς τοιούτοις
ταῦτα X^a. ^q φοβουμένοις C^a.

δὲ γελῶντες ἀνέντες τὸν τόνον γελῶσι καὶ κεχηνότες. Ἐκπέμποντες οὖν διὰ τοῦτ' [†]εὐρέως καὶ ^νβραδέως τὸν ἀέρα εἰκότως βαρυνοῦσιν.

- 16 Διὰ τί οἱ ἄγονοι, οἷον παῖδες, γυναῖκες, καὶ οἱ ἤδη γέροντες καὶ οἱ εὐνοῦχοι, ὅξυ φθέγγονται, οἱ δὲ ἄνδρες βαρύν; ^ω Ἡ ^κκαθάπερ ἡ γραμμὴ καὶ τὰ ἄλλα λεπτὰ ἐν διάστημα ἔχει, τὰ δὲ παχέα πλείω, ^νοὕτω καὶ ἡ λεπτὴ φωνὴ ἐν ἄν ἔχει διάστημα. Ῥᾶον δὲ καὶ ποιῆσαι καὶ κινήσαι ἐστὶν ἐν ἡ πλείω. Ἐχόντων οὖν τῶν προειρημένων πνεῦμα ἀσθενές, ^κκινεῖ ^καὐτῷ ἀέρα ὀλίγον. ^α Ἐλάχιστος δὲ ἐστὶν ὁ ἐν διάστημα ἔχων ὅς ἔσται λεπτὸς διὰ τὰ προειρημένα. Καὶ ἡ ἀπ' αὐτοῦ φωνὴ γινομένη τοιαύτη ἡ δὲ λεπτὴ φωνὴ ὀξεῖά ἐστίν. Οἱ μὲν ^βοὖν ἄγονοι διὰ ταῦτα ὀξύφωνοί ^εεἰσιν· οἱ δὲ ἄνδρες ἰσχύοντες τῷ πνεύματι πολλὴν ἀέρα κινοῦσι, πολλὴς δὲ ὦν βραδέως ἂν κινεῖτο καὶ βαρεῖαν φωνὴν ποιεῖ. Ἐποίει γὰρ ἡ τε λεπτὴ καὶ ἡ ταχεῖα κινήσεις ὀξεῖαν φωνήν, ὦν οὐδέτερον ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς συμβαίνει γίνεσθαι.
- 17 Διὰ τί αἱ φωναὶ βαρυτέραι ἡμῖν εἰσὶ τοῦ χειμῶνος; Ἡ ὅτι παχύτερος ὁ ἀήρ ἐστὶ τότε, καὶ ὁ ἐν ἡμῖν καὶ ὁ ἐκτός; Παχυτέρου δὲ ὄντος ^δβραδυτέρα ἡ κινήσεις γίνεται, ὥστε ἡ φωνὴ βαρυτέρα. Ἐτι ὑπνωτικώτεροί ἐσμεν τοῦ χειμῶνος ἢ τοῦ θέρους, καὶ καθεύδομεν πλείω χρόνον· ἐκ δὲ τῶν ὑπνῶν ^κβαρυτέροί ἐσμεν. Ἐν ^φοὖν πλείονα χρόνον καθεύδομεν ἢ ἐγρηγόραμεν (οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ χειμῶν), ἐν τούτῳ ἂν εἴημεν βαρυφωνότεροι ἢ ἐν ^φτοῦναντίον. Τοῦ γὰρ μεταξύ τῆς ἐγέρσεως ὄντος ὀλίγου χρόνου, ἢ ἐν τῷ ὑπνῷ ἕξις ^εγενομένη διαμένει πρὸς τὴν καθύπνωσιν.
- 18 Διὰ τί ἐκ τῶν πότων καὶ τῶν ἐμέτων καὶ ἐν τοῖς ψύχεσι βαρυτέρον φθέγγονται; Ἡ διὰ τὴν ἔμφραξιν τοῦ φάρυγγος τὴν γινομένην ὑπὸ τοῦ φλέγματος; Ἐπικατασπᾶ γὰρ

[†] εὐρέως Ca. Ya. ^ν βραδέως Ca. ^ω ἡ] καὶ Ca. ^κ καθάπου Ka. Oa. ^ν οὕτω] ὥστε Ca. Ka. Oa. Xa. Ya. u. w. ^κ αὐτῷ Oa. ^α ἐλάχιστον Q. Xa. Ya. r. ^β οὖν om. x. ^ε εἰσιν om. Ca. ^δ βαρυτέρα codices. ^ε γινομένη Ya.

ρεσμάτιον εἰς αὐτόν[†] καὶ τοῖς μὲν ὁ ἔμετος ἢ ὁ πότος, τοῖς δὲ ἡ ὥρα καὶ τὸ συμπλήρωμα στενωτέρον ποιεῖ τὸν φάρυγγα, ὥστε βραδυτέρα γίνεται ἡ φορὰ τοῦ πνεύματος. Ἡ δὲ βραδεῖα ἔφορὰ βαρεῖαν ποιεῖ^ῃ τὴν φωνήν.

Διὰ τί ἐγγύθεν^ἰ μὲν ἡ βαρυτέρα μᾶλλον ἐξακούεται, 19 πόρρωθεν δὲ ἤττον; Ἡ διότι ἡ βαρυτέρα φωνὴ πλείω μὲν ἄερα κινεῖ, οὐκ εἰς μῆκος δέ; Πόρρωθεν μὲν οὖν ἤττον ἀκούομεν, διότι ἐπ' ἑλάττω κινεῖται, ἐγγύθεν δὲ μᾶλλον, διότι πλείων ἡμῖν ἀὴρ πρὸς τὸ αἰσθητήριον προσπίπτει. Ἡ δὲ ὀξεῖα^κ πόρρω ἀκούεται, ὅτι λεπτότερα ἐστί, τὸ δὲ^ἰ λεπτὸν^ῃ τὴν εἰς μῆκος αὐξήσιν ἔχει. Λέγοι δ' ἂν τις ὅτι καὶ^ῃ θάττων^ῃ ἐστὶν ἡ ποιούσα αὐτὴν κίνησις. Εἴη δ' ἂν τοῦτο, ° εἰ πυκνὸν μὲν στενὸν δ' εἴη τὸ κινεῖν πνεῦμα τὸν ἄερα. Ὁ τε γὰρ ὀλίγος εὐκίνητότερός ἐστιν ἀὴρ (κινεῖται γὰρ ὀλίγος ὑπὸ τοῦ στενοῦ), καὶ τὸ πυκνὸν πλείους πληγὰς ποιεῖ, αἱ τὸν ψόφον ποιούσιν. Ἰδεῖν δ' ἐστὶ τοῦτο ἐπὶ τῶν ὀργάνων· αἱ γὰρ λεπτότεραι χορδαὶ ὀξύτεραί εἰσι, τῶν ἄλλων τῶν αὐτῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

Διὰ τί ἡ φωνὴ ὀξύτερα φαίνεται τοῖς^ῃ μακροτέραν ἀφε- 20 στηκόσι, τοῦ ὀξέος ὄντος ἐν τῷ ταχέως φέρεσθαι; Τὸ δὲ^ῃ μακροτέρῳ^ῃ φερόμενον^ῃ βραδυτέρον κινεῖται. Ἡ^ῃ ὅτι ἡ^ῃ ὀξύτης^ῃ τῆς φωνῆς οὐ μόνον ἐστὶν ἐν τῷ ταχέως κινεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ^ῃ λεπτότατον ψόφον γίνεσθαι· τοῖς δὲ^ῃ μακροτέραν ἀφεστηκόσιν αἰεὶ^ῃ λεπτότερα ἡ φωνὴ ἀφικνεῖται διὰ τὴν ὀλιγότητα τοῦ ἀέρος τοῦ κινουμένου. ^ῃΜαραίνεται γὰρ ἡ κίνησις, μαραινόμενος δὲ ὁ ἀριθμὸς^ῃ μὲν εἰς τὸ ἐν τελευτᾷ, σῶμα δὲ εἰς διάστημα ἓν, ὃ ἐστὶν ἐν σώματι λεπτότης. Ὁμοίως δὲ [καὶ] ἐν φωνῇ.

† καὶ om. C^a. X^a. Y^a. ῃ φορὰ καὶ βαρεῖαν X^a. Y^a, φορὰ καὶ βαρεῖαν γ. ῃ τὴν om. X^a. Y^a. ἰ μὲν om. C^a. κ πόρρωθεν X^a. ἰ λευκὸν C^a. ῃ τὴν om. C^a. ῃ θάττων C^a. X^a. Y^a. ° εἰ] εἰς C^a. ρ τί] τί ποτε Y^a. ῃ μακρότερον C^a. Y^a, μακροτέρῳ ἂν X^a. ῃ μακρότερον C^a. Y^a. γ. ῃ φερόμενον om. γ. ῃ βραχυτέρον X^a. Y^a. ῃ ὅτι ἡ om. γ. ῃ τῆς φωνῆς et ἐστὶν om. γ. ῃ λεπτότατον] ἐλάττω τὸν γ. ῃ μακρότερον C^a. γ. μακροτέρῳ X^a. ῃ λεπτότερα] ἐλάττων γ. ῃ μαραινεται—φωνῇ om. γ. ῃ εἰς τὸ ἐν μὲν C^a. X^a.

- 21 Διὰ τί καὶ οἱ γεγυμνασμένοι καὶ οἱ ἀσθενεῖς ὁξὺν φθέγγονται; Ἡ ὅτι οἱ μὲν ἀσθενεῖς ὀλίγον ἀέρα κινοῦσιν, ὁ δὲ ὀλίγος τοῦ πλείονος θάπτον φέρεται· οἱ δὲ γεγυμνασμένοι ἰσχυρῶς κινοῦσι τὸν ἀέρα, ὁ δὲ ἰσχυρῶς κινούμενος ἀήρ θάπτον φέρεται. Τὸ δὲ ταχὺ ἐν φορᾷ ἐν φωνῇ ὁξὺν ἐστίν.
- 22 Διὰ τί τοῖς μετὰ τὰ σιτία κεκραγόσιν ἢ φωνὴ διαφθείρεται; Καὶ ^cπάντας ἀν ἴδοιμεν τοὺς ^dφωνασκούντας, οἷον ὑποκριτὰς καὶ χορευτὰς καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς τοιούτους, ἔωθεν τε καὶ νήστευς ὄντας ^eτὰς μελέτας ποιοιμένους. Ἡ τὸ διαφθείρεσθαι τὴν φωνὴν οὐθὲν ἕτερόν ἐστιν ἢ τὸν τόπον διαφθείρεσθαι καθ' ὃν τὸ πνεῦμα διεξέρχεται; Διὸ καὶ οἱ βραγχιῶντες διαφθεύονται τὰς φωνάς, οὐ τῷ ^fτὸ πνεῦμα γίνεσθαι χεῖρον, ὃ ποιεῖ τὴν φωνήν, ἀλλὰ τῷ τετραχύνθαι τὴν ἀρτηρίαν. Ὑπὸ δὲ τῆς θερμασίας τῆς σφοδρᾶς μάλιστα ³τραχύνεσθαι πέφυκεν ^gὁ τόπος οὗτος. Διὸ καὶ οὐθ' οἱ πυρέττοντες ^hοὔτε οἱ σφόδρα πεπυρεχότες εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνεσιν τοῦ πυρετοῦ ἄδειν δύνανται· τετράχυνται γὰρ ὁ φάρυξ αὐτοῖς διὰ τὴν θερμασίαν. Ἀπὸ δὲ τῶν σιτίων εἰκὸς εἶναι τὸ πνεῦμα καὶ πολὺ καὶ θερμόν· τὸ δὲ τοιοῦτον εὐλογόν ἐστι διεξιὸν ἐλκοῦν τε καὶ τραχύνειν τὴν ἀρτηρίαν· τούτου δὲ συμβαίνοντος εἰκότως ἢ φωνὴ διαφθείρεται.
- 23 Διὰ τί, εἴπερ ἢ φωνὴ ἐστίν ἀήρ τις ἐσχηματισμένος καὶ φερόμενος, διαλύεται πολλάκις τὸ σχῆμα, ⁱ ἢ ^k δὲ ἡχώ, ^k ἢ γίνεται πληγέντος τοῦ τοιοῦτου πρὸς τι στερεόν, ^l οὐ διαλύεται αὕτη, ἀλλὰ σαφῶς ^m ἀκούομεν αὐτῆς; Ἡ ὅτι ἀνάκλασις ἐστίν, ἀλλ' οὐ κατάκλασις; Οὕτω δὲ τό θ' ὅλον διαμένει, καὶ δύο μέρη ὁμοιοσχήμονα ἐξ αὐτοῦ γίνεται· πρὸς ὁμοίαν γὰρ γωνίαν ἐστὶν ἢ ἀνάκλασις. Διὸ καὶ ὁμοία γίνεται ἢ τῆς ἡχοῦς φωνῇ τῇ ἐξ ἀρχῆς.

^c πάντες X^a.Y^a, πάντ' v. ^d φωνοῦντας C^a. ^e τὰς δὲ μελέτας C^a. ^f τὸ om. v. ^g οὗτος ὁ τόπος C^a. ^h οὐδὲ codices. ⁱ ἢ] ἢ X^a. ^k δὲ et ἢ om. C^a.X^a.Y^a.y. ^l οὐ] ἢ C^a, καὶ γ. ^m ἀκούομεν—ἀρχῆς] ἀκούεται; ἢ διότι ἀνάκλασις, οὐ κατάκλασις ἐστίν. τοῦτο δὲ ὅλον ἀφ' ὅλου εἰς τὸ πάθος ἀφομοιοῦται· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀέρος ἀνακλᾶται καὶ τοῦ ἐν τῷ κοίλῳ, οὐκ ἀπὸ τοῦ κοίλου γ.

Διὰ τί τῶν μὲν ἄλλων ζῳῶν τὰ νέα καὶ νήπια ὀξύτερον 24
φθέγγονται τῶν τελείων, οἱ δὲ μόσχοι βαρύτερον τῶν τε-
λείων βοῶν; Ἡ ὅτι ἐν ἐκάστῳ γένει τὸ νήπιον ὁμοίον ἐστὶ
τῷ ἐν αὐτῷ θήλει; Τῶν βοῶν δὲ αἱ θήλειαι βαρύτερον φθέγ-
γονται τῶν ἀρρένων, οἱ δὲ μόσχοι ταύταις ὁμοιότεροί εἰσιν
ἢ τοῖς ἄρρεσιν τὰ δὲ ἄλλα τούναντίον.

Διὰ τί, ὅταν ἀχυρωθῶσιν αἱ ὀρχήστραι, ἦττον οἱ χο- 25
ροὶ ^α γεγώνασιν; Ἡ διὰ τὴν τραχύτητα προσπίπτουσα ἡ
φωνὴ οὐ πρὸς λεῖον ^ο τὸ ἔδαφος ἦττον γίνεται μία, ^ρ ὥστ'
^ι ἐλάττων; Οὐ γὰρ συνεχής. Ὡσπερ καὶ τὸ φῶς ἐπὶ τῶν
λείων ^ι μᾶλλον [φαίνει] διὰ τὸ μὴ διαλαμβάνεσθαι τοῖς ἐμ-
ποδίζουσιν.

Διὰ τί ποτε ὁ ^α ἄλς, ὅταν εἰς πῦρ ἐμβληθῇ, ψοφεῖ; Ἡ 26
ὅτι ὁ ἄλς ὑγρὸν ἔχει ^ι οὐ πολὺ, ὃ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἐκπνευμα-
τούμενον καὶ βία ^ι ἐκπίπτει σχίζει τὸν ἄλα; Τὸ ^ω δὲ σχι-
ζόμενον ἅπαν ψοφεῖ.

Διὰ τί ποτε τῶν παιδίων ἓνα, πρὶν ἥκειν τὴν ἡλικίαν ^κ ἐν 27
ἡ σαφηνίζειν ὥρα αὐτοῖς, ^γ φθεγγόμενα καὶ σαφῶς εἰπόντα
πάλιν ὁμοίως διάγουσιν, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ εἰωθὺς χρόνος; Ἡ
δὴ πολλοὶ τέρατα νομίζουσιν εἶναι. Ἡ δὲ ^δ ἓνα λέγεται
καὶ εὐθὺς γινόμενα ^κ φθέγγεσθαι. Ἡ ὅτι ὡς μὲν ἐπὶ πολὺ 2
τὰ πλείω τε τῶν ^α γινομένων γίνεται κατὰ φύσιν, διὸ ὀλίγοις
τοῦτο συμβαίνει, καὶ φύσει ἅμα κατάλληλα τελειοῦται· διὸ
καὶ ἀκούει τε ἅμα καὶ φωνεῖ καὶ ξυνήσι κατὰ τὴν ἀκοὴν καὶ
λέγει καὶ σαφηνίζει. Οὐ μὴν ἀλλὰ πολλάκις οὐκ ἀπαρτίζει 3
τὰ αὐτά, ἀλλὰ τὰ μὲν ξυνήσι πρότερον ἢ τοῦτο τὸ μόριον
ἀπολυθῆναι ^φ διαλέγεται, τοῖς δὲ τούναντίον. Ταῦτα μὲν
^β οὖν οὐκ ἂν διαλεχθεῖη συνετῶς (ἂ γὰρ ἂν ἀκούσωσι, διαλέ-
γονται)· ἀλλ' ὅταν ἦκῃ καιρὸς ἀμφοῖν, ἀποδιδόασιν τὸ κατὰ
φύσιν. Ὅσοις δὲ ἔμπροσθεν ἢ κατὰ τὴν ἀκοὴν αἴσθησις 4

^α γεγόνασιν C^a. X^a. Y^a.

C^a. Y^a.

^ι ἐλάττω X^a.

^ο om. X^a.

^ι οὐ om. C^a.

^γ φθεγγόμενα X^a.

^κ οὖν om. C^a. Y^a.

^ο τὸ δὲ ἔδαφος—μῆ C^a. X^a. Y^a.

^ρ ὥς

^ι μᾶλλον διὰ τὸ λαμβάνεσθαι C^a. X^a. Y^a.

^ι ἐκπίπτει C^a.

^ω δὲ om. X^a.

^κ ἐν om.

^γ φθέγγεσθαι C^a.

^α γινομένων codices.

διακριβοῦται ἐν τῇ ψυχῇ, ᾧ πρώτῳ κινῶσι τὴν φωνὴν καὶ ποιοῦσι λόγον, τούτοις ἐνίοτε γίνεται ἤδη ξυνιῆσι πολλὰ καὶ δυνάμεις τις τοῦ μορίου καὶ ἀπόλυσις, μάλιστα μὲν μετὰ ὕπνον τινά (τούτου δ' αἴτιον ὅτι ὁ ὕπνος καὶ τὰ σώματα ^cνωθρότερα ποιεῖ καὶ τὰ μόρια ἀναπαύσας), εἰ δὲ μή, καὶ
 5 ἄλλην μεταβολὴν λαβόντα τοιαύτην. Πολλὰ δὲ ἔχομεν τοιαῦτα ποιεῖν, ἃ μικρῶν ^dδεῖται καιρῶν· κᾶπειτα οὐκέτι ὁμοίως ἔχει, ὅταν οὕτω τύχη τὸ μόριον ἔχον καὶ ἀπολυθέν· ὅταν ἐπιπολῆς ἢ ἐν τῇ αἰσθήσει ὧν ἐκινήθη διάνοια, κατὰ τὴν
 6 ἀκοὴν τοῦτο ἐπανῆλθε καὶ ἐφθέγγετο. Πολλάκις δὲ ^eκαὶ μέλη καὶ ῥήματα ἐπέρχεται οὐκ ἐκ προαιρέσεως ἡμῖν· ἀλλ' εἰς τὸ πρῶτον προελόμενοι εἵπωμεν, ὕστερον ἄνευ προαιρέσεως λέγομεν ἢ ^fᾄδομεν, καὶ οὐ ^gδύναται ^hἐκ τοῦ στόματος ἐξελθεῖν. Οὕτω καὶ τοῖς παιδίοις, ὅταν συμβῇ τοῦτο ⁱλεπτόν, εἴτα πάλιν καταστῇ εἰς τὴν φύσιν ἐκείνο τὸ μόριον, ἕως ἂν ἡ ὥρα ἔλθῃ ἰσχύσαι αὐτὸ καὶ ἀποκριθῆναι.

28 Διὰ τί ἔνια ψοφεῖ καὶ κινεῖται ἐξαίφνης, οἷον τὰ κιβώτια, οὐδενὸς αἰσθητοῦ κινουντος; Καίτοι κρεῖττον γέγονε τὸ κινεῖν τοῦ κινουμένου. Ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ φθορᾶς καὶ γήρως· ὑπὸ ἀναισθήτου γὰρ φθείρεται τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ χρόνου πάντα. Ἡ ὁμοιὸν τοῦτο τοῖς σταλαγμοῖς καὶ τοῖς ὑπὸ τῶν ἐκφυομένων ^kαἱρομένοις λίθοις; Οὐ γὰρ τὸ
 2 τελευταῖον αἶρει ἢ κινεῖ, ἀλλὰ τὸ συνεχές. Ἐπὶ δὲ τούτου συνέβη ἀναισθήτου ὄντος αἰσθητὴν γίνεσθαι τὴν κίνησιν. Οὕτω δὲ καὶ τὸ περιεχόμενον αἰσθητοῖς χρόνοις κινεῖται καὶ διαιρεῖται εἰς ἀναισθήτα, τῷ δὲ παντὶ καὶ συνεχεῖ ἐκίνησε καὶ ^lδιέφθειρεν. Συνεχές δὲ ἐστὶν οὐκ ἐν τῷ νῦν, ἀλλ' ἐν τῷ ἰορισμένῳ χρόνῳ ὑπὸ τοῦ νῦν.

29 Διὰ τί οἱ χασμώμενοι ἤττον ἀκούουσιν; Ἡ ὅτι τοῦ ἐξ-
 ὄντος πνεύματος ἐν τῇ χάσμῃ πολὺ καὶ εἰς τὰ ὄτα ῥωρεῖ ἔσωθεν, ὥστε καὶ τῇ αἰσθήσει ἐπίδηλον εἶναι τὴν κίνησιν ἣν

^c νωθρότερα Ca. Ya. ^d καιρῶν δεῖται Ca. Ya. ^e καὶ post δὲ om. Ca. ^f οἶδαμεν codices. ^g δύναται Xa. ^h ἐκ τοῦ] ἐκτός Ca, ἐκ Xa. ⁱ ἐπὶ Ca. Ya. ^k λίθοις αἱρομένοις οὕτω γὰρ Ca. ^l ἐφθειρε Xa. Ya.

ποιεῖ περὶ τὴν ἀκοήν, μάλιστα δ' ἐκ τῶν ὕπνων; Ὁ δὲ ψόφος ἤρ ἢ πάθος ἀέρος ἐστίν. Ἀντιπαίοντος οὖν τοῦ ἔσωθεν εἰσέρχεται ὁ ἔξωθεν ψόφος, καὶ ὑπὸ τῆς κινήσεως καὶ τοῦ ἔξωθεν ψόφου ἐκκρούεται ἡ κίνησις.

Διὰ τί ἰσχυρόφωνοι παῖδες ὄντες μᾶλλον ἢ ἄνδρες; ^m Ἡ 30 ὥσπερ καὶ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν αἰεττοὶ κρατοῦσι παῖδες ὄντες, καὶ ὅσοι ἐλάττους οὐ δύναται βαδίζειν, ὁμοίως καὶ τῆς γλώττης οἱ νεώτεροι οὐ δύναται; ⁿ Ἐὰν δὲ παντάπασιν μικροὶ ᾧσιν, οὐδὲ φθέγγεσθαι δύναται ἀλλ' ἢ ὥσπερ τὰ θηρία, διὰ τὸ μὴ κρατεῖν. Εἴη δ' ἂν οὐ μόνον, ἐπὶ τοῦ ἰσχυροφώνου, ἀλλὰ καὶ τραυλοὶ καὶ ψελλοί. Ἡ μὲν οὖν τραυλότης ^o τῷ γράμματός τινος μὴ κρατεῖν, καὶ τοῦτο οὐ τὸ τυχόν, ἢ δὲ ψελλότης τῷ ἐξαίρειν τι, ἢ γράμμα ἢ συλλαβὴν, ἢ δὲ ἰσχυροφωνία ἀπὸ τοῦ μὴ δύνασθαι ταχὺ συνάψαι τὴν ἑτέραν συλλαβὴν πρὸς τὴν ἑτέραν. Ἀπαντα ³ δὲ δι' ἀδυναμίαν τῇ γὰρ διανοίᾳ οὐχ ὑπηρετεῖ ἢ ^p γλωττα. Ταῦτό δὲ τοῦτο καὶ οἱ μεθύοντες πάσχουσι καὶ οἱ πρεσβύται· ἡττον δὲ πάντα συμβαίνει.

Διὰ τί ἡ φωνὴ τρέμει καὶ τῶν ἀγωνιῶντων καὶ τῶν ^q δε- 31 διότων; Ἡ ὅτι σείεται ἡ καρδία τοῦ θερμοῦ ἐξιόντος; Ἀμφοτεράκις δὲ πάσχουσι τοῦτο· καὶ γὰρ τοῖς ἀγωνιώσι συμβαίνει καὶ τοῖς φοβουμένοις. Σειομένης δὲ οὐ γίνεται μία ἡ πληγὴ ἀλλὰ πλείους, ὥσπερ ^r ἡ τῶν παρανευρισμένων χορδῶν.

Διὰ τί οἱ μὲν ἀγωνιῶντες βαρὺ φθέγγονται, οἱ δὲ φο- 32 βούμενοι ὀξύ; Ἡ ὅτι τοῖς μὲν φοβουμένοις καταψύχεται ὁ τόπος ὁ περὶ τὴν καρδίαν, κάτω ὁρμῶντος τοῦ θερμοῦ, ὥστε ὀλίγον αἶρα κινουῖσιν; Ἡ γὰρ ἰσχὺς ἐν τῷ θερμῷ τοῖς δὲ ἄνω φέρεται τὸ θερμόν, ὥσπερ τοῖς αἰσχυνομένοις· δι' αἰσχύνην γὰρ ^s καὶ ἀγωνιώσιν. Τοῖς δὲ αἰσχυνομένοις ἄνω ³ φέρεται πρὸς τὸ πρόσωπον· σημεῖον δὲ ὅτι ἐξέρυθροι γί-

^m ἢ om. Ca. Xa. Ya. ⁿ ἔαν—δύναται om. Ca. ^o τῷ] τοῦ Xa. ^p γλωττα Xa. Ya. ^q δεδιόντων Ca. ^r ἢ] οἱ Ca. ^s καὶ om. Ca. Ya. v.

νονται μάλλον. Συντήκει οὖν καὶ παχὺν ποιεῖ τὸν ἀέρα ^φ 'φθέγγονται'· ὁ δὲ τοιοῦτος βραδέως ὠθεῖται· τὸ δὲ βραδὺ ἐν φωνῇ ^ν βαρὺ ἐστίν.

- 33 Διὰ τί εὐηκοιότερα ἢ νύξ τῆς ἡμέρας ἐστίν; Πότερον ὥσπερ Ἀναξαγόρας φησί, διὰ τὸ τῆς μὲν ἡμέρας σίζειν καὶ ψοφεῖν τὸν ἀέρα θερμαινόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου, τῆς δὲ νυκτὸς ἡσυχίαν ^ω ἔχειν ἅτε ἐκλελοιπότες τοῦ θερμοῦ, εἶναι δὲ μᾶλλον ἀκουστὸν μηθενὸς ὄντος ψόφου; ^η ὅτι διὰ τοῦ κενωτέρου μᾶλλον ἀκουστόν ἐστιν ἢ διὰ τοῦ πλήρους; Ἔστι δὲ τῆς μὲν ἡμέρας ὁ ἀῆρ πυκνὸς ἅτε πεπληρωμένος ὑπὸ τοῦ φωτὸς καὶ τῶν ἀκτίνων, τῆς δὲ νυκτὸς ἀραιότερος διὰ τὸ ἀπεληλυθέναι ἐξ αὐτοῦ τὸ πῦρ καὶ τὰς ἀκτίνας, σώματα ὄντα. ^η ὅτι τῆς μὲν ἡμέρας τὰ σώματα πρὸς πολλὰ τὴν διάνοιαν ^ε ἔλκει· διὸ οὐκ εὐκρινές ἐστι πρὸς τὴν ἀκοήν. Καὶ Ἰτῷ πράττειν ἡμᾶς πάντα μᾶλλον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἢ τῇ νυκτί, καὶ αὐτὰ περὶ τὰς πράξεις ἐστίν. Χωρισθεῖσα δὲ αἴσθησις διανοίας καθάπερ ^α ἀναίσθητον πόνον ἔχει, ὥσπερ εἴρηται τὸ νοῦς ὁρᾷ καὶ νοῦς ἀκούει. Νυκτὸς δὲ τῆς ὀψεως ἀργούσης καὶ τῆς διανοίας μᾶλλον ἡρεμούσης ὁ τῆς ἀκοῆς ^α πόρος μᾶλλον ἀνεωγμένος, καθάπερ τῆς ἡμέρας, δεκτικὸς μὲν ἐστὶ τῶν ἥχων ὁμοίως, ἐξαγγελτικὸς δὲ μᾶλλον ^β τῇ διανοίᾳ διὰ τὸ μήτε αὐτὴν ἐνεργεῖν μήθ' ὑπὸ τῆς ὀψεως παρενοχλεῖσθαι, καθάπερ καὶ τῆς ἡμέρας.

- 34 Διὰ τί οἱ ἄγονοι, οἷον παῖδες καὶ γυναῖκες καὶ οἱ ἤδη γέροντες καὶ οἱ εὐνοῦχοι, ὁξὺ φθέγγονται, οἱ δὲ ἄνδρες βαρύτερον; ^ε Ἡ δι' ἀσθένειαν τοῦ κινούντος μορίου τὸν ἀέρα; Ὀλίγον γὰρ τὸ ἀσθενὲς κινεῖ, ὁ δὲ ὀλίγος ταχὺ φέρεται, ^ε τὸ δὲ ταχὺ φερόμενον ὁξὺ. Ἡ διότι ὁ πόρος ὁ πρῶτος, δι' οὗ ἡ φωνὴ φέρεται, τοῖς μὲν ἀγόνοις μικρός, ὥστε ὀλίγον ἐξ αὐτοῦ τὸ ὠθεῖν τὸν ἀέρα, ὀλίγος δὲ ὢν ταχὺ φέρεται δι'

^τ φθέγγεται Υ^α. ^ν βαρδύ C^α. ^ω ἄγειν ὥστε C^α. ^ε ὅτι] διότι X^α. ^υ τὸ X^α. ^ε ἀναίσθητον τὸν πόνον C^α. ^α μᾶλλον πόρος C^α. ^β τῇ] ἢ τῇ X^α. Y^α, καὶ τῇ C^α. ^ε ἢ om. C^α. X^α. Y^α.

εὐρέος τοῦ ἄνω φάρυγγος· ἀκμάζουσι δὲ καὶ ἀνδρουμένοις
δύσταται οὗτος, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοὺς ὄρχεις, ὥστε καὶ πλείων
ἐστὶν ὁ ὠθούμενος. ^dΒραδύτερον οὖν διῶν βαρὺς γίνεται.

Διὰ τί οἱ ^e ἰσχνόφωνοι οὐ δύνανται διαλέγεσθαι μικρόν; ³⁵
Ἡ ὅτι ἰσχονται τοῦ φωνεῖν, ἐμποδίζοντός τινος; Οὐκ ἴσης
ἰδὲ ἰσχύος οὐδ' ὁμοίας κινήσεως, μὴ ἐμποδίζοντός τε τὴν κί-
νησιν μηδενὸς καὶ ^ε ἐμποδίζοντος, βιάσασθαι δεῖ. Ἡ δὲ
φωνὴ κινήσις ἐστὶ· μεῖζον δὲ φθέγγονται μᾶλλον οἱ τῇ
ἰσχύϊ χρώμενοι. Ὡστ' ἐπεὶ ἀνάγκη ἀποβιάζεσθαι τὸ κω-
λῶν, ἀνάγκη μεῖζον φθέγγεσθαι τοὺς ἰσχυοφώνους.

Διὰ τί ^h δὲ ἀγωνιῶντες ⁱ μὲν μᾶλλον ἰσχνόφωνοι γίνονται, ³⁶
ἐν δὲ ταῖς μέθαις ἦττον; Ἡ ὅτι ^k ἀποπληξία ὁμοιὸν ἐστὶ
τὸ πάθος ^l μέρους τινὸς τῶν ἐντός, ὃ ἀδυνατοῦσι κινεῖν, ἐμ-
ποδίζοντος διὰ τὴν κατάψυξιν; Ὁ μὲν οὖν οἶνος φύσει θερ-
μὸς ὣν λύει τὴν κατάψυξιν μᾶλλον, ἢ δὲ ἀγωνία ποιεῖ· φό-
βος γάρ τις ἢ ἀγωνία, ὃ δὲ φόβος κατάψυξις.

Διὰ τί ^m ἔξωθεν εἰς τὰς οἰκίας ⁿ εἰσακούεται μᾶλλον ἢ ³⁷
ἔσωθεν ἔξω; Ἡ ὅτι ἔσωθεν ὁ ψόφος διὰ τὸ ἀχανές ^o εἶναι
διασπᾶται, ὥστε οὐχ ἱκανὸν ἕκαστον μέρος ἀκουσθῆναι, ἢ
ἦττον; Ἐξωθεν δὲ ἔσω εἰς ἐλάττω τόπον καὶ ἀέρα ἐστῶτα
ἢ φωνὴ βαδίζουσα ἀθρόα ἔρχεται, ὥστε μεῖζον οὖσα ἀκούεται
μᾶλλον.

Διὰ τί οἱ ἰσχνόφωνοι μελαγχολικοί; Ἡ ὅτι τὸ τῇ φαν- ³⁸
τασίᾳ ἀκολουθεῖν ταχέως τὸ μελαγχολικὸν εἶναι ἐστίν, οἱ δὲ
ἰσχνόφωνοι τοιοῦτοι· προτερεῖ γὰρ ἢ ὁρμὴ τοῦ λέγειν τῆς
δυνάμεως αὐτοῖς, ὡς θάπτουν ἀκολουθούσης τῆς ψυχῆς τῇ
φανέντι. Καὶ οἱ τραυλοὶ δὲ ὡσαύτως· βραχύτερα γὰρ τὰ
μόρια ^p ταῦτα τοῖς τοιούτοις. Σημεῖον δέ· οἰνωμένοι γὰρ
τοιοῦτοι γίνονται, ὅτε μάλιστα τοῖς ^q φαινομένοις ἀκολου-
θοῦσι, καὶ οὐ τῇ οἴνῳ.

^d βαρύτερον X^a. ^e ἰσχνόφωνοι Sylburgius. ^f δεῖ] δὲ δεῖ Y^a. ^g ἐμπ.
εἰς τὸ β. ? ^h δὲ om. v. ⁱ μὲν om. Ca. ^k ἀποπληξίας X^a. ^l μέρος X^a.
^m ἔσωθεν Ca. ⁿ εἰσω ἀκούεται Ca. Y^a. ^o εἶναι Y^a. ^p τοῖς τοιούτοις
ταῦτα X^a. ^q φοβουμένοις Ca.

- 39 Διὰ τί τὰ ῥ' πράσα συμφέρεи πρὸς εὐφωνίαν, ἐπεὶ καὶ τοῖς πέρδιξιν; Ἡ ὅτι καὶ τὰ σκόροδα ἐφθὰ λαΐνει, τὰ δὲ ῥ' πράσα γλίσχρότητα ἔχει τινά; ῥ' Ρυπτικὸν δὲ τοῦ φάρυγγος.
- 40 Διὰ τί τὰ μὲν ἄλλα ὀξύτερον ὁ φθέγγεται σφοδρότερα ὄντα, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀσθενῶν; Ἡ διότι ἐλάττω κινεῖ ἀέρα, οὗτος δὲ ἔταχ' διέρχεται, τὸ δὲ ταχὺ ὀξὺν ποιεῖ τὸν ψόφον.
- 41 Διὰ τί ἀκούουσι μᾶλλον κατέχοντες τὸ πνεῦμα ἢ ἔκπνεοντες; Διὸ ὡ καὶ ἐν ταῖς ὀθήραις παραγγέλλουσιν ἑαυτοῖς μὴ πνευστιᾶν. Πότερον ὅτι τὸ αἰσθητικὸν ἄνω ἔρχεται αἰρομένων τῶν φλεβῶν; Καθευδόντων γὰρ κάτω διὸ καὶ μᾶλλον τε ἐκπνεύουσι καθεύδοντες ἢ εἰσπνεύουσι, καὶ ἀνήκοοί εἰσιν. Ἡ καὶ τὸ αἷμα ὁ ἀνέρχεται ἐκπεπνευκότος, ὥστε κενοῦται τὰ ἄνω; Ἀκούουσι δὲ τῷ κενῷ. Ἡ ὅτι ὁ φυσιασμός ψόφος τίς ἐστίν, οὗτος δὲ ἐν τῷ ἐκπνεῖν γινόμενος κωλύει ἀκούειν.
- 42 Διὰ τί θᾶπτον μὲν ψοφοῦσι καὶ πηδῶσιν οἱ μικροὶ ἅλεις, μείζω δὲ ὁ ψοφοῦσι καὶ πηδῶσιν οἱ μεγάλοι; Ἡ διότι οἱ μὲν ταχὺ σχίζονται (οὐ γὰρ πολὺ δὲ δεῖ διελθεῖν τῷ πυρί) διὰ τὴν μικρότητα, οἱ δὲ βραδέως· μείζον γὰρ ἔργον τὸ μείζον διασχίσει ἢ τὸ μικρόν. Ψοφεῖ δὲ ὁ μὲν μικρὸς μικρόν, ἡ γὰρ πληγὴ μικρά, ὁ δὲ μείζων μεγάλη, μεγάλη γὰρ ἡ πληγὴ· ὁ δὲ ψόφος πληγὴ ἐστίν. Καὶ πηδᾷ δὲ μᾶλλον τὸ ἰσχυρότερον, ἂν πληγῇ· ἦττον γὰρ ἐνδίδωσιν.
- 43 Διὰ τί, εἰς πολὺ πῦρ ἑμβάλλη τις τὸ αὐτὸ μέγεθος ἁλός, ἦττον ψοφεῖ ἢ οὐ ψοφεῖ; Ἡ ὅτι φθάνει κατακαυθεῖς πρὶν σχισθῆναι; Καίεται μὲν γὰρ τῷ τὸ ὑγρὸν ἀναλωθῆναι, ψοφεῖ δὲ τῷ σχισθῆναι.
- 44 Διὰ τί οἱ χασμώμενοι ἦττον ἀκούουσιν; Ἡ ὅτι τὸ πνευ-

ῥ' πράσα utrobique Y^a. ὁ φθέγγονται C^a. ἔταχ' X^a. ἔκπνεοντες Y^a. ὡ καὶ om. Y^a. ὀθήραις X^a. ἑαυτοῖς X^a. ἔρχεται τῶν φλεβῶν συναιρουμένων ἀραιουμένων καθευδόντων κάτω, διὸ καὶ μᾶλλον ἐκπνεύουσιν Y^a, omissis καθεύδοντες—εἰσιν. εἰσπνεύουσι C^a, εἰσπνεύοντες X^a, Y^a. ὁ ἀνέρχεται καταπεπνευκότων Y^a. φυσιασμός C^a, φύσει ὁ ἀσθμός Y^a. ἐστίν om. Y^a. ἐκπνεῖν Y^a. γινόμενος C^a, Y^a. οἱ ἅλεις οἱ μικροὶ X^a. ὁ ψοφῶσι X^a, Y^a. ἑμβάλλη Q, C^a, Y^a.

μα ἐναπολαμβάνουσιν, τὸ δὲ ἀπολαμβάνόμενον πνεῦμα περὶ τὰ ὦτα ἀθροίζεται. Σημεῖον δέ· ἐν γὰρ τοῖς ὡσὶ ψόφος γίνεται ὅταν χασμῶμεθα. Τὸ ^k δὲ ἀπολαμβάνόμενον πνεῦμα κωλύει ἀκούειν. Ἔτι δὲ καὶ φωνὴ τις γίνεται τῶν χασμωμένων· τοῦτο δὲ κωλυτικὸν τοῦ ἀκούειν. Καὶ συμ-
πιέζεσθαι ἀναγκαῖον τὰς ἀκοὰς διασπώμενον τοῦ ¹ στόματος.

Διὰ τί τῆς φωνῆς, ἐπειδὴ ῥύσις τίς ἐστι, φύσιν ἐχούσης 45
^m ἄνω φέρεσθαι, μᾶλλον ἐστὶν εὐήκοος ἄνωθεν κάτω ἢ κάτω-
θεν ἄνω; Ἡ ὅτι ἡ φωνὴ ἀήρ τίς ἐστι μεθ' ὑγροῦ· βαρυνό-
μενος οὖν οὗτος ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ φέρεται κάτω καὶ οὐκ ἄνω·
τοῦ γὰρ ὑγροῦ κατὰ φύσιν ἡ κάτω φορά. Διὸ τοῖς κάτω
μᾶλλον ἀκούεται. Ἡ τοῦτο μὲν ὑπὸ τῆς τοῦ ζῆφου φωνῆς
μόνον γίνεται (αὕτη γὰρ μεθ' ὑγροῦ), τὸ δὲ συμβαῖνόν ἐστι
καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ψόφων; Καθάπερ οὖν ἡ ὄψις, εἰς ⁿ μὲν ²
ἄνωθεν κάτω προσπέσῃ, τὴν ἀνάκλασιν ἄνω ποιεῖται, κάτω-
θεν δὲ ἄνω προσπεσοῦσα ἀνεκλάσθη κάτω, τὸν αὐτὸν τρόπον
ἡ φωνὴ ἡ φύσιν ἔχουσα ἄνω φέρεσθαι, προσκόψασα τῷ ἐξ
ἐναντίας ἀέρι, βιάζεσθαι μὲν οὐ δύναται πλείονα ὄντα καὶ
βαρύτερον, ἀνακλασθεὶς δὲ ὁ κινηθεὶς ἀήρ ἐπὶ τὸναντίον
ἠνέχθη κάτω, διὸ καταχεόμενος ἀκούεται ^o κάτω μᾶλλον.
Τοιοῦτο δὲ καὶ τὸ περὶ τὴν ἡχὴ συμβαῖνον ἐστίν, ἀνάκλασις
τῆς φωνῆς ἐπὶ τὸναντίον.

Διὰ τί μεθύνωντων μᾶλλον ἀπορρήγνυνται ἡ φωνὴ ἢ νηφόν- 46
των; Ἡ ^p διὰ τὸ πεπληρῶσθαι ταχέως ^q ἀπορρηγνύσας τὴν
φωνήν; Σημεῖον δὲ τούτου· ^r οὔτε γὰρ οἱ χοροὶ μελετῶσιν
ἐξ ἀρίστου ^s οὔτε οἱ ὑποκριταί, ἀλλὰ νήστευοντες. Ἐν δὲ
τῇ μέθῃ ^t πληρέστεροι ὄντες εὐλόγως μᾶλλον ἀπορρήγνυνται
τὰς φωνάς.

Διὰ τί ποτε τῶν ὀξυτέρων φωνῶν πορρώτερον ἀκούουσιν; 47
Ἡ διότι τὸ ὀξὺ ἐν φωνῇ ταχύ ἐστι, θάπτον δὲ κινεῖται τὰ

^k δὴ Υ^a. ¹ σώματος Χ^a. Υ^a, πνεύματος pr. C^a. ^m ἄνωθεν Q. Χ^a.
ⁿ μὴ C^a. ^o κάτω om. C^a. ^p διότι τῷ Υ^a. ^q ἀπορρηγνύσι C^a. Χ^a. Υ^a. v. y.
^r οὔτε] ὅτε v. ^s οὔτε οἱ] οὐχ y. ^t πληρέστατοι y.

βία μᾶλλον φερόμενα, τὰ δὲ σφοδρότερον φερόμενα ἐπὶ πλεόν φέρεται.

48 Διὰ τί κατέχοντες τὸ πνεῦμα μᾶλλον ἀκούομεν; Ἡ ὅτι ἡ ἀνάπνευσις ψόφον τινὰ παρέχει. Εἰκότως οὖν τότε μᾶλλον ἀκούομεν, ὅταν ᾗττων ὁ ψόφος ᾗ ᾗττων γὰρ ὁ ψόφος, ὅταν κατέχωμεν τὸ πνεῦμα.

49 Διὰ τί τὸ μὲν φῶς οὐ διέρχεται διὰ τῶν πυκνῶν, λεπτότερον ὃν καὶ πόρρω ὃν καὶ θάπτον, ὁ δὲ ψόφος διέρχεται; Ἡ διότι τὸ μὲν φῶς κατ' εὐθείαν φέρεται, ὥστε ἂν ἀντιφράξῃ τι τὴν εὐθυρίαν, ὅλως ᾠποκέλεισται, ὁ δὲ ψόφος φέρεται καὶ οὐκ εὐθὺ διὰ τὸ πνεῦμα εἶναι; Διὸ πανταχόθεν ψοφοῦντες ἀκούομεν, καὶ οὐ μόνον τῶν κατ' εὐθυρίαν τοῖς ὤσιν.

50 Διὰ τί ποτε οἱ μὲν γελῶντες βαρὺ φθέγγονται, οἱ δὲ κλαίοντες ὀξύ; Ἡ διότι ἀπὸ τῶν ᾠσυντόνων ὀξεῖα ἡ φωνή, τὸ δὲ ὀξύ ἐστὶν ἀσθενές; Ἀμφω δὲ ταῦτα μᾶλλον τοῖς κλαίουσιν ὑπάρχει· καὶ γὰρ συντέτανται μᾶλλον οἱ κλαίοντες καὶ ἀσθενέστεροί εἰσιν.

51 Διὰ τί, εἴπερ ἡ φωνὴ ἀήρ τις ἐσχηματισμένος ἔστί, φερόμενη διαλύεται πολλάκις τὸ σχῆμα, ᾠ ᾠ δὲ ἡχώ, ᾠ ἡ γίνεταί πληγέντος τοῦ τοιούτου πρὸς τι στερεόν, οὐ διαλύεται, ἀλλὰ σαφῶς ἀκούομεν; Ἡ διότι ἀνάκλασις ἐστίν, οὐ κατάκλασις; Τοῦτο δὲ ὅλον ἀφ' ὅλου. Εἴτα τὸ πάθος ἀφ' ὁμοίου· ἀπὸ γὰρ τοῦ αἵρος ἀνακλᾶται ἐν τῷ κοίλῳ, οὐκ ἀπὸ τοῦ κοίλου.

52 Διὰ τί ἐνός τε καὶ πολλῶν φθεγγομένων ἅμα οὔτε ἴσος ὁ φθόγγος, οὔτε ἐπὶ πλείον ᾠγεγωνόσιν ὡς κατὰ λόγον εἰς τὸ πόρρω; Ἡ ὅτι ἕκαστος τὸν καθ' αὐτὸν αἶρα προωθεῖ, ἀλλ' οὐ τὸν αὐτόν, πλὴν ἐπὶ μικρόν; Ὅμοιον δὲ συμβαίνει ὥσπερ ἂν εἰ πολλοὶ ᾠ μὲν εἶεν οἱ βάλλοντες, ἕκαστος μέντοι

ᾠ ᾠττων—ᾠττων Y^a. ᾠ ἀποκέλειται Y^a. ᾠ συντόνων X^a. ᾠ ἐστί, καὶ φ. Ca.X^a.Y^a. ᾠ ᾠ] ᾠ Ca, ᾠ ᾠ Y^a. ᾠ δὲ om. Ca.Y^a. ᾠ ᾠ om. Y^a. ᾠ γεγωνόσιν Y^a. ᾠ μὲν om. Ca.

λίθῳ ἐτέρῳ, ἢ οἷ γε πλείστοι. Οὐτε γὰρ ἐκεῖ ^ε πόρρω ² οὐθὲν ἀφίξεται βέλος, ἢ οὐ κατὰ λόγον, οὔτε ἐνταῦθα. Οὐ γὰρ ἐνὸς ἢ τοσαύτῃ φωνῇ ἀλλὰ πολλῶν. Ἐγγύθεν μὲν οὖν κατὰ λόγον πολλὴ φαίνεται ἡ φωνή (καὶ γὰρ τὰ βέλη πλείω τεύχεται τοῦ αὐτοῦ), πόρρωθεν δὲ οὐκέτι.

Διὰ τί ἀγωνιῶντες μὲν βαρύτερον φθέγγονται, φοβού- 53
μενοι δὲ ὀξύτερον; Καίτοι ^ι καὶ ἡ αἰδὼς φόβος τίς ἐστιν. Ἡ διαφέρει πολὺ τὸ πάθος; Οἱ μὲν γὰρ αἰδούμενοι ἐρ-
θριῶσιν (ἡ δὲ ἀγωνία αἰσχύνῃ τίς ἐστιν), οἱ δὲ φοβούμενοι
ὠχριῶσιν. Φανερόν οὖν ὅτι τοῖς μὲν φοβουμένοις ἐκλείπει ²
ἄνωθεν τὸ θερμόν, ὥστε κινεῖ ἀσθενὲς ὃν ὀλίγον αέρα τὸ
πνεῦμα, τὸ δὲ ὀλίγον ταχὺ ^ε φέρεται, τὸ δὲ ταχὺ ἐν φωνῇ
τὸ ὀξύ· τοῖς δὲ αἰδουμένοις ἄνω ἔρχεται τὸ θερμόν περὶ τὰ
στήθη. Σημεῖον δὲ ὅτι γίνονται ἐξέρυθροι. Πολὺν δὲ κινεῖ
αέρα ἢ πολλὴ δύναμις, τὸ δὲ πολὺ βραδέως φέρεται, τὸ δὲ
βραδὺ ἐν φωνῇ βαρύν.

Διὰ τί ἰσχνόφωνοι γίνονται; ^h Ἡ αἴτιον ἡ κατάψυξις 54
τοῦ τόπου ^φ ^ι φθέγγονται, ^k ἢ ὥσπερ ἀποπληξία τοῦ μέρους
τούτου ἐστίν; Διὸ καὶ θερμαινόμενοι ὑπὸ οἴνου καὶ τοῦ λέ-
γειν συνεχῶς ῥᾶον συνεύρουσι τὸν λόγον.

Διὰ τί μόνον τῶν ἄλλων ζώων ἄνθρωπος γίνεται ἰσχνό- 55
φωνον; Ἡ ὅτι λόγου κοινωνεῖ μόνον, τὰ δὲ ἄλλα φωνῆς;
Οἱ δὲ ἰσχνόφωνοι φωνοῦσι μὲν, ^ι λόγον δὲ οὐ δύναται
συνεῖρειν.

Διὰ τί τοῦ μὲν χειμῶνος ὀξύτερον φθέγγονται ^m καὶ 56
νήφοντες, ⁿ θέρους δὲ καὶ μεθύνοντες βαρύτερον; Ἡ ὅτι
ὀξυτέρα μὲν ἐστίν ἡ ταχυτέρα, ταχυτέρα δὲ ἐστίν ἡ ἀπὸ
συντεταμένου φωνή; Τῶν δὲ νηφόντων καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τὰ
σώματα συνέστηκε μᾶλλον ἢ μεθύοντων καὶ ἐν τῷ θέρει· τὸ
γὰρ θερμόν καὶ αἱ ἀλαί διαλύουσι τὰ σώματα.

Διὰ τί ἡ φωνὴ ὕστατον τελειοῦται τοῖς ἀνθρώποις τῶν 57

^ε πόρρωθεν X^a. ^ι καὶ om. C^a. ^ε τρέφεται τὸ δὲ ἐν φωνῇ ταχὺ X^a.
^h ἢ] καὶ ἢ X^a. ^ι φθέγγεται Y^a.v. ^k ἢ] καὶ C^a.X^a.v. ^ι λόγῳ C^a.Y^a.
^m καὶ νήφοντες om. X^a. ⁿ τοῦ δὲ θέρους X^a.

φθεγγομένων; Ἡ διότι πλείστας ἔχει διαφορὰς καὶ εἶδη; Τὰ γὰρ ἄλλα ζῶα ἢ οὐθὲν γράμμα ἢ ὀλίγα διαλέγονται. Τὸ δὲ ποικιλώτατον καὶ πλείστας ἔχον διαφορὰς ἀνάγκη ἐν πλείστῳ χρόνῳ ἀποτελεῖσθαι.

- 58 Διὰ τί ἡ μὲν ὄψις οὐ διέρχεται διὰ τῶν στερεῶν, ἡ δὲ φωνὴ διέρχεται; Ἡ ὅτι τῆς μὲν ὄψεως μία φορὰ ἡ κατ' εὐθείαν (σημεῖον δὲ αἶ τε τοῦ ἡλίου ἀκτίνες, καὶ ὅτι ἐξ ἐναντίας μόνον ὁρῶμεν), τῆς δὲ φωνῆς πολλαί; Ἀκούομεν γὰρ πανταχόθεν. Ὅταν οὖν κωλυθῇ κατ' εὐθείαν ἐκπίπτειν διὰ τὸ μὴ κατ' ἀλλήλους εἶναι τοὺς πόρους, ἀδυνατεῖ διο-
 2 ρᾶν. Ὁ δὲ ἀήρ καὶ ἡ φωνή, ἅτε πανταχοῦ φερομένη, διὰ παντὸς διαπίπτει καὶ ἀκούεται. Ἐν δὲ τοῖς ὑγροῖς αἱ μὲν ὄψεις διορῶσιν, αἱ δὲ φωναὶ οὐκ ἀκούονται ἢ μόλις, λεπτοτέρου ὄντος τοῦ ὑγροῦ ἢ τῆς γῆς, ὅτι οἱ πόροι μικροὶ καὶ πυκνοὶ καὶ κατ' ἀλλήλους, ὥστε οὐ κωλύεται ἡ ὄψις
 3 οὐθυναπορεῖν. Διὰ τοῦτο καὶ διὰ μὲν τῆς ὑέλου διορᾶται πυκνῆς οὕσης, διὰ δὲ τοῦ νάρθηκος ἀραιοῦ ὄντος οὐ διορᾶται. Ἐπὶ τῆς μὲν οἱ πόροι κατάλληλοι, τῶν δὲ παραλλάττοντες οὐδὲν δ' ὄφελος εἶναι μεγάλους, ἐὰν μὴ κατ' εὐθείαν ὦσιν. Ἡ δὲ φωνὴ οὐκ ἀκούεται, ὅτι ἐλάττω τὰ διάκενα τὰ ἐν τῷ ὕδατι τοῦ ἀέρος, ὥστε οὐ δύναται δέχεσθαι, οὐδὲ μέναι τὴν
 4 φωνήν, ἀλλὰ μόλις ἢ μετὰ φωνῆς. Ἡ γὰρ φωνὴ ἀήρ τις. Οὐ γὰρ ἅπαν τὸ μανότερον ἢ δικτικώτερον, ἀν μὴ καὶ οἱ πόροι ὦσιν ἀρμόττοντες τῷ ἰδιόντι. Ὡστ' οὐδὲ ὁ συνετικώτερον εἰς αὐτό, ἀν μὴ δεκτικοὶ ὦσιν οἱ πόροι τῶν σωμάτων. Καίτοι τὸ μανὸν μαλακὸν καὶ δυνάμενον εἰς αὐτὸ
 5 συνιέναι. Ἀλλ' ἔνια κωλύεται διὰ τὴν ἰσχυρότητα τῶν πόρων, οἷον ἡ ὑέλος ταύτης γὰρ οὐ συνάγονται, μανοτέρας οὕσης τοῦ νάρθηκος, διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ὕδωρ καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον. Ὡστε καὶ τότε φανερόν, διότι τοῦ μανοῦ καὶ μαλακοῦ ἢ αὐτοῦ ὄντος ἢ παραπλησίον

ο εὐθυναπορεῖν X^a. ρ οὐκ—φωνή om. C^a. q δικτικώτερον X^a. r δι-
 έντι codices. s συνετικώτερον C^a. Y^a. v, συνετικώτερον X^a. t σμικρό-
 τητα C^a.

τὴν φύσιν, οὐ τὸ μανότερον μᾶλλον συνάγεται εἰς αὐτό· ἡ γὰρ αὐτὴ αἰτία πάντων.

Διὰ τί γίνεται ἐλάττων μὲν ἡ φωνὴ ἐξαιρουμένων, ὁμοία 59 δὲ τὸν χαρακτῆρα; Ἡ ὅτι ἐμέμικτο αὐτοῖς; Τὸ δὲ μεμιγμένον οὐ τῇ μὲν ἐστὶ τῇ δὲ οὐ, ἀλλὰ πάντῃ. Ὅμοίως οὖν πανταχόθεν ἐξαιρουμένων συνέρχεται ὁμοίως, ὥστ' ἐλαττόν τε ἀνάγκη καὶ ὅμοιον εἶναι.

Διὰ τί ἰσχυρόφωνοι γίνονται; Πότερον διὰ θερμότητα 60 προπετέστεροί εἰσιν, ὥστε προσπταίνοντες ἐπίσχουσιν, ὥσπερ οἱ ὀργιζόμενοι; Καὶ γὰρ οὗτοι πλήρεις ἄσθματος γίνονται. Πολὺ μὲν οὖν τὸ πνεῦμα ὕσμβαίνει. Ἡ δὲ 2 τὴν ζέσιν τοῦ x θερμοῦ ἀσθμαίνουσιν, διὰ τὸ πολὺ εἶναι καὶ μὴ φθάνειν ὑπεξίον τῷ τῆς ἀναπνοῆς καιρῷ; Ἡ μᾶλλον τούναντίον κατὰ ψυξιν ἢ θερμότης τοῦ τόπου φ θέγονται, ὥσπερ ἀποπληξία τοῦ μέρους τούτου; Διὸ καὶ θερμαινόμενοι ὑπὸ οἴνου καὶ τοῦ λέγειν συνεχῶς ῥᾶον συνείρουσι τὸν λόγον.

Διὰ τί τοῦ χειμῶνος αἱ φωναὶ βαρύτεραι; Ἡ ὅτι πα- 61 χύτερος ὁ ἀήρ, παχυτέρου δὲ ὄντος βραδύτερα ἡ κίνησις, ὥσθ' ἡ φωνὴ βαρυτέρα. Ἡ ὃ διότι διὰ τῶν c στερνῶν βραδύτερον χωρεῖ ὁ ἀήρ, d συμφράττεται δὲ τὸ περὶ τὸν φάρυγγα e ὑπὸ τε τοῦ ψυχροῦ καὶ τοῦ ἐπιρρέοντος φλέγματος.

Διὰ τί τὰ παιδία καὶ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ εὐνούχοι καὶ οἱ 62 γέροντες φθέγονται ὀξύ; Ἡ ὅτι θάττων κινήσις ἐστὶν ἢ ὀξύτερα; Ἔστι δὲ τὸ αὐτὸ πλείονος δυσκινήτοτερον, ὥστε οἱ ἐν ἀκμῇ πλείω συνεπισπῶνται τὸν ἀέρα· οὗτος οὖν ε βραδύτερον ἰὼν h βαρυτέραν παρασκευάζει τὴν φωνήν. Ἐν δὲ τοῖς παιδίοις καὶ ευνούχοις διὰ τὸ ἐλάττω ἔχειν ἐναντίως. Τρέμειν δὲ τοὺς πρεσβύτας οὐ δυναμένους κρατεῖν, i ὥσπερ 2

ν συμβαίνει Y^a. w ἡ om. Ca.X^a.Y^a. x θυμοῦ Ca.Y^a. y φθέγ-
γεται Ca.Y^a. z τί χειμῶνος ὄντος αἱ y. a ὡς y. b ὅτι y. c στενῶν y.
d συμφράττονται δὲ τὰ y. e ὑπὸ τε] τῇ ποιότητι y. f ἡ om. Ca.Y^a.
ε βραδύτερος Ca.X^a. h βραδυτέραν codices. i ὥσπερ—κρατεῖν om. Ca.

τοῖς ἀδυνάτοις καὶ παιδίοις, ὅταν μακρὸν ξύλον λάβωσιν ἀπ' ἄκρου, τὸ ἕτερον ἄκρον σείεται διὰ τὸ μὴ κρατεῖν. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ^kπρεσβῦται ¹τρέμουσιν. Τὸ αὐτὸ δὲ ὑποληπτέον καὶ ἐπὶ τῶν ἀγωνιώντων καὶ φοβουμένων καὶ ³ρί- γόντων αἴτιον τοῦ τρόμου τῆς φωνῆς. Τοῦ γὰρ ἔχοντος τὴν φωνὴν τοιαύτην, τῶν τοιούτων παθῶν εἴσω περιεσθηκότος τοῦ πλείστου, λοιπὸν ὀλίγον ὃν οὐ δύναται κρατεῖν τῆς φωνῆς· διὸ καὶ σείεται καὶ τρέμει. Διὸ καὶ οἱ τεχνικοὶ τῶν συνειδότην ὅτι ἀγωνιῶσι μικρὸν διαλέγονται ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἄχρι οὗ ἂν καταστῶσιν· μικρὰς γὰρ οὔσης τῆς φωνῆς ῥᾶον κρατοῦσιν.

ΙΒ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΤΑ ΕΥΩΔΗ.

Διὰ τί τῶν θυμιαμάτων ἦττον αἰσθάνονται πλησίον ὄν-
τες; Πότερον ὅτι ἀκρατεστέρα κερασθεῖσα ἢ ἀπόρροια τῷ
ἀέρι ἡδίων, ὥσπερ ἢ σμύρνη τῶν ἱατρῶν; Ἡ καὶ τούναντίον
εἴη ἂν, ὥστε ἀφαιρεῖσθαι τὸ πῦρ τὴν ὁσμὴν διὰ τὸ καίειν;
Ἡ γὰρ ὁσμὴ θυμιωμένων. Διὸ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθράκων οὐκ
ᾄζει, πορρώτερον δὲ καθαρώτερον φαίνεται καὶ λεπτότατον
τοῦτο.

- 2 Διὰ τί αἱ ὁσμαι ἦττον εὐώδεις τῶν θυμιαμάτων καὶ τῶν
ἀνθῶν ^mἐκ τοῦ ἐγγύς; Πότερον ὅτι συναπέρχεται τῇ ὁσμῇ
καὶ γῆς μόρια, ἃ προκαταφέρεται διὰ βάρους, ὥστε καθαρὰ
πορρώτερον γίνεται ⁿἢ ὁσμή; Ἡ οὔτε ἐγγύς οὔσης τῆς
ἀρχῆς πλείστον γίνεται τὸ ρέον, οὔτε λίαν πόρρω; Τὸ μὲν
γὰρ ^oοὐπω πολὺ, τὸ δὲ διασπάται.
- 3 ^pΛέγεται γὰρ ὡς εὐώδη γίνεται τὰ δένδρα εἰς ἅπερ ^qἂν
ἢ ἱρίς κατασκήψῃ. Πότερον οὖν ἀληθές ἐστίν ἢ ψεῦδος;
Καὶ εἰ ἀληθές, ^rδιὰ τίν' αἰτίαν εἴη τὸ συμβαῖνον; Ὅτι μὲν
οὖν οὔτε πάντα οὔτε αἰεὶ, δηλον· πολλάκις γὰρ ἢ ἱρίς μὲν
²γέγονε, τὰ δὲ δένδρα οὐθὲν ^sἐπίδηλα φαίνεται. Ὅταν τε

^k πρεσβύτεροι K^a.O^a.s.w. ¹ post τρέμουσιν Q.K^a.N^a.O^a.Y^a.s.w.x.
addunt διὰ τὸ μὴ κρατεῖν. ^m ἐκ τοῦ ἐγγύς om. C^a.X^a.Y^a. ⁿ ἢ ὁσμὴ
om. C^a. ^o οὕτω X^a. ^p λέγεται—κατασκήψῃ] hæc post συμβαῖνον
ponunt C^a.X^a.Y^a. ^q ἂν om. C^a. ^r διὰ τίν'] δι' C^a X^a.Y^a. ^s ἐπί-
δηλον X^a.

γένηται τοῦτο, οὐκ ἐν πάσῃ γίνεται ὕλη, ἐπεὶ συμβαίνει γὰρ ποτε· διὸ καὶ λέγεται. Τὸ δ' αἴτιον κατὰ συμβεβηκὸς τῇ ἱριδι ἀποδοτέον, ἄλλως τε καὶ εἰ μὴ ἐστὶ τις φύσις ἡ ἱρις, ἀλλὰ τῆς ὀψευος πάθος ἀνακλωμένης. Γίνεται δέ, ὥσπερ ³ ἐλέχθη, οὐχ ὁπωσοῦν ἐχούσης τῆς ὕλης τὸ πάθος· οὔτε γὰρ ἐν τοῖς χλωροῖς δένδροις οὔτε ἐν τοῖς αὐοῖς, ἀλλ' ἐν τῇ ἑμπεπρησμένη ὕλῃ φασὶν οἱ νομοεῖς μετὰ τὰ ἐπὶ τῇ ἱριδι ὕδατα γίνεσθαι ἐπίδηλον τὴν εὐωδίαν, καὶ μάλιστα ^x οὐ ἂν ἀσπάλαθος ἢ καὶ ῥάμνος καὶ ὦν τὰ ἄνθη εὐώδη ἐστίν. Αἷ- ⁴ τιον δὲ τῆς εὐωδίας ἐστίν, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· διαθέρμουν γὰρ καὶ διακεκαυμένης οὐσης, ὃ ἂν ἐκφύσῃ, τὸ πρῶτον εὐώδες ὄξει. Τὰ γὰρ πυρούμενά πως τῶν ὑγρότητα ἐχόντων ὀλίγην εὐώδη γίνεται· πέττει γὰρ τὸ θερμὸν ταύτην. Διὸ καὶ τῆς ὅλης γῆς εὐωδέστερα ^y τὰ πρὸς τὸν ἥλιον τῶν πρὸς ἄρκτον ^z ἐστίν. Τούτων δὲ τὰ πρὸς ἑω τῶν πρὸς μεσημ- ⁵ βριαν, ὅτι ^a γαιώδης μᾶλλον ὁ τόπος ὁ περὶ τὴν Συρίαν καὶ ^b Ἀραβίαν ἐστίν, ἡ δὲ Λιβύη ἀμώδης καὶ ἄνικμος. Δεῖ γὰρ μήτε πολλὴν εἶναι τὴν ἱκμάδα, ἄπεπτος γὰρ ἐστὶν ^c ἡ πολλή, μήτε ἄνικμον, οὐ γὰρ γίνεται ἀτμῖς. Ὁ συμβαίνει καὶ περὶ τὴν ^d νεόκαυστον ὕλην καὶ τὸ γένος τοιαύτην ὥστε ἔχειν εὐωδίαν σὺν αὐτῇ. Δηλοῖ δὲ τοῖς ἄνθεσιν ἀφήσι ⁶ γὰρ ἐν τούτοις τὴν ὁσμήν. Δοκεῖ δὲ ἐν οἷς ἂν ἐνσκήψῃ ἡ ἱρις γίνεσθαι, ὅτι οὐδὲν ἄνευ ὕδατος οἶόν τε γίνεσθαι· βραχεῖσά τε γὰρ ἡ ὕλη καὶ τῷ ἐνόντι θερμῷ πέψασα τὴν ἐν αὐτῇ γινομένην ἀτμίδα ἀφήσιν. ^e Οὔτε πολὺ τὸ ὕδωρ δεῖ εἶναι· ^f ἐκκλύζει γὰρ τὸ πολὺ λίαν, καὶ σβέννυσι τὴν θερμότητα τὴν ἐνυπάρχουσαν ἀπὸ τῆς πυρώσεως. Τὰ δὲ μετὰ ⁷ τὴν ἱριν ὕδατα οὐ πολλὰ γίνεται ἀλλὰ ^g μέτρια ὡς εἰπεῖν. Καὶ ἐὰν πολλαὶ γίνωνται ἱριδες, οὐ πολὺ γίνεται, ἀλλὰ

^t τοῖς ante χλ. om. X^a. ^v πεπρησμένη C^a. ^w ἱριδι δ' ὕδατα X^a.
^x οἱ C^a. Y^a, ἴσως ὅπου margo X^a, οἷον K^a. X^a. s. ^y τὰ πρὸς τὸν ἥλιον
εὐωδέστερα X^a. Y^a. ^z εἰσι Y^a. ^a γαιώδης et syrriān C^a. ^b ἀραβίαν
C^a. X^a. ^c ἡ πολλή ἐστι C^a. ^d νεόκαυστον Y^a. ^e præstat οὐδέ. ^f ἐκλύ-
ζει C^a. Y^a. ^g μετρίως ὡς C^a. X^a.

πολλάκις μὲν ὀλίγων δέ. Διὸ εἰκότως τούτου γινομένου, οὐθὲν ἄλλο ὀρῶντες διάφορον πλὴν τὴν ^h ἱριν, ταύτῃ τὴν αἰτίαν προσέθεσαν τῆς εὐδίας.

- 4 Διὰ τί τὰ ἄνθη καὶ τὰ θυμιώμενα πόρρωθεν μᾶλλον ἥδιον ὄζει, ἐγγύθεν δὲ τὰ μὲν ποωδέστερον τὰ δὲ καπνώδέστερον; Ἡ ὅτι ἡ ὁσμὴ θερμότης τίς ἐστὶ καὶ τὰ εὐώδη θερμά, τὸ δὲ θερμὸν κοῦφον, ὥστε διὰ μὲν ⁱ τοῦτο πορρωτέρω διόντων ἀμιγεστέρα γίνεται ἡ ὁσμὴ τῶν συμπαραπομένων ὁσμῶν ἀπὸ τῶν φύλλων καὶ τοῦ καπνοῦ, ὄντος ὑδατώδους ἀτμοῦ, ^k πλησίον δὲ ὄντων τὰ μεμιγμένα αὐτοῖς συνόζει ἐν οἷς ἐστίν.
- 5 Διὰ τί ^l πάντα μᾶλλον ὄζει κινούμενα; Ἡ ὅτι ^m ἀναπύμπλησι πλείω αέρα ἢ ⁿ ἡσυχάζοντα; Διαπέμπεται οὖν ἡ ὁσμὴ θάττον ^o οὕτω πρὸς τὴν αἴσθησιν ^p ἡμῶν.
- 6 Διὰ τί τοῦ χειμῶνος ἦττον ὁσφραίνόμεθα, καὶ ἐν τοῖς πάγεσιν ἥκιστα; Ἡ ὅτι ὁ ἀήρ ἀκινήτοτερός ἐστιν ἐν τῷ ψύχει; Οὐκὸν ἀφικνεῖται ὁμοίως ἡ κίνησις ἢ ἀπὸ τοῦ σώματος τοῦ τὴν ὁσμὴν ἔχοντος διὰ τὴν δυσκινήσιάν τῆς ἀποροῆς καὶ τοῦ αἵματος ἐν ^φ ἐστίν.
- 7 Διὰ τί δριμύτερον ὄζει τῶν ἀρωμάτων ἐπὶ τέφρας θυμιωμένων ἢ ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ μᾶλλον καὶ πλείω χρόνον τὴν αὐτῶν ὁσμὴν ἔχει ἐπὶ τῆς τέφρας θυμιώμενα; Ἡ ὅτι ἀπεπτοτέρα ἐστὶν ἡ ὁσμὴ ἐπὶ τῆς τέφρας· διὸ καὶ ^q πλείων. Τὸ δὲ πῦρ παχὺ πέττον αὐτῶν τὴν δύναμιν, ἀλλοιοῖ τὴν ὁσμὴν· ἡ γὰρ πέψις ἀλλοιώσις ἐστὶ τοῦ πεττομένου.
- 8 Διὰ τί ἥδιον ὄζει τῶν ρόδων ὣν ὁ ὀμφαλὸς τραχύς ἐστιν ἢ ὧν λείος; Ἡ ὅτι μᾶλλον ὄζει ἡδὺ ὅσα τὴν φύσιν ἀπέληφε τὴν αὐτῶν; Ἀκανθῶδες ^r δὲ φύσει ^s τὸ ρόδον ἐστί, διὸ μᾶλλον ^t ἔχον τὰ κατὰ φύσιν ^v ἥδιστα ὄζει.
- 9 Διὰ τί αἱ ὁσμαι ἐγγύθεν ἦττον εὐώδεις καὶ θυμιαμά-

^h πρὶν C^a. ⁱ τοῦτο] τοῦ C^a. ^k πλησίον C^a. X^a. ^l πάντων Y^a. ^m ἀναπύμπλησι C^a. Y^a. ⁿ συχάζοντα X^a. ^o οὕτω] ὥσπερ C^a. ^p ἡμῶν Y^a. ^q πλείω C^a. Y^a. ^r φύσει δὲ Y^a. ^s τὸ δὲ ρόδον C^a. ^t ἔχοντα C^a. ^v ὄζει ἥδιον Y^a.

των καὶ ἀνθῶν; Ἡ ὅτι πλησίον μὲν συναποφέρεται τὸ γεῶδες, ὥστε κεραννύμενον ἀσθενεστέραν ποιεῖ τὴν δύναμιν, εἰς δὲ τὸ πόρρω καταφέρεται ἡ ὁσμὴ. Διὰ ταῦτα δὲ καὶ τριφθέντα τὰ ἄνθη ^ω ἀπολλύουσι τὴν ὁσμὴν.

^z Πότερον αἱ ὁσμαὶ καπνὸς ἢ ἀήρ ἢ ἀτμίς; Διαφέρει **IO** γάρ, ^z ἢ τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ πυρός, τὸ δὲ καὶ ἄνευ τούτου ^a γίνεται. Καὶ πότερον ἀπὸ τῆς αἰσθήσεώς τι πρὸς ἐκεῖνα ἢ ἀπ' ἐκείνων πρὸς ^b τὴν αἴσθησιν ἀφικνεῖται, αἰεὶ ^c κινοῦν τὸν πλησίον ἀέρα; Καὶ εἰ ἀπ' ἐκείνων ἀπορρεῖ, ἔδει ἑλαττον ^d γίνεσθαι· καίτοι τὰ εὐωδέστατα ὀρώμεν μάλιστα διαμένοντα.

Διὰ τί δριμύτερον ὄζει μᾶλλον τῶν ἀρωμάτων ἐπὶ τέ- **II** φρας θυμιωμένων ἢ ἐπὶ τοῦ πυρός; Ἡ διότι ἀπεπτοτέρα ἡ ὁσμὴ ἐπὶ τῆς τέφρας· διὸ καὶ πλείων; Πολὺ οὖν καὶ τοῦ γεώδους ^e συναναθυμιάται καὶ γίνεται καπνός· τὸ δὲ πῦρ φθάνει ^f ἐκκαῖον τὸ γεῶδες αὐτῶν, ὥστε ἡ ὁσμὴ καθαρωτέρα καὶ εἰλικρινὴς ἀφικνεῖται ἄνευ τοῦ καπνοῦ. Διὸ καὶ τριβόμενα ἦττον εὐώδη τὰ ἄνθη· τὸ γὰρ γεῶδες καὶ ἡ τρίψις κινεῖ, καὶ ἡ βραδεῖα θερμότης οὐ φθείρει.

Διὰ τί τὰ εὐώδη οὐρητικὰ καὶ σπέρματα καὶ φυτά; Ἡ **12** ὅτι θερμὰ καὶ λεπτά, τὰ δὲ τοιαῦτα οὐρητικά; Ταχὺ γὰρ λεπτύνει ἡ ἐνοῦσα θερμότης, καὶ ἡ ὁσμὴ οὐ σωματώδης, ἐπεὶ καὶ τὰ μὴ εὐώδη, οἶον σκόροδα, διὰ τὴν θερμότητα οὐρητικά, μᾶλλον μέντοι τηκτικά. Θερμὰ δὲ τὰ εὐώδη σπέρματα, διότι ὅλως ἡ ὁσμὴ διὰ θερμότητα γίνεται. Ἀλλὰ τὰ δυσώδη ἄπεπτα ἐστίν· δεῖ δὲ μὴ μόνον θερμὰ εἶναι ἀλλὰ καὶ εὐπεπτα, εἰ ἔσται οὐρητικά, ὅπως συγκατιόντα λεπτύνῃ τὰ ὑγρά.

Διὰ τί ποτε οἱ κεκραμένοι τῶν οἴνων θάττον τῶν ἀκρά- **13** των ὄξουσιν; Ἡ ὅτι ὁ κεκραμένος ἀσθενέστερος τοῦ ἀκράτου ἐστίν; Τὸ δὲ ἀσθενέστερον εὑπὸ πάντων ἐξίσταται

^ω ἀπολλύνουσι Ca. Ya. ^z πότερον] διατί Ca. ^y ὁσμαὶ Ca. Ya. ^z ἢ Ya, ἢ Ca, εἰ Xa. ^a γίνεται om. Ca. ^b τὴν om. Ca. ^c κινούντος Ca. ^d γίνεσθαι] κινεῖσθαι Xa. ^e συναναθυμιάσθαι Xa. ^f ἐκκαῖον Ya. ^g ἐπὶ?

τοῦ ἰσχυροτέρου. Εἴτα ὁ κεκραμένος ἐστὶν εὐπετέστερος τοῦ ἀκράτου. Εὐπετέστερον δὲ ἐστὶν ὑπάρξαι ὀφτινιοῦν, καὶ ἐκλαβεῖν τι τῶν μὴ ὑπαρχόντων. Ὁ μὲν οὖν ἄκρατος ὁσμώδης ἐστίν, ὁ δὲ κεκραμένος ἄνοσμος.

ΙΓ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΤΑ ΔΥΣΩΔΗ.

Διὰ τί τὸ μὲν οὖρον, ὅσῳ ἂν χρονίζεται ἐν τῷ σώματι, δυσωδέστερον γίνεται, ἢ δὲ κόπρος ἦττον; Ἡ ὅτι ἡ μὲν ξηραίνεται μᾶλλον χρονιζομένη (τὸ δὲ ἡ ξηρὸν ἀσηπτότερον), τὸ δὲ οὖρον παχύνεται, πρόσφατόν τε ὃν ὁμοιότερον τῷ ἐξ ἀρχῆς ἐστὶ πόματι.

2 Διὰ τί τὰ δυσώδη τοῖς ἐδηδοκόσιν οὐ δοκεῖ ὄζειν; Ἡ διὰ τὸ συντετρηῆσθαι τὴν ὄσφρησιν τῷ στόματι κατὰ τὸν οὐρανὸν πλήρης ἡ αἴσθησις γίνεται ταχύ, καὶ τῆς τε ἔσω οὐκέθ' ὁμοίως αἰσθάνεται (τὸ γὰρ πρῶτον αἰσθάνονται πάντες, ὅταν δὲ ἄψωνται, οὐκέτι, ὥσπερ συμφυοῦς) καὶ ἡ ἔξωθεν ἡ ὁμοία ἀφανίζεται ὑπὸ τῆς ἔσω.

3 Διὰ τί τριβόμενα τὰ ἄνθη δυσωδέστερα; Ἡ διότι συμμῖγνυται τῇ ὁσμῇ τὸ ἰ γαιῶδες τὸ ἐν τῷ ἄνθει.

4 Διὰ τί τῶν μὲν ζώων οὐθέν εὐωδές ἐστὶν ἔξω τῆς ^k παρδάλεως (αὕτη δὲ καὶ ^l αὐτοῖς τοῖς θηρίοις· φασὶ γὰρ αὐτῆς τὰ θηρία ἠδέως ὁσμάσθαι), φθειρόμενα δὲ ^m καὶ δυσώδη ἐστίν, τῶν δὲ φυτῶν ⁿ πολλὰ καὶ φθειρόμενα καὶ ἀναινώμενα ἔτι μᾶλλον εὐώδη γίνεται; Πότερον ὅτι τῆς δυσωδίας αἴτιον ἀπεψία τις περιττώματος; Διὸ καὶ οἱ ἰδρῶτες ἐνίοις καὶ ἐνίοτε τοιοῦτοί εἰσι, μάλιστα δὲ οἷς μὴ αἰεὶ τοιοῦτοί ἐκ τῶν ² νόσων γίνονται. Καὶ αἱ φύσαι δὲ καὶ οἱ ἐρρυγμοὶ οἱ τῶν ἀπέπτων δυσώδεις εἰσίν. Τὸ αὐτὸ δὲ αἴτιον καὶ τοῦ ἐν ταῖς σαρκὶ ^o καὶ ^p τῷ ἀνάλογον· λέγω δὲ ἀνάλογον τὸ ἀντὶ σαρκὸς τοῖς ἄλλοις ἐνυπάρχον ζώοις. Ἔστι ^q γὰρ καὶ ἐνταῦθα περίττωμα ἐνίοις ἀπεπτον· τοῦτο οὖν ζώντων τε αἴτιον τῆς

^h ξηρότερον X^a. ⁱ γαιῶδες C^a. ^k παρδάλεως C^a. ^l αὐτοῖς X^a, Y^a.
^m καὶ om. C^a. ⁿ πολλὰ καὶ] codices πολλάκις. ^o καὶ] κατὰ X^a.
^p τὸ C^a. X^a. ^q γὰρ] δὲ C^a.

δυσωδίας ἐστὶ καὶ φθειρομένων σηπόμενον. Διὸ καὶ τὰ πίονα 3
καὶ ὅστω καὶ τρίχες οὐ δυσώδη ἐστίν, ὅτι τὰ μὲν πέττεται,
τὰ δὲ οὐκ ἔχει ὑγρότητα. Τοῖς δὲ φυτοῖς οὐκ ἐνι περίτ-
τωμα. Ἡ ἔστι μὲν ἴτι καὶ τούτοις, ἀλλ' ὅτι ὁ ξηρὰ καὶ 4
θερμὰ τὰ φυτὰ τὴν φύσιν ἐστίν, ὥστε εὐπεπτοτέρα ἢ ἱκμάς
καὶ οὐ πηλώδης ἐστὶν αὐτῶν; Δηλοῖ δὲ καὶ τῆς γῆς ἡ
ἐν τοῖς θερμοῖς εὐώδης οὖσα, Συρία καὶ Ἡ Αραβία, καὶ τὰ
εὐώδη ὧ τὰ κεῖθεν, ὅτι ξηρὰ καὶ θερμὰ ἐστίν· τὰ δὲ τοιαῦτα
ἄσηπτα. Τὰ δὲ ζῶα ὧ οὐ τοιαῦτά ἐστι καὶ θερμὰ, ὥστε αἱ 5
τε περιττώσεις ἄπεπτοι καὶ δυσώδεις αὐτῶν εἰσὶ, καὶ διαφυ-
σῆσεις ὁμοίως· καὶ διαφθειρομένων σήπεται ἡ ὑγρότης, τῶν
δὲ οὐ· οὐ γὰρ ἔχουσιν.

Διὰ τί τὰ δυσώδη θερμὰ ὄντα μᾶλλον δυσώδη ἐστίν ἢ 5
ἐψυγμένα; Ἡ ὅτι ἐστὶν ἡ ὁσμὴ ἀτμός καὶ ἀπορροή τις;
Ὁ τ' οὖν ἀτμός ὑπὸ θερμοῦ γίνεται καὶ ἡ ἀπορροή· κίνησις
γάρ τις ἐστὶ, τὸ δὲ θερμὸν κινητικόν. Τὸ δὲ ψυχρὸν τὸν-
αντίον στατικόν καὶ συσταλτικόν καὶ ὁ φορὸν δὲ κάτω, τὸ δὲ
ἡ θερμὸν καὶ αἱ ὁσμαι πάσαι ἀνωφερεῖς διὰ τὸ ἐν ἀέρι τε
εἶναι καὶ τὸ αἰσθητήριον αὐτῶν ἄνω εἶναι, μὴ κάτω πρὸς
γὰρ ἐγκέφαλον περαίνουσα ἡ ὁσμὴ αἰσθησιν ποιεῖ.

Διὰ τί, ἐάν τις ὁ σκόροδα φάγη, τὸ οὖρον ὄζει, ἄλλων 6
δὲ ἐχόντων ἰσχυρὰν ὁσμὴν οὐκ ὄζει ἐδεσθέντων; Πότερον,
ὥσπερ τινὲς τῶν ἡρακλειτιζόντων φασὶν ὅτι ἀναθυμιάται,
ὥσπερ ἐν τῷ ὄλῳ, καὶ ἐν τῷ σώματι, εἴτα πάλιν ψυχθὲν
συνίσταται ἐκεῖ μὲν ὑγρόν, ἐνταῦθα δὲ οὖρον, ἡ ἐκ τῆς τρο-
φῆς ἀναθυμιάσις, ἐξ οὗ ἐγένετο αὕτη συμμιγνυμένη, ποιεῖ
τὴν ὁσμὴν; Αὕτη γάρ ἐστίν, ὅταν μεταβάλλῃ. Ἡ ἔδει 2
καὶ τὰ ἄλλα τοῦτο ποιεῖν, ὅσα ἰσχυρὰς ὁσμάς ἔχει· νῦν
δὲ οὐ ποιεῖ. Ἔτι συγκρινόμενα ἐκ τῆς ἀτμίδος οὐκ εἰς τὸ
ἀρχαῖον ἔρχεται, οἷον οἶνος ἐξ οἴνου, ἀλλ' οὐχ ὕδωρ, ὥστε

ἴτι] τοι X^a, om. C^a. ὁ θερμὰ καὶ ξηρὰ τὴν φύσιν ἐστὶ τὰ φυτὰ X^a.
ἡ ἀραβία C^a. X^a. ὧ τὰ κεῖθεν C^a. X^a. ὧ οὐ om. C^a. ὁ φορὸν
margo X^a, φορὸν Y^a. ὧ θερμὸν] φορὸν C^a. ὁ ρόδα C^a.

καὶ τοῦτο ψεύδος. Ἀλλ' ὅτι μόνον ^a φυσητικὸν τῆς κάτω κοιλίας τῶν ὁσμήν ἐχόντων ἰσχυράν ^b ἄμα καὶ οὐρητικὴν, τὰ δὲ ἄλλα ἄνω ποιεῖ, οἷον ἡ ράφανος, καὶ τὰ πνεύματα. 3^h Ἡ οὐκ οὐρητικά. Κάτω δὲ τρία ὑπάρχει ταῦτα· καὶ γὰρ οὐρητικόν, καὶ πνεῦμα ποιεῖ, καὶ τοῦτο κάτω. Ὁ δὲ τόπος ὁ πέριξ τὰ αἰδοῖα καὶ τὴν κύστιν τῶν τοιούτων ἀπολαύει διὰ τὴν γειτνίασιν, καὶ ὅτι πνευματικός ἐστιν· δηλοῖ ^c δὲ ἡ συντομία τοῦ αἰδοίου. Δῆλον οὖν ὅτι ἀφικνεῖται τὸ περίττωμα εἰς ^d τὴν κύστιν αὐτοῦ μάλιστα τῶν τοιούτων ἄμα τῷ πνεύματι, ὃ μιγνύμενον ποιεῖ τοῦ οὔρου τὴν ὁσμήν.

7 Διὰ τί τὰ ^e στόματα μὴδὲν ἐδηδοκότες ἀλλὰ νηστευσάντων ^f ὄξει μᾶλλον (ὃ καλεῖται νηστείας ὄξειν), φαγόντων δὲ ^g οὐκέτι, ὅτε ἔδει μᾶλλον; Ἡ ὅτι κινουμένης τῆς κοιλίας θερμότερος ὁ ἀὴρ γινόμενος διὰ τὴν ἀκίνησιν σήπει τὸ πνεῦμα καὶ τὰ φλεγματώδη περιττώματα; Ὅτι δὲ θερμότερος γίνεται, σημείον ὅτι καὶ δίψαν ποιεῖ ἡ νηστεία μᾶλλον. Φαγόντων δὲ διὰ τὸ ἐλάττων εἶναι ἡ ὁσμή τῆς τῶν σιτίων παύεται· κρατεῖ γὰρ τῆς θερμότητος ἡ τῶν σιτίων θερμότης, ὥστε μὴθὲν πάσχειν.

8 Διὰ τί ἡ μασχάλη ^h δυσωδέστατον τῶν τόπων; Πότερον ὅτι ἀπνούστατός ἐστιν; Ἔστι ⁱ δὲ ἡ δυσωδία ἐν τοῖς τοιούτοις μάλιστα, διὰ τὸ σῆψιν γίνεσθαι ὑπὸ τῆς ἡσυχίας τῆς ^k ὑγρότητος· ^l ἡ ^m διότι ἀκίνητος καὶ ἀγύμναστος.

9 Διὰ τί οἱ τοῦ ⁿ γράσου ὄζοντες, ὅταν ^o ἀλείφωνται μύρω, δυσωδέστεροι ^p γίνονται; Ἡ διότι ^q τοῦτο ἐπὶ πολλῶν γίνεται, ^r οἷον· ὁξὺ ^s καὶ γλυκὺ συμμιχθὲν τὸ ὅλον γλυκύτερον ἐγένετο. Εἵτα ^t ἰδρώσαντες πάντες δυσωδέστεροί εἰσι, τὸ δὲ μύρον θερμαντικόν ἐστιν· ἰδρώτας οὖν παρασκευάζει.

^a φυσητικὸν Ca. ^b καὶ οὐρητικὴν ἄμα X^a. ^c δὲ καὶ ἡ X^a. ^d τὴν om. Ca. Y^a. ^e στόματα τῶν μὴδὲν Ca. ^f ὄξει Ca. Y^a. ^g οὐ Ca. Y^a. ^h δυσωδέστατος τῶν ἄλλων τόπων γ. ⁱ δὲ δυσωδία μάλιστα ἐν τοῖς τοιούτοις γ. ^k ὑγρότης γ: ceteri ποιότητος. ^l ἡ om. γ. ^m διότι] ὅτι καὶ X^a. ⁿ πράσου Ca. ^o ἀλείφονται γ. ^p γίνονται] εἰσι γ. ^q ἐπὶ πολλῶν τοῦτο γ. ^r οἷον om. γ. ^s καὶ—εἵτα] ἡ ὅτι πάλιν γ. ^t ἰδρώσαντες ante εἵτα X^a, post πάντες Ca. Y^a.

Διὰ τί τῶν ἐγκύρτων καὶ κυφοτέρων δυσσομότερα καὶ βα- 10
ρύτερα ἢ ὁσμὴ τοῦ πνεύματος; Ἡ διότι συγκέκλεισται ὁ
τόπος ὁ περὶ τὸν πνεύμονα καὶ ὁ ἀνέσπασται ἐκ τῆς εὐθυω-
ρίας, ὥστε οὐκ εὐπνοῦς, ἀλλὰ σήπεται ἡ ἰκμὰς καὶ τὸ πνεῦμα
ῥ μάλλον εἴσω ὥ ἐγκατακλειόμενον;

Διὰ τί τὰ πολλὰ τῶν μύρων συνεξιδρῶσαι δυσώδη, ἔνια 11
δὲ ἠδίω ἢ οὐ χεῖρω; Ἡ ὅσα μὲν τῇ κινήσει ἢ ὧ τῇ τρίψει
μεταβάλλοντα, χεῖρω ὧ τὰ τοιαῦτα, ὥ ὅσα δὲ μὴ, τούναντίον;
Ἔστι δὲ ἔνια τοιαῦτα, ὥσπερ καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐξ ὧν γίνον-
ται ὥ αἱ εὐωδίαί, τὰ μὲν τριβόμενα ἢ θερμαινόμενα ἢ ξηραι-
νόμενα φαῦλα, οἷον τὰ λευκῶα, τὰ δὲ ὁμοια, οἷον τὰ ῥόδα.
Καὶ τῶν μύρων ὥ δὴ ὅσα ὥ ἐκ τοιούτων ἐστί, μεταβάλλει,
τὰ δὲ οὐ. ὥ διὸ τὸ ὥ ῥόδιον ἦκιστα. Καὶ δυσώδη ὥ δὲ φαί-
νεται μάλλον, ὅσων οἱ ἰδρῶτες δυσώδεις, καὶ διὰ τὸ μίγνυ-
σθαι τῷ ἐναντίῳ, ὥσπερ τὸ μέλι μετὰ τοῦ ἀλὸς οὐ μάλλον
γλυκὺ ἀλλ' ἥττον.

Διὰ τί πάντα μάλλον ὥζει κινούμενα; Ἡ διότι ὥ ἀνα- 12
πίμπλησι τὸν ἀέρα; Διαπέμπεται οὖν θάττον ἢ ὁσμὴ πρὸς
τὴν αἴσθησιν.

ΙΔ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΚΡΑΣΕΙΣ.

Διὰ τί θηριώδεις τὰ ἔθνη καὶ τὰς ὄψεις οἱ ἐν ταῖς ὑπερ-
βολαῖς ὄντες ἢ ψύχους ἢ καύματος; Ἡ διὰ τὸ αὐτό; Ἡ
γὰρ ἀρίστη κρᾶσις καὶ τῇ διανοίᾳ συμφέρει, αἱ δὲ ὑπερβολαὶ
ἢ ἐξιστᾶσι, καὶ ὥσπερ τὸ σῶμα διαστρέφουσιν, οὕτω καὶ τὴν
τῆς διανοίας κρᾶσιν.

Διὰ τί ἐν τῷ Πόντῳ ὁ σῖτος ἐαθεῖς ἐν τῷ ψύχει πολλὰ 2
ἔτη γίνεται ἄκοπος; Ἡ ὅτι ἐξικμάζεται τὸ ἀλλότριον ὑγρὸν
μετὰ τοῦ θερμοῦ, ὥσπερ ἐν ταῖς σταφυλαῖς; Ἐνια μὲν γὰρ
ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ, ἔνια δὲ ἅμα τῷ θερμῷ.

ἦ ἀνέσπαται C^a. X^a. Y^a. ῥ εἴσω μάλλον X^a. ὥ κατακλειόμενον C^a,
ἐγκατακλεισμένον X^a. ὧ τῇ post ἢ et mox τὰ om. X^a. Y^a. ὥ ὅσα—
τοιαῦτα om. C^a. ὥ αἱ om. C^a. ὥ δὲ C^a. ὥ ἐκ τῶν τοιούτων X^a.
ὥ διὰ C^a. ὥ ῥόδιον X^a. ὥ δὲ om. X^a. ὥ ἀναπίμπλησι C^a. ὥ ἐξι-
στῶσι C^a.

- 3 Διὰ τί ἐν τῇ ψυχροτάτῃ χώρα οἱ καῦσοι μᾶλλον γίνονται; Ἡ διότι ἀντιπεριούσθησι τὸ ψυχρὸς εἶσω τὴν θερμότητα; Ἐν δὲ τῷ θέρει τὸναντίον συμβαίνει, τὰ εἶσω ψυχρότερα. Ὁ δὲ καῦσος πυρετὸς τῶν ἔξω κατεψυγμένων τὰ εἶσω θερμότητι ὑπερβάλλει.
- 4 Διὰ τί οἱ Αἰθίοπες καὶ οἱ Αἰγύπτιοι βλαιοὶ εἰσιν; Ἡ διότι ὑπὸ θερμοῦ, ὥσπερ καὶ τὰ ξύλα διαστρέφεται ξηραίνοντα, οὕτω καὶ τὰ τῶν ζώων σώματα; Δηλοῦσι δὲ καὶ αἱ τρίχες· οὐλοτέρας γὰρ ἔχουσιν, ἡ δὲ οὐλότης ἐστὶν ὥσπερ βλαιοσύνης τῶν τριχῶν.
- 5 Διὰ τί ἐν τοῖς νοτίοις μᾶλλον θηλυτοκοῦσιν αἱ ὀχεαί; Ἡ ὅτι τὸ πλείον ὑγρὸν βραδύτερον παχύνεται; Ἐν δὲ τοῖς νοτίοις διὰ τὴν ὑγρότητα τῆς κράσεως ὑγρότερον τὸ σπέρμα γίνεται.
- 6 Διὰ τί ἐν τοῖς ἐλώδεσι τὰ μὲν ἐν τῇ κεφαλῇ ἔλκη ταχὺ ὑγιαίνεται, τὰ δὲ ἐν ταῖς κνήμαις μόλις; Ἡ ὅτι βαρεῖα ἡ ὑγρότης διὰ τὸ γεώδης εἶναι, τὰ δὲ βαρεὰ εἰς τὸ κάτω ὑποχωρεῖ; Τὰ μὲν οὖν ἄνω εὐπεπτα διὰ τὸ ὑποκεχωρηκέναι εἰς τὸ κάτω, τὰ δὲ κάτω πολλῆς γέμει ¹τῆς ^kπεριττώσεως καὶ εὐσῆπτου.
- 7 Διὰ τί οἱ μὲν ἐν τοῖς εὐπνόοις τόποις ¹βραδέως γηράσκουσιν, οἱ δὲ ἐν τοῖς κοίλοις καὶ ἐλώδεσι ταχέως; Ἡ τὸ γῆρας σηπεδὼν τίς ἐστι, σήπεται δὲ τὸ ἡρεμοῦν· τὸ δὲ ἐν κινήσει ὃν ἢ ὅλως ἀσαπὲς ἢ ἥττον τοῦτο πάσχει, οἷον τὸ ὕδωρ. Ἐν μὲν οὖν τοῖς ὑψηλοῖς διὰ τὴν εὐπνοίαν ^mὁ ἀὴρ ἐν κινήσει ἐστίν, ἐν δὲ τοῖς κοίλοις μένει. Ἐτι δὲ ἐκεῖ μὲν διὰ τὴν κίνησιν αἰεὶ καθαρὸς ὁ ἀὴρ καὶ ἕτερος γίνεται, ἐν δὲ τοῖς ἐλώδεσι μένει.
- 8 Διὰ τί οἱ μὲν ἐν τοῖς θερμοῖς τόποις δειλοὶ ⁿεἰσιν, ^oοἱ δὲ ἐν τοῖς ψυχροῖς ἀνδρεῖοι; Ἡ ὅτι ἐναντίως τοῖς τόποις καὶ ταῖς ὥραις ἡ φύσις ἔχει, διὰ τὸ ὁμοίως ἐχόντων ἀνάγκη διακαίεσθαι ταχέως. Ἀνδρεῖοι δὲ εἰσιν οἱ, τὴν φύσιν θερ-

ⁱ τῆς om. Ca. Ya. ^k περιπτώσεως Xa. ¹ βραδέως—cap. 8. τόποις om. Ca. ^m ὁ om. Ya. ⁿ εἰσιν om. Ca. ^o οἱ δὲ ἐν] ἐν δὲ Xa.

μοί, δειλοί δὲ οἱ κατεψυγμένοι. Συμβαίνει δὲ τοὺς μὲν ἐν^α τοῖς θερμοῖς ὄντας κατεψύχθαι, τοὺς^ο δὲ ἐν τοῖς ψυχροῖς ἐκτεθερμάνθαι τὴν φύσιν. Μεγάλοι δὲ ἄμφω εἰσὶν, οἱ μὲν ἐν τοῖς ψυχροῖς διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς σύμφυτον θερμότητα, ῥοί^ρ δὲ ἐν τοῖς θερμοῖς διὰ τὴν ἐν τῷ τόπῳ· ἐν γὰρ τοῖς θερμοῖς καὶ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ αὐξάνονται. Τὸ δὲ ψύχος^η πηλ-³τικόν ἐστίν. Ἄτε οὖν τῶν μὲν ἐν αὐτοῖς ἐχόντων τὴν ἀρχὴν τῆς αὐξήσεως σφοδράν, τῶν δὲ οὐ κωλυομένων ὑπὸ τῆς ἔξωθεν ψυχρότητος, εἰκότως ἐπὶ πολὺ τὴν αὐξῆσιν ἐπιδέχονται. Οἱ δὲ περὶ ἡμᾶς ἦττον διὰ τὸ ἐλάττω τε ἔχειν τὴν ἀρχὴν ἐν αὐτοῖς, καὶ διὰ τὸ τοὺς ἐν τοῖς ψυχροῖς^τ συμπιλεῖσθαι.

Διὰ τί μακρόβιοι μᾶλλον εἰσὶν οἱ ἐν τοῖς θερμοῖς τόποις⁹ οἰκοῦντες; Ἡ διὰ τὸ ξηροτέραν ἔχειν τὴν φύσιν, τὸ δὲ ξηρότερον ἀσαπέστερον^ε εἶναι καὶ πολυχρονιώτερον, τὸν δὲ θάνατον οἶον σῆψίν τινα εἶναι; Ἡ διότι ὁ μὲν θάνατός ἐστι ψύξις τοῦ ἐντὸς θερμοῦ, καταψύχεται δὲ πᾶν ὑπὸ τοῦ περιέχοντος καὶ ψυχρότερου; Ἔστι δὲ ὁ περιέχων ἀῆρ ἐν μὲν τοῖς ἀλεινοῖς τόποις θερμός, ἐν δὲ τοῖς ψυχροῖς ψυχρός, ὥστε^τ θᾶττον καὶ μᾶλλον φθείρει τὸ ἐν αὐτοῖς θερμόν.

Διὰ τί οἱ ἐν τοῖς θερμοῖς τόποις μακροβιώτεροι; Ἡ ὅτι¹⁰ μᾶλλον τὸ θερμόν καὶ^ν τὸ ὑγρὸν σώζουσιν; Ὁ γὰρ θάνατος ἢ τούτων φθορά.

Διὰ τί ἐν τοῖς ἐλώδεσι τόποις ὑπνωδέστεροι γινόμεθα;¹¹ Ἡ^ω διότι κατεψυγμένοι μᾶλλον ἐν αὐτοῖς ἐσμέν, ἢ δὲ κατάψυξις ἡσυχία τις οὔσα παρασκευάζει ὕπνον, ὁ δὲ ὕπνος ἐν τῷ ἡσυχάζειν παραγίνεται.

Διὰ τί οἱ ἐν τοῖς πλοίοις εὐχροοι,^κ ἐπὶ ὕδατος διαιτώ-¹²μενοι, μᾶλλον τῶν ἐν τοῖς ἔλεσιν; Ἡ ἢ ὥρα καὶ τὸ εὐ-

^ο δὲ om. Ca.   ^ρ οἱ δὲ ἐν] ἐν δὲ Xa.   ^η ποιητικόν Ca.   ^τ συμπι-
λοῦσθαι Ca. Ya.   ^ε εἶναι om. Ca.   ^τ θᾶττον] μᾶλλον Ca.   ^ν τὸ
post καὶ om. Xa.   ^ω ὅτι Xa.   ^κ ἐπὶ] οἱ ἐν τῷ Ca.   ^γ ἢ] καὶ
Ca. Ya.

πνουν αἴτιον; Ὡχροὺς δὲ τὸ ὕδωρ ποιεῖ, ὅταν ^z σήπῃται, ὃ πάσχει δι' ἀκινήσιαν· διὸ ἐν τοῖς ἐλώδεσιν ὑπωχροί.

13 Διὰ τί ἐν τοῖς χειμερινοῖς χωρίοις πνίγη σφοδρὰ γίνεται πολλά, καὶ μαλλον ἢ ἐν τοῖς ἀλεεινοῖς; Πότερον διὰ τὴν ὑγρότητα τοῦ αἱρός; Ἀπὸ γὰρ τῆς αὐτῆς θερμότητος ὕδωρ θερμότερον γίνεται τοῦ αἱρός, ὥστε καὶ ὁ αἷρ ὑγρότερος τοῦ θερμοῦ. Ἡ οὐδὲ ἔστι ξηρότερος ὁ αἷρ ἐν ^a τοῖς τόποις τοῖς τοιούτοις, ἀλλὰ φαίνεται παρὰ τὸ ἐναντίον, ὥσπερ ὁ ἐκ νεφέλης ἥλιος παρὰ τὸ ἐκ τῆς σκιᾶς θιγγάνεσθαι.

14 Διὰ τί οἱ πρὸς μεσημβρίαν οἰκούντες μᾶλλον εἰσι μελανόφθαλμοι; Ἡ γλαυκὰ μὲν ἔστι τὰ ὄμματα δι' ὑπερβολὴν τοῦ ἐντὸς θερμοῦ, μέλανα δὲ διὰ τὴν τούτου ἀπουσίαν, ^z ὥσπερ καὶ Ἐμπεδοκλῆς φησίν. Καθάπερ οὖν τῶν πρὸς ἄρκτον οἰκούντων γλαυκὰ ^b τὰ ὄμματα ἔστι τῷ ἐντὸς θερμὸν κωλύεσθαι διεκπίπτειν διὰ τὸ ^c ἐκτὸς ψυχρόν, οὕτω τῶν πρὸς μεσημβρίαν οἰκούντων τὸ μὲν ὑγρὸν διὰ τὸ περιέχον θερμὸν οὐκ ἐκπίπτει, ^d τὸ δὲ θερμὸν μηδενὸς ἀντιφράττοντος ἐκπίπτει, τὸ δὲ λειπόμενον ὑγρὸν μέλαν ποιεῖ· τῇ ^z γὰρ τοῦ φωτὸς ἀπουσίᾳ τὸ λειπόμενόν ἔστι σκοτῶδες. Ἡ τοῖς τοῦ λοιποῦ σώματος χρώμασιν ὁμοιοῦται τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ χρῶμα; Διὸ τῶν πρὸς ἄρκτον λευκῶν ὄντων γλαυκὰ τὰ ὄμματα (^e τοῦ γὰρ λευκοῦ τοῦτο ἐγγὺς τὸ χρῶμα), καὶ τῶν πρὸς μεσημβρίαν μελάνων ὄντων μέλανα καὶ τὰ ὄμματα.

15 Διὰ τί οἱ ἐν τοῖς θερμοῖς τόποις σοφώτεροί εἰσιν ἢ ἐν τοῖς ψυχροῖς; Πότερον διὰ τὸ αὐτὸ δι' ὅπερ καὶ οἱ γέροντες τῶν νέων; Οἱ μὲν γὰρ διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ τόπου ἐπανιούσης τῆς φύσεως ^f αὐτῶν θερμότεροί εἰσι πολὺ, ὥστε λίαν μεθύουσιν εὐόκασι, καὶ οὐκ εἰσὶ ζητητικοὶ ἀλλὰ ἀνδρείοι καὶ εὐέλπιδες· οἱ δὲ ἐν τοῖς ἀλεεινοῖς ^g νήφουσι διὰ τὸ ^h κα-

^z σήπεται X^a. ^a τοῖς om. X^a. ^b τὰ om. codices. ^c ἐντὸς X^a.
^d τὸ δὲ—ἐκπίπτει om. pr. Y^a. ^e τοῦ—ὄμματα om. C^a. ^f αὐτοῦ
C^a. Y^a. ^g νήφουσι post θαρρούντων C^a. ^h καταψεύχθαι C^a.

τεψύχθαι. Πανταχοῦ δὲ οἱ φοβούμενοι τῶν θαρρούντων² μᾶλλον ἐπιχειροῦσι ζητεῖν, ὥστε καὶ εὐρίσκουσι μᾶλλον. Ἡ δὲ διὰ τὸ πολυχρονιώτερον τὸ γένος εἶναι τοῦτο, τοὺς δὲ ὑπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἀπολέσθαι, ὥστε εἶναι καθάπερ νέους πρὸς γέροντας τοὺς ἐν τοῖς ψυχροῖς τόποις πρὸς τοὺς ἐν τοῖς θερμοῖς οἰκοῦντας.

Διὰ τί οἱ μὲν ἐν τοῖς θερμοῖς τόποις δειλοί εἰσιν, οἱ δὲ¹⁶ ἐν τοῖς ψυχροῖς ἀνδρείοι; Ἡ ὅτι ἐναντίως τοῖς τόποις καὶ ταῖς ὥραις ἢ φύσιν ἔχει, διὰ τὸ ὁμοίως ἐχόντων¹ διακάεσθαι αὐν ταχέως; ^k Ἀνδρείοι δὲ εἰσιν οἱ τὴν φύσιν θερμοί, δειλοί δὲ οἱ κατεψυγμένοι. Συμβαίνει δὴ τοὺς μὲν¹ ἐν τοῖς² θερμοῖς ὄντας καταψύχεσθαι (ἀραιοῦ γὰρ ὄντος αὐτοῖς τοῦ σώματος τὸ θερμὸν αὐτῶν ἔξω διεκπίπτει), τοὺς δ' ἐν τοῖς ψυχροῖς ἐκτεθερμάνθαι τὴν φύσιν διὰ τὸ^m ἐκ τοῦⁿ ἐκτὸς ψύχους πυκνοῦσθαι τὴν σάρκα, πυκνουμένης δὲ ἐντὸς συστέλλεσθαι τὸ θερμόν.

ΙΕ. ΟΣΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΜΕΤΕΧΕΙ ΘΕΩΡΙΑΣ.

Διὰ τί διάμετρος καλεῖται μόνη τῶν δίχα διαιρουσῶν τὰ εὐθύγραμμα ἢ ἐκ γωνίας εἰς^o γωνίαν ἀχθεῖσα γραμμὴ; Ἡ ὅτι διάμετρος δίχα διαιρεῖ, καθάπερ τοῦνομα ὑποσημαίνει, οὐ φθείρουσα τὸ μετρούμενον; Ἡ μὲν οὖν κατὰ τὰς συνθέσεις διαιρούσα (λέγω δὲ τὰς γωνίας) διάμετρος ἔσται· οὐ γὰρ φθείρει ἀλλὰ διαιρεῖ, καθάπερ οἱ τὰ στρατιωτικά σκεύη διαιροῦντες. Ἡ δὲ κατὰ τὰς γραμμὰς σύνθετα τέμνουσα φθείρει· σύγκειται γὰρ τὸ εὐθύγραμμον κατὰ τὰς γωνίας.

Διὰ τί διάμετρος καλεῖται; Ἡ^p διότι δίχα^q μόνη διαιρεῖ; Ὡςπερ οὖν εἴ τις εἴποι^r διχάμετρός ἐστιν. Καὶ^s διὰ τί μόνη τῶν δίχα τοῦτο καλεῖται. Ἡ^t ὅτι κατὰ μέλη^v ἢ^w κέκαμπται μόνη διαιρεῖ, αἱ δὲ ἄλλαι κατὰ πλευράς;

ⁱ διακνέεσθαι C^a. Y^a. ^k ἀνδρείοι δὲ] διότι ἀνδρείοι v. ^l ἐν om. Y^a.
^m ἐκ τοῦ om. C^a. ⁿ ἐντὸς C^a. Y^a. ^o γωνίας X^a. ^p ὅτι C^a. Y^a.
^q μόνον X^a. ^r διάμετρος codices. ^s διὰ τί] διότι codices. ^t ὅτι ἢ
κατὰ μέρη X^a. ^v ἢ] ὡς C^a. ^w κέκαμπται X^a.

- 3 Διὰ τί πάντες ἄνθρωποι, καὶ βάρβαροι καὶ Ἕλληνες, ^κεἰς τὰ δέκα καταριθμοῦσι, καὶ οὐκ εἰς ἄλλον ἀριθμόν, οἷον β', γ', δ', ε', εἴτα πάλιν ἐπαναδιπλοῦσιν, ἐν πέντε, δύο πέντε, ὥσπερ ἑνδεκα, δώδεκα; Οὐδ' αὖ ἐξωτέρω παυσάμενοι τῶν δέκα, εἴτα ἐκείθεν ἐπαναδιπλοῦσιν; Ἔστι μὲν γὰρ ἕκαστος τῶν ἀριθμῶν ὁ ἔμπροσθεν καὶ ἐν ἡ δύο, καὶ οὗτος ἄλλος τις, ²ἀριθμοῦσι δ' ὁμῶς ὀρίσαντες ἄχρι τῶν δέκα. Οὐ γὰρ δὴ ἀπὸ τύχης γε αὐτὸ ^κποιοῦντες φαίνονται καὶ αἰεὶ· τὸ δὲ αἰεὶ καὶ ἐπὶ πάντων οὐκ ἀπὸ τύχης, ἀλλὰ φυσικόν. Πότερον ὅτι τὰ δέκα τέλειος ἀριθμός; Ἐχων γὰρ πάντα τὰ τοῦ ἀριθμοῦ εἶδη, ἄρτιον περιττόν, τετράγωνον κύβον, μῆκος ἐπίπεδον, ³πρῶτον σύνθετον. Ἡ ὅτι ἀρχὴ ἡ ^αδεκάς; Ἐν γὰρ ^βκαὶ δύο καὶ τρία καὶ τέτταρα γίνεται δεκάς. Ἡ ὅτι τὰ φερόμενα σώματα ἐννέα; Ἡ ὅτι ἐν δέκα ἀναλογίαις ^γτέτταρες κυβικοί ἀριθμοὶ ἀποτελοῦνται, ἐξ ὧν φασὶν ἀριθμῶν οἱ Πυθαγόρειοι τὸ πᾶν συνεστάναι; Ἡ ὅτι πάντες ὑπῆρξαν ἄνθρωποι ⁴ἔχοντες δέκα δακτύλους; Οἷον οὖν ψήφους ἔχοντες τοῦ οἰκείου ἀριθμοῦ, τούτῳ τῷ πλήθει καὶ τὰλλα ἀριθμοῦσιν. Μόνοι δὲ ἀριθμοῦσι τῶν Θρακῶν γένος τι εἰς τέτταρα, διὰ τὸ ὥσπερ τὰ παιδιά μὴ δύνασθαι μνημονεύειν ἐπὶ πολὺ, μηδὲ χρῆσιν μηδενὸς εἶναι πολλοῦ αὐτοῖς.
- 4 ὅτι ἡ γῆ κέντρον· αἰεὶ γὰρ ὅμοια τὰ φαινόμενα ἡμῖν σχήματα. Δοκεῖ τοῦτο εἶναι, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ μέσου τις θεωρῇ, ἀλλ' ὅτε μὲν τρίγωνα ὅτε δὲ ^δτραπέζια ὅτε δὲ ἄλλοῖα ἐδόκει ²ἡ γῆ ^εμέσον ἡμῖν, εἰ ἀπὸ τούτων ἔνι ἡμᾶς θεωρεῖν. Οὕσης γὰρ σφαιροειδοῦς τῆς γῆς ταῦτ' οὗ κέντρον τούτου καὶ τῆς ^γγῆς ἔσται. Ἡμεῖς δὲ ἐπάνω τῆς γῆς οἰκοῦμεν, ὥστε οὐκ ἀπὸ τούτου, ἀλλὰ τὸ ἡμισυ τῆς διαμέτρου ^εἀφεστῶσιν ἡμῖν τοιαῦτα φαίνεται. Τί ^h οὖν ^ικωλύει πλέονος γενομένου τοῦ διαστήματος διαμένειν τὴν τῶν σχημάτων φαντασίαν;

^κ εἰς τὰ] ἐς τὰ C^a.X^a. γ οὕτως? ^κ ποιοῦντες πάντες φ.? ^α δεκάς Y^a. ^β καὶ om. C^a. ^γ τέσσαρες X^a. ^δ παρατραπέζια X^a. ^ε μέσον ὕδωρ ἡμῖν εἰ ἀπὸ τούτου X^a. ^γ γῆς alterum om. X^a. ^ε ἀφεστῶσιν C^a, ἀφεστᾶσιν X^a. ^h οὖν] οὐ C^a.Y^a. ^ι κωλύει C^a.

Διὰ τί τοῦ ἡλίου ὁμοτόνως φερομένου ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ, 5
 οὐχ ἡ αὐτὴ αὐξησης καὶ φθίσεως τῶν σκιῶν; Ἡ ὅτι ἴσαι γί-
 νονται αἱ γωνίαι πρὸς τὰ ὁρώμενα, αἱ ^k ἀπὸ τῶν ἀκτίνων ὑπὸ
 ταῖς ἴσαις περιφερείαις; Εἰ δ' αὖται καὶ ἐμβαλλόμεναι ποι-
 οῦσιν ἀκτῖνας ἐν τῷ τριγώνῳ, ὅπερ ἔχεται ὑπὸ τε τῆς πρῶ-
 τῆς ἀκτίνος καὶ τοῦ ὁρωμένου καὶ τῆς σκιᾶς. Εἰ δ' αἱ γωνίαι 3
 ἴσαι, ἀνάγκη τὴν πορρωτέρω γραμμὴν τοῦ ὁρωμένου μείζω
 εἶναι τῆς ἐγγυτέρω· τοῦτο γὰρ ἴσμεν. Διηρήσθω οὖν ἡ
 περιφέρεια εἰς ἴσα ὅσα οὖν πλήθει, ὁράσθω δὲ τὸ Θ. Ὅταν
 οὖν ὁ ἥλιος ἐπὶ τοῦ Α προσλαβὼν τὸ Θ ποιήσῃ τινὰ σκιάν
 ἐν τῷ Θ Α, ἀνάγκη δὴ τὴν ἀκτῖνα ἐπὶ τὸ Α πίπτειν. Ὅταν 3
 δ' ἔλθῃ ἐπὶ τὸ Β, ἡ ἀπὸ τοῦ Β ἀκτὶς ^l ἐντὸς τῆς Θ Α πεσεῖ-
 ται, καὶ ὅταν πάλιν ἐπὶ τὸ ^m Γ μεταβῇ, ὡσαύτως· εἰ δὲ μή,
 εὐθεία εὐθείας διχῇ ᾤψεται. Ἐπεὶ οὖν ἴση ἡ Α Β τῇ Β Γ,
 καὶ αἱ γωνίαι αἱ ὑπὸ ταύτης αἱ πρὸς ⁿ τῷ Δ ἴσαι ἔσονται·
 πρὸς τῷ κέντρῳ γάρ. Εἰ δὲ τῇ τοῦ Δ, καὶ ἐν τῷ τριγώνῳ
 κατὰ κορυφὴν γὰρ ταύταις. Ὡστ' ἐπεὶ εἰς ἴσα διαιρεῖται ἡ 4
 γωνία, μείζων ἔσται ^o ἡ Δ Ε τῆς Ε Ζ τῇ Δ Θ. Ὅμοίως δὲ
 καὶ αἱ ἄλλαι ἅς ποιοῦσιν ^p αἱ ἀπὸ τῆς περιφερείας ἀκτῖνες.
 Ἄμα δὲ δῆλον καὶ ὅτι κατὰ μεσημβρίαν ἐλαχίστην ἀναγ-
 καῖον εἶναι τὴν σκιάν, καὶ ὅτι αἱ ἐπιδόσεις ^q τότε ἐλάχισται.
 Μάλιστα γὰρ καθ' ἡμᾶς ὁ ἥλιος τῆς μεσημβρίας ἐστί, καὶ 5
 πνίγος γίνεται διὰ τε τὴν εἰρημένην αἰτίαν, καὶ ὅτι ἀπνεύ-
 ματος· ὅταν γὰρ διακρίνῃ τὸν πρὸς τῇ γῇ ἀέρα, πνεῦμα γί-
 νεται. Εἰ οὖν ἅμα ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἡμισφαιρίοις, εἰκό-
 τως ἂν αἱ μέσαι νύκτες καὶ ἡ μεσημβρία ἀπνεύματοι εἶεν.

Διὰ τί ὁ ἥλιος διὰ τῶν τετραπλεύρων διέχων οὐκ εὐθύ- 6
 γραμμοποιεῖ τὰ σχήματα ἀλλὰ κύκλους, οἷον ἐν ταῖς ῥί-
 ψιν; Ἡ ὅτι ^s ἡ τῶν ὀψέων ἑκπτώσις κῶνός ἐστι, τοῦ δὲ
 κῶνου κύκλος ἡ βάσις, ὥστε πρὸς ὃ ἂν ^t προσπίπτωσιν αἱ τοῦ
 ἡλίου ἀκτῖνες, κυκλοτερεῖς φαίνονται. Ἀναγκαῖον μὲν γάρ 2

^k ὑπὸ C^a.X^a.Y^a. ^l ἐκτὸς C^a.Y^a. ^m Γ] = C^a. ⁿ τὸ C^a.X^a. ^o ἡ
 Δ Ε τῇ] δ ε X^a. ^p αἱ ante ἀπὸ om. C^a. ^q ποτὶ C^a.Y^a. ^r ῥίψιν
 codices. ^s ἡ om. X^a. ^t πίπτωσιν C^a.

ἐστὶ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου σχῆμα ὑπ' εὐθειῶν περιέχεσθαι, εἴπερ αἱ ἀκτῖνες εὐθεῖαι. Ὅταν γὰρ ὁ εὐθείαι πρὸς εὐθείαν προσπίπτωσιν, εὐθύγραμμον ποιοῦσιν. Ἐπὶ δὲ τῶν ἀκτίνων συμβαίνει τοῦτο· πρὸς εὐθείαν γὰρ ὡς προσπίπτουσι τὴν τοῦ ῥιπὸς γραμμὴν, ἢ δὲ οὐ λάμπουσι, καὶ ταῦτα εὐθεαί εἰσιν, ὥστε ὡς πρὸς εὐθείαν ἔσται ἡ ἔκπτωσις. Ἀλλὰ διὰ τὸ ἀσθενεῖς εἶναι τὰς ἀποσχιζόμενας ἀπὸ τῶν ὄψεων πρὸς τὰ ἄκρα τῶν εὐθειῶν, οὐχ ὁράται τὰ ἐν ταῖς γωνίαις· ἀλλ' ὅσον μὲν τῆς εὐθείας ἐνυπάρχει ἐν τῷ κώνῳ, ποιεῖ αὐτήν, τὸ δὲ λοιπὸν οὐ ποιεῖ, ἀλλὰ λανθάνουσιν αἱ ὄψεις ἐπιπίπτουσαι. Πολλὰ γὰρ οὐχ ὁρώμεν ἐφ' ἧς δικνεῖται ἡ ὄψις, οἷον τὰ ἐν τῷ σκότειν. Ὅμοιον δὲ τούτῳ καὶ τὸ τὸ τετράγωνον πολυγωνοειδὲς φαίνεσθαι, ἐὰν δὲ πλεον ἀφιστῇ, κύκλον. Ὅντος γὰρ κώνου τῆς τῶν ὄψεων ἐκπτώσεως, ἀφισταμένου τοῦ σχήματος εἰς τὸ πόρρω αἱ μὲν εἰς τὰς γωνίας ἀποσχιζόμεναι τῶν ὄψεων διὰ τὸ ἀσθενεῖς εἶναι καὶ ὀλίγαι οὐχ ὁρώσι, πλεονος τοῦ ἀποστήματος γινομένου, αἱ δὲ εἰς τὸ μέσον προσπίπτουσαι, ἀθροαὶ καὶ ἰσχυραὶ οὔσαι, διαμένουσιν. Ἐγγὺς μὲν οὖν ὄντος τοῦ σχήματος δύνανται καὶ τὰ ἐν ταῖς γωνίαις ὁρᾶν, ἢ πόρρω δὲ αὐτοῦ γινομένου ἀδυνατοῦσιν. Διὸ καὶ ἡ περιφερὴς ἀπαγομένη εὐθεῖα φαίνεται. Καὶ ἡ σελήνη ὑπὸ εὐθειῶν δοκεῖ περιέχεσθαι τῇ ὀγδόῃ, ἐὰν μὴ κατὰ τὸ πλάτος ἀλλὰ κατὰ τὴν περιέχουσαν γραμμὴν αἱ ὄψεις ὡς προσπίπτωσιν. Ἐγγὺς μὲν γὰρ οὔσης τῆς περιφερείας δύνανται διακρίνειν αἱ ὄψεις, ὅσῳ ἐγγύτερόν ἐστι θάτερον θατέρου μέρους τῆς περιφερείας· πόρρω δὲ γινομένης οὐ διαισθάνεται, ἀλλὰ δοκεῖ αὐτῇ ἕξ ἴσου εἶναι. Διὸ καὶ εὐθεῖα φαίνεται.

7 Διὰ τί τῆς σελήνης σφαιροειδοῦς οὔσης εὐθείαν ὁρώμεν,

ὁ εὐθεῖα X^a. ὡς συμπίπτουσι C^a. x ἢ X^a. γ αὐταὶ codices. z πρὸς τὴν εὐθείαν C^a. a ἀσθενές Y^a. b ἐνυπάρχον C^a. c ἐκπίπτουσαι C^a. d τούτου X^a. e τὸ alterum om. C^a. X^a. f τὰ C^a. g δύναται C^a. X^a. Y^a. h πόρρω] πλείον C^a. Y^a. et pr. X^a, πλείονος rc. X^a. i αὐτῶν Y^a. k γενομένου X^a. Y^a. l ἀπὸ C^a. m περιέχεσθαι δοκεῖ X^a. Y^a. n τὴν περιφέρειαν περιέχουσαν C^a. o προσπίπτουσιν X^a. p διακρίνεσθαι C^a. q εἶναι om. X^a.

ὅταν ἢ διχότομος; Ἡ ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ ἡ ὄψις γί-
 νεται καὶ ἡ τοῦ κύκλου περιφέρεια, ἣν ὁ ἥλιος ποιεῖ προσβάλ-
 λων τῇ σελήνῃ; Ὅτε δὲ τοῦτο γένοιτο, εὐθεία γραμμὴ
 ἐφαίνετο ὁ ἥλιος. Ἐπεὶ γὰρ ἀνάγκη τὸ προσβάλλον τὰς
 ὄψεις πρὸς τὴν σφαῖραν κύκλον ὁρᾶν, ἡ δὲ σελήνη σφαιροει-
 δής, καὶ ὁ ἥλιος ὁρᾷ αὐτήν, κύκλος ἂν εἴη ὁ ὑπὸ τοῦ ἡλίου
 γινόμενος. Οὗτος οὖν ὅταν μὲν ἐξ ἐναντίας ἡμῖν γένηται,
 ὅλος φαίνεται καὶ δοκεῖ πανσέληνος εἶναι· ὅταν δὲ παραλ-
 λάττῃ διὰ τὴν τοῦ ἡλίου μετάβασιν, ἡ περιφέρεια αὐτοῦ
 κατὰ τὴν ὄψιν γίνεται, ὥστε εὐθεία φαίνεται. Τὸ δὲ ἕτερον
 μέρος περιφερές, ὅτι ἐξ ἐναντίας κείται τῇ ὄψει ἡμισφαίριον.
 Τὸ δὲ τοιοῦτο ἐφαίνετο ἡμικύκλιον. Ἀεὶ γὰρ ἡ σελήνη κατ'
 ἀντικρὺ ἐστὶ τῆς ὄψεως. Ἀλλ' ὅταν ὁ ἥλιος ἐπιβάλλῃ, οὐχ
 ὁρῶμεν, καὶ ἀναπληροῦται μετὰ τὴν ὀγδόην ἐκ τοῦ μέσου,
 ὅτι ἐπιπαρεξιών ὁ ἥλιος ἐκκλινέστερον ἡμῖν ποιεῖ τὸν κύκλον.
 Οὕτω δὲ τιθέμενος πρὸς τὴν ὄψιν ὁ κύκλος κώνου τομῇ ἐμ-
 φερῆς ἐγένετο. Μηνοειδής δὲ φαίνεται, ὅταν ὁ ἥλιος με-
 ταβῇ. Ὅταν γὰρ κατὰ τὰ ἔσχατα σημεία, καθ' ἃ διχότο-
 μος φαίνεται, ὁ κύκλος ὁ τοῦ ἡλίου γένηται, περιφέρεια φαί-
 νεται ἡ τοῦ κύκλου. Οὐ γὰρ ἔτι κατ' εὐθείαν ἐστὶ τῇ ὄψει,
 ἀλλὰ παραλλάττει. Τούτου δὲ γινομένου, καὶ διὰ τῶν αὐ-
 τῶν σημείων τοῦ κύκλου ὄντος, ἀνάγκη μηνοειδῇ φαίνεσθαι.
 Μέρος γάρ τι τοῦ κύκλου κατὰ τὴν ὄψιν εὐθύς ἐστὶ, τοῦ
 προτέρου ἐξ ἐναντίας ὄντος, ὥστε τοῦ λαμπροῦ ἀποτέμνεται·
 εἴθ' οὕτως καὶ τὰ ἄκρα μένουσιν ἐν τῷ αὐτῷ, ὥστε ἀνάγκη
 μηνοειδῇ φαίνεσθαι. Μᾶλλον δὲ καὶ ἥττον διὰ τὴν τοῦ ἡλίου
 κίνησιν. Μεταβαίνοντος γὰρ τοῦ ἡλίου καὶ ὁ κύκλος ὃν ὁρᾷ
 ἐπιστρέφεται, ἐν τοῖς αὐτοῖς σημείοις ὧν ἀπείρους γὰρ
 ἐγκλίσεις ἐγχωρεῖ αὐτὸν κλιθῆναι, εἴπερ γραφῆναι τοὺς με-
 γίστους κύκλους διὰ τῶν αὐτῶν σημείων ἀπείρους ἐνδέχεται.

Διὰ τί ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη σφαιροειδῇ ὄντα ἐπίπεδα
 φαίνεται; Ἡ ὅτι πάντων ὅσων τὸ ἀπόστημα ἄδηλον, ὅτε

ὁ ὅτι Ca.Xa.   οὖν om. Ca.   ἀναπληροῦντα Ca.   ἐγένετο Ya.
 ὥστε om. Ca.Xa.Ya.   ὅτι Ca.Ya.

πλείον ἢ ἔλαττον ἀφέστηκεν, ἐξ ἴσου φαίνονται; Ὡστε καὶ ἐφ' ἐνὸς μὲν μόρια δ' ἔχοντος, ἂν μὴ τῇ χρόᾳ διαφέρῃ, ὕψανάγκη τὰ μόρια ἐξ ἴσου φαίνεσθαι. Τὸ δ' ἐξ ἴσου ^z ὁμαλὸν καὶ ἐπίπεδον ἀνάγκη ^a δοκεῖν εἶναι.

9 Διὰ τί τὰς σκιάς ποιεῖ ὁ ἥλιος ἀνίσχων καὶ δύνων μακράς, αἰρόμενος δὲ ἐλάττους, ἐπὶ τῆς μεσημβρίας δ' ἐλαχίστας; Ἡ ὅτι ἀνίσχων τὸ μὲν πρῶτον ^b παράλληλον ποιήσῃ τὴν σκιὰν τῇ γῇ, καὶ ἄπειρον ὡς ἄνισον ^c ὑπερτείνει, ἔπειτα μακράν· αἰεὶ δ' ^d ἐλάττω διὰ τὸ αἰεὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρου σημείου εὐθεΐαν ἐντὸς πίπτειν. Γνώμων τὸ ΑΒ, ἥλιος οὐ τὸ Γ καὶ οὐ τὸ Δ· ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ Γ ἀκτὶς, ἐφ' ἧς τὸ ΓΖ, ἐξωτέρω ἔσται τῆς ΓΕ. Ἔστι δὲ σκιά ἡ μὲν ΒΕ ἀνωτέρω ὄντος τοῦ ἡλίου, ἡ δὲ ΒΖ κατωτάτω· ἐλαχίστη δέ, ὅσῳ ἀνωτάτω, ^e ἢ καὶ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς.

10 Διὰ τί αἱ ἀπὸ τῆς σελήνης σκιαί μείζους τῶν ἀπὸ τοῦ ἡλίου, ὅταν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὧσι καθέτου; Ἡ διότι ἀνώτερος ὁ ἥλιος τῆς σελήνης; Ἀνάγκη οὖν ἐντὸς πίπτειν τὴν ἀπὸ τοῦ ^f ἀνωτέρω ἀκτῖνα. Γνώμων ἐφ' ᾧ ΑΔ, σελήνη Β, ἥλιος Γ. Ἡ μὲν ^g οὖν ἀπὸ τῆς σελήνης ἀκτὶς ΒΖ, ὥστε ἔσται σκιά ἡ τὸ ΔΖ· ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἡ τὸ ΓΕ, ὥστε ἔσται σκιά ἐξ ἀνάγκης ^h ἥττων· ἔσται γὰρ τὸ ΔΕ.

11 Διὰ τί ἐν ταῖς τοῦ ἡλίου ἐκλείψειςιν, εἰάν τις θεωρῇ διὰ κοσκίνου ἢ ⁱ φύλλων, οἶον πλατάνου ἢ ἄλλου πλατυφύλλου, ἢ τοὺς δακτύλους τῆς ἐτέρας χειρὸς ἐπὶ τὴν ἐτέραν ἐπιζεύξας, μηνίσκοι αἱ αὐγαὶ ἐπὶ τῆς γῆς γίνονται; Ἡ ὅτι ὥσπερ δι' ὀπῆς ἐὰν λάμπῃ εὐγωνίου τὸ φῶς, στρογγύλον καὶ κῶνος γίνεταί; Αἴτιον δὲ ὅτι δύο γίνονται κῶνοι, ὃ ^k τε ἀπὸ τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν ὀπὴν καὶ ὁ ἐντεῦθεν πρὸς τὴν γῆν, καὶ συγκόρυφοι. Ὅταν οὖν ἐχόντων οὕτως ἄνωθεν κύκλῳ ἀποτέμνηται, ἔσται μηνίσκος ἐξ ἐναντίας ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ φωτός.

γ ἀνάγκη γὰρ τὰ C^a. z ὁμαλές Y^a. a δοκεῖ X^a.Y^a. b παράλληλος C^a.X^a.Y^a. c ὑπερτείνει C^a.Y^a. d ἐλάττων X^a.Y^a. e ἢ Y^a, ἢ C^a. f ἀνωτέρου C^a.X^a. g οὖν om. X^a. h ἥττων om. C^a.X^a.Y^a. i φύλλου C^a.X^a. k τε om. pr. X^a.

Ἀπὸ τοῦ μηνίσκου γὰρ τῆς περιφερείας γίνονται αἱ ἀκτῖνες, 3 αἱ δὲ ἐν τοῖς δακτύλοις καὶ κοσκίνοις οἷον ὅπαί γίνονται· διὸ ἐπιδηλότερον γίνεται ἢ ¹διὰ μεγάλων ὀπῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς σελήνης οὐ γίνονται, οὔτε ἐκλειπούσης οὔτε ἐν αὐξήσει οὔσης ἢ φθίσει, διὰ τὸ μὴ ἀκριβεῖς τὰς ἀπὸ τῶν ἄκρων αὐγὰς εἶναι, ἀλλὰ τῷ μέσῳ φαίνειν· ὁ δὲ μηνίσκος μικρὸν τὸ μέσον ἔχει.

Διὰ τί παρήλιος οὐ γίνεται οὔτε μεσουρανούτος τοῦ ἡλίου 12 οὔθ' ὑπὲρ τὸν ἥλιον οὔθ' ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἀλλ' ἐκ πλαγίων μόνον; Ἡ διότι παρήλιος γίνεται κλωμένης τῆς ὄψεως πρὸς τὸν ἥλιον, αὕτη δὲ τοῦ ἀέρος ἡ στάσις, ἐφ' ἧς ἀνακλᾶται ἡ ὄψις, οὔτ' ἐγγὺς ἂν γένοιτο τοῦ ἡλίου οὔτε πόρρω. Ἐγγὺς 2 μὲν γὰρ οὔσαν ὁ ἥλιος διαλύσει, πόρρω δὲ οὔσης ἡ ὄψις οὐκ ἀνακλασθήσεται· ἀπὸ γὰρ μικροῦ ἐνόπτρου πόρρω ἀνατεινομένη ἀσθενὴς γίνεται. Διὸ καὶ ^m ἄλως οὐ ⁿ γίνεται. Ἐξ ἐναντίας τοῦ ἡλίου μὲν οὖν εἴαν γίνηται καὶ ἐγγὺς, διαλύσει ὁ ἥλιος, εἴαν δὲ πόρρω, ^o ἐλάττων ἡ ὄψις προσπεσείται. Ἐὰν 3 δὲ ἐν τῷ πλαγίῳ, ἔστι τοσοῦτον ἀποστῆναι τὸ ^p ἐνόπτρον ὥστε μήτε τὸν ἥλιον διαλῦσαι μήτε τὴν ὄψιν ἀθρόαν ἀνελθεῖν, διὰ τὸ ὑπὸ τὴν γῆν φέρεσθαι. Ὑπὸ δὲ τὸν ἥλιον οὐ γίνεται διὰ τὸ πλησίον μὲν τῆς γῆς ^q ὄντος διαλύεσθαι ἂν ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἄνω δὲ μεσουρανίου τὴν ὄψιν διασπᾶσθαι. Καὶ ὅλως οὐδὲ ἐκ πλαγίας μεσουρανίου γίνεται, ὅτι ἡ ὄψις ὑπὸ τὴν γῆν εἴαν λῖαν φέρεται, ^r ὀλίγη ἤξει εἰς τὸ ^s ἐνόπτρον, ὥστε ἀνακλωμένη ^t πᾶν ἔσται ἀσθενὴς.

Διὰ τί τῆς σκιᾶς τὸ ἄκρον τοῦ ἡλίου τρέμειν φαίνεται; 13 Οὐ γὰρ δὴ διὰ τὸ φέρεσθαι τὸν ἥλιον· ἀδύνατον γὰρ κινεῖσθαι εἰς τὰναντία, ὁ δὲ τρόμος τοιοῦτος. Ἔτι δὲ ἀδηλος ἡ μετάβασις, ὥσπερ καὶ τοῦ ἡλίου αὐτοῦ. Ἡ δὲ διὰ τὸ κινεῖσθαι τὰ ἐν τῷ ἀέρι; Καλεῖται δὲ ζύσματα. Φανερὰ δὲ ἔσται ἐν ταῖς ἀκτίσι ταῖς διὰ τῶν θυρίδων· ταῦτα γὰρ κινεῖται ^v καὶ νημεῖα. Ἐκ τε οὖν τῆς σκιᾶς εἰς τὸ φῶς ἔκ τε τοῦ φωτὸς 2

¹ διὰ τῶν μεγάλων X^a. ^m ἄλως C^a. Y^a, ἄλως X^a. ⁿ γίνονται Y^a.
^o ἐλάττω Y^a. ^p ἐνόπτρον X^a. ^q ἐντὸς C^a. Y^a. ^r ὀλίγη om. X^a.
^s ἐσωπτρον X^a. ^t πάντως C^a. ^v ἀνιμεμία, omisso κᾶν, X^a.

εἰς τὴν σκιὰν φερομένων ἀεί, καὶ ὁ ὅρος ὁ κοινὸς τοῦ φωτὸς καὶ τῆς σκιάς φαίνεται κινούμενος παρεγγύς. Ἡ γὰρ οἶον σκιὰν ποιοῦσιν, ἥ δὲ φῶς, ἐκατέρωθεν μεταβάλλονται ταῦτα. Ὡστε ἡ σκιά φαίνεται κινεῖσθαι, οὐ κινουμένη αὐτὴ οὕτως, ἀλλ' ἐκεῖναι.

ΙΣ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΤΑ ΑΨΥΧΑ.

Διὰ τί αἱ μὲν βάσεις τῶν πομφολύγων λευκαὶ ἐν τοῖς ὕδασι· καὶ ἐὰν ^ω ἐν ἡλίῳ τεθῶσι, σκιὰν οὐ ποιοῦσιν, ἀλλ' ἡ μὲν ἄλλη πομφόλυξ σκιὰν ποιεῖ, ἡ δὲ βάσις οὐ ποιεῖ, ἀλλ' ἡλιώται κύκλῳ. Τὸ δὲ ἔτι ^χ θαυμασιώτερον, ὅτι οὐδ' ἐὰν τι τεθῇ ξύλον εἰς τὸ ὕδωρ ἐν τῷ ἡλίῳ, τέμνεται ὑπὸ τοῦ ὕδατος ταῦτα. Ἡ οὐ γίνεται σκιά, ἀλλ' ἡλίῳ διήρηται ἡ σκιά; Εἰ οὖν σκιά ἐστὶ τὸ μὴ ὁρώμενον, καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου κύκλῳ ἂν ὁρῶτο ὁ ὄγκος. Τοῦτο δὲ ὅτι ἀδύνατον, δέικνται ἐν τοῖς ὀπτικοῖς· οὐδὲ γὰρ τὸ ἐλάχιστον ὑπὸ τοῦ μεγίστου ἐνδέχεται ὅλον περιοφθῆναι.

2 Διὰ τί αἱ πομφόλυγες ἡμισφαίρια; Ἡ διὰ τὸ ὡς ἀπὸ κέντρου πρὸς τὸν ἀέρα φέρεσθαι ἄνω ὁμοίως πάντῃ; Ἀνάγκη δὲ τοῦτο ἡμισφαίριον εἶναι. Τὸ ^υκάτω δὲ ἡμισφαίριον ἀποτεμένεται ὑπὸ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ὑδατώδους, ἐν ᾧ τὸ κέντρον ἐστίν.

3 Διὰ τί τοῖς ἄνισον ^z τὸ βάθος ἔχουσι μεγέθεσιν, ἐὰν τις τὸ κουφότερον κινή, κύκλῳ περιφέρεται τὸ βαλλόμενον, οἶον τοῖς μεμολιβδωμένοις ἀστραγάλοις συμβαίνει, ἂν τις βάλλῃ τὸ κουφότερον πρὸς αὐτὸν στρέψας μέρος; Ἡ ὅτι τὸ βαρύτερον ἀδύνατον ἰσοδρομεῖν τῷ κουφοτέρῳ, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἰσχύος ^α ῥιφθέν; Ἐπεὶ δὲ ἀνάγκη μὲν πάμπαν κινεῖσθαι, ἐξ ἴσου δὲ ἀδύνατον, ὁμοταχῶς μὲν φερόμενα τὴν αὐτὴν οἰσθήσεται γραμμὴν, θάττον δὲ θατέρου φερομένου κύκλον ἀνάγκη φέρεσθαι, ἐπειδὴ ἐν τούτῳ μόνῳ τῷ σχήματι ταῦτα ἀεὶ κατάλληλα ὄντα σημεία ἐν ταύτῳ χρόνῳ ἀνίσους διέρχεται γραμμάς.

^ω ἐν τῷ ἡλίῳ C^a. ^χ θαυμαστότερον X^a. ^υ δὲ κάτω X^a. ^z τὸ om. C^a. ^α ῥιφέν X^a.

Διὰ τί τὰ πίπτοντα ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ^bἀφαλλόμενα 4
 ὁμοίας γωνίας ποιεῖ πρὸς τὸ ἐπίπεδον ἐφ' ἑκάτερα τοῦ ση-
 μείου ^φ ἢ ψατο τοῦ ἐπιπέδου; Ἡ ὅτι πάντα μὲν φύσει φέ-
 ρεται πρὸς ὀρθὴν; Τὰ μὲν ^c οὖν εἰς ὁμαλὲς πεσόντα, τῇ κα-
 θέτῳ καὶ τῇ διαμέτρῳ προσκρούσαντα ^d τῷ ἐπιπέδῳ, τοσαύ-
 τας ποιεῖ γωνίας ἀφαλλόμενα διὰ τὸ τὴν μὲν διάμετρον
 ἴσα διαιρεῖν· τὰ δὲ εἰς τὰ πλάγια πίπτοντα, οὐ τῇ καθέτῳ
 προσκρούοντα τῷ χωρίῳ ἀλλὰ τῷ ἀνωτέρῳ τῆς καθέτου ση-
 μείῳ, ^e συμβαίνει πάλιν ἀνωσθέντα ὑπὸ τοῦ πληγέντος τόπου
 εἰς τὸναντίον φέρεσθαι, τὰ μὲν στρογγύλα, ὅτι ἐν αὐτῷ
 φερόμενα εἰς τὸναντίον τῆς ἀπώσεως ἐξελίττεται, ἐάν τε
 ἡρεμῇ τὸ μέσον αὐτῶν ἐάν τε καὶ τόπον διαλλάττῃ· τὰ δ'
^f εὐθύγραμμα διὰ τε τὴν κάθετον ^g αὐτὴν εἰς τοῦμπροσθεν
 προσηνέχθη ἐκκρούεσθαι, καθάπερ τοῖς τε ^h ξυρουμένοις τὰ
 σκέλη συμβαίνει, καὶ ὧν τοὺς κολύθρους ὑφαρπάζουσιν. Πάν-
 3 τες γὰρ οὗτοι εἰς τὸναντίον καὶ ὀπισθεν ἐκπύπτουσι, διὰ
 τὸ ἰσάζειν αὐτὰ τὴν κάθετον, μετέωρόν τε εἶναι καὶ εἰς
 τοῦμπροσθεν ἐκκρούεσθαι· τὰ γὰρ ἐναντία δηλονότι αὐτῆς
ⁱ ὀπισθέν τε καὶ κάτω ^k συμβαίνει γίνεσθαι, κάτω δὲ φερό-
 μενα βαρύτερα ^λ αὖ εἶη. Ὁ οὖν τοῦτοις πτώμα, τοῖς ἀφαλ-
 λομένοις φορὰν συμβαίνει γίνεσθαι. Πρὸς ὀρθὴν μὲν οὖν 4
 οὐδέτερα αὐτῶν ἀφάλλεται διὰ τὸ τὴν μὲν κάθετον δίχα
 τῷ βάρει διαιρεῖν τὰ φερόμενα, καθέτους δὲ πλείους πρὸς
 ταῦτ' ἐπίπεδον μὴ γίνεσθαι τεμνούσας αὐτάς· ὁ ¹ τούτοις συμ-
 βήσεται καθέτου γινομένης κατὰ τὴν ἔφαλσιν, ἥ προσέκρουσε
 τῷ ἐπιπέδῳ τὸ φερόμενον, διχοτομεῖσθαι πάλιν ^m ὑπ' αὐτῆς
 αὐτὸ συμβήσεται, ὥστε ἀναγκαῖον τέμνεσθαι ὑπ' αὐτῆς τὴν
 πρώτην κάθετον ⁿ ὑφ' ἧς ἐφέρετο. Ἐπεὶ δ' εἰς τὸναντίον 5
 μὲν οἰσθήσεται, πρὸς ὀρθὴν δὲ οὐκ οἰσθήσεται, λοιπὸν ὀξείαν
 γίνεσθαι γωνίαν τὴν ἐπὶ ^ο θατέρῳ τοῦ προσπεσόντος τῷ ἐπι-

^b σφαλλόμενα ὁμοίως C^a.X^a. ^c οὖν ἰσομαλὲς C^a.Y^a. ^d τῇ C^a.Y^a.
^e συμβαίνειν codices. ^f εὐθυγράμματα C^a. ^g αὐτῶν Y^a. ^h ξη-
 ρουμένοις X^a. ⁱ ὀπισθέ Y^a. ^k συμβήσεται Y^a. ^l συμβήσεται
 τούτοις X^a. ^m ὑπ'—τέμνεσθαι om. C^a. ⁿ ἐφ' Y^a. ^ο θατέρου
 X^a.Y^a.

πέδῳ σημείου· ὁρος γάρ ἐστιν Ρ ἢ ὀρθή τῶν ἐναντίων γωνιών.

- 5 Διὰ τί ὁ μὲν κύλινδρος ὥσθεις εἰς εὐθύ τε φέρεται καὶ γράφει εὐθείας τοῖς ὀρίζουσιν αὐτὸν κύκλοις, ὁ δὲ κώνος κύκλῳ περιφέρεται, τῆς κορυφῆς μενούσης, καὶ γράφει τὸν κύκλον τῷ ὀρίζοντι; Κύκλῳ μὲν ἀμφότερα φέρεται, γράφει δ' ἐν τῷ ἐπιπέδῳ ὁ μὲν κύλινδρος εὐθείας, ὁ δὲ κώνος κύκλους, διὰ τὸ τοὺς μὲν ἐν τῷ κώνῳ ἀνίσους εἶναι κύκλους, φέρεσθαι δὲ αἰεὶ θάττον τὸν μείζονα τῶν περὶ τὸ αὐτὸ κέντρον. Φερομένων δὲ ἀνίσως πάντων ἅμα τῶν ἐν τῷ κώνῳ κύκλων, συμβαίνει τοὺς ἐξωτάτω πλείστον ἐν ταύτῳ χρόνῳ τόπον καὶ γραμμὴν φέρεσθαι· διὸ καὶ κύκλῳ φέρονται. Γράφονται τε γὰρ πάντες τῇ αὐτῇ εὐθείᾳ, καὶ τῆς εὐθείας κύκλῳ μὲν φερομένης οὐ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ σημεία ἴσην ἐν ταύτῳ χρόνῳ γράφει γραμμὴν, εἰς εὐθὺ δὲ φέρει τὴν ἴσην.
- 3 Τοῦ δὲ κυλίνδρου πάντων ἴσων ὄντων τῶν κύκλων καὶ περὶ ταὐτὸ κέντρον, συμβαίνει τὰ ἅμα τοῦ ἐπιπέδου ἐν αὐτοῖς πάνθ' ἀπτομένοις σημεία, φέρεσθαι τε ἰσοταχεῖς κυλισμένους διὰ τὸ τοὺς κυλίνδρους ἴσους εἶναι, καὶ ἥκειν ἐπὶ τὸ ἐπίπεδον πάλιν ἅμα ἐκκυλισθέντα ἕκαστον τὸν αὐτοῦ κύκλον, ὥστε καὶ τὰς ἐν τῷ ἐπιπέδῳ εὐθείας ἴσας γίνεσθαι· τῇ γὰρ αὐτῶν ἀφῇ αὐτὰς ἔγραψαν, ὄντες ἴσοι τε καὶ ἰσοταχεῖς. Ἐγίνοντο δὲ εὐθεῖαι αἱ ὑπὸ τῆς αὐτῆς γραφεῖσαι γραμμῆς εἰς εὐθὺν φερομένης, ὥστε διὰ ταύτας εἰς εὐθὺν ἀναφέροιτο ὁ κύλινδρος. Διαφέρει γὰρ οὐθέν, ἥ ἢ πρώτη ἤψατο ὁ κύλινδρος τοῦ ἐπιπέδου γραμμῇ, ταύτῃ ἔλκειν ἐν τῷ ἐπιπέδῳ, ἥ ἐγκυλίνει αὐτό· αἰεὶ γὰρ ἴσην καὶ ὁμοίαν γραμμὴν τῶν ἐν τῷ κυλίνδρῳ συμβήσεται ἄπτεσθαι τοῦ ἐπιπέδου, ἐλκομένου τε καὶ κυλισμένου τοῦ κυλίνδρου.

- 6 Διὰ τί τῶν βιβλίων ἡ τομὴ οὖσα ἐπίπεδος καὶ εὐθεῖα,

Ρ ἢ om. C^a.   κ κύκλος κώνω X^a.   ὀρίζονται κύκλῳ κύκλῳ Y^a.
 τὸ αὐτὸ τὸ κ. Y^a.   τόπον—γράφει] γράφειν C^a.   ἴσον X^a.
 αὐτὸν C^a.   διαφέρει—κύλινδρος om. C^a.   ταύτην Y^a.   καὶ εὐθεῖα om. C^a.

ἐὰν μὲν τις τέμῃ παρὰ τὴν βάσιν, γίνεται εὐθεία ἀνελιττομένη, ἐὰν δὲ ἐγκλίνας, σκολιά; Ἡ ὅτι συμβαίνει τῶν ἐν τῇ ἐτέρᾳ τομῇ κύκλων ἐν ταύτῳ ἐπιπέδῳ ὄντων τὴν ἐγκεκλιμένην τομὴν ^a μὴ παρακειμένην εἶναι, ἀλλ' ἐν τῇ μὲν πλείον τῇ δὲ ἔλαττον αὐτῆς ἀπέχειν, ὥστε ἐξελιττομένου οἱ μὲν ἐν ταύτῳ ἐπιπέδῳ ὄντες κύκλοι, καὶ τὴν ἀρχὴν ἔχοντες ἐν ταύτῳ ἐπιπέδῳ, τὴν ἐξ αὐτῶν ποιήσουσι γραμμὴν ἐξελιττόμενοι. Ἔστι γὰρ ἡ γιγνομένη γραμμὴ ἐκ τῶν κύκλων, οἳ εἰσιν ἐν ταύτῳ ἐπιπέδῳ ὥστε καὶ εὐθεία οὖσα ἐν ἐπιπέδῳ. Ἡ τε τῆς λοξῆς τομῆς ἐξελιττομένη γραμμὴ οὐκ οὖσα παρὰ τὴν πρώτην, ἀλλὰ τῇ μὲν ^b πλεον τῇ δὲ ἔλαττον αὐτῆς διεστηκυῖα διὰ τὸ ^c καὶ τὴν τομὴν οὕτως ἔχει πρὸς αὐτήν, οὐκ ἐν ἐπιπέδῳ ἔσται, ὥστε οὐδ' εὐθεία· τῆς γὰρ εὐθείας οὐκ ἔστι τὸ μὲν ἐν ^d ἄλλῳ τὸ δὲ ἐν ἄλλῳ ἐπιπέδῳ.

Διὰ τί διαιρούμενα τὰ μεγέθη ἐλάττω φαίνεται πάντα ⁷ τοῦ ὅλου; Ἡ ὅτι διαιρούμενα μὲν ἀριθμὸν ἔχει πάντα, μεγέθει δὲ ἐλάττω ἐστὶ τοῦ ἐνός; Τὸ μὲν γὰρ μέγα τῷ κατὰ συνέχειαν εἶναι καὶ ποσόν τι μέγα λέγεται, ὁ δὲ ἀριθμὸς τε πᾶς παντὸς μεγέθους ἀριθμοῦ μείζων. Διόπερ εἰκὸς τὸ ὅλον διαιρεθέντων τῶν μερῶν ^e μείζον ^f φαίνεσθαι· τῶν αὐτῶν γὰρ ὄντων αὐτῶν τὸ μὲν ὅλον τὴν τοῦ μεγέθους ἔχει μᾶλλον φύσιν, συνεχὲς ὄν, τὰ δὲ μέρη ^g τὴν τοῦ ἀριθμοῦ.

Τῶν περὶ ^g τὴν κλεψύδραν συμβαινόντων τὸ μὲν ὅλον ⁸ ἔοικεν ^h εἶναι αἷτιον καθάπερ Ἀναξαγόρας λέγει· ὁ γὰρ ἀήρ ἐστὶν αἷτιος, ἐναπολαμβανόμενος ἐν αὐτῇ, τοῦ μὴ εἰσιέναι τὸ ὕδωρ ἐπιληφθέντος τοῦ ἄλλου. Οὐ μὴν ἀπλῶς γε αἷτιος· καὶ γάρ τις αὐτὴν πλαγίαν ⁱ ἐνῇ εἰς τὸ ὕδωρ, ^k ἐπιλαβὼν τὸν αὐλόν, εἴσεισι τὸ ὕδωρ. Διόπερ οὐ λέγεται ὑπ' αὐτοῦ ² ἰκανῶς ἢ αἷτιόν ἐστιν. Ἔστι δὲ αἷτιον μὲν, καθάπερ εἴρηται, ὁ ἀήρ· οὗτος δὲ ὠθούμενός τε καὶ καθ' ἑαυτὸν φερόμενος

^a μῇ] καὶ C^a. ^b πλείον X^a. ^c καὶ om. pr. X^a. ^d ἄλλῳ ἐπιπέδῳ τὸ δ' ἐν ἄλλῳ X^a. ^e οἷον et μείζω C^a. X^a. Y^a. ^f φαίνεται C^a. Y^a. ^g τὴν] τῶν Y^a. ^h αἷτιον εἶναι X^a. Y^a. ⁱ ἐνῇ eis Sylburgius: codices eneis ^k ἐπιλαβὼν X^a. Y^a.

καὶ μὴ βιαζόμενος ἐπ' εὐθείας πέφυκε φέρεσθαι, καθάπερ
 3 καὶ ἄλλα στοιχεῖα. Πλαγίας μὲν οὖν βαφείσης τῆς κλε-
 ψύδρας, διὰ τῶν ἐναντίων τοῖς ἐν τῷ ὕδατι τρυπημάτων
 ἐπ' εὐθείας μένων ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐξέρχεται, ὑποχωροῦντος
 δὲ αὐτοῦ τὸ ὕδωρ εἰσέρχεται· ὀρθῆς δὲ εἰς τὸ ὕδωρ βαφείσης
 τῆς κλεψύδρας, οὐ δυνάμενος πρὸς ὀρθὴν ὑποχωρεῖν διὰ τὸ
 πεφρᾶσθαι τὰ ἄνω, μένει περὶ τὰ πρῶτα τρυπήματα· ἄττε-
 4 σθαι γὰρ εἰς αὐτὸν οὐ πέφυκεν. Σημεῖον δ' ἐστὶ τοῦ εἶργειν
 δύνασθαι τὸ ὕδωρ ¹ ἀκινήτιζοντα τὸν ἀέρα τὸ ἐπ' αὐτῆς γινό-
 μενον τῆς κλεψύδρας. Ἐὰν ^m γάρ τις αὐτῆς αὐτὴν τὴν
ⁿ κωδίαν ἐμπλήσας ὕδατος, ^o ἐπιλαβὼν τὸν αὐλόν, κατα-
 στρέψῃ ἐπὶ τὸν αὐλόν, οὐ φέρεται τὸ ὕδωρ διὰ τοῦ αὐλοῦ
 5 ἐπὶ στόμα. Ἀνοιχθέντος δὲ τοῦ στόματος οὐκ εὐθὺς ἐκρεῖ
 κατὰ τὸν αὐλόν, ἀλλὰ ^p μικροτέρῳ ὕστερον, ὥς οὐκ ὄν ἐπὶ
 τῷ στόματι τοῦ αὐλοῦ, ἀλλ' ὕστερον διὰ τούτου φερόμενον
 ἀνοιχθέντος. Πλήρους τε καὶ ὀρθῆς οὔσης τῆς κλεψύδρας,
 ἀνοιχθέντος τοῦ αὐλοῦ εὐθὺς ρεῖ διὰ τοῦ ἡθμοῦ, διὰ τὸ ἐκείνου
 6 μὲν ἄπτεσθαι, τῶν δὲ ἄκρων τοῦ αὐλοῦ μὴ ἄπτεσθαι. Οὐκ
 εἰσέρχεται μὲν οὖν τὸ ὕδωρ εἰς τὴν κλεψύδραν διὰ τὴν προ-
 ειρημένην αἰτίαν, ἐξέρχεται δὲ ἀνοιχθέντος τοῦ αὐλοῦ διὰ τὸ
 τὸν ἐν αὐτῷ ἀέρα κινούμενον ἄνω καὶ κάτω πολλὴν κένωσιν
 7 ποιεῖν τοῦ ἐν τῇ κλεψύδρᾳ ὕδατος. Ὡθούμενον δὲ κάτω καὶ
 αὐτὸ ρέπον εἰς αὐτὸ εἰκότως ἐκρεῖ, βιαζόμενον τὸν ^r ἐκτὸς
 τῆς κλεψύδρας ἀέρα κινούμενόν τε καὶ ὄντα ἴσον τῇ δυνάμει
 τῷ ἐπωθούντι αὐτὸν ἀέρι, τῇ δὲ ἀντερείσει ἀσθενέστερον
 ἐκείνου διὰ τὸ ^s διὰ στενοῦ ^t αὐτὸν τοῦ αὐλοῦ ρέοντα θάπτει
 8 καὶ σφοδρότερον ρεῖν, καὶ προσπίπτειν τῷ ὕδατι. Τοῦ δὲ
 πωμασθέντος τοῦ αὐλοῦ μὴ συρρεῖν τὸ ὕδωρ αἴτιον, ὅτι τὸ
 ὕδωρ εἰσὶν εἰς τὴν κλεψύδραν ἐξωθεῖ βίᾳ τὸν ἀέρα ἐξ αὐτῆς.
 Σημεῖον δὲ ἐστὶ τὸ γινόμενον ἐν ταύτῃ πνεῦμα καὶ ἐρυγμός.
 9 Εἰσιόντος δὲ τοῦ ὕδατος, βίᾳ ὠθοῦν συνεισπίπτει εἰς τὸν

¹ ἀκινήτιζον X^a. ^m γάρ om. C^a. ⁿ κωδίαν Y^a, κώδυιαν C^a. ^o ἐπι-
 λαβὼν γάρ τὸν C^a. ^p μικρότερον C^a. ^q ἰσθμοῦ X^a. ^r ἐκτὸς] ἐκ C^a.
^s διὰ post τὸ om. C^a. X^a. Y^a. ^t αὐτὸ C^a. X^a. Y^a.

αὐλὸν αὐτοῦ, καθάπερ τὰ ^ν ἐκπιεστὰ ξύλα ἢ χαλκὸς τῇ διαι-
 ρέσει ^ω πιεζόμενος, μένει ἄνευ παντὸς ἄλλου συνδέσμου...
 ἐκκρουσθῇ ἐκ τοῦ ἐναντίου, καθάπερ τοὺς κατεαγώτας ὀπι-
 ούρους ἐν τοῖς ξύλοις ἐκκρούουσιν. Συμβαίνει δὲ τοῦτο ¹⁰
 ἀνοιχθέντος τοῦ αὐλοῦ γίνεσθαι διὰ τὰ προειρημένα. ^κ Ἡ
 οὖν διὰ ταῦτα εἰκὸς ἐστὶν αὐτὸν μὴ ἐκρεῖν, ἢ ^γ ἐξιόντος βιαίου
 αἴρος καὶ πνευματουμένου. ^z Δηλοῖ δὲ ὁ ψόφος ἐπισπᾶ-
 σθαι τῷ πνεύματι τὸ ὕδωρ ἄνω, ὥσπερ ἐπὶ πολλῶν συμβαί-
 νει γίνεσθαι. ^ι Ἐπισπώμενον δὲ καὶ συνεχὲς ὃν αὐτῷ πᾶν
 τὸ ὕδωρ μένει ^α πιεζόμενον ὑπὸ τοῦ αἴρος, ἕως ἂν ^β ἀπω-
 σθῇ πάλιν ὑπ' αὐτοῦ. Τῆς δὲ ἀρχῆς μενούσης, καὶ τὸ ἄλλο ¹¹
 ἐξ αὐτῆς ^ε κρέματα ὕδωρ ἐν καὶ συνεχές. Εὐλογον δὲ τοῦτο
 γίνεσθαι· τοῦ γὰρ αὐτοῦ ἐστὶ κινήσai ^δ τε ἐκ τῆς οἰκείας
 χώρας τι, καὶ τοῦτο ἴσχειν, ὡς ἐκείνης, ἐν πλείονι δὲ χρόνῳ,
 εἰ ἢ ὁμοία τῇ δυνάμει τό τε ἔχον καὶ τὸ ἐχόμενον, ἢ τὸ
 ἴσον κρεῖττον, ὅπερ ἐνταῦθα συμβαίνει· πνεῦμα γὰρ ὕδατός
 ἐστὶ κρεῖττον τῇ δυνάμει.

Διὰ τί τὰ μόρια τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων, ὅσα μὴ ὀρ- 9
 γανικά, πάντα περιφερῇ, τῶν μὲν φυτῶν τὸ στέλεχος καὶ
 οἱ πτόρθοι, τῶν δὲ ζώων κνήμαι, μηροί, βραχίονες, θώραξ·
 τρίγωνον δὲ οὐδὲ πολύγωνον οὔτε ὅλον ^ε οὔτε μῦριον ἐστίν;
 Πότερον, ὥσπερ Ἀρχύτας ἔλεγε, διὰ τὸ ἐν ^ι τῇ κινήσει τῇ
 φυσικῇ ἐνεῖναι τὴν τοῦ ἴσου ἀναλογίαν (κινεῖσθαι γὰρ ἀνάλο-
 γον πάντα), ταύτην δὲ μόνην εἰς αὐτὴν ἀνακάμπτειν, ὥστε
 κύκλους ποιεῖν καὶ στρογγύλα, ὅταν ἐγγένηται;

Διὰ τί ἐν τοῖς ἐσχάτοις αἰὲ γίνεται περιφερῇ; Ἡ ὅτι ¹⁰
 ἡ φύσις ἐκ τῶν ἐνδεχομένων πάντα ποιεῖ ἕως δυνατόν ἄριστα
 καὶ ^h κάλλιστα, τὸ δὲ σχῆμα τοῦτο κάλλιστον, τὸ αὐτὸ αὐ-
 τῷ ὁμοιότατον.

Διὰ τί, εἰς κύκλος ρίφθῃ, τὸ μὲν πρῶτον εὐθείαν γρά- ¹¹

^ν ἐμπιεστὰ Υἂ, πιεστὰ C^a. ^ω πιεζόμενος X^a, πιεζούμενον Y^a. ^κ εἰ
 C^a. X^a. Y^a. ^γ ἐξιόντος οὐ βιαίου C^a. ^z δηλον C^a. X^a. Y^a. ^α πιεζό-
 μενον C^a, πιεζομένου X^a. ^β ἀποστή X^a. ^ε κρέματα C^a, κρέματα
 τὸ X^a. ^δ τε] τὸ X^a. ^ε οὐδὲ μ. X^a. Y^a. ^ι τῇ post ἐν om. C^a. ^ε ὡς
 δυνατόν om. C^a. ^h καλὰ C^a.

φει, πανόμενος δὲ ἔλκα, ἕως ἂν πέση; Ἡ ¹εὐθείαν μὲν τὸ πρῶτον, ὅτι ὁμοίως ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὁ ἀὴρ ἀπορβοῖ; Ἰσῆς οὖν οὔσης τῆς ῥοπῆς ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἀνάγκη καὶ τὴν γραμμὴν τοιαύτην εἶναι, ^kἢ ἴσον διαιρεῖ τὸν τόπον ἔνθεν καὶ ἔνθεν· τοιαύτη δὲ ἐστὶν εὐθεία. Ὅταν δὲ βρίσῃ ἐπὶ θάτερον μέρος δι' ἀνωμαλίαν τοῦ περισταμένου ἀέρος, οὐκέτι ἴσην γράφει ¹τό τε ἐντὸς καὶ ^mτὸ ἐκτὸς μέρος, ἀλλ' ἀνάγκη περιφερῇ.

- 12 Διὰ τί τοῖς ἄνισον τὸ βάθος ἔχουσι μεγέθεσιν, εἴαν τις κουφότερον κινῇ ⁿτῶν μερῶν, κύκλῳ περιφέρεται τὸ βαλλόμενον, οἷον τοῖς μεμολιβδωμένοις ἀστραγάλοις συμβαίνει, εἴαν τις ^oβάλλῃ τὸ κουφότερον πρὸς αὐτὸν στρέψας μέρος; Ἡ ὅτι τὸ βαρύτερον ἀδύνατον ἰσοδρομεῖν τῷ κουφοτέρῳ ²ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἰσχύος ριφθέν; Ἐπεὶ δὲ ἀνάγκη μὲν κινεῖσθαι, ἐξ ἴσου δὲ καὶ ἐπ' εὐθείας ἀδύνατον, ἀνάγκη εἰς τὸ ἐντὸς φερόμενον κύκλῳ φέρεσθαι· οἷον εἰ ὅλως τι ἦν αὐτοῦ ἀκίνητον διὰ βάρος ἐν μέσῳ, τὸ μὲν πρὸς τῷ ἀφιέντι εἰς τὸ πρόσθεν ἂν ἐκινήθῃ αὐτοῦ μέρος, τὸ δὲ ὑπ' ἐκείνα πρὸς τὸν ^pἀφιέντα. Ἐπεὶ δὲ κινεῖται μὲν τὸ πᾶν, ἔχει δὲ ἐν μέσῳ τὸ βάρος φερόμενον, ^qἀνάγκη ταῦτο τοῦτο ποιεῖν.

- 13 Διὰ τί τὰ φερόμενα ὅταν ἀντιπέσῃ, ἀφάλλεται εἰς τοῦναντίον ^rἢ πέφυκε φέρεσθαι, καὶ πρὸς ὁμοίας γωνίας; Ἡ ὅτι οὐ μόνον ἐκείνην φέρεται τὴν φορὰν ἣν φέρεται κατὰ τὸ οἰκεῖον μέρος, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀφιέντος γινομένην; ²Ἡ μὲν οὖν οἰκεία παύεται, ὅταν εἰς τὸν οἰκεῖον ἔλθῃ τόπον (ἅπαν γὰρ ἡρεμῇ ἐλθὼν εἰς ὃν φέρεται τόπον κατὰ φύσιν), καθ' ἣν δ' ἔχει ἀλλοτρίαν, ἀνάγκη ἔτι κινεῖσθαι, οὐκ εἰς τὸ πρόσθεν δὲ διὰ τὸ κωλύεσθαι, ἀλλ' ἢ εἰς τὸ πλάγιον ἢ εἰς ^sτὸ ὀρθόν. Ἀπαντα δὲ ἀποπηδᾷ πρὸς ὁμοίας γωνίας διὰ τὸ φέρεσθαι μὲν ἐνταῦθα οὐ ἢ κίνησις φέρει, ἣν ἐποίησεν ὁ ἀφείς· ἐκεῖ δὲ πρὸς ὀξείαν ἢ πρὸς ὀρθὴν φέρεσθαι συμβαίνει. ³Ἐπεὶ οὖν τὸ ἀντικροῦσαν κωλύει τὴν ^tεἰς εὐθὺ κίνησιν,

¹ εὐθεία Ca. Xa. Ya. ^k ἢ Xa. ^l τῷ Ca. Xa. Ya. ^m τῷ ἐκτὸς μέρει Ca. Ya. ⁿ τῶν μερῶν om. Ca. ^o βάλλῃ Ca. ^p ἀφέντα Ca. ^q ἀνάγκη καὶ ταυτὸ Xa. ^r ἢ Xa. Ya. ^s τὸ ante ὀρθὸν om. Ca. Ya. ^t εἰς om. Ca.

ὁμοίως κωλύει τὸ φερόμενον καὶ τὴν φορὰν αὐτοῦ. Ὡςπερ
 ὅν ἐν τοῖς κατόπτροις τὸ ἄκρον τῆς εὐθείας οὐ^ω ξυνέπεσεν
 ἢ ὅψις φαίνεται, καὶ ἐν τοῖς φερομένοις οὕτω τὸ ἐναντίον
 γίνεται· τοσαύτην γὰρ γωνίαν^z ἀπέσσωται ὅση γίνεται^y ἢ
 κατὰ κορυφήν. Δεῖ γὰρ νοῆσαι μετακινουμένην τὴν γωνίαν
 καὶ τὴν φορὰν. Τούτου δὲ γενομένου φανερόν^a ὅτι πρὸς
 ὁμοίας γωνίας ἀνάγκη ἀφάλλεσθαι.

ΙΖ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΕΜΨΥΧΑ.

Διὰ τί οἱ ἀσύμμετροι παρ' ἀλλήλους θεωρούμενοι μείζους
 φαίνονται ἢ καθ' αὐτοὺς μόνους; Ἡ ὅτι τὸ σύμμετρόν ἐστιν
 ἓν, καὶ ἡ συμμετρία^b ὅτι μάλιστα ἓν ποιεῖ, τὸ δὲ ἓν ἀδιαί-
 ρετον βούλεται εἶναι, τὸ δὲ ἀδιαίρετον ἑλαττόν ἐστιν, ἢ δὲ
 συμμετρία κατὰ τὴν διαφορὰν πολλὰ ποιεῖ. Καθ' αὐτὰ
 μὲν οὖν θεωρούμενα μᾶλλον λανθάνει ποῖα ἅττα τὰ μεγέθη
 ἐστί, παρ' ἄλληλα δὲ^c οὐ. Τὸ μὲν^d οὖν ἀδιαίρετον ἓν φαί-
 νεται, καὶ ἡ θεωρία μία ἐστὶν αὐτοῦ διὰ τὴν συμμετρίαν· τὸ
 δὲ ἀσύμμετρον ὥς πολλὰ ὄν θεωρίαν ποιεῖ πλείω, καὶ μείζω
 φαίνεται^e τῷ ἓν ὄν πολλὰ φαίνεσθαι· ἔχει γὰρ τὴν τε τοῦ
 μεγέθους κατὰ τὴν συνέχειαν φύσιν, καὶ τὴν τοῦ ἀριθμοῦ
 κατὰ τὸ ἀνώμαλον τῶν μερῶν, διόπερ εἰκότως τὴν ἐξ ἀμφοῖν
 αὔξην ἔχον μείζον φαίνεται παρὰ τὸ ἀπλοῦν καὶ ἓν.

Διὰ τί ἐπὶ μῆκος μᾶλλον τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ φύεται; 2
 Ἡ ὅτι τὸ μῆκος μὲν τρις^f αὐξεται, τὸ δὲ πλάτος^h δῖς, τὸ
 δὲ βάθος ἅπαξ; Ἔστι γὰρ μῆκος τὸ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς πρῶ-
 τον, ὥστε μόνον τε αὐξεται, καὶ ἅμα τῷ πλάτει πάλιν γινό-
 μενον, καὶ τρίτον ἅμα τῷ βάθει. Τὸ δὲ πλάτος δῖς, καθ'
 ἑαυτό τε καὶ ἅμα τῷ μεγέθει.

Πῶς τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον δεῖ λαβεῖν; Πότερον 3
 ὥςπερ ἡμῶν οἱⁱ ἐπὶ Τροίας καὶ ἐκείνων οἱ πρὸ αὐτῶν καὶ

^v οὖν om. Ca. ^ω ξυνέπεσεν Ya. ^z ἀπέσσωται Xa. ^y ὅσην Ca. Ya.
^z ἢ om. Xa. ^a ὅτι ὁμοίως πρὸς γωνίας ἀφάλλεσθαι Xa. ^b ὅτι] ἐστὶν
 ἐν ὅτι Xa. ^c οὐ om. Ca. Xa. Ya. ^d οὖν om. Ca. Ya. ^e τὸ Xa.
^f αὔξησιν Xa. ^g αὐξάνεται Ca. ^h δῖς—πλάτος om. Ca. ⁱ ἐπὶ τῆς
 τροίας Ca.

ἀεὶ οἱ ἐπάνω πρότεροί εἰσιν; Ἡ εἴπερ ἀρχὴ τίς ἐστι καὶ μέσον καὶ τέλος τοῦ παιτός, καὶ ὅταν γηράσκων τις ἐπὶ τὸ πέρας ἔλθῃ καὶ πάλιν ἐπαναστρέψῃ ἐπὶ τὴν ἀρχήν, τὰ δὲ ^k ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς πρότερα, τί κωλύει ἡμᾶς ἐν τῷ πρὸς τὴν ἀρχὴν εἶναι μᾶλλον; Εἰ ^l δὲ τοῦτο, καὶν πρότεροι εἴη-
¹μεν. Ὡσπερ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκάστου τῶν ἀστρῶν φορᾶ κύκλος τίς ἐστι, ^m τί κωλύει καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν ἀπώλειαν τῶν φθαρτῶν τοιαύτην εἶναι, ὥστε ⁿ πάλιν ταῦτα γίνεσθαι καὶ φθείρεσθαι; Καθά^oπερ καὶ φασὶ κύκλον εἶναι ³τὰ ἀνθρώπινα. Τὸ μὲν δὴ τῷ ἀριθμῷ τοὺς αὐτοὺς ἀξιούν εἶναι ἀεὶ τοὺς γινομένους εὐηθες, τὸ δὲ τῷ εἶδει μᾶλλον ἂν τις ἀποδέξαιτο· ὥστε καὶν αὐτοὶ ^p πρότεροι εἴημεν, καὶ θεῖη ἂν τις τὴν τοῦ ^q εἰρμού τάξιν τοιαύτην εἶναι ὡς πάλιν ἐπανακάμπτειν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν καὶ συνεχῆς ^r ποιεῖν καὶ ἀεὶ κατὰ ⁴ταῦτά ἔχειν. Τοὺς γὰρ ἀνθρώπους φησὶν Ἀλκμαίων διὰ τοῦτο ἀπόλλυσθαι, ὅτι οὐ δύνανται τὴν ἀρχὴν τῷ τέλει προσάψαι, κομψῶς εἰρηκῶς, εἴ τις ὡς τύφῳ φράζοντος αὐτοῦ ἀποδέχοιτο καὶ μὴ διακριβοῦν ἐθέλοι τὸ λεχθέν. Εἰ δὴ κύκλος ἐστί, τοῦ δὲ κύκλου μήτε ἀρχὴ μήτε πέρας, οὐδ' ἂν πρότεροι εἶεν τῷ ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς εἶναι, οὐθ' ἡμεῖς ἐκείνων οὔτ' ἐκεῖνοι ἡμῶν.

ΙΗ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΝ.

Διὰ τί τοὺς μὲν, εἰς ἀρξῶνται ἀναγινώσκειν, ὕπνος λαμβάνει καὶ μὴ βουλομένους, τοὺς δὲ βουλομένους ^a προσεγρηγορέναι, ὅταν λάβωσι ^t τὸ βιβλίον; Ἡ ὅσοις μὲν εἰσι πνευματικαὶ κινήσεις διὰ ψυχρότητα φύσεως ἢ μελαγχολικῶν χυμῶν, δι' οὓς περίττωμα γίνεται πνευματικὸν ἄπεπτον διὰ ψυχρότητα, τούτοις ὅταν μὲν κινῆται ἡ διάνοια καὶ μὴ νοήσῃ ἐπιστήσασά τι, ἐκκρούεται τῇ ἐτέρᾳ κινήσει οὐσῇ καταψυ-
²κτικῇ, διὸ μᾶλλον καθεύδουσιν. Ὅταν δὲ ἐρείσωσι πρὸς τι

^k ἐγγύτερα C^a. ^l δὲ πρὸς τοῦτο X^a. ^m τί om. C^a. ⁿ ταῦτα πάλιν X^a. ^o περ om. C^a. ^p πρότερον Y^a. ^q ἐρμού X^a. ^r ποιεῖ C^a.
^a προσεγρηγορέναι C^a.X^a.v. ^t τὸ addidit C^a.

ἐν τῇ διανοίᾳ, ὅπερ ἡ ἀνάγνωσις ποιεῖ, κινεῖνται ὑπὸ τῆς θερμαντικῆς κινήσεως οὐκ ἐκκρουομένης ὑπ' οὐδενός, ὥστε οὐ δύνανται καθεύδειν. Τῶν δὲ κατὰ φύσιν ἐχόντων ὅταν στῇ πρὸς ἐν ἡ διάνοια καὶ μὴ μεταβάλλῃ πολλαχῇ ἰσχυροτάτη οὖσα, ἴσχεται καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐστὶ περὶ τὸν τόπον τοῦτον, ὧν ἡρέμησις ὁ ὕπνος ἐστίν. Ὅταν δὲ στῇ καὶ οἶον κοπιάσῃ³ ὁ νοῦς, βαρύνει τὴν κεφαλὴν ὧν ἐν αὐτῇ καὶ ποιεῖ τὸν ὕπνον. Κινουμένης δὲ τῆς ψυχῆς κατὰ φύσιν οὐ καθεύδει· ζῇ γὰρ τότε μάλιστα. Τὸ δ' ἐγρηγορέναι τοῦ ζῆν αἰτιόν ἐστιν ἢ τὸ καθεύδειν.

Διὰ τί οἱ ἐριστικοὶ λόγοι γυμναστικοὶ εἰσιν; Ἡ ὅτι² ἔχουσι τὸ νικᾶν ἢ ἡττᾶσθαι πικρόν. Φιλονείκους οὖν εὐθὺς ποιοῦσιν· καὶ γὰρ νικῶντες διὰ τὸ χαίρειν προάγονται μᾶλλον ἐρίζειν καὶ ἡττώμενοι ὡς ἀναμαχοῦμενοι. Καὶ οἱ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι ὡ ταυτό· διὸ καὶ μαχόμενοι καὶ ἡττους ὄντες πολλάκις² οὐ βούλονται διαλύεσθαι.

Διὰ τί τοῖς παραδείγμασι Ὑ χαίρουσιν ἄνθρωποι ἐν ταῖς³ ῥητορείαις καὶ τοῖς λόγοις μᾶλλον τῶν ἐνθυμημάτων; Ἡ ὅτι τῷ τε μανθάνειν² χαίρουσι καὶ τῷ ταχύ, ῥᾶον δὲ διὰ τῶν παραδειγμάτων καὶ τῶν λόγων μανθάνουσιν· ἃ γὰρ ἴσασι, ἔστι ταῦτα καὶ ἐπὶ μέρους, τὰ δὲ ἐνθυμήματα ἀποδειξίς ἐστιν ἐκ τῶν καθόλου, ἃ ἡττον ἴσμεν ἢ τὰ μέρη. Ἔτι² οἷς² ἀν² μαρτυρῶσι πλείους, μᾶλλον πιστεύομεν, τὰ² δὲ παραδείγματα καὶ οἱ λόγοι μαρτυρίαις εἰκάσιν· αἱ δὲ διὰ τῶν μαρτύρων ῥάδιοι πίστει. Ἔτι τὸ² ὅμοιον μανθάνουσιν ἡδέως, τὸ δὲ παράδειγμα καὶ οἱ μῦθοι τὸ ὅμοιον δεικνύουσιν.

Διὰ τί ῥήτορα μὲν καὶ² στρατηγὸν καὶ χρηματιστὴν λέ-⁴ γομεν δεινόν, αὐλητὴν δὲ καὶ ὑποκριτὴν οὐ λέγομεν; Ἡ ὅτι τῶν μὲν ἡ δύναμις ἄνευ πλεονεξίας (ἡδονῆς γὰρ στοχαστική ἐστὶ), τῶν δὲ πρὸς τὸ πλεονεκτεῖν² ῥήτωρ γὰρ καὶ στρατηγὸς

¹ ὧν] τὰ Χ^a. ² τοῦτο C^a. Χ^a. Υ^a. γ. ³ οὐ om. γ. Ὑ χαίρουσιν οἱ ἄνθρωποι Χ^a. Υ^a. γ. ⁴ σιαίρουσι γ. ⁵ αἷς C^a. Χ^a. Υ^a. γ. ⁶ μαρτυροῦσι C^a. ⁷ ὅμοιον μὲν μανθάνουσιν γ. ⁸ χρηματιστὴν καὶ στρατηγὸν Χ^a.

καὶ χρηματιστῆς ἀγαθός ἐστὶν ὁ δυνάμενος πλέον ἔχειν, ἢ δὲ δεινότης μάλιστα ἐν τῷ πλεονεκτεῖν ἐστίν.

5 Διὰ τί τὸν φιλόσοφον τοῦ ῥήτορος οἶονται διαφέρειν ;
 Ἡ ὅτι ὁ μὲν τί ἐστὶν ἀδικία, ὁ δὲ ^ε ὡς ἀδικος ὁ δεῖνα, καὶ ὁ μὲν ὅτι τύραννος, ὁ δὲ οἷον ἢ τυραννίς.

6 Διὰ τί, ἅπερ ἂν τίνες προέλωνται, ἐνδιατρίβουσι τούτοις ἐνίοτε φαύλοις οὐσι μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς σπουδαιοτέροις, οἷον θαυματοποιὸς ἢ ^ι μῖμος ἢ συρικτῆς μᾶλλον ἢ ἀστρονόμος ἢ ῥήτωρ εἶναι ἂν βούλοιτο ὁ ταῦτα προερόμενος. Ἡ ὅτι βούλονται μὲν ἐνιοὶ τὰ ^ς σπουδαιότατα μεταχειρίζεσθαι, διὰ δὲ τὸ μὴ πιστεύειν ἑαυτοῖς ὡς δυνησομένοις, διὰ τοῦτο ^η οὐ πράτ-
 2 τουσιν ; Ἡ ὅτι ἐν οἷς οἶεται ἕκαστος κρατιστεῖν, ταῦτα προαιρεῖται ^ι ὁ δὲ αἰρεῖται, καὶ ἐπὶ τούτ' ἐπείξεται, νέμων τὸ πλεῖστον ἡμέρας αὐτῷ μέρος, ἵνα αὐτὸς αὐτοῦ ^κ τυγχάνει ^ι κράτιστος ὢν. Ὅτι δὲ ἂν τινες ἐξ ἀρχῆς προέλωνται καὶ οἷς ἂν συνεθισθῶσιν, οὐδὲ κρίνειν ἔτι ^μ δύνανται τὰ βελτίω διεφθαρταὶ γὰρ ἢ διάνοια διὰ φαύλας προαιρέσεις.

7 Διὰ τί τοὺς μὲν, ἂν ἄρξωνται ἀναγινώσκειν, ὕπνος λαμβάνει καὶ μὴ βουλομένους, τοὺς δὲ οὐ βουλομένους ποιεῖ δύνασθαι, ὅταν λάβωσι βιβλίον ; Ἡ ὅσοις μὲν εἰσι πνευματικαὶ κινήσεις διὰ ψυχρότητα ^η φύσεως ἢ μελαγχολικῶν χυμῶν, δι' οὓς περίττωμα γίνεται πνευματικὸν ἀπεπτον διὰ ψυχρότητα, τούτοις ὅταν μὲν κινῆται ἢ διάνοια καὶ μὴ νοῆ ἐπιστήσασά τι, ἐκκρούεται ἢ ἑτέρα κινήσεις, διὸ μᾶλλον μεταβάλλοντες πολὺ τὴν διάνοιαν καθεύδουσιν· ἡττάται γὰρ ἢ
 2 πνευματική. Ὅταν δὲ ἐρείσωσι πρὸς τι τὴν διάνοιαν, ὅπερ ἢ ἀνάγνωσις ποιεῖ, κινοῦνται ὑπὸ τῆς πνευματικῆς κινήσεως, οὐκ ^ο ἐκκρουομένης ὑπ' οὐδενός, ὥστε οὐ δύνανται καθεύδειν. Τῶν δὲ κατὰ φύσιν ἐχόντων ὅταν στῇ πρὸς ἓν ἢ διάνοια καὶ μὴ μεταβάλλῃ πολλαχῇ, ἴσταται καὶ τὰ ἄλλα ὅσα περὶ τὸν
 3 τόπον, ὧν ἡρέμησις ὁ ὕπνος ἐστίν. Ἐνὸς γὰρ κυρίου στάν-

^ε ὡς om. Ca. ^ι μῖκος ἢ συρικτῆς pr. Ca. ^ς σπουδαιότερα v. ^η οὐ om. Ca. ^ι ὁ δὲ αἰρεῖται in margine v. ^κ τυγχάνη codices. ^ι σπράτιστος v. ^μ βούλονται Ca. ^η φύσεως om. Ca. ^ο ἐκκρουομένοις Xa.

τος, ὥσπερ ἐν τροπῇ, ^ρκαὶ τὰ ἄλλα μόρια ^qἴσταςθαι πέφυκεν. Φύσει γὰρ ἄνω τὸ κοῦφον φέρεται, τὸ δὲ βαρὺ κάτω. Ὅταν οὖν ἡ ψυχὴ κινῆται κατὰ φύσιν, οὐ καθεύδει· οὕτω γὰρ ἔχει. Ὅταν δὲ στῇ καὶ οἶον κοπιᾷσῃ, ὁ μὲν νοῦς μεταβάλλει, ^τκαὶ ἄνω τὰ σωματώδη πρὸς τὴν κεφαλὴν ἰόντα ποιεῖ τὸν ὕπνον. Δόξειε ^ςδ' αὖν ἡ ἀνάγνωσις κωλύειν καθεύδειν. Ἔστι ⁴δὲ οὐ διὰ τὸ νοεῖν (ὥρισται γὰρ ^ιτότε μᾶλλον ἡ ψυχὴ) ἀλλὰ διὰ τὸ μεταβάλλειν ἡ ἀγρυπνία, ἐπεὶ καὶ νοήσεις αἱ τοιαῦται ἀγρυπνοὶ εἰσιν, ἐν αἷς ζητεῖ ἡ ψυχὴ καὶ ἀπορεῖ, ἀλλ' οὐκ ἐν αἷς ἀεὶ θεωρεῖ· ἐκεῖναι μὲν γὰρ ἀοριστεῖν ποιοῦσιν, αὗται δὲ οὐ.

Διὰ τί ἐν τοῖς ἐριστικοῖς οὐκ ἔνεστιν ἀδολεσχία; Ἡ ⁸ὅτι συλλογισμὸς ἐστὶ φαινόμενος, ἐν ὀλίγοις δὲ ὁ συλλογισμὸς· καὶ ἐὰν μηκύνῃ, χρόνου γινομένου ὁ παραλογισμὸς δηλός, καὶ ἔστιν ὃ ἔδωκεν ἀναλαβεῖν.

Διὰ τί ποτε τῶν ἱστοριῶν ἥδιον ἀκούομεν τῶν περὶ ἓν ⁹συνεστηκυῶν ἢ τῶν περὶ πολλὰ ^νπραγματευομένων; Ἡ διότι τοῖς γνωριμωτέροις μᾶλλον προσέχομεν καὶ ἥδιον αὐτῶν ἀκούομεν· γνωριμώτερον δὲ ἐστὶ τὸ ὠρισμένον τοῦ ἀορίστου. Τὸ μὲν οὖν ^ωἐν ὥρισται, τὰ δὲ πολλὰ τοῦ ἀπείρου μετέχει.

Διὰ τί ἡδόμεθα ἀκούοντες τὰ μήτε λίαν παλαιὰ μήτε κο- ¹⁰μιδῇ νέα; Ἡ ^ςδιότι τοῖς μὲν πόρρω ἀφ' ἡμῶν ἀπιστοῦμεν, ἐφ' οἷς δὲ ἀπιστοῦμεν, οὐχ ἡδόμεθα· τὰ δὲ ὥσπερ ^γἔτι αἰσθανόμεθα, καὶ περὶ τούτων ἀκούοντες οὐχ ἡδόμεθα.

ΙΘ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΑΡΜΟΝΙΑΝ.

Διὰ τί οἱ ποιοῦντες καὶ οἱ ἀπολαύοντες αὐλοῦνται; Ἡ ^ιἵνα οἱ μὲν ἡττον λυπῶνται, οἱ δὲ μᾶλλον χαίρωσιν.

Διὰ τί ^ςπορρωτέρω ὁ αὐτὸς τῇ αὐτῇ φωνῇ γεγωνεῖ μετ' ²

^ρ καὶ] σπάντα C^a.X^a. ^q πέφυκεν ἴσταςθαι X^a. ^τ καὶ post μετ. om. X^a. ^ς δ' om. v. ^ι ἡ ψυχὴ τότε μᾶλλον C^a.Y^a.v. ^ν πεπραγματευμένων Y^a. ^ω ἐν om. v. ^ς ὅτι C^a. ^γ ἔστι X^a. ^ς πορρωτέρω C^a.X^a.

ἄλλων ἄδων καὶ βοῶν ἢ μόνος; Ἡ ὅτι τὸ ἀθρόως τι ποιεῖν ἢ θλίβειν ἢ ὠθεῖν οὐ ^a τοσαυταπλάσιόν ἐστιν ὅσος ^b ὁ ἀριθμός, ἀλλ' ὥσπερ ἡ γραμμὴ ἢ δίπους οὐ διπλάσιον ἀλλὰ τετραπλάσιόν τι γράφει, οὕτω τὰ συντιθέμενα πλέον ^c ἰσχύει κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἢ ὅταν ἢ διηρημένα. Ἀθρόων οὖν ὄντων μία γίνεται ἢ τῆς φωνῆς ἰσχύς καὶ ἅμα ὠθεῖ τὸν ἀέρα, ὥστε πολλαπλάσιον προΐεναι· καὶ γὰρ ἡ ^d ἐκ πάντων φωνῇ μιᾶς ἐκάστης πολλαπλάσιος.

- 3 Διὰ τί τὴν παρυνπάτην ἄδοντες μάλιστα ἀπορρήγνυνται, σὺχ ἤττον ἢ τὴν νήτην καὶ τὰ ἄνω, μετὰ δὲ διαστάσεως πλείονος; Ἡ ὅτι χαλεπώτατα ταύτην ἄδουσι, καὶ ^e αὕτη ἀρχή; Τὸ δὲ χαλεπὸν διὰ τὴν ἐπίτασιν καὶ πίεσιν τῆς φωνῆς· ἐν τούτοις ^f δὲ πόνος· πονοῦντα δὲ μᾶλλον διαφθείρεται.
- 4 Διὰ τί δὲ ταύτην χαλεπῶς, τὴν δὲ ὑπάτην ῥαδίως; Καίτοι δίεςις ἐκατέρας. Ἡ ὅτι μετ' ^g ἀνέσεως ἢ ὑπάτη, καὶ ἅμα μετὰ τὴν σύστασιν ἐλαφρὸν τὸ ἄνω βάλλειν; Διὰ ταῦτο δὲ ἔοικε καὶ τὰ πρὸς μίαν λεγόμενα πρὸς ταύτην ἢ παρανήτην. Δεῖ γὰρ μετὰ συννοίας καὶ καταστάσεως ^h οἰκειοτάτης τῷ ἤθει πρὸς τὴν βούλησιν. Τοῦ δὲ δὴ μετὰ συμφωνίας τίς ἡ αἰτία;
- 5 Διὰ τί ἥδιον ἀκούουσιν ἄδόντων ὅσα ⁱ ἂν προεπιστάμενοι τυγχάνωσι τῶν μελῶν, ἢ ὧν μὴ ἐπίστανται; Πότερον ὅτι μᾶλλον δῆλος ὁ τυγχάνων ὥσπερ σκοποῦ, ὅταν γνωρίζωσι τὸ ἀδόμενον; Τοῦτο δὲ ἡδὺ θεωρεῖν. Ἡ ὅτι ἡδὺ τὸ μανθάνειν; ^k Τούτου δὲ αἷτιον ^l ὅτι τὸ μὲν λαμβάνειν τὴν ἐπιστήμην, τὸ δὲ χρῆσθαι καὶ ἀναγνωρίζειν ἐστίν. Ἐτι καὶ τὸ σύνηθες ἡδὺ μᾶλλον τοῦ ἀσυνήθους.
- 6 Διὰ τί ἡ παρακαταλογὴ ἐν ταῖς ψδαῖς τραγικόν; Ἡ διὰ τὴν ἀνωμαλίαν; Παθητικὸν γὰρ τὸ ἀνωμαλὲς καὶ ἐν μεγέθει τύχης ἢ λύπης. Τὸ ^m δὲ ⁿ ὁμαλὲς ἔλαττον γοῶδες.

^a τοσαῦτα πλησίον codices. ^b ὁ om. pr. Y^a. ^c ἰσχύει ἢ κατὰ Ca. Y^a. ^d ἐκ τῶν π. X^a. ^e αὕτη Ca, αὕτη ἢ X^a. ^f δὲ ὁ πόνος Ca. ^g αἰνέσεως Y^a. ^h οἰκειοτάτη X^a. Y^a. ⁱ ἂν om. Ca. X^a. ^k τοῦτο Ca. Y^a. ^l ὅτι om. Ca. X^a. Y^a. ^m δὲ om. X^a. ⁿ ὁμαλὸν Y^a.

Διὰ τί οἱ ἀρχαῖοι ἐπταχόρδους °ποιοῦντες ἀρμονίας τὴν 7
ὑπάτην ἀλλ' οὐ τὴν νήτην κατέλιπον; Πότερον τοῦτο ψαῦ-
δος (ἀμφοτέρας γὰρ κατέλιπον, τὴν δὲ τρίτην ἐξήρουν) ἢ οὐ;
Ἄλλ' ὅτι ἡ βαρυτέρα ἰσχύει τὸν τῆς ὀξυτέρας φθόγγον,
ὥστε μᾶλλον ἡ ὑπάτη ἀπεδίδου τὸ ἀντίφωνον ἢ ἡ νήτη, ἐπεὶ
τὸ ὀξύ δυνάμειος μᾶλλον, τὸ δὲ βαρὺ ῥᾶον φθέγγασθαι.

Διὰ τί ἡ βαρεῖα τὸν τῆς ὀξείας ἰσχύει φθόγγον; Ἡ 8
ὅτι μείζον τὸ βαρὺ; Τῇ γὰρ ἀμβλείᾳ ἔοικε, τὸ δὲ τῇ ὀξείᾳ
γωνία.

Διὰ τί ἥδιον τῆς μονοδίας ἀκούομεν, εἰς τις πρὸς αὐλὸν ἢ 9
λύραν ῥᾷδῃ; Καίτοι πρὸς χορδὰς καὶ τὸ αὐτὸ ἡ μέλος ᾄδου-
σιν ἀμφοτέρως· εἰ γὰρ ἔτι μᾶλλον τὸ αὐτό, πλέον ἔδει πρὸς
πολλοὺς αὐλητάς, καὶ ἔτι ἥδιον εἶναι. Ἡ ὅτι τυγχάνων
δῆλος τοῦ σκοποῦ μᾶλλον, ὅταν πρὸς αὐλὸν ἢ λύραν; Τὸ
δὲ πρὸς πολλοὺς αὐλητὰς ἢ λύρας πολλὰς οὐχ ἥδιον, ὅτι
ἀφανίζει τὴν φῶν.

Διὰ τί, εἰ ἥδιον ἢ ἀνθρώπου φωνή, ἢ ἄνευ λόγου ᾄδον- 10
τος οὐχ ἥδιον ἐστίν, οἷον τερετιζόντων, ἀλλ' αὐλὸς ἢ λύρα;
Ἡ οὐδ' ἐκεῖ, εἰς μὴ μιμῆται, ὁμοίως ἡδύ; Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ
διὰ τὸ ἔργον αὐτό. Ἡ μὲν γὰρ φωνὴ ἥδιον ἢ τοῦ ἀνθρώ-
που, κρουστικὰ δὲ μᾶλλον τὰ ὄργανα τοῦ στόματος. Διὸ
ἥδιον ἀκούειν ἢ τερετίζειν.

Διὰ τί ἡ ἀπηχούσα ὀξυτέρα; Ἡ ὅτι ἔλαττον, ἀσθενε- 11
στέρα γινομένη;

Διὰ τί τῶν χορδῶν ἡ βαρυτέρα αἰεὶ τὸ μέλος λαμβάνει; 12
ἂν γὰρ δέηται ἄσαι τὴν παραμέσῃ σὺν ψιλῇ τῇ μέσῃ, γί-
νεται τὸ μέσον οὐθὲν ἥττον· εἰς δὲ τὴν μέσῃ δέον ἄμφω,
ψιλὰ οὐ γίνεται. Ἡ ὅτι τὸ βαρὺ μέγα ἐστίν, ὥστε κρα-
τερόν; Καὶ ἔνεστιν ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ μικρόν· καὶ τῇ δια-
λήψει δύο ὕνῃται ἐν τῇ ὑπάτῃ γίνονται.

Διὰ τί ἐν τῇ διὰ πασῶν τοῦ μὲν ὀξέος ἀντίφωνον γίνεται 13

° ἀρμονίας ποιοῦντες X^a. ρ ἄδει X^a. α μέρος C^a. X^a. Y^a. ἢ ἥδιον
Y^a. ἢ ἀνθρ.] τῆς ἀνθρ. C^a. ἢ μὴ om. C^a. ὕ νῆται C^a.

τὸ βαρύν, τούτου δὲ τὸ ὀξὺ οὐ; ^w Ἡ ὅτι μάλιστα μὲν ἐν ἀμφοῖν ἐστὶ τὸ ἀμφοῖν μέλος, εἰ δὲ μή, ^x ἐν τῷ βαρεῖ μείζον γάρ.

14 Διὰ τί λανθάνει τὸ διὰ πασῶν, καὶ δοκεῖ ὁμόφωνον εἶναι, οἷον ἐν τῷ φοινικίῳ καὶ ἐν τῷ Ἰανθρώπῳ; Τὰ γὰρ ἐν τοῖς ὀξέσιν ὄντα οὐχ ὁμόφωνα, ἀλλ' ἀνάλογον ἀλλήλοις διὰ πασῶν. Ἡ ὅτι ὥσπερ ὁ αὐτὸς εἶναι δοκεῖ φθόγγος, διὰ τὸ ἀνάλογον ἰσότης ἐπὶ φθόγγων; Τὸ δὲ ἴσον τοῦ ἐνός. Ταῦτ' οὖν δὲ τοῦτο καὶ ἐν ταῖς ^z σύριγξιν ἐξαπατῶνται.

15 Διὰ τί οἱ μὲν νόμοι οὐκ ἐν ἀντιστροφῇ ἐποιοῦντο, αἱ δὲ ἄλλαι ᾠδαὶ αἱ χορικά; Ἡ ὅτι οἱ μὲν νόμοι ἀγωνιστῶν ἦσαν, ὧν ἤδη μιμεῖσθαι δυναμένων καὶ διατείνεσθαι ἢ ᾠδὴ ἐγίνετο μακρὰ καὶ πολυειδής; Καθάπερ οὖν καὶ τὰ ῥήματα, καὶ τὰ μέλη τῇ μιμήσει ἠκολούθει αἰεὶ ἕτερα ^a γινόμενα. Μᾶλλον γὰρ τῷ μέλει ἀνάγκη μιμεῖσθαι ἢ τοῖς ῥήμασιν. Διὸ καὶ οἱ διθύραμβοι, ἐπειδὴ μιμητικοὶ ^b ἐγένοντο, οὐκέτι ἔχουσιν ἀντιστρόφους, πρότερον δὲ εἶχον. Αἴτιον δὲ ὅτι τὸ παλαιὸν οἱ ἐλεύθεροι ἐχόρευον αὐτοί· πολλοὺς οὖν ἀγωνιστικῶς ἄδειν χαλεπὸν ἦν, ὥστε ^c ἐναρμόνια μέλη ἐνῆδον. ^d Μεταβάλλειν γὰρ πολλὰς μεταβολὰς τῷ ἐνὶ ῥᾶν ^e ἢ τοῖς πολλοῖς, καὶ τῷ ἀγωνιστῇ ἢ τοῖς τὸ ἦθος φυλάττουσιν. Διὸ ἀπλούστερα ^f ἐποιοῦν αὐτοῖς τὰ μέλη. Ἡ δὲ ἀντίστροφος ἀπλοῦν ἀριθμὸς γὰρ ἐστὶ καὶ ἐνὶ μετρεῖται. Τὸ δ' αὐτὸ αἴτιον καὶ διότι τὰ μὲν ἀπὸ τῆς σκηνῆς οὐκ ἀντίστροφα, τὰ δὲ τοῦ χοροῦ ἀντίστροφα· ὁ μὲν γὰρ ὑποκριτὴς ἀγωνιστῆς καὶ μιμητής, ὁ δὲ χορὸς ἦττον μιμεῖται.

16 Διὰ τί ἥδιον τὸ ἀντίφωνον τοῦ συμφώνου; Ἡ ὅτι μᾶλλον διάδηλον γίνεται τὸ συμφωνεῖν ἢ ὅταν πρὸς τὴν συμφωνίαν ἄδῃ; Ἀνάγκη γὰρ τὴν ἐτέραν ὁμοφωνεῖν, ὥστε δύο πρὸς μίαν φωνὴν γινόμεναι ἀφανίζουσι τὴν ἐτέραν.

17 Διὰ τί πέντε οὐκ ἄδουσιν ἀντίφωνα; Ἡ ὅτι οὐχ ἡ αὐτὴ

^w ἢ om. Ca. Xa. Ya. ^x ἐν] οὐ Ca. Xa. Ya. ^y ἀπρόσω margo Xa.
^z σύριξιν Ca. ^a γινόμενα om. Xa. ^b ἐγένοντο Ca. ^c ἐν ἀρμονία Ca. Xa. ^d μεταβάλλει Xa. ^e ἢ τοῖς] ἦτοι Ca. Xa. Ya. ^f ἐποιοῦντο Xa.

ἡ σύμφωνος τῇ συμφωνίᾳ, ὥσπερ ἐν τῷ διὰ πασῶν; Ἐκείνη γὰρ ἐν τῷ βαρεῖ ἀνάλογον, ὡς ἡ ὀξεῖα ἐν τῷ ὀξεῖ. Ὡσπερ οὖν εἴ ἡ αὐτὴ ἡ ἐστὶν ἅμα καὶ ἄλλη. Αἱ δὲ ἐν τῷ διὰ πέντε καὶ διὰ ¹ τεττάρων οὐκ ἔχουσιν οὕτως, ὥστε οὐκ ἐμφαίνεται ὁ τῆς ἀντιφώνου φθόγγος· οὐ γὰρ ἐστὶν ὁ αὐτός.

Διὰ τί ἡ διὰ πασῶν συμφωνία ἄδεται μόνῃ; Μαγα-18 δίζουσι γὰρ ταύτην, ἄλλην δὲ οὐδεμίαν. Ἡ ὅτι μόνῃ ἐξ ² ἀντιφώνων ἐστὶ χορδῶν, ἐν δὲ τοῖς ἀντιφώνοις καὶ τὴν ἐτέραν εἴαν ἄδῃ, τὸ αὐτὸ ποιεῖ; Ἡ γὰρ μία τρόπον τινὰ τὰς ἀμφοτέρων ἔχει φωνάς, ὥστε καὶ μιᾶς ἀδομένης ἐν ταύτῃ τῇ συμφωνίᾳ ἄδεται ἡ συμφωνία, καὶ ἄμφω ἄδοντες· ἡ τῆς μὲν ἀδομένης τῆς δὲ αὐλουμένης ^k ὥσπερ μίαν ἄμφω ἄδουσιν. Διὸ μόνῃ μελωδεῖται, ὅτι μιᾶς ἔχει χορδῆς ¹ φωνὴν τὰ ἀντίφωνα.

Διὰ τί δὲ ταῖς ἀντιφώνοις τοῦτο μόναις ὑπάρχει; Ἡ 19 ὅτι μόναι ἴσον ἀπέχουσι τῆς μέσης; Ἡ οὖν μεσότης ὁμοιότητά τινα ποιεῖ τῶν φθόγγων, καὶ ἔοικεν ἡ ἀκοὴ λέγειν ὅτι ἡ αὐτὴ καὶ ὅτι ἀμφοτέραι ἔσχαται.

Διὰ τί, εἴαν μὲν τις ^m τὴν μέσην κινήσῃ ἡμῶν, ἀρμόσας 20 τὰς ἄλλας χορδὰς, ⁿ καὶ χρῆται τῷ ὀργάνῳ, οὐ μόνον ^o ὅταν κατὰ τὸν τῆς μέσης γένηται φθόγγον, λυπεῖ καὶ ^p φαίνεται ἀνάρμοστον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην μελωδίαν· εἴαν δὲ τὴν λιχανὸν ἢ τινα ἄλλον φθόγγον, τότε φαίνεται διαφέρειν μόνον, ὅταν κάκεῖνη τις χρῆται; Ἡ εὐλόγως τοῦτο ² συμβαίνει; Πάντα γὰρ τὰ χρηστὰ μέλη πολλάκις τῇ μέσῃ χρῆται, καὶ πάντες οἱ ἀγαθοὶ ποιηταὶ πυκνὰ πρὸς τὴν μέσῃ ἀπαντῶσι, καὶ ἀπέλθωσι, ταχὺ ἐπανέρχονται, πρὸς δὲ ἄλλην οὕτως οὐδεμίαν. Καθάπερ ἐκ τῶν λόγων ἐνίων ἐξαι-3 ρεθέντων συνδέσμων οὐκ ἔστιν ὁ λόγος Ἑλληνικός, οἷον τὸ τέ καὶ τὸ καί, ἐνιοὶ δὲ οὐθέν λυποῦσι διὰ τὸ τοῖς μὲν ἀναγ-

εἴ ἡ om. Y^a. ^h ἐστὶν ἐν τῷ ἅμα X^a. ⁱ τεσσάρων X^a. ^k ὥσπερ καὶ μίαν X^a. ^l τὰ ἀντίφωνα φωνήν X^a. ^m τὴν μέσην om. C^a. ⁿ καὶ χρῆται] κέχρηται C^a. X^a. Y^a. ^o ὅταν κατὰ] ὅτι C^a, omisso μοχ γένηται. ^p φθίνεταί ἐνάρμοστον X^a.

καῖον εἶναι χρῆσθαι πολλάκις, ⁹ εἰ ἔσται λόγος, τοῖς δὲ μή, οὕτω καὶ τῶν φθόγγων ἡ μέση ὥσπερ σύνδεσμός ἐστι, καὶ μάλιστα τῶν καλῶν, διὰ τὸ πλειστάκις ἐνυπάρχειν τὸν φθόγγον αὐτῆς.

21 Διὰ τί τῶν ἀδόντων οἱ βαρύτερον ἄδοντες τῶν ὀξὺν ἀδόντων, ἐὰν ἀπάδωσι, μᾶλλον κατάδηλοι γίνονται; Ὅμοίως δὲ καὶ τῷ ῥυθμῷ οἱ ἐν τῷ βαρυτέρῳ πλημμελοῦντες κατάδηλοι μᾶλλον. Πότερον ὅτι πλείων ὁ χρόνος ὁ τοῦ βαρέος, οὗτος δὲ μᾶλλον αἰσθητός; Ἡ ὅτι ἐν πλείονι χρόνῳ πλείω αἰσθησιν παρέχει, τὸ δὲ ταχὺ καὶ ὀξὺ λανθάνει διὰ τὸ τάχος.

22 Διὰ τί οἱ πολλοὶ μᾶλλον ἄδοντες τὸν ῥυθμὸν σώζουσιν ἢ οἱ ὀλίγοι; Ἡ ὅτι μᾶλλον πρὸς ἓνα τε καὶ ἡγεμόνα βλέπουσι, καὶ βαρύτερον ἄρχονται, ὥστε ὁ ῥᾶον τοῦ αὐτοῦ τυγχάνουσιν; Ἐν γὰρ τῷ τάχει ἡ ἀμαρτία πλείων.

23 Διὰ τί διπλασία ἡ νῆτη τῆς ὑπάτης; Ἡ πρῶτον μὲν ὅτι ἐκ τοῦ ⁹ ἡμίσεος ἡ χορδὴ ψαλλομένη καὶ ὅλη ^τ συμφωνοῦσα διὰ πασῶν; Ὅμοίως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν σύριγγων ἡ γὰρ διὰ τοῦ μέσου τῆς σύριγγος τρήματος φωνὴ τῇ δι' ὅλης τῆς σύριγγος συμφωνεῖ διὰ πασῶν. Ἔτι ἐν τοῖς ἄλλοις τῷ διπλασίῳ διαστήματι λαμβάνεται τὸ διὰ πασῶν, καὶ οἱ αὐτοτρῦπαι οὕτω λαμβάνουσιν. Ὅμοίως δὲ καὶ τὸ διὰ πέντε τῷ ἡμιολίῳ, ὅτι οἱ τὰς σύριγγας ἀρμοττόμενοι ^ν εἰς μὲν τὴν ὑπάτην ἄκραν τὸν κηρὸν ἐμπλάττουσι, τὴν δὲ νήτην μέχρι τοῦ ἡμίσεος ἀναπληροῦσιν. Ὅμοίως δὲ καὶ ^ω τὴν διὰ πέντε τῷ ἡμιολίῳ καὶ τὴν διὰ τεττάρων τῷ ἐπιτρίτῳ διαστήματι λαμβάνουσιν. Ἔτι ^κ οἱ ἐν τοῖς τριγώνοις ψαλτηρίοις τῆς ἴσης ἐπιτάσεως γινομένης συμφωνοῦσι διὰ πασῶν, ἡ μὲν διπλασία οὖσα, ἡ δὲ ἡμίσεια τῷ μήκει.

24 Διὰ τί, ἐάν τις ^γ ψῆλας τὴν νήτην ^ζ ἐπιλάβῃ, ἡ ὑπάτη μόνη δοκεῖ ἀντηχεῖν; Ἡ ὅτι συμφυῆς μάλιστα γίνεται τῷ

⁹ εἰ] οὐκ pr. Xa.   ^τ ῥάδιον Ca.Xa.Ya.   ⁹ ἡμίσεως Ya.   ^τ συμφωνοῦσι Ya.   ^ν εἰς] ὅτι εἰς Ca.   ^ω διὰ τὴν Ca.Ya.   ^κ οἱ] εἰ Ca.Ya.   ^γ ψιλάς Ca.   ^ζ ἐπιβάλλη Ca.Ya, ἐπιβάλλη Xa.v.

φθόγγῳ ^a ὁ ἀπὸ ταύτης ἤχος διὰ τὸ σύμφωνος εἶναι; Τῷ
οὖν ^b συναυξάνεσθαι τῷ ὁμοίῳ ^c φαίνεται ὁ ὁμοίος, οἱ δὲ ἄλλοι
διὰ μικρότητα ἀφανεῖς.

Διὰ τί μέση καλεῖται ἐν ταῖς ἀρμονίαις, τῶν δὲ ὀκτὼ οὐκ ²⁵
ἔστι μέσον; Ἡ ὅτι ἐπτάχορδοι ἦσαν αἱ ἀρμοναί τὸ πα-
λαιόν, τὰ δὲ ἐπτά ἔχει μέσον.

Διὰ τί ἐπὶ τὸ ὀξύ ^d ἀπάδουσιν οἱ πλείστοι; Πότερον ὅτι ²⁶
ῥᾶον ὀξύ ᾄσαι ἢ βαρύν; Ἡ ὅτι χεῖρον τοῦ βαρέος; Ἀμαρ-
τία δὲ ἐστὶ τοῦ χείρονος πράξις.

Διὰ τί τὸ ἀκουστὸν μόνον ^e ἦθος ἔχει τῶν αἰσθητῶν; Καὶ ²⁷
γὰρ ἐὰν ἢ ἄνευ λόγου μέλος, ὁμοῦς ἔχει ἦθος· ἀλλ' οὐ τὸ
χρῶμα οὐδὲ ἡ ὁσμὴ οὐδὲ ὁ χυμὸς ἔχει. Ἡ ὅτι κίνησιν ἔχει
μόνον οὐχί, ἣν ὁ ψόφος ἡμᾶς κινεῖ; Τοιαύτη μὲν γὰρ καὶ
τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει· κινεῖ γὰρ καὶ τὸ χρῶμα ^f τὴν ὄψιν·
ἀλλὰ τῆς ἐπομένης τῷ τοιούτῳ ψόφῳ αἰσθανόμεθα κινή-
σεως. Αὕτη δὲ ἔχει ^g ὁμοιότητα ἐν τε τοῖς ῥυθμοῖς καὶ ἐν
τῇ τῶν φθόγγων τάξει τῶν ὀξέων καὶ βαρέων, οὐκ ἐν τῇ μί-
ξει. Ἀλλ' ἡ συμφωνία οὐκ ἔχει ἦθος. Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις
αἰσθητοῖς τοῦτο οὐκ ἔστιν. Αἱ δὲ κινήσεις αὗται πρακτικαί
εἰσιν, αἱ δὲ πράξεις ἦθους σημασία ἐστίν.

Διὰ τί νόμοι καλοῦνται οὗς ᾄδουσιν; Ἡ ὅτι πρὶν ἐπί- ²⁸
στασθαι γράμματα, ἦδον τοὺς νόμους, ὅπως μὴ ἐπιλάθωνται,
ὥσπερ ἐν ^h Ἀγαθύρσοις ἔτι εἰώθασιν; Καὶ τῶν ὑστέρων οὖν
ὀδῶν τὰς πρῶτας τὸ αὐτὸ ἐκάλεσαν ὅπερ τὰς πρῶτας.

Διὰ τί οἱ ῥυθμοὶ καὶ τὰ μέλη φωνῇ οὖσα ἦθεσιν ἔοικεν, ²⁹
οἱ δὲ χυμοὶ οὐ, ἀλλ' οὐδὲ τὰ χρώματα καὶ αἱ ὁσμαί; Ἡ ὅτι
κινήσεις εἰσὶν ὥσπερ καὶ αἱ πράξεις; Ἡ δὲ ἡ μὲν ἐνέργεια
ἠθικὸν καὶ ποιεῖ ἦθος, οἱ δὲ χυμοὶ καὶ τὰ χρώματα οὐ ποιού-
σιν ὁμοίως.

Διὰ τί οὐδὲ ὑποδωριστὶ οὐδὲ ὑποφρυγιστὶ οὐκ ἔστιν ἐν ³⁰

^a ὁ om. Ca. ^b συναύξεσθαι Ca. ^c φαίνεται ὅτι ὁμοῖος Ca. ^d ἐπά-
δουσιν Xa. ^e ἦθος om. Ca. Xa. et pr. Ya. ^f τὴν] καὶ τὴν Xa. ^g ὁμο-
τάτα Ya. ^h γαθύρσοις Ca.

τραγωδία χορικόν; Ἡ ὅτι οὐκ ἔχει ἀντίστροφον. Ἀλλ' ἀπὸ σκηνῆς μιμητικὴ γάρ.

31 Διὰ τί οἱ περὶ Φρύνιχον ἦσαν μᾶλλον μελοποιοί; Ἡ διὰ ¹τὸ πολλαπλάσια εἶναι τότε τὰ μέλη ἐν ταῖς ^kτραγωδαίαις τῶν μέτρων;

32 Διὰ τί διὰ πασῶν καλεῖται, ἀλλ' οὐ κατὰ τὸν ἀριθμὸν δι' ὀκτώ, ὥσπερ καὶ διὰ ¹τεττάρων καὶ διὰ πέντε; Ἡ ὅτι ἐπτά ἦσαν αἱ χορδαὶ τὸ ἀρχαῖον, εἴτ' ἐξελὼν τὴν τρίτην Τέρπανδρος τὴν ^mνήτην προσέθηκε, καὶ ἐπὶ ⁿτούτου ἐκλήθη διὰ πασῶν ἀλλ' οὐ δι' ὀκτώ δι' ἐπτά γάρ ἦν.

33 Διὰ τί εὐαρμοστότερον ^o ἀπὸ τοῦ ὀξέος ἐπὶ τὸ βαρὺ ἢ ἀπὸ τοῦ βαρέος ἐπὶ τὸ ὀξύ; Πότερον ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ^pγίνεται ἄρχεσθαι; Ἡ γὰρ μέση καὶ ἠγεμὼν ὀξυτάτη τοῦ ^qτετραχόρδου. Τὸ δὲ οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἀλλ' ἀπὸ τελευτῆς. Ἡ ὅτι τὸ βαρὺ ^rἀπὸ τοῦ ὀξέος γενναιότερον καὶ εὐφωνότερον;

34 Διὰ τί δις μὲν δι' ὀξειῶν καὶ δις διὰ ¹τεττάρων οὐ συμφωνεῖ, δις διὰ πασῶν δέ; Ἡ ὅτι ἡ δις δι' ὀξειῶν ^sοὐ δις διὰ ¹τεττάρων ἐστίν, τὸ δὲ διὰ τεττάρων καὶ διὰ πέντε.

35 Διὰ τί ἡ διὰ πασῶν καλλίστη συμφωνία; Ἡ ὅτι ἐν ^tὅλοις ὅροις ^vοἱ ^wταύτης λόγοι εἰσίν, οἱ δὲ τῶν ἄλλων οὐκ ἐν ὅλοις; Ἐπεὶ γὰρ ^xδιπλασία ἡ νήτη τῆς ὑπάτης, ^yοἷα ἡ νήτη δύο, ἡ ὑπάτη ἓν, καὶ οἷα ἡ ὑπάτη δύο, ἡ νήτη τέσσαρα, ^zκαὶ αἰε οὕτως. Τῆς δὲ μέσης ἡμιόλια. Τὸ ^zγὰρ διὰ πέντε ἡμιόλιον οὐκ ἐν ὅλοις ἀριθμοῖς ἐστίν· οἷον γὰρ ἐν τῷ ἑλαττονί, τὸ μείζον τοσοῦτον ^aδὲ καὶ ἔτι ^bτὸ ἡμισυ. Ὡστε οὐχ ὅλα πρὸς ὅλα συγκρίνεται, ἀλλ' ἔπεστι μέρη. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ διὰ ¹τεττάρων ἔχει· τὸ γὰρ ἐπίτритόν ἐστιν ὅσον ³τεμεῖν ^δκαὶ ἔτι ἐν τῶν ¹τεττάρων ἐπίτритόν ἐστιν. Ἡ

ⁱ τὸ om. Ca. ^k τῶν μέτρων τραγωδαίαις X^a. ¹ τεσσάρων et c. 34, et 35. sect. 2. X^a. ^m νήτην Ca. ⁿ τούτω X^a. ^o ἀπὸ τοῦ ὀξέος om. Ca. X^a. Y^a. ^p γίνεσθαι C^a. ^q παραχόρδου Ca. X^a. Y^a. ^r ὑπὸ X^a. ^s οἷ] οὐδὲ Ca. X^a. Y^a. ^t ἄλλοις Ca. ^v οἷ] οὐ X^a. ^w ταύτης om. Ca. X^a. Y^a. ^x ἡ νήτη διπλασία X^a. ^y ὅσα Ca. X^a. Y^a. ^z γὰρ] δὲ X^a. ^a δέ] τε? ^b τὸ om. Ca. Y^a. ^c τεμεῖν δ] ^{τ'} ἐκείνο?

ὅτι τελεωτάτη ^δ ἐξ ἀμφοτέρων οὔσα, καὶ ὅτι μέτρον τῆς μελῳδίας διὰ παντὸς τοῦ φερομένου ἢ κατὰ μέσον κίνησις σφοδροτάτη, ἀρχομένου δὲ καὶ λήγοντος μαλακωτέρα; Ὅτε δὲ σφοδροτάτη ἢ κίνησις, καὶ ἢ φωνὴ ὀξύτερα τοῦ ^ε φερομένου. Διὸ καὶ χορδαὶ ἐπιτευνόμεναι ὀξύτερον φθέγγονται· θάττον γὰρ ἢ κίνησις γίνεται. Ἡ δὲ φωνὴ ἢ αἶρος ἢ ἄλλου τινὸς φορά· τὴν ἀνὰ μέσον ^ι τὸν πόρον ὀξύτάτην δεῖ γίνεσθαι. Ὡστε εἰ τοῦτο μὴ συμβαίνει, οὐκ ἂν εἴη ^ε φορά τινος.

Διὰ τί, ἐὰν μὲν ἢ μέση κινηθῇ, καὶ αἱ ἄλλαι χορδαὶ ³⁶ ἡχοῦσι φθεγγόμεναι, ἐὰν δὲ αὐτὴ μὲν μένη τῶν δ' ἄλλων τις ^η κινηθῇ, κινηθεῖσα μόνη φθέγγεται; Ἡ ὅτι τὸ ἡρμόσθαι ἐστὶν ἀπάσαις, τὸ δὲ ἔχειν ^ι πως πρὸς τὴν μέσην ἀπάσαις, καὶ ἢ τάξις ἢ ἐκάστης ἤδη δι' ἐκείνην; Ἀρθέντος οὖν τοῦ αἰ- ² τίου τοῦ ἡρμόσθαι καὶ τοῦ συνέχοντος οὐκέτι ὁμοίως φαίνεται ὑπάρχειν. Μιᾶς δὲ ἀναρμόστου οὔσης, τῆς δὲ μέσης μενούσης, εὐλόγως τὸ κατ' αὐτὴν ἐκλειπόμενον· ταῖς γὰρ ἄλλαις ὑπάρχει τὸ ἡρμόσθαι.

Διὰ τί τοῦ ἐν φωνῇ ὀξέος ὄντος κατὰ τὸ ὀλίγον, τοῦ δὲ ³⁷ βαρέος κατὰ τὸ πολὺ (τὸ μὲν γὰρ βαρὺν διὰ τὸ πλῆθος βαρὺ, τὸ δὲ ὀξὺ δι' ὀλιγότητα ταχὺ), ἔργον μᾶλλον ἄδειν τὰ ὀξέα ἢ τὰ βαρέα, καὶ ὀλίγοι τὰ ἄνω δύνανται ἄδειν, καὶ οἱ νόμοι ὀρθιοὶ καὶ οἱ ὀξεῖς χαλεποὶ ᾄσαι διὰ τὸ ἀνατεταμένοι εἶναι; Καίτοι ἔλαττον ἔργον τὸ ὀλίγον κινεῖν ἢ τὸ πολὺ, ὥστε καὶ αἶρα. Ἡ οὐ ταυτό ^κ γε ὀξύφωνον εἶναι, ² φύσει καὶ τὸ ὀξὺ ᾄδειν, ἀλλὰ φύσει μὲν ὀξύφωνα ἅπαντα δι' ἀσθένειαν, τῷ μὴ δύνασθαι ^ι πολὺν κινεῖν αἶρα ἀλλ' ὀλίγον, ὃ ^μ δ' ὀλίγος ταχὺ φέρεται, ^ν ἐν δὲ τῷ ᾄδειν τὸ ὀξὺ δυνάμεως σημεῖον. Τὸ μὲν γὰρ σφοδρῶς φερόμενον ταχὺ φέρεται, διὸ τὸ ὀξὺ δυνάμεως σημεῖον. Διὸ καὶ οἱ ^ο ἐκτι-

^δ ἐξ] ἢ ἐξ Υ^α.

^ε τινὸς φορά Χ^α.

^ι κινεῖν πολὺν C^α.

^ο εὐκτικοὶ Χ^α. Υ^α.

^ε φαινομένου Χ^α.

^η κινηθῇ om. Χ^α.

^μ δ' ὀλίγος] δὲ λόγος C^α.

^ν ἐν—ὀξύφωνοι om. C^α.

^ι τὸν πόρον Υ^α, τῶν πόρων C^α.

^κ γε om. C^α.

^κ τε C^α. Υ^α.

^ο ἐκτι-

κοὶ ὀξύφωνοι. Καὶ ἔργον τὰ ἄνω ἄδειν τὰ δὲ βαρέα κάτω.

38 Διὰ τί ῥυθμῷ καὶ μέλει καὶ ὅλως ταῖς συμφωνίαις χαίρουσι πάντες; ^ρ Ἡ ὅτι ταῖς κατὰ φύσιν κινήσεσι χαίρομεν κατὰ φύσιν; Σημεῖον δὲ τὸ τὰ παῖδια εὐθὺς γενόμενα χαίρειν αὐτοῖς. Διὰ δὲ τὸ ἔθος τρόποις μελῶν χαίρομεν. Ῥυθμῷ δὲ χαίρομεν διὰ τὸ γινώριμον καὶ τεταγμένον ἀριθμὸν ἔχειν, καὶ κινεῖν ἡμᾶς ^ι τεταγμένως· οἰκειότερα γὰρ ἢ τεταγμένη κίνησις φύσει τῆς ἀτάκτου, ὥστε καὶ κατὰ φύσιν μᾶλλον. Σημεῖον δέ· πονοῦντες γὰρ καὶ πίνοντες καὶ ἐσθίωντες τεταγμένα σώζομεν καὶ αὐξομεν τὴν φύσιν καὶ τὴν δύναμιν, ἄτακτα δὲ φθειρόμεν καὶ ἐξίσταμεν αὐτήν· ^ι αἱ γὰρ νόσοι τῆς τοῦ σώματος οὐ κατὰ φύσιν τάξεως ^β κινήσεις εἰσὶν. Συμφωνία δὲ χαίρομεν, ὅτι κρᾶσις ἐστὶ λόγον ἐχόντων ἐναντίων πρὸς ἄλληλα. Ὁ μὲν οὖν λόγος τάξις, ὃ ἦν φύσει ἡδύ. Τὸ δὲ κεκραμένον τοῦ ἀκράτου πᾶν ἡδίων, ἄλλως τε καὶ αἰσθητὸν ὃν ἀμφοῖν τοῖν ἄκροις ^ε ἐξ ἴσου τὴν δύναμιν ἔχει ^ν ἐν τῇ συμφωνίᾳ ^ω ὁ λόγος.

39 Διὰ τί ἡδιόν ἐστι ^κ τὸ σύμφωνον τοῦ ὁμοφώνου; Ἡ καὶ τὸ μὲν ἀντίφωνον σύμφωνόν ἐστι διὰ πασῶν; Ἐκ παίδων γὰρ νέων καὶ ἀνδρῶν γίνεται τὸ ἀντίφωνον, ^υ οἱ διεστᾶσι τοῖς τόνοις ὡς νήτη ^κ πρὸς ὑπάτην. Συμφωνία δὲ πᾶσα ἡδίων ἀπλοῦ φθόγγου (δι' αὐτὴν δέ, εἴρηται), καὶ τούτων ἢ διὰ πασῶν ^κ ἡδίστη· τὸ ὁμόφωνον ^α δὲ ἀπλοῦν ἔχει φθόγγον. Μαγαδίζουσι δὲ ἐν τῇ διὰ πασῶν συμφωνίᾳ, ὅτι καθάπερ ἐν τοῖς μέτροις οἱ πόδες ἔχουσι πρὸς αὐτοὺς λόγον ἴσον πρὸς ἴσον ἢ δύο πρὸς ἓν ἢ καὶ τινα ἄλλον, οὕτω καὶ οἱ ἐν τῇ συμφωνίᾳ φθόγγοι λόγον ἔχουσι κινήσεως ^β πρὸς αὐτούς. ^γ Τῶν μὲν οὖν ἄλλων συμφωνιῶν ἀτελεῖς αἱ θατέρου κατα-

^ρ ἢ om. C^a. Y^a. ^ι τεταγμένοι X^a. ^ι αἱ] καὶ C^a. ^β κινήσεις X^a. Y^a.
^ε ἐξ ἴσου τὴν] ἐξιοῦσι δὲ C^a. ^ν ἐν om. C^a. ^ω ὁ om. C^a. X^a. Y^a.
^κ τὸ] τὴν Y^a. ^υ οἱ] οἶον C^a. ^κ πρὸς τὴν ὑπάτην X^a. ^α δὲ om. C^a. X^a. Y^a. ^β πρὸς τοὺς αὐτοὺς X^a.

στροφαί εἰσιν, εἰς ἥμισυ τελευτῶσαι· διὸ τῇ δυνάμει οὐκ ἴσαι εἰσίν. Οὐσαι δὲ ἄνισοι, ^cδιαφορὰ τῇ αἰσθήσει, καθάπερ ἐν τοῖς χοροῖς, ἐν τῷ καταλύνει μείζον ^dἄλλων φθεγγόμενοις ἐστίν. "Ἐτι δὲ ὑπάτη συμβαίνει τὴν αὐτὴν τελευτὴν τῶν ἐν τοῖς φθόγγοις περιόδων ἔχειν. Ἡ γὰρ ^eδευτέρα τῆς νεάτης πληγὴ τοῦ ἀέρος ὑπάτη ἐστίν. ^fΤελευτώσαις ^{δ'} εἰς ⁴ ταυτόν, οὐ ταυτόν ποιούσαις, ἐν καὶ κοινὸν τὸ ἔργον συμβαίνει γίνεσθαι, καθάπερ τοῖς ὑπὸ τὴν ψῶδην κρούουσιν· καὶ γὰρ οὗτοι τὰ ἄλλα οὐ προσανλύντες, ἐὰν εἰς ταυτόν καταστρέψωσιν, εὐφραίνουσι μᾶλλον τῷ τέλει ἢ λυποῦσι ταῖς πρὸ τοῦ τέλους διαφοραῖς, τῷ τὸ ἐκ διαφόρων τὸ κοινόν, ἡδιστον ἐκ τοῦ διὰ πασῶν γίνεσθαι. ^gΤὸ δὲ ^hμαγαδί-
ζειν ἐξ ἐναντίων φωνῶν. Διὰ ταῦτα ἐν τῇ διὰ πασῶν μαγα-
δίζουσιν.

Διὰ τί ἡδιον ἀκούουσιν ἀδόντων ὅσα ἂν προεπιστάμενοι ⁴⁰ τύχωσι τῶν μελῶν, ἢ ἐὰν μὴ ἐπιστῶνται; Πότερον ὅτι μᾶλλον δηλὸς ἐστὶν ὁ τυγχάνων ὥσπερ σκοποῦ, ὅταν γνωρίζωσι τὸ ἀδόμενον; Γνωρίζοντων δὲ ἡδὺ θεωρεῖν. Ἡ ὅτι συμπαθὴς ἐστὶν ὁ ἀκροατὴς τῷ τὸ γνῶριμον ἀδοντι; Συνάδει γὰρ αὐτῷ. Ἄιδει δὲ πᾶς γεγεθὼς ὁ μὴ διὰ τινά ἀνάγκην ⁱποιῶν τοῦτο.

Διὰ τί δις μὲν δι' ὀξειῶν ἢ δις διὰ τεττάρων οὐ συμφωνεῖ, ⁴¹ δις διὰ πασῶν δέ; Ἡ ὅτι τὸ μὲν διὰ πέντε ἐστὶν ἐν ἡμιολίῳ λόγῳ, τὸ δὲ διὰ τεττάρων ἐν ἐπιτρίτῳ; Ὀντων δὲ ἡμιολίων τριῶν ἐξῆς ἀριθμῶν ^k ἢ ἐπιτρίτων, οἱ ἄκροι πρὸς ἀλλήλους ^lοὐδένα λόγον ἔξουσιν· οὔτε γὰρ ἐπιμόριοι οὔτε πολλαπλάσιοι ἔσονται. Τὸ δὲ διὰ πασῶν ἐπειδὴ ἐστὶν ἐν ² διπλασίῳ λόγῳ, δις τούτου γινομένου ἐν ^m τετραπλασίῳ λόγῳ ἂν εἶεν οἱ ἄκροι πρὸς ἀλλήλους. Ὡστ' ἐπεὶ συμφωνία εὐλογον ἐχόντων ⁿ φθόγγον πρὸς ἀλλήλους ἐστί, λόγον δὲ

^c διαφορὰ C^a, διαφορὰν Y^a.^d ἄλλον C^a, X^a.^e δευτέρα] θατέρα^f τελευτῶσα C^a, X^a, Y^a.^g τὴν C^a, Y^a.^h μαγιδεῖν X^a, Y^a,μαγιδεῖν C^a.ⁱ τοῦτο ποιῶν X^a.^k ἢ] ἢ καὶ C^a.^l οὐδὲν ἄλογον C^a.^m τετραπλασίονι X^a.ⁿ φθόγγων X^a, Y^a.

οἱ μὲν τὸ δις διὰ πασῶν διάλειμμα ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους
φθόγγοι ἔχουσιν, οἱ δὲ τὸ δις διὰ τεττάρων ἢ δις διὰ πέντε
οὐκ ἔχουσιν, οἱ μὲν δις διὰ πασῶν σύμφωνοι εἶεν ἂν, οἱ δ'
ἕτεροι οὐ, διὰ τὰ εἰρημένα.

- 42 Διὰ τί, εἰάν τις ^ο ψήλας τὴν νήτην ^ρ ἐπιλάβῃ, ἡ ὑπάτη
μόνη δοκεῖ ὑπῆχιν; ^η ὅτι ἡ νεάτη λήγουσα καὶ μαραιο-
μένη ὑπάτη γίνεται; Σημεῖον δὲ τὸ ἀπὸ τῆς ὑπάτης τὴν
νεάτην ^ι δύνασθαι ἄδειν· ὡς γὰρ οὔσης αὐτῆς ῥῶδης νεάτης,
² τὴν ὁμοιότητα λαμβάνουσιν ἀπ' αὐτῆς. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡχώ
ῥῶδῃ τίς ἐστιν, ἀφή ἐστι φωνῆς τῆς νεάτης ληγουσῆς, ἡχος
ὧν ὁ αὐτὸς τῷ τῆς ὑπάτης φθόγγῳ κινεῖ, εἰκότως τῇ ὁμοιό-
³ τητι τὴν ὑπάτην ἢ νήτην ^τ δοκεῖ κινεῖν. Τὴν μὲν γὰρ νεά-
την ἴσμεν ^σ οὐ κινεῖται ἐπιληφθεῖσα· τὴν δὲ ὑπάτην αὐτὴν
ὀρῶντες ἀκατάληπτον οὔσαν, καὶ φθόγγου αὐτῆς ἀκούοντες,
ταύτην οἰόμεθα ἡχεῖν· ὅπερ ἐπὶ πολλῶν ἡμῖν συμβαίνει, ἐφ'
ὧν μήτε τῷ λογισμῷ μήτε τῇ αἰσθήσει δυνάμεθα εἰδῆσαι
⁴ τὸ ἀκριβές. Ἐτι ^ε εἰ πληγείσης τῆς νεάτης μάλιστα ἐν-
τεταμένης συμβαίνει τὸν ζυγὸν κινεῖσθαι, οὐθὲν ἂν εἴη θαν-
μαστόν. Κινηθέντος δὲ πάσας τὰς χορδὰς συγκινεῖσθαι καί
τιν' ἡχον ποιεῖν οὐκ ἄλογον. Ταῖς μὲν οὖν ἄλλαις ὁ τῆς
νεάτης φθόγγος ἀλλότριός ἐστι καὶ λήγων καὶ ἀρχόμενος,
τῇ δὲ ὑπάτῃ λήγων ὁ αὐτός. ^υ Οὗ προστεθέντος τῇ ἰδίᾳ
αὐτῆς κινήσει, ἐκείνης δόξαι πάντ' αὐτὸν εἶναι οὐθὲν ἄτοπον.
⁵ Ἔσται δὲ μείζων ἢ ὁ κοινὸς τῶν λοιπῶν χορδῶν ἡχος, ὅτι αἱ
μὲν ὑπὸ τῆς νεάτης καθάπερ ὠσθεῖσαι μαλακῶς ἤχησαν, ἡ
δὲ νεάτη πάσῃ τῇ αὐτῆς δυνάμει, οὔσα αὐτῶν σφοδροτάτη.
^υ Ὡστε εἰκότως καὶ τὸ δευτερεῖον αὐτῆς κρεῖττον ἂν εἴη ἢ
τὸ τῶν ἄλλων· ὥστε καὶ βραχείας κινεῖσθαι, ὡς ^ω αὐτῆς τε
γεγεννημένης.
- 43 Διὰ τί ἡδιον τῆς μονωδίας ^x ἐστὶν εἰάν ^υ τις πρὸς αὐλὸν ^z ἢ

^ο ψήλας Ca.v, ἴσως λήψας Xa. P post ἐπιλάβῃ Q.Ca.Oa.Ya.v.x.
ἡ ὑπάτην ἐπιλάβῃ. ^ι δύνασθαι—λαμβάνουσιν] δύνουσι Ca. ^τ κινεῖν
δοκεῖ Xa. ^σ οὐ Ca. ^ε εἰ] ἢ Ca.Xa.Ya. ^υ οὐ Ca.Xa.Ya. ^ω αὐταῖς
Ya. ^x ἐστὶν] ἀκούομεν Xa. ^υ τις om. Ca.Xa.Ya. ^z ἢ] καὶ Ya.

λύραν ᾄδῃ; Ἡ ὅτι πᾶν τὸ ἡδίον μιχθὲν ἡδίονι ἔν ἐστιν; Ὁ δὲ αὐλὸς ^α ἡδίῳ τῆς λύρας, ὥστε καὶ ἡ ψῶδῃ τούτῳ μιχθεῖσα ἡ λύρα ἡδίῳ ἀν εἴη, ἐπεὶ τὸ μεμιγμένον τοῦ ἀμίκτου ἡδίον ἐστιν, εἰς ἀμφοῖν ἅμα τὴν αἴσθησίν τις λαμβάνῃ. Οἶνος ^β γὰρ ἡδίῳ τοῦ ὀξύμελιτος διὰ τὸ μεμίχθαι μᾶλλον αὐτοῖς τὰ ὑπὸ τῆς φύσεως μιχθέντα ἢ ὑφ' ἡμῶν. Ἔστι γὰρ καὶ ^γ οἶνος μικτὸς ἐξ ὀξέος καὶ γλυκέος χυμοῦ. Δηλοῦσι δὲ καὶ αἱ οἰνώδεις ῥοαὶ καλούμεναι. Ἡ μὲν οὖν ψῶδῃ καὶ ὁ αὐλὸς ^δ μίγνυνται αὐτοῖς δι' ὁμοιότητα (πνεύματι γὰρ ἅμφω γίνεται) ὁ δὲ τῆς λύρας φθόγγος, ἐπειδὴ οὐ πνεύματι γίνεται ἢ ἦττον αἰσθητὸν ἢ ὁ ^ε τῶν αὐλῶν, ἀμικτότερός ἐστι τῇ φωνῇ· ποιῶν δὲ διαφορὰν τῇ αἰσθήσει ἦττον ἡδύνει, καθάπερ ἐπὶ τῶν χυμῶν εἴρηται. Ἔτι ὁ μὲν αὐλὸς πολλὰ τῷ αὐτοῦ ^ε ἤχῳ καὶ τῇ ὁμοιότητι συγκρίπτει τῶν τοῦ ψῶδου ἀμαρτημάτων, οἱ δὲ τῆς λύρας φθόγγοι ὄντες ψιλοὶ καὶ ἀμικτότεροι τῇ φωνῇ, ^ε καθ' ἑαυτοὺς θεωρούμενοι καὶ ὄντες αὐτοῖς συμφανῇ ποιοῦσι τὴν τῆς ψῶδης ἀμαρτίαν, καθάπερ κανόνες ὄντες αὐτῶν. Πολλῶν δὲ ἐν τῇ ψῶδῃ ἀμαρτανομένων, τὸ κοινὸν ἐξ ἀμφοῖν ἀναγκαῖον χεῖρον γίνεσθαι.

Διὰ τί τῶν μὲν ἑπτὰ μέση καλεῖται, τῶν δὲ ὀκτὼ οὐκ ^ε ἔστι μέσον; Ἡ ὅτι ἑπτάχορδοι ἦσαν αἱ ἀρμονίαι τὸ παλαιόν, τὰ δὲ ἑπτὰ ἔχει μέσον; Ἔτι ἐπειδὴ τῶν μεταξὺ τῶν ἄκρων τὸ μέσον μόνον ἀρχὴ τίς ἐστιν (ἔστι γὰρ τῶν θάτερον τῶν ἄκρων νευόντων ἐν τινι διαστήματι ἀνὰ μέσον ὃν ἀρχή), τοῦτ' ἔσται μέσον. Ἐπεὶ δ' ἔσχατα μέσον ἐστὶν ἀρμονίας ^ε νεάτη καὶ ὑπάτη, τούτων δὲ ἀνὰ μέσον οἱ λοιποὶ φθόγγοι, ὧν ἡ μέση καλουμένη μόνη ἀρχὴ ἐστὶ θατέρου τετραχόρδου, δικαίως μέση καλεῖται. Τῶν γὰρ μεταξύ τινων ἄκρων τὸ μέσον ἢν ἀρχὴ μόνον.

Διὰ τί οἱ πολλοὶ ᾄδοντες σώζουσι μᾶλλον τὸν ῥυθμὸν ^ε ἢ οἱ ὀλίγοι; Ἡ ὅτι μᾶλλον πρὸς ἓνα τε καὶ ἡγεμόνα βλέ-

^α ἡδίῳ Ca.Xa.Ya. ^β ὁ οἶνος ὁ Ca, οἶνος ὁ Xa.Ya. ^γ αἱ om. Ca.Ya.

^δ τῶν] τῶν αἰσθητῶν Ca. ^ε κατ' αὐτοὺς Xa.Ya.

πουσι, καὶ βραδύτερον ἄρχονται, ὥστε ῥᾶον τοῦ αὐτοῦ τυγ-
 2 χάνουσιν; Ἐν μὲν γὰρ τῷ τάχει πλείων γίνεται ἡ ἀμαρτία,
 συμβαίνει δὲ τῷ ἡγεμόνι προσέχειν τοὺς πολλούς· ἰδιαζόμε-
 νος δὲ οὐδεὶς ἂν αὐτῶν διαλάμψειεν ὑπεράρας τὸ πλῆθος.
 Ἐν δὲ τοῖς ὀλίγοις μᾶλλον διαλάμπουσιν· διὸ καθ' αὐτοὺς ἐν
 αὐτοῖς μᾶλλον ἀγωνίζονται ἢ πρὸς τὸν ἡγεμόνα.

46 Διὰ τί ἐπὶ τὸ ὀξὺ ἀπάδουσιν οἱ πλείστοι; Ἡ ὅτι ῥᾶον
 ὀξὺ ᾄσαι ἢ βαρὺ; Ἀιδουσι γοῦν ὀξὺ μᾶλλον, καὶ ἐν ᾧ ᾄδου-
 σιν, ἀμαρτάνουσιν.

47 Διὰ τί οἱ ἀρχαῖοι ἐπταχόρδους ποιοῦντες τὰς ἀρμονίας
 τὴν ὑπάτην ἀλλ' οὐ τὴν νήτην κατέλιπον; Ἡ οὐ τὴν ὑπά-
 την ἀλλὰ τὴν νῦν ^f παραμέσῃ καλουμένην ἀφήρουν καὶ τὸ
 τονιαῖον διάστημα; Ἐχρῶντο δὲ ^g τῇ ἐσχάτῃ μέσῃ τοῦ ἐπὶ
 τὸ ὀξὺ πυκνοῦ· διὸ καὶ μέσῃ αὐτὴν προσηγόρευσαν. Ἡ ὅτι
 ἦν τοῦ μὲν ἄνω τετραχόρδου τελευτή, τοῦ δὲ κάτω ἀρχή,
 καὶ μέσον εἶχε λόγον τόνῳ τῶν ἄκρων;

48 Διὰ τί οἱ ἐν τραγῳδίᾳ χοροὶ οὐθ' ὑποδωριστὶ οὐθ' ὑπο-
 φρυγιστὶ ᾄδουσιν; Ἡ ὅτι μέλος ἥκιστα ἔχουσιν αὐταὶ αἱ
 ἀρμονίαι, οὐ δὲ μάλιστα τῷ χορῷ; Ἡθος δὲ ^h ἔχει ἡ μὲν
 ὑποφρυγιστὶ πρακτικόν, διὸ καὶ ἐν τε τῷ Γηρυνῷ ἡ ἐξοδος
 καὶ ἡ ἐξόπλισις ἐν ταύτῃ πεποιήται, ἡ δὲ ὑποδωριστὶ μεγα-
 λοπρεπὲς καὶ στάσιμον, διὸ καὶ κιθαρωδικωτάτη ἐστὶ τῶν
 2 ἀρμονιῶν. Ταῦτα δ' ἄμφω χορῷ μὲν ἀνάρμοστα, τοῖς δὲ
 ἀπὸ σκηνῆς οἰκειότερα. Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἡρώων μιμηταί· οἱ
 δὲ ἡγεμόνες τῶν ἀρχαίων μόνοι ἦσαν ἥρωες, οἱ δὲ λαοὶ ἄν-
 θρωποι, ὧν ἐστὶν ὁ χορός. Διὸ καὶ ἀρμόζει αὐτῷ τὸ γοερὸν
 καὶ ἡσύχιον ἦθος καὶ μέλος· ἀνθρωπικὰ γάρ. Ταῦτα δ' ἔχου-
 σιν αἱ ἄλλαι ἀρμονίαι, ἥκιστα δὲ αὐτῶν ἡ ὑποφρυγιστί· ἐν-
 3 θουσιαστικὴ γάρ καὶ βακχική. Κατὰ μὲν οὖν ταύτην πᾶ-
 σχομέν· τι παθητικοὶ ⁱ δὲ οἱ ἀσθενεῖς μᾶλλον τῶν δυνατῶν
 εἰσὶ, διὸ καὶ αὕτη ἀρμόττει τοῖς χοροῖς· κατὰ δὲ τὴν ὑποδω-

^f καλουμένην παραμέσῃ X^a.
 Ca. X^a. Y^a. ⁱ δέ] γάρ Ca.

^g τῇ ἐσχάτῃ τῇ μέσῃ Ca.

^h ἔχει om.

ριστὶ καὶ ὑποφρυγιστὶ πράττομεν, ὃ οὐκ οἰκεῖόν ἐστι χορῷ.
 Ὑἱ ἔστι γὰρ ὁ χορὸς κηδευτῆς ἄπρακτος· εὐνοίαν γὰρ μόνον
 παρέχεται οἷς πάρεστιν.

Διὰ τί τῶν τὸν συμφωνίαν ποιούντων φθόγγων ἐν τῇ 49
 βαρυτέρῳ τὸ μαλακώτερον; Ἡ ὅτι ^κ τὸ μέλος τῇ μὲν αὐτοῦ
 φύσει μαλακὸν ἐστὶ καὶ ἡρεμαῖον, τῇ δὲ τοῦ ρύθμου μίξει
 τραχὺ καὶ κινητικόν; Ἐπεὶ δὲ ὁ μὲν βαρὺς φθόγγος μα-
 λακὸς καὶ ἡρεμαῖός ἐστιν, ὁ δὲ ὀξύς κινητικός, καὶ τῶν ταῦτο
 μέλος ἐχόντων εἴη ἂν μαλακώτερος ὁ βαρύτερος ἐν ταύτῃ
 μέλει μᾶλλον ἢν γὰρ τὸ μέλος ¹ αὐτῷ μαλακόν.

Διὰ τί ἴσων πίθων καὶ ὁμοίων εἰν μὲν ὁ ἕτερος κενὸς ἦ, ὁ 50
 δὲ ἕτερος εἰς τὸ ἥμισυ διάμεστος, διὰ πασῶν συμφωνεῖ ἡ
 ἡχώ; Ἡ ὅτι διπλασία γίνεται καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἡμίσεος τῆς ἐκ
 τοῦ κενοῦ; Τί γὰρ διαφέρει τοῦτο ἢ ἐπὶ τῶν συρίγγων; Δο-
 κεῖ γὰρ ἡ θάπτων κίνησις ὀξύτερα εἶναι, ἐν δὲ τοῖς μείζουσι
 βραδύτερον ὁ ἀὴρ ἀπαντᾷ, καὶ ἐν τοῖς διπλασίοις ^μ τοσοῦ-
 τῳ, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀνάλογον. Συμφωνεῖ δὲ διὰ πασῶν
 καὶ ὁ ^ν διπλασίῳ ἀσκὸς πρὸς τὸν ἥμισυν.

Κ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΘΑΜΝΟΥΣ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΩΔΗ.

Διὰ τί τὸ ἀλυκὸν ὕδωρ τὰ μὲν ^ο σέλινα δέχεται, τὸ δὲ
 πράσον οὐ; Ἡ ὅτι τοῦ μὲν ἀσθενεῖς αἱ ρίζαι, τοῦ δὲ ἰσχυ-
 ραί; Τὸ δὲ ἰσχυρότερον ἀπαθέστερον.

Διὰ τί λέγεται

2

μίνθην ἐν πολέμῳ μὴτ' ἔσθιε μήτε φύτευε;

Ἡ ὅτι καταψύχει τὰ σώματα; Δηλοῖ δὲ ἡ τοῦ σπέρματος
 φθορά. Τοῦτο δὲ ὑπεναντίον πρὸς ^ρ ἀνδρείαν καὶ θυμὸν
 ταῦτόν ὃν τῷ γένει.

Διὰ τί ἔνια ἄνθος ἔχοντα ἄκαρπά ἐστίν, οἷον ^q σίκυος 3
 καὶ κολόκυνθα καὶ ρόα; Ἡ οὐκ ἄκαρπα, ἀλλὰ ταῦτα καρ-
 πὸς ἐστίν; Περικάρπιον γοῦν ἐστὶ τὸ ἀνθούν, ὁ δὲ σίκυος
 περικάρπιον.

^κ τὸ post ὅτι om. X^a. ¹ αὐτὸ C^a. ^μ τοῦτο C^a. ^ν διπλασίῳ
 C^a. Y^a. ^ο σέλινα X^a. ^ρ ἀνδρείαν Y^a. ^q σικυὸς C^a.

- 4 Διὰ τί τῶν φνομένων τὰ μὲν ἐψανά, τὰ δὲ ὦμά βρωτά; Ἡ ὅσων οἱ χυμοὶ μὴ ὁ εὐθύς ἐδώδιμοι, τούτων πυρωθέντων γλυκύτεροι γίνονται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, ὅσων δὲ εὐθύς, καὶ ὦμά ἐδώδιμα;
- 5 Διὰ τί τὰ μὲν ἐψανά, τὰ δὲ ὀπτανά; Ἡ ὅτι τὰ μὲν ὑγρότερα οὐ τοσοῦτον, τὰ δὲ ξηρότερα οὐ μᾶλλον ξηρανθῆναι δεῖ; Ἐψόμενα δὲ πάντα ὑγρότερα καὶ μαλακώτερα. Τὰ δὲ ἥττον ὑγρά ἂν πυρωθῇ, γίνεται ξηρά.
- 6 Διὰ τί δὲ τὰ μὲν ἄβρωτά ἐστι τὰ δὲ βρωτά; Ἡ διὰ τοὺς χυμούς; Ὅσα γὰρ καὶ ὦμά ἀπέπτους ἔχει καὶ πυρούμενα μὴ μεταβάλλει, ἄβρωτα. Ὅσων δὲ βρωτὸς μὲν ὁ χυμὸς ἰσχυρότερος δέ, ταῦτα ἡδύσματά ἐστιν· τὰ γὰρ ἐν μικρῷ ἔχοντα πολλὴν δύναμιν τῶν βρωτῶν ἡδυντικὰ ἢ τῶν ἐν πολλῷ.
- 7 Διὰ τίνα αἰτίαν τὰ μὲν μέχρι σπέρματος τῶν φυτῶν ζῇ, εἶτα ἔνεγκόντα ἀναίνεται, οἷον ἢ πόα καὶ τὰ καλούμενα λάχανα, τὰ δὲ οὐ, ἀλλὰ πολλάκις φέρει; Καὶ τῶν μέχρι σπέρματος ζώντων τὰ μὲν πολλὰ ἔπέτεια, τὸ δὲ ἵπποσέλινον τῷ ὑστέρφ ἔτει φέρει καρπὸν, καὶ ἐνέγκαν ἐξαναίνονται; Ἡ ἅπαντα μὲν μέχρι τούτου ἀκμάζει, ἕως ἂν κατὰ τὸ σπέρμα ἀκμάζη; Ἐπεὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν ἐπιδιδόασιν, ὅτε μὲν τῷ πλήθει ὅτε δὲ τῇ παχύτητι. Ὅταν δὲ μηκέτι δύνῃται φέρειν, ὥσπερ ἐκεῖ, ἀναίνεται καὶ καταγερᾶσκει· τὰ δὲ βραδέως καὶ κατὰ λόγον·
- 3 Δι' ἣν μὲν οὖν αἰτίαν τὰ μὲν βραχύβια τὰ δὲ μακρόβιά ἐστιν, ἄλλος ἔστω λόγος· ἐπεὶ ὁ ἔστι πᾶσιν ὄρος ἢ τοῦ σπέρματος τελείωσις, ἀνάγκη τοῖς μὲν βραχυβίοις ἅπαξ ἢ ὀλιγάκις ἐνεγκεῖν καρπὸν, τοῖς δὲ μακροβίοις πολλάκις, ὥστε τὰ μὲν ἀσθενέστατα ἅπαξ ἐνέγκοι (διὸ ἀνάγκη ἀναίνεσθαι)· καὶ τούτων τὰ μὲν δυνάμενα ἐνιαυτῷ ἔπέτεια εἶναι,

ἢ ὦμά καὶ βρωτά C^a. ὁ ἐδώδιμοι εὐθύς X^a. ἢ τῶν ἐν πολλῷ] πολλῷ X^a, πολλῶν C^a. Y^a. ὁ εὐαινεγκόντα x. ὁ ἀναίνεται C^a. Y^a. ἢ ἐπέτεια Q. K^a. N^a. O^a. X^a, ἐφέτεια C^a. Y^a. ὁ ἂν καὶ κατὰ Q. K^a. N^a. O^a. Y^a. x. ὁ ὀλιγάκις τὸ ἐνεγκεῖν C^a. X^a. Y^a. ἢ ἐφέτεια C^a. Y^a.

τὰ δέ, ὥσπερ ^b τὸ ἱπποσέλινον, τῷ ὑστέρῳ ἔτει, ὥσπερ τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτά.

Διὰ τί σελίνου, ἐάν τις περιορίζας μέχρι κάτω πρὸς τὰς 8 ῥίζας ^c περιβάλλῃ τῶν καχυδίων, εἴτα ἄνωθεν τὴν γῆν, καὶ οὕτως ^d ἄρδῃ, παμμεγέθεις γίνονται αἱ ῥίζαι; Ἡ διότι τὸ καχυδίον θερμὸν ὄν καὶ σομφὸν κατέχει μὲν σύνολκον τὴν τροφήν καὶ οὐ ^e προϊέται ἄνω, πέττει δὲ θερμὸν ^f ὄν, ὥστε πολλὴν τὴν αὔξησιν γίνεσθαι;

Διὰ τί, ἐάν τις τὰς κολοκύνθας εὐθὺς μικρὰς οὔσας κρύψῃ 9 τῇ γῇ ἢ τοὺς σικίους, μεῖζους γίνονται; Ἡ διότι τὰ πνεύματα καὶ ὁ ἥλιος ξηραίνοντα ^g ἀφαιροῦνται τὴν αὔξησιν, καὶ τοὺς ὄγκους ἐλάττους μὲν ποιοῦσι πάντων, στιφροτέρους δέ, ὥσπερ καὶ τῶν δένδρων τὰ τε ^h ἐν προσηνέμοις καὶ ἐλώδεσι καὶ τὰ ἐν κοίλοις καὶ ἐφύδροις (τὰ μὲν γὰρ μεγάλα γίνονται καὶ σομφά, τὰ δὲ μικρὰ καὶ πυκνά)· ἐν δὲ τῇ γῇ κρυφθέντα ἐναντία πάσχοντα ἐναντίως ἀποβαίνει. Ὅμοίως δὲ ⁱ καὶ τὰ εἰς ^j ἀγγεῖα ^k τιθέμενα, σίκνιοι εἰς νάρθηκας κοίλους ἢ ^l καλυπτῆρας καὶ ^m ῥοιαὶ καὶ μῆλα εἰς ⁿ χύτρας, τὰ μὲν μεγάλα σομφὰ δέ, οἱ δὲ μικροὶ στεργοὶ αὐξανόμενοι, μὴ εἰς ἀντίτυπον. Αἰτία δὲ ἡ τροφή ^o πλείων γινομένη διὰ τὸ μῆτε ἀποπνεῖσθαι μῆτε ξηραίνεσθαι· τὸ ^p γὰρ ἀποστέγον κωλύει ταῦτα πάσχειν.

Διὰ τί τὰ σπέρματα τῶν δριμέων φυτῶν δριμύτερά ἐστιν 10 ἢ αἱ ῥίζαι καὶ τὰ φύλλα; Ἡ διότι ἐκ ^q τοῦ σπέρματος γίνεταί ἅπαντα, καὶ εἰς τὰ ἄλλα δίδοται μέρη ἐκ τούτου, οἷον ἐννύπάρχοντα, ὥς φασί τινες, καὶ οἱ χυμοὶ καὶ αἱ ὀσμαί, ἐπεὶ καὶ αἱ ὀσμαὶ ^r ἴδιοι γίνονται ἅμα τοῖς σπέρμασιν ἅπασιν. Εἰ οὖν ἐκ τούτου καὶ τοῖς ἄλλοις ἢ δριμύτης ὑπάρχει, εὐλογον καὶ αὐτὸ ὑπάρχειν μάλιστα.

^b τὸ om. Ca. ^c περιβάλλῃ Ca. Ya. ^d ἄρδην Ya, ἄρδεν Xa. ^e προσ-
ιεται Ca. Xa. Ya. ^f ὄν om. Ca. ^g ἀφαιρούνται Ca. ^h ἐν om. Ca. Xa. Ya.
ⁱ ἀγγείων Ya. ^k τιθέμεθα Xa. ^l καλυπτῆρας Xa. ^m ῥοαὶ Ca. Ya.
ⁿ κύβρας Ca. Ya. ^o πλείω Ca. ^p γὰρ] δὲ Xa. ^q τοῦ om. Xa. ^r ἴδιοι
Ca. Ya.

- 11 Διὰ τί αἱ ραφανίδες αἱ λεπταὶ δριμύτεραι; Ἡ ὅτι αἱ μεῖζους διὰ τὸν χρόνον πεπεμμέναι μᾶλλον;
- 12 Διὰ τί ἡ κάππαρις οὐκ ἐθέλει ραδίως ἐν τοῖς ἐργασίμοις ⁸ γίνεσθαι χωρίοις (πολλοὶ γὰρ πεπείρανται καὶ ρίζας μεταφέροντες καὶ ^ι σπέρματα καταβάλλοντες· ἐνιαχοῦ γὰρ λυσιτελεῖ μᾶλλον τῶν ρόδων), ἀλλὰ φύεται μάλιστα ἐπὶ ² τῶν τάφων, ὅτι ἀβατώτατος ὁ τόπος ἐστίν. Περὶ δὲ δὴ τούτου καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, δεῖ λαβεῖν ὅτι οὐχ ἅπαντα ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης γίνεται οὐδ' αὖξεται, ἀλλ' ἐνια ἐξ ἄλλων φθορᾶς καὶ ἐξ ἀρχῆς γίνεται καὶ αὐξάνεται, οἷον αἱ φθείρες καὶ αἱ τρίχες ἐν τῷ σώματι διαφθειρομένης τῆς τροφῆς, καὶ ³ αἰὲν τὸ χεῖρον ^ν ἔχοντος. Ὡς περ οὖν καὶ ^ω τῶν ἐν σώματι ἐνια γίνεται ἐκ περιττώματος τροφῆς, τοῦτο δ' ἐστὶν ἀπεψία, καὶ οὐ μὴ ἐδύνατο κρατῆσαι ἡ φύσις, τὰ μὲν προχειρότατα εἰς κύστιν καὶ κοιλίαν ἀποκρίνεται, ἐξ ἐνίων δὲ ζῶα γίνεται, διὸ καὶ αὐξάνονται ταῦτα ἐν γήρᾳ καὶ νόσοις, οὕτως ἐν τῇ γῇ τὰ μὲν ἐκ πεπεμμένης τῆς τροφῆς γίνεται καὶ αὐξάνεται, τὰ δὲ ἐκ περιττωμάτων καὶ ἐναντίως ἐχόντων.
- 4 Ἡ δὲ γεωργία πέττει καὶ ^κ ἐνεργὸν ποιεῖ τὴν τροφήν· ἐξ ἧς συνίστανται οἱ ἡμεροὶ καρποί. Ἄ μὲν οὖν ἐκ τοιαύτης γίνεται ἡμερότητας, ^υ ἡμερα καλεῖται διὰ τὸ ἀπὸ τέχνης ὠφελείσθαι ὥς περ παιδευόμενα· ὅσα δὲ μὴ δύναται ἡ ^z καὶ ἐξ ἐναντίως ἔχοντος ^α συνίσταται, ταῦτα ἄγριά ἐστι καὶ ^β οὐκ ἐθέλει γίνεσθαι ἐν γεωργησίμῳ. Ἡ γὰρ γεωργία φέρει αὐτὰ παιδεύουσα· ἐκ γὰρ φθορᾶς γίνεται. Ὡν καὶ ἡ κάππαρίς ἐστίν.
- 13 Διὰ τί, ἐάν τις ραφανίδων, ὅταν μάλιστα ἀκμάζωσι τοῦ χειμῶνος, ἀποτεμὼν τὰ φύλλα περισάξῃ τὴν γῆν καὶ καταπατήσῃ ὥστε ἀποστέγειν τὸ ὕδωρ, αὐταὶ ἐν τῷ θέρει γίνονται ² ^α ἄπλετοι τὸ πάχος; Ἡ ὅτι τοῦ μὲν μὴ φθείρεσθαι τὸ περισεσάχθαι αἷτιον, κωλύον τὸ ὕδωρ σῆκειν; Ἡ δὲ

⁸ γενέσθαι C^a.Y^a. ^ι σπέρμα Y^a. ^ν ἔχοντες X^a. ^ω τῶν om. Ca.
^κ ἐνεργὸν Y^a. ^υ ἡμέτερα C^a. ^z καὶ om. C^a. ^α συνίστανται C^a.Y^a.
^β οὐ θέλει C^a.Y^a. ^α ἄπλετον X^a.

τροφή, ἣν ἄνω ἀφίει εἰς τὸν βλαστόν, εἰσέρχεται εἰς αὐτήν, ὥστε ἀνάγκη αὐτὴν μείζω γίνεσθαι ἢ ἀφίεναι παραβλαστά-
νουσαν ἄλλας ρίζας, ὥσπερ τὰ κρόμμυα; Καὶ γὰρ ταῦτα,³
εἰ μὴ τις ^d ἐκτίλλῃ ^e ἐπέτεια ἀλλ' ἐάσῃ τὸν χειμῶνα, πολλα-
πλάσια γίνεται. Τὰ μὲν οὖν ^f κρόμμυα τῶν παραβλαστα-
νόντων ἐστίν, ἡ δὲ ράφανος οὐ, ὥστε ἀνάγκη αὐτὴν γίνεσθαι
παχεῖαν διὰ τὸ πᾶσαν λαμβάνειν τὴν τροφήν.

Διὰ τί, εἰάν τις σικύους ἢ κολοκύνθας περὶ φρέαρ φυτεύ- 14
σας, ὅταν ὠραῖοι ὦσι, καθεῖς εἰς τὸ φρέαρ ἀποστεγᾷσῃ, γί-
νονται δι' ἔτους χλωροί; Ἡ διότι ἡ τε ἀπὸ τοῦ ὕδατος
ἀτμὶς ψύχουσα κωλύει ξηραίνεσθαι καὶ παρέχει θάλλοντα,
καὶ τὸ ἀποστεγᾷν τούτους καὶ τὰ πνεύματα τρέφει τὰ
πύξημένα; Τοῦ δὲ διαμένειν αἴτιον τὸ ἔχειν τροφήν ἐωμένων
τῶν ριζῶν. Καὶ γὰρ εἰάν τις ἀφελὼν τὴν βλάστην, ὅταν ¹
καρποφορήσωσι, καὶ ἀποτεμῶν περισάξῃ καὶ καταπατήσῃ
τὴν γῆν περὶ τὰς ρίζας, πρωῒμοι οἶσι σικύους, ὡς δυνα-
μένων σώζεσθαι τῶν ριζῶν· οὐ γὰρ ² ἔσται σίκυος τῶν
^h προετείων. Θᾶττον δὲ αὐτοὶ τῶν σπειρομένων οἶσουσι
καρπὸν διὰ τὸ πολὺ προῦπάρχειν τοῦ ἔργου ⁱ τῇ φύσει τὰς
ρίζας, τοῖς δὲ σπειρομένοις δεῖν γίνεσθαι τοῦτο πρῶτον, ἐν
ᾧ περισάξεις ἀλέαν ποιεῖν, ὥστε σώζεσθαι καὶ θᾶττον ἐνι-
εῖναι βλαστόν. Διὸ καὶ εἰάν τις χειμῶνος φυτεύσῃ σπέρμα ³
^k σικίου ἐν ταλαρίσκοις καὶ ἄρδῃται θερμῷ καὶ εἰς τὸν ἥλιον
ἐκφέρῃ καὶ παρὰ πυρὶ τιθῇ, πρωῒμοι σφόδρα ἔσονται, εἰάν ὡς
^l ἔχει ^m ἐν τοῖς ταλάροις ⁿ εἰς τὴν ἰκνουμένην ὥραν εἰς τὴν γῆν
φυτεύσῃ.

Διὰ τί ἀρδεύουσιν ἔωθεν ἢ νυκτὸς ἢ δείλῃς; Πότερον ἵνα 15
μὴ ὁ ἥλιος ἀναλώσῃ; Ἡ ὅτι, εἰάν ἡ θερμὸν τὸ ὕδωρ, δια-
φθείρει τὰ ^o ἀρδόμενα;

Διὰ τί τὰ εὐώδη οὖρητικά, καὶ σπέρματα καὶ φυτά; Ἡ 16
ὅτι θερμὰ καὶ εὐπεπτα, τὰ δὲ τοιαῦτα οὖρητικά· ταχὺ γὰρ

^d ἐκτίλλῃ Ca. ^e ἐπέτεια Ca. Ya. ^f κρόμμυα Ca. ^g ἐστὶ Ca. ^h προ-
ετίων Ya, προαιτίων Ca. ⁱ τῇ om. Ca. ^k σικίου Xa, σικυοῦ Ca.
^l ἔχῃ Ca. Xa. ^m ἐν] σὺν Ca. Ya. ⁿ εἰς] εἰ Xa. ^o ἀρδόμενα Xa.

λεπτύνει ἡ ἐνούσα θερμότης, καὶ ἡ ὁσμὴ οὐ σωματώδης, ἐπεὶ καὶ τὰ μὴ εὐώδη, οἷον σκόροδα, διὰ τὴν θερμότητα οὐρητικά, ² μᾶλλον μέντοι συντηκτικά. Θερμὰ δὲ τὰ εὐώδη σπέρματα, διότι ὅλως ἡ ὁδμὴ διὰ θερμότητά ῥτινα γίνεται· ἀλλὰ τὰ δυσώδη ἄπεπτά ἐστιν. Δεῖ δὲ μὴ μόνον εἶναι θερμὰ ἀλλὰ καὶ εὐπεπτα, εἰ ἔσται οὐρητικά, ὅπως συγκατιόντα λεπτύνῃ τὰ ὑγρά.

- 17 Διὰ τί θάττον ἐκκαυλεῖ τῶν λαχάνων τὰ ἐκ παλαιότερου σπέρματος, οἷον τριετοὺς ἢ διετοὺς, ἢ τὰ ἐκ τῶν προσφάτων; ¹ Ἡ ὅτι ὡς ἐπὶ τῶν ζώων θάττον σπέρμα φέρει τὸ ἀκμάζον, οὕτω καὶ τῶν σπερμάτων τὰ μὲν λίαν παλαιὰ ἐξίκμασται τὴν δύναμιν, τὰ δὲ ἀσθενέστερα διὰ τὸ ἔτι ἔχειν περίττωμα μὴ οἰκεῖον, τὰ δὲ μέσα τῷ χρόνῳ ἰσχυρότατα ἀπεληλυθότος τοῦ ὑγροῦ· θάττον ῥοὺν σπέρμα φέρει. Τὸ δὲ ἐκκαυλεῖν τοῦτό ἐστιν· ἐκ γὰρ τοῦ καυλοῦ τὸ σπέρμα.
- 18 Διὰ τί πήγανον κάλλιστον καὶ πλείστον γίνεται, ἐάν ² τις ἐκφυτεύσῃ εἰς συκὴν; Ἐκφυτεύεται δὲ περὶ τὸν φλοιὸν καὶ περιπλάττεται πηλῷ. Ἡ ὅτι θερμότητος δέονται αἱ ρίζαι τοῦ πηγάνου καὶ ἀλέας (διὸ καὶ τὴν τέφραν ἐάν τις ³ περιβάλῃ, ⁴ ὀνίανται), ἡ δὲ συκὴ θερμὴ ἐστίν. Δηλοῖ δὲ ⁵ καὶ ⁶ ὁ ὁπὸς πάντων ⁷ δριμύτατος ὢν, καὶ ὁ πολὺς καπνός. Ἐχει οὖν τοιαύτην θερμότητα καὶ ἱκμάδα οἷαν καὶ ἡ τέφρα, ὥστε εἰ ἐκείνην ὀνίνησιν, ἀναγκαῖον καὶ ἐν τῇ συκῇ μάλιστα εὐσθeneῖν, ὅσῳ ἡ μὲν τέφρα οὐκ ἐπιρρεῖ, ὕτὸ δ' ἀπὸ τῆς συκῆς ἀεὶ ἐπιρρεῖ, οὐκ ἀναλίσκομένου τοῦ ὑγροῦ τῇ συκῇ.
- 19 Διὰ τί ἔνια τῶν φυτῶν ἀεὶ κενὸν φέρει τὸν καυλόν; Ἡ ὦν ἀνάγκη ἄλλο φυεῖν.
- 20 Διὰ τί ἐν τῇ Ἀττικῇ οἱ μὲν ἄλλοι καρποὶ γλυκύτατοι γίνονται, τὸ δὲ θύμον δριμύτατον; Καίτοι καὶ τοῦτο καρπὸς τίς ⁸ ἐστίν... ὥστε οὐ ⁹ πολὺ ὑγρὸν τὰ φύόμενα ἔχει.

ῥτινα om. C^a. ¹ ἢ] καὶ C^a. Y^a. ² οὖν ante τοῦ C^a. ³ τις] δὲ C^a. ⁴ περιβάλῃ C^a. Y^a. ⁵ καὶ om. Y^a. ⁶ ὁ om. X^a. ⁷ δριμύτερος C^a. ⁸ ὕτὸ δ'—ἐπιρρεῖ om. C^a. ⁹ post ἐστίν x. lacunam litterarum ferme triginta, margo X^a. ἴσως λείπει ἡ ὅτι ἀγρός ἐκείνος λεπτὸς τε καὶ ξηρός ἐστι. ¹⁰ πολὺ τὸ ὑγρὸν C^a.

Ὅσα μὲν οὖν φύσει γλυκέα ἐστί, διὰ μετριότητα τοῦ ἐνπάρ-
χοντος ὑγροῦ, ὅταν ἀπάγῃ ὁ ἥλιος τὸ πλείστον, ^βτὸ ὑπολει-
πόμενον ῥαδίως πέττεται· τὸ γὰρ πολὺ ἔργον πεπάνθαι, τὸ
δὲ μέτριον ῥᾶον. Ὡστε γίνονται οἱ φύσει γλυκεῖς γλυκύ-
τεροι. Ἐν δὲ τοῖς φύσει ξηροῖς τε καὶ μὴ γλυκέσι καρποῖς ³
λείπεται δι' ὀλιγότητα τὸ οἰκείον, τοῦτο δ' ἐστὶν ἥκιστα
γλυκύ· ἀφαιρεῖται ^εγὰρ ὁ ἥλιος τὸ γλυκύτατον καὶ κουφό-
τατον· οὗτοι δὲ οὐκ ἔχουσι περιττὸν ὑγρόν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι
καρποί.

Διὰ τί ^δ γλήχων καὶ τὰ λείρια καὶ τὰ κρόμμυα τὰ ^ε κρε- ²¹
μάμενα ὑπὸ τὰς τροπὰς ἀνθεῖ; Ἡ ἐνπάρχει αὐτοῖς τροφή
ἄπεπτος, ἣ τοῦ μὲν χειμῶνος οὐ πέττεται διὰ τὸ ψύχος, ὑπὸ
δὲ ^ε τὰς τροπὰς πεττομένης διὰ τὴν ὥραν ἡ αὔξησης γίνεται;
Αὕτη δὲ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἐπίρρυσιν ταχὺ μαραίνεται. Οὐ ²
γάρ τινα ἔχουσα ἀρχὴν οὐδὲ τινα ἐπίρρυσιν ἀποξηραίνεται,
ὥσπερ Σκύθαις διὰ τὸ πολλὴν τὴν χιόνα γίνεσθαι συμβαίνει
τὸν σῖτον μένειν καὶ ταχὺ ἀνατρέχειν.

Διὰ τί τὸ κρόμμυον μόνον οὕτως περιττῶς δάκνει τῷ ²²
ὀφθαλμῷ (διὸ καὶ τοῦνομά φασι τοῦτ' ἔχειν αὐτό, ὡς τὴν
κόρην ποιεῖν συμμύνει), ἢ δὲ ὀρίγανος οὐ, οὐδ' ἄλλα δρι-
μέα ὄντα; ^ε Καὶ γὰρ τὸ ^β ἀνάρρινον μᾶλλον δάκνον οὐ
ποιεῖ ὁμοίως δακρύνειν προσφερόμενον, τὸ δὲ προσφερό-
μενον καὶ ^ι κατατρωγόμενον. ^κ Ἡ ὅτι διαφοραὶ πολλαὶ ²
ἀκολουθοῦσιν· ἐκάστοις τῶν δριμέων, ἃ ποιεῖ τὴν ἰδίαν ἐκά-
στου δύναμιν; Τὸ μὲν οὖν ἀνάρρινον διὰ τὸ θερμότερον
εἶναι ξηραντικώτερόν ἐστι τῆς γινομένης ὑπ' αὐτοῦ συν-
τήξεως, ἐπεὶ ποιεῖ γε δάκρυον ἐσθίοντι· προσφερόμενον
δὲ ^ι οὐ, ὅτι οὐκ ἀπατμίζει ἀπ' αὐτοῦ λεπτὸν τι· ξηρότε-
ρον γάρ ἐστι καὶ θερμότερον. Ἡ δὲ ^μ ὀρίγανος καὶ ³
τὰ τοιαῦτα θερμὰ ξηρά ἐστὶν ἡρέμα. Δεῖ δὲ τὸ μέλλον

^β τὸ alterum om. Ca. ^ε γὰρ] δὲ X^a, om. Q. Ca. O^a. Y^a. ^δ γλί-
χων Ca. ^ε κρεμμάμενα Ca. ^ε τὰς om. Y^a. ^ε καὶ] οὐ Ca. X^a. Y^a.
^β ἀνάρρινον Ca. ^ι τρωγόμενον Ca. Y^a. ^κ ἢ] καὶ Ca. ^ι οὐ om.
Ca. X^a. Y^a. ^μ ὀρίγανος Ca, ὀρίγανος Y^a.

δάκρυον ^α ποιήσιν δηκτικὸν καὶ ὑγρὸν εἶναι καὶ γλίσχρον. Διὸ καὶ τὸ ἔλαιον ποιεῖ δακρύνειν, ἀσθενῇ ἔχον δῆξιν· διὰ γλίσχρότητα γὰρ καὶ λεπτότητα παραδύνον ποιεῖ τὸν πό-
 4 νον, καὶ τὴν σύντηξιν διὰ τὸν πόνον. Τὸ δὲ κρόμμυον τοι-
 αύτην ἔχει τὴν δύναμιν ὥστε καὶ τὸ ὑγρὸν καὶ τὴν ἀτμίδα
 ° αὐτοῦ θερμὴν καὶ λεπτήν καὶ γλίσχραν εἶναι. ^ρ Ὡστε
 προσφερόμενον μὲν, διὰ τὸ τὴν ἀτμίδα τοιαύτην εἶναι καὶ
 συναφιέναι ὑγρότητα λεπτήν, ποιεῖ δακρύνειν, ἐσθιομένου δὲ
 ἢ ἀναθυμιάσις διουῖσα . . . τὸ δὲ σκόροδον θερμὸν μὲν καὶ
 δριμύ ἐστι καὶ ὑγρότητα ἔχει, ἀλλ' οὐ ^α γλίσχρον· διὸ οὐ
 ποιεῖ δακρύνειν.

23 Διὰ τί τὰ μύρτα ἐν τῇ χειρὶ θλιβέντα γλυκύτερα ^ι ἡμῖν
 δοκεῖ εἶναι τῶν μὴ τεθλιμμένων; ^α Ἡ καθάπερ καὶ αἱ ῥάγες
 τετρυνγόμεναι τῶν βοτρύων γλυκύτεραί ^β εἰσι τῶν ἀτρυνγέ-
 των; ^γ Ὑπὸ γὰρ τοῦ γλεύκουσ ὄντος ^δ φύσει ἡδέος αἱ μὲν τε-
 τρυνγόμεναι ῥάγες ὥσπερ εὐόκασιν ἡδυσμέναι (ἀνάπλεω γάρ
 2 εἰσι καὶ ἔξωθεν), αἱ ^ε δ' ἐπὶ τῶν βοτρύων ^ς ἀνῆδυντοι. ^ζ Ὁμοίως
 οὖν καὶ ἐπὶ τῶν μύρτων φύσει γλυκέων καὶ τὴν γλυκύτητα
 ἐχόντων ἐντός. ^η Ὡσπερ αἱ ῥάγες ^θ οὖν, ὅταν ^ι θλιφθῇ, ^κ ἀνα-
 πίμπλαται ἀπὸ ^λ τῆς ἐντός γλυκύτητος καὶ ἔξωθεν διαφαίνε-
 ται γλυκύτερα ὄντα.

24 Διὰ τί τῶν τε μύρτων τὰ ἐλάττω ἀπυρηνότερά ἐστι, καὶ
 ἐν τοῖς φοίνιξι καὶ ἐπὶ τῶν βοτρύων, ἔνθα ^δ αἱ μικραὶ ῥάγες
 οὐκ ἔχουσιν ἢ ἐλάττους πυρήνας; ^α Ἡ διὰ τὸ ἀτελέστερα
 εἶναι οὐκ ἔχει ἀποκεκριμένον; Τέλος γὰρ ὁ πυρὴν ἔχει τὸ
 σπέρμα. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐλάττους εἰσίν, ὥς ὄντα παρα-
 φυάδες καὶ ἀτελεῖ. ^β Καὶ ἦττον δὲ γλυκέα τῶν ἐχόντων
 πυρήνας· ἀπεπτότερα γὰρ ἐστίν, ἢ δὲ πέψις τελειώσις ἐστίν.

25 Διὰ τί τῶν περικαρπίων τὰ μὲν ^β πικρότερα τὰ πρὸς τὴν
 ρίζαν ἔχει, οἷον σίκυνοι, τὰ δὲ πρὸς τὸ ἄκρον τὸ ἄνω, οἷον

^α ποιῆσαι Κ^α. ^ο αὐτοῦ om. Κ^α. ^ρ ὥστε] ὅπερ Κ^α. ^α γλίσχρην
 Χ^α. ^ι δοκεῖ ἡμῖν C^α. Y^α. ^β εἰσι τῶν] εἰσιν ἢ Y^α. ^δ ἡδέος φύσει
 Χ^α, φύσει ἡδοῦς C^α, φύσει ἡδεῖς Y^α. ^ς ἀνῆδιστοι Χ^α. ^θ ὅταν οὖν
 C^α. Y^α. ^ι θλιφθῇ C^α. ^κ ἀναπίμπλαται Y^α. ^λ τοῦ Χ^α. ^α καὶ ante ἦττον
 om. C^α. ^β μικρότερα ἔχει τὰ πρὸς τὴν ὀξάν C^α. Y^α.

αἱ βάλανοι; Ἡ ὅτι ^c τῶν μὲν ταύτῃ ἄπεκτος ἡ τροφή διὰ τὸ ἐπιρρεῖν κατὰ τὴν ρίζαν αἰέ· τὰ δὲ ^d ξηρὰ φύσει ἐστίν, ὥστε ἀπαγομένον τοῦ γλυκέος ἐκ τοῦ ἄκρου καὶ πεπεμμένου ἤδη ξηραίνεται, καὶ λείπεται τὸ πικρὸν ὥσπερ οἱ ἄλεις; Ξηραίνόμενον δὲ μᾶλλον πικρὸν γίνεται, καθάπερ ἐλαῖαι ^e καὶ βάλανοι παλαιούμεναι πικραὶ γίνονται.

Διὰ τί ἔνια βλαστάνει οὐκ ἐν τῇ γῇ ὄντα ἀλλ' ἐκτετμη- 26 μένα, ^f τὰ δὲ κείμενα, οἷον οἱ τῶν κρίνων καυλοὶ ^g καὶ σκόροδα ^h καὶ κρόμμυα; Ἡ ὅτι ἔχουσι τροφήν ἅπαντα ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' οὐκ ἐν ἀφωρισμένῳ τόπῳ οὐθέν φυτόν; ⁱ Ἡ περιουσία οὖν ἐστὶ τῆς τροφῆς ἡ ποιούσα βλαστάνειν. Δῆλον δέ· καὶ ^z γὰρ καὶ αἱ σκίλλαι καὶ οἱ βολβοὶ ταὐτὸ ποιοῦσιν. Αὔξεται ^δ ἕκαστον οὐ τῷ ἔχειν, ἀλλ' ὅταν ^k πεφθῇ καὶ διανεμηθῇ. Ἐχει μὲν οὖν καὶ ἔμπροσθεν, αὔξεται δέ, ὅταν ἡ ὥρα ἔλθῃ ἐν ᾗ τοῦτο γίνεται πεττούσης ὥρας, οἷον καὶ τὰ τῶν κροκοδείλων ^ωά. Συνεχῆς δὲ οὐκέτι, ὅτι οὐκ ἐπιρρεῖ ἄλλη τροφή.

Διὰ τί ποτε τὰ σκόροδα καὶ τὰ κρόμμυα ὅσῳ ἂν ξηρό- 27 τερα φυτεύηται, τοσοῦτ' βελτίῳ γίνεται, τὰ δὲ ἄλλα χείρῳ; Ἡ ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα μάλιστα ὑγρασίας ἐστὶ πλήρη; Εὐκράτα οὖν γίνεται τοῦτον τὸν τρόπον φυτευθέντα. Καὶ ὅτι ἡττον σήπεται, ὅταν ^l ξηρανθέντα φυτευθῇ.

Διὰ τί ποτε τὰ σκόροδα καὶ τὰ κρόμμυα μόνον τῶν φυτῶν ^m κείμενα βλαστάνει; Ἡ διότι ὑγρασίας ἐστὶ πλήρη καὶ τροφῆς; Ἡ περιουσία οὖν ἐστὶ τῆς τροφῆς ἡ ποιούσα βλαστάνειν. Δῆλον δέ· καὶ γὰρ αἱ σκίλλαι καὶ ⁿ οἱ βολβοὶ ταὐτὸ ποιοῦσιν. Αὔξεται δέ, ὅταν ἡ ὥρα ἔλθῃ ἐκάστῳ.

Διὰ τί τὰ τῷ ψυχρῷ ὕδατι ἀρδόμενα γλυκύτερα ἢ τὰ ^o 29 τῷ θερμῷ; Πότερον ὅτι ἐγκατακλειόμενον τὸ θερμὸν ἀλμυρώτερον, ὥσπερ καὶ τὸ ἀλμυρώτερον θερμότερον, τὸ δὲ γλυκὺ ἐναντίον, ὥσπερ ψυχρόν. Τροφή δὲ τοῖς λαχάνοις τὸ ὑγρόν, καὶ οἱ χυμοὶ ἐντεῦθεν.

^c τῶν] τὰ Ca.Ya. ^d δὲ ὅτι ξηρὰ Ca.Xa.Ya. ^e καὶ om. Ca.Ya.
^f τὰ δὲ κείμενα om. Ca. ^g καὶ σκόροδα om. Ca.Ya. ^h καὶ ἅπαντα
κρόμμυα Xa. ⁱ ἡ ποιοῦσιν om. Ca.Ya. ^k πεμφθῇ Xa. ^l ξηρανθῇ ἡ
φυτευθῇ Ca.Ya. ^m βλαστάνει κείμενα Ca. ⁿ οἱ om. Xa.

- 30 Διὰ τί τὰ σκόροδα ὄζει μᾶλλον ἐγκαυλῶντα ἢ νέα ὄντα ;
 "Η ὅτι νέων μὲν ὄντων ἔτι πολὺ ὑγρὸν ἀλλότριον ἐνὸν ἀφαι-
 ρεῖται τὴν δύναμιν αὐτῶν ; "Οταν δὲ πεπανθῇ, ἐκκεκριμένου
 ἤδη τούτου, τότε τὴν οἰκίαν ἔχει ὁδμήν. Αὕτη δὲ ἐστὶ
 φύσει. "Ομοίως δὲ καὶ ^οοἱ ἄλλοι καρποὶ οἱ πρόσφατοι
 ὄντες ὑδαρέστεροι. Διὸ καὶ τὰ κρόμμνα ἦττον δριμέα τὰ
 νεώτερα.
- 31 Διὰ τί τῶν ^ρμυρρινῶν μὲν μὴ τεταριχευμένων τὰ μύρτα
 ἀπορρεῖ μᾶλλον τῶν φύλλων, ταριχευομένων δὲ τῷ φύκει
 τὰ μὲν φύλλα ἀπορρεῖ, τὰ δὲ μύρτα οὐκ ἀπορρεῖ ; "Η ἀτα-
 ριχεύτων μὲν ὄντων οὕτως ἔχει διὰ τὴν φύσιν ; "Οταν γὰρ
²πεπανθῇ, ἀπορρεῖν πέφυκε τὰ μύρτα. Τοῦτο δὲ ^αοὐ συμβαί-
 νει ^τκειμένων, ἀλλὰ μόνον κωλύει ^βἢ ἱκμάς τοῦ φύκου μετα-
 βάλλειν τὸ ἐν τῷ μύρτῳ ὑγρὸν. Τὰ δὲ φύλλα ἀποπίπτει
 τοῦναντίον αὐτῶν ξηρανομένων, τὸ δὲ φύκος ξηραίνει ἀλμυ-
 ρὸν ὄν. Οὐ ταῦτ' οὖν συμβαίνει ἐπὶ τε τῆς ^ιμυρρίνης οὖσι
 καὶ κειμένοις τοῖς φύλλοις.
- 32 Διὰ τί οἱ ^νσίκυοι πέπονες ἄριστοι γίνονται ἐν τοῖς ἐλώ-
 δεσι πεδίοις, οὖσιν ἐνύγροις, οἷον περὶ "Ορχομενὸν καὶ ἐν
 Αἰγύπτῳ ; Δοκεῖ δ' ἐνυδρὸς αὕτη ἢ χώρα εἶναι. ^ω"Εστὶ δὲ
 τὰ ἐλώδη ἐνυδρὰ οἱ δὲ ^κσίκυοι αὐτοὶ ὑγρότεροι· διὸ καὶ οἱ
²κηπαῖοι φαῦλοι εἰσίν. Πότερον ὅτι εἰς βάθος διὰ σκληρό-
 τητα τῆς γῆς ἀναγκάζονται φυτεῦσθαι ; "Η γὰρ πηλώδης
 καὶ πεδιάς μάλιστα γίνεται σκληρά, οἱ δὲ εἰς βάθος φυτευ-
³θέντες βελτίους. "Η διότι ξηρὰν δεῖ εἶναι τὴν γῆν διὰ τὸ
^γαὐτὸ εἶναι ὑγρὸν φύσει ; Οὕτω γὰρ ἀντισπώμενον ἐπὶ ²τὸ
 μέσον ἤξει. "Η δὲ ἐλωδεστέρα μὲν βαθεῖα δὲ τροφήν ἴσχει
 καὶ διὰ τὸ βάθος τῆς γῆς καὶ διὰ τὸν τόπον, καὶ οὐχ ὑπερ-
 βάλλουσιν διὰ τὸ ξηραίνεσθαι τὴν γῆν πάλιν.
- 33 Διὰ τί τὸ πήγανον δυσώδεις τοὺς ἰδρώτας ποιεῖ, καὶ ἔνια
 τῶν μύρων ; "Η ὅτι ὅσων ἐν τῇ ὁσμῇ βαρύτης ἐνὶ καὶ δριμύ-

^ο οἱ post καὶ om. X^a.   ^ρ μυρρινῶν C^a.   ^α οὐ om. C^a.   ^τ κείμενον
 X^a.   ^β ἢ om. C^a. Y^a.   ^ι μυρρίνης C^a.   ^ν συκιοί C^a.   ^ω ἔτι Y^a.
^κ σίκυες C^a. X^a. Y^a.   ^γ αὐτὸν Y^a.   ² τὸ om. X^a.

της, ταῦτα κεραννύμενα ταῖς περιττωματικαῖς ὑγρότησι κακωδεστέραν ποιεῖ τὴν ὁσμὴν;

Διὰ τί τὸ πῆγανον βασκανίας φασὶ φάρμακον εἶναι; Ἡ 34
διότι βασκαίνεσθαι δοκοῦσι λάβρως ἐσθίοντες; Ἡ ὑφορώ-
μενοί τινες δυσχερείας καὶ περὶ τὰ προσφερόμενα ὑπόπτως
ἔχοντες; Ἐπιλέγουσι γοῦν, ὅταν τῆς αὐτῆς τραπέξης ἰδίᾳ τι
προσφέρωνται, μεταδιδόντες, “ἵνα μὴ βασκάνης με.” Ἀπαν-
τες ^a οὖν μετὰ ταραχῆς τῶν βρωμάτων προσοίσονται τὸ δι-
δόμενον ὑγρὸν ἢ σιτίον, ὑφ’ ὧν ἢ καταλαμβανομένων ἢ ^b ἀπε-
μουμένων μετεωρισθέντα τὰ σιτία συνεξέπεσε ^c καὶ τὰ πνεύ-
ματα ὑπὸ τῶν ^d ὑγρῶν πόνους καὶ στρόφους παρέχει. Τὸ
πῆγανον οὖν προεδεσθὲν, θερμαντικὸν ὃν τῇ φύσει, ἠραίωσε
τὸ δεχόμενον ἀγγεῖον τὰ σιτία καὶ τὸ ἄλλο σῶμα. Διὸ
ἔξωθεν τὸ ἐγκαταλαμβανόμενον πνεῦμα συμβαίνει.

Διὰ τί ἡ ὀρίγανος ἐμβαλλομένη τῷ γλεύκει γλυκὺν ποιεῖ 35
τὸν οἶνον; Ἐμβάλλονται δὲ δύο κοτύλαι εἰς τὸν ἀμφορέα.
Ἡ ὅτι ἐξαίρει δι’ ὧν ἡ αὐστηρότης γίνεται, τὸ ὕδατῶδες καὶ
τὸ τρυγῶδες ἀναδεχομένη τῇ ξηρότητι εἰς ^f αὐτήν; Σημεῖον ^z
δὲ ὅτι ἐκ τούτων τὸ αὐστηρόν· οἱ γὰρ οἶνοι ἦττον μαλακοί,
εἰάν ὕδωρ παραχεθῇ, καὶ εἰάν ἐν ^g τῇ τρυγί πλείω χρόνον
εἰάσῃ τις. Καὶ ὅταν ποιῶσι γλυκὺ, ἡλιῶσι τὰς σταφυλὰς
πολὺν χρόνον, καὶ ὁ ἥλιος ἀφαιρῇ τὸ ὕδατῶδες καὶ τὸ λοι-
πὸν συμπέττει. Ταῦτ’ οὖν ποιεῖ καὶ ἡ ^h ὀρίγανος·
ξηρὰ γὰρ καὶ θερμή, ὥστε εἰκότως διαμένει.

Διὰ τί αἱ μέλαιнай ⁱ μυρρίнай πυκνοφυλλότεροί εἰσι τῶν 36
λευκῶν μυρρινῶν; Ἡ ὅτι ἀγριώτεραι τὸ γένος; Σημεῖον
δὲ ὅτι γίνονται ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ ἥκιστα μεταβάλλουσιν
ὑπὸ τῆς ἐπιμελείας. Τὰ δὲ ^k ἄγρια πάντα πυκνοφυλλότερα·
διὰ γὰρ τὸ ἦττον πέττειν τὸν ^l καρπὸν εἰς τὰ φύλλα ἢ τροφὴ
τρέπεται.

^a γοῦν Ca. Ya.   ^b ἀποτεμουμένων Ca.   ^c καὶ om. Xa.   ^d ὑγρῶν
καὶ πόνους καὶ Ca. Ya.   ^e ὀρίγανις Xa.   ^f ἐαυτήν Ya.   ^g τῷ Xa. Ya.
^h ὀρίγανις Xa. Ya, ὀρίγανις Ca.   ⁱ μυρίнай Ca.   ^k ἀργὰ Ca. Ya.   ^l καρ-
πὸν καὶ εἰς Ca.

πουσι, καὶ βραδύτερον ἄρχονται, ὥστε ῥᾶον τοῦ αὐτοῦ τυγ-
 2 χάνουσιν; Ἐν μὲν γὰρ τῷ τάχει πλείων γίνεται ἡ ἁμαρτία,
 συμβαίνει δὲ τῷ ἡγεμόνι προσέχειν τοὺς πολλούς· ἰδιαζόμε-
 νος δὲ οὐδεὶς ἂν αὐτῶν διαλάμψειεν ὑπεράρας τὸ πλῆθος.
 Ἐν δὲ τοῖς ὀλίγοις μᾶλλον διαλάμπουσιν· διὸ καθ' αὐτοὺς ἐν
 αὐτοῖς μᾶλλον ἀγωνίζονται ἢ πρὸς τὸν ἡγεμόνα.

46 Διὰ τί ἐπὶ τὸ ὀξὺ ἀπάδουσιν οἱ πλείστοι; Ἡ ὅτι ῥᾶον
 ὀξὺ ᾄσαι ἢ βαρὺ; Ἀιδουσι γοῦν ὀξὺ μᾶλλον, καὶ ἐν ᾧ ᾄδου-
 σιν, ἁμαρτάνουσιν.

47 Διὰ τί οἱ ἀρχαῖοι ἐπταχόρδους ποιοῦντες τὰς ἀρμονίας
 τὴν ὑπάτην ἀλλ' οὐ τὴν νήτην κατέλιπον; Ἡ οὐ τὴν ὑπά-
 την ἀλλὰ τὴν ὦν ¹ παραμέσσην καλουμένην ἀφήρουν καὶ τὸ
 τονιαῖον διάστημα; Ἐχρῶντο δὲ ² τῇ ἐσχάτῃ μέσῃ τοῦ ἐπὶ
 τὸ ὀξὺ πυκνοῦ· διὸ καὶ μέσσην αὐτὴν προσηγόρευσαν. Ἡ ὅτι
 ἦν τοῦ μὲν ἄνω τετραχόρδου τελευτή, τοῦ δὲ κάτω ἀρχή,
 καὶ μέσον εἶχε λόγον τόνῳ τῶν ἄκρων;

48 Διὰ τί οἱ ἐν τραγωδίᾳ χοροὶ οὐθ' ὑποδωριστὶ οὐθ' ὑπο-
 φρυγιστὶ ᾄδουσιν; Ἡ ὅτι μέλος ἥκιστα ἔχουσιν αὐται αἱ
 ἀρμονίαι, οὐ δεῖ μάλιστα τῷ χορῷ; Ἡθος δὲ ³ ἔχει ἡ μὲν
 ὑποφρυγιστὶ πρακτικόν, διὸ καὶ ἐν τε τῷ Γηρυνῷ ἡ ἐξοδος
 καὶ ἡ ἐξόπλισις ἐν ταύτῃ πεποιήται, ἡ δὲ ὑποδωριστὶ μεγα-
 λοπρεπὲς καὶ στάσιμον, διὸ καὶ κιθαρῳδικωτάτη ἐστὶ τῶν
 2 ἀρμονιῶν. Ταῦτα δ' ἄμφω χορῷ μὲν ἀνάρμοστα, τοῖς δὲ
 ἀπὸ σκηνῆς οἰκειότερα. Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἡρώων μιμηταί· οἱ
 δὲ ἡγεμόνες τῶν ἀρχαίων μόνοι ἦσαν ἥρωες, οἱ δὲ λαοὶ ἄν-
 θρωποι, ὧν ἐστὶν ὁ χορός. Διὸ καὶ ἀρμόζει αὐτῷ τὸ γοερὸν
 καὶ ἡσύχιον ἦθος καὶ μέλος· ἀνθρωπικὰ γάρ. Ταῦτα δ' ἔχου-
 σιν αἱ ἄλλαι ἀρμονίαι, ἥκιστα δὲ αὐτῶν ἡ ὑποφρυγιστί· ἐν-
 3 θουσιαστικὴ γὰρ καὶ βακχική. Κατὰ μὲν οὖν ταύτην πά-
 σχομέν τ' παθητικοὶ ¹ δὲ οἱ ἀσθενεῖς μᾶλλον τῶν δυνατῶν
 εἰσὶ, διὸ καὶ αὕτη ἀρμόττει τοῖς χοροῖς· κατὰ δὲ τὴν ὑποδω-

¹ καλουμένην παραμέσσην X^a.
 Ca. X^a. Y^a. ¹ δέ] γάρ Ca.

² τῇ ἐσχάτῃ τῇ μέσῃ Ca.

³ ἔχει om.

ριστί καὶ ὑποφρυγιστί πράττομεν, ὃ οὐκ οἰκεῖόν ἐστι χορῶ.
 "Ἐστὶ γὰρ ὁ χορὸς κηδευτῆς ἄπρακτος· εὐνοίαν γὰρ μόνον
 παρέχεται οἷς πάρεστιν.

Διὰ τί τῶν τὸν συμφωνίαν ποιούντων φθόγγων ἐν τῇ 49
 βαρυτέρῳ τὸ μαλακώτερον; Ἡ ὅτι ^κ τὸ μέλος τῇ μὲν αὐτοῦ
 φύσει μαλακόν ἐστὶ καὶ ἡρεμαῖον, τῇ δὲ τοῦ ῥυθμοῦ μίξει
 τραχὺ καὶ κινητικόν; Ἐπεὶ δὲ ὁ μὲν βαρὺς φθόγγος μα-
 λακὸς καὶ ἡρεμαῖός ἐστιν, ὁ δὲ ὀξὺς κινητικός, καὶ τῶν ταῦτο
 μέλος ἐχόντων εἴη ἂν μαλακώτερος ὁ βαρύτερος ἐν ταύτῃ
 μέλει μᾶλλον· ἦν γὰρ τὸ μέλος ¹ αὐτῷ μαλακόν.

Διὰ τί ἴσων πίθων καὶ ὁμοίων ἐὰν μὲν ὁ ἕτερος κενὸς ἦ, ὁ 50
 δὲ ἕτερος εἰς τὸ ἡμισυ διάμεστος, διὰ πασῶν συμφωνεῖ ἡ
 ἡχώ; Ἡ ὅτι διπλασία γίνεται καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἡμίσεος τῆς ἐκ
 τοῦ κενοῦ; Τί γὰρ διαφέρει τοῦτο ἢ ἐπὶ τῶν συρίγγων; Δο-
 κεῖ γὰρ ἡ θάπτων κίνησις ὀξυτέρα εἶναι, ἐν δὲ τοῖς μείζουσι
 βραδύτερον ὁ ἀὴρ ἀπαντᾷ, καὶ ἐν τοῖς διπλασίοις ^μ τοσοῦ-
 τῳ, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀνάλογον. Συμφωνεῖ δὲ διὰ πασῶν
 καὶ ὁ ^ν διπλασίων ἀσκὸς πρὸς τὸν ἡμισυν.

Κ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΘΑΜΝΟΥΣ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΩΔΗ.

Διὰ τί τὸ ἀλυκὸν ὕδωρ τὰ μὲν ^ο σέλινα δέχεται, τὸ δὲ
 πρᾶσον οὔ; Ἡ ὅτι τοῦ μὲν ἀσθeneῖς αἱ ρίζαι, τοῦ δὲ ἰσχυ-
 ραί; Τὸ δὲ ἰσχυρότερον ἀπαθέστερον.

Διὰ τί λέγεται

2

μίνθην ἐν πολέμῳ μήτ' ἔσθιε μήτε φύτευε;

Ἡ ὅτι καταψύχει τὰ σώματα; Δηλοῖ δὲ ἡ τοῦ σπέρματος
 φθορά. Τοῦτο δὲ ὑπεναντίον πρὸς ^ρ ἀνδρείαν καὶ θυμὸν
 ταῦτόν ὃν τῷ γένει.

Διὰ τί ἔνια ἄνθος ἔχοντα ἄκαρπά ἐστίν, οἷον ^ι σίκυος 3
 καὶ κολόκυνθα καὶ ῥόα; Ἡ οὐκ ἄκαρπα, ἀλλὰ ταῦτα καρ-
 πός ἐστιν; Περικάρπιον γοῦν ἐστὶ τὸ ἀνθούν, ὁ δὲ σίκυος
 περικάρπιον.

^κ τὸ post ὅτι om. X^a. ¹ αὐτὸ C^a. ^μ τοῦτο C^a. ^ν διπλασίῳ
 C^a. Y^a. ^ο σέλινα X^a. ^ρ ἀνδρίαν Y^a. ^ι σικυὸς C^a.

- 4 Διὰ τί τῶν φυομένων τὰ μὲν ἐψανά, τὰ δὲ [†] ὠμά βρωτά; [†] Ἡ ὅσων οἱ χυμοὶ μὴ [§] εὐθύς ἐδώδιμοι, τούτων πυρωθέντων γλυκύτεροι γίνονται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, ὅσων δὲ εὐθύς, καὶ ὠμά ἐδώδιμα;
- 5 Διὰ τί τὰ μὲν ἐψανά, τὰ δὲ ὀπτανά; [†] Ἡ ὅτι τὰ μὲν ὑγρότερα οὐ τοσοῦτον, τὰ δὲ ξηρότερα οὐ μᾶλλον ξηρανθῆναι δεῖ; [†] Ἐψόμενα δὲ πάντα ὑγρότερα καὶ μαλακώτερα. Τὰ δὲ ἥττον ὑγρά ἂν πυρωθῇ, γίνεται ξηρά.
- 6 Διὰ τί δὲ τὰ μὲν ἄβρωτά ἐστι τὰ δὲ βρωτά; [†] Ἡ διὰ τοὺς χυμούς; [†] Ὅσα γὰρ καὶ ὠμά ἀπέπτους ἔχει καὶ πυρούμενα μὴ μεταβάλλει, ἄβρωτα. [†] Ὅσων δὲ βρωτὸς μὲν ὁ χυμὸς ἰσχυρότερος δέ, ταῦτα ἡδύσματά ἐστιν· τὰ γὰρ ἐν μικρῷ ἔχοντα πολλὴν δύναμιν τῶν βρωτῶν ἡδυντικά [†] τῶν ἐν πολλῷ.
- 7 Διὰ τίνα αἰτίαν τὰ μὲν μέχρι σπέρματος τῶν φυτῶν ζῇ, εἶτα [†] ἐνεγκόντα [‡] αὐαίνεται, οἷον ἡ πῶα καὶ τὰ καλούμενα λάχανα, τὰ δὲ οὐ, ἀλλὰ πολλάκις φέρει; Καὶ τῶν μέχρι σπέρματος ζώντων τὰ μὲν πολλὰ [×] ἐπέτεια, τὸ δὲ ἱπποσέλιον τῷ ὑστέρῳ ἔτει φέρει καρπὸν, καὶ ἐνέγκαν ἐξαυαίνεται; [†] Ἡ ἅπαντα μὲν μέχρι τούτου ἀκμάζει, ἕως [†] ἂν κατὰ ² τὸ σπέρμα ἀκμάζη; [†] Ἐπεὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν ἐπιιδόασιν, ὅτε μὲν τῷ πλήθει ὅτε δὲ τῇ παχύτητι. [†] Ὅταν δὲ μηκέτι δύνῃται φέρειν, ὥσπερ ἐκεῖ, αὐαίνεται καὶ καταγηράσκει· τὰ δὲ βραδέως καὶ κατὰ λόγον· ³ Δι' ἣν μὲν οὖν αἰτίαν τὰ μὲν βραχύβια τὰ δὲ μακρόβιά ἐστιν, ἄλλος ἔστω λόγος· ἐπεὶ δ' ἔστι πᾶσιν ὄρος ἡ τοῦ σπέρματος τελείωσις, ἀνάγκη τοῖς μὲν βραχυβίοις ἅπαξ ἢ ² ὀλιγάκις ἐνεγκεῖν καρπὸν, τοῖς δὲ μακροβίοις πολλάκις, ὥστε τὰ μὲν ἀσθενέστατα ἅπαξ ἐνέγκοι (διὸ ἀνάγκη αὐαίνεσθαι)· καὶ τούτων τὰ μὲν δυνάμενα ἐνιαυτῷ ^α ἐπέτεια εἶναι,

[†] ὠμά καὶ βρωτά C^a. [§] ἐδώδιμοι εὐθύς X^a. [†] τῶν ἐν πολλῷ] πολλῷ X^a, πολλῶν C^a, Y^a. [†] εὐαينهγκόντα χ. [‡] ἀναίνεται C^a, Y^a. [×] ἐπέτεια Q, K^a, N^a, O^a, X^a, ἐφέτεια C^a, Y^a. [†] ἂν καὶ κατὰ Q, K^a, N^a, O^a, Y^a, x. ² ὀλιγάκις τὸ ἐνεγκεῖν C^a, X^a, Y^a. ^α ἐφέτεια C^a, Y^a.

τὰ δέ, ὥσπερ ^b τὸ ἵπποσέλινον, τῷ ὑστέρῳ ἔτει, ὥσπερ τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτά.

Διὰ τί σελίνου, ἐάν τις περιορύξας μέχρι κάτω πρὸς τὰς 8
ρίζας ^c περιβάλλῃ τῶν καχυδίων, εἴτα ἄνωθεν τὴν γῆν, καὶ
οὕτως ^d ἄρδῃ, παμμεγέθεις γίνονται αἱ ρίζαι; Ἡ διότι τὸ
καχυδίων θερμὸν ὄν καὶ σομφὸν κατέχει μὲν σύνολκον τὴν
τροφὴν καὶ οὐ ^e προϊέται ἄνω, πέττει δὲ θερμὸν ^f ὄν, ὥστε
πολλὴν τὴν αὐξήσιν γίνεσθαι;

Διὰ τί, ἐάν τις τὰς κολοκύνθας εὐθὺς μικρὰς οὔσας κρύψῃ 9
τῇ γῇ ἢ τοὺς σικίους, μείζους γίνονται; Ἡ διότι τὰ πνεύ-
ματα καὶ ὁ ἥλιος ξηραίνοντα ^g ἀφαιροῦνται τὴν αὐξήσιν, καὶ
τοὺς ὄγκους ἐλάττους μὲν ποιοῦσι πάντων, στιφροτέρους δέ,
ὥσπερ καὶ τῶν δένδρων τά τε ^h ἐν προσηνέμοις καὶ ἐλώδεσι
καὶ τὰ ἐν κοίλοις καὶ ἐφύδροις (τὰ μὲν γὰρ μεγάλα γί-
νονται καὶ σομφά, τὰ δὲ μικρὰ καὶ πυκνά)· ἐν δὲ τῇ γῇ κρυ-
φθέντα ἐναντία πάσχοντα ἐναντίως ἀποβαίνει. Ὅμοίως δὲ 2
καὶ τὰ εἰς ⁱ ἀγγεῖα ^k τιθέμενα, σίκυοι εἰς νάρθηκας κοίλους ἢ
^l καλυπτῆρας καὶ ^m ῥοιαὶ καὶ μῆλα εἰς ⁿ χύτρας, τὰ μὲν
μεγάλα σομφὰ δέ, οἱ δὲ μικροὶ στεργοὶ αὐξανόμενοι, μὴ εἰς
ἀντίτυπον. Αἰτία δὲ ἡ τροφή ^o πλείων γινομένη διὰ τὸ
μῆτε ἀποπνεῖσθαι μῆτε ξηραίνεσθαι· τὸ ^p γὰρ ἀποστέγον
κωλύει ταῦτα πάσχειν.

Διὰ τί τὰ σπέρματα τῶν δριμέων φυτῶν δριμύτερά ἐστιν 10
ἢ αἱ ρίζαι καὶ τὰ φύλλα; Ἡ διότι ἐκ ^q τοῦ σπέρματος γί-
νεται ἅπαντα, καὶ εἰς τὰ ἄλλα δίδεται μέρη ἐκ τούτου, οἶονεὶ
ἐνπάρχοντα, ὥς φασί τινες, καὶ οἱ χυμοὶ καὶ αἱ ὀσμαί, ἐπεὶ
καὶ αἱ ὀσμαὶ ^r ἴδιοι γίνονται ἅμα τοῖς σπέρμασιν ἅπασιν.
Εἰ οὖν ἐκ τούτου καὶ τοῖς ἄλλοις ἢ δριμύτης ὑπάρχει, εὐλο-
γον καὶ αὐτὸ ὑπάρχειν μάλιστα.

^b τὸ om. Ca. ^c περιβάλλῃ Ca. Ya. ^d ἄρδῃ Ya, ἄρδεν Xa. ^e προσ-
ιέται Ca. Xa. Ya. ^f ὄν om. Ca. ^g ἀφαιροῦνται Ca. ^h ἐν om. Ca. Xa. Ya.
ⁱ ἀγγείων Ya. ^k τιθέμεθα Xa. ^l καλυπτῆρας Xa. ^m ῥοαὶ Ca. Ya.
ⁿ κύθρας Ca. Ya. ^o πλείω Ca. ^p γὰρ] δὲ Xa. ^q τοῦ om. Xa. ^r ἴδιοι
Ca. Ya.

- 11 Διὰ τί αἱ ῥαφανίδες αἱ λεπταὶ δριμύνται; Ἡ ὅτι αἱ μείζους διὰ τὸν χρόνον πεπεσμέναι μᾶλλον;
- 12 Διὰ τί ἡ κάππαρις οὐκ ἐθέλει ῥαδίως ἐν τοῖς ἐργασίμοις ⁸ γίνεσθαι χωρίοις (πολλοὶ γὰρ πεπείρανται καὶ ῥίζας μεταφέροντες καὶ [†]σπέρματα καταβάλλοντες· ἐνιαχοῦ γὰρ λυσιτελεῖ μᾶλλον τῶν ῥόδων), ἀλλὰ φύεται μάλιστα ἐπὶ ² τῶν τάφων, ὅτι ἀβατώτατος ὁ τόπος ἐστίν. Περὶ δὲ δὴ τούτου καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, δεῖ λαβεῖν ὅτι οὐχ ἅπαντα ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης γίνεται οὐδ' αὖξεται, ἀλλ' ἔνια ἐξ ἄλλων φθορᾶς καὶ ἐξ ἀρχῆς γίνεται καὶ αὐξάνεται, οἷον οἱ φθείρες καὶ αἱ τρίχες ἐν τῷ σώματι διαφθειρομένης τῆς τροφῆς, καὶ ³ αἰὲ τὸ χεῖρον ^ν ἔχοντος. Ὡσπερ οὖν καὶ ^ω τῶν ἐν σώματι ἔνια γίνεται ἐκ περιττώματος τροφῆς, τοῦτο δ' ἐστὶν ἀπεψία, καὶ οὐ μὴ ἐδύνατο κρατῆσαι ἡ φύσις, τὰ μὲν προχειρότατα εἰς κύστιν καὶ κοιλίαν ἀποκρίνεται, ἐξ ἐνίων δὲ ζῶα γίνεται, διὸ καὶ αὐξάνονται ταῦτα ἐν γῇ καὶ νόσοις, οὕτως ἐν τῇ γῇ τὰ μὲν ἐκ πεπεσμένης τῆς τροφῆς γίνεται καὶ αὐξάνεται, τὰ δὲ ἐκ περιττωμάτων καὶ ἐναντίως ἐχόντων.
- 4 Ἡ δὲ γεωργία πέττει καὶ ^ε ἐνεργὸν ποιεῖ τὴν τροφήν· ἐξ ἧς συνίστανται οἱ ἡμεροὶ καρποί. Ἀ μὲν οὖν ἐκ τοιαύτης γίνεται ἡμερότητας, ^υ ἡμερα καλεῖται διὰ τὸ ἀπὸ τέχνης ὠφελεῖσθαι ὥσπερ παιδευόμενα· ὅσα δὲ μὴ δύναται ἡ ^ε καὶ ἐξ ἐναντίως ἔχοντος ^α συνίσταται, ταῦτα ἄγριά ἐστι καὶ ^β οὐκ ἐθέλει γίνεσθαι ἐν γεωργησίμῳ. Ἡ γὰρ γεωργία φέρει αὐτὰ παιδεύουσα· ἐκ γὰρ φθορᾶς γίνεται. Ὡν καὶ ἡ κάππαρις ἐστίν.
- 13 Διὰ τί, ἐάν τις ῥαφανίδων, ὅταν μάλιστα ἀκμάζωσι τοῦ χειμῶνος, ἀποτεμῶν τὰ φύλλα περισάξῃ τὴν γῆν καὶ καταπατήσῃ ὥστε ἀποστέγειν τὸ ὕδωρ, αὐταὶ ἐν τῷ θέρει γίνονται ² ^ε ἄπλετοι τὸ πάχος; Ἡ ὅτι τοῦ μὲν μὴ φθείρεσθαι τὸ περισεσάχθαι αἷτιον, κωλύον τὸ ὕδωρ σήπειν; Ἡ δὲ

⁸ γενέσθαι Ca. Ya. [†] σπέρμα Ya. ^ν ἔχοντες Xa. ^ω τῶν om. Ca.
^ε ἐνεργὸν Ya. ^υ ἡμέτερα Ca. ^ε καὶ om. Ca. ^α συνίστανται Ca. Ya.
^β οὐ θέλει Ca. Ya. ^ε ἄπλετον Xa.

τροφή, ἣν ἄνω ἀφίει εἰς τὸν βλαστόν, εἰσέρχεται εἰς αὐτήν, ὥστε ἀνάγκη αὐτὴν μείζω γίνεσθαι ἢ ἀφιέναι παραβλαστά-
νουςαν ἄλλας ρίζας, ὥσπερ τὰ κρόμμυα; Καὶ γὰρ ταῦτα,³
εἰ μὴ τις ^d ἐκτίλῃ ^e ἐπέτεια ἀλλ' ἐάσῃ τὸν χειμῶνα, πολλα-
πλάσια γίνεται. Τὰ μὲν οὖν ^f κρόμμυα τῶν παραβλαστα-
νόντων ἐστίν, ἡ δὲ ράφανος οὐ, ὥστε ἀνάγκη αὐτὴν γίνεσθαι
παχεῖαν διὰ τὸ πᾶσαν λαμβάνειν τὴν τροφήν.

Διὰ τί, εἰάν τις σικύους ἢ κολοκύνθας περὶ φρέαρ φυτεύ- 14
σας, ὅταν ὠραῖοι ᾖσι, καθεῖς εἰς τὸ φρέαρ ἀποστεγάσῃ, γί-
νονται δι' ἔτους χλωροί; Ἡ διότι ἡ τε ἀπὸ τοῦ ὕδατος
ἀτμὶς ψύχουσα κωλύει ξηραίνεσθαι καὶ παρέχει θάλλοντα,
καὶ τὸ ἀποστέγειν τούτους καὶ τὰ πνεύματα τρέφει τὰ
ῥυξημένα; Τοῦ δὲ διαμένειν αἷτιον τὸ ἔχειν τροφήν ἐωμένων
τῶν ριζῶν. Καὶ γὰρ εἰάν τις ἀφελὼν τὴν βλάστην, ὅταν ²
καρποφορήσωσι, καὶ ἀποτεμῶν περισάξῃ καὶ καταπατήσῃ
τὴν γῆν περὶ τὰς ρίζας, πρωῒμους οἶσει σικύους, ὡς δυνα-
μένων σώζεσθαι τῶν ριζῶν· οὐ γὰρ ^g ἔσται σίκυος τῶν
^h προετείων. Θάττον δὲ αὐτοὶ τῶν σπειρομένων οἴσουσι
καρπὸν διὰ τὸ πολὺ προϋπάρχειν τοῦ ἔργου ⁱ τῇ φύσει τὰς
ρίζας, τοῖς δὲ σπειρομένοις δεῖν γίνεσθαι τοῦτο πρῶτον, ἐν
ᾗ περισάξεις ἀλέαν ποιεῖν, ὥστε σώζεσθαι καὶ θάττον ἐνι-
έναι βλαστόν. Διὸ καὶ εἰάν τις χειμῶνος φυτεύσῃ σπέρμα ³
^k σικύου ἐν ταλαρίσκοις καὶ ἄρδῃται θερμῷ καὶ εἰς τὸν ἥλιον
ἐκφέρῃ καὶ παρὰ πυρὶ τιθῇ, πρωῒμοι σφόδρα ἔσονται, εἰάν ὡς
^l ἔχῃ ^m ἐν τοῖς ταλάροις ⁿ εἰς τὴν ἰκνουμένην ὥραν εἰς τὴν γῆν
φυτεύσῃ.

Διὰ τί ἀρδεύουσιν ἔωθεν ἢ νυκτὸς ἢ δείλῃς; Πότερον ἵνα 15
μὴ ὁ ἥλιος ἀναλώσῃ; Ἡ ὅτι, εἰάν ἢ θερμὸν τὸ ὕδωρ, δια-
φθείρει τὰ ^o ἀρδόμενα;

Διὰ τί τὰ εὐώδη οὐρητικά, καὶ σπέρματα καὶ φυτά; Ἡ 16
ὅτι θερμὰ καὶ εὐπεπτα, τὰ δὲ τοιαῦτα οὐρητικά· ταχὺ γὰρ

^d ἐκτίλλῃ Ca. ^e ἐφέτεια Ca. Ya. ^f κρόμμυα Ca. ^g ἔστι Ca. ^h προ-
ετίων Ya, προαιτίων Ca. ⁱ τῇ om. Ca. ^k σικίου Xa, σικυοῦ Ca.
^l ἔχῃ Ca. Xa. ^m ἐν] σὺν Ca. Ya. ⁿ εἰς] εἰ Xa. ^o ἀρδόμενα Xa.

λεπτύνει ἡ ἐνούσα θερμότης, καὶ ἡ ὁσμὴ οὐ σωματώδης, ἐπεὶ καὶ τὰ μὴ εὐώδη, οἷον σκόροδα, διὰ τὴν θερμότητα οὐρητικά, ² μαῖλλον μέντοι συντηκτικά. Θερμὰ δὲ τὰ εὐώδη σπέρματα, διότι ὅλως ἡ ὁσμὴ διὰ θερμότητά ῥτινα γίνεται· ἀλλὰ τὰ δυσώδη ἄπεπτά ἐστίν. Δεῖ δὲ μὴ μόνον εἶναι θερμὰ ἀλλὰ καὶ εὐπεπτα, εἰ ἔσται οὐρητικά, ὅπως συγκατιόντα λεπτύνη τὰ ὑγρά.

17 Διὰ τί θάττον ἐκκαυλεῖ τῶν λαχάνων τὰ ἐκ παλαιότερου σπέρματος, οἷον τριετούς ἢ διετούς, ἢ τὰ ἐκ τῶν προσφάτων; ⁹ Ἡ ὅτι ὡς ἐπὶ τῶν ζώων θάττον σπέρμα φέρει τὸ ἀκμάζον, οὕτω καὶ τῶν σπερμάτων τὰ μὲν λίαν παλαιὰ ἐξίκμασται τὴν δύναμιν, τὰ δὲ ἀσθενέστερα διὰ τὸ ἔτι ἔχει περίττωμα μὴ οἰκείον, τὰ δὲ μέσα τῷ χρόνῳ ἰσχυρότατα ἀπεληλυθότος τοῦ ὑγροῦ· θάττον ῥοὺν σπέρμα φέρει. Τὸ δὲ ἐκκαυλεῖν τοῦτό ἐστιν· ἐκ γὰρ τοῦ καυλοῦ τὸ σπέρμα.

18 Διὰ τί πήγανον κάλλιστον καὶ πλείστον γίνεται, ἐάν ⁸ τις ἐκφυτεύσῃ εἰς συκὴν; Ἐκφυτεύεται δὲ περὶ τὸν φλοιὸν καὶ περιπλάττεται πηλῷ. Ἡ ὅτι θερμότητος δέονται αἱ ρίζαι τοῦ πήγανου καὶ ἀλέας (διὸ καὶ τὴν τέφραν ἐάν τις ^ε περιβάλ-² λῃ, ὀνίνανται), ἡ δὲ συκὴ θερμὴ ἐστίν. Δηλοῖ δὲ ^ν καὶ ^ω ὁ ὁπὸς πάντων ^χ δριμύτατος ὢν, καὶ ὁ πολὺς καπνός. Ἐχει οὖν τοιαύτην θερμότητα καὶ ἱκμάδα οἷαν καὶ ἡ τέφρα, ὥστε εἰ ἐκείνην ὀνίνησιν, ἀναγκαῖον καὶ ἐν τῇ συκῇ μάλιστα εὐσθενεῖν, ὅσῳ ἡ μὲν τέφρα οὐκ ἐπιρρεῖ, ὕτὸ δ' ἀπὸ τῆς συκῆς αἰεὶ ἐπιρρεῖ, οὐκ ἀναλίσκομένου τοῦ ὑγροῦ τῇ συκῇ.

19 Διὰ τί ἔνια τῶν φυτῶν αἰεὶ κενὸν φέρει τὸν καυλόν; Ἡ ὦν ἀνάγκη ἄλλο φύειν.

20 Διὰ τί ἐν τῇ Ἀττικῇ οἱ μὲν ἄλλοι καρποὶ γλυκύτατοι γίνονται, τὸ δὲ θύμον δριμύτατον; Καίτοι καὶ τοῦτο καρπὸς τίς ^z ἐστίν... ὥστε οὐ ^a πολὺ ὑγρὸν τὰ φύόμενα ἔχει.

ῥτινα om. Ca. ⁹ ἡ] καὶ Ca. Ya. ^ρ οὖν ante τοῦ Ca. ⁸ τις] δὲ Ca. ^ε περιβάλῃ Ca. Ya. ^ν καὶ om. Ya. ^ω ὁ om. Xa. ^χ δριμύτερος Ca. ^γ τὸ δ'—ἐπιρρεῖ om. Ca. ^z post ἐστίν x. lacunam litterarum ferme triginta, margo Xa. ἴσως λείπει ἡ ὅτι ἀγρός ἐκείνος λεπτός τε καὶ ξηρός ἐστι. ^a πολὺ τὸ ὑγρὸν Ca.

Ὅσα μὲν οὖν φύσει γλυκέα ἐστί, διὰ μετριότητα τοῦ ἐνυπάρ-
 χοντος ὑγροῦ, ὅταν ἀπάγῃ ὁ ἥλιος τὸ πλείστον, ἢ τὸ ὑπολει-
 πόμενον ῥαδίως πέττεται· τὸ γὰρ πολὺ ἔργον πεπάνθαι, τὸ
 δὲ μέτριον ῥᾶον. Ὡστε γίνονται οἱ φύσει γλυκεῖς γλυκύ-
 τεροι. Ἐν δὲ τοῖς φύσει ξηροῖς τε καὶ μὴ γλυκέσι καρποῖς
 λείπεται δι' ὀλιγότητα τὸ οἰκείον, τοῦτο δ' ἐστὶν ἥκιστα
 γλυκὺ ἀφαιρεῖται· γὰρ ὁ ἥλιος τὸ γλυκύτετον καὶ κουφό-
 τατον· οὗτοι δὲ οὐκ ἔχουσι περιττὸν ὑγρόν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι
 καρποί.

Διὰ τί ἡ γλήχων καὶ τὰ λείρια καὶ τὰ κρόμμυα τὰ κρε-
 μάμενα ὑπὸ τὰς τροπὰς ἀνθεῖ; Ἡ ἐνυπάρχει αὐτοῖς τροφὴ
 ἄκεπτος, ἣ τοῦ μὲν χειμῶνος οὐ πέττεται διὰ τὸ ψυχρός, ὑπὸ
 δὲ τὰς τροπὰς πεττομένης διὰ τὴν ὥραν ἡ αὔξησις γίνεται;
 Αὕτη δὲ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἐπίρρυσιν ταχὺ μαραίνεται. Οὐ,
 γὰρ τινα ἔχουσα ἀρχὴν οὐδὲ τινα ἐπίρρυσιν ἀποξηραίνεται,
 ὥσπερ Σκύθαις διὰ τὸ πολλὴν τὴν χιόνα γίνεσθαι συμβαίνει
 τὸν σίτον μένειν καὶ ταχὺ ἀνατρέχειν.

Διὰ τί τὸ κρόμμυον μόνον οὕτως περιττῶς δάκνει τῷ
 ὀφθαλμῷ (διὸ καὶ τοῦνομά φασι τοῦτ' ἔχειν αὐτό, ὡς τὴν
 κόρην ποιεῖν συμμύνει), ἢ δὲ ὀρίγανος οὐ, οὐδ' ἄλλα δρι-
 μέα ὄντα; Καὶ γὰρ τὸ ἀνάρρινον μᾶλλον δάκνον οὐ
 ποιεῖ ὁμοίως δακρύνειν προσφερόμενον, τὸ δὲ προσφερό-
 μενον καὶ κατατρωγόμενον. Ἡ ὅτι διαφοραὶ πολλαὶ
 ἀκολουθοῦσιν ἐκάστοις τῶν δριμέων, αὖ ποιεῖ τὴν ἰδίαν ἐκά-
 στου δύναμιν; Τὸ μὲν οὖν ἀνάρρινον διὰ τὸ θερμότερον
 εἶναι ξηραντικώτερόν ἐστι τῆς γινομένης ὑπ' αὐτοῦ συν-
 τήξεως, ἐπεὶ ποιεῖ γε δάκρυον ἐσθίοντι· προσφερόμενον
 δὲ οὐ, ὅτι οὐκ ἀπατμίζει ἀπ' αὐτοῦ λεπτὸν τι· ξηρότε-
 ρον γὰρ ἐστὶ καὶ θερμότερον. Ἡ δὲ ὀρίγανος καὶ
 τὰ τοιαῦτα θερμὰ ξηρά ἐστὶν ἡρέμα. Δεῖ δὲ τὸ μέλλον

ἢ τὸ alterum om. Ca. c γὰρ] δὲ Xa, om. Q.Ca.Oa.Ya. d γλί-
 χων Ca. e κρεμᾶμενα Ca. f τὰς om. Ya. g καὶ] οὐ Ca.Xa.Ya.
 h ἀνάρρινον Ca. i τρωγόμενον Ca.Ya. k ἢ] καὶ Ca. l οὐ om.
 Ca.Xa.Ya. m ὀρίγανος Ca, ὀρίγανος Ya.

δάκρυον ^η ποιήσῃν δηκτικὸν καὶ ὑγρὸν εἶναι καὶ γλίσχρον. Διὸ καὶ τὸ ἔλαιον ποιεῖ δακρύνειν, ἀσθενῇ ἔχον δῆξιν· διὰ γλισχρότητα γὰρ καὶ λεπτότητα παραδύνον ποιεῖ τὸν πό-
 4 νον, καὶ τὴν σύντηξιν διὰ τὸν πόνον. Τὸ δὲ κρόμμυον τοιαύτην ἔχει τὴν δύναμιν ὥστε καὶ τὸ ὑγρὸν καὶ τὴν ἀτμίδα
 ο αὐτοῦ θερμὴν καὶ λεπτὴν καὶ γλίσχραν εἶναι. Ρ^η ὥστε προσφερόμενον μὲν, διὰ τὸ τὴν ἀτμίδα τοιαύτην εἶναι καὶ συναφίεσθαι ὑγρότητα λεπτὴν, ποιεῖ δακρύνειν, ἐσθιομένου δὲ ἢ ἀναθυμίας διουσα . . . τὸ δὲ σκόροδον θερμὸν μὲν καὶ δριμύ ἐστι καὶ ὑγρότητα ἔχει, ἀλλ' οὐ ^η γλίσχρον· διὸ οὐ ποιεῖ δακρύνειν.

23 Διὰ τί τὰ μύρτα ἐν τῇ χειρὶ θλιβέντα γλυκύτερα ^η ἡμῖν δοκεῖ εἶναι τῶν μὴ τεθλιμμένων; ^η Ἡ καθάπερ καὶ αἱ ῥάγες τετρυνγήμεναι τῶν βοτρύων γλυκύτεραι ^η εἰσι τῶν ἀτρυνγέ-
 των; Ὑπὸ γὰρ τοῦ γλεύκους ὄντος ^η φύσει ἡδέος αἱ μὲν τε-
 τρυνγήμεναι ῥάγες ὥσπερ εἰκασιν ἡδυσμένοι (ἀνάπλεω γάρ
 2 εἰσι καὶ ἔξωθεν), αἱ δ' ἐπὶ τῶν βοτρύων ^η ἀνῆδυντοι. Ὁμοίως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν μύρτων φύσει γλυκέων καὶ τὴν γλυκύτητα ἐχόντων ἐντός. Ὡσπερ αἱ ῥάγες ^η οὖν, ὅταν ^η θλιφθῇ, ^η ἀνα-
 πίμπλαται ἀπὸ ^η τῆς ἐντός γλυκύτητος καὶ ἔξωθεν διαφαίνεται γλυκύτερα ὄντα.

24 Διὰ τί τῶν τε μύρτων τὰ ἐλάττω ἀπυρηνότερά ἐστι, καὶ ἐν τοῖς φοίνιξι καὶ ἐπὶ τῶν βοτρύων, ἔνθα δ' αἱ μικραὶ ῥάγες οὐκ ἔχουσιν ἢ ἐλάττους πυρήνας; ^η Ἡ διὰ τὸ ἀτελέστερα εἶναι οὐκ ἔχει ἀποκεκριμένον; Τέλος γὰρ ὁ πυρὴν ἔχει τὸ σπέρμα. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐλάττους εἰσίν, ὡς ὄντα παραφυσάδες καὶ ἀτελεῖ. ^η Καὶ ἦττον δὲ γλυκέα τῶν ἐχόντων πυρήνας· ἀπεπτότερα γάρ ἐστιν, ἢ δὲ πέψις τελείωσις ἐστιν.

25 Διὰ τί τῶν περικαρπίων τὰ μὲν ^η πικρότερα τὰ πρὸς τὴν ρίζαν ἔχει, οἶον σίκυοι, τὰ δὲ πρὸς τὸ ἄκρον τὸ ἄνω, οἶον

^η ποιῆσαι Κ^α. ο αὐτοῦ om. Κ^α. Ρ ὥστε] ὅπερ Κ^α. ^η γλίσχρην Χ^α. ^η δοκεῖ ἡμῖν C^α. Y^α. ^η εἰσι τῶν] εἰσιν ἢ Y^α. ^η ἡδέος φύσει Χ^α, φύσει ἡδούς C^α, φύσει ἡδεῖς Y^α. ^η ἀνῆδιστοι Χ^α. ^η ὅταν οὖν C^α. Y^α. ^η θλιβῇ C^α. ^η ἀναπίμπλαται Y^α. ^η τοῦ Χ^α. ^η καὶ ante ἦττον om. C^α. ^η μικρότερα ἔχει τὰ πρὸς τὴν οἴζαν C^α. Y^α.

αἱ βάλανοι; Ἡ ὅτι ^ε τῶν μὲν ταύτῃ ἄπεπτος ἡ τροφή διὰ τὸ ἐπιρρεῖν κατὰ τὴν ρίζαν αἰεί· τὰ δὲ ^δ ξηρὰ φύσει ἐστίν, ὥστε ἀπαγομένου τοῦ γλυκέος ἐκ τοῦ ἄκρου καὶ πεπεμμένου ἤδη ξηραίνεται, καὶ λείπεται τὸ πικρὸν ὥσπερ οἱ ἄλεις; Ξηραίνονμενον δὲ μᾶλλον πικρὸν γίνεται, καθάπερ ἐλαῖαι ^ε καὶ βάλανοι παλαιούμεναι πικραὶ γίνονται.

Διὰ τί ἔνια βλαστάνει οὐκ ἐν τῇ γῇ ὄντα ἀλλ' ἐκτετμη- 26 μένα, ^ε τὰ δὲ κείμενα, οἷον οἱ τῶν κρίνων καυλοὶ ^ε καὶ σκόροδα ^h καὶ κρόμμυα; Ἡ ὅτι ἔχουσι τροφήν ἅπαντα ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' οὐκ ἐν ἀφωρισμένῳ τόπῳ οὐθέν φυτόν; ⁱ Ἡ περιουσία οὖν ἐστὶ τῆς τροφῆς ἡ ποιούσα βλαστάνειν. Δῆλον δέ· καὶ ^z γὰρ καὶ αἱ σκίλλαι καὶ οἱ βολβοὶ ταυτὸ ποιοῦσιν. Αὔξεται ^δ ἕκαστον οὐ τῷ ἔχειν, ἀλλ' ὅταν ^k πεφθῇ καὶ διανεμηθῇ. Ἐχει μὲν οὖν καὶ ἔμπροσθεν, αὔξεται δέ, ὅταν ἡ ὥρα ἔλθῃ ἐν ἣ τούτο γίνεται πεπτούσης ὥρας, οἷον καὶ τὰ τῶν κροκοδείλων ^φά. Συνεχῆς δὲ οὐκέτι, ὅτι οὐκ ἐπιρρεῖ ἄλλη τροφή.

Διὰ τί ποτε τὰ σκόροδα καὶ τὰ κρόμμυα ὅσῳ ἂν ξηρό- 27 τερα φυτεύηται, τοσοῦτ' βελτίω γίνεται, τὰ δὲ ἄλλα χείρω; Ἡ ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα μάλιστα ὑγρασίας ἐστὶ πλήρη; Εὐκράτα οὖν γίνεται τούτον τὸν τρόπον φυτευθέντα. Καὶ ὅτι ἦττον σήπεται, ὅταν ^l ξηρανθέντα φυτευθῇ.

Διὰ τί ποτε τὰ σκόροδα καὶ τὰ κρόμμυα μόνον τῶν φυτῶν 28 ^m κείμενα βλαστάνει; Ἡ διότι ὑγρασίας ἐστὶ πλήρη καὶ τροφῆς; Ἡ περιουσία οὖν ἐστὶ τῆς τροφῆς ἡ ποιούσα βλαστάνειν. Δῆλον δέ· καὶ γὰρ αἱ σκίλλαι καὶ ⁿ οἱ βολβοὶ ταυτὸ ποιοῦσιν. Αὔξεται δέ, ὅταν ἡ ὥρα ἔλθῃ ἐκάστῳ.

Διὰ τί τὰ τῷ ψυχρῷ ὕδατι ἀρδόμενα γλυκύτερα ἢ τὰ 29 τῷ θερμῷ; Πότερον ὅτι ἐγκατακλειόμενον τὸ θερμὸν ἀλμυρώτερον, ὥσπερ καὶ τὸ ἀλμυρώτερον θερμότερον, τὸ δὲ γλυκὺ ἐναντίον, ὥσπερ ψυχρόν. Τροφή δὲ τοῖς λαχάνοις τὸ ὑγρόν, καὶ οἱ χυμοὶ ἐντεῦθεν.

^ε τῶν] τὰ Ca.Ya. ^d δὲ ὅτι ξηρὰ Ca.Xa.Ya. ^e καὶ om. Ca.Ya.
^f τὰ δὲ κείμενα om. Ca. ^g καὶ σκόροδα om. Ca.Ya. ^h καὶ ἅπαντα
κρόμμυα Xa. ⁱ ἡ ποιοῦσιν om. Ca.Ya. ^k πεφθῇ Xa. ^l ξηρανθῇ ἡ
φυτευθῇ Ca.Ya. ^m βλαστάνει κείμενα Ca. ⁿ οἱ om. Xa.

- 30 Διὰ τί τὰ σκόροδα ὄζει μᾶλλον ἐγκαυλοῦντα ἢ νέα ὄντα ;
 Ἡ ὅτι νέων μὲν ὄντων ἔτι πολὺ ὑγρὸν ἀλλότριον ἐνὸν ἀφαι-
 ρεῖται τὴν δύναμιν αὐτῶν ; Ὅταν δὲ πεπανθῇ, ἐκκεκριμένου
 ἤδη τούτου, τότε τὴν οἰκείαν ἔχει ὁδμήν. Αὕτη δὲ ἐστὶ
 φύσει. Ὅμοίως δὲ καὶ ^ο οἱ ἄλλοι καρποὶ οἱ πρόσφατοι
 ὄντες ὑδαρέστεροι. Διὸ καὶ τὰ κρόμμυα ἦττον δριμέα τὰ
 νεώτερα.
- 31 Διὰ τί τῶν ^ρ μυρρινῶν μὲν μὴ τεταριχευμένων τὰ μύρτα
 ἀπορρεῖ μᾶλλον τῶν φύλλων, ταριχευομένων δὲ τῷ φύκει
 τὰ μὲν φύλλα ἀπορρεῖ, τὰ δὲ μύρτα οὐκ ἀπορρεῖ ; Ἡ ἀτα-
 ριχεύτων μὲν ὄντων οὕτως ἔχει διὰ τὴν φύσιν ; Ὅταν γὰρ
^α πεπανθῇ, ἀπορρεῖν πέφυκε τὰ μύρτα. Τοῦτο δὲ ^α οὐ συμβαί-
 νει ^τ κειμένων, ἀλλὰ μόνον κωλύει ^ς ἡ ἱκμάς τοῦ φύκου μετα-
 βάλλειν τὸ ἐν τῷ μύρτῳ ὑγρὸν. Τὰ δὲ φύλλα ἀποπίπτει
 τοῦναντίον αὐτῶν ξηρανομένων, τὸ δὲ φύκος ξηραίνει ἀλμυ-
 ρὸν ὄν. Οὐ ταῦτ' οὖν συμβαίνει ἐπὶ τε τῆς ^ι μυρρίνης οὖσι
 καὶ κειμένοις τοῖς φύλλοις.
- 32 Διὰ τί οἱ ^ν σίκυοι πέπονες ἄριστοι γίνονται ἐν τοῖς ἐλώ-
 δεσι πεδίοις, οὖσιν ἐνύγροις, οἷον περὶ Ὀρχομενὸν καὶ ἐν
 Αἰγύπτῳ ; Δοκεῖ δ' ἔνυδρος αὕτη ἡ χώρα εἶναι. ^ω Ἔστι δὲ
 τὰ ἐλώδη ἔνυδρα· οἱ δὲ ^κ σίκυοι αὐτοὶ ὑγρότεροι· διὸ καὶ οἱ
^α κηπαῖοι φαῦλοι εἰσίν. Πότερον ὅτι εἰς βάθος διὰ σκληρό-
 τητα τῆς γῆς ἀναγκάζονται φυτεῦσθαι ; Ἡ γὰρ πηλῶδης
 καὶ πεδιάς μάλιστα γίνεται σκληρά, οἱ δὲ εἰς βάθος φυτευ-
³ θέντες βελτίους. Ἡ διότι ξηρὰν δεῖ εἶναι τὴν γῆν διὰ τὸ
^γ αὐτὸ εἶναι ὑγρὸν φύσει ; Οὕτω γὰρ ἀντισπώμενον ἐπὶ ^z τὸ
 μέσον ἤξει. Ἡ δὲ ἐλωδεστέρα μὲν βαθεῖα δὲ τροφήν ἴσχει
 καὶ διὰ τὸ βάθος τῆς γῆς καὶ διὰ τὸν τόπον, καὶ οὐχ ὑπερ-
 βάλλουσιν διὰ τὸ ξηραίνεσθαι τὴν γῆν πάλιν.
- 33 Διὰ τί τὸ πήγανον δυσώδεις τοὺς ἰδρώτας ποιεῖ, καὶ ἔνια
 τῶν μύρων ; Ἡ ὅτι ὅσων ἐν τῇ ὁσμῇ βαρύτης ἐνὶ καὶ δριμύ-

^ο οἱ post καὶ om. X^a.   ^ρ μυρίνων C^a.   ^α οὐ om. C^a.   ^τ κείμενον
 X^a.   ^ς ἡ om. C^a. Y^a.   ^ι μυρίνης C^a.   ^ν συκωῖ C^a.   ^ω ἔτι Y^a.
^κ σίκυες C^a. X^a. Y^a.   ^γ αὐτὸν Y^a.   ^z τὸ om. X^a.

της, ταῦτα κεραννύμενα ταῖς περιττωματικαῖς ὑγρότησι κα-
κωδεστέραν ποιεῖ τὴν ὁσμὴν;

Διὰ τί τὸ πήγανον βασκανίας φασὶ φάρμακον εἶναι; Ἡ 34
διότι βασκαίνεσθαι δοκοῦσι λάβρως ἐσθίοντες; Ἡ ὑφορώ-
μενοί τινες δυσχερείας καὶ περὶ τὰ προσφερόμενα ὑπόπτως
ἔχοντες; Ἐπιλέγουσι γοῦν, ὅταν τῆς αὐτῆς τραπέζης ἰδίᾳ τι
προσφέρωνται, μεταδιδόντες, “ἵνα μὴ βασκάνῃς με.” Ἀπαν-
τες αὖ οὖν μετὰ ταραχῆς τῶν βρωμάτων προσοίσονται τὸ δι-
δόμενον ὑγρὸν ἢ σιτίον, ὑφ’ ὧν ἢ καταλαμβανόμενων ἢ ἀπε-
μουμένων μετεωρισθέντα τὰ σιτία συνεξέπεσε καὶ τὰ πνεύ-
ματα ὑπὸ τῶν ὑγρῶν πόνους καὶ στρόφους παρέχει. Τὸ
πήγανον οὖν προεδεσθὲν, θερμαντικὸν ὄν τῇ φύσει, ἡραίωσε
τὸ δεχόμενον ἀγγεῖον τὰ σιτία καὶ τὸ ἄλλο σῶμα. Διὸ
ἔξωθεν τὸ ἐγκαταλαμβανόμενον πνεῦμα συμβαίνει.

Διὰ τί ἡ ὀρίγανος ἐμβαλλομένη τῷ γλεύκει γλυκὺν ποιεῖ 35
τὸν οἶνον; Ἐμβάλλονται δὲ δύο κοτύλαι εἰς τὸν ἀμφορέα.
Ἡ ὅτι ἐξαίρει δι’ ὧν ἡ αὐστηρότης γίνεται, τὸ ὑδατῶδες καὶ
τὸ τρυγῶδες ἀναδεχομένη τῇ ξηρότητι εἰς αὐτήν; Σημεῖον
δὲ ὅτι ἐκ τούτων τὸ αὐστηρόν· οἱ γὰρ οἶνοι ἦττον μαλακοί,
εἰάν ὕδωρ παραχεθῇ, καὶ εἰάν ἐν τῇ τρυγί πλείω χρόνον
εἴσῃ τις. Καὶ ὅταν ποιῶσι γλυκὺ, ἡλιῶσι τὰς σταφυλὰς
πολὺν χρόνον, καὶ ὁ ἥλιος ἀφαιρεῖ τὸ ὑδατῶδες καὶ τὸ λοι-
πὸν συμπέττει. Ταῦτό δὲ τοῦτο ποιεῖ καὶ ἡ ὀρίγανος·
ξηρὰ γὰρ καὶ θερμή, ὥστε εἰκότως διαμένει.

Διὰ τί αἱ μέλαιναί μυρρίναι πυκνοφυλλότεροί εἰσι τῶν 36
λευκῶν μυρρινῶν; Ἡ ὅτι ἀγριώτεραι τὸ γένος; Σημεῖον
δὲ ὅτι γίνονται ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ ἥκιστα μεταβάλλουσιν
ὑπὸ τῆς ἐπιμελείας. Τὰ δὲ ἄγρια πάντα πυκνοφυλλότερα·
διὰ γὰρ τὸ ἦττον πέττειν τὸν καρπὸν εἰς τὰ φύλλα ἢ τροφή
τρέπεται.

^a γοῦν C^a.Y^a. ^b ἀποτεμουμένων C^a. ^c καὶ om. X^a. ^d ὑγρῶν
καὶ πόνους καὶ C^a.Y^a. ^e ὀρίγανις X^a. ^f ἐαυτήν Y^a. ^g τῷ X^a.Y^a.
^h ὀρίγανις X^a.Y^a, ὀριγανίς C^a. ⁱ μυρίναι C^a. ^k ἀργὰ C^a.Y^a. ^l καρ-
πὸν καὶ εἰς C^a.

ΚΑ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΑΛΦΙΤΑ ΚΑΙ ΜΑΖΑΝ ΚΑΙ ΤΑ ΟΜΟΙΑ.

Διὰ τί ἡ ^μ πτισάνη καὶ τὸ ἄλευρον ἐλαίου ἐπιχεομένου ^ν λευκότερα γίνεται; Καίτοι τὸ ἔλαιον πυρρὸν. Ἡ ὅτι πέφυκε μιγνύμενον τῷ ὑγρῷ ἀφρίζειν; Τοῦτο δὲ ἡ λευκότης. Ἡ δὲ μῖξις τρίψει καὶ κινήσει. Μίγνυται δὲ μᾶλλον τοῖς σωματικοῖς· ἐν δὲ τοῖς ἐψήμασι τοῦτο συμβαίνει, διὸ καὶ λευκότερα ποιεῖ.

- 2 Διὰ τί ἡ ἐκ τοῦ πυροῦ τροφή μάλιστα ἀρμόττει τοῖς σώμασι καὶ μᾶλλον τρόφιμος ἢ ἡ ἐκ τῶν κριθῶν; Ἡ ὁ διότι μετρίαν ἔχει γλισχρότητα; Δεῖ δὲ τὴν τροφήν ἔχειν τοῦτο· προσφῦναι γὰρ δεῖ καὶ προσκολληθῆναι τῷ σώματι· οὗ αἷτιον τὸ γλίσχρον. Ἀλλὰ ψαθυρότερον· διὸ αἱ τετριμμέναι σφόδρα μᾶζαι τροφιμώτεραι τῶν ἀτρίπτων.
- 3 Διὰ τί τῶν μὲν ἀλεύρων τὰ πρῶτα, τῶν δὲ ἀλφίτων τὰ τελευταῖα ^ρ λαμπρότερα; Ἡ διότι τὸ μὲν καπυρὸν ὃν περιθραύεται, τὸ ^q δὲ μαλακὸν ἐνθλίβεται; ^τ Λαμπρότερον δὲ ἐν ἀμφοτέροις τὸ ἐντός.
- 4 Διὰ τί οἱ ἄρτοι λευκότεροι φαίνονται ψυχροὶ ὄντες ἢ θερμοί; Ἡ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τρόπον τινὰ καὶ τὸ ἔλαιον λευκότερον τοῦ προσφάτου τὸ παλαιόν; Αἷτιον γὰρ τῆς μελανίας τὸ ὕδωρ, τοῦτο δὲ ἐν ἀμφοτέροις πλείον προσφάτοις οὖσιν· χρονίζομένοις δὲ διὰ τὸ ἐξατμίζειν λείπεται ἔλαττον τὸ ἐπιπολῆς. Ἐξατμίζει δὲ τοῦ μὲν ἐλαίου ἢ ὁ χρόνος ἢ ὁ ἥλιος· ἐκ δὲ τῶν ἄρτων ψυχομένων τὸ θερμὸν ἐξίον ψυχρῶν μὲν ὄντων ἐξελήλυθεν, ἐν δὲ θερμοῖς οὖσιν ἔτι ἐνεστίν.
- 5 Διὰ τί οἱ ἀναλοι ἄρτοι πλείονα σταθμὸν ἔχουσι τῶν ἡλισμένων, τῶν ἀλῶν αὐτοῖς ἴσων ὑπαρχόντων; Εἰκὸς ^ς δὲ ἦν τοῦναντίον· οἱ γὰρ ἅλες πρόσκεινται τε καὶ βαρύτεροι τοῦ ὕδατός εἰσιν. Ἡ ὅτι ξηραίνουσιν οἱ ἅλες; Διὸ καὶ σώζεται ἄσηπτα τὰ ^τ τεταριχευμένα· ἀναλίσκεται γὰρ καὶ ^ν ξηραίνε-

^μ πτισάνη C^a.X^a.   ^ν λευκότερον Y^a.   ὁ ὅτι C^a.   ^ρ λαμπρότερα C^a.
^q δὲ τὸ ἄλευρον μαλακὸν X^a.   ^τ λαμπρότατον C^a.Y^a.   ^ς δὲ] μὲν C^a.
^τ ταριχευόμενα C^a.Y^a.   ^ν ἀναξηραίνεται X^a.Y^a.

ται τὸ ὑγρὸν ὑπ' αὐτῶν, ὃ σήπεται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ. Καί, ἐν τῷ ἄρτῳ οὖν ἀναλίσκεται τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ ἀλός, καὶ ἀποπνέει ἕξω. Διὸ καὶ οἱ ἕωλοι ἄρτοι κουφότεροί εἰσι τῶν θερμῶν, ψυχρότεροι ὄντες. Ἐν ^ω δὲ τοῖς μὴ ἡλισμένοις τοῦτο τὸ ὑγρὸν ^π πλείον ἐνυπάρχον ποιεῖ βαρυτέρους αὐτούς.

Διὰ τί οἱ μὲν ψυχροὶ ἄρτοι ἂν βρεχθέντες ἀψωνται ἀλ- 6 λήλων, οὐ συνέχονται, οἱ δὲ θερμοί; Ἡ ὅτι οἱ μὲν ψυχροὶ μετὰ τῆς ἀτμίδος ἀφιάσι τὸ ἐν αὐτοῖς γλίσχρον ὑγρὸν, οὐ ἐξελθόντος οὐ κολλῶνται (τὸ γὰρ ὕδωρ ^φ ἐβρέχθησαν, ψαθυρώτερόν ἐστιν), οἱ δὲ θερμοὶ ἔχουσί τινα γλισχρότητα. Ὅταν μὲν οὖν βεβρεγμένων ^α αὐτῶν ἡ ἀτμὶς ἐξίῃ, τὸ μὲν θερμὸν διαπνέει διὰ λεπτότητα, τὸ δὲ κολλῶδες συνεξίον αὐτῷ καὶ μιγνύμενον τῷ ὑγρῷ προσέρχεσθαι ποιεῖ ἐν αὐτοῖς.

Διὰ τί τῶν ἀλεύρων τὰ ἄλφιστα ^α λαμπρότερα ἐστὶ, τῶν 7 δὲ ἀλφίτων τὰ τελευταῖα; Ἡ ὅτι τὸ μὲν ἄλφιτον καπυρὸν ὃν περιθραύεται, οἷον μάλιστα πάσχει πλείστον χρόνον κοπτόμενον, τὸ δὲ μαλακὸν καὶ λεπτὸν ἄλευρον, ὃ ἐστὶν ἐντὸς τοῦ πυροῦ, ἐκθλίβεται πρῶτον. Λαμπρότατον δὲ ἐστὶν ἐν ἀμφοτέροις τὸ ἐντός.

Διὰ τί ἡ μὲν μᾶζα ὅσῳ ἂν μᾶλλον τριφθῇ, ^β δυσδιαχωρη- 8 τοτέρα γίνεται, ὁ δὲ ἄρτος εὐδιαχωρητότερος; Ἡ διὰ τὸ τριφθῆναι σφόδρα τὸ σταῖς ^δ μικρότερον γίνεται; Τὸ ^ε δὲ γλίσχρον τοιοῦτόν ἐστιν, ὑπὸ δὲ τοῦ πυρὸς πάντοθεν ἐξήρηται τὸ ὑγρὸν τοῦ ἄρτου, ὥστε ψαθυρώτερον γίνεται τοῦ ὑγροῦ ἐξαιρεθέντος ὅλως, ὅσῳ ἂν μᾶλλον τριφθῇ, διὰ τὸ ἐν τῇ τρίψει ^ε μικρομερέστερον γεγονέναι· τὸ δὲ ψαθυρὸν εὐπεπτότερόν ἐστιν. Ἡ δὲ μᾶζα ὅσῳ ἂν μᾶλλον τριφθῇ, ^α γλισχροτέρα γίνεται τοῦ ὑγροῦ μεμιγμένον· τὸ δὲ γλίσχρον οὐκ εὐδιαίρετον. Τὰ δὲ τοιαῦτα δύσπεπτά ἐστιν· δεῖ γὰρ τὸ πεφθισόμενον διαιρεθῆναι εἰς μικρά.

^ω δὲ om. C^a.

^π πλείστον ἐνυπάρχον βαρυτέρους αὐτοὺς ποιεῖ X^a.

^γ ἄρτοι ἀναβρεχθέντες ἀψωνται Y^a, ἄρτοι ἀναβρεχθέντες εἰ ἀψονται X^a.

^α αὐτῶν om. X^a. ^α λαμπρότατα X^a. Y^a. ^β δυσχωρητοτέρα C^a. ^ε ἡ

om. C^a. ^δ μικρότερος Y^a. ^ε δὲ γλ.] γὰρ γλ. C^a. Y^a. ^ε μικροτερέ-

στερον C^a.

- 9 Διὰ τί ἡ μὲν μᾶζα τριβομένη ἐλάττων γίνεται, τὸ δὲ σταῖς μείζον; Ἡ ὅτι τὸ μὲν ἄλφιτον βρεχθὲν καὶ τριβόμενον συνίξει τῇ τοῦ ὑγροῦ κολλήσει διὰ τὸ ὅτι αἰεὶ εἶναι καὶ χονδρόν, τὸ δὲ ἄλευρον μετεωρίζεται διὰ τὸ πυκνὸν εἶναι σφόδρα; Τὰ γὰρ πυκνὰ τριβόμενα θερμαίνεται, θερμαινόμενα δὲ καὶ πνευματούμενα μετεωρίζεται, καθάπερ ¹ καὶ ἡ σάρξ.
- 10 Διὰ τί δὲ πυρούμενον τὸ σταῖς μείζον γίνεται ἢ ἡ μᾶζα; Ἡ ὅτι ἔχει ὑγρὸν οὐ κεχωρισμένον, ὥστε ἐξίέναι θερμαινόμενον διὰ τὴν τριῖψιν· ἐξ οὗ θερμαινόμενον πνεῦμα γίνεται, ἐκ δὲ τοῦ πλείονος ὑγροῦ ἀνάγκη γίνεσθαι πλεῖον πνεῦμα.
- 11 Διὰ τί τοῦ μέλιτος κολλητικωτέρου ὄντος ἢ τοῦ ὕδατος, τὸ τῷ μελικράτῳ φυραθὲν ἄλευρον ψαθυρώτερον ^κ γίνεται, ὅταν ἐψηθῇ ἢ ὀπτῇ, ¹ ἢ τὸ τῷ ὕδατι; Ἡ διότι τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ πυρὸς πηγνυται καὶ συνίσταται, τὸ ὕδωρ, τὸ δὲ μέλι συνιστᾷ μὲν ἀλλ' ἐπιξηραίνει, διὸ μᾶλλον ψαθυρὸν ποιεῖ· ἢ γὰρ ψαθυρότης ὑπὸ ξηρασίας γίνεται.
- 12 Διὰ τί οἱ ^μ διάπυροι ἄρτοι ψυχθέντες οὐ γίνονται σκληροί; Ἡ ὅτι ἔχει ^ν τινὰ ἐν αὐτῷ ὁ πυρὸς γλυκὺν καὶ γλίσχρον χυμόν, ὃς ὅστις αὐτοῦ ^ρ καθάπερ ψυχή; Σημεῖον δὲ ξηραίνόμενος μὲν γὰρ ὅλως κενούται, νοτιῶν δὲ ἐκφύεται. ² Τοῦ οὖν χυμοῦ ^q τούτου ἐνυπάρχοντος καὶ ἐν τῷ αλεύρῳ καὶ μάλιστα τῷ καθαρωτάτῳ, σταιτός γενομένου τοῦ αλεύρου καὶ τριβομένου συμβαίνει αὐτό. Σημεῖον δὲ ἐψόμενον γὰρ διαχωρητικώτερον γίνεται. Ὀπτωμένου μὲν ^ρ οὖν τὸ πρῶτον τοῦ ἄρτου, τὸ ψαθυρὸν καὶ ἐλαφρὸν τοῦ δὲ ὑγροῦ τοῦ ἐκ τοῦ ἄρτου ἀπατμίζει, καὶ τοῦ αλεύρου τὸ ^σ ἀχυρωδέστατον ³ ἀποκαίεται. Ἐξαιρεθέντος δὲ καὶ τριβομένου πάλιν τοῦ σταιτός, τό τε τοῦ αλεύρου λειότατον καὶ τοῦ ὑγροῦ γλίσχρότατον ^τ λειπόμενα μίγνυται μᾶλλον ἑαυτοῖς, διὰ τε ^ν τὸ

ἡ αἰεὶ Y^a, ut solet. ἡ σφόδρα εἶναι X^a.Y^a. ⁱ καὶ om. C^a.
^k γίνεται ἢ ὅταν X^a. ¹ ἢ ante τὸ om. X^a. ^μ διάπυροι C^a. ^ν ἐν αὐτῷ
 τινὰ K^a.O^a. ^ο ὅστις] τις X^a. ^ρ καθάπου K^a.O^a. ^q τούτου] τοῦτ'
 C^a.X^a.Y^a. ^ρ οὖν om. X^a. ^σ ἀχυρωδέστερον C^a. ^τ λειπόμενον C^a.X^a.
^ν τὰ C^a.X^a.Y^a.

τοιαῦτα καὶ μᾶλλον γεγενῆσθαι, καὶ διὰ τὴν πύρωσιν· ^ωβαφῇ γὰρ ἢ μίξις αὐτῶν ^xὁμοία γίνεται, ὥστε ^γγίνεσθαι τὸ ὕστερον τριφθὲν σταῖς ἥμοιον τῷ ^zἐψομένῳ ἀλεύρῳ. Καὶ γὰρ ⁴ἐκεῖνο, τριφθέντος τοῦ σταιτὸς καὶ λειφθέντος τοῦ λεπτοτάτου ἀλεύρου καὶ τοῦ γλισχροτάτου ὑγροῦ, ^aπυρωθὲν κολλῶδες γίνεται καὶ ἀνεξίκμαστον· τό τε γὰρ γλίσχρον δυσδιαίρετον, καὶ τὸ πυκνὸν οὐθὲν δι' αὐτοῦ προίεται. Ὑγρότατον οὖν τοῦτο, καὶ διὰ πυρὸς πάσχει ἄρτος διὰ τὰ εἰρημένα· ἔχων δὲ αἰεὶ ὑγρότητα οὐ γίνεται σκληρός.

Διὰ τί τῆς τροφῆς καὶ τῆς ξηραῖς καὶ τῆς ὑγραῖς ἐνίοις ¹³δυνάμεθα πολὺν χρόνον χρῆσθαι, οἷον τῇ γινομένη τροφῇ ἐξ ἀλφίτων καὶ ἀλεύρων καὶ τοῖς οἴνοις τοῖς αὐστηροῖς καὶ ὕδατι, τοῖς δὲ οὐ δύναμεθα, καὶ ταῦτα ^bἡδίοσιν οὖσιν; Ἡ ὅτι τὰ ²μὲν ἐστὶ τῶν προσφερομένων ἐπικολαστικά καὶ τρόφιμα, ὥστε καὶ ὅταν κενωθῶσι, τῆς πρώτης τροφῆς ἀναλωθείσης ἔτι ἔνεστιν ἐν τῷ σώματι πολλὴ δύναμις, ὡς μὲν πρὸς τὴν πρώτην ἐργασίαν τοῦ σώματος ^cπεφθείσα, ὡς δὲ πρὸς τὸ τέλος καὶ τὴν ἐκ διαδοχῆς γινομένην ἄπεπτος; Τοιαῦτα δὲ ἐστὶ καὶ τῶν ἡδέων τὰ πλείστα. Τὰ μὲν γὰρ λιπαρὰ καὶ ³γλυκεὰ καὶ πίονα ἡδιστα δοκεῖ εἶναι γενομένοις ἡμῖν, ταῦτα δὲ ἐστὶ πάντα τὰ τρόφιμα καὶ οὐκ ἄπεπτα καὶ ἐπικολαστικά, ἐν ᾗ ἂν ᾗ ^dδιαφορᾷ· ὥστε ἔναυλον εἶναι τὴν δύναμιν, εἴαν τις αὐτῶν πληρωθῇ καὶ μὴ ταχὺ ^eἐκλείπῃ τὴν αἴσθησιν. Οὐ γὰρ μόνον ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐνόντων γίνεται ἡ πλήρωσις, ἀλλὰ ^fκαὶ διαδοθείσης τῆς τροφῆς ἐν ἄλλοις μέρεσιν. Ἡ ⁴οὐ μόνον τοῦτο αἴτιον, ἀλλὰ καὶ τὸ τῇ φύσει ἔνια σύμμετρα εἶναι καὶ οἰκεῖα ἡμῖν; Πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα διὰ τὸ κατὰ φύσιν εἶναι μᾶλλον προσίεται τὰ σώματα, τὰ δὲ παρὰ φύσιν ἦπτον. Ἄλλα τε ἄλλη κράσει ^gἁρμόττει, οἷον τὸ μέλι ταῖς μελίτταις κατὰ φύσιν ἐστὶν ὥστε προσφέρεσθαι μόνον· καί-

^ω βαφῇ C^a. ^x ὁμοία ante ἢ X^a, post μίξις Y^a. ^γ γενέσθαι X^a.
^z ἐψομένῳ] ὑγρῷ C^a. ^a πυρωθὲν καὶ κολλῶδες C^a. ^b ἡδίων codices.
^c πεφθείσα X^a. ^d διαφορὰ C^a. ^e ἐκλείπῃ X^a. ^f καὶ om. C^a. ^g ἁρμόζει X^a.

5 τοι ἄσθενεῖς ^h γέ εἰσι τὴν δύναμιν. Ὡστε δεῖ λείπειν τὸ ἀναλίσκόμενον, ἀλλ' εἶναι ἀνάλογον τὸ πλῆθος πρὸς τὴν ἰσχὺν τὴν ⁱ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· ὥστε ὅσα τῶν ἡδέων τοιαυτὰ ἐστὶ, διὰ μὲν τὸ ἐν τῇ φύσει ἡττον ὑπάρχειν ἡδέα φαίνεται, ὀλίγον δὲ χρόνον· εἴτα ^k πληροὶ ταχύ. Τῶν δὲ κατὰ φύσιν αἰεὶ δέονται, ὥστε καὶ προσφερομένων συνεχῶς ^l δι' αὐτὰ οὐ τῶν ἡδίστων, ἀλλ' ἐτέρων ἡττον πληροῦνται.

- 14 Διὰ τί τὰ αὐτὰ συνεθιζομένοις τε ἡδέα φαίνεται καὶ λίαν συνεχῶς προσφερομένοις οὐχ ἡδέα; Τὸ δὲ ἔθος ἐστὶ τὸ πολ-
λάκις καὶ συνεχῶς τι ποιεῖν. Ἡ ὅτι τὸ μὲν ἔθος ἔξιν δεκτι-
κὴν τινος ἐν ἡμῖν ποιεῖ, ^m οὐ πλήρωσιν, τὸ δὲ συνεχῶς προσ-
φέρεσθαί τι πληροὶ τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ καθάπερ αἷτιον;
² Ἔστι γάρ ⁿ τι καὶ ἡ ἐπιθυμία. Αἱ μὲν οὖν ἔξεις γυμναζό-
μεναι αὖξονται καὶ ἐπιδιδόασιν· τὰ δὲ ἀγγεῖα σαττόμενα
οὐδὲν μείζω γίνεται. Διόπερ τὸ μὲν ἔθος ὃν γυμνάσιον
αὖξει τὴν δεκτικὴν ἔξιν· τὸ δὲ συνεχῶς προσφερόμενον σάτ-
τει μὲν καὶ πληροὶ τὴν ἐπιθυμίαν, ἧς πληρωθείσης οὐκέτι
προσιέμεθα, αὖξει δὲ οὐθὲν αὐτὴν διὰ τὰ προειρημένα ἐπὶ
³ τῆς σάξεως. Ἔτι τὸ ^o ἔθος οὐ τῷ αἰεὶ ἡδύνειν ἡδύ ἐστὶ (λυ-
πεῖ γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐάν τις συνεχῶς ποιῇ) ἀλλὰ ^p τῷ
τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔργου ἡδέως ἡμᾶς προσιέσθαι, καὶ πλείω χρό-
νον δύνασθαι ταυτόν ποιεῖν ἢ ἀσυνήθεις ὄντας. Ἐν ^φ οὖν
⁴ καὶ τοῦτο λυπεῖ ἡδὺ ὄν, ἐν ταύτῃ καὶ τὰ ἄλλα ἡδέα. Συνε-
χῶς γὰρ γινόμενα ἢ προσφερόμενα ἀμφοτέρω λυπεῖ. Αἷ-
τιον ^q δὲ τὸ μὴ ἀπείρους ἡμᾶς ἐν αὐτοῖς δυνάμεις ἔχειν τὰς
δεκτικὰς καὶ ποιητικὰς, ἀλλὰ πεπερασμένας, αἱ ^r τυγχάνουσαι
τοῦ συμμέτρου αὐταῖς (τοῦτο γὰρ συνεχῶς ἐστὶν αἰσθητὸν
εἰς ἐπίδοσιν) αἱ μὲν πληροῦνται, αἱ δὲ ἀδυνατοῦσιν ἐνεργεῖν.
- 15 Διὰ τί τὸ μὲν σταῖς γίνεται τριβόμενον λευκόν, ἡ δὲ μᾶζα
μελαντέρα; Πότερον ὅτι ξηραίνεται μᾶλλον τὸ ἐπιπολῆς

^h τε Ca.Xa.Ya.   ⁱ ὑπὸ Ca.Ya.   ^k πληροῦσι Ca.   ^l διὰ τὰ Ya.
^m οὐχὶ Xa.   ⁿ τις Ca.Ya.   ^o ἔθος οὕτως (οὕτω Ya.) ἂν εἰ ἡδύνει
Ca.Xa.Ya.   ^p τὸ Ca.Xa.Ya.   ^q δὲ διὰ τὸ Ca.Ya.   ^r τυγχάνουσι Ca.

ἐν τῷ ἀλφίτῳ, οἶον ἐν ὑγρῷ θερμόν, ^αδ ποιεῖ τὴν λευκότητα ;
 Ἡ διὰ τὸ πεπυρῶσθαι ἔλκει τὸ ὑγρὸν εἰς αὐτό, μεγαλομε-
 ρέστερον ὄν.

Διὰ τί τὰ ἄλφιστα μᾶλλον τῷ ὕδατι ^ισυμμένει ^νφυρόμενα 16
 ἢ τῷ ἐλαίῳ, ὄντι γλισχροτέρῳ; Καίτοι κολλητικώτερον τὸ
 γλίσχρον, τὸ δὲ ἔλαιον τοῦ ὕδατος γλισχρότερον. Ἡ ὅτι
 λεπτότερον τὸ ὕδωρ, ὥστε εἰσέρχεται εἰς ἅπαν καὶ μαλακὰ
 ποιεῖ, συμφύεται ^ωτε μᾶλλον καὶ συνθλίβεται πρὸς ἄλληλα,
 καίτοι θλιβόμενα ^κκαὶ χωρὶς τῆς τρίψεως.

Διὰ τί οἱ ἄτριπτοι ἄρτοι καὶ οἱ σφόδρα τετριμμένοι ῥή- 17
 γνυνται; Ἡ ^υὅτι οἱ μὲν ^αἄτριπτοι διὰ τὸ ἀσύνδετοι εἶναι;
 Ἡ γὰρ τρίψις συνδεῖ ^απροωδοποιοῦνται οὖν τὸ ῥήγνυσθαι.
 Ἐτι ἀμιγῆς καὶ πολὺ ἔχουσι τὸ ὑγρὸν. Οἱ δὲ τετριμμένοι ^z
 σφόδρα λίαν εἰσὶ ξηροὶ διὰ τὸ ὀλίγον ἔχειν ^βὑγρὸν θερμαι-
 νομένων γὰρ πᾶν ἐξέρχεται. Ὡστε ἅμφω διὰ τὸ πολὺ ὑγρὸν
 ἐξίεναι ῥήγνυνται· πολὺ γὰρ ἐν μὲν τοῖς ἀτρίπτοις ἀπλῶς
 ἔνεστιν, ἐν δὲ τοῖς τετριμμένοις πρὸς τὸ ὑπόλοιπον.

Διὰ τί κουφότερον τὸ φύραμα γίνεται ἢ ἅμφω, τό ^ετε 18
 ὑγρὸν καὶ τὸ ἄλφιτον; Πότερον ὅτι μιγνυμένων πνεῦμα
 συγκατακλείεται; Ἡ ὅτι ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐν τοῖς ἀλ-
 φίτοις ἐξατμίζεται ^δτοῦ ὕδατος, ὥστε ἔλαττον γίνεται τὸ
 μεμιγμένον; Ὁ δὲ ἀήρ, εἰ καὶ μίγνυται, οὐθὲν ἂν κουφό-
 τερον ^εποιοῖ· ἔχει γὰρ βάρος καὶ ὁ ἀήρ ἐν τῷ ἀέρι.

Διὰ τί μετὰ τοῦ ἀλφίτου πινόμενον τὸ γάλα καὶ ὁ γλυκὺς 19
 φαίνεται γλυκύτερα; ^ιΠότερον παρὰ τὸ μὴ γλυκὺ μᾶλλον
 φαίνεται; Τὸ γὰρ ἄλφιτον οὐ γλυκὺ. Ἡ ὅτι ^εἐνδια-
 τρίβει τὸ ἄλφιτον ἔχον γλυκύτητα, ὥστε ^ηπλείονι χρόνῳ ἢ
 αἴσθησις.

Διὰ τί ἥττον ἄκρατον φαίνεται τὸ αὐτὸ πόμα μετὰ τοῦ 20

^α δ] ὄν Ca, om. Ya. ^ι συμβαίνει Ca. ^ν φυρόμενα Ya. ^ω τε om.
 Ca, Ya. ^κ καὶ om. Ca. ^υ ὅτι om. Xa, Ya. ^z τριπτοὶ Ca, Xa, Ya.
^α προωδοποιοῦνται οὖν τῷ Ca, Ya. ^β ὑγρὸν om. Y. ^ε τε om. Ca. ^δ τοῦ
 om. Xa. ^ε ποιῇ codices. ^ι πότερα Xa, πότερα οὖν Ca, πότερον οὖν Ya.
^ε ἐνδιατρίβει Ca. ^η πλείω Ca, πλέω Ya.

ἀλφίτου πινόμενον; Πότερον ἢ ὅτι κεράννυσιν ἄλλο ἔχον μετ' ἄλλου; Ἡ ὅτι ἀντιφράττει τῷ πόματι καὶ ἀφανίζει, ἰ ἀντισπῶν εἰς αὐτό;

21 Διὰ τί ὁ χόνδρος πλείον ὕδωρ δέχεται ἢ οἱ πυροὶ ἐξ ὧν ὁ τοιοῦτος ἐγένετο χόνδρος; Ἡ ὅτι ἄλευρά πῶς ἐστὶν ὁ χόνδρος, τὰ δὲ ἄλευρα ^κ πλείον δέχεται. Καὶ γὰρ γίνεται ὁ ὄγκος πλείων ἢ ὁ τῶν πυρῶν· σέσακται γὰρ καὶ τὰ ἐν τοῖς πυροῖς. Τὰ δὲ πλείω χωρεῖ πλείον. Καὶ τοῦτο καὶ ὅτι ἔχει θερμότητα καὶ τὰ ἄλευρα καὶ ὁ χόνδρος. Τὸ δὲ θερμὸν καὶ ἔλκει μᾶλλον τὸ ὑγρὸν, καὶ ἐξανάλισκει ἐξατμίζον.

22 Διὰ τί τὸ ἄλευρον τριβόμενον μείζον πολὺ γίνεται ἢ τὸ ἄλφιτον κατὰ λόγον; Ἡ ὅτι τὸ μὲν πολὺ ὕδωρ δέχεται, τὸ δὲ ὀλίγον; ἰ Διὰ τί δὲ δέχεται πλείον; Μᾶλλον γὰρ εἰκὸς τὸ ἄλφιτον· πεπύρωται γάρ, τὸ δὲ ἄπυρον· μᾶλλον δὲ ξηρὸν τὸ πεπυρωμένον. Ἡ διότι τρίψιν μᾶλλον δέχεται τὸ ἄλευρον; Τούτου δὲ αἴτιον τὸ μικρομερέστερον εἶναι.

2^ν Ὡσπερ οὖν ^μ ὅσα πλάσιόν ^ν ἐστὶ δυνάμει τῇ μικρότητι, τοσαυταπλάσιον δέχεται τὸ ὕδωρ. ^ο Κόλλη γὰρ χρῆται τῷ ὕδατι, ὥσπερ καὶ Ἐμπεδοκλῆς μετήνεγκεν ἐν τοῖς Περσικοῖς εἰπὼν

ἄλφιτον ὕδατι κολλήσας.

Καὶ ἀναλίσκει πολὺ διὰ τοῦτο.

23 Διὰ τί δὲ καὶ πεπυρωμένον τὸ σταῖς μείζον γίνεται ἢ ἡ μάζα; Ἡ ὅτι ἔχει ὑγρὸν οὐ κεχωρισμένον, ὥστε ἐξιέναι θερμαινόμενον, οὐ πνεῦμα γινόμενον, καὶ οὐ δυνάμενον ἐξιέναι ὁμοίως καὶ ἐν τῇ μάξῃ διὰ τὴν πυκνότητα τοῦ σταιτός; Πυκνὸν γὰρ τὸ ἐκ μικρομερεστέρων. Αἶρει ροῦν, καὶ ποιεῖ τὸν ὄγκον. Ἐτι δὲ καὶ πλείον ἔχει τὸ ὑγρὸν, ἐξ οὗ θερμαινόμενου πνεῦμα γίνεται· ^ι ἐκ δὲ τοῦ πλείονος ἀνάγκη γίνεσθαι πλείον.

24 Διὰ τί οἱ περὶ τὴν τῶν ^ισιτίων ἐργασίαν, οἱ μὲν περὶ τὰς

^ι ἀνασπῶν Υ^α. ^κ πλείω C^α. ^ι διὰ τί] αἰτία Υ^α. ^μ ὅσα πλησίον C^α. X^α. Υ^α. ^ν δυνάμει ἐστὶ X^α. Υ^α. ^ο κόλλης X^α. ^ρ οὖν om. C^α. Υ^α. ^ι ἐκ τοῦ C^α, ἐκάστου Υ^α. ^ι σίτων Υ^α.

κριθὰς ^αἄχροοι γίνονται καὶ ^ικαταρροϊκοί, οἱ δὲ περὶ τοὺς πυροὺς εὐεκτικοί; ^ηἩ διότι εὐπεπτότερος ὁ πυρὸς τῆς κριθῆς, διόπερ καὶ αἱ ἀπόρροαι;

Διὰ τί ὁ ἄρτος, ἐὰν μὲν τις αὐτὸν ὀπτᾷ, σκληρότερος γί- 25
νεται, ἐὰν δέ τις αὐτὸν χλιαίνῃ, ὑγρότερος ἄχρι τινός; ^ηἩ ὅτι ὀπτωμένου αὐτοῦ τὸ ὑγρὸν ἐκπορεύεται; Σκληρότερος οὖν γίνεται· ἐπιθερμαινομένου δὲ τὸ ὑγρὸν συσταθὲν διαχεΐται ὑπὸ τοῦ πυρός, διὸ ὑγρότεροι γίνονται.

Διὰ τί τὰ μὲν ἄλευρα ^νψυχόμενα ἦττον σάττεται, τὰ δὲ 26
ἄλφιστα μᾶλλον; ^ηἩ ὅτι τὰ μὲν μικρομερῇ οὐ διαλείπει χώραν, καὶ τὰ βαρέα τῇ θλίψει τὰ πλείω ἐλάττω κατέχει τὸ ἴσον; Τὰ μὲν οὖν ἄλφιστα ἀδρά ἐστιν. Ψυχόμενα οὖν ^α
ἐλάττω γίνεται, ὥστε τὸ ἐλαττον συμπίεζι τὸ πλεόν. Τὰ δὲ ἄλευρα ὑπάρχει μὲν μικρομερῇ ὄντα, ὥστε οὐ διὰ τοῦτο ψύχεται, ἀλλ' ἵνα ^ηκουφότερα καὶ μὴ σάττηται διὰ τὴν θλίψιν· βαρύτερον γὰρ φύσει τὸ ἄλευρον τοῦ ἀλφίτου ἐστίν.

ΚΒ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΟΠΩΡΑΝ.

Διὰ τί τὴν ὀπώραν ὕστερον ἢ πρότερον φαγοῦσιν οὐκ ^ω
ἀνάλογον τοῖς αὐτοῖς ὁ ὄγκος τῆς πληρώσεως γίνεται; ^ηἩ ὅτι βαρυτέρα ἐστὶν ἡ ὀπώρα ^ατῶν σιτίων πολὺ. Δηλοῖ δὲ ^ικαὶ τὰ σύκα, ἐὰν ὕστατα βρωθῇ· τελευταῖα γὰρ ἐμείται. ^ιἘὰν μὲν οὖν πρῶτα, διὰ βάρους κάτω πορευόμενα εὐρυχωρίαν ^α
ἄνω ποιεῖ, ὥστε ῥαδίως δέχεσθαι τὸν ὄγκον τῶν σιτίων. ^ιἈνάπαλιν δὲ εἰσελθόντα τὰ σιτία, διὰ τὸ μὴ κάτω φέρεσθαι, ταχὺ τοῦ ἄνω κενοῦ προσλαμβάνει.

Διὰ τί τῶν γλυκέων ὄντων ^αὁμοιοτέρων ἡμῖν ἢ τῶν δρι- 2
μέων, θᾶττον πληρούμεθα ὑπὸ τῶν γλυκέων; Εἰκὸς δὲ ^αἦν ἦττον· ὑπὸ γὰρ τῶν ὁμοίων ἦττον ^βἦν εἰκὸς πληροῦσθαι. ^ηἩ ὅτι οὐχ ὁμοίως τό τε ἀγγεῖον πληροῦται ταχύ, ἐξ οὗ

^α ἄχροοι C^a.Y^a. ^ι καταρροϊτικοί Y^a, καταρροητικοί C^a.X^a. ^ν ψυχόμενα C^a. ^ω ἀνάλογος C^a.Y^a. ^α πολὺ τῶν σιτίων X^a.Y^a. ^ι καὶ om. C^a.Y^a. ^α ὁμοιομερῶν C^a. ^α ἦν om. C^a.Y^a. ^β ἦν om. Y^a.

πληρούμεθα, καὶ τὸ τρεφόμενον, ἀλλ' ἐνίοτε ἡ μὲν ^cκοιλία πλήρης ἐστίν, οἶον τῶν διψῶντων, τὸ δὲ δίψος οὐδὲν ἡττόν ²ἐστίν. Οὐ γὰρ τῷ ταύτην εἶναι πλήρη πανόμεθα διψῶντες, ἀλλὰ τῷ ἑκαστον τῶν τοῦ σώματος τὸ ^dαὐτῷ οἰκεῖον ἐσπα-
κέναι, καὶ ὅταν ἐκεῖνα ^eἀπολάβῃ ἱκανῶς, τότε πανόμεθα δι-
ψῶντες. Καὶ πεινῶντες δὲ ὡσαύτως.

- 3 Διὰ τί θᾶττον πληρούμεθα ἀπὸ τῶν γλυκέων ἢ ἀπὸ τῶν δριμέων; Ἡ ὅτι θᾶττον πανόμεθα ἐπιθυμοῦντες τῶν γλυ-
κέων; ^fἩ ὡς μὲν ἡ κοιλία πληροῦται, οὕτω καὶ ἡμεῖς ὑπὸ
τῶν γλυκέων; Οὐχ ὁμολογεῖται· ὅτι δὲ ἡ ἐπιθυμία θᾶττον
²ὑπ' αὐτῶν πληροῦται, τοῦτ' ἂν εἴη λεκτέον. ^gἩ ὅτι ἡ μὲν
ἐπιθυμία ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν ἔστι μὲν ἔνδεια, καὶ ὅταν μηκέτι
ἔχωμεν τροφήν ἢ ὀλίγην; Τὰ μὲν οὖν δριμέα οὐκ ^hἔστι
τρόφιμα, ἀλλὰ τροφήν μὲν ὀλίγην ἔχει, τὸ δὲ περίττωμα
πολύ. Εἰκότως οὖν πολλὰ ταῦτα ζητοῦμεν ἐσθίειν, καὶ οὐκ
ἐμπιπλάμεθα αὐτῶν τὴν ἐπιθυμίαν, διὰ τὸ ἔτι προσδεῖσθαι
³τροφῆς, ταῦτα δὲ μὴ ἔχειν τροφήν. Τὰ δὲ γλυκέα ἅπαντά
ἐστι τροφή, καὶ ἀπὸ μικρῶν τοιούτων πολλὴν λαμβάνει τὸ
σῶμα. Ὅταν οὖν ⁱἀπολάβῃ πολλὴν τροφήν, οὐκέτι ^kδύ-
νεται ἐσθίειν διὰ τὸ μὴ ὑποφέρειν. Εἰκότως οὖν θᾶττον
ὑπὸ τῶν γλυκέων πληρούμεθα.

- 4 Διὰ τί τὰ περικάρπια καὶ τὰ κρέα, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἐν
τοῖς ἄσκοις ἄσηπτα γίνεται, ὅταν σφόδρα φυσηθῶσι, καὶ τὰ
ἐν τοῖς ἀκριβῶς ^lπεριπτωματιζομένοις ὡσαύτως; Ἡ διότι
σῆπεται μὲν κινούμενα πάντα, τὰ δὲ πλήρη ἀκίνητα· ἀδύνα-
τον γὰρ ἄνευ κενοῦ κινηθῆναι, ταῦτα δὲ πλήρη.

- 5 Διὰ τί μετὰ τὰ σαπρὰ τῶν περικαρπίων ὁ οἶνος πικρὸς
φαίνεται πινόμενος; ^mἩ ὅτι τὴν πικρότητα ἔχει ἡ σα-
πρότης ἢ τοιαύτη; Τὸ ⁿοὖν ἐπιμένον ἐπὶ τῇ γλώττῃ, μιγνύ-
μενον τῷ ^oπόματι καὶ διαχεόμενον, πικρὸν ποιεῖ τὸ πόμα.

^c κοινωνία C^a. ^d αὐτὸ C^a. ^e ἀπολαύη C^a, X^a. ^f ἢ om. C^a, X^a, Y^a.
^g ἢ om. C^a, Y^a. ^h ἔτι X^a. ⁱ ἀπολαύη X^a. ^k δύνανται C^a, Y^a.
^l περιπτωματιζομένοις X^a, περιττωματιζομένοις Y^a. ^m ἢ om. X^a. ⁿ οὖν
ἐπὶ μὲν τῇ γλώσσῃ C^a. ^o πόματι Y^a.

Αὐτὸ δὲ καθ' αὐτὸ ἦττον φαίνεται ἐσθιόμενον διὰ τὸ πολλῶν ἄπτεσθαι καὶ εἰς μικρὰ διανεμεῖσθαι τὸν τοιοῦτον χυμόν.

Διὰ τί τὰ τραγήματα ἐδεστέον; Ἡ ἔνεκα τοῦ πιεῖν ἰκα- 6
νόν; Οὐ γὰρ μόνον ποτέον τῆς δίψης χάριν τῆς ἐπὶ τοῖς
σιτίοις, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ σιτίον.

Διὰ τί τὰ ὀπτὰ κάρνα ψυχθέντα χεῖρω γίνεται, καὶ ὁ 7
ἄρτος δὲ καὶ ὁ βάλανος καὶ πολλὰ τῶν τοιούτων, θερμαν-
θέντα δὲ πάλιν βελτίω; Ἡ διότι ψυχθέντος μὲν πέπηγεν
ὁ ῥχυμός, ἀναχλιανθέντος δὲ πάλιν χεῖται; Ἡ δὲ ἡδονὴ
γίνεται διὰ τὸν χυμόν.

Διὰ τί ἐπὶ τῇ ἀπολαύσει τῆς ὀπώρας, οἶον σύκων καὶ τῶν 8
τοιούτων, ἢ οἶνον ἄκρατον δεῖ ἐπιπίνειν ἢ ὕδωρ; Ταῦτα δὲ
ἐναντία. Ἡ ὅτι ἡ ὀπώρα καὶ θερμὴ ἐστὶ καὶ ὑγρὰ διὰ τὴν
γένεσιν; Ἐχει γὰρ πολὺ πῦρ καὶ ὑγρότητα, ὥστε διὰ μὲν
τὸ πῦρ οἶον ζέειν ποιεῖ ὁ χυμὸς εἴσω, ὅπερ ἔξω τὸ γλεῦκος
ποιεῖ. Ἡττον δὲ ἔχει δύναμιν καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀκρόδρνα.
Τὸ δὲ τῆς ὑγρότητος πλῆθος ἀπεψίαν ποιεῖ. Τὸ μὲν οὖν,
ὑδωρ διὰ τὴν ψυχρότητα σβεννύει τὴν ζέειν, ὁ δὲ οἶνος διὰ
τὴν θερμότητα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὥσπερ γὰρ πῦρ ἐνίοτε πυ-
ρός, εἰς ἣ ἔλαττον, ἀφαιρεῖται τὴν ἰσχύν. Μᾶλλον δὲ τῇ
θερμότητι πεπτικός ἐστὶ τῆς ὑγρότητος, καὶ διὰ βάρος ἡ κα-
τακρατεῖ τὸν τῆς ζέσεως ἐπιπολασμόν.

Διὰ τί τῶν ἰσχάδων γλυκύταται αἱ δίχα ἐσχισμέναι, οὔτε 9
δὲ αἱ πολυσχιδεῖς οὔτε αἱ ἀσχιδεῖς; Ἡ διότι ἐκ μὲν τῶν
πολυσχιδῶν διαπέπνευκε καὶ ἐξίκακε μετὰ τοῦ ὑγροῦ τὸ
ἡπλίστον τοῦ γλυκέος, ἐν δὲ ταῖς μεμυκταῖς πολὺ τὸ ὕδα-
τῶδες ἐστὶ διὰ τὸ μὴ ἡτμικέναι. Αἱ δ' ἐσχισμέναι μὲν, μὴ
εἰς πολλὰ δέ, ἀμφοτέρων τούτων ἐκτός εἰσι τῶν παθη-
μάτων.

ῥ θυμός, ἀναχλιαθέντος δὲ χεῖται C^a. ἡ κρατεῖ C^a. ἡ τῶν τῆς ζέσεως
ἐπιπολασμών X^a. ^a οὔτε αἱ] οὐδὲ αἱ C^a. Y^a. ^t ἡ om. C^a. ^v πλείον
C^a. Y^a. ^w ἡτμικέναι C^a. Y^a, ἰτμικέναι X^a. ^x εἰς om. C^a. Y^a.

- 10 Διὰ τί ταῖς καμίνοις ὕξηραινόμενα ² τὰ σῦκα σκληρότερα γίνεται, εἰν ψυχθῇ ἐν τῇ καμίνῳ, ἢ ἂν ἐξαιρεθέντα ψυχθῇ; Ἡ ὅτι ἐν μὲν τῇ καμίνῳ ἐξατμίζει πᾶν τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, ἔξω δὲ περισσῆκως ³ ὁ ἀήρ ψύχων κωλύει τὸ ὑγρὸν ἐξίεναι καὶ συνίστασθαι; Μᾶλλον γὰρ ⁴ ἐξατμίζει. Ἔστι δὲ τὰ μὲν ξηρὰ σκληρά, τὰ δὲ ὑγρὰ μαλακά.
- 11 Διὰ τί παρὰ τὰ στρυφνὰ ὁ οἶνος καὶ τὸ ὕδωρ φαίνεται γλυκύτερα, οἶον εἰν τις βαλάνους ἢ μύρτα ἢ τι τῶν τοιούτων διατράγῃ; Ἡ εἰκότως, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων; Πᾶν γὰρ τὸ αὐτὸ παρὰ τὸ ἐναντίον μᾶλλον φαίνεται, οἱ δὲ τῶν ² ἐναντίων χυμοὶ ἀντικείμενοί πῶς εἰσιν. Ἡ ὅτι, καθάπερ ἐπὶ τῶν βαπτομένων, ὑπὸ τῶν στρυφνῶν ἢ γλῶττα προδιεργάζεται καὶ τοὺς πόρους ἀνοίγεται, ὥστε μᾶλλον ³ διέναι τὸ γλυκύ; Καὶ γὰρ τὰ βαπτόμενα τούτου ἔνεκεν προβρέχουσιν ἐν τοῖς στρυφνοῖς, τῷ διεργασθὲν μᾶλλον δέχεσθαι τὴν βαφήν.
- 12 Διὰ τί τὰ γλυκέα ἥττον δοκεῖ γλυκέα εἶναι θερμὰ ὄντα ἢ ὅταν ψυχθῇ; Πότερον ὅτι ἅμα δύο αἰσθήσεις γίνονται ἀμφοῖν, ὥστε ἢ τοῦ θερμοῦ ἐκκρούει τὴν ἐτέραν; Ἡ ὅτι καὶ τὸ γλεῦκος θερμόν ὥσπερ οὖν πῦρ γίνεται ἐπὶ πῦρ. Κωλύει οὖν ἢ θερμότης. ⁴ Ἡ ὅτι τὸ πῦρ ἀφαιρεῖται τὰς δυνάμεις ἀπάντων διὰ τὸ κινητικὸν εἶναι. ⁵ Ἐγγυτέρω οὖν ⁶ τοῦ μεταβάλλειν ἐστὶ θερμὰ ὄντα, ἀποψυχθέντα δὲ ἔστηκεν.
- 13 Διὰ τί ποτε τὰ ἄχυρα τὰ μὲν σκληρὰ πέττει, τὰ δὲ πεπεμμένα οὐ σήπει; Ἡ ὅτι τὰ ἄχυρα θερμόν τε καὶ ὀλκόν ἐστιν; Τῇ μὲν οὖν θερμότητι πέττει, τῷ δὲ ὀλκόν εἶναι τὸν ἰχώρα τὸν σηπόμενον δέχεται, διὸ οὐ σήπει.
- 14 Διὰ τί τὰ σῦκα μαλακὰ καὶ γλυκέα ὄντα λυμαίνεται τοὺς ὀδόντας; Ἡ διὰ ² τὴν γλισχρότητα προσέρχεται τοῖς οὖλοις, καὶ παρεμπίπτει ³ διὰ τῶν ὀδόντων εἰς τὰ διὰ μέσου
^γ ψυχόμενα C^a. X^a. Y^a. ² τὰ om. C^a. Y^a. ³ ὁ om. C^a. Y^a. ⁴ ἀτμίζει C^a. ⁵ διέναι X^a. ⁶ ἢ om. X^a. ⁷ ἐγγύτερον X^a. ⁸ τὸ C^a. Y^a. ⁹ τὴν om. C^a. ¹⁰ διὰ τῶν] καὶ διὰ τῶν C^a.

διὰ τὸ μαλακὰ εἶναι, καὶ σῆψιν ποιεῖ ταχέως ἅτε θερμὰ ὄντα; Τάχα δὲ ἴσως καὶ διὰ τὴν σκληρότητα τῶν ¹κεγχραμίδων ἐν τῇ τούτων κατεργασίᾳ πονοῦσι ταχέως οἱ ὀδόντες.

ΚΓ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΤΟ ΑΛΜΥΡΟΝ ΥΔΩΡ ΚΑΙ ΘΑΛΑΤΤΑΝ.

Διὰ τί τὸ κῦμα οὐκ ἐπιγελᾷ ἐν τοῖς βαθέσι πελάγεσιν ἀλλ' ἐν τοῖς μικροῖς καὶ βραχέσιν; Ἡ ὅτι τὸ μικρὸν ὑγρὸν φερόμενον μᾶλλον διαιρεῖται ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἢ τὸ πολὺ;

Διὰ τί τὰ κύματα πρότερον φοιτᾷ ἐνίστε τῶν ἀνέμων; ² Ἡ ὅτι πρὸς τῇ ἀρχῇ τοῦ πνεύματος ἡ ^kθάλαττα ὡσθείσα πρώτη τὴν ἐχομένην αἰεὶ ταῦτόν ποιεῖ; Διόπερ οὔσης αὐτῆς συνεχοῦς καθάπερ μιᾷ πληγῇ συνεχεῖ πάσαις γίνεται. Τὸ ³ δὲ ἐν ἐνὶ χρόνῳ γίνεται, ὥστε συμβαίνει τὴν τε πρώτην καὶ τὴν ἐσχάτην ¹ᾅμα κινεῖσθαι. Ὁ δὲ ἀὴρ οὐ πάσχει τοῦτο, ὅτι οὔτ' ἐστὶν ἐν σῶμα συνεχές, τῷ πολλὰς πάντοθεν ἀντικρούσεις λαμβάνειν, αἱ πολλάκις κωλύουσι τὴν πρώτην καὶ νεανικωτάτην κίνησιν, τὴν τε θάλασσαν οὐ ποιοῦσι τοῦτο διὰ τὸ βαρυτέραν καὶ δυσκίνητοτέραν ^mαὐτοῦ εἶναι.

Διὰ τί τὰ πλοῖα γέμειν δοκεῖ μᾶλλον ἐν τῷ λιμένι ἢ ἐν ³ τῷ πελάγει, καὶ θεῖ δὲ θάπτον ἐκ τοῦ πελάγους πρὸς τὴν γῆν ἢ ἀπὸ τῆς γῆς ⁿεἰς τὸ πέλαγος; Ἡ ὅτι τὸ πλεόν ὕδωρ ἀντερείδει μᾶλλον ἐκ τοῦ ὀλίγου, ἐν δὲ τῷ ὀλίγῳ δέδυκε, διὰ τὸ κρατεῖν αὐτοῦ μᾶλλον; Ὡθεῖ γὰρ ^oκάτω τὸ ὕδωρ ^pἄνωθεν. Ἐν μὲν οὖν τῷ λιμένι ὀλίγη ἐστὶν ἡ θά- ² λασσα, ἐν δὲ τῷ πελάγει βαθεῖα. Ὡστε καὶ ἄγειν πλεόν δόξει ἐν τῷ λιμένι καὶ κινήσεται χαλεπώτερον διὰ τὸ δευ- κέναι μᾶλλον καὶ ἥττον ἀντερείδειν τὸ ὕδωρ. Ἐν τῷ πελά- γει δὲ τὰναντία τούτων ἐστίν.

Διὰ τί, ὅταν ^qτι ριφθῇ εἰς τὴν ^rθάλατταν κυμαίνουσαν, ⁴ οἶον ἢ ἄγκυρα, γαλήνη γίνεται; Ἡ διότι ἴσταται ἡ θάλαττα τῷ φερομένῳ, μεθ' οὗ ἀὴρ συγκαταφέρεται, ὃς ἐπ'

ⁱ κεγχραμύδων Χ^a. ^k θάλασσα Χ^a. ¹ ᾅμα καὶ κινεῖσθαι C^a.Χ^a.Υ^a, ᾅμα κενεῖσθαι ΓC. Υ^a. ^m εἶναι αὐτοῦ Χ^a. ⁿ πρὸς Χ^a. ^o κάτωθεν Υ^a. ^p ἄνω C^a.Υ^a, κάτωθεν Χ^a. ^q τι om. C^a.Χ^a.Υ^a. ^r θάλασσαν Χ^a.Υ^a.

εὐθείας κάτω φερόμενος καὶ ἐνταῦθα ἐπισπασθεὶς συνεπισπᾶται τὸ ἐκ ^ς πλαγίου κινοῦν τὴν θάλατταν; Ὁ δὲ κλύδων τῆς ^ι θαλάττης οὐκ ἄνωθεν κάτω γίνεται ἀλλ' ἐπιπολῆς· οὐ λήξαντος γαλήνη γίνεται. Ἐπι συνιοῦσα ἡ θάλασσα εἰς τὰ διαστάντα τῷ φερομένῳ δίνην ποιεῖ. Ἡ δὲ δίνη κύκλῳ φέρεται. Ἐπεὶ δὲ ἡ εὐθεΐα τοῦ κύκλου ^ν κατὰ σημεῖον ἄπτεται, τὰ δὲ κύματα ^ω ἐπ' εὐθείας λοξῆς φέρεται, συμβαίνοι ἂν αὐτὰ τοῦ ἐξωτάτου τῆς δίνης ^ν κατὰ σημεῖον ἄπτεσθαι, διὰ τε τὰ εἰρημένα καὶ διὰ τὴν τῆς δίνης φοράν, ἣ προσιοῦσα ³ ἀπωθεῖται αὐτά. Ἀκύμου δὲ ὄντος τοῦ κατ' αὐτὴν τόπου, ^ς γαλήνην ἐν τῇ ῥήξει αὐτῆς συμβαίνει γίνεσθαι, ὅτι συγκαταβὰς ^γ ὁ ἀὴρ τῷ ἐνεχθέντι κάτω, ἀναφερόμενος καὶ ὠθῶν ἄνω τὴν θάλατταν ^ς ὥσπερ πομφολυγοὶ αὐτὴν· ἡ γὰρ πομφόλυξ ὑγροῦ ὑπ' αἰέρος κάτωθεν ἀνωθουμένου ἐστίν. Πομφόλυξ δὲ πᾶσα λεία καὶ γαληνὸς ἐστίν. Σημεῖα δὲ τῶν εἰρημένων ἐστί· μετέωρος γὰρ ἡ κατὰ τὸ ἐνεχθὲν κάτω θάλαττα τῆς περίξ γίνεται μικρὸν ὕστερον.

- 5 Διὰ τί ἐνίοτε πλοῖα θέοντα ἐν τῇ θαλάττῃ εὐδίας καταπίνεται καὶ ἀφανῇ γίνεται, ὥστε μὴδὲ νανάγιον ἀναπλεῖν; Ἡ ὅταν ἀντρώδης τόπος ἐν τῇ ὑπὸ ^ς τὴν θάλατταν γῆ ῥαγῇ, ἅμα εἰς τὴν θάλατταν καὶ ἔσω ἀκολουθεῖ τῇ τοῦ πνεύματος φορᾷ; Ὁμοίως δὲ καὶ ^β πάντῃ φερομένη ^ς κύκλῳ φέρεται ² κάτω. Τοῦτο δ' ἐστὶ δῖνος. Τὰ δὲ περὶ ^δ Μεσσηνίην ἐν τῷ πορθμῷ πᾶσχει μὲν τοῦτο διὰ τὸν ῥοῦν (γίνονται ^ο γὰρ αἱ δῖναι ὑπὸ τούτου) καὶ καταπίνεται εἰς βυθὸν διὰ ταῦτα τε, καὶ ^ι ὅτι θάλαττά ^ς τε βαθεῖα ^η καὶ γῆ ὕπαντρος μέχρι πόρρω. Φέρουσιν οὖν εἰς ταῦτα ἀποβιαζόμεναι αἱ δῖναι· διὸ ³ οὐκ ἀναπλεῖ αὐτόθι τὰ νανάγια. Ὁ δὲ ῥοῦς γίνεται, ὅταν παυσαμένου τοῦ ^ι προτέρου ἀντιπνεύση ἐπὶ τῆς ^κ θαλάττης ρεούσης τῷ προτέρῳ πνεύματι, μάλιστα δὲ ὅταν ^ι νότος ἀν-

^ς πελαγίου Υ^α. ^ι θαλάσσης Υ^α. ^ν utrobique κατὰ τὸ σημεῖον C^α. ^ω ὑπ' Χ^α. ^ς γαλήνη C^α. Υ^α. ^γ ὁ om. Χ^α. Υ^α. ^ς καθάπερ Χ^α. Υ^α. ^α τὴν om. C^α. ^β πᾶν τῇ Χ^α. ^ς κύκλον C^α. Υ^α. ^δ μέσσην Χ^α. Υ^α. ^ο γὰρ] δὲ C^α. ^ι ὅτι ἡ θ. C^α. Υ^α. ^ς βαθεῖα τε C^α. Χ^α. Υ^α. ^η καὶ ἡ γῆ C^α. Υ^α. ^ι πρότερον Υ^α, πότερον C^α. ^κ θαλάσσης Χ^α. Υ^α. ^ι νόσος C^α.

τιπνεύση. Ἀντιπνέοντα γὰρ ἀλλήλοις τὰ ρεύματα παρεκ-
θλίβεται ὥσπερ ἐν τοῖς ποταμοῖς, καὶ γίνονται αἱ δῖναι.
Φέρεται δὲ ἐλιττομένη ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως ἄνωθεν ἰσχυρὰ⁴
οὔσα. Ἐπεὶ οὖν εἰς πλάγιον οὐκ ἔστιν ὁρμᾶν (ἀντωθεῖται
γὰρ ὑπ' ἀλλήλων), ἀνάγκη εἰς βάθος ὠθεῖσθαι, ὥστε καὶ ὁ
ἂν ληφθῇ ὑπὸ τῆς δίνης, ἀνάγκη συγκαταφέρεσθαι. Διὸ
^π ἀνάσιμα τὰ πλοῖα ποιοῦνται· ἥδη γὰρ ὀρθόν ποτε μνη-
μονεύεται καταποθέν.

Διὰ τί ἡ θάλαττα λευκότερα ἢ ἐν τῷ Πόντῳ ἢ ^π ἢ ἐν ὁ
τῷ ὁ Αἰγαίῳ; Πότερον διὰ τὴν ἀνάκλασιν τῆς ὄψεως τὴν
γινομένην ἀπὸ τῆς θαλάττης εἰς τὸν ἀέρα; Ὁ μὲν γὰρ περὶ
τὸν Πόντον ἀῆρ παχὺς καὶ λευκός, ὥστε καὶ τῆς ^ρ θαλάττης
ἡ ἐπιφάνεια τοιαύτη φαίνεται, ὁ δὲ ἐν τῷ Αἰγαίῳ κυανούς
διὰ τὸ μέχρι πόρρω εἶναι καθαρός, ὥστε καὶ ἡ θάλαττα
ἀνταυγοῦσα τοιαύτη φαίνεται. Ἡ ὅτι πᾶσαι αἱ λίμναι²
λευκότεραι τῆς θαλάττης; Ὁ δὲ Πόντος ἐστὶ λιμνώδης διὰ
τὸ πολλοὺς ποταμοὺς εἰς αὐτὸν ρεῖν. Αἱ δὲ λίμναι διαλευ-
κότεραι τῆς θαλάττης καὶ τῶν ποταμῶν· γράφουσι ^ι γοῦν οἱ
γραφεῖς τοὺς μὲν ποταμοὺς ὠχροὺς, τὴν δὲ θάλατταν ^ι κυ-
ανέαν. Ἡ ὅτι διὰ μὲν τοῦ ^ς ποτίμου διέρχεται ταχὺ ἢ ὄψις,³
καὶ οὐκ ἀνακλᾶται πρὸς τὸν ἀέρα, ἀπὸ δὲ τῆς θαλάσσης
οὔ; Οὔτ' ἄνω ^ι ἀνακλᾶται διὰ τὸ μὴ λείον εἶναι τὸ ὕδωρ·
κάτω δὲ ἀποκάμνει βαδίζουσα· διὸ μέλαινα φαίνεται. Ἐν
δὲ τοῖς λιμνώδεσιν ἐπιπολῆς ὄντος τοῦ ποτίμου, κάτω δὲ τοῦ
άλμυροῦ, οὐ διέρχεται, ἀλλ' ἀνακλᾶται πρὸς τὴν αὐγὴν· διὸ
φαίνεται λευκὴ ἢ ἐπιφάνεια αὐτῆς.

Διὰ τί ἡ θάλαττα τοῦ ποτίμου ὕδατος ^ν ἥττον ψυχρά,⁷
καὶ τὰ ἀλυκὰ τῶν γλυκέων; Πότερον ὅτι πυκνότερον ἢ
θάλαττα καὶ μᾶλλον σῶμα; Τὰ δὲ τοιαῦτα ἥττον ψύχε-
ται, ^ω ὥσπερ καὶ θερμαίνεται μᾶλλον· σωστικωτέρα γὰρ τοῦ
θερμοῦ διὰ τὴν πυκνότητα. Ἡ ὅτι λιπαρωτέρα ἢ θάλαττα;²

^π ἀνάσημα C^a. ^π ἢ post ἢ om. X^a. ^ο αἰγέω C^a, Y^a, αἰγιαλῶ Q. K^a, s.
^ρ θαλάσσης Y^a. ^ι οὖν C^a, K^a. ^ι κυαναίαν C^a. ^ς ποτίμου οὐ δ. X^a.
^ι κλᾶται C^a. ^ν ἥττων C^a, Y^a. ^ω ὥστε C^a.

Διὸ ^κκαὶ οὐ σβέννυσι τὴν φλόγα. Ὅμοίως ^γδὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Τὸ δὲ λιπαρώτερον θερμότερον. Ἡ ὅτι γῆς πολὺ ἔχει, ὥστε ξηρότερον; Τὸ δὲ ξηρότερον θερμότερον.

8 Διὰ τί ἡ θάλαττα εὐδιοπτοτέρα τοῦ ποτίμου, παχυτέρα οὖσα; Λεπτότερον γὰρ τὸ πότιμον τοῦ ἀλμυροῦ. Ἡ οὐ τὸ λεπτὸν αἴτιον, ἀλλ' εὐθυκαίαι τῶν πόρων πλείσται καὶ μέγισταί εἰσιν; Τὸ μὲν οὖν πότιμον ^κπυκνὸν διὰ ^αλεπτομέρειάν ἐστι, τὸ δὲ ἀλμυρὸν μεγάλα ἔχει τὰ διάκενα. Ἡ ὅτι καθαρώτερον ἢ θάλαττα; Γῆ μὲν γὰρ οὐκ ἔστιν, ἡ δὲ ἄμμος βαρεῖα οὖσα ὑφίσταται. Τὰ δὲ πότιμα γεώδη. Αὐτὴ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ φερομένη ἀναβολοῦται ταχύ.

9 Διὰ τί ἐν τοῖς βορείοις εὐδιοπτοτέρα ^βἢ θάλαττα ἢ ἐν τοῖς νοτίοις; Ἡ ὅτι ἐν τῇ γαλήνῃ χρῶμα ἔχει ἢ θάλαττα; Λιπαρὸν γὰρ ^γἐνεσθιν ἐν τῷ ἀλμυρῷ χυμῷ. Σημεῖον δὲ ^δἐκκρίνεται γὰρ ἔλαιον ἐν ταῖς ἀλείαις. Εὐδίας οὖν οὕσης καὶ ἀλεινοτέρας τῆς θαλάττης διὰ κουφότητα, ἐπανθεῖ ἄνω ὁ τοιοῦτος χυμός. Τοῖς δὲ βορείοις ἦττον διὰ τὸ ψῦχος. ^δἜστι δὲ τὸ ὕδωρ εὐδιοπτότερον τοῦ ἐλαίου· τὸ γὰρ ἔλαιον χρῶμα ἔχει, τὸ δὲ ὕδωρ ἄχρουν παρεμφαινόμενον σαφεστέραν ποιεῖ τὴν ἔμφασιν.

10 Διὰ τί λουσάμενοι τῇ θαλάττῃ θάττον ξηραίνονται, βαρυτέρα ^εοὕση ^ςτῶν ποτίμων; Ἡ ὅτι παχυτέρα καὶ γεώδης ἢ θάλαττα; Ὀλίγον οὖν ἔχουσα τὸ ὑγρὸν ξηραίνεται θάττον.

11 Διὰ τί τὰ κύματα ἀνεμώδη; Ἡ ὅτι σημεία ἐστὶ πνεύματος ἐσομένον; Ἔστι γὰρ τὸ πνεῦμα σύνωσις ἀέρος. Ἡ διὰ τὸ αἰεὶ προωθεῖσθαι γίνεται; Προωθεί δὲ οὐ συνεχές πῶς τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ ἀρχόμενον. Τὸ μὲν δὴ πρῶτον ὥσπερ προεμαράνθη, ἄλλο δὲ τοῦτο προσέωσε καὶ ἄλλην πυκνότητα ἤγαγεν καὶ ἀπεμαράνθη. Ὡστε δῆλον, ὅταν ἤδη τὸ προω-

^κ καὶ om. Ca. ^γ δὲ om. Ca. Ya. ^κ πυκνὸν om. Ca. ^α λεπτομέρειαν Ca. ^β ἢ om. Ya. ^γ ἐστὶν Ca. ^δ ἔσται Ca. ^ε οὖσα Ca. ^ς τῷ ποτίμῳ Ca. Xa. Ya.

θούμενον παρῇ, ὅτι ἤξει καὶ τὸ κινεῖν· ἀρχόμενον γὰρ τοῦτο ποιεῖ.

Διὰ τί τὸ κῦμα προεκπίπτει τοῦ πνεύματος; Ἡ ὅτι οὐχ ἅμα παύεται τὸ πνεῦμα [τὸ] πνέον καὶ ἡ θάλαττα κυμαίνουσα, ἀλλ' ὕστερον ἢ θάλαττα, ἐνδέχεται τὸ κινήσαν πνεῦμα φθαρῆναι πρὸ τοῦ γενέσθαι αἰσθητόν. Ὡστε οὐ πρότερον τὸ κῦμα πνεύματος, ἀλλὰ τὸ μὲν λανθάνει τὸ δὲ οὐ. Ἡ οὐχὶ τὰ πνεύματα ἅμα πανταχοῦ πνεῖ, ἀλλ' ὅθεν ἢ ἀρχὴ πρότερον; Ἄμα δὲ πνεῖ καὶ τὴν πλησίον θάλατταν κινεῖ, αὕτη δὲ τὴν ἐχομένην καὶ οὕτως ἂν ἐνδέχοιτο πρότερον τὸ κῦμα ἐκπίπτειν. Ὑπὸ γὰρ τῆς θαλάσσης καὶ οὐχ ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἡ κίνησις ἢ θάττων τοῦ αἵρος ἢ τῆς θαλάττης.

Διὰ τί ἐν τῇ θαλάττῃ μᾶλλον νεῖν ἢ δύνανται ἢ ἐν τοῖς ποταμοῖς; Ἡ ὅτι ὁ νέων αἰεὶ ἐπιστηριζόμενος ἐν τῷ ὕδατι νεῖ, ἐν δὲ τῷ σωματωδεστέρῳ μᾶλλον ἀποστηρίξασθαι δύναμεθα, ἢ σωματωδέστερον δὲ ἐστὶ τὸ θαλάττιον ὕδωρ τοῦ ποταμίον· παχύτερον γάρ ἐστι καὶ μᾶλλον ἀντερεῖδειν δυνάμενον.

Διὰ τί ποτε ἐν τῇ θαλάττῃ πλείω χρόνον διατελεῖν δύνανται ἢ ἐν τῷ ποταμῷ; Ἡ διότι τὸ ποτάμιον ὕδωρ λεπτὸν ἐστίν; Μᾶλλον ὅν παρεισδυνόμενον πνίγεται.

Διὰ τί ἡ μὲν θάλαττα κάεται, τὸ δὲ ὕδωρ οὐ; Ἡ κάεται μὲν κακεῖνο, ἡ δὲ θάλαττα ἡττον σβέννυσι τὸ πῦρ διὰ τὸ λιπαρωτέρα εἶναι; Σημεῖον δὲ ὅτι λιπαρωτέρα· ἀπὸ γὰρ τῶν ἀλῶν ἔλαιον ἀφαιρεῖται. Ἡ καὶ ἡττον δύνανται οἱ πόροι ἀρμόττειν τῷ πυρὶ διὰ τὸ παχύτεροι εἶναι, καὶ μᾶλλον γε δῆ, ἅτε καὶ τῶν ἀλῶν ἐνυπαρχόντων; Ὡσπερ οὖν τὸ ξηρὸν τοῦ ὑγροῦ ἡττον σβεστικόν, καὶ τὸ ξηρὸν μᾶλλον κατὰ λόγον καυστικόν ἐστὶ, καὶ ἕτερον ἐτέρου μᾶλλον, τῷ ἐγγυτέρῳ τοῦ θερμοῦ εἶναι, τὸ ξηρότερον δὲ τῇ θαλάττῃ· ἄμφω δὲ ταῦτα μᾶλλον ὑπάρχει.

ε δύναται Χ^a. ἢ σωματωδέστερον μᾶλλον δὲ Χ^a. ἰ οὖν] δὲ Χ^a.
κ παρεισδυνόμενον C^a. ἰ ἄλλων C^a. m δὲ om. C^a. Y^a.

- 16 Διὰ τί ἀπὸ μὲν τῆς θαλάττης οὐκ ἀποπνεῖ ἔωθεν ψυχρόν, ἀπὸ δὲ τῶν ποταμῶν; Ἡ ὅτι ἡ μὲν θάλαττά ἐστιν ^α ἐν ἀναπεπταμένοις τόποις, οἱ δὲ ποταμοὶ ἐν στενοῖς; Ἡ μὲν ^α οὖν ἀπὸ τῆς θαλάττης αὔρα εἰς πολὺν τόπον σκίδναιται, ὥστε εἶναι ἀσθενής, ἡ δὲ ἀπὸ τῶν ποταμῶν ἀθρόως φέρεται καὶ μᾶλλον ἰσχύει, διὸ μᾶλλον εἰκότως φαίνεται ψυχρά. ^β Ἡ οὐ τοῦτό ἐστιν αἷτιον, ἀλλ' οἱ μὲν ποταμοὶ ψυχροὶ εἰσιν, ἡ δὲ θάλαττα οὔτε θερμὴ οὔτε ψυχρά; Γίνεται δὲ ἡ αὔρα καὶ ἡ ἀναπνοὴ θερμαινομένων ^γ ἢ ψυχομένων τῶν ὑγρῶν ὁπότερον γὰρ αὖν τούτων πάσχη, ἐξαερούται, ἐξαερουμένου δὲ τοῦ ὕδατος ὁ ἀήρ ὁ γινόμενος φέρεται, ὃ ἐστὶν αὔρα.
- 3 Τὸ μὲν οὖν ἀπὸ τῶν ψυχρῶν ^δ ψυχρόν εἰκότως ἀποπνεῖ, τὸ δὲ ἀπὸ τῶν σφόδρα θερμῶν ἀποπνεόν ψύχεται καὶ γίνεται ψυχρόν. Τοὺς μὲν οὖν ποταμοὺς ^ε ψυχροὺς ἅπαντας ^ς εὐροὶ τις αὖν, ἡ δὲ θάλαττα οὔτε ψυχρὰ οὔτε θερμὴ σφόδρα ἐστίν. Οὔτε οὖν τὸ ἀποπνεόν ψυχρόν ἀπ' αὐτῆς ἐστί, διὰ τὸ μὴ ψυχρὰν εἶναι, οὔτε ψύχεται ταχύ, διὰ τὸ μὴ θερμὴν εἶναι σφόδρα.
- 17 Διὰ τί ἐν τοῖς μείζουσι πελάγεσι ^ζ βραδύτερον καθίσταται κύματα ἢ ἐν τοῖς βραχέσιν; Ἡ ὅτι ἐκ τῆς πολλῆς κινήσεως βραδύτερον καθίσταται πᾶν ἢ ἐκ τῆς ὀλίγης; Ἐν δὲ τοῖς μεγάλοις πελάγεσι πλείων ἡ ἄμπωτις γίνεται ἢ ἐν τοῖς βραχέσιν. Οὐθὲν οὖν ἄλογον τὸ ^η πλεῖον βραδύτερον καθίστασθαι.
- 18 Διὰ τί τὸ ἀλμυρὸν ὕδωρ ψυχρὸν μὲν οὐ πότιμον, θερμαινόμενον δὲ μᾶλλον γίνεται πότιμον, καὶ θερμὸν δὲ ὄν καὶ ἀποψυχόμενον; Ἡ διότι εἰς τὸ ἐναντίον ^θ ἀπὸ τοῦ ἐναντίου πέφυκε μεταβάλλειν; Ἔστι δὲ τὸ πότιμον τῷ ἀλμυρῷ ἀντικείμενον καὶ θερμαινομένου μὲν ἀφέψεται τὸ ἀλμυρὸν, ψυχομένου δὲ ^ι ὑφίσταται.

^α ἐν post ἐστιν et mox οὖν om. Ca.   ^ο οὐ om. idem.   ^γ ἢ ψυχομένων om. Xa.   ^δ ψυχρόν om. Ca. Xa. Ya.   ^ε ἅπαντας ψυχροὺς Xa.   ^ς εὐροὶ om. Ca.   ^ζ βραδύτερα Xa.   ^η πλεῖον om. Ca. Xa. Ya.   ^θ ὑπὸ Ca. Xa. Ya.   ^ι ἐφίσταται Ca.

Διὰ τί τὰ πρὸς τῇ θαλάττῃ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὕδατα γλυ- 19
κέα [ὑδατα] ἀλλ' οὐχ ἀλμυρά; Ἡ διὰ τὸ ποτιμώτερον διη-
θούμενα γίνεσθαι; Διηθείται δὲ τὸ ἐγγύτερον τῆς θαλάττης
μᾶλλον.

Διὰ τί τὸ ἀλμυρὸν ὕδωρ οὐκ ἀπόρρυτόν ἐστιν; Ἡ διότι 20
τὸ μὲν βαρὺ στάσιμον, τὸ δὲ ἀλμυρὸν βαρὺ; Διὸ καὶ τὰ
θερμὰ μόνα τῶν ἀλμυρῶν ὑδάτων ἀπόρρυτά ἐστιν. Ἐχει
γὰρ κουφότητα ἐν αὐτοῖς, ἢ κρατεῖ τῆς κατὰ τὴν ἀλμυρίδα
βαρύτητος· τὸ γὰρ θερμὸν κουφότερόν ἐστιν. Ἐτι τὰ μὲν 2
ἀπόρρυτα διηθείται διὰ τῆς γῆς· ἡθουμένων δὲ αἰεὶ μάλι-
στα ὑφίσταται τὸ παχύτατον καὶ βαρύτατον, ἐκκρίνεται δὲ
τὸ κούφον καὶ καθαρὸν· ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἀλμυρὸν βαρὺ, τὸ
δὲ γλυκὺ κούφον. Διόπερ ἐστὶ γλυκέα τὰ ἀπόρρυτα. Τὸ
δ' αὐτὸ αἰτιὸν ἐστὶ καὶ διὰ τί τὸ ἀλμυρὸν ὕδωρ κινούμενον
καὶ μεταβάλλον γλυκύτερον γίνεται· κουφότερον γὰρ καὶ
ἀσθενέστερον διὰ τὴν κίνησιν γίνεται.

Διὰ τί ἐν τῇ Λιβύῃ ἐὰν ὀρύξῃ τις παρὰ τὴν θάλατταν, 21
τὸ πρῶτον πότιμον, εἴθ' ἀλμυρὸν γίνεται ταχύ, ἐν δὲ τοῖς
ἄλλοις τόποις ἦττον ποιεῖ τοῦτο; Πότερον ὅτι τὸ μὲν
πρῶτον τὸ ὑπάρχον ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ καὶ τὸ πεπεμμένον
ὑπὸ τῆς γῆς ἐστίν, ὅταν δὲ χρονισθῇ, ἡ θάλαττα προσδιη-
θουμένη διὰ τὸ ἑπρόσφατον εἶναι ποιεῖ ἀλμυρώτερον. Ἐν δὲ
τοῖς ἄλλοις ἢ οὐκ ἔχει ἢ πολὺ ὕδωρ διὰ τὸ μὴ ξηραίνεσθαι
τὸν τόπον.

Διὰ τί τοὺς ἄλλας θάπτον τήκει τὸ ἀλμυρὸν ὕδωρ ἢ τὸ 22
πότιμον; Ἡ διότι τὸ μὲν τήκεσθαι ἐστὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ
θερμοῦ εἰσιόντος διαιρεῖσθαι, ὥστε ὑγρὸν εἶναι; Οὐ τήκει δὲ
ἢ τὰ ὅλως μὴ δυνάμενα εἰσιέναι, ἢ τὰ οὕτως ὥστε μὴ θιγγά-
ναι. Μόλις δὲ τήκει τὰ ῥαδίως διεξιόντα· τὰ δ' ἐπιόντα
βιαζόμενα, ταῦτα ^dτάχιστα διαιρεῖ. Οὐκ εἰσέρχεται δὲ τὰ 2
λίαν μεγαλομερῇ· ὑπερέχει γὰρ τῶν πόρων. Τὰ δὲ μικρο-
μερέστερα διέρχεται οὐ ψαυόμενα. Ἐστὶ δὲ τὸ μὲν πότι-

Υ τί δὲ τὸ Χ^a.   z ἢ Χ^a.   a διηθουμένων Χ^a.   b πρόσφατον C^a.
c ὑγροῦ ἢ θερμοῦ C^a. Υ^a.   d τάχιστα δὲ διαιρεῖ C^a.

μον λεπτόν, τὸ δὲ ἀλμυρὸν παχύτερον. Ὡστε τὸ μὲν ῥα-
δίως διὰ ^e τὴν λεπτότητα διαδύνον μόλις τήκει, τὸ δὲ εἰσέρ-
χεται μὲν ἦττον ^f δὲ διὰ τὸ μεγαλομερέστερον εἶναι διαιρεῖ,
καὶ βιάζεται θάττον.

- 23 Διὰ τί τὸ ὕδωρ ἦττον φαίνεται λευκόν, εἰ κινῆται, οἶον
καὶ ἡ φρίκη; Διὸ καὶ Ὁμηρος ἀρχομένου φησὶ τοῦ πνεύ-
ματος

ε μελάνει δέ τε πότος ὑπ' αὐτοῦ.

Ἡ διὰ δύο αἰτίας, ἐγγύθεν μὲν τῆς ὄψεως οὕσης, διὰ τὸ
διεῖναι τὴν ὄψιν μᾶλλον ἡρεμοῦντος, κινουμένου δὲ ^h μὴ εὐθυ-
2 πορεῖν· τὸ δὲ διαφανὲς λευκὸν φαίνεται. Δι' οὗ γὰρ μὴ
διέρχεται ἡ ὄψις, μέλαν φησὶν εἶναι. Διὸ καὶ ὁ ἀῆρ πόρ-
ρωθεν μέλας φαίνεται, ὁ δὲ ἐγγὺς λευκός, καὶ θαλάττης τὸ
μὲν ἐγγὺς λευκόν, τὸ δὲ πόρρωθεν κυανοῦν καὶ μέλαν. Πόρ-
ρωθεν δέ, κινουμένης πῶς τῆς ὄψεως, καὶ ⁱ τῷ διανακλᾶσθαι
ἀθρόον τὴν ὄψιν, εἰ κινῆται πρὸς τὸ φῶς, κινουμένου δὲ μὴ
δύνασθαι.

- 24 Διὰ τί ἐν τοῖς βαθέσι πελάγεσι τὸ κύμα οὐκ ἐπιγελᾷ,
ἀλλ' ἐν τοῖς μικροῖς; Πότερον ὅτι τὸ μικρὸν φερόμενον
ὕδωρ διαιρεῖται ὑπὸ τοῦ αἵρος μᾶλλον ἢ τὸ πολὺ; Διὸ
θραύεται πατάξαν μᾶλλον. Ἐν μὲν οὖν τῷ βαθεὶ πολὺ τὸ
κινούμενον, ἐν δὲ τῷ βραχεὶ ὀλίγον.

- 25 Διὰ τί οἱ ^k πρὸς νότον τόποι ἀλυκώτερα τὰ ὕδατα ἔχου-
σιν; Ἡ διὰ τὸ τὴν θάλατταν ὑπὸ νότου ὠθεῖσθαι ὑπὸ τὴν
γῆν κεράννυνται;

- 26 Διὰ τί τῶν ὑδάτων τὸ ἀλμυρὸν ἐπὶ τῷ γλυκεῖ οἶνφ ^l μᾶλ-
λον ^m ἐπιπολάζει ἢ ἐπὶ τῷ αὐστηρῷ; Πότερον ὅτι μᾶλλον
ἔχει γῆν ὁ γλυκὺς, ὥσπερ ἡ ἀσταφίς; Ἡ ὅτι βαρύτερος καὶ
γλισχρότερος ὁ γλυκὺς, ὥσθ' ἦττον μίγνυνται, ⁿ μὴ ^o μιγνύ-
μενος δὲ ἐφίσταται.

^e τὴν om. Ca. Ya. ^f δὲ καὶ διὰ Xa. ^g μελαίνει Ca. Xa. Ya. ^h μὴ]
διὰ τὸ μὴ Ca. ⁱ τὸ Ca. Ya. ^k πρὸς τὸν νότον Ca. ^l μᾶλλον om.
Ca. Ya. ^m ἐπιπλάται Ca. Xa. Ya. ⁿ μὴ om. Ca. ^o μιγνύμενον
Xa. Ya.

Διὰ τί ὅλως ἐφίσταται γεῶδες ὄν; Ἡ γὰρ οἰκεία φορὰ 27
 κάτω. Πότερον ῥ' ὅτι μᾶλλον ἔχει γῆν ὁ γλυκὺς; Ἡ διὰ
 τὴν θερμότητα, καθάπερ οἱ ἄλλες; Ὅμοιον γὰρ ἐξανθήματι.
 Ἡ δὲ ἄλλην αἰτίαν; ῥ' Εἰ γὰρ οὐ διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῷ
 γλυκεῖ μᾶλλον, οὐκ ἄλογον· θερμότητος γάρ.

Διὰ τί τὰ κύματα πρότερον φοιτᾷ ἐνίοτε τῶν ἀνέμων; 28
 Ἡ διότι καὶ τελευτᾷ ὕστερον; Τὸ γὰρ πρῶτον πνεῦμα
 ὥσανεῖ προδιαλύεται τοῦ ὠσθέντος κύματος· ἀφικνεῖται δὲ
 οὐκ αὐτὸ τὸ πρῶτον ὠσθέν, ἀλλ' αἰεὶ ἡ ὥσις γίνεται τοῦ
 ἐχομένου.

Διὰ τί αἱ κυματωδέστεραι ῥ' γαῖ στερραὶ γίνονται πολ- 29
 λάκις οὕτω σφόδρα ὥσπερ ἡδαφισμέναι; Καὶ ἡ μὲν κυμα-
 τώδης γῆ ῥ' στερρά, ἡ δὲ ἄποθεν χαῦνος. Ἡ διότι ἡ μικρὰ
 ἄμμος οὐ ῥ' πόρρωθεν ἐκβάλλεται ὑπὸ τοῦ κύματος, ἀλλὰ ἡ
 μεῖζων μᾶλλον; Ὡσπερ καὶ τῇ χειρὶ βάλλειν πόρρω οὐ τὸ
 ἐλάχιστον μάλιστα δυνατόν. Ἐπειτα πολλῶν κυκωμένων
 τὰ ἐλάχιστα ἐμπίπτοντα πυκνοί. Ἡ δὲ τοῦ κύματος ῥ' λω- 3
 φῶντος κίνησις ἐδαφίζει, κινεῖ δὲ οὐκέτι. Διὰ μὲν οὖν τὸ
 τὰ ῥ' μικρότατα μὴ πόρρω δύνασθαι πηδᾶν, ἐκ μικρῶν σφό-
 δρα συντέθειται· διὰ δὲ τὸ πολλάκις κινεῖσθαι συνεχῆς γίνε-
 ται πιπτούσης ἄμμου, ἕως ἂν συναρμόσῃ· διὰ δὲ τὸ κύμα τὸ
 τελευταῖον ἐδαφίζεται, καὶ τὸ ἡρέμα ὑγρὸν συγκολλᾷ. Ἡ
 δὲ πόρρω ξηρά τε οὕσα δίσταται, καὶ ἐκ μεζόνων ἐστὶ λιθι-
 δίων καὶ ῥ' ἀνεδάφιστος.

Διὰ τί τῆς θαλάσσης τὰ ἄνω τῶν ἐν τῷ βάθει ἀλμυρώ- 30
 τερα καὶ θερμότερα; Ὅμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς φρέασι τοῖς
 ποτίμοις τὸ ἐπιπολῆς ἀλμυρώτερον τοῦ εἰς βάθος· καίτοι
 ἔδει ῥ' τὸ κατωτέρω ῥ' βαρύτερον γὰρ τὸ ἀλμυρόν. Ἡ διότι 3
 ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀῆρ ἀνάγει αἰεὶ τὸ ἐλαφρότατον ἀπὸ τῶν
 ὑγρῶν; Τὸ δὲ ποτιμώτερον αἰεὶ κουφότερον, μᾶλλον δὲ ἀπά-

ῥ' ὅτι—ἡ om. C^a.Y^a. ῥ' ἡ C^a.X^a.Y^a. ῥ' γαῖαι C^a. ῥ' στερεά, ἡ δὲ
 ἄποθεν Y^a. ῥ' πόρρω C^a. ῥ' λοφῶντος X^a. ῥ' τὰ μακρότατα μὴ X^a,
 μὴ τὰ μακρότατα Y^a, μὴ τὰ μικρότατα C^a. ῥ' ἀνεφίδατος C^a. ῥ' τῷ κ.
 X^a.Y^a. ῥ' βαθύτερον codices.

γαι ἀπὸ τῶν ^aἐγγυτέρω τόπων. Ὡστε καὶ τῆς θαλάττης ἀπὸ τῶν ἐπιπολλῆς καὶ τῶν ποτίμων ἀνάγκη τὸ λειπόμενον ἀλμυρώτερον εἶναι, ἀφ' ὧν ἀνήκται, ἢ ἀφ' ὧν μηθὲν ἢ ἔλαττον ³τὸ γλυκύ. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ^bθερμότερα τὰ ἄνω· τὸ γὰρ ἀλμυρὸν θερμότερον τοῦ ποτίμου. Διὸ καὶ φασί τινες τῶν ἡρακλειτιζόντων ἐκ μὲν τοῦ ποτίμου ξηραينوμένου καὶ πηγνυμένου λίθους ^cγίνεσθαι καὶ γῆν, ἐκ δὲ τῆς θαλάττης τὸν ἥλιον ἀναθυμιάσθαι.

31 Διὰ τί τῆς θαλάττης τὰ πρὸς τῇ γῇ γλυκύτερά ἐστιν; Ἡ διότι ἐν τῇ κινήσει μᾶλλον ἐστιν; Κινούμενον δὲ τὸ ἀλμυρὸν γλυκύτερον γίνεται. Ἡ ὅτι καὶ ἐν τῷ βάθει ἀλμυρώτερόν ἐστι τὸ ὕδωρ, τὰ δὲ πρὸς τῇ γῇ ἥττον ἐστὶ βαθέα. Διὸ καὶ τὰ γχιβαθῇ ἀλμυρά ἐστὶ καὶ οὐχ ὁμοίως ^dγλυκέα. Τοῦτου δ' αἴτιον ὅτι βαρὺ ὢν τὸ ἀλμυρὸν φέρεται μᾶλλον εἰς βάθος.

32 Διὰ τί ἡ θάλαττα ^eμόνον τῶν ὑδάτων κάεται, τὰ δὲ πότιμα καὶ ποτάμια οὐ; Πότερον ὅτι γῆν πολλὴν ἔχει; Δηλοῦσι ^fδὲ οἱ ἄλλες. Ἡ διότι λιπαρά; Δηλοῖ δὲ ^gτὸ ἐν τοῖς ^hἁλασιν ⁱὑφιστάμενον ἔλαιον.

33 Διὰ τί ἐν ταῖς λίμναις ἄμμος οὐ γίνεται ἢ ἥττον ἢ ἐν τῇ θαλάττῃ καὶ τοῖς ποταμοῖς; Ἡ ὅτι ἐν τῇ θαλάττῃ πέτραι γίνονται, καὶ ἡ γῇ ἐκκέκωνται μάλιστα; Ἡ δὲ ἄμμος ἐστὶ ²πέτρα ἐψηγμένη εἰς μικρὰ καὶ ἐλάχιστα μόρια. Ψήχεται δὲ διὰ τὴν πληγὴν τῶν κυμάτων. Ἐν δὲ ταῖς λίμναις ^kοὐ γίνονται ὁμοίως πέτραι καθαραί, οὐδὲ θραύονται ὁμοίως διὰ τὸ μὴ γίνεσθαι κύματα ὁμοίως. Ἐν δὲ τοῖς ποταμοῖς μᾶλλον, ὅτι τὴν μὲν γῆν καταφέρουσι, τὰς δὲ πέτρας τῇ πληγῇ θραύουσιν.

34 Διὰ τί, ὅταν ἡ λίμνη ἢ κοπάσῃ ἢ ξηρὰ γένηται, ¹ἀποκάεται ὁ σίτος ἐν τῷ πεδίῳ μᾶλλον; Πότερον ὅτι τὸ ὑγρὸν

^a ἐγγυτέρω codices.

^b θερμότερα ἄνω X^a.

^c γενέσθαι C^a.Y^a.

^d γλυκεία C^a.Y^a.

^e μόνη C^a.X^a.

^f δὲ καὶ οἱ C^a.

^g τὸ om. X^a.

^h ἁλεσιν C^a.Y^a.

ⁱ ἐφιστάμενον Y^a.

^k οὐ] οὐδὲ C^a.X^a.Y^a.

¹ ἀποκάεται C^a, qui ita solet.

τὸ ἐν τῇ λίμνῃ ἀπατμίζον ¹τῇ ἀτμίδι θερμαίνει τὸν ἀέρα, ὥστε ἐλάττους καὶ ἀσθενεστέρους ^mποιεῖ τοὺς πάγους ἢ ἐν τοῖς κοίλοις καὶ προσελώδεσι τόποις; Ἡ ἐκ τῆς γῆς, ὥσπερ λέγεται, τὰ ψύχῃ ἄρχεται καὶ λανθάνει εἰσδύμενα; Ξηρᾶς οὖν οὐσης τῆς λίμνης, διὰ πλείονος τόπου ἢ ψυχρότης ²πλείων προσπίπτουσα πηγνυσι καὶ ⁿἀποκαίει μᾶλλον. Ἐν δὲ ταῖς τοιαύταις χώραις τὰ ψύχῃ κάτωθεν γίνεται, ὥσπερ καὶ δοκεῖ. Καίτοι ἡ γῆ θερμὴ τοῦ χειμῶνος· ἀλλὰ διὰ τὸ ἔφυγρον εἶναι κατέψυκται τὸ ἐπιπολῆς θερμὸν τὸ ἐν τῇ γῇ. Τὸ γὰρ ὑγρὸν ^oοὔτε οὕτω πόρρω ἐστὶν ὥστε μὴ ψύχεσθαι, ³διὰ τὴν ἐνούσαν θερμότητα ἐν τοῖς ὑγροῖς, οὔτε οὕτως ὀλίγον ὥστε μὴθὲν ἰσχύειν, διὰ τὸ ^pδιάβροχον εἶναι τὴν γῆν. Οἶον οὖν διὰ τὴν ψύξιν αὐτοῦ συμβαίνει ἐπὶ κρυστάλλου περιπατεῖν καὶ οἰκεῖν.

Διὰ τί ἡ θάλαττα ἀλμυρὰ καὶ ^qπικρά ἐστίν; Ἡ ὅτι ἐν ³⁵τῇ θαλάττῃ πλείους εἰσὶν ^rοἱ χυμοί; Καὶ γὰρ τὸ ἀλμυρὸν καὶ τὸ πικρὸν ἅμα ^sφαίνεται.

Διὰ τί τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ ὄστρακα καὶ λίθοι στρογγύλα ³⁶γίνονται; Ἡ ὅτι ὁμοίως περιθραυόμενα τὰ ἔσχατα εἰς τὸ στρογγύλον σχῆμα ἔρχεται; Τούτου γὰρ τὸ ἔσχατον ὁμοιον, ἢ δὲ θάλαττα πάντῃ κινουσα ὁμοίως περιθραύει.

Διὰ τί ἐνιαχοῦ, ἐάν τις ὀρύξῃ ^vπαρὰ τὴν θάλατταν, τὸ ³⁷μὲν πρῶτον πότιμόν ἐστιν ὕδωρ, εἴθ' ἀλμυρὸν γίνεται; Ἡ ὅτι αὐτῆς ἐστὶ τῆς θαλάττης τῆς διηθούσης ὑπὸ τὴν γῆν τὸ ὕδωρ; Εἰκότως οὖν τὸ πρῶτόν ἐστι γλυκὺ· ἐλαφρότερον γάρ ἐστι τὸ γλυκὺ τοῦ ^wἀλμυροῦ, καὶ ἡ θάλαττα ἔχει τι τοῦ γλυκέος, ὃ μὴθὲν τῇ γῇ μᾶλλον ἐπιπολάζει. Τὸ δὲ ²ἀλμυρὸν διὰ τὸ βάρος καὶ διὰ τὸ τμητικὸν εἶναι κάτω φέρεται. Εἴτε οὖν οὕτως εἴτε κατὰ τὰς φλέβας ἐκ τῆς ἡπείρου ῥεῖ ἐπὶ τὴν θάλατταν τὸ γλυκὺ ὕδωρ, εἰκότως ἂν ἐπιπολῆς

¹ τῇ ἀτμίδι] τῷ ἀτμίδι C^a. ^m τοὺς πάγους ποιεῖ X^a. ⁿ ἀποκαίει C^a, qui ita solet. ^o οὐδὲ codices. ^p ἄβροχον C^a.X^a. ^q ὑγρά C^a. ^r οἱ ὁμ. C^a.Y^a. ^s φαίνονται Y^a. ^t γίνονται X^a. ^v περὶ C^a.X^a. ^w ἀλυκοῦ C^a.Y^a. ^x ἀλυκὸν C^a.Y^a.

- 3 εἴη τῆς θαλάττης, ἣ μίγνυται αὐτῇ. Ἐνοιχθέντων Ἰδὲ τῶν πόρων, ὕστερον ^zδιὰ πλῆθος τὸ ^aάλυκὸν κρατοῦν ^bτοιούτο ^cπάν ποιεῖ. Συμβαίνει γὰρ πεφραγμένων τῶν ^dἄνω πόρων ἄλλην ὁδὸν ζητεῖν τὸ ἐπιρρέον· ἀνοιχθέντων δὲ ἐνταῦθα πάν φέρεται, καθάπερ ἐπὶ τῶν τοῦ σώματος φλεβῶν.
- 38 Διὰ τί ἡ θάλαττα οὐσα βαρυτέρα τοῦ ποτίμου ὕδατος μᾶλλον ^eἐστὶν εὐδίοπτος; Πότερον ὅτι λιπαρωτέρα; Τὸ δὲ ἔλαιον ^fἐπιχυθὲν ποιεῖ μᾶλλον εὐδίοπτον. Ἐχουσα δὲ ἐν αὐτῇ λίπος εἰκότως μᾶλλον εὐδίοπτός ἐστιν. Ἡ οὐχ ἅπαν τὸ ἐλαφρότερον καὶ εὐδιοπτότερον; Αὐτὸ γὰρ τὸ ^zἔλαιον ἐλαφρότερον τοῦ ὕδατος, εὐδιοπτότερον δὲ οὐ. Ἡ οὐκ εὐδιοπτότερόν ἐστιν, ἀλλὰ φαίνεται; Τὸ γὰρ πότιμον ὕδωρ ἀπὸ τῆς ^gγῆς ἢ ἀπὸ ρευμάτων ἐστίν, ἡ δὲ πηγὴ συναφίησι μετὰ τοῦ ὕδατος καὶ γῆν, ὥστε τῷ μὴ καθαρὰ εἶναι τὰ ρεύματα συγκατάγει τὴν γῆν καὶ ^hἰλύν. Αὕτη οὖν ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἥττον εἶναι εὐδίοπτον.
- 39 Διὰ τί οἱ νέοντες ἐν τῇ θαλάττῃ ⁱλαπαροὶ γίνονται; ^kΕἰ γὰρ ὅτι πονοῦσι, καὶ οἱ ^lτροχιζόμενοι ἰσχυρὸν πονοῦσι πόνον καὶ οὐ λαπάττονται. Ἡ ὅτι οὐ πᾶς πόνος ποιεῖ λάπαξιν, ἀλλ' ὁ μὴ ποιῶν σύντηξιν; Ἡ δὲ ἐν τῇ θαλάττῃ διατριβὴ καὶ ὅλως δοκεῖ βρωτικωτέρους ποιεῖν καὶ ⁱλαπαροῦς· θερμὴ τε γάρ ἐστι καὶ ξηρὰ ἢ ἀπ' αὐτῆς ἀτμίς.
- 40 Διὰ τί Πᾶσα λίμνη πότιμος οὐσα πλύνει καὶ ρύπτει τὰ ἱμάτια; Πλύνει μὲν γὰρ τὸ γλυκύ, ρύπτει δὲ τὸ πικρόν, ἅμα δὲ οὐχ οἶόν τε ἔχειν ταῦτα. Ἡ οὐ τῷ πικρὸν εἶναι οὐθὲν ρύπτει, ἀλλ' ἡ γλισχρότης ρυπτικόν; Διὸ καὶ τὰ ^zἀκροκώλια καὶ ὅσα μυζώδη τοιαῦτα. Ὡστε καὶ τῶν πικρῶν ὅσα τούτου μετέχει. Ἐν δὲ τῇ λίμνῃ ταύτῃ συμβέβηκε τοῦτο, ὥστε τῆς νιτρώδους δυνάμεως τὸ μὲν πικρὸν ἐκκεκαῦ-

γ δὲ] οὖν X^a. z διὰ τὸ πλ. X^a. a ἄλυκον C^a. b τοῦτο X^a. Y^a.
c πάν om. C^a. d πόρων ἄνω X^a. e εὐδίοπτός ἐστιν C^a. f ἐπιχυθὲν
C^a. g γῆς] γάρ X^a. h ἰλύν C^a. i λαπαροὶ et μοx λαπαρούς C^a. X^a. Y^a.
k εἰ] οἱ X^a. l τροχαζόμενοι X^a.

σθαι, ἐμμένειν δὲ τὸ λιπαρὸν καὶ γλίσχρον. Τούτῳ μὲν οὖν ῥύπτει, πλύνει δὲ τῷ ποτίμῳ αὐτῆς.

Διὰ τί τὸ γαληνίζον τῆς θαλάττης λευκὸν ^μ φαίνεται, τὸ 4I δὲ ^ν κατάφορον μέλαν; Ἡ ὅτι τὸ ἥττον ὁρώμενον μελάντερον μᾶλλον φαίνεται; Ἡττον δὲ φαίνεται τὸ κινούμενον τοῦ ἡρεμοῦντος. Ἡ ^ο διότι τὸ μὲν διαφαινόμενον λευκόν, τὸ δὲ μὴ διαφαινόμενον μέλαν; Ἡττον δὲ διαφαίνεται τὸ κινούμενον.

ΚΔ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΤΑ ΘΕΡΜΑ ΥΔΑΤΑ.

Διὰ τί τὸ θερμὸν ὕδωρ, εἰς ἐπικεχρισμένοι ὡσιν ἐλαίῳ, ἥττον θερμὸν ἐστὶ καταχεόμενον, τοῦ ἐλαίου θερμοῦ ὄντος; Ἡ διὰ τὸ λεαίνειν ὀλισθαίνει καὶ ἥττον ἐνδύνει;

Διὰ τί τὰ ὕδατα ἐν τοῖς φρέασι μετὰ μεσημβρίαν γίνεται 2 τοῦ θέρους θερμά; Ἡ διότι τηλικαῦτα ἤδη κεκράτηκε τὸ θερμὸν τὸν αέρα; Πρὸ μεσημβρίας δὲ τὸ θερμὸν λύνει ^ρ τὸ ψυχρὸν καὶ παύει· οὐχ ἅμα δὲ πέπνυται καὶ κρατεῖ, ἀλλ' ὅταν ἐπιχρονίση.

Διὰ τί τὸ ὕδωρ θερμότερον ἐνίοτε τῆς ^ι φλογὸς γινόμενον 3 οὐ κατακάει ^τ τὰ ξύλα, ἢ δὲ φλόξ κατακάει; Ἡ ὅτι ἡ μὲν φλόξ λεπτομερές, καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς πνεῦμα, τὸ δὲ ὕδωρ μεγαλομερές, ὥστε οὐκ εἰσδύεται; Ἡ δὲ φλόξ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀνθράκων διὰ λεπτότητα εἰσιὼν διαλύει.

Διὰ τί τὸ μὲν ὕδωρ τὸ ζέον οὐ τήκει, ἢ δὲ κοιλία τήκει; 4 Πότερον ὅτι τὸ μὲν θερμὸν τὸ ἐν τῇ κοιλίᾳ εἰσέρχεται διὰ λεπτότητα, τὸ δὲ ὕδωρ οὐκ εἰσέρχεται διὰ παχύτητα; Ἡ διότι καὶ τὰ ἄλλα κωλύει τήκεσθαι τὸ ὑγρὸν; Οὐθὲν γὰρ ἐν ὑγρῷ τήκεται. Ἐν δὲ τῇ κοιλίᾳ τὸ ὑγρὸν εἰς τὴν κύστιν ὑπονοστοῦν οὕτω λύνει.

Διὰ τί τῶν ἀγγείων ὁ πυθμὴν ^ς οὐ καίει ἐνόντος τοῦ ὕδατος 5 καὶ ζέοντος, ἀλλὰ καὶ φέρουσι τοῦ πυθμένου ἐχόμενοι, ἐξαιρεθέντος δὲ καίει; Ἡ ὅτι σβέννυται τὸ ἐγγινόμενον θερμὸν

^μ γίνεται C^a. ^ν κατάφορον X^a.Y^a, καταφερόμενον C^a. ^ο ὅτι C^a.
^ρ τε X^a.Y^a. ^ι φλεβὸς X^a. ^τ τὰ] μᾶλλον τὰ X^a. ^ς οὐκ αἰεῖ C^a.

ἐν τῷ πυθμένι ὑπὸ τοῦ ὕδατος; Διὸ ^εκαὶ οὐ τήκεται τὰ τηκτά, ἂν μὴ ψόφος ἐμπέσῃ.

- 6 Διὰ τί οὐχ ^νὑπερζεῖ τοῦ χειμῶνος ὁμοίως καὶ τοῦ θέρους τὸ ὕδωρ, οὐ μόνον ὁμοίως θερμαινόμενον, ἀλλὰ ^ωκαὶ μᾶλλον καὶ ὁμοίως θερμὸν ὄν, καὶ ἔτι μᾶλλον; ^ηἩ διότι ^ξἡ ὑπερ-
²ζεσίς ἐστιν ἡ ὕψιστος τῶν πομφολύγων; Τὸ μὲν οὖν ὕδωρ αὐτὸ θερμαίνεται τότε οὐθὲν ἥττον ἢ τοῦ ψύχους, αἱ δὲ πομφόλυγες αἵρεσθαι οὐ δύναται ὁμοίως διὰ ^ζτὸ τὸν περιέχοντα αέρα εἶναι ψυχρόν, ^αἀλλ' ἐλάττους τε ^ετὰ μεγέθη αἴρονται ὑπὸ τοῦ ψύχους θλιβόμεναι, καὶ διακόπτοντος τοῦ αέρος ταχὺ διαπίπτουσιν. Ὡστε ^δἐλάττους τε τῷ ὄγκῳ καὶ τῷ πλήθει γίνονται τοῦ χειμῶνος, τοῦ ^εδὲ θέρους τὸναντίον. Ἡ δὲ ὑπερζέσις γίνεται διὰ τὸ πλήθος καὶ τὸ μέγεθος τοῦ ἀφροῦ.

- 7 Διὰ τί τὸ μὲν θερμὸν ὕδωρ ῥυτιδοῖ, τὸ δὲ πῦρ θερμὸν ὄν οὐ; ^ηἩ ὅτι τὸ μὲν πῦρ ποιεῖ πνεῦμα, ὥστε ὄγκοι; Περιτείνεται γὰρ τὸ δέρμα. ^ηἩ δὲ κάμψις ῥυτίς ἐστιν.

- 8 Διὰ τί τῶν ἀγγείων οἱ πυθμένες θερμαινόμενοι τοῦ ὕδατος, ὥς ἂν ἢ ψυχρόν τὸ ὕδωρ, θερμότεροί εἰσιν; ^ηἩ διότι ψυχροῦ μὲν ἔτι ὄντος τοῦ ὕδατος ἐγκατακλείεται τὸ θερμὸν καὶ ἀντιπεριίσταται εἰσω, κωλυόμενον ἐξιέναι, ὅταν δὲ διαθερμανθῇ τὸ ἐνὸν ὕδωρ, οὐκέτι ἀποστέγαντος ἀλλὰ ^εδιαπνέοντος καὶ ἐλάττονος γινομένου τοῦ πυρὸς ψυχρότερος γίνεται ὁ πυθμὴν, ^εὁμοίως ὥσπερ καὶ τὰ βαλανεῖα· καὶ γὰρ ταῦτα τοῦ χειμῶνος θερμότερα ^ηἢ τοῦ θέρους διὰ τὸ ἐγκατακλείεσθαι τὸ θερμὸν ἐν τῷ χειμῶνι μᾶλλον ἢ ἐν τῷ θέρει ὑπὸ τοῦ περιέχοντος αέρος ὄντος ψυχροῦ.

- 9 Διὰ τί τὸ μὲν ὕδωρ ζέον οὐκ ^ιἐκπαφλάζει, τὸ δὲ ἔτνος καὶ ἡ φακὴ; Καίτοι κουφότερον τὸ ὕδωρ τούτων, τὰ δὲ κούφα ῥᾶον ῥίψαι πόρρω. Ποιεῖ δὲ καὶ τὸ ἀργύριον ταυτό, καὶ

^ε καὶ om. C^a. ^ν ὑπερζῆ X^a. ^ω καὶ om. C^a. ^ξ ἡ om. C^a. ^υ ἀνατολή X^a. ^ζ τὸ om. C^a. ^α ἀλλ' ἀλλὰ καὶ X^a, ἀλλὰ καὶ τὸ *margo* X^a. ^β ἐλάττους τε] ἐλαττοῦσθαι C^a. X^a. Y^a. ^ε τῷ μεγέθει X^a. ^δ ἐλαττοῦσθαι τῷ C^a. Y^a. ^ε δὲ om. C^a. Y^a. ^ε διαπνέοντος X^a. ^ε ὁμοίως om. C^a. ^η ἢ ἐκ τοῦ X^a. ^ι ἐκπαφλάζει C^a.

τοῦτο καθαίρομενον διὸ οἱ ἐν τῇ ἀργυροκοπίῃ ^κ καλλύνον-
 τες κερδαίνουσιν· τὸ γὰρ διαρριπτούμενον ¹ συγκαλλύνοντες
 λαμβάνουσι τὰ λείψανα. Ἡ διότι ποιεῖ μὲν τὸν ἐκπαφλα-
 σμὸν τὸ θερμὸν ἐξατμίζον καὶ βιαζόμενον τὰ ἀντικρούοντα
 τῇ κατὰ φύσιν αὐτοῦ φορᾷ; Τὸ μὲν οὖν ὕδωρ διὰ κουφό-
 τητα καὶ λεπτότητα οὐκ ἀποβιάζεται, ὥστε οὐκ ἀθροίζεται
 πολὺ θερμόν, ἀλλὰ πρὶν ἀλισθῆναι φθάνει διακόψαν τὸ αἰ-
 προσελθόν. Τὰ δὲ ἔχοντα ἐν αὐτοῖς σῶμα, οἷον τὰ ροφή-
 ματα ἢ ὁ ἄργυρος, διὰ βάρους τὸ σωματοειδὲς ἔχοντα πολὺ,
 καὶ ἀνταπωθούντα διὰ τὸ ἀποβιάζεσθαι βία, ἐξιόντος ἀπο-
 σφαιρίζεται ἢ ἂν κρατήσῃ τὸ θερμόν· οὐ γὰρ δίδεισι διὰ
 πυκνότητα, ἀλλὰ κρατεῖ, ἕως ἂν ὑπὸ τοῦ ἐπιρρέοντος θερμοῦ
^μ ἀπορριφθῇ. Γίνεται δὲ πληγὴ, οὐκ ὥσις, διὰ τὸ ταχὺ
 φέρεσθαι τὸ θερμὸν κάτωθεν ἄνω.

Διὰ τί τὰ μὲν ὀλίγον χρόνον ἐν τῇ θερμῇ βρεχόμενα ¹⁰
 ἀνοιδεῖ, τὰ δὲ πολὺν συμπέπτει καὶ γίνεται ῥυσά; Ἡ διότι
 τὸ θερμὸν ^ν ἐκ πεπηγότος ὑγρὸν ποιεῖ, ἐκ δὲ ὑγροῦ πνεῦμα,
 τὰ δὲ πυκνὰ ἀραιοί; Τὸ μὲν οὖν πρῶτον θερμαῖνον τὰ ²
 πεπηγότα ὑγρότερα ποιεῖ, καὶ ἐξ ὑγρῶν πνευματοποιοῦν
 ὀγκηρὰ ποιεῖ διαχέον· ὅταν δὲ μᾶλλον θερμαίνῃ τὸ περίξ,
 ἀραιὸν ποιεῖ, ὥστε ἀποπνεῖται ἢ ἀτμῖς, καὶ τὸ ὑγρὸν ξηραι-
 νόμενον συμπέπτειν ποιεῖ τοὺς ὄγκους. Συμπιπτόντων δὲ
 ῥυσοῦνται τὸ ^ο περίξ ^ρ δέρμα πάντων. ⁹ Ἡ δὲ ἀνωμάλως,
 ταύτῃ ῥυσὸν γίνεται.

Διὰ τί ὑπὸ τῶν θερμῶν ὑδάτων μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν ¹ ψυ- ¹¹
 χρῶν πηγνυνται λίθοι; Πότερον ὅτι τῇ τοῦ ὑγροῦ ἐκλεί-
 ψει γίνεται λίθος, μᾶλλον δὲ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἢ τοῦ ψυχροῦ
 ἐκλείπει τὸ ὑγρὸν, καὶ ἀπολιθοῦνται ³ δὴ διὰ τὸ θερμόν, κα-
 θάπερ καὶ Ἐμπεδοκλῆς φησὶ τὰς τε πέτρας καὶ τοὺς λίθους
 καὶ τὰ θερμὰ τῶν ὑδάτων γίνεσθαι. Ἡ τὸ θερμὸν ἀπολι-
 θοῖ· καὶ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ δὲ λιθοῦνται διὰ τὸ τὴν ὑπερβολὴν

^κ καλλύναντες C^a. ¹ συγκαλύοντες C^a. ^μ ἀπορριφῇ C^a. ^ν ἐκ τοῦ
 πεπηγότος X^a. ^ο πέριξ C^a. ^ρ δέρματα X^a. ⁹ ἢ] ὥς C^a. ¹ ψυχῶν
 X^a. ³ δὴ—λιθοῦνται om. C^a.

τοῦ πάγου τὸ ὑγρὸν ἀναλίσκουσαν ἵσκληρύνειν; Δῆλον οὖν ἐκ τῆς ὑπερβολῆς καὶ τὸ ἀπλῶς.

12 Διὰ τί ἐν τῷ θερμῷ ὕδατι ἐὰν τὸν πόδα ἔχη τις, ἡρεμοῦντος μὲν ἦσσαν ἵδοκεῖ εἶναι θερμόν, ἐὰν δὲ κινηθῇ, θερμότερον; Ἡ ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος, ὡς ἐὰν ἐν τῷ πνεύματι τροχάζῃ τις, αἰεὶ ὁ προῖστάμενος ἀὴρ ψυχρότερος· εἰς δὲ τὸ πορρώτερον ^zεἰσιὼν μᾶλλον αἰσθάνεται.

13 Διὰ τί ἐν τῷ ἡλίῳ μᾶλλον ἢ τῇ σκιᾷ τὰ θερμὰ ψύχεται; Πότερον ὅτι τὸ θερμόν τὸ ἐλαττον ὑπὸ τοῦ πλείονος φθείρεται; Ἡ ὅτι ἐν μὲν τῇ σκιᾷ τὸ ψυχρὸν περισσθηκὸς θλίβει ἢ τὸ ἐνὸν θερμόν καὶ οὐκ ἐὰν ἐπεξίεναι, ὥσπερ καὶ τοῖς θνήσκουσι ποιεῖ τὸ ψυχρὸν προσχεόμενον· ἐγκατακλείει γὰρ ^zτὸ θερμόν καὶ καλύει ἐξίεναι· καὶ ὅλως τοῦ χειμῶνος ἅπασι συμβαίνει τὰ ἔσωθεν θερμότερα· ^aἐν δὲ τῷ ἡλίῳ οὐδενὸς ἀντιφράττοντος φέρεται ^bκαὶ θάττον ἀπολείπει.

14 Διὰ τί ^bτὸ ἐν τῷ ἡλίῳ θερμαινόμενον ὕδωρ ὥστε λούεσθαι οὐκ ἔστιν ὑγιεινότερον; Πότερον ὅτι διὰ τὸ ψύχεσθαι; Καὶ ἔτι ἐπεὶ τὸ σωματίον φρίττειν ποιεῖ; Ἡ ποιεῖ μὲν καὶ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ πολλάκις λούηται τις, νοσερόν ἐστιν; Τὸ μὲν γὰρ θερμόν ὅλως πεπτικόν ἐστι καὶ ξηραντικόν, τὸ δὲ ^zψυχρὸν σταλτικόν, ὥστε ἅμφω ποιεῖ τι ἀγαθόν. Διὸ καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ ψυχρὸν ^cλουομένοις καὶ τὸ θερμόν τὸ ὑπὸ τοῦ πυρὸς χρήσιμον· τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ ἡλίου διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς θερμότητος οὐδέτερον τούτων ποιεῖ, ἀλλὰ ὑγραίνει ὥσπερ ^dτὸ τῆς σελήνης φῶς.

15 Διὰ τί τὸ ἐν τῷ ἡλίῳ θερμανθὲν ὕδωρ οὐκ ἀγαθόν; Ἡ ὅτι τὰ ψυχόμενα ῥιγοῦν ποιεῖ;

16 Διὰ τί τὰ ἐν Μαγνησίᾳ καὶ ^eτὰ ἐν Ἀταρνεὶ θερμὰ πότιμά ἐστιν; Ἡ διότι ἐμβάλλει ὕδωρ πλεῖον ἀπορρέοντι τῷ

^t ξηραίνειν C^a. ^v εἶναι δοκεῖ C^a. ^w ἐὰν δὲ ἐν X^a. ^x εἰσιὼν om. C^a.
^y τὸ—ποιεῖ om. C^a. ^z τὸ om. X^a. ^a ἐν—ἀπολείπει om. pr. Y^a.
^b καὶ et mox τὸ om. C^a. ^c λουομένους Y^a ^d τὸ om. X^a. ^e τὰ ἐναρτάνει C^a. Y^a.

θερμῷ, οὗ ἡ μὲν ἀλμυρότης ἀφανίζεται, ἡ δὲ θερμότης διαμένει;

Διὰ τί ἐν Μαγνησίᾳ τὰ θερμὰ ^ι τοῦ μὲν θερμὰ εἶναι 17 ἐπαύσατο, ἀλμυρὸν δὲ ἦν τὸ ὕδωρ; Ἡ πλεῖον ἐπεχύθη ἅμα ψυχρὸν ἐπὶ τὰς πηγὰς ἀλλότριον, ^ς καὶ ἐναπέσβεσε τὴν θερμότητα; Ἡ δὲ γῆ ἀλμυρὰ μὲν ἦν, θερμὴ δὲ οὐ, διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ὕδατος τοῦ ἐμβάλλοντος. Ὅμοιον οὖν ^ῃ συνέβη 2 τῷ διὰ τῆς τέφρας ὕδατι ^ι ἡθουμένῳ καὶ γὰρ τοῦτο διὰ θερμῆς ἡθούμενον ἐκείνην μὲν καταψύχει, καὶ αὐτὸ ψυχρὸν γίνεται, ἀλμυρὸν ^κ τε καὶ πικρὸν διὰ τὴν τέφραν ἐστίν. Ἐπεὶ δὲ τὸ προσιὸν ἡλλοτριωμένον ἐστί, δι' ἄλλην αἰτίαν ἐκράτησεν ἡ θερμότης ἐνοῦσα ἐν τῇ γῇ τῆς ψυχρότητος τοῦ ὕδατος δι' ὀλιγότητα, καὶ ἐγένετο πάλιν θερμὰ.

Διὰ τί τὰ ὅλα τῶν θερμῶν ὑδάτων ἀλμυρά; Ἡ διότι τὰ 18 πολλὰ διὰ γῆς ^ι ἡθεῖται στυπτηριώδους (δηλοῖ δὲ ἡ ὁσμὴ αὐτῶν) κεκαυμένης δέ; Ἡ δὲ τέφρα πάντων ἀλμυρὰ καὶ θείου ὄζει. Διὸ καὶ ^μ συγκαίει οὕτως ὥσπερ ὁ κεραυνός. Πολλὰ οὖν θερμὰ ἐστίν ἀπὸ ἐπισημάνσεως κεραυνῶν.

Διὰ τί τὰ θερμὰ λουτρά ἱερά; Ἡ ὅτι ἀπὸ τῶν ἱερωτά- 19 των γίνονται, ^ν θείου καὶ κεραυνοῦ;

ΚΕ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΑΕΡΑ.

Διὰ τί ἐν τοῖς ἀσκοῖς τοῖς πεφυσημένοις ἐναπολαμβανόμενα τὰ μέλη πόνον ^ο παρέχει; Πότερον διὰ τὴν πίεσιν τοῦ αἱρός; Ὡσπερ γὰρ οὐδὲ τοῖς ἔξωθεν πιέζουσι τὸν ἀσκὸν ἐνδίδωσιν ὁ ἀήρ, ἀλλ' ἀπωθεῖ, οὕτω καὶ τὰ ἐντὸς ἐναπολαμβανόμενα θλίβει ὁ ἀήρ. Ἡ διότι βία κατέχεται καὶ πεπύληται; Ἐξω οὖν πάντῃ ὁρμῶν κατὰ φύσιν προσαπερείδεται πρὸς τὸ ἐντὸς ἀπειλημμένον σῶμα.

Διὰ τί ἐν τοῖς ἔλεσι ταῖς ^ρ παρὰ τοὺς ποταμοὺς γίνον- 2

^ι τοῦ] τὰ Χ^α. ^ς καὶ ἐὰν ἀπέσβεσε C^α. Y^α. ^ῃ συμβαίνει C^α. ^ι ἡθουμένου C^α. X^α. Y^α. ^κ τε] δὲ C^α. ^ι διηθεῖται X^α. ^μ συγκαίει C^α. X^α. ^ν θείου καὶ κεραυνοῦ om. C^α, καὶ om. Y^α. ^ο παρέχουσι X^α. ^ρ περί C^α. X^α.

- ται οἱ καλούμενοι βούμκοι, οὓς μυθολογοῦσι ταύρους ἱεροὺς εἶναι τοῦ θεοῦ; Ἔστι δὲ τὸ γινόμενον ψόφος ^α ὅμοιος φωνῇ ταύρου, ὥστε αἱ ^β βόες οὕτω διατίθενται ^γ ἀκούουσαι ὥσπερ ταύρου μυκωμένου. Ἡ ὅτι ὅσοι ποταμοὶ λιμνάζουσιν εἰς ἔλη, ἢ ὅσα ^δ ἔλη λιμνάζονται, ἢ ὑπὸ θαλάττης ^ε ἀντικρούονται, ἢ τὸ πνεῦμα ἀφιασιν ἀθροώτερον, ^ς ἐν τοῖς τοιούτοις γίνεται τοῦτο; Αἴτιον δὲ ὅτι αἱ κοιλίαι τῆς γῆς ^ζ γίνονται. Οὕτως οὖν κλυζόμενον τὸ ὕδωρ, διὰ τὸ ἐνεῖναι ρεῦμα ἐν τῇ τοιαύτῃ λιμνασίᾳ, ἀπωθεῖται τὸν ἀέρα διὰ στενοῦ εἰς εὐρυτέραν κοιλίαν, οἷον εἴ τις εἰς ἀμφορέα κενὸν κατὰ τὸ στόμιον ^η ποιῇ ψόφον, μυκήματι ὅμοιον γίνεται· καὶ γὰρ ἡ μύκησις διὰ τοῦτο γίνεται τὸ σχῆμα τοῖς βουσίν.
- 4 Πολλὰς δὲ καὶ ἀτόπους φωνὰς ποιοῦσι τὰ σχήματα τῶν κοιλίων ἀνώμαλα ὄντα, ἐπεὶ καὶ ἀμφορέως τὸν ^θ πύνδακα ^ι ἐάν τις ἀφελὼν διὰ τοῦ πυθμένος τρίβῃ ἑλκων ἔσω καὶ ἔξω, ^κ εἰ τρίψῃ διὰ τοῦ καταδήματος, ψόφον ποιεῖ, ὥστε φεύγειν τὰ θηρία, ὅταν οἱ ὀπωροφύλακες κατασκευάσωσιν αὐτό.
- 3 Διὰ τί ὁ ἀῆρ οὐχ ὑγρός, ἀπτόμενος τοῦ ὕδατος; Τῶν γὰρ ἄλλων οὐθὲν ὅ τι οὐχ ὑγρόν, ἀν' ἀψηται. Ἡ διότι τὸ ἔσχατον αὐτῶν ἅμα, τὸ ^λ δὲ ἐπίπεδον ἑκατέρου οὐχ ἕτερον; Τὰ μὲν οὖν ἄλλα βαρύτερα, ὁ δὲ ἀῆρ οὐ ρέπει κατωτέρω τοῦ ἐσχάτου. Ἀπτεται μὲν οὖν, ὅτι οὐθὲν μεταξύ, οὐ βρέχεται δέ, ὅτι αἰεὶ ἄνωθεν τοῦ ὕδατος.
- 4 Διὰ τί μέσων νυκτῶν καὶ μεσημβρίας μάλιστα εὐδία γίνεται; Ἡ διότι ἡ νηνεμία ἐστὶν αἶρος στάσις, ἔστηκε δὲ μάλιστα, ὅταν κρατῇ ἢ κρατῇται, μαχόμενος δὲ κινεῖται. Κρατεῖ μὲν οὖν μάλιστα μέσων νυκτῶν, ^μ κρατεῖται δὲ μεσημβρίας· τότε μὲν γὰρ ὁ ἥλιος πορρωτάτω, τότε δὲ ἐγγυτάτῳ γίνεται. Ἐτι ἄρχεται τὰ πνεύματα ἢ περὶ ἔω ἢ περὶ δυσμᾶς, λήγει δὲ τὸ μὲν ἔωθεν, ὅταν κρατηθῇ, τὸ δὲ

^α ὁμοίως φωνή C^a. ^β βοαὶ C^a. Y^a. ^γ ἀκούουσιν C^a. X^a. ^δ ἐλη] ἐλ X^a. Y^a. ^ε ἀντικρούεται C^a. Y^a. ^ς ἐν δὲ τοῖς C^a. ^ζ ποιεῖ C^a. X^a. ^θ πύνδακα C^a. ^ι ἄν X^a. ^κ εἰ] καὶ C^a. ^λ δὲ om. C^a. ^μ κρατεῖ C^a.

ἀπὸ δυσμῶν, ὅταν παύσῃται κρατῶν. Συμβαίνει οὖν τὰ μὲν μεσημβρίας ^d παύεσθαι, τὰ δὲ μέσων νυκτῶν.

Διὰ τί ^e ὑποφωσκούσης ἔω καὶ ἤδη πρῶτῃ μᾶλλον ἐστὶ 5 ψυχὸς ἢ τῆς νυκτός, ἐγγυτέρω ὄντος τοῦ ἡλίου ἡμῶν; Ἡ ὅτι πρὸς ἡμέραν δρόσος καὶ πάχνη πίπτει, ταῦτα δὲ ἐστὶ ψυχρά· ὥσπερ οὖν ῥανθέντος τοῦ παντὸς τόπου ὑγρῷ ψυχρῷ γίνεται κατὰψυξις.

Διὰ τί ἐν τῇ Πόντῃ καὶ ^f ψυχὴ μάλιστα καὶ ^f πνίγη; 6 Ἡ διὰ τὴν παχύτητα τοῦ ἀέρος; Τοῦ μὲν ^g γὰρ χειμῶνος οὐ δύναται διαθερμαίνεσθαι, τοῦ ^h δὲ θέρους, ὅταν θερμανθῇ, καὶ διὰ τὴν παχύτητα. Ἡ δὲ αὕτῃ αἰτία καὶ διότι τὰ ἐλώδη τοῦ μὲν χειμῶνος ψυχρά, τοῦ δὲ θέρους θερμά. Ἡ διὰ τὴν τοῦ ἡλίου φοράν; Τοῦ μὲν γὰρ χειμῶνος πόρρω γίνεται, τοῦ δὲ θέρους ἐγγύς.

Διὰ τί τῆς νυκτός αἰθρία μᾶλλον ἢ μεθ' ἡμέραν; Ἡ καὶ 7 τοῦ πνεύματος καὶ ⁱ τῆς ταραχῆς ὁ ἥλιος αἴτιος; Ταῦτα γὰρ κινήσεώς τινος γενομένης συμβαίνει γίνεσθαι. Αἴτιον τοίνυν τὸ θερμόν. Ὅταν οὖν τοῦτο μὴ παρῇ, ἡρεμεῖ τὸ ^j πᾶν, καὶ αἰρομένου τοῦ ἡλίου μᾶλλον ἢ τούναντίον· καὶ τὸ μήποσ' ἀπ' ἡπείρου

τοῦτ' ἐστίν, ὅτι ^k οὐ πλείστη κίνησις, ἐκεῖ ἥκιστα ^l ἂν τι μένοι καὶ συσταίῃ, μὴ ὁμαλοῦ ὄντος καὶ κρατοῦντος τοῦ συνισταμένου. Τοῦ μὲν δὲ χειμῶνος ἡ θάλαττα τοιοῦτον, τοῦ δὲ θέρους ἡ γῆ.

Διὰ τί, ὅταν διαχυθῇ τὸ ὑγρὸν εἰς ἀσκούς, οὐ μόνον τὸ 8 ὑγρὸν δέχεται ὁ πίθος μετὰ τῶν ἀσκῶν, ἀλλὰ καὶ ἄλλο προσλαμβάνει; Ἡ ^m ὅτι ἐν τῷ ὑγρῷ ἐννάρχει ⁿ ὁ ἀήρ; Οὗτος οὖν ὅταν μὴ ἐν τῷ πίθῳ ^o ἐνῇ, οὐ δύναται ἐκκρίνεσθαι διὰ τὸ μέγεθος τοῦ πίθου· ἐκ γὰρ τοῦ μείζονος χαλεπώτερον ^p ἐκθλίψαι ὅτιοῦν καὶ ὑγρὸν καὶ πνεῦμα, ὥσπερ ^q καὶ ἐκ τῶν

^d παύεται X^a. ^e ὑποφασκούσης Y^a. ^f ψυχίαι et πνίγει C^a. ^g γὰρ om. C^a. ^h θέρους δὲ C^a, Y^a. ⁱ τῆς om. C^a. ^k οὐ ἀπλήστη C^a. ^l ἂν τι μένει Y^a, ἂν τι μενεῖ X^a, ἀντιμένει C^a. ^m διότι X^a. ⁿ ὁ om. Y^a. ^o ἐν C^a, ἐνι Y^a, ἐν ἡ X^a. ^p ἐκθλίβεται C^a. ^q καὶ ante ἐκ om. C^a.

- 2 σπόγγων. Ὅταν δὲ μερίζηται εἰς μικρά, ἐκθλίβεται ἐκ τοῦ ἀσκού μετὰ τοῦ ἐνότοντος, ὥσθ' ἡ τοῦ ἀέρος χώρα κενὴ γίνε-
ται, διὸ καὶ τοὺς ἀσκούς καὶ ἔτι ἄλλο ὑγρὸν δέχεται ὁ πίθος.
Καὶ μᾶλλον ἐπὶ τοῦ οἶνου τοῦτο γίνεται, ὅτι ¹ πλείων ἀήρ
3 ἐν τῷ οἶνῳ ἔνεστιν ἢ ἐν τῷ ὕδατι. Ὅμοιον δὲ τούτῳ καὶ τὸ
ταῦτὸ ἀγγεῖον τὴν τε κονίαν καὶ τὸ ὕδωρ χωρεῖν ἅμα, ὅσον
ἐκάτερον χωρὶς ἐγγεχόμενον. Ἔοικε γὰρ πολλὰ εἶναι τὰ
4 διάκενα τῆς τέφρας. Ἄτε οὖν λεπτότερον ² τὸ ὕδωρ δια-
δύνει μᾶλλον καὶ ³ συσπάττει ἤδη ὥστε πυκνοῦσθαι, καὶ διὰ
τὸ παρ' ἑκάστον τῶν μερῶν εἶναι τὴν σάξιν (μᾶλλον γὰρ
σάπτεται κατὰ μικρὸν σαπτόμενον ἅπαν ἢ ἀθρόον,) τοῦτον
δὲ γινομένου ὑποκαταβαίνειν τὴν κονίαν ἅμα δὲ καὶ ἡ τέφρα
5 εἰς αὐτὴν δέχεται τὸ ὑγρὸν διὰ τὸ ἔχειν κοιλίας. Ἡ δὲ
βαλλομένη τέφρα εἰς τὸ ὕδωρ θερμὴ οὖσα τέμνει αὐτὸ καὶ
ἐξαεροῖ. Καὶ πρότερον δὲ ὕδατος ἐγγχυθέντος καὶ ὕστερον
κονίας ἐμπίπτουσης τὸ αὐτὸ γίνεται, ὥστε καὶ τὸ ὕδωρ ⁴ ἔχει
ἂν κοιλίας καὶ διάκενα αὐτὸ ἐν αὐτῷ. Ἡ οὐ τὸ ὕδωρ τὸ
δεχόμενον τὴν κονίαν, ἀλλ' ἡ κονία τὸ ὕδωρ; Τὸ γὰρ
6 λεπτομερέστερον εἰκὸς εἶναι τὸ εἰσιόν. Ἐτι καὶ ἐκ τῆς πεί-
ρας δῆλον. Ὅταν γὰρ ⁵ ἐπιπάττηται ἡ τέφρα, καθ' ὃν ἂν
τόπον ⁶ ἐπιπάττηται, εἰς ⁷ τοῦτον συρρεῖ τὸ ἄλλο ὕδωρ·
ἔδει δὲ τὸ ἐναντίον, εἴπερ ἦν τὸ ὕδωρ ⁸ τὸ δεχόμενον. Ἡ οὐ
συμβαίνει τοῦτο, ⁹ εἰς πρότερον ἐγγχυθῇ τὸ ὕδωρ καὶ σφόδρα
7 διαμεστώσῃ· ἀλλ' εἰς ὅτι οὖν ἐπιβληθῇ, ὑπερχειταί. Ἐὰν δ'
ἅπαξ ὑπερχυθῇ καὶ ἐπιπέσῃ ἡ τέφρα, ἤδη συμβαίνει· ἡ γὰρ
τέφρα ἦν δεχομένη. Ταῦτὸ δὲ τοῦτο καὶ ὅτι οἱ βόθυνοι
τὴν ἐκβληθείσαν ἐξ αὐτῶν γῆν οὐ δέχονται· εἰκοί γὰρ δὴ ἀήρ
τις προκαταλαμβάνων τὸν τόπον καὶ διὰ τοῦτο μὴ δέ-
χεσθαι.
- 9 Διὰ τί ¹⁰ ὁ ἀήρ παχύτερος ὢν τοῦ φωτὸς διέρχεται διὰ
τῶν στερεῶν; Ἡ διότι τὸ μὲν φῶς κατ' εὐθείαν φέρεται

¹ πλείων ὁ ἀήρ X^a. ² τὸ ὕδωρ om. C^a. ³ συσπάττει Y^a. ⁴ ἔχει C^a. ⁵ utrobique ἐπιπάττηται C^a. ⁶ τοῦτο C^a. Y^a. ⁷ τὸ post ὕδωρ om. X^a. Y^a. ⁸ εἰς πρότερον om. C^a. ⁹ ὁ om. C^a. Y^a.

μόνον, διὸ καὶ διὰ τῶν ἀραιῶν οὐ διορᾷ ἡ ὄψις, οἶον ^bκισήριδος; Ἐπαλλάττουσι γὰρ οἱ πόροι· ἀλλ' οὐκ ἐν ^cτῇ υἰάλῳ. Ὁ δὲ ἀήρ οὐ κωλύεται διὰ τὸ μὴ εὐθυπορεῖν οὐ διερχεται.

Διὰ τί ὁ ἀήρ ψυχρὸς μὲν γίνεται διὰ ^dτὸ ἄπτεσθαι τοῦ ἸΟ ὕδατος, δίνυγρος δὲ οὐ, καὶ σφόδρα τις φουσᾶ εἰς τὸ ὕδωρ ὥστε κυμαίνειν; Ὅτι δὲ ψυχρὸς, δηλοῖ μεθιστάμενος· ψύχει γὰρ ἀπὸ τῶν υδάτων. Ἡ ὅτι ψυχρὸς μὲν πέφυκεν εἶναι καὶ θερμὸς, ὥστε μεταβάλλει τῇ ἀφῇ οὐ ἂν τινος ἄπτηται, ὑγρὸς δὲ οὐκέτι διὰ τὸ κουφότερος εἶναι· καὶ οὐδέ ποτε εἰς τὸ βάθος τοῦ ὕδατος ἔρχεται, ἀλλ' αἰεὶ τοῦ ἐπιπέδου ἄπτεται, καὶ βιάζεται κάτω· καὶ τὸ ὕδωρ ἔτι ^eκατωτέρω φέρεται, ὥστε μήποτε εἰς βάθος ^fιέναι.

Διὰ τί ὁ ἐκ τῶν πομφολύγων καὶ κάτωθεν βανίων οὐ ^gδιερός ἐξέρχεται; Ἡ διότι οὐκ ἐπιμένει τὸ ὑγρόν, ἀλλ' ^hὀλισθαίνει τὸ ὕδωρ; Τὸ δ' ἐπὶ τῇ πομφόλυγι καὶ ἐλαττόν ἐστιν ἢ ὥστε ⁱδιαιρεῖν.

Διὰ τί ὁ ἀήρ οὐκ ἀναπίμπλησι, τὸ δὲ ὕδωρ; Καὶ εἰς τὸν ¹² αέρα γὰρ μετατιθέμενον διερόν. Ἡ ὅτι ὥσπερ οὐδὲ ^kὁ λίθος; Οὐ γὰρ πᾶν ἐστὶν ἀναπληστικόν, ἀλλὰ τὸ γλίσχρον ἢ ὑγρόν.

ἢ ὅτι ὁ ἀήρ ἄνω φέρεται; Ὁ ¹γὰρ ἀσκὸς ὅταν μὲν ¹³ κενὸς ᾖ, κάτω φέρεται, ὅταν δὲ φουσηθῇ, ἄνω ἐπιμένει διὰ τὸ τοῦτον ἀναφέρειν. Εἰ δὲ ὁ ἀήρ ἀνακουφίζει καὶ κωλύει κάτω φέρεσθαι, διὰ τί βαρύτεροι γίνονται φουσηθέντες; Καὶ πῶς, ὅτε μὲν βαρύτερός ἐστιν, ἐπιμένει, κουφότερος δὲ γενόμενος καταφέρεται;

Διὰ τί ὁ ἀήρ οὐκ ἄνω φέρεται; Εἰ γὰρ τὰ πνεύματα ¹⁴ τούτου κινουμένου ὑπὸ τοῦ θερμοῦ γίνεται, πέφυκε δὲ τὸ πῦρ ἄνω φέρεσθαι, καὶ τὸ πνεῦμα εἰς τὸ ἄνω ἐβάδιζεν, εἴπερ

^b κισσήριδος X^a, κισσίριδος C^a. ^c τῷ C^a. ^d τὸ] τὸ μὴ C^a. X^a. Y^a.
^e κατώτερον C^a. ^f εἰσιέναι C^a. ^g ἰὼν οὐ δι' αἰέρος C^a. ^h ὀλισθάνει Y^a.
ⁱ διερεῖν Y^a. ^k ὁ om. C^a. ^l γὰρ] δὲ C^a. ^m τούτου] τοῦ C^a. Y^a.

τό ^η τε κινούν εἰς τὸ ἄνω θεῖ καὶ τὸ κινούμενον οὕτω πέφυκε φέρεσθαι. Νῦν δὲ φαίνεται λοξὴν τὴν φορὰν ποιούμενος.

- 15 Διὰ τί τὸ ἀφ' ἑω ψυχρότερον ἢ τὸ ἀφ' ἑσπέρας; Ἡ ὅτι τὸ μὲν ἐγγύτερον μέσων νυκτῶν, τὸ δὲ μεσημβρίας; Ἔστι δὲ ἡ μεσημβρία θερμότερον διὰ τὸ εἶναι ἐγγύτατον ὁ ἡλίου, αἱ δὲ μέσαι νύκτες ψυχρότεραι διὰ τὸ ἐναντίον.
- 16 Διὰ τί αἱ νύκτες τῶν ἡμερῶν ἐν ταῖς ἀλέαις πνιγνότεραι; Ἡ διὰ τὴν ἄπνοιαν; Οἱ γὰρ ῥέτησiai καὶ πρόδρομοι τὰς νύκτας ἥττον πνέουσιν.
- 17 Διὰ τί τὰ ἐν τοῖς ἀσκοῖς ἄσηπτα φυσηθεῖσι, καὶ ἐν τοῖς περιπωματιζομένοις; Ἡ διότι σήπεται μὲν κινούμενα, ἅπαντα δὲ τὰ πλήρη ἀκίνητα, ταῦτα δὲ πλήρη.
- 18 Διὰ τί τῆς αἰθρίας μᾶλλον ψυχὸς γίνεται ἢ ἐπινεφέλων ὄντων; Τὰ δὲ ἄστρα καὶ ὁ οὐρανὸς θερμός. Ἡ ὅτι οὐθὲν ἀποστέγει ἐν τῇ αἰθρίᾳ τὴν ἀτμίδα, ἀλλὰ διαχεῖται ἐν δὲ τοῖς ἐπινεφέλοις ἀποστέγεται; Καὶ βορείων ἡγε ἢ νοτίων διὰ τὸ αὐτό· ὁ ῥ μὲν γὰρ νότος ἄγει τὸ τοιοῦτον, ὁ δὲ ἀπωθεῖ. Καὶ ἀτμίζειν δὲ φαίνεται βορείοις μᾶλλον ἢ νοτίοις, καὶ χειμῶνος ἢ θέρους. Ἡ παρὰ τὸ ἀνόμοιον; Ἡ ὅτι θερμῷ ψυχομένου ἐστὶν ἡ ἀτμίς;
- 19 Διὰ τί ἂ ἄῤρ ὁ ἐλάττων θερμότερος τοῦ πλείονος; Αἱ γὰρ στενοχωρίαι ἀλεινότεραι. Ἡ διότι κινεῖται μᾶλλον ὁ πολὺς, ἢ δὲ κίνησις ποιεῖ ψυχρόν; Σημεῖον δὲ τούτου, ὅτι κινούμενα ψύχεται τὰ θερμά.
- 20 Διὰ τί ὕδωρ μὲν καὶ γῆ σήπεται, ἀῤρ δὲ καὶ πῦρ οὐ σήπεται; Ἡ ὅτι θερμότερον γίνεται τὸ σηπόμενον ἅπαν, πυρὸς δὲ οὐθὲν θερμότερον; Ἡ ὅτι ψυχθῆναι δεῖ πρότερον, τὸ δὲ πῦρ αἰὲν θερμόν, ὁ δὲ ἀῤρ πυρὸς πλήρης. Σήπεται δὲ οὐθὲν θερμόν, ἀλλὰ ψυχθέν· γῆ δὲ ^ε καὶ ὕδωρ καὶ ἀῤρ καὶ θερμὰ καὶ ψυχρὰ γίνεται.
- 21 Διὰ τί τὰ ἐπινέφελα ἀλεινότερα τῶν αἰθρίων; Πότερον

^η τε om. X^a.   ^ο τοῦ ἡλίου C^a.   ^ρ ἐτήσιοι C^a.   ^γ γε] τε C^a.
^ρ μὲν om. C^a.   ^ς ὁ ἀῤρ ἐλάττων C^a.   ^ε καὶ ὕδωρ om. C^a. Y^a.

ὥς οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον, ὅτι τὰ ἄστρα ψυχρά; Ἡ λίαν τοῦτό γε ἄτοπον, ἀλλὰ διότι ἀτμίζει; Ἐπισημαντέον δὲ ὅτι ἐν νηνεμία ἡ δρόσος καὶ ἡ πάχνη γίνεται. Ὅταν μὲν οὖν αἰθρία ᾖ, διαπνέει τὸ θερμόν, ὃ ὑφ' οὗ ἀνάγεται τὸ ὑγρόν, ὥστε ψυχρὸς ὁ ἀήρ· διὸ καὶ δροσίζει ἀφιέμενον τὸ ὑγρὸν ἀπὸ τοῦ θερμοῦ. Ὅταν δὲ ἐπινέφελον ᾖ, ἀποστέγεται, διὸ οὐ γίνεται δρόσος οὐδὲ πάχνη ὄντων ἐπινεφέλων. Περὶ οὖν τὴν γῆν ὑπομένον τὸ θερμόν ποιεῖ τὴν ἀλέαν.

Διὰ τί ἐν τοῖς ὑψηλοῖς τῶν οἰκῶν ὁ ἀήρ διευριπίζει, καὶ 22 μάλιστα ταῖς εὐδαίαις; Ἡ διότι ὁ ἀήρ πολύκενός τις ἐστι τὴν σύγκρισιν. Ὅταν οὖν ἄρξῃται εἰσω ρεῖν, συγχωρεῖ ὁ ἐν τῷ οἰκήματι ἀήρ καὶ συστέλλεται. Τούτου δὲ συμπύκνωσης τῷ χρόνῳ πολυκενώτερος γίνεται ὁ ἔξωθεν, καὶ χώραν πολλὴν ἴσχει. Εἰς ταύτην οὖν τὴν χώραν πίπτει ὁ ἐκ τοῦ οἰκήματος ἀήρ, ὧν πλησίον, καὶ φέρεται εἰς ταύτην τὴν χώραν διὰ τὸ κρέμασθαι καὶ τὴν τοῦ κενοῦ φύσιν μὴ δύνασθαι ἀντιστηρίζειν. Κατὰ πολλὰ δὲ αὐτοῦ μέρη τούτου 3 συμβαίνοντος, ἔπεται αὐτῷ ὁ πλησίον διὰ τὴν πρόσοψιν· εἴτα πολλοῦ ἔξωθεν φερομένου ὁ μὲν ὥστω τόπος πολύκενος γίνεται, ὁ δὲ ἔξω πυκνότερος, καὶ πάλιν ἔξωθεν εἰσω φέρεται. Καὶ ταῦτα ἀλλάσσονται.

ΚΓ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥΣ ΑΝΕΜΟΥΣ.

Διὰ τί ὁ καικίας μόνος τῶν ἀνέμων ἐφ' ἑαυτὸν ἄγει τὰ νέφη; Ἡ ὅτι ἀφ' ὑψηλοτέρων τόπων πνεῖ; Ἔστι γὰρ τὰ πρὸς ἔω ὑψηλότερα τῶν πρὸς ἐσπέραν· σημεῖον δὲ τὸ τῆς πρὸς ἐσπέραν θαλάττης μέγεθος καὶ βάθος. Πνέων δὲ ἄνωθεν εἰς τούναντίον γραμμὴν ποιεῖ τῇ φορᾷ τὰ κοῖλα πρὸς τὴν γῆν ἔχουσιν. Προσπίπτων δέ, ὡς εἴρηται, τοῖς πρὸς ἐσπέραν τῆς γῆς τόποις, καὶ συστέλλων τὰ νέφη διὰ τὸ τῆς γραμμῆς σχῆμα, τῇ ἐκείθεν ἀνακλάσει ἐπ' αὐτὸν ὠθεῖ αὐτά. Ποιεῖ δὲ μόνος τοῦτο τῶν λοιπῶν αὐτῷ τοὺς μὲν 3 ὑψηλοτέρους τοὺς δ' ἐναντίους εἶναι τόπους, πρὸς οὓς ἐκ τοῦ

ἢ ἀφ' C^a. ὦ εἰσω X^a. x θαλάσσης s. γ τῇ δὲ φορᾷ C^a. z μόνον s. α τῷ om. C^a. et pr. Y^a.

κάτωθεν ἢ ἐπ' εὐθείας ^bτὴν φορὰν γίνεσθαι συμβαίνει, τὰ κυρτὰ πρὸς τὴν γῆν ἐχούσης, ὥστε ἀνάκλασιν μὴ γίνεσθαι τοῦ πνεύματος τῷ μὴ πρὸς τὴν γῆν ἐχούσης ἀέρα ^cἔχειν τὴν τελευταίαν τῆς φορᾶς, ἐν ^δοὐδὲ νέφη ἐστὶ ^eπερὶ τὴν γῆν· τοῖς δὲ ἦττον κοίλοις καὶ τῷ ἀπηλιώτῃ τῷ μὴ εἶναι ὑγρόν. Ὡστε οὐ ^fσυνιστὰς ἦττον καταφανὴς ἐστὶν αὐτοῦ ποιῶν τοῦτο ^gοὐ ποιεῖ.

Διὰ τί βορέαι μὲν ἐτήσιοι γίνονται, νότοι δὲ οὐ; ^hἩ γίνονται μὲν καὶ ^bνότοι, ἀλλ' οὐ συνεχεῖς, ὅτι πόρρω ἡμῶν 2 ἡ ἀρχὴ τοῦ νότου ἐστίν, ὑπὸ δὲ ⁱτῷ βορέᾳ οἰκοῦμεν; ^kἘπι οἱ μὲν ^lἐτησίοι βορέαι καθεστηκότος τοῦ ἀέρος πνέουσι (^mθέρους γὰρ πνέουσιν,) οἱ δὲ νότοι ἥρος, ὅθ' ἦττον ἔστηκε 2 τὰ περὶ τὸν ἀέρα. Πρὸς δὲ τούτοις ὁ μὲν νότος ὑγρός, τῷ ⁿδ' ὑγρῷ ὁ ἄνω τόπος ἀλλότριός ἐστιν· διὸ ταχὺ διαλύεται τὰ ἐν αὐτῷ συνιστάμενα ὑγρά. Καὶ τὰ ὑγρά πλανητικά ἐστίν, ὥστε οὐ ^oμένων ἐν ταύτῳ τόπῳ συμμεθίστησι καὶ τὴν τοῦ ἀέρος κίνησιν. Κινουμένου δὲ μὴ ἐν ταύτῳ ^pπνεύματα ἀλλὰ συμβαίνει γίνεσθαι· ἔστι γὰρ πνεῦμα ἀέρος κίνησις.

3 Διὰ τί νότος πνεῖ μετὰ πάχνην; ^qἩ διότι ἡ μὲν πάχνη γίνεταί πέψεως γινομένης, μετὰ δὲ ^rτὴν πέψιν καὶ τὴν ἀποκάθαρσιν ἡ μεταβολὴ εἰς τὸναντίον γίνεταί; Ἐναντίον δὲ τῷ βορρᾷ νότος ἐστίν. Διὰ ταῦτό δὲ καὶ μετὰ τὴν χιόνα πνεῖ νότος. Ὡς δὲ ^sκαὶ ἡ χιών καὶ ἡ χάλαζα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη ἀποκάθαρσις πέψεως σημειῖον ἐστίν. Διὸ καὶ μετὰ ^tτὸν ὑετὸν καὶ τὰς τοιαύτας χεημασίας πίπτει τὰ πνεύματα.

4 Διὰ τί αἱ τροπαὶ πνέουσιν; ^uἩ διὰ τὸ αὐτὸ ^vκαὶ οἱ εὐριποὶ ρέουσιν; Μέχρι γὰρ τοῦ ρεῖν ^wκαὶ ἡ ^xθάλαττα φέρεται καὶ ὁ ἀήρ· εἴθ' ὅταν ἀντιπέσῃ καὶ ^yμηκέτι δύνῃται τὰ

^b τὴν φορὰν om. C^a. ^c ἔχει C^a. ^d οὐδὲ νεφέλη s, οὐδὲν ἔφη C^a.
^e περὶ] πρὸς X^a. ^f συνιστὰν s. ^g δ] δ οὐ Y^a, s, ἡ οὐ C^a. ^h νότιοι
ἀλλ' οὐδὲ C^a. ⁱ τὸν βορέαν C^a. ^k ἔτι] ὅτι X^a. ^l ἐτησίοι C^a, s.
^m θέρους γὰρ πνέουσιν om. s. ⁿ μόνον C^a. ^o ἀλλὰ πνεύματα C^a.
^p τὴν om. s. ^q καὶ post δὲ om. X^a. ^r τὸν om. X^a, Y^a. ^s καὶ om.
X^a. ^t θάλασσα s.

ἀπόγεια προάγειν διὰ τὸ μὴ ἰσχυρὰν ἔχειν τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως καὶ φορᾶς, πάλιν ἀνταποδίδωσιν.

Διὰ τί αἱ τροπαὶ ἐκ τῆς ^ν θαλάττης εἰσιν; ^ω ὅτι ἡ 5
^κ θάλαττα πλησίον; ^γ ἢ ὅτι ἐναντίον ἐστὶ τῇ ἀπογείᾳ ἡ
τροπαία, καὶ ἔστιν ἡ τροπαία οἷον ἀναστροφὴ ^κ ἀπογείας.
Ἡ δὲ ἀπογεία τὸ ἐκ τῆς γῆς πρὸς τὴν ^α θάλατταν πνεῦμα
γινόμενον, ἡ δὲ τροπαία ἡ τοῦτου παλίστροφος. Ὡστε ἀνάγκη ^κ
ἐκ ^α θαλάττης εἶναι. [^β ἢ ἡ θάλαττά ἐστι] διὰ τὸ εἰς τὴν
θάλατταν ἀθροισθῆναι τὸν ῥύντα ἀέρα; Τοῦ δὲ μὴ εἰς τὴν
γῆν τοῦτο συνίστασθαι καὶ τοῦ ἀνακάμπτειν ἀπὸν ^ε αἴτιον,
ὅτι ἡ θάλαττα ἐν κοίλῳ ἐστίν· ὁ δὲ ἀήρ, ὥσπερ τὸ ὕδωρ, ῥεῖ
ἀεὶ εἰς τὸ ^δ κοιλώτατον.

Διὰ τί οἱ ἐκνεφίαι ὕδατος ^ο γενομένου θᾶπτον παύονται; 6
^ε ἢ ὅτι αἱ κοιλίαι συμπίπτουσι τοῦ νέφους, ὕδατος γενο-
μένου, ἐν αἷς ἡ ἀρχὴ τοῦ πνεύματος συνίσταται;

Διὰ τί οὐχ οἱ αὐτοὶ ἄνεμοι πανταχοῦ ^ε ὑέτιοί εἰσιν; ^η ἢ 7
ὅτι οὐχ οἱ αὐτοὶ πανταχοῦ πρὸς ὄρη ἀντιπνέουσιν, ἀλλ' ἕτε-
ροι κεῖνται πρὸς ἕτερα ὄρη; Οἷον γὰρ πρὸς ἀνάντη μόλις
ῥεόντων, ἐνταῦθα ὑφίσταται μᾶλλον τὰ νέφη, οὐ ἀδυνατεῖ
ἔτι προωθεῖν αὐτὰ ἄνεμος. Ὑφιστάμενα δὲ καὶ ^η πιεζόμενα
ῥήγνυνται.

Διὰ τί αἱ μὲν καθαραὶ ^ι δύσεις ^κ εὐδιεινὸν σημεῖον, αἱ δὲ 8
τεταραγμέναι χειμερινόν; ^η ἢ ὅτι χειμῶν γίνεται συνιστα-
μένου καὶ πυκνουμένου τοῦ ἀέρος; Ὅταν μὲν οὖν κρατῇ ὁ
ἥλιος, διακρίνει καὶ αἰθριάζει αὐτόν, ὅταν δὲ κρατῇται, ἐπι-
νεφῇ ποιεῖ. Ἐὰν μὲν οὖν ἰσχυρὰ ἦ ἡ σύστασις, εὐθὺς ἡμέρας ^κ
γίνεται χειμῶν· ἐὰν δὲ ἀσθενεστέρα, μὴ παντάπασιν ^ι δὲ κρα-
τουμένη, τὸ συνιστάμενον ἐξωθεῖται πρὸς τὰς δύσεις. Ἐν-
ταῦθα δὲ μένει διὰ τὸ παχύτατον εἶναι τὸν περὶ τὴν γῆν

^ν θαλάσσης Y^a.s. ^ω ὅτι] ὅτι ὅταν s, ὅτι ἅπαν X^a, ὅταν Ca.Y^a.
^κ θάλασσα Ca.s. ^γ ἢ] ἢ Ca. ^κ ἀπογείας Y^a, ἀπὸ γαίης Ca. ^α θάλασ-
σαν s. et mox θαλάσσης et ubique similiter. ^β ἢ ἡ θάλαττά ἐστι om.
Ca. ^ε αἴτιον om. Ca.X^a.s. ^δ κοιλώτερον Ca. ^ε γινόμενον Ca.
^ε ἢ om. Ca.X^a.Y^a. ^ε ὑέτιοί—πανταχοῦ om. Ca. ^η πιεζόμενα Y^a.s.
^ι ῥέσεις Ca. ^κ εὐδιων Y^a. ^ι δὲ om. Ca.

3 αέρα τοῦ χειμῶνος. Ταχὺ δὲ συνίσταται καὶ ὁ ἄλλος διὰ τὸ ἔχειν ἀρχὴν καὶ ἔρεισμα, ὃ δέξεται καὶ ἀθροίσει τὸ προσιὸν ^μ καθάπερ ὀρθρος· ὥσπερ γὰρ ἐν τροπῇ ἐνὸς ἀντιστάντος καὶ οἱ ἄλλοι μένουσιν, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ αἵρους. ^ν Διὸ 4 ταχὺ καὶ ἐξαίφνης ἐνίστε γίνεται καὶ ἐπινέφελα. Οταν οὖν αἱ δύοσις τεταραγμέναι ᾧσι, σημείον ἐστὶν ἰσχυρὸν ὅτι οὐ κεκράτηκεν ὁ ἥλιος τῆς συστάσεως, πολὺν χρόνον ἐναντιούμενος αὐτῇ, ὥστε εἰκότως ἐστὶ συστήναι πλέον. Καὶ ἦττον δὲ ἐστὶ φοβερόν, ὅταν ^οπροχειμάσαντος ἢ ὅταν ἐξ εὐδίας τοῦτο συμβῇ. Ἐκείνως ῥμὲν γὰρ ἔοικεν ὥσπερ ὑπόλειμμά τί εἶναι, οὕτω δὲ ἀρχὴ συστάσεως.

9 Διὰ τί λέγεται

οὐ ποτε νυκτερινὸς ^ι βορέας τρίτον ἔκετο ^ι φέγγος;

Ἡ διότι ἀσθενῇ τὰ πνεύματα τὰ ἀπὸ τῆς ἄρκτου, ὅταν ἢ νυκτερινά; Σημεῖον γὰρ ὅτι οὐ πολὺς ὁ κινήθεις ἀήρ, τὸ τηνικαῦτα πνεῦσαι, ὅτε ^ςὀλίγη θερμότης ὑπῆρχεν· ἢ δὲ ὀλίγη ὀλίγον ἐκίνει αέρα. Τελευτᾷ δὲ ἐν τρισὶ πάντα, καὶ τὰ ἐλάχιστα ἐν τῇ πρώτῃ τριάδι, ὥστε καὶ τοῦτο τὸ πνεῦμα.

10 Διὰ τί ^ι ὁ βορέας πυκνότερον πνεῖ ἢ ὁ νότος; Ἡ ὅτι ὁ μὲν βορέας γειντιῶν τῇ οἰκουμένη οὐ λανθάνει ὀλιγοχρόνιος ὢν (ἅμα γὰρ πνεῖ καὶ πάρεστιν), ὁ δὲ νότος οὐκ ἀφικνεῖται διὰ τὸ πόρρωθεν πνεῖν.

11 Ὡς διὰ τί ὁ νότος ἦττον μετὰ χειμερινὰς νύκτας πνεῖ ἢ μεθ' ἡμέρας; Ἡ ὅτι καὶ τῆς νυκτὸς ὁ ἥλιος ἐγγύς ἐστι τῇ πρὸς νότον χώρα, καὶ ἀλειυνότεραι αἱ νύκτες ἐκεῖ ἢ πρὸς ἄρκτον αἱ ἡμέραι; Ὡστε πολὺς κινεῖται ὁ ἀήρ, καὶ οὐθὲν ἐλάττων ἢ μεθ' ἡμέραν· ἀλλ' αἱ θερμότεραι ἡμέραι κωλύουσι μᾶλλον πνεῖν, ξηραίνουσαι τὰς ὑγρότητας.

12 Διὰ τί ἐπὶ κυνὶ ὁ νότος πνεῖ, καὶ τοῦτο ὥσπερ τι ἄλλο γίνεται τεταγμένως; Ἡ διότι θερμὰ τὰ κάτω, τοῦ ἡλίου πόρρω ὄντος, ὥστε πολλὴ ἡ ἀτμὶς γίνεται; Καὶ ^ω πολλοὶ

^μ καθά που s. ^ν διὸ] διὸ καὶ C^a. ^ο προχειμάσαντα s. ^ρ μὲν om. X^a. ^ι βορρέας C^a. ^ι φέγγος s. ^ς ὀλίγη om. X^a. ^ι ὁ βορέας—ὄτι om. C^a. X^a. Y^a. s. ^ν διὰ—ἡμέρας ἢ om. C^a. X^a. Y^a. s. ^ω πολλὸν X^a.

^z δὲ ἔπνεον, εἰ μὴ διὰ τοὺς ὕετησίας. Νῦν ^z δὲ οὗτοι κω-
 λούσιν. ^a Ἡ ὅτι ἐπὶ πᾶσι μὲν σημαίνει τοῖς ἄστροις δυο-
 μένοις ἢ ἐπιτέλλουσιν, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐπὶ τούτῳ; Δῆλον οὖν
 ὅτι πνεύματα μάλιστα ἐπὶ τούτῳ καὶ μετ' αὐτόν. Ἐπεὶ δὲ ^z
 πνίγει, καὶ πνεύματα εἰκότως ἐπ' αὐτῷ τὰ θερμότατα κινεῖ-
 ται· ὁ δὲ νότος θερμὸς ἐστίν. Ἐπεὶ δὲ ^b εἵθισται ^c μάλιστα
 ἐκ τῶν ἐναντίων εἰς τὰ ἐναντία μεταβάλλειν, πρὸ κυνὸς δὲ οἱ
^d πρόδρομοι πνέουσιν ὄντες βορέαι, εἰκότως μετὰ κύνα νότος
 πνεῖ, ἐπειδὴ ἐπισημαίνει μὲν, ἐπιτέλλουσι δὲ τοῖς ἄστροις.
 Τὸ δὲ ἐπισημαίνειν ἐστὶ μεταβολὴν τοῦ αἵρος ποιεῖν μετα- ³
 βάλλει δὲ πάντα εἰς τοὺς ἐναντίους ἢ τοὺς ἐπὶ δεξιὰ ἀνέμους
 τὰ πνεύματα. Ἐπεὶ δὲ βορέας εἰς τοὺς ἐπιδεξιούς μετα-
 βάλλει, εἴη ἂν αὐτῷ λοιπὸν εἰς νότον μεταβάλλειν. Ἔστι ⁴
 δὲ καὶ ἡ μετὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς πεντεκαιδεκάτη ^e νότιος,
 διὰ τὸ τὰς μὲν τροπὰς ἀρχὴν τινα εἶναι, κινεῖν δὲ τὸν κατ'
 αὐτὴν μάλιστα αἶρα τὸν ἥλιον, εἶναι δὲ ἐν ταύταις ταῖς τρο-
 παῖς πρὸς νότον. Καθάπερ οὖν καὶ τὰ ἀπ' ^f ἀνατολῆς κι-
 νῶν ^g ἀπηλιώτας ἀνέμους ἡγειρεν, οὕτω καὶ τὰ ἀπὸ μεσημ-
 βρίας κινῶν νότους ἐγείρει. Οὐκ εὐθὺ δὲ ἀπὸ τροπῶν ποιεῖ ⁵
 τοῦτο διὰ τὸ βραχυτάτας ποιεῖσθαι τὰς μεταστάσεις τότε,
 ἀλλ' ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ διὰ τὸ τὸν χρόνον τοῦτον συμμέ-
 τρως ἔχειν τῇ κατὰ τὴν μετάστασιν πρώτῃ φαντασίᾳ· ὅλον
 γὰρ ἐστὶ μέρος ^h εὐσημότατον ὁ εἰρημένος χρόνος.

Διὰ τί ἐπὶ ⁱ Ὠρίωνι γίνονται ^k αἰόλοι μάλιστα ^l αἱ ἡμέ- ¹³
 ραι καὶ ἀκαιρίαι τῶν πνευμάτων; Ἡ ὅτι ἐν μεταβολῇ αἰεὶ
 πάντα ^m ἀοριστεῖ μάλιστα, ὁ δ' ⁱ Ὠρίων ἀνατέλλει μὲν ἐν
 ἀρχῇ ὀπώρας, δύνει δὲ χειμῶνος, ὥστε διὰ τὸ μήπω καθε-
 στάναι μίαν ὥραν, ἀλλὰ τὴν μὲν ⁿ γίνεσθαι τὴν δὲ παύε-
 σθαι, διὰ ταῦτα ἀνάγκη καὶ τὰ πνεύματα ἀκατάστατα εἶναι

^z δὲ X^a. ὕετησίους s. ^z δὲ om. Ca. ^a ἡ—cap. fin. χρόνος] hæc
 cap. 32 ponunt codices. ^b ἡθισται Ca. X^a. ^c μάλιστα om. s. ^d δρό-
 μοι s. ^e νότος Ca. ^f ἀνατολῶν s. ^g ἀπηλιώτης X^a. ^h εὐσημότερον s.
ⁱ ὠρίων Ca. ^k μάλιστα αἰόλοι Ca. ^l αἱ om. s. ^m ἀοριστὶ Ca. ⁿ γε-
 νέσθαι s.

- α διὰ τὸ ἐπαμφοτερίζειν τὰ ἐξ ἑκατέρας. Καὶ χαλεπὸς ὁ δὴ λέγεται καὶ δύνων καὶ ἀνατέλλων ὁ Ὀρίων διὰ τὴν ἀοριστίαν τῆς ὥρας· ἀνάγκη γὰρ ταραχώδη εἶναι καὶ ἀνώμαλον.
- 14 Διὰ τί ὁ νυκτερινὸς βορέας τριταῖος λήγει; Πότερον ὅτι ἀπὸ μικρᾶς καὶ ἀσθενοῦς ἀρχῆς, ἢ τρίτῃ δὲ κρίσιμος; ἢ ὅτι ἀθρόος ἢ ἑκχυσίς, ὥσπερ τῶν ἐκνεφίων; Ταχεῖα οὖν ἢ παῦλα.
- 15 Διὰ τί βορέαι πλείστοι πνέουσι τῶν ἀνέμων; ἢ διὰ τὸ πρὸς τούτῳ τὴν οἰκουμένην τῷ τόπῳ ὑποκεῖσθαι ὄντι ὑψηλῷ καὶ ἔξω τροπῶν καὶ πλήρει χιόνος, ἢ οὐδέποτε ἔνια ὄρη ἡλείπει; Τὸ πολὺ οὖν ὁ ὑγραινόμενων τῶν πεπηγότων πολ-
λάκις πνεῦμα γίνεται. Τοῦτο δὲ ἐστὶ βορέας, τὸ ἐκ τῶν ἀπὸ τῆς ἄρκτου τόπων πνεῦμα.
- 16 Διὰ τί οἱ νότοι πνέουσι μὲν χειμῶνος καὶ ἔαρος ἀρχομέ-
νου καὶ μετοπώρου λήγοντος, εἰς δὲ κυματοειδεῖς καὶ συνε-
στραμμένοι, καὶ τοῖς ἐν Λιβύῃ ὁμοίως ψυχροὶ ὡς οἱ βορέαι ἐνταῦθα; ἢ διότι πλησίον τοῦ ἡλίου ὄντος ἀνάγκη κινεῖ-
σθαι τὰ πνεύματα; Ὁ δὲ ἥλιος τοῦ χειμῶνος πρὸς νότον φέρεται, καὶ τοῦ μὲν ἔαρος ἀρχομένου τοῦ δὲ μετοπώρου τελευτῶντος ἤδη θερμαίνει, τὸ δὲ θέρος πρὸς βορέαν φέρε-
ται, ἐκείνους δὲ ἀπολείπει τοὺς τόπους. Θερμὸς δὲ ἐστὶ διὰ τὸ μίγνυσθαι τὸ πνεῦμα τῷ κατὰ Λιβύην ὕδατι θερμῷ ὄντι καὶ διὰ τοῦτο μεγαλοκύμων νοτίζειν ποιεῖ τὸ θέρος, ἐμπί-
πτων εἰς τὴν θάλατταν.
- 17 Διὰ τί ὁ νότος δυσώδης; ἢ ὅτι ὑγρὰ καὶ θερμὰ ποιεῖ τὰ σώματα, ταῦτα δὲ σήπεται μάλιστα; Οἱ δὲ ἐκ τῆς θα-
λάττης νότοι ἀγαθοὶ φυτοῖς· ἐκ θαλάττης γὰρ αὐτοῖς προσ-
πίπτει. Καὶ τῆς Ἀττικῆς τῷ ὕδατι πεδίῳ αἴτιον, διότι ἀπεψυγμένος ἀφικνέται. Αἱ δὲ ἐρυσίβαι γίνονται ὑπὸ ὑγρότητος θερμῆς μὲν ἀλλοτρίας δέ.
- 18 Διὰ τί ἄνεμος γίνεται πρὸ τῶν ἐκλείψεων ὡς τὰ πολλά,

ο δὲ Χ^α. ρ ἢ C^α.X^α. ς λείπεται Χ^α. τ ὑγραινόμενον Χ^α. σ δέ] δὲ καὶ Χ^α. τ ἐν τῇ λιβύῃ C^α. ν ὄντος om. Y^α. ω ἔαρι C^α.X^α.Y^α.s. x θρασίῳ Y^α.

ἀκρόνυχον μὲν πρὸ τῶν μεσονυκτίων ἐκλείψων, μεσονύκτιον δὲ πρὸ τῶν εἰώων; Ἡ διότι ἀμαυροῦται τὸ θερμὸν τὸ ἀπὸ τῆς σελήνης διὰ τὸ πλησίον ἤδη φορὰν εἶναι, ἐν ᾧ * γενομένη ἔσται ἡ ἐκλείψις; Ἀνιεμένου οὖν φ κατείχετο ὁ ἀήρ καὶ ἡρέμει, πάλιν κινεῖται καὶ γίνεται πνεῦμα τῆς ὀψιαίτερον ἐκλείψεως ὀψιαίτερον.

Διὰ τί ὁ νότος οὐκ ἀρχόμενος ἀλλὰ λήγων ὑέτιος; Πό- 19
τερον ὅτι πόρρωθεν συνάγει τὸν αέρα; Γίνεται δὲ συνιστάντος * τὸ ὕδωρ, συνίσταται δὲ ὕστερον ἢ ἀρχεται. Ἡ ὅτι ἀρχομένου θερμὸς ἐστὶν ὁ ἀήρ ἔτι διὰ τὸ ὅ ἐκ τοιούτου ἐληλυθέναι, ἐπιχρονίζόμενος δὲ ψυχθεὶς συνίσταται μᾶλλον εἰς ὕδωρ.

Διὰ τί ὁ νότος, ὅταν μὲν ἐλάττων ἢ, αἰθριὸς ἐστὶν, ὅταν 20
δὲ μέγας, νεφώδης καὶ χρονώτερος; Πότερον, ὥσπερ τινὲς λέγουσι, διὰ τὴν ἀρχήν; Ἐὰν μὲν γὰρ * ἀπ' ἐλάττονος, αἰθριος, ἐὰν δὲ ἀπὸ πλείονος ὀρμήσῃ, νεφελώδης. Ἡ ὅτι ἐλάττων ἀρχόμενός ἐστιν, ὥστε οὐ πολὺν αέρα ὠθεῖ, ἐπὶ τέλει δὲ εἴωθε γίνεσθαι μέγας. Διὸ καὶ παροιμιάζονται

ἀρχομένου γε νότου καὶ λήγοντος βορέας.

Διὰ τί προῖεται τοῦ χειμῶνος ἀπὸ τῆς ἑω τὰ πνεύματα, 21
τοῦ θέρους ὁ δὲ καὶ ἀφ' ἐσπέρας; Ἡ ὅτι ὅταν μηκέτι κρατῇ ὁ ἥλιος, ἀφιέμενος ὁ ἀήρ ρεῖ; Δύνων τε ὁ οὖν β καταλείπει νέφη, ἀφ' ὧν οἱ ζέφυροι καὶ ὅσον αἶν ἐπαγάγῃ ἐκείνοις τοῖς ἐν τῷ κάτω ἡμισφαιρίῳ οἰκοῦσιν, ἐωθινὸν πνεῦμα γίνεται. Τάναντία δέ, ὅταν δύνῃ ἐν τῷ κάτω μέρει, ἰ ἐκείνοις τε 2
ζεφύρους κ ποιήσει καὶ ἰ ἐνταῦθα ἐωθινὸν πνεῦμα ἀπὸ τοῦ ἐπομένου αέρος αὐτῷ. Διὰ τοῦτο καὶ καταλάβῃ ἄλλον ἀνε-
μον, μείζων γίνεται αἰρομένου, ὅτι προσέθηκεν.

Διὰ τί οἱ κύνες τὰ ἴχνη ἥκιστα εὐρίσκουσι ζεφύρου πνέον- 22
τος; Ἡ ὅτι μάλιστα συγχέει διὰ τὸ συνεχέστατος εἶναι τῶν ἀνέμων καὶ μάλιστα ὑπὸ τὴν γῆν πνεῖν;

γ τῆς om. Ca. z γενομένων Xa.Ya.s. a τὸ ὕδωρ] τὸν αέρα s. b ἐκ] ἐκ τοῦ Xa. c ἐπ' s. d δὲ om. Ya. e ὅτι om. Ca. f οὖν om. s. β καταλιπῇ Ca, καταλειπεῖν Ya. h ὧν] οὐ Ca.Ya. i ἐκεῖ Ca. k ποιήσῃ s. l ταῦτα Xa. m ὅτι Ca.

- 23 Διὰ τί, ὅταν ἀστέρες διάττωσιν, ἀνέμου σημεῖον; ^αἩ ὅτι ὑπὸ τοῦ πνεύματος φέρονται, καὶ πρότερον ἐκεῖ γίνεται πνεῦμα ἢ παρ' ἡμῖν; Διὸ καὶ ἀφ' οὗ ἂν ^ο τόπου φέρονται οἱ ἀστέρες, ἐν τούτῳ καὶ τὸ πνεῦμα γίνεται.
- 24 Διὰ τί μεγίστας νεφέλας τῶν ἀνέμων ὁ ζέφυρος ἄγει; ^ηἩ διότι ἐκ πελάγους πνεῖ ^ρ καὶ κατὰ τὴν θάλατταν; ^εἘκ πολλοῦ οὖν καὶ συνάγει.
- 25 Διὰ τί οἱ ἐπὶ τέλει ἄνεμοι μέγιστοι; ^ηἩ ^ι ὅτι ὅταν ἀθρόοι ἐκπνεύσωσιν, ὀλίγον ^τ τὸ θερμόν;
- 26 Διὰ τί, ἐὰν περὶ ἰσημερίαν λῖψ πνεύσῃ, ὕδωρ γίνεται; ^ηἩ ὅτι καθ' ὃν ἂν ^β ἢ ὁ ἥλιος τόπον τοῦ κόσμου, τὰ ^ε ἐντεῦθεν πνεύματα κινεῖ; Διὸ καὶ ἡ τῶν πνευμάτων περίστασις ^α κατὰ τὴν τοῦ ἡλίου φορὰν γίνεται. ^νἘπεὶ ^δ ἡ ἰσημερία μεθόριόν ἐστι χειμῶνος καὶ θέρους, ὅταν συμβῇ τὸν ἥλιον κατὰ τὴν ἡμῖν φαινομένην ἰσημερίαν ὑπερβεβληκέναι ἢ ἐκλείπειν τοῦ ἀκριβοῦς ὅρου καὶ εἶναι μᾶλλον ἐν τοῖς χειμερίοις, συμβαίνει τοὺς ἐκ τούτου τοῦ μέρους ἀνέμους πνεῖν, ὧν ἐστὶ ^β πρῶτος λῖψ, ὧν ὑγρὸς φύσει. ^οὄντος δὲ τοῦ ἡλίου μᾶλλον ἐν τῷ χειμερίῳ μέρει τοῦ κόσμου, καὶ κινούντος ^ω τὰ ἐν αὐτῷ πνεύματα, τὰ χειμῶνος ἔργα συμβαίνει γίνεσθαι τούτων δὲ ἐστὶν ὁ ὄμβρος. ^εἘτι δὲ ἐπειδὴ ^ω ἡ ἰσημερία ἐστὶ ^κ καθάπερ χειμῶν καὶ θέρους ^γ ἰσοκρατῆς, ἐὰν ^α ὀποτερφoῦν αὐτῶν τι προστεθῇ, εὐσημον τὴν ρόπην ποιεῖ, ^κ καθάπερ ἐπὶ τῶν ^ι ἰσαζόντων ζυγῶν. ^εἘπεὶ δὲ ὁ λῖψ ἔκ τε ^α τῆς χειμερίου τάξεως ἐστὶ καὶ ὑγρὸς φύσει, προστεθεὶς ἐν τῇ ἰσημερίᾳ ρόπην χειμῶνος ἐποίησε καὶ ὄμβρον· ὁ γὰρ ὄμβρος χειμῶν ἐστὶν οἰκειότατος τῷ πνεύσαντι πνεύματι.
- 27 Διὰ τί ὁ νότος καὶ ὁ εὖρος θερμότεροι ὄντες τῶν ἐναντίων, ὁ μὲν τοῦ βορέου, ὁ δὲ τοῦ ζεφύρου, ὕδατῳ δέστεροί εἰσιν; Καίτοι διὰ ψυχρότητα ὕδωρ ἐξ αἰέρος γίνεται. Οὐ γὰρ διὰ

^α ἢ om. Ca. Xa. Ya. s.   ^ο τόπω s.   ^ρ καὶ om. Xa.   ^ι ὅτι om. Ca. s.
^τ τὸ om. Ca.   ^β ἢ om. s.   ^ε ἐνταῦθα Ca.   ^ν ἐπειδὴ ἰσημερία Ca.
^ω τὰ et mox ἢ om. Ca.   ^κ utrobique καθάπου s.   ^γ ἰσοκρατές Ya. s.
^ζ ὀποτέρως οὖν s.   ^α τῆς om. Ca.

τὸ ἀπωθεῖν τὸν βορέαν ^bἐντεῦθεν γίνεται τὰ νέφη· ὁ γὰρ
 ζέφυρος καὶ ὁ εὖρος ἀπάγουσιν ἄμφω (ὁμοίως γὰρ πλάγιοι),
 καὶ οἱ ἄλλοι δὲ πάντες, ^cὅθεν πνέουσιν. Πότερον ὅτι ἀντι-
 2 περιστάται τὸ ψυχρὸν εἰσω μᾶλλον, ὅταν ἢ ἔξω τὸ θερμὸν
 μᾶλλον; Ἡ ἔστι μὲν τι καὶ ^dδιὰ τὸ ὅθεν πνέουσιν, αἰθρίους
 εἶναι; Καὶ γὰρ εὖρος ἀπ' ἡοῦς ἐστίν. ^eἩ δὲ ^fἡ χώρα
 πρὸς ἐσπέραν ^gκεῖται, καὶ ζέφυρος. Ἀλλὰ καὶ διότι ^hπρό-
 3 τερον θερμαινόμενος ⁱὁ ἀήρ, ὥσπερ καὶ τὰ ὕδατα, τάχιστα
 καὶ μάλιστα ψύχεται. Φέρεται οὖν ὁ μὲν ἀπὸ τοῦ εὖρου
 ἀπ' ἀνατολῆς ^kἀήρ θερμός, ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ νότου ἀπὸ μεσημ-
 βρίας. Ὅταν οὖν ἔλθωσιν εἰς τὸν ^lψυχρότερον τόπον, ταχὺ
 πηγνυνται καὶ συνίστανται εἰς ὕδωρ. Καὶ μᾶλλον ὁ εὖρος ⁴
 ποιεῖ ὕδωρ, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἡλίου μᾶλλον φέρει τὸν ἀέρα, καὶ
 ὁμοίως θερμόν. Ὁ δὲ νότος λήγων ὑδατώδης, ὅτι ψυχρὸς
 ὁ πρῶτος φερόμενος ἀήρ ἀπὸ τῆς θαλάττης, ὁ δὲ τελευταῖος
 διάθερμος ὢν ἀπὸ τῆς γῆς κομίζει. Ἡ οὐ μόνον τοῦτ' αἵ-
 5 τιον, ἀλλ' ὅτι καὶ μείζων λήγων ὁ νότος γίνεται; Διὸ καὶ
 ἡ παροιμία εἰς αὐτὸν

ἀρχομένου ^mτε νότου.

Οἱ δὲ μείζους ⁿψυχρότεροι. Ὡστε ὁ πηγνύει ὕστερον τὰ
 νέφη. Ἡ διὰ τοῦτο ὑδατωδέστερος ἢ ἀρχόμενος;

Διὰ τί οἱ ἄνεμοι ξηραίνουνσι ψυχροὶ ὄντες; Ἡ διότι ἀτμί-
 28 ζειν ποιοῦσιν οἱ ψυχρότεροι; Διὰ τί δὲ μᾶλλον ^pἢ ὁ ἥλιος;
 Ἡ διότι ἀπάγουσι τὴν ἀτμίδα, ὁ δὲ ἥλιος καταλείπει; Ὑ-
 γραίνει ^qμὲν οὖν μᾶλλον, ξηραίνει δὲ ἥττον.

Διὰ τί ὁ καικίας μόνος τῶν ἀνέμων ἐφ' ἑαυτὸν ἄγει τὰ ²⁹
 νέφη, ὥσπερ καὶ ἡ παροιμία λέγει

ἔλκων ἐφ' ^rαὐτὸν ^sὥσπερ καικίας νέφος.

Οἱ ^tγὰρ ἄλλοι, ὅθεν ἂν πνέωσιν, ἐνταῦθα ἀναστέλλουσιν.

^b ἐντεῦθεν τὰ νέφη C^a. Y^a, ἐντεῦθεν τὰ νέφη ἐξ ἀέρος γίνεται s. ^c ὅθεν]
 ὅσοι C^a. ^d διὰ om. C^a. X^a. Y^a. s. ^e ἢδε] ἢ C^a. ^f ἢ] ἢ γῆ X^a. ^g κει-
 νείται s. ^h πρότερος Y^a. s. ⁱ ὁ om. C^a. ^k ἀήρ] ὁ ἀήρ C^a. ^l ψυχρό-
 τατον C^a. s. ^m γε C^a. X^a. ⁿ ψυχροτέρου s. ^o ἀποπηγνύει C^a. ^p ἢ
 om. Y^a. s. ^q μὲν om. C^a. ^r αὐτῶν s. ^s ὥσπερ ὁ καικίας C^a. ^t γὰρ]
 δὲ s.

Πότερον αἴτιον ὅτι ἅμα ὁ ἐναντίος πνεῖ; Ἡ οὐκ ἂν ἐλάνθανεν, ἀλλὰ πέφυκε τὸ πνεῦμα κύκλου γραμμὴν φέρεσθαι; Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι περὶ τὴν γῆν πνέουσιν· ^ντοῦτο δὲ τὸ κοῖλον τῆς γραμμῆς πρὸς τὸν οὐρανὸν ^ωκαὶ οὐκ ἐπὶ τὴν γῆν ἐστίν, ὥστε ἐπὶ τὴν ἀρχὴν πνέων ^ξἐφ' ἐαυτὸν τὰ νέφη ἄγει.

- 30 Διὰ τί ἀπὸ μὲν τῆς θαλάττης οὐκ ἀποπνεῖ ἔωθεν ψυχρόν, ἀπὸ δὲ τῶν ποταμῶν; Ἡ ὅτι ἡ μὲν θάλαττα ἐστὶν ἐν ἀναπεπταμένοις τόποις, ^υοἱ δὲ ποταμοὶ ἐν ^zστενοῖς; Ἡ οὖν ἀπὸ τῆς θαλάττης αὔρα εἰς πολὺν τόπον σκίδνεται, ὥστε εἶναι ἀσθενής, ἡ δὲ ἀπὸ τῶν ποταμῶν ἀθρόως φέρεται καὶ ^μμᾶλλον ἰσχύει, διὸ μᾶλλον εἰκότως φαίνεται ψυχρά. Ἡ ^αοὐ τοῦτ' ἐστὶν αἴτιον, ἀλλ' οἱ μὲν ποταμοὶ ψυχροὶ εἰσιν, ἡ δὲ θάλαττα οὔτε θερμὴ οὔτε ψυχρά; Γίνεται δὲ ἡ αὔρα ^βκαὶ ἀποπνοῇ θερμαινομένων ἢ ψυχομένων· ὁπότερον γὰρ ἂν τούτων πάσχη, ἐξαερούται, ἐξαερουμένου δὲ τοῦ ὕδατος ὁ ^zἄρ γινόμενος φέρεται, ὅ ἐστιν αὔρα. Τὸ μὲν οὖν ἀπὸ τῶν ψυχρῶν ψυχρὸν εἰκότως ἀποπνεῖ, τὰ δὲ ἀπὸ τῶν σφόδρα θερμῶν ἀποπνέοντα ψύχεται καὶ γίνεται ψυχρά. Τοὺς μὲν οὖν ποταμοὺς ψυχροὺς ἅπαντας εὔροι τις ἂν, ἡ δὲ θάλαττα ^εοὔτε ψυχρά οὔτε θερμὴ σφόδρα ἐστίν. Οὔτε οὖν τὸ ἀποπνεόν ^δψυχρὸν ἀπ' αὐτῆς ἐστί, διὰ τὸ μὴ ψυχρὰν εἶναι ^εσφόδρα, οὔτε ψύχεται ταχύ, διὰ τὸ μὴ θερμὴν εἶναι σφόδρα.

- 31 Διὰ τί ὁ ζέφυρος εὐδιεινὸς καὶ ἥδιοςτος δοκεῖ εἶναι τῶν ἀνέμων, ^εκαὶ οἶον καὶ ^υΟμηρος ἐν τῷ Ἡλυσίῳ πεδίῳ, ἀλλ' ^zαἰεὶ ζεφύριον ^hδιαπνέουσιν ⁱαἷται;

Ἡ πρῶτον μὲν ὅτι ἔχει τὴν τοῦ ἀέρος κράσιν; Οὔτε γὰρ ^κθερμὸς ὥσπερ οἱ ἀπὸ μεσημβρίας καὶ ἔω, οὔτε ψυχρὸς ὥσπερ οἱ ἀπὸ τῆς ἄρκτου, ^lἀλλ' ἐν μεθορίῳ ἐπὶ τῶν ψυχρῶν καὶ θερμῶν πνευμάτων· γειτνιῶν δὲ ἀμφοῖν τῆς δυνάμεως αὐτῶν κοινωνεῖ, διὸ καὶ εὐκρατός ἐστι ^mκαὶ πνεῖ ἕαρος μά-

^ν nonne τούτου? ^ω καὶ om. s. ^ξ ἐφ' αὐτὸν Y^a, ἐπ' αὐτὸν C^a. ^υ δὲ ποταμὸς C^a, Y^a. ^z στεροῖς C^a. ^α οὐ om. C^a, s. ^β καὶ] καὶ ἡ s. ^ε οὐδὲ ψ. οὐδὲ codices. ^δ ψυχρὸν C^a, X^a, ψυχρὸς s. ^ε σφόδρα om. C^a, s. ^ε καὶ ante οἶον om. C^a. ^z αἰεὶ Y^a, s. ^h διαπνέουσιν s. ⁱ αὐτῶν C^a. ^κ θερμὸς s. ^l ἀλλ'—ἐστί om. C^a, X^a, s. ^m καὶ] διὸ καὶ C^a, X^a, Y^a, s.

λιστα. "Ετι τὰ πνεύματα περιύσταται ἢ εἰς τὰναντία ἢ²
^α εἰς τὰ δεξιά. Μετὰ οὖν τὸν βορέαν ^ο πνέων (ἐπὶ δεξιά γὰρ
ὁ Ῥτόπος) εὐδοκιμεῖ, ^ι ὥσπερ παρὰ χαλεπὸν πρᾶος. Καὶ
ἅμα ὅταν ἀποχειμᾶση, εὐδία εἴωθε γίνεσθαι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.
'Ο δὲ βορέας χειμέριος ἄνεμος. [Ὶ Καὶ ὁ ἀπηλιώτης δὲ ἐν³
τῷ μέσῳ ὧν τῶν θερμῶν καὶ τῶν ψυχρῶν πνευμάτων ἦττον
αὐτοῖς κοινωνεῖ. Ἀπηλιώτης μὲν γὰρ πνέων τὰ πρὸς νότου
πνεύματα κινεῖ (ἐνταῦθα γὰρ ἡ μεταστάσις αὐτοῦ ἐστίν),
κινῶν δὲ οὐ μίγνυται αὐτοῖς. 'Ο δὲ ζέφυρος καὶ κινεῖται ὑπὸ
τῶν νοτίων, καὶ πνέων κινεῖ τὰ βόρεια· τελευτᾷ γὰρ ἐνταῦθα
ἡ περίοδος τῶν πνευμάτων. Διὸ τῶν μὲν τὴν τελευτὴν τῶν
δὲ τὴν ἀρχὴν ἔχων ἐν αὐτῷ δικαίως ἡδὺς ἐστὶ καὶ δοκεῖ εἶναι.]

Διὰ τί ἐπὶ κυνὶ νότος πνεῖ; Ἡ ὅτι ἐπὶ πᾶσι μὲν σημαίνει³²
τοῖς ἄστροις δυομένοις ἢ ἐπιτέλλουσιν, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐπὶ
τούτῳ; Δῆλον οὖν ὅτι πνεύματα μάλιστα ἐπὶ τούτῳ καὶ
μετ' αὐτόν. Ἐπεὶ δὲ πνίγει, καὶ πνεύματα εἰκότως ἐπ' αὐτῷ
τὰ ^ς θερμότατα κινεῖται· ὁ δὲ νότος θερμὸς ἐστίν. Ἐπεὶ
δὲ—χρόνος. (cap. 12. sect. 2.—cap. fin.)

Διὰ τί ὁ ζέφυρος πρὸς τὴν δειλὴν πνεῖ, πρῶτ' δὲ οὐ; Ἡ³³
αἴτιος μὲν ἐστὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν πνευμάτων ὁ ἥλιος ἀνα-
τέλλων καὶ δύνων; Ὅταν γὰρ ὑγρὸν ὄντα τὸν αέρα διαθερ-
μαίνων πέττη καὶ διακρίνη, εἰς πνεῦμα διακρίνει· εἰ δὲ ἡ
πνευματώδης ὁ ἀήρ, ἔτι μᾶλλον ἐκπνευματοῦται ὑπὸ τοῦ
ἡλίου. Ὅταν μὲν οὖν ἐπ' ἀνατολῇ ἢ ὁ ἥλιος, πόρρω ἐστὶ²
τοῦ ζεφύρου· ἀπὸ γὰρ δυσμῶν πνεῖ. Ὅταν δὲ περὶ τὸ ^τ δύ-
νειν ἦδη, τότε διακεκριμένον ἐστὶ τὸ πνεῦμα τελέως. Ἀπὸ
δὲ μέσου ἡμέρας καὶ πρὸς τὴν δειλὴν ^ν συμμετρότατα ἔχει
πρὸς τὸ ^ω διαθερμᾶναι καὶ διακρίναι. Διὰ ταῦτα δὲ καὶ ὁ³
ἀπηλιώτης πρῶτ' ἄρχεται πνεῖν· τοῦ γὰρ ὑπὲρ γῆς αέρος
τῆς νυκτὸς ἐξυγραινομένου καὶ τῇ γῇ ^ς πλησιάσαντος διὰ

^α εἰς τὰ] ἐπὶ τὰ Υ^α. ^ο πνέων s. ^ρ τύπος Χ^α. ^ι ὥσπου περὶ s.
^Ὶ καὶ ὁ—cap. fin. εἶναι om. C^α. Χ^α. Υ^α. s. ^ς θερμότερα s. ^τ δύνων Χ^α. s.
^ν συμμετρότατα C^α. Υ^α, συμμετριότητα s. ^ω θερμᾶναι s. ^ς πλησιά-
σαντα s.

βάρος, ἔωθεν ὕ διακρίνων αὐτὸν ὁ ἥλιος τὸν καθ' αὐτὸν κινεῖ πρῶτον. Τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἡλίου πνεῦμα ἀνατέλλοντος ἐντεῦθεν ἀπηλιώτης καλεῖται.

34 Διὰ τί αἰρομένου τοῦ ἡλίου καὶ αὐξάνεται καὶ πίπτει τὰ πνεύματα; Ἡ ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἦτοι τοῦ αἱέρος ἢ τοῦ ἀναχυθέντος ὑγροῦ κίνησις; Αὕτη δὲ ὅταν μὲν ^α ἐλάττων ᾖ, ταχὺ καταναλίσκεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ὥστε οὐ γίνεται πνεῦμα· ὅταν δὲ ^α πλείων, ^β κινεῖται μᾶλλον τοῦ ἡλίου ἀνατείλαντος· ὁ γὰρ ἥλιος ἀρχὴ τῶν κινήσεών ἐστιν.

35 Διὰ τί ὁ ζέφυρος τῆς δειλῆς πνεῖ; Ἡ ἅπαντα τὰ πνεύματα τοῦ ἡλίου διαχέοντος τὸ ὑγρὸν γίνεται; ^γ Τότε γὰρ συνεστηκός, ὅταν ἢ τοῦ θερμοῦ δύναμις πλησιάζῃ, ἐξάπτει. Ὁ δὲ ζέφυρος ἀφ' ἐσπέρας πνεῖ. Εἰκότως οὖν τῆς δειλῆς γίνεται· τότε γὰρ ὁ ἥλιος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἀφικνεῖται. ^δ Καὶ ὁ βορέας καὶ ὁ νότος διὰ τοῦτο πλειστάκις πνέουσιν, ὅτι τὸ ἐναντίον ὑπὸ τοῦ ἐναντίου κρατούμενον κατ' εὐθυωρίαν ἡκιστα δύναται διαμένειν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ τοῦ ^δ πλαγίου. Ὁ μὲν οὖν νότος καὶ βορέας ἐκ τῶν ἐφ' ^ε ἐκάτερα τόπων τῆς τοῦ ἡλίου φορᾶς πνέουσιν, οἱ δὲ ἄλλοι μᾶλλον ἐκ τοῦ κατ' ἀντικρύ.

36 Πότερον τὸ πνεῦμα ἀπὸ πηγῆς τινὸς φέρεται ὥσπερ τὸ ὕδωρ, καὶ ταύτης οὐκ ἔστιν ἀνωτέρω αὐτὸ ἐνεχθῆναι, ἢ οὐ; Καὶ πότερον ἀπὸ ἐνὸς σημείου ἢ ἀπὸ πλείονος τόπου; Ἐνια μὲν οὖν ἐστὶν ὁμοία ^α ^β καὶ ἐπὶ τῶν ὑδάτων ^γ συμβαίνει γίνεσθαι. ^δ Τό τε γὰρ ὕδωρ, ὅταν εἰς τὸ κάταντες φέρηται, θάττον ρεῖ ἢ ὅταν ἐν τῷ ἐπιπέδῳ καὶ ^ε ὁμαλῶ ^ζ λιμνάζῃ. Ὅμοιως δὲ καὶ τὰ πνεύματα· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῖς ἄκροις καὶ τοῖς ὑψηλοῖς αἰεὶ ἐν κινήσει ὁ ἀήρ, ἐν δὲ τοῖς κοίλοις ^η ἡρεμεῖ ^θ πολλάκις καὶ ἄπνοια γίνεται. Ἐτι ἐπὶ τοῖς σφόδρα ὑψηλοῖς ὄρεσιν οὐ γίνεται τὰ πνεύματα, οἷον ἐπὶ τῷ Ἀθῷ καὶ

ὕ αὐτὸν διακρίνων s. ^z ἐλάττω C^a. ^α πλείω C^a. ^β κινῆται X^a.Y^a.s. ^γ τότε] πότερον C^a.X^a.Y^a.s. ^δ πλησίον X^a. ^ε ἐκότερον s. ^ς καὶ om. s. ^ζ συμβαίνει γίνεσθαι] φαίνεται συμβαίνει Y^a.s. ^η ποτε Y^a, πότερον X^a.s. ^ι ὁμαλεῖ Y^a. ^κ λιμνίζει s. ^λ πολλάκις ἡρεμεῖ Y^a.

τοῖς ἄλλοις τοῖς τοιούτοις. Σημεῖον δέ· ἃ γὰρ ἂν ^mκαταλείπωσιν οἱ τῷ προτέρῳ ἔτει θύοντες, εὐρίσκεσθαι φασὶ ⁿδιαμέποντα τῷ ὑστέρω. Δῆλον οὖν ὅτι ^oὥσπερ ἀπὸ πηγῆς ⁴τινὸς καὶ ἡ τοῦ πνεύματος φορὰ γίνεται. ^pΕἰς τὸ ἄνω οὖν οὐκέτι δύναται διικνεῖσθαι. Διὰ τοῦτο οὖν ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς τοῦτο συμβαίνει. Ὅμοίως δ' ἂν καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος εἴη· οὔτε γὰρ ὕδωρ λάβρον οὔτε πνεῦμα ἐξαίσιον ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ^qφαίνεται γίνεσθαι.

Διὰ τί ποτε τοῦ μὲν νότου πνέοντος ἡ ^rθάλαττα κυανέα ³⁷γίνεται, τοῦ δὲ βορέου ζοφώδης; Ἡ ὅτι ὁ βορέας ἦττον τὴν ^rθάλατταν ταραττει, τὸ δὲ ^sἀτακτότερον ἅπαν μέλαν φαίνεται.

Διὰ τί οἱ νότοι μικρὰ ^tμὲν πνέοντες οὐ ποιοῦσιν ἐπίνεψιν ³⁸[^vἦτοι συννέφειαν], μεγάλοι δὲ γενομένοι ἐπινεφούσιν; Ἡ διότι ^wμικροὶ μὲν πνέοντες οὐ δύνανται πολλὰ νέφη ποιεῖν; Ὀλίγον οὖν τόπον κατίσχουσιν. Ὅταν δὲ μεγάλοι ^xγίνωνται, πολλὰ ἀπωθούσι, διὸ καὶ δοκοῦσι μᾶλλον ἐπινεφεῖν.

Διὰ τί ὁ μὲν βορέας ἀρχόμενος μέγας, λήγων δὲ μικρός, ³⁹ὁ δὲ νότος ἀρχόμενος μὲν μικρός, λήγων δὲ μέγας; Ἡ ὅτι ὁ μὲν βορέας ἐγγὺς ἡμῶν, ὁ δὲ νότος πόρρω; Ὁ μὲν οὖν ²ὅταν ἄρξηται, εὐθὺς παρ' ἡμῖν, τοῦ δὲ ἄτε διὰ πολλοῦ χρόνου ἡ ἀρχὴ διασκεδάννυνται, καὶ πρὸς ἡμᾶς μικρὸν ἐξικνεῖται αὐτῆς τὸ πρῶτον· τῆς δὲ τελευτῆς τοῦ μὲν αἰσθανόμεθα, τοῦ δὲ ὅλως οὐκ αἰσθανόμεθα. Ὡστε εἰκότως ὁ μὲν ἀσθενὴς παυόμενος (ἀσθενὴς γὰρ ἡ τελευτὴ πάντων), ὁ δὲ οὐ· τῆς γὰρ τελευτῆς οὐκέτι αἰσθανόμεθα αὐτοῦ.

Διὰ τί οὗ μὲν κόλποι εἰσὶ, τροπαῖαι γίνονται, οὗ δὲ ἀνα- ⁴⁰πεπταμένα πελάγη, οὐ γίνονται; ^yἩ διότι ^zεἰς μὲν τοὺς κόλπους ^aρέον ^bοὐ διασπᾶται τὸ πνεῦμα μᾶλλον, ^cἀλλ'

^m καταλίπωσιν s. ⁿ τῷ ὑστέρω διαμέποντες s. ^o ὥσπου s. ^p εἰς] καὶ εἰς s. ^q φαίνεσθαι γίνεται Υ^a.s. ^r θάλασσα et mox θάλασσαν s. ^s ἀτακτότατον s. ^t μὲν om. s. ^v ἦτοι συνάφειαν Χ^a, om. Υ^a, qui in margine ἀντὶ τοῦ συννέφειαν. ^w μικρὰ s. ^x γένωνται Υ^a.s. ^y ἦ om. Χ^a.Υ^a.s. ^z εἰς μὲν om. Υ^a. ^a ρέων Χ^a.Υ^a.s. ^b οὐ om. s. ^c ἀλλ' om. Υ^a.

ἀθρόον ^d ἐπὶ πολὺν φέρεται, ἐν δὲ τοῖς ἀναπεπταμένοις ἐξ ἀρχῆς τε αἱ ἀπογέαι εὐθὺς διασπῶνται μᾶλλον, καὶ ὅταν ῥέωσι, τανὺν πᾶσχουσι διὰ τὸ ^eπολλαχῇ ἐξεῖναι ὀρμῆσαι· ἔστι γὰρ ἡ τροπαία ^f ἀπόγεος ἀνάκλασις.

41 Διὰ τί λέγεται

ἀρχομένου τε νότου καὶ λήγοντος βορέας;

Ἡ διότι ὁ μὲν βορέας, διὰ τὸ ὑπέικειν ἡμᾶς αὐτῷ καὶ εἶναι τὴν οἴκησιν πρὸς ἄρκτον, εὐθὺς μέγα πνεῖ; Ἀμα γὰρ ἀρχεται καὶ πάρεστιν. Διὸ πανόμενος ἡδὺ πνεῖ· τότε γὰρ ἀσθενὴς πνεῖ. Ὁ δὲ νότος διὰ τὸ πόρρωθεν ὕστερον μείζων ἀφικνεῖται.

42 Διὰ τί ἐν τοῖς νοτίοις βαρύτερον ἔχουσι καὶ ἀδυνατώτερον οἱ ἄνθρωποι; Ἡ διότι ἐξ ὀλίγου πολὺ ὑγρὸν γίνεται, διατηκόμενον διὰ τὴν ἀλέαν, καὶ ἐκ πνεύματος κούφου ὑγρὸν βαρὺ· εἴτα ἡ δύναμις ἀτονεῖ.

43 Διὰ τί ἐν τοῖς βορείοις βρωτικώτεροι ἢ ἐν τοῖς νοτίοις; Ἡ διότι ψυχρότερα τὰ βόρεια;

44 Διὰ τί ὁ νότος οὐ πνεῖ κατ' αὐτὴν τὴν Αἴγυπτον τὰ πρὸς ^gθάλατταν, οὐδ' ὅσον ἡμέρας δρόμον καὶ νυκτός· τὰ δὲ ὑπὲρ ^hΜέμφεως καὶ ἀποσχόντι δρόμον ἡμέρας καὶ νυκτός λαμπρός· καὶ πρὸς ἐσπέραν οὐ πνεῖ, ⁱ ὅσον δύο ἡμερῶν καὶ νυκτῶν δρόμον, τὰ δὲ πρὸς ἕω λίβες πνέουσιν; Ἡ διότι κοίλη τὰ κάτω ἢ Αἴγυπτός ἐστι, διὸ ὑπερπίπτει αὐτῆς, ἄνω δὲ καὶ πόρρω ^k ὑψηλότεροι οἱ τόποι.

45 Διὰ τί ὁ νότος ἀρχόμενος μὲν ^lμικρός ἐστι, λήγων δὲ μείζων γίνεται, ὁ δὲ βορέας ἀνάπαλιν, διὸ καὶ ἡ παροιμία ^mλέγει εὖ πλείν ἀρχομένου τε νότου καὶ λήγοντος βορέας; Ἡ διότι πρὸς ἄρκτον μᾶλλον ἢ πρὸς μεσημβρίαν οἰκοῦμεν, πνεῖ δὲ ὁ μὲν βορέας ἀπὸ τῆς ἄρκτου, ὁ δὲ νότος ἀπὸ τῆς ⁿμεσημβρίας. Εἰκότως οὖν ὁ μὲν ἀρχόμενος εὐθὺς ⁿσφοδρὸς πρόσκειται τοῖς ^oπλησίον τόποις μᾶλλον, ^pκαὶ ^qμετὰ ταῦτα

^d ἐπὶ τὸ πολὺ Υ^a. ^e πολλαχοῖ Υ^a. ^f ἀπόγεος s. ^g θάλασσαν s. ^h μέμφεως s. ⁱ ὅσον] οὐδ' ὅσον s. ^k οἱ τόποι ὑψηλότεροι Χ^a. ^l ἐστὶ μικρός s. ^m λέγεται Υ^a. ⁿ σφοδρῶς Χ^a. Υ^a. ^o πλησίον s. ^p καὶ om. Υ^a. s. ^q μετὰ δὲ ταῦτα s.

μεταλλάττει τὸ σφοδρὸν πρὸς ἐκείνους. Ὁ δὲ νότος τοῦναντίον ἀρχόμενος μὲν τοῖς πρὸς μεσημβρίαν οἰκοῦσιν ἔγκεινται, ἐπειδὴν δὲ παραλλάξῃ, τοῖς πρὸς ἄρκτον λαμπρὸς καταπνεῖ.

Διὰ τί λέγεται

49

εἰ δ' ὁ νότος βορέαν ὥς προκαλίσσεται, αὐτίκα χειμῶν;

Ἡ ὁ νότος τοιοῦτός ἐστιν οἷος ὁ νεφέλας καὶ ὕδωρ πολὺ συναίρειν; Ὅταν οὖν τοιαύτης τῆς καταστάσεως οὔσης ἐπιπνεύσῃ ὁ βορέας, πολλῆς αὐτῷ ὕλης ὑπαρχούσης πῆγνυσι καὶ χειμῶνα ποιεῖ. Διὸ λέγεται

εἰ ὁ βορρᾶς πηλὸν καταλήψεται, αὐτίκα χειμῶν.

2

Ὁ δὲ πηλὸς καὶ ὅλως τὰ ὕδατα ὑπὸ τοῦ νότου ἢ μάλιστα ἢ πλειστάκις γίνεται.

Διὰ τί ἐπὶ μὲν τῷ νότῳ ταχὺς ὁ βορέας, ἐπὶ δὲ τούτῳ ὁ νότος οὐ ταχὺς ἐπιπίπτει; Ἡ ὅτι τῷ μὲν ἐγγύθεν τῷ δὲ πόρρωθεν ἢ ἀφίξις; Ἡ γὰρ οἰκησις πρὸς βορέαν ἡμῶν.

Διὰ τί τὰ πνεύματα ψυχρά ἐστίν, ὄντα ἀπὸ τῆς τοῦ θερ-
μοῦ συγκινήσεως; Ἡ οὐ πάντως ἢ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ κίνησις θερμὴ γίνεται, ἢ ἐὰν μὴ τρόπον τινὰ γίνηται; Ἀλλ' ἐὰν μὲν ἀθρόως ἐμπίπτῃ, καίει αὐτὸ τὸ ἀφίεν θερμῇ· ἐὰν δὲ διὰ στενοῦ καὶ κατὰ μικρόν, αὐτὴ μὲν θερμῇ, ὁ δὲ ὑπὸ τούτου κινούμενος ἀήρ, ὡς οἷος ἂν ποτε ὁ τυγχάνῃ προϋπάρχων, τοιαύτην καὶ τὴν κίνησιν ἀπετέλεσεν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος. Φασὶ γὰρ ἐκ τοῦ αὐτοῦ θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἡμᾶς πνεῖν, τοῦτο δὲ οὐκ ἀληθές, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐξίον θερμὸν αἰεῖ. Σημεῖον δὲ τὸ ἐγγὺς προσαγαγόντι τοιοῦτον φαίνεσθαι. Διαφέρει δὲ ἡ ἑκπτώσις αὐτοῦ. Ἐὰν μὲν γὰρ διὰ πολλοῦ ἀφίωμεν ὁ χανόντες, θερμὸν φαίνεται διὰ τὸ αὐτοῦ αἰσθάνεσθαι, ἐὰν δὲ διὰ στενοῦ, σφοδρότερον γινόμενον ὥθει τὸν πλησίον αἶρα, κακείνος τὸν ἐχόμενον. Ψυχροῦ δὲ ὄντος τοῦ αἵματος καὶ ἡ κίνησις αὐτοῦ ψυχρὰ γίνεται. Μήποτε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν

ὥς προκαλίσσεται Χ^α, προκαλίσσεται Υ^α. ὅτι Χ^α. ὁ νεφέλοις σ.
ὁ βορρᾶς σ. ὡς τούτου Χ^α. σ. ἢ ἐὰν πρότερόν τινα σ. ὡς οἷον σ. ὡς τυ-
γχανέιν σ. ἢ δὲ καὶ ἡ Χ^α. ὡς τυγχανόντες Χ^α.

πνευμάτων τὸ αὐτὸ συμβαίνει, καὶ διὰ στενοῦ ἢ πρώτῃ κίνη-
 4 σις· εἴτ' ^c ἐκεῖνον ^d μὲν διήνεγκεν, ἕτερος δὲ ἀὴρ ἐπιρρεῖ. Διὸ
 καὶ τοῦ μὲν θέρους θερμά, τοῦ δὲ χειμῶνος ψυχρὰ τὰ πνεύ-
 ματα, ὅτι ἐν ἑκατέρῳ τοιοῦτος ὁ ἀὴρ ὁ προϋπάρχων· ἐπεὶ
 ὅτι γε οὔτε αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ κινούμενος ὁ ἀὴρ οὔτε ὑπὸ τοῦ
 θερμοῦ κρατούμενος φέρεται ταύτην τὴν φοράν, δηλὸν οὐ
 μόνον τούτῳ ὅτι ^e θερμαίνει τὰ πνεύματα πλείονος τοῦ θερ-
 5 μοῦ ἐνόντος, ἀλλὰ καὶ ἄνω ἐφέρετο. Τὸ γὰρ πῦρ τοιοῦτον,
 τὸ δὲ ψυχρὸν κάτω πέφυκε φέρεσθαι. Τὰ δὲ πνεύματα
 πλάγια εἰκότως· ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν ἄνω τὸ δὲ κάτω βιάζεται,
 καὶ οὐδέτερον κρατεῖ, μένειν δὲ οὐχ οἶόν τε, λοξὴν τὴν φοράν
 εἰκότως γίνεσθαι.

49 Διὰ τί οἱ νότοι ἐν τῇ ^f Λιβύῃ ψυχροί, ὥσπερ παρ' ἡμῖν
 οἱ βορέαι; ^g Ἡ πρῶτον μὲν διὰ τὸ ἐγγυτέρω εἶναι ἡμῖν
 τε καὶ ἐκείνοις τὰς ἀρχὰς τῶν πνευμάτων. Εἰ γάρ, ὥσπερ
 εἶπομεν, διὰ στενοῦ γίνεται τὰ πνεύματα, τοῖς ἐγγυτέρω
^h ψυχρότερα ἔσται διὰ τὴν σφοδρότητα τῆς κινήσεως· εἰς
 γὰρ τὸ πόρρω προΐούσης διαχεῖται. Διὸ καὶ παρ' ἡμῖν οἱ
 βορέαι ψυχροί, ὅτι ἐγγυτέρω καὶ παντελῶς ⁱ πρὸς τῇ ἄρκτῳ
 οἰκοῦμεν.

50 Διὰ τί οἱ νότοι οἱ ξηροὶ καὶ μὴ ὑδατώδεις πυρετώδεις;
^a Ἡ ὅτι ^k ὑγρότητα θερμὴν ἀλλοτρίαν ἐμποιοῦσι τοῖς σώμα-
 σιν; Εἰσὶ γὰρ ὑγροὶ καὶ θερμοὶ φύσει, τοῦτο δ' ^l ἐστὶ πυ-
 ρετώδες· ὁ γὰρ πυρετὸς ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων ἐστὶν ὑπερ-
 βολῆς. Ὅταν μὲν οὖν ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἄνευ ὕδατος πνέωσι,
 ταύτην τὴν τάξιν, ὅταν δὲ ἅμα τῷ ὕδατι, τὸ ὕδωρ κατα-
 ψύχει.

51 Διὰ τί οἱ ^m ἐτήσιαι ταύτην δὴ τὴν ὥραν ἀεὶ καὶ ⁿ τοσοῦ-
 τοι πνέουσιν; Καὶ διὰ τί ληγούσης τῆς ἡμέρας λήγουνσι καὶ
 τῆς νυκτὸς οὐ πνέουσιν; ^a Ἡ τοῦτο μὲν διὰ τὸ τὴν χιόνα
 τηκομένην παύεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου πρὸς ἐσπέραν καὶ τὴν

^c ἐκεῖνων s. ^d μὲν δ.] μηδὲν δ. X^a. ^e θέρμαι s. ^f λυβύη X^a.
^g ἢ om. X^a. Y^a. s. ^h ψυχρότερον s. ⁱ πρὸς] καὶ πρὸς X^a. ^k ὑγρότα-
 τοι s. ^l ἐστὶ] ἐστὶ φύσει X^a. ^m ἐτήσιοι X^a. ⁿ τοσοῦτον s.

νύκτα; Ὅλως δὲ πνέουσιν, ὅταν ὁ ἥλιος κρατεῖν καὶ λύειν ἄρξῃται τὸν πρὸς βορέαν πάγον. Ἀρχομένου μὲν οὖν οἱ πρόδρομοι, ἤδη δὲ λυομένου οἱ ἐτησίοι.

Διὰ τί ὁ ζέφυρος λειότατός τε τῶν ἀνέμων καὶ ὁ ψυχρός, 52 καὶ δύο ὥρας πνεῖ μάλιστα, ἕαρ τε καὶ μετόπωρον, καὶ πρὸς ἐσπέραν τῆς ἡμέρας, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν μάλιστα; Ἡ ψυχρὸς μὲν διὰ τὸ πνεῖν ἀπὸ τῆς Ῥ θαλάττης καὶ πεδίων ἀναπεπταμένων; Ἦττον μὲν οὖν ψυχρὸς τοῦ βορέου διὰ τὸ ἀφ' ὕδατος πνευματουμένου καὶ μὴ χιόνος πνεῖν, ὁ ψυχρὸς δὲ διὰ τὸ μετὰ χειμῶνα, ἄρτι τοῦ ἡλίου κρατοῦντος, πνεῖν. Καὶ μετοπώρου, ὅτι οὐκέτι κρατεῖ ὁ ἥλιος· οὐ γὰρ ὥσπερ ἐν γῇ ὑπομένει τὴν ὕλην, ἀλλὰ πλανᾶται διὰ τὸ ἐφ' ὑγροῦ βεβηκέναι. Καὶ ὁμαλὸς διὰ τὸ αὐτό· οὐ γὰρ ἀπὸ ὀρέων πνεῖ, 3 οὐδὲ βία τηκομένου, ἀλλὰ ραδίως ὥσπερ δι' αὐλῶνος ῥέων. Τὰ μὲν ὁ γὰρ πρὸς βορέαν καὶ νότον ὀρεινά· πρὸς ἐσπέραν δὲ οὔτε ὄρος οὔτε γῆ ἐστίν, ἀλλὰ τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος, ὥστε ἐπὶ τῆς γῆς φέρεται. Καὶ πρὸς ἐσπέραν δὲ τῆς ἡμέρας πνεῖ διὰ τὸν τόπον· τότε γὰρ ὁ ἥλιος πλησιάζει τῷ τόπῳ. Καὶ τῆς νυκτὸς παύεται διὰ τὸ ἐκλείπειν τὴν τοῦ ἡλίου κίνησιν.

Διὰ τί, ὅταν ὁ εὖρος πνεῖ, μείζω φαίνεται τὰ πάντα; Ἡ 53 ὅτι ζοφωδέστατον τὸν αέρα ποιεῖ;

Διὰ τί τὸν μὲν χειμῶνα πρῶτ' ἀπὸ τῆς ἔω τὰ πνεύματα 54 πνεῖ, τὸ δὲ θέρος δείλης καὶ ἀπὸ δυσμῶν ἡλίου; Ἡ ὅτι α, ἡμῖν συμβαίνει τοῦ θέρους, ταῦτα τοῦ χειμῶνος τοῖς τὸ ἐναντίον τῆς γῆς ἡμισφαίριον οἰκοῦσιν, ἡμῖν δὲ τοῦ χειμῶνος πρῶτ' καὶ ἀφ' ἔω τὰ πνεύματα πνεῖ διὰ τὸ τὸν αέρα κάθυγρον ἐν τῇ νυκτὶ διακρίνεσθαι καὶ κινεῖσθαι τὸ πρῶτ' ὑπὸ τοῦ ἡλίου, καὶ πρῶτον τὸν ἔγγιστα τοῦ ἡλίου. Ποιεῖ δὲ 2 τοῦτο ὁ ἥλιος καὶ ὁ πρὸ ἀνατολῆς· διὸ αὖραι οὐχ ἦττον πρὸ ἀνατολῆς πνέουσιν. Ἐπειδὴ οὖν καὶ ἐφ' ἑαυτὸν ἔλκει ὁ

ὁ ψυχρότατος Χ^α. Ῥ θαλάσσης s. ὁ ψυχροὶ s. ὁ οὐ οὐδὲ s.

ἡ ὕλην Υ^α. s. ὁ γὰρ om. Χ^α. ὁ ὀρεινά· πρὸς] ὀρεινά· τὰ πρὸς Χ^α.

ὅτε Χ^α. ὁ πρὸ τῆς ἀνατολῆς Χ^α.

ἥλιος τὰ ὑγρά καὶ κινεῖ πρὸ ἀνατολῆς τοῦ χειμῶνος ὑγρὸν ὄντα τὸν παρ' ἡμῖν ἀέρα, δηλὸν ὡς καὶ ἐφ' ὃ ἑαυτὸν ^z ἀνέλκοι, ὃν ἐν τῷ κάτω ἡμισφαιρίῳ, καὶ ^a δέιλῃ ἐκείνοις ὃ ἡμῖν ³ ἐστὶν ὄρθρος. Ὡστε ^b συμβαίνειν ^c τὸν ὑπὸ τοῦ ἡλίου πρὸ ἀνατολῆς παρ' ἡμῶν ἐφ' ^d ἑαυτὸν ἐλκόμενον ἀέρα, τοῦτον τοῖς κάτω γενέσθαι ζέφυρον καὶ δέιλῃς πνεῖν. Ὁ δὲ ἐν τῷ παρ' ἡμῖν χειμῶνι, τῆς ἑω ἐκείνοις συμβαίνει, ὃ δὲ ἐν τῷ ⁴ θέρει, τῆς δέιλῃς ἡμῖν. Ὅτε γὰρ παρ' ἡμῖν θέρος, ἐκεῖ χειμῶν ἐστὶ, καὶ ^e ἡ ἡμετέρα δέιλῃ ἐκείνοις ὄρθρος. Καθ' ἣν ἐκείνοις μὲν ^f αὔρας ἐξ ἑώας συμβαίνει πνεῖν, ἡμῖν δὲ ζεφύρους ⁵ διὰ ^g ταῦτα τοῖς προειρημένοις. Τοῦ δὲ θέρους καὶ ἑώαι μὲν οὐ πνέουσιν, ὅτι εἰς ξηρότερον ἔτι τὸν παρ' ἡμῖν ἀέρα ὃ ἥλιος ἀνατέλλει διὰ τὸ ὀλίγον ^h χρόνον αὐτοῦ ἀπογεγονέναι· ζέφυροι δὲ οὐ πνέουσιν δέιλῃς τοῦ χειμῶνος, ὅτι οὐδ' ἐν τῷ κάτω ἡμισφαιρίῳ ἑώοι ταύτην τὴν ὥραν διὰ τὰ προειρημένα, ὅθεν ὁ ἥλιος ἐφ' ἑαυτὸν ἔλκων τὰ ὑγρά τὸν παρ' ἡμῖν ζέφυρον ⁱ ποιεῖ.

55 Διὰ τί ὁ ζέφυρος εὐδαινὸς καὶ ἡδιστος δοκεῖ εἶναι τῶν ἀνέμων; Ἡ ὅτι ἐν μεθορίῳ ἐστὶ τῶν ^k θερμῶν καὶ ψυχρῶν πνευμάτων, γειτνιῶν δὲ ἀμφοῖν τῆς δυνάμεως ^l αὐτῶν κοινωνεῖ· διὸ εὐκρατός ἐστιν. Ὁ δὲ ἀπηλιώτης ἥττον κοινωνεῖ, ^m ὢν ἐν τῷ μέσῳ τῶν αὐτῶν. Ἀπηλιώτης μὲν γὰρ πνέων τὰ πρὸς νότον πνεύματα κινεῖ (ἐνταῦθα γὰρ ἡ ⁿ μετάστασις αὐτοῦ ἐστίν), κινῶν δὲ οὐ μίγνυται αὐτοῖς. Ὁ δὲ ζέφυρος καὶ κινεῖται ὑπὸ τῶν νότων καὶ πνέων κινεῖ τὰ βόρεια· τελευτᾷ γὰρ ἐνταῦθα ἡ περίοδος τῶν πνευμάτων. Διὸ τῶν μὲν τὴν τελευτὴν τῶν δὲ τὴν ἀρχὴν ἔχων ἐν ^o ἑαυτῷ δικαίως ἡδύς ἐστι καὶ δοκεῖ εἶναι.

56 Διὰ τί ἄλλοις ἄλλοι τῶν ἀνέμων ὑέτιοι, οἷον ἐν μὲν τῇ Ἀττικῇ καὶ ταῖς νήσοις ὁ Ἑλλησποντίας, ἐν Ἑλλησπόντῳ

γ αὐτὸν Υἆ. z ἀνέλκει Χᾱ.σ. a δέιλῃς Χᾱ.Υᾱ.σ. b συμβαίνει σ, συμβαίνειν Χᾱ. c τὸν] αὐτὸν Χᾱ. d αὐτὸν Υᾱ. e ἡ om. Χᾱ. f αὔροις s. g ταῦτα Υᾱ.σ. h αὐτοῦ χρόνον Υᾱ.σ. i πνεῖ Υᾱ. k ψυχρῶν καὶ θερμῶν Χᾱ. l αὐτῷ Υᾱ. m μετάστασις Χᾱ. n αὐτῷ Υᾱ.

δὲ ὁ βορέας καὶ ἐν Κυρήνῃ, περὶ ὁ Λέσβον δὲ νότος; Ἡ
 ὅπου ἂν ἄθροισις νεφῶν, ἐνταῦθα ὕδωρ; Ἐνταῦθα γὰρ ἡ
 πύκνωσις ἀθροίζεται, ὅπου ἂν ῥ προκαθίσσεται ἡ ἔχρη. Διὸ
 καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι μᾶλλον ὕει ἢ ὅπου ἂν τὸ πλῆθος ὑπεξά-
 γειν δύνῃται· περικαταλαμβανόμενον ῥ γὰρ πυκνοῦται· δεῖ δὲ
 τοῦτο γενέσθαι. Καὶ ἐν ταῖς εὐδαίαις μᾶλλον ὕει. Ἐν Ἐλ-
 λησπόντῳ μὲν οὖν ἄνωθεν ὁ βορέας πολλὰ συνωθεῖ νέφη,
 πρὸς δὲ τὴν Ἀττικὴν καὶ τὰς νήσους ὁ Ἑλλησποντίας, ὥσ-
 περ ὕλην ἔχων· καὶ γὰρ περιίσταται τὰ πολλὰ ἐκ τοῦ βο-
 ρέου. Περὶ δὲ Λέσβον ὁ εὖρος καὶ ὁ νότος ἐκ τοῦ πελάγους
 φέροντες πολλὰ νέφη προσβάλλει τῇ χώρᾳ. Τὸν αὐτὸν
 τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

Διὰ τί λέγεται

57

μή ποτ' ἀπ' ἡπείρου δέισης ἱ νέφος ἀλλ' ἀπὸ πόντου
 χειμῶνος, ὃ θέρεος δὲ ἀπ' ἡπείρου μελαίνης;

Ἡ διότι τοῦ μὲν χειμῶνος, ἡ ὡ θάλαττα θερμότερα, ὥστε ἔ-
 τι συνέστη, δηλὸν ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ἰσχυρὰς συνέστηκεν· ἐλύθη
 γὰρ ἂν διὰ τὸ ἀλεινὸν εἶναι τὸν τόπον. Τοῦ δὲ θέρους ἡ
 μὲν ὡ θάλαττα ψυχρά, καὶ ὃ τὰ πόντια πνεύματα, ἡ δὲ γῆ
 θερμή, ὥστε εἴ τι ἀπὸ τῆς γῆς φέρεται, ὡ διὰ μείζονος ἀρχῆς
 συνέστη· διελύθη γὰρ ἂν, ὡ εἰ ἀσθενὲς ἦν.

Διὰ τί ἐν τῇ Ἀρκαδίᾳ ὑψηλῇ οὔσῃ τὰ μὲν πνεύματα οὐθὲν
 ψυχρότερα τῶν ὡ παρὰ τοῖς ἄλλοις, ὅταν δὲ νηνεμία ὡ καὶ
 ἐπινέφελα, ψυχρά, ὥσπερ ἐν τοῖς ὁμαλέσι τοῖς ἐλώδεσιν;
 Ἡ ὅτι καὶ ἡ Ἀρκαδία ὁμοία γίνεται τοῖς ἐλώδεσιν· οὐ γὰρ
 ἔχει ἐξόδους τοῖς ὕδασιν εἰς θάλατταν, διὸ καὶ βάραθρα πολλὰ
 αὐτόθι ἐστίν. Ὅταν μὲν οὖν ἡ ἄνεμος, ἀπορριπίζει τὴν ἐκ
 τῆς γῆς ἀναθυμίασιν, οὔσαν ψυχράν· αὐτὰ δὲ τὰ πνεύματα
 οὐ ψυχρὰ διὰ τὸ ἀπὸ τῆς θαλάττης προσβάλλειν· ἐν δὲ ταῖς

ὁ δὲ Λέσβον X^a. ῥ προκαθίσσεται Y^a. ἡ ἔχρη X^a.s. ῥ γὰρ] μὲν
 γὰρ Y^a. ὡ ἡπείρου X^a.s. ἱ νέφος om. X^a.Y^a.s. ὡ θέρους X^a.Y^a.
 ὡ utrobique θάλασσα, c. 58. sect. 1. θάλασσαν, sect. 2. θαλάσσης s.
 ὡ τι codices. ὡ τὰ om. X^a. ὡ διὰ τὸ μείζονος s. ὡ εἰ ante διελύθη X^a.
 ὡ περὶ s. ὡ ἡ καὶ ἐπινέφελα ἡ ψ. s.

νηνεμίαις ἀνιούσα ἢ ἀτμίς ἀπὸ τοῦ ἐμμένοντος ὕδατος ποιεῖ τὸ ψῦχος.

- 59 Διὰ τί, ἂν ἔωθεν πνεῖν ἄρξηται, διημερεύει μᾶλλον; Ἡ διότι ἀρχομένου τοῦ ἡλίου σφοδροτάτη ἡ φορά, ^d διὸ ἐκτείνεται τοιαύτη οὔσα. Σημεῖον δὲ ὅτι ἰσχυρὰ ἡ σύστασις.
- 60 Διὰ τί βορέας τὴν ἡμέραν μὲν λαμπρός, τὴν δὲ νύκτα πίπτει; Ἡ διότι γίνεται ^e ἀπὸ πεπηγότος ὑετοῦ, ὅταν ἀναθυμιᾶται διὰ τὸν ἥλιον; Πίπτει δὲ νυκτός, ὅτι οὐχ ἡ αὐτὴ γένεσις, ἀλλὰ τούναντίον ποιεῖ· τὰς γὰρ νύκτας ἐκπνεῖ, τὰς δὲ ἡμέρας ἤττον.
- 61 Διὰ τί τὰ ἀράχνια τὰ πολλὰ ὅταν φέρηται, πνεύματός ἐστι σημεῖα; Πότερον ὅτι ἐργάζεται ὁ ἀράχνης ἐν ταῖς εὐδαίαις, φέρεται δὲ διὰ τὸ ψυχόμενον τὸν αέρα συνιέναι πρὸς τὴν γῆν, τὸ δὲ ψύχεσθαι ἀρχὴ χειμῶνος· σημεῖον οὖν ἡ φορά ² τῶν ἀραχνίων. Ἡ ὅτι μετὰ τὰ ὕδατα καὶ τοὺς χειμῶνας γίνεται τῶν ἀραχνίων ἀθρόα ἡ φορά, ^f ἐν ταῖς εὐδαίαις ἐργαζομένων, διὰ τὸ ἐν τῷ χειμῶνι ^h μὴ φαίνεσθαι; Δύσριγον γὰρ τόδε. Καὶ φερόμενοι ὑπὸ τοῦ πνεύματος ⁱ πολὺ ἐκπηνίζονται. Μετὰ δὲ τὰ ὕδατα εἴωθε ^k πνεύματα γίνεσθαι ὥς τὰ πολλὰ.
- 62 Διὰ τί οἱ βορέαι μεγάλοι τοῦ χειμῶνος ἐν τοῖς ψυχροῖς τόποις ^l ἐπινέφελαι, ἔξω δὲ αἶθριοι; Ἡ ὅτι ἅμα ψυχροὶ εἰσι καὶ μεγάλοι, ἐγγὺς δὲ μᾶλλον ψυχροί, ὥστε φθάνουσι πηγνύντες πρὶν ἀπῶσαι τὰ νέφη· ὅταν δὲ παγῇ, μένουσι διὰ βάρος. Ἐξω δὲ τῷ μεγέθει ἐργάζονται μᾶλλον ἢ τῷ ψυχρῷ.

ΚΖ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΦΟΒΟΝ ΚΑΙ ἠΑΝΔΡΕΙΑΝ.

Διὰ τί οἱ φοβούμενοι τρέμουσιν; Ἡ διὰ τὴν κατάψυξιν; Ἐκλείπει γὰρ τὸ θερμὸν καὶ συστέλλεται· διὸ καὶ αἱ κοιλίαι λύνονται τοῖς πολλοῖς.

- 2 Διὰ τί οὖν καὶ διψῶσιν ἔνιοι, καθάπερ οἱ μέλλοντες κολά-

^d διὸ] διότι s. ^e ἀπὸ τοῦ πεπ. X^a. ^f ἐν δὲ ταῖς s. ^g ἐργαζομένου Y^a. ^h μὴ om. Y^a. ⁱ πολὺν X^a. Y^a. ^k πνεῦμα s. ^l ἐπινεφέλοις X^a, ἐπὶ νεφέλαις Y^a. s. ^m ἀνδρίαν Y^a.

ζεσται; Οὐ γὰρ ἔδει καταψυχομένων. Ἡ οὐκ ἐν ταύτῳ τόπῳ ἢ κατάψυξις καὶ ἡ θερμότης, ἀλλ' ἡ μὲν ἐν τῷ ἐπιπολῆς, ἔνθεν ἐκλείπει τὸ θερμόν, ἡ δὲ ἐν τῷ ἐντός, ὥστε ἐκθερμαίνει; Σημεῖον δὲ καὶ τὸ λύεσθαι ^α τὰς ^ο κοιλίας. Ἀναξηραινομένου δὲ τοῦ κυρίου τόπου τὸ δίψος. Ὅμοιον δὲ ἔοικεν ὥσπερ τοῖς ἡπιαλούσιν, ^ρ οἱ ἅμα τῷ ῥίγουν ^ι διψῶσιν· οὐδὲ γὰρ ὁ αὐτὸς οὐδ' ἐκεῖ τόπος ψύχεται καὶ θερμαίνεται.

Διὰ τί ἐν μὲν τοῖς θυμοῖς εἰς τὸ ἐντός ἀθροιζομένου τοῦ ³ ^ι θερμοῦ διάθερμοι καὶ θαρραλέοι, ἐν δὲ τοῖς φόβοις ἀνάπαλιν; Ἡ οὐκ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ἀλλὰ τοῖς μὲν ὀργιζο- ² μένοις περὶ τὴν καρδίαν, διὸ καὶ θαρρητικοὶ ^β καὶ ἐν ἐρυθήματι καὶ πνεύματος πλήρεις, ἄνω τῆς φορᾶς οὔσης, τοῖς δὲ φοβουμένοις κάτω συμφευσγόντων τοῦ αἵματος καὶ τοῦ θερμοῦ, διὸ καὶ ἡ λύσις τῶν κοιλιῶν· ἐπεὶ καὶ ἡ τῆς καρδίας πήδησις οὐχ ὁμοία, ἀλλὰ τοῖς μὲν ὡς ἂν διὰ τὴν ἔκλειψιν πυκνὴ καὶ νυγματώδης, τοῖς δὲ ὡς ἂν ἀθροιζομένου πλείονος θερμοῦ· διὸ καὶ τὸ ἀναζειν καὶ τὸ ὀρίνεσθαι τὸν θυμὸν καὶ ταράττεσθαι, καὶ ὅσα τοιαῦτα λέγουσιν οὐ κακῶς ἀλλ' οἰκείως. Ἄρ' οὖν καὶ διὰ τοῦτο τὸ δίψος, ἐπεὶ τό γε ξηρὸν πτύειν ³ καὶ ὁ σανσαρισμὸς καὶ τὰ τοιαῦτα γίνεται διὰ τὴν ἀναφορὰν τοῦ πνεύματος ἅμα καὶ θερμοῦ. Καὶ τὸ δίψος δὲ δηλὸν ὡς ἐκθερμαινομένου τοῦ σώματος. Πῶς οὖν ὁ αὐτὸς τόπος ἀναξηραίνεται ^ι ἀμφοῖν, ^φ διψῶμεν, καὶ τῷ φοβουμένῳ καὶ τῷ ὀργιζομένῳ; Ὁ δὲ φόβος ὅτι διψητικόν, καὶ οἱ ἐν ταῖς ⁴ τροπαῖς δηλοῦσιν· οὐδαμῶς γὰρ οὕτω διψῶσιν. Καὶ οἱ ἀγωνιῶντες δὲ σφόδρα· διὸ καὶ διακλύζονται καὶ ἐπιρροφούσι, καθάπερ Παρμένων ὁ ὑποκριτής. Ἡ τούτοις μὲν ^ν οὐκ ἔστι δίψος, ἀλλὰ ξηρότης πεφευγότος τοῦ αἵματος, ὅθεν καὶ ^ω ὥχροί; Σημεῖον δὲ τὸ μὴ πίνειν πολὺ, ἀλλὰ καὶ ^ξ βροχθίσαι. Οἱ δ' ἐν ταῖς τροπαῖς μετὰ πόνου. Διὸ ^υ διψῶσι καὶ ⁵ οἱ μέλλοντες κολάζεσθαι· καὶ οὐθὲν ἄτοπον. Ἐν δὲ ² τοῖς

^α τὰς] καὶ τὰς Υ^α. ^ο κοιλίας s. ^ρ οἱ] ἡ s. ^ι διψῶσιν s. ^ι θυμοῦ s. ^β καὶ ἐρυθήματος margo γ. ^ι ἀμφω Χ^α. Υ^α. s. ^ν οὐδ' Υ^α. ^ω ὥχρός Χ^α, ὥς ὥχρωσι margo Χ^α. ^ξ βροχίσαι s. ^υ διψῶσι s. ² τοῖς om. s.

πολεμικοῖς ἔνιοι καὶ τῶν ἀνδρείων, ὅταν διασκευασθῶσι, καὶ τρέμουνσιν οὐκ ἔξεστηκότες ἀλλὰ θαρροῦντες· ὧν εἰώθασι ^αμαστιγοῦν τὸ σῶμα πλατεῖ ^βνάρθηκι, εἰ δὲ μή, ταῖς χερσὶν ἀναθερμανθέντες. Ἔοικε ^γδὲ διὰ τὴν ὀξύτητα καὶ τὴν φορὰν τοῦ θερμοῦ ἀνωμαλία τις εἶναι περὶ τὸ σῶμα ταραχώδης.

- 4 Διὰ τί οἱ ἀνδρεῖοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φίλοινοι; Ἡ ὅτι οἱ ἀνδρεῖοι θερμοί, ἡ δὲ θερμότης περὶ τὰ στήθη. Ἐνταῦθα γὰρ καὶ ὁ φόβος φαίνεται, γινόμενος κατὰψυξις τις. Ὡστε περὶ τὴν καρδίαν ἦττον μὲν μένει, τοῖς δὲ πηδᾶ ^δψυχομένη. Ὅσοι οὖν τὸν πνεῦμονα ἔχουσιν ἔναιμον, θερμὸν ἔχουσι τοῦτον ὥσπερ οἰνωμένοι, ὥστε οὐ ψύχει ἡ φαντασία τοῦ δεινοῦ.
- 2 Οἱ δὲ τοιοῦτοι καὶ φιλοπόται. Ἡ τε γὰρ τοῦ ποτοῦ ἐπιθυμία διὰ τὴν τούτου τοῦ μορίου θερμότητά ἐστιν (εἴρηται δὲ περὶ ^εαὐτοῦ ἐν ἄλλοις) καὶ τοῦ παυστικῆς ἡ ἐπιθυμία. Ὁ δὲ οἶνος θερμὸς μὲν τὴν φύσιν, πάνει δὲ τὴν δίψαν μάλλον τοῦ ὕδατος, καὶ μάλιστα τῶν αὐτῶν δι' ἣν αἰτίαν, ^εεἴρηται ἐν ἄλλοις. Διὸ καὶ οἱ ἐν τῇ περιπνευμονίᾳ καὶ οἱ μαινόμενοι ἀμφοτέροι ἐπιθυμοῦσιν οἶνον· καίτοι τῶν μὲν διὰ τὴν θερμασίαν θερμὸς ὁ πνεύμων, τῶν δὲ διὰ τὴν ταραχήν. Ἐπεὶ οὖν οἱ αὐτοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῷ γένει διψητικοὶ καὶ ἀνδρεῖοι, οἶνον δὲ οἱ διψητικοὶ ἐπιθυμητικοί, οἱ δὲ τοιοῦτοι φιλοπόται, ἀναγκαῖον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρακολουθεῖν ἀλλήλοις τὰς φύσεις. Διὸ καὶ ^εοἱ οἰνωμένοι ἀνδρειότεροι τῶν μή.

- 5 Διὰ τί μάλιστα τὴν ἀνδρείαν τιμῶσιν αἱ πόλεις, οὐ βελτίστην οὖσαν τῶν ἀρετῶν; Ἡ ὅτι διατελοῦσιν ἢ πολεμοῦντες ἢ πολεμούμενοι, αὕτη δὲ ἐν ἀμφοῖν χρησιμωτάτη ἐστίν. Τιμῶσι δὲ οὐ τὰ βέλτιστα, ἀλλὰ τὰ αὐτοῖς βέλτιστα.

- 6 Διὰ τί οἱ φοβούμενοι μάλιστα τρέμουνσιν τὴν φωνὴν καὶ ^βτὰς χεῖρας καὶ τὸ κάτω χεῖλος; Ἡ διότι ἐκλειψίς ἐστι τὸ πάθος θερμοῦ ἐκ τῶν ἄνω τόπων; Διὸ καὶ ὠχρῶσιν. Διὰ μὲν οὖν τὸ ἐκ τοῦ στήθους ἡ φωνὴ τρέμει, ψυχομένου ^φκινεῖται. Ὁμοίως δὲ καὶ αἱ χεῖρες· ἐκ τοῦ στήθους γὰρ

^α μαστιγῇ s. ^β νάρκηθι s. ^γ δὲ s. ^δ ψυχομένοις s. ^ε τούτου s.
^ε ἐν ἄλλοις εἴρηται s. ^ε οἱ om. Υ^α. ^β τὰς add. t.

ἤρτηνται. Τὸ δὲ κάτω χεῖλος, ἀλλ' οὐ τὸ ἄνωθεν, κάτω κρέματα ¹ ἢ ῥέπει· τὸ δὲ κάτωθεν ἄνω ^k παρὰ φύσιν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἄνω ἡρεμεῖ· οὐ ὑφαιρουμένου διὰ τὸ ψύχεται τρέμει. Καὶ ἐν τοῖς θυμοῖς δὲ διὰ τὸ αὐτὸ ἀποκρεμάννυται τὸ χεῖλος. Δῆλον δὲ ἐπὶ τῶν παιδίων ¹ συνθεῖ γὰρ εἰς τὴν καρδίαν τὸ θερμόν.

Διὰ τί οἱ φοβούμενοι ^m τρέμουνσι, καὶ μάλιστα τὴν φωνὴν ⁷ καὶ τοῦ σώματος ⁿ τὰς χεῖρας καὶ τὸ κάτω χεῖλος; Ἡ διότι ἐκ τούτου τοῦ τόπου ἐκλείπει τὸ θερμόν ἐν ^φ ἢ φωνῇ; Τὸ δὲ χεῖλος καὶ τὰς χεῖρας, ὅτι ^o εὐκινήτοτατα καὶ ἥκιστα ἔναιμα. Καὶ προΐενται μὲν τὴν χολήν, συσπῶσι ^p δὲ τὰ αἰδοῖα, προΐενται μὲν διὰ τὸ συντήκειν τὸ καταβαῖνον θερμόν, ἀνασπῶσι δέ, ὅτι ^q ἔξωθεν φόβος· εἰς τὸνναντίον οὖν ἢ φυγῇ.

Διὰ τί οἱ φοβούμενοι καὶ ^r διψῶσι καὶ ῥιγῶσιν; Ταῦτα ⁸ δὲ ἐναντία τὰ πάθη. Ἡ ῥιγοῦσι μὲν ψυχόμενοι, διψῶσι δὲ θερμαινόμενοι; Διότι ἐν τῷ φοβεῖσθαι τὸ θερμόν ἐκλείπει καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκ τῶν ἄνω τόπων. Δηλοῖ δὲ τὸ χρῶμα καὶ αἱ κοιλίαι· τὸ μὲν γὰρ πρόσωπον ὠχρόν, αἱ δὲ κοιλίαι ἐνίοτε λύνονται. Διὰ μὲν ^s οὖν τὸ ἐκλείπειν τὸ θερμόν ἐκ τῶν ἄνωθεν τὸ ῥίγος γίνεται, διὰ δὲ τὸ ὑγρὸν ἢ δίψα.

Διὰ τί τοῦ τε φόβου λύπης τινὸς ὄντος καὶ τῆς ἀλγῆ- ⁹ δόνος, οἱ μὲν ἀλγοῦντες ἀναβοῶσιν, ^t οἱ δὲ φοβούμενοι σιωπῶσιν; Ἡ οἱ μὲν ἀλγοῦντες κατέχουσιν τὸ πνεῦμα (διὸ ἀθρόον ἐξίον μετὰ ^v φωνῆς ἐξέρχεται), τῶν δὲ φοβουμένων κατέψυκται τὸ σῶμα καὶ τὸ θερμόν κάτω ἐνήνεκται, ^o ποιεῖ πνεύματα. Ἡ ^u οὖν ἐνήνεκται μάλιστα, ἐνταῦθα καὶ ποιεῖ αὐτά. Διὸ καὶ ἀποψοφούσιν οἱ φοβούμενοι. Ἡ δὲ φωνή ^z ἐστὶ φορὰ πνεύματος ἄνω πως καὶ διὰ ^w τινων ^x γινομένη. Τοῦ δὲ τοὺς ἀλγοῦντας κατέχειν τὸ πνεῦμα αἴτιον, ὅτι ταῖς ἐνπαρχούσαις ἡμῖν βοηθείαις φύσει ^y εὐθὺς πάντες ^z παθόντες

ⁱ ἢ X^a. Y^a. s. t. u. ^k περὶ s. ¹ συνθεῖ s. ^m καὶ μάλιστα τρέμουνσι X^a. ⁿ τὰς om. X^a. ^o εὐκινήτοτατος s. ^p δὲ καὶ τὰ X^a. s. ^q ἔξω s, omisso φόβος. ^r διψῶσι καὶ ῥιγῶσι s, ῥιγῶσι καὶ διψῶσι X^a. ^s οὖν om. X^a. Y^a. s. ^t οἱ δὲ] οὐδὲ s. ^v βοῆς X^a. ^w τόνων X^a. ^x γινομένων s. ^y εὐθὺ X^a. ^z μαθόντες s.

ἄνευ λογισμοῦ χρώμεθα, ^aκαθάπερ καὶ τὰ ἄλλα ζῶα· τὰ μὲν
³^b γὰρ ^cκέρασι, τὰ δὲ ὀδοῦσι, τὰ δὲ ὄνυξιν ἀμύνεται. Πρὸς
 δὲ τὰ ἀλγήματα πάντα ἢ τὰ πλείστα βοηθεῖ ἡ θερμότης.
 Ὁ ποιεῖ ὁ κατέχων τὸ πνεῦμα· θερμαίνει γὰρ καὶ ἐκπέττει
 τὸ ἄλγημα, ^dσυστέλλων ἐντὸς τὸ θερμὸν τῷ πνεύματι.

10 Διὰ τί τοῖς φοβουμένοις αἱ κοιλίαι λύνονται καὶ οὐρητι-
 ῶσιν; Ἡ τὸ θερμὸν τὸ ἐν ἡμῖν ἐστὶν ὥσπερ ζῶον; Τοῦτ'
 οὖν φεύγει ^e ὃ τι αὖ φοβηθῇ. Ἐξωθεν ^f οὖν γινομένων τῶν
 τε ὑπὸ τῆς ἀγωνίας φόβον καὶ τῶν τοιούτων, ^g καὶ ἐκ τῶν
 ἄνωθεν εἰς ^h τὰ ⁱ κάτω καὶ ἐκ τῶν ἐπιπολῆς εἰς τὰ ἐντός, ἐκ-
 θερμαινόμενοι δὲ οἱ περὶ τὴν κοιλίαν τόποι καὶ τὴν κύστιν
² διαλύονται, καὶ ποιοῦσιν αὐτὰς ^k εὐτρεπεῖς. Καὶ γὰρ τὰ
^l ἄνθη καὶ τὰ ἀψίνθια, καὶ ὅσα ^m οὐρητικά, θερμαντικά.
 Ὅμοιως δὲ καὶ τὰ πρὸς τὴν κοιλίαν φάρμακα, τὰ κάτω θερ-
 μαντικά· καὶ τὰ μὲν τῶν εἰσενεχθέντων ⁿ μόνων λυτικά, τὰ
 δὲ καὶ ἑτέραν σύντηξιν ποιεῖ, οἷον τὸ σκόροδον εἰς τὸ οὖρον.
 Τὸ αὐτὸ δὲ τοῖς τοιούτοις ἢ ἐκ τῶν ^o ἐπιπολῆς θερμασία εἰς
 τούτους ^p τοὺς ^q τόπους συνιοῦσα δρᾷ.

11 Διὰ τί οἱ φοβούμενοι συσπῶσι τὰ αἰδοῖα; Εἰκὸς γὰρ ἦν
 τούναντίον, ^r τοῦ θερμοῦ εἰς τούτον τὸν τόπον ^s ἀθροιζομένου
 τῶν φοβουμένων, ἀνίσσθαι αὐτά. Ἡ οἱ φοβούμενοι σχεδὸν
 ἅπαντες ὥσπερ ῥιγούντες εἰσιν; Ἐκλελοιπότης οὖν ἐκ τῶν
 ἐπιπολῆς τοῦ θερμοῦ συσπῶσιν. Διὸ καὶ ^t βομβυλιάζουσιν
² οἱ δεινῶς δεδιότες. Δοκεῖ δὲ συσπᾶν τὸ ἐπιπολῆς καὶ τὸ
 δέρμα τῶν ῥιγούντων, ἅτε τοῦ θερμοῦ ἐκκεκριμένον διὸ καὶ
 φρίττουσιν. Συσπᾶται δὲ καὶ ἡ ^v ὀσχεία τοῦ αἰδοίου ἄνω,
 καὶ συνεφέλκονται καὶ οἱ ὄρχεις αὐτοῖς συστελλομένων. Θάτ-
 τον δὲ φαίνεται ἐπὶ τῶν ἀφροδισίων· ὁ γὰρ φόβος ἐκκρίνει,

^a καθάπου s. ^b γὰρ om. X^a. ^c κέρατα s. ^d συστέλλον X^a. ^e ὅτε
 X^a.s. ^f οὖν om. K^a.O^a.s. ^g καὶ ante ἐκ om. Q.K^a.s. ^h τὸ s.
ⁱ κάτω—τὰ om. Q. ^k εὐτρεπεῖς Q.K^a, εὐτροπῆς s. ^l ἄνθη x. et
 margo X^a, ἄνησα Q.Y^a, ἄνησα K^a.O^a.s, ἄνοσα t. ^m οὐρ. καὶ θερμ.
 Q.K^a.O^a.Y^a. ⁿ μόνων X^a.Y^a. ^o ἐπιπολῶν θερμάνει s. ^p τοὺς om.
 X^a. ^q τρόπους X^a. ^r εἰς τούτον τὸν τόπον τοῦ θερμοῦ X^a. ^s ἀθροι-
 ζόμενοι s. ^t βομβυλιάζουσιν Y^a. ^v ὀχεία X^a.

καὶ πολλοῖς τῶν ἀγωνιόντων καὶ τῶν περιφόβων συγκινεῖ ἡ τῆς γονῆς ^ωπρόεσις.

ΚΗ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΣΩΦΡΟΣΥΝΗΝ ΚΑΙ ΑΚΟΛΑΣΙΑΝ, ΚΑΙ
ΕΓΚΡΑΤΕΙΑΝ ΚΑΙ ΑΚΡΑΣΙΑΝ.

Διὰ τί ἔνιοι κάμνουσιν, ὅταν ἐθισθέντες ἀκολάστως ζῇν μὴ ἀκολάστως διαιτῶνται, οἷον Διονύσιος ὁ τύραννος, ἐπεὶ ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἐπαύσατο πίνων ὀλίγον τινὰ χρόνον, εὐθὺς ἐφθισίασεν, ἕως πάλιν εἰς τὴν ^ςμέθην ^γμετέβαλεν. Ἡ μέγα μὲν ^ςτι καὶ τὸ ἔθος ἐστὶν ἐκάστοις· φύσις γὰρ ἤδη γίνεται. ^αΚαθάπερ ἂν ἰχθὺς ἐν ἀέρι ἢ ἄνθρωπος ἐν ὕδατι ^βδιατελῶν ^γφαύλως ἂν ^δἰσχοι, οὕτω καὶ οἱ τὰ ἔθη μεταβάλλοντες χαλεπῶς ἀπαλλάττουσιν, καὶ τὸ πάλιν εἰς τὰ ^δεἰωθότα ἐλθεῖν σωτηρία ^εγίνεται αὐτοῖς ὥσπερ εἰς φύσεως κατάστασιν. Ἔτι δὲ καὶ συντηκτικοὶ γίνονται, εἰωθότες τροφῇ χρῆσθαι δαψιλεῖ τῇ ^ςιδίᾳ· μὴ λαμβάνοντες γὰρ τὴν εἰωθυῖαν ὥσπερ ὅλως μὴ λαμβάνοντες διατίθενται. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ περιτ- ³τώματα τροφῇ μεμιγμένα πολλῇ ἀφανίζεται, αὐτὰ δὲ ἐπιπολάζει μόνᾳ ὄντα, καὶ φέρεται εἰς ὄμματα ἢ πνεύμονα· προσενεγκαμένοις δὲ τροφὴν κατακεραυννύμενα ὑδαρῇ γίνεται καὶ ἀβλαβῇ. Γίνεται δὲ τοῖς ἀκολάστως ζῶσι πλείω τὰ περιττώματα ἄχρι τινὸς λήξασι τοῦ εἰωθότος βίου, διὰ τὸ πολλὴν ἀκαταχώριστον ἐν αὐτοῖς ὕλην ὑπάρχειν ἐκ τοῦ προτέρου βίου, ἧς τηκομένης ὑπὸ τοῦ συμφύτου θερμοῦ, καθάπερ χιόνος πολλῆς, ρεύματα ἀδρὰ συμβαίνει γίνεσθαι.

Διὰ τί κατὰ ^βδύο μόνας αἰσθήσεις ἀκρατεῖς λέγομεν, οἷον ²ἀφῆν καὶ γεῦσιν; Ἡ διὰ τὰς ἀπὸ τούτων γινομένης ἡδονᾶς ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις; Ἄτε οὖν κοιναὶ οὐσαι ἀτιμότηται εἰσι, διὸ καὶ μάλιστα ἡ μόναι ἐπονείδιστοί εἰσιν. Ὡστε ^βτὸν ὑπὸ τούτων ἠττώμενον ψέγομεν καὶ ἀκρατῇ καὶ ἀκόλαστον εἶναι φαμέν, διὰ τὸ ὑπὸ τῶν χειρίστων ἡδονῶν ἠτ-
τᾶσθαι.

^ω προαίεσις s. ^ς μεγέθην s. ^γ μετέβαλλεν v. ^ς τοι X^a. ^α καθα-
περανεῖ X^a, s. ^β τελῶν s. ^δ ἰσχει X^a. ^δ εἰωθότως s. ^ε αὐτοῖς γί-
νεται s. ^ς ιδίᾳ] ἡδεῖα X^a. ^ς μόνας δύο X^a. ^η τὸ Y^a, v.

- 3 Διὰ τί ἀκρατεῖς ⁱλέγοντα ^kκατὰ τὰς ἐπιθυμίας μόνον, οὔσης ^lτῆς ἀκρασίας καὶ περὶ τὴν ὀργήν; Ἡ ὅτι ἀκρατῆς μὲν ἐστὶν ὁ ^mπαρὰ τὸν λόγον τι πράττων ⁿκαὶ ἀκρασία ἡ ^oπαρὰ τὸν λόγον ἀγωγή, εἰσὶ δὲ αἱ μὲν ἐπιθυμίαι ὡς ἐπίπαν εἰπεῖν ^pπαρὰ τὸν λόγον, αἱ δὲ ὀργαὶ μετὰ λόγου, οὐχ ὡς κελεύσαντος τοῦ λόγου, ἀλλ' ὡς δηλώσαντος τὸν προπηλακισμόν ἢ τὴν αἰτίαν.
- 4 Διὰ τί τὴν μὲν ἐγκράτειαν καὶ ^qτὴν σωφροσύνην ἐπὶ τῶν νέων καὶ πλουσίων μάλιστα ἐξετάζομεν, τὴν δὲ δικαιοσύνην ἐπὶ τῶν πενήτων; Ἡ ὅτι οὗ μάλιστα δεῖται τις, ^rεἰ τούτου ἀπέχεται, μᾶλλον θαυμάζοιτ' ἂν ἢ τῶν ἐναντίων; Ὁ μὲν οὖν πένης εὐπορίας δεῖται, ὁ δὲ νέος καὶ πλούσιος ἀπολαύσεως.
- 5 Διὰ τί ἦττον ἀνέχονται διψῶντες ἢ πεινῶντες; ^sΠότερον ὅτι λυπηρότερον; ^tΣημεῖον δὲ τοῦ λυπηροτέρου, ὅτι ἥδιον τὸ ^vδιψῶντα ^wποιεῖν ἢ ^xπεινῶντα φαγεῖν. Τὸ δὲ ἐναντίον τῷ ἡδέϊ λυπηρότερον. Ἡ ^yδιότι μᾶλλον δεῖται τὸ θερμὸν τοῦ ὑγροῦ ἢ τὸ ξηρὸν ^zψῶμεν; Ἡ ὅτι δυοῖν ἢ δίψα ἐπιθυμία, ποτοῦ καὶ τροφῆς, ἡ δὲ πείνα ἐνὸς ^zμόνου, τροφῆς;
- 6 Διὰ τί ἦττον καρτεροῦμεν διψῶντες ἢ πεινῶντες; Ἡ διότι λυπούμεθα μᾶλλον; Σημεῖον δὲ τῆς λύπης ἡ ἡδονὴ σφοδρότερα. Εἴτα ὁ μὲν διψῶν ^aδυοῖν ἐνδεής, τροφῆς ^bτε καὶ καταψύξεως (ἅμφω γὰρ ἔχει τὸ ποτόν), ὁ δὲ πεινῶν θατέρου μόνον.
- 7 Διὰ τί οἱ κατὰ τὴν τῆς ἀφῆς ἢ γεύσεως ἡδονήν, οὗ ἂν ὑπερβάλλωσιν, ἀκρατεῖς ^cλέγονται; Οἳ τε γὰρ περὶ τὰ ἀφροδίσια ἀκόλαστοι, οἳ τε περὶ τὰς τῆς τροφῆς ἀπολαύσεις. Τῶν δὲ κατὰ τὴν τροφήν ἀπ' ἐνίων μὲν ἐν τῇ γλώττῃ τὸ ἡδύ, ἀπ' ἐνίων ^dδὲ ἐν τῷ λάρυγγι, διὸ καὶ Φιλόξενος γε-
²ράνου φάρυγγα ^eεὔχετο ἔχειν. Οἱ δὲ ^fκατὰ τὴν ὄψιν καὶ

ⁱ λέγεται s. ^k μετὰ Y^a.v. ^l τῆς om. s. ^m περὶ τὸν λογισμόν s.
ⁿ καὶ] καὶ ἡ X^a.Y^a.s.v. ^o utrobique περὶ s. ^p αἱ δὲ αἱ ὀργαὶ s.
^q τὴν post καὶ om. Y^a.s.v. ^r εἰ] ἐπὶ s. ^s πότερον s. ^t σῆμα s.
^v διψῶντες s. ^w ποιεῖν v. ^x πεινῶντες s. ^y δεῖται μᾶλλον s. ^z μόνον
Y^a. ^a δυεῖν Y^a.v. ^b τε om. Y^a.s. ^c λεκτέον s. ^d δέ] τε Y^a.v.
^e ἡύχετο s, εὔχεται v. ^f κατὰ] καὶ X^a.Y^a.s.v.

τὴν ἀκοὴν οὐκέτι. Ἡ διὰ τὸ τὰς ἀπὸ τούτων γινομένης ἡδονὰς κοινὰς εἶναι ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις; Ὡς οὖν οὐσαι κοινὰι ἀτιμότηταί εἰσι καὶ μάλιστα ἡ μόναι ἐπονείδιστοι, ὥστε τὸν ὑπὸ τούτων ἡττώμενον ψέγομεν καὶ ἀκρατῇ καὶ ἀκόλαστον λέγομεν διὰ τὸ ὑπὸ τῶν χειρίστων ἡδονῶν ἡττάσθαι. Οὐσῶν δὲ τῶν αἰσθήσεων πέντε, τὰ τε ἄλλα ζῶα ἀπὸ δύο μόνων τῶν προειρημένων ἡδεται, κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ὅλως οὐχ ἡδεται ἢ κατὰ συμβεβηκὸς τοῦτο πάσχει. Ὁρῶν μὲν γὰρ ὁ ὁρῶν, ἢ ὁ καὶ ὁσφραινόμενος, χαίρει ὅτι ἀπολαύει· καὶ ὅταν πληρωθῇ, οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἡδέα αὐτῷ, ὥσπερ οὐδὲ ἡμῖν ἢ τοῦ ταρίχου ὁδμή, ὅταν ἄδην ἔχωμεν τοῦ φαγεῖν. Ὅταν δὲ ἐνδεεῖς ὦμεν, ἡδέα. Ἡ δὲ τοῦ ρόδου αἰεὶ ἡδεῖα.

Διὰ τί ἡττον κατέχουσι τὸν γέλωτα παρόντων τῶν γνωρίμων; Ἡ ὅταν σφόδρα ἐξηρητημένον ἢ τι, εὐκίνητόν ἐστιν; Ἡ δ' εὐνοια εἰπεῖν μᾶλλον γελοῖον, ὥστε κινεῖ.

ΚΘ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ ΚΑΙ ΑΔΙΚΙΑΝ.

Διὰ τί μείζονος ὄντος ἀδικήματος, εἴαν τις βλάβη εἰς τὸ μείζον ἀγαθόν, τῆς δὲ τιμῆς οὐσης μείζονος ἀγαθοῦ, ἢ τῶν χρημάτων ἀδικία μᾶλλον δοκεῖ, καὶ οἱ ἄδικοι μᾶλλον εἶναι δοκοῦσι περὶ τὰ χρήματα; Ἡ διότι αἰροῦνται τὰ χρήματα μᾶλλον τῆς τιμῆς, καὶ πᾶσιν ἐστὶ κοινότατον, ἢ δὲ τιμὴ ὀλίγοις, καὶ ὀλιγάκις συμβαίνει ἢ χρῆσις αὐτῆς.

Διὰ τί παρακαταθήκην δεινότερον ἀποστερεῖν ἢ δάνειον; Ἡ ὅτι αἰσχυρὸν ἀδικεῖν φίλον. Ὁ μὲν οὖν τὴν παρακαταθήκην ἀποστερῶν φίλον ἀδικεῖ· οὐδεὶς γὰρ παρακατατίθεται μὴ πιστεύων. Οὐ δὲ τὸ χρέος, οὐ φίλος· οὐ γὰρ δανείζει, εἴαν ἢ φίλος, ἀλλὰ δίδωσιν. Ἡ ὅτι μείζον τὸ ἀδίκημα· πρὸς γὰρ τῇ ζημίᾳ καὶ τὴν πίστιν παραβαίνει, δι' ἣν, εἰ καὶ μηδὲν

ε οὖν om. Y^a.v.   h οὐσῶν κοινῶν X^a.Y^a.v.   i ὥς v.   k τὰς αἰσθήσεις s.   l ἀπὸ δύο μηνῶν s, ἀποδύομεν Y^a, ἀπὸ δύο μόνων margo X^a.
m ὁρῶν μὲν s, ὁρῶ μὲν Q.Y^a.v.   n ὁ om. X^a.   o καὶ post ἢ om.
Q.Y^a.s.v.   p ἐξηρητημένον Y^a.s.   q εὐνοια Y^a.   r δανείζει s.

ἕτερον, δεῖ ἀπέχεσθαι τοῦ ἀδικεῖν. Ὑἕτι τὸ μὴ τοῖς ἴσοις ἀμύνεσθαι φαῦλον· ὁ μὲν οὖν ἔδωκεν ὡς φίλῳ, ὁ δὲ ἀπεστέρησεν ὡς ἐχθρόν· ὁ δὲ δανείζων οὐχ ὡς φίλος ἔδωκεν. Ὑἕτι τῶν μὲν ἢ δόσις φυλακῆς καὶ ἀποδόσεως χάριν, ^β τῶν δὲ καὶ ὠφελείας· ἦττον δὲ ἀγανακτοῦμεν ἀποβάλλοντες, εἰ κέρδος θηρεύομεν, οἷον ^γ οἱ ἀλιεῖς τὰ δελέατα· προφανὴς γὰρ ὁ κίνδυνος. Ὑἕτι παρακατατίθενται μὲν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἐπιβουλευόμενοι καὶ ἀτυχοῦντες, δανείζουσι δὲ οἱ εὐποροῦντες· δεινότερον δὲ ἐστὶ τὸν ἀτυχοῦντα ἢ τὸν εὐτυχοῦντα ἀδικεῖν.

3 Διὰ τί ^ω ἐνίοις δικαστηρίοις τοῖς γένεσι μᾶλλον ἢ ταῖς διαθήκαις ψηφιοῦνται; Ὑἕτι γένους μὲν οὐκ ἔστι καταψεύσασθαι, ἀλλὰ τὸ ὃν ἀποφαίνειν· διαθηκαὶ δὲ πολλαὶ ψευδεῖς ἤδη ἐξηλέγχθησαν οὖσαι.

4 Διὰ τί ἡ πενία ^κ παρὰ τοῖς χρηστοῖς τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἢ Ὑπαρὰ τοῖς φαῦλοις ἐστίν; Ὑἕτι διὰ τὸ ὑπὸ πάντων μισεῖσθαι καὶ ἐξελαύνεσθαι πρὸς τοὺς ἐπιεικεῖς καταφεύγει, οἰομένη μάλιστα Ὑπαρὰ τούτοις σωτηρίας τυχεῖν καὶ διαμείναι· εἰ δὲ πρὸς ^κ πονηροὺς ^α ἔλθοι, οὐκ ἂν διαμείναι ἐν τῇ αὐτῇ δυνάμει αὐτούς, ἀλλ' ἢ κλέπτειν ἢ ληΐζεσθαι, ὧν γινόμενων οὐκ ἂν ἔτι εἶναι αὐτὴν παρ' αὐτοῖς. Ὑἕτι τοὺς ἐπιεικεῖς οἶεται τῶν ἀνθρώπων ἄριστα ἂν αὐτῇ χρῆσθαι, καὶ ἥκιστα ἂν ὑβρισθῆναι ὑπ' αὐτῶν. Καθάπερ οὖν τὰς τῶν χρημάτων παρακαταθήκας πρὸς τοὺς ἐπιεικεῖς τιθέμεθα, οὕτω καὶ αὐτὴ ὑπὲρ αὐτῆς διατάττεται. Ὑἕτι θήλεια οὖσα ἀπορωτέρα ἐστίν, ὥστε ^β τῶν ἐπιεικῶν δεῖται. Ὑἕτι αὐτὴ κακὸν οὖσα πρὸς τὸ κακὸν οὐκ ἂν ἔλθοι· εἰ γὰρ τὸ κακὸν ἐλοιτο, παντάπασιν ἂν δυσίατον εἴη.

5 Διὰ τί οὐχ ὁμοίως αἱ ἀδικίαι μείζους ^ε περὶ τὰ ῥήματα καὶ τὰ ἄλλα, οἷον ὁ μικρὸν εἰπὼν οὐκ ἂν καὶ τὸ ἀπόρρητον ^δ εἴποι, ἀλλ' ὁ ἕνα ^ε προδοὺς καὶ πόλιν, ὥσπερ ^ς ὁ ὀβολὸν

^α τῷ Y^a. et margo X^a. ^γ οἱ] εἰ s. ^ν ὡς om. Y^a. s. ^ω an ἐν ἐνίοις et mox ψηφίζονται? ^κ ἐπὶ s. ^υ utrobique περὶ s. ^κ πονηρίαν s. ^α ἔλθῃ X^a. v. ^β τῶν om. s. ^ε περὶ χρήματα Y^a. ^δ εἴποιεν Y^a. ^ε προδιδούς X^a. ^ς δ] καὶ δ s.

ἀποστερήσας καὶ τάλαντον; Ἡ ὅτι ἀπὸ μείζονος ἀδικίας
ἐνια ἐλάττω ἐστὶ δι' ἀδυναμίαν.

Διὰ τί παρακαταθήκην αἰσχροὺν ἀποστερῆσαι μικρὰν ἢ 6
πολὺ δανεισάμενον; Ἡ ὅτι ὁ τὴν παρακαταθήκην ἀποστε-
ρῶν ἔτὸν ὑπολαβόντα εἶναι αὐτὸν ἐπικεῖ ἢ ἐξαπατᾷ; Ἡ
ὅτι ὁ τοῦτο ἰ καὶν ἐκείνο ποιήσειεν;

Διὰ τί ἄνθρωπος μάλιστα παιδείας μετέχων ζῶν ἀπάν- 7
των ἀδικώτατός ἐστιν; Ἡ ὅτι πλείστου λογισμοῦ κεκοινώ-
νηκεν; Μάλιστα οὖν τὰς ἡδονὰς καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἐξή-
τακεν ταῦτα δ' ἄνευ ἀδικίας οὐκ ἔστιν.

Διὰ τί ὁ πλοῦτος ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ παρὰ τοῖς φαύλοις 8
ἢ μᾶλλον ἢ τοῖς ἐπικεκῆσιν ἐστίν; Ἡ διότι τυφλὸς ὢν τὴν
διάνοιαν οὐ δύναται κρίνειν οὐδὲ αἰρεῖσθαι τὸ βέλτιστον;

Διὰ τί δικαιότερον εἶναι νενόμισται τοῖς τετελευτηκόσιν 9
ἢ τοῖς ζῶσιν ἐπαμύνειν; Ἡ ὅτι οἱ μὲν ζῶντες δύναιτ' ἂν
ἰ αὐτοῖς ἐπαρκέσαι, ὁ δὲ τετελευτηκῶς οὐκέτι;

Διὰ τί ὡς γιγνόμενον μὲν ὁ συνὼν οὐδὲν ὑγιέστερος γίνεται, 10
οὐδὲ ἰσχυρῶ ἢ ἢ καλῶ εἰς τὰς ἑξέεις ἐπιδίδωσιν οὐθέν, δικαίῳ
δὲ καὶ σώφρονι καὶ ἀγαθῷ; Ἡ διότι τὰ μὲν ἀμίμητα τὰ
δὲ μιμητὰ τῇ ψυχῇ; Ἀγαθὸς δὲ τῇ ψυχῇ, ὑγιὴς δὲ τῷ
σώματι· ἐθίζεταί οὖν ὁ χαίρειν ὀρθῶς καὶ λυπεῖσθαι. Ὁ δὲ
ὕγιει συνὼν οὐκέτι· οὐ γὰρ ἐν τῷ τισὶ χαίρειν ἢ μὴ ὁ ὑγιὴς
οὐθέν ῥ γὰρ τούτων ποιεῖ ὑγίειαν.

Διὰ τί δεινότερον γυναῖκα ἀποκτείνειν ἢ ἄνδρα; Καίτοι 11
βέλτιον τὸ ἄρρεν τοῦ θήλεος φύσει. Ἡ διότι ἀσθενέστερον,
ὥστε ἐλάττω ἀδικεῖ. Ἡ ἢ ὅτι οὐ νεανικὸν τὸ ἰσχυρίζεσθαι
πρὸς τὸ πολὺ ἡττον;

Διὰ τί ποτε τῷ φεύγοντι ἐν τῷ δικαστηρίῳ τὴν δεξιάν 12
στάσιν διδόασιν; Ἡ ἢ διότι ἐπανισοῦν βούλονται; Πλεον-
εκτοῦντος οὖν τοῦ διώκοντος τὴν στάσιν τῷ φεύγοντι δι-

8 τῷ ὑπολαβόντι pr. X^a. ἢ ἐξαπατᾶται codices. ἰ καὶ codices.
ἢ μᾶλλον om. X^a. Y^a. s. ἰ αὐτοῖς Y^a, om. s. ἢ ὑγιαίνοντα s. ἢ καλ-
λίω Y^a, καλλίονι s. ὁ ὀρθῶς χαίρειν s. ῥ τούτων γὰρ X^a. v. ἢ ὅτι.]
ἐτι X^a. Y^a. s. ἢ ὅτι X^a. Y^a. s.

δοᾶσιν, εἴθ' ὡς ἐπὶ ⁸ τὸ πολὺ οἱ φεύγοντες [†] παραφυλάττονται· ἐπὶ δεξιᾷ δὲ ἡ φυλακὴ γίνεται, ἐὰν ὁ φεύγων ἔχῃ τὴν ἐν δεξιᾷ στάσιν.

- 13 Διὰ τί ^ν ποτε, ^ω ὅταν τῷ φεύγοντι καὶ τῷ διώκοντι φαίνονται ^χ αἱ ψῆφοι ἴσαι, ὁ φεύγων νικᾷ; ^α Ἡ ὅτι ὁ μὲν φεύγων ἐν τῷ ἀγῶνι μόνον ἀκήκοεν αὐτοῦ πρὸς ^α δεῖ αὐτὸν ἀπηγορεῖσθαι, καὶ τοὺς μάρτυρας παρασχέσθαι πρὸς τὰ κατηγορημένα ἔχεσθαι, ^γ εἴ τι μέλλουσιν ^z ὠφελῆσθαι; Οὐ ῥάδιον δὲ τὸ ⁸ μαντεύσασθαι τίνα ὦν ^β δεῖ αὐτὸν παρασκευάσασθαι ἢ μάρτυρας ἢ ἄλλο τεκμήριον ὅτι οὐθὲν ἀδικεῖ. Τῷ δὲ διώκοντι ἔστιν ὅπως βούλεται, καὶ πρὸ τοῦ τὴν δίκην κλητεύσασθαι, ἐνστήσασθαι τὸ πρᾶγμα, καὶ ἤδη κεκληκότα, πλασάμενον ὃ τι ^ε βούλεται πιθανόν, κατηγορεῖν αὐτοῦ.
- 3' Ὁρῶν δὴ κατὰ πάντα ^δ ταῦτα ἐλαττούμενον ὁ νομοθέτης τὸν φεύγοντα, προσέθετο τῷ φεύγοντι ^ε ὃ τι ^α οἱ δικασταὶ ἀμφιδοξήσωσιν. Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτ' ^α ἂν τις ^ι ἴδοι. Ἐν γὰρ τοῖς φόβοις ὄντες πολλὰ παραλιμπάνουσιν ὦν αὐτοὺς ⁸ εἴδει εἰπεῖν ἢ πρᾶξαι, οἱ δὲ φεύγοντες αἰεὶ ἐν μείζοσι κινδύνοις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τυγχάνουσιν ὄντες, ὥστ' εἰ παραλιμπάνουσιν ὦν δεῖ αὐτούς, εἴπερ ἐξισούνται τοῖς δικαίοις, δηλονότι ⁵ ὅτι εἰ μὴ παρελίμπανον, ἐκράτουν ἂν. Ἔτι ^h δὲ ἕκαστος ἡμῶν μᾶλλον ἂν προέλοιτο ^ι τοῦ ἀδικούντος ἀποψηφίσασθαι ὡς ^κ οὐκ ἀδικεῖ ^ι ἢ τοῦ ^μ μὴ ἀδικούντος καταψηφίσασθαι ὡς ἀδικεῖ, οἷον εἴ τις φεύγει δουλείας ἢ ἀνδροφονίας. Τούτων γὰρ ἑκάστου ὄντων, ^α κατηγορεῖ αὐτῶν, μᾶλλον ἂν ἀποψηφίσασθαι ^ν ἐλόιμεθα ἢ μὴ ὄντων καταψηφίσασθαι. Ἔστι γάρ, ὅταν τις ἀμφιδοξῇ, τὰ ἐλάττω τῶν ἀμαρτημάτων αἰρετέον. Δεινὸν γὰρ καὶ τὸ τοῦ δούλου ὡς ἐλεύθερός ἐστι καταγῶναι· πολὺ δὲ δεινότερον, ὅταν τις τοῦ ἐλευθέρου ὡς

⁸ τὸ om. Y^a. [†] περιφυλάττονται s. ^ν ποτε om. s. ^ω ὅταν] ὅταν καὶ X^a.Y^a.v. ^χ αἱ om. X^a.v. ^γ ἢ X^a.Y^a.s. ^z ὠφελῆσθαι Y^a.s., ὠφελῆθήσεται X^a. ⁸ μαντεύσασθαι X^a. ^β δὴ s. ^ε βούληται s. ^δ ταῦτα om. X^a. ^ε ὅτε X^a.s. ^ι εἶδῃ s. ^ε δεῖ s. ^h δὴ Y^a.s. ^ι τοῦ—ἢ om. X^a. ^κ οὐκ om. s. ^ι ἢ—ἀδικεῖ om. s. ^μ μὴ om. X^a.Y^a. ^ν ἐλόιμεθα Y^a: ceteri ἐλώμεθα.

δούλου καταψηφίσηται. "Ετι δὲ εἰς ὃ μὲν ὁ τύχη ἐγκαλῶν
 ὁ δὲ ἀμφισβητῶν ὑπὲρ ὅτου οὐκ εὐθὺς οἰόμεθα δεῖν
 ἀποδοῦναι τῷ ἐγκαλοῦντι, ἀλλὰ νέμεσθαι τὸν κεκτημένον,
 ἕως ἂν κριθῇ. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν πλειόνων, 7
 ὅταν ἰσάζῃ τὸ πλῆθος τῶν τε φασκόντων ἀδικεῖν καὶ τῶν
 μὴ ὁμολογούντων, ὥσπερ ὅτε ἐξ ἀρχῆς ὁ μὲν ὁ ἐνεκάλει ὁ
 δὲ ἀπηρενίτο, οὐκ οἰόμεθα δεῖν τὸν νομοθέτην προστιθέναι
 τῷ ἐγκαλοῦντι, ἀλλὰ τὸν φεύγοντα κύριον εἶναι, ἕως ἂν
 ὑπεροχὴν τινα ἔχῃ ὁ ἀδικῶν. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν 8
 κριτῶν, ἐπειδὴ οὐδεμίαν ὑπεροχὴν ἰσασθαισῶν τῶν ψήφων,
 κατὰ χώραν εἶασεν ὁ νομοθέτης ἔχειν. "Ετι δὲ τῶν μὲν ἀξιο-9
 λόγων ἀμαρτημάτων μεγάλαί καὶ αἱ κολάσεις εἰσὶν, ὥστε
 ἀδίκως μὲν καταψηφισαμένοις ἡ καὶ μὴ γινούσιν οὐκ ἔστιν
 ἐπανορθοῦσθαι καιρὸν λαβόντας· ἀπολύσασι δὲ παρὰ τὸ
 προσῆκον, εἰ μὲν οὕτως εὐλαβῶς ὥστε μηθὲν ἔτι ποτὲ ἀμαρ-
 τεῖν, τί ἂν καὶ μέγα ἡμαρτηκότες οἱ κριταὶ εἴησαν, τοιοῦτον
 ἄνθρωπον ἀπολύσαντες θανάτου; Εἰ δέ τι ἐξ ὑστέρου
 ἡ ἀμαρτάνοι, δι' ἀμφοτέρω ἀν ἡ αὐτὸν κολάζεσθαι ἀξιοί. Ἡ 10
 ὅτι ἡ ἀδικωτέρου μὲν ἔστιν ἀνδρὸς ταῦτα ἀδικεῖν ἡ ἡττον
 εἰκὸς ἔστιν ἀδίκως ἐγκαλεῖσθαι; Τὸ μὲν γὰρ ἀδικεῖν καὶ δι'
 ὀργὴν καὶ διὰ φόβον καὶ δι' ἐπιθυμίαν καὶ δι' ἄλλα πολλὰ
 γίνεται, καὶ οὐ μόνον ἐκ προνοίας· τὸ δὲ ἀδίκως ἐγκαλεῖν ὡς
 τὸ πολὺ ἐκ προνοίας ἔστιν. Ὡστε ἐπεὶ ἴσαι αἱ ψῆφοι γεγό- 11
 νασι, τὸ δὲ ἀδίκως τὸν ἐγκαλοῦντα ἐγκαλεῖν καὶ τὸν φεύ-
 γοντα ἀδικεῖν, φαύλου κριθέντος τοῦ ἀδίκως ἐγκαλοῦντος τὸ
 νικᾶν τῷ φεύγοντι ὁ νομοθέτης ἡ ἀπένειμεν. "Ετι δὲ καὶ 12
 αὐτοὶ οὕτως ἔχομεν πρὸς τοὺς θεράποντας, ὥστε ὅταν ὑπο-
 πτεύσωμέν τι αὐτοὺς ἡμαρτηκέναι καὶ μηθὲν ἀκριβὲς ἔχω-
 μεν, ἄλλ' ὅμως αὐτοὺς ἡ ὑπολαμβάνωμεν πεπραχέναι, οὐκ
 εὐθὺς ἐπὶ τὸ κολάζειν ἐρχόμεθα· καὶ εἰς ἡ μηθὲν μᾶλλον

ο ἐντύχη X^a.Y^a.s.

P ὑπὲρ τοῦ ὅτι οὐκ s.

q ἐκάλει s.

r ἔχει s.

s καὶ μὴ γινούσιν Y^a.t τὸ om. Y^a.s.

v οἱ κριταὶ ἡμαρτηκότες s.

w ἀμαρτάνει δι' ἀμφοτέρων s.

x αὐτὸν νῦν κολ. X^a.Y^a.

y ὅτι] ἔτι

codices. z ἀδικωτέρων X^a.s.a ἀπένειμεν Y^a.b ὁμοίως X^a.Y^a.s.c ὑπολαμβάνωμεν X^a.

- 13^d δυνώμεθα ἐξετάσαι, ἀφίεμεν ταύτης τῆς αἰτίας. "Ἐτι μείζω μὲν ἀδικεῖ ὁ ἐκ προνοίας ἀδικῶν ἢ ὁ μὴ ἐκ προνοίας. 'Ο μὲν δὴ συκοφαντῶν ἀεὶ ἐκ προνοίας ἀδικεῖ, ὁ δὲ ἕτερόν τι ἀδικῶν τὰ μὲν δι' ἀνάγκην τὰ δὲ δι' ἄγνοιαν, τὰ δὲ ὅπως
- 14 ἔτυχεν ἀδικεῖν αὐτῷ συμπίπτει. "Όταν δὲ ἴσαι γένωνται αἱ ψῆφοι, ὁ μὲν διώκων κέκριται ὑπὸ τῶν ἡμίσεων ἐκ προνοίας ἀδικεῖν, ὁ δὲ φεύγων ὑπὸ τῶν λοιπῶν αὐτὸν ἀδικεῖν μὲν οὐ μέντοι γε ἐκ προνοίας, ὥστε ἐπεὶ ἀδικεῖν μείζω κέκριται ὁ διώκων τοῦ φεύγοντος, εἰκότως ὁ νομοθέτης νικᾶν ἔκρινε
- 15 τὸν τὰ ἐλάττω ἀδικοῦντα. "Ἐτι δὲ αἰεὶ μὲν ἀδικώτερός ἐστιν ὁ μὴ οἰόμενος λανθάνειν ὃν ἀδικεῖ καὶ ὅμως ἀδικῶν, ἢ ὁ οἰόμενος λανθάνειν. 'Ό μὲν γὰρ ἀδίκως τινὶ ἐγκαλῶν οὐκ οἶεται λανθάνειν τοῦτον ὃν συκοφαντεῖ, οἱ δ' ἄλλοι τι ἀδικοῦντες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἰόμενοι λανθάνειν ὃν ἀδικοῦσιν ἐπιχειροῦσιν ἀδικεῖν, ὥστε ἀδικώτεροι ἂν κρίνοιτο οἱ διώκοντες ἢ οἱ φεύγοντες.
- 14 Διὰ τί ποτε, ἐὰν μὲν τις ἐκ βαλανείου κλέψῃ ἢ ἐκ παλαιστρας ἢ ἐξ ἀγορᾶς ἢ τῶν τοιούτων τινός, θανάτῳ ζημιούται, ἐὰν δὲ τις ἐξ οἰκίας, διπλοῦν τῆς ἀξίας τοῦ κλέμματος ἀποτίνει; "Ἡ ὅτι ἐν μὲν ταῖς οἰκίαις φυλάξαι ὅπως οὐκ ἔστιν καὶ γὰρ ὁ τοίχος ἰσχυρὸς καὶ κλείς ἐστί, καὶ οἰκέταις τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ πᾶσιν ἐπιμελές ἐστιν ὅπως σώζεται τὰ ἐνόντα. "Ἐν δὲ τῷ βαλανείῳ, καὶ ἐν τοῖς οὕτω κοινοῖς οὖσιν ὥσπερ τὸ βαλανεῖον, ῥάδιον τῷ βουλομένῳ κακουργεῖν οὐδὲν γὰρ ἰσχυρὸν ἔχουσι πρὸς τὴν φυλακὴν οἱ τιθέντες ἀλλ' ἢ τὸ αὐτῶν ὄμμα, ὥστε ἂν μόνον τις παραβλέψῃ, ἐπὶ τῷ κλέπτουτι ἤδη γίνεται. Διὸ ὁ νομοθέτης οὐχ ἱκανοὺς ὄντας ἡγησάμενος εἶναι φύλακας, τὸν νόμον αὐτοῖς ἐπέστησεν ἀπειλοῦντα σφοδρῶς ὡς οὐ βιωσομένοις ἐάν τι σφετερίζονται τῶν ἀλλοτρίων. "Ἐτι δὲ εἰς μὲν τὴν οἰκίαν ἐπὶ τῷ κε-

^d δυνάμεθα s.   ^e ἐπεὶ om. Y^a.   ^f ὁ μὲν γὰρ] ὅμως γε Y^a.   ^g ἄλλοι Y^a.   ^h ἂν] καὶ ἂν Y^a.s, δὲ καὶ ἂν X^a.   ⁱ κρίνοιεν X^a.Y^a.   ^k ἀποτίνει N^a.Y^a.s.   ^l σώζῃ s.   ^m δὲ om. s.   ⁿ βαλείω X^a.   ^o πρὸς τὴν φυτικὴν ἔχουσιν s.   ^p ἐπιβλέψῃ N^a.Y^a.   ^q ἀπειλοῦντι s.   ^r εἰς] εἰ s.

κτημένῳ ἐστὶν ὃν τινα ἂν βούληται εἰσδέχεσθαι, καὶ ᾧ μὴ πιστεύει εἰσφέρεισθαι· τῷ δὲ ἐν τῷ βαλανείῳ θεμένῳ τι οὐκ ἔξεστιν οὐθένα κωλύσαι οὔτε εἰσιέναι, οὔτε ⁸ εἰσελθόντα μὴ ^τπαρὰ κλέπτην τὸ αὐτοῦ ^νἱμάτιον θέσθαι ^ωἀποδύντα ἂν· ἀλλ' ὥς οὐ βούλεται, ἐν τῷ αὐτῷ ἢ τε τοῦ κλέπτου ἐσθῆς καὶ ἢ τοῦ μέλλοντος ἀπολλύναι ²ἀναμεμιγμένοι κεῖνται. Διὸς ⁵ ὁ νομοθέτης τῷ μὲν ἔκοντι εἰσδεξαμένῳ τὸν κλέπτην καὶ αὐτῷ ἡμαρτηκότι οὐ λίαν μεγάλας τιμωρίας βεβοήθηκεν, τοῖς δὲ ἐξ ἀνάγκης κοινωνοῦσι τῆς εἰς τὸ βαλανεῖον εἰσόδου καὶ τῆς ἀναμίξεως μεγάλας τιμωρίας φανερός ἐστι καθιστὰς τοῖς κλέπτουσιν. Ἔτι δὲ οἱ μὲν ἐν τοῖς οὕτω κοινοῖς οὖσι ⁶ τῷ βουλομένῳ εἰσιέναι κλέπτοντες καταφανεῖς ἅπασιν γίνονται ὅτι φανεροί εἰσιν, ὥστε ^γπεριγενόμενοι οὐδὲ καρπισμοῦ ἔτι χάριν ἐπικεῖς εἶναι δοκεῖν βούλονται, ὥς μάτην αὐτοῖς ὃν πρὸς τοὺς γνόντας πλάττεσθαι ὅτι ἐπικεῖς εἰσὶν· καταφανῶς οὖν ἤδη πονηροὶ διατελοῦσιν ὄντες. Οἱ δὲ ἐνὶ μόνῳ ⁷ φανεροὶ ²γενόμενοι πρὸς τοὺς ἄλλους ἐπιχειροῦσι πείθειν, ἀποτίσαντές τι, ² ὅπως μὴ καταφανεῖς αὐτοὺς ποιήσῃ· διὸ οὐ παντελῶς ἂν εἶεν πονηροὶ διὰ τέλους, ἀνθ' ὧν ὁ νομοθέτης ἐλάττω αὐτοῖς τὰ ἐπιζήμια ἐποίησεν. Ἔτι δὲ τῶν ἁμαρ- ⁸ τιῶν μάλιστα αἰσχύνουσι τὴν πόλιν αἱ ἐν τοῖς κοινοτάτοις συλλόγοις τε καὶ συνόδοις γινόμεναι, ὥσπερ καὶ τιμὴν φέρουσι πολὺ μάλιστα αἱ ἐν τῷ κοινῷ εὐταξίαι· καταφανεῖς γὰρ μάλιστα διὰ τῶν τοιούτων καὶ αὐτοῖς ^β καὶ τοῖς ἄλλοις. Συμβαίνει οὖν οὐ μόνον ἰδίᾳ τὸν ^ε ἀπολέσαντα βλάπτεσθαι ⁹ ἐκ τῶν τοιούτων τινός, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν πόλιν λοιδορίας γίνεσθαι. Διὸ καὶ τὸν κλέψαντα ταῖς μείζουσι ζημίαις ἐκόλασε τῶν ἐξ οἰκίας τινὸς ἀφελομένων. Ἔτι δὲ καὶ ὁ ἐξ ¹⁰ οἰκίας τινὸς ἀπολέσας ^δ ἐν τοιούτῳ τόπῳ τυγχάνει ὧν, ὅθεν ῥάδιον ^ε μήτε παθόντα ^ι μήτε χλευασθέντα ὑπὸ τινων, οἰκοι

⁸ εἰσελθόντι s.   ^τ περικλέπτην X^a, περικλέπτειν s.   ^ν ἱματίῳ s.
^ω ἀποδύντα s.   ² ἀναμεμιγμένα s.   ^γ περιγενόμενοι οὐδὲ καρπισκοῦ s.
² γνόμενοι s.   ^α ὅπως] ὥς ἂν s, ἂν X^a.   ^β καὶ ante τοῖς om. s.   ^ε ἀπελάσαντα N^a.
^δ ἐν τῷ τοιούτῳ X^a.s.   ^ε μηδὲ N^a.Y^a.   ^ι μή ποτε K^a.X^a.

- ὄντα τὸ ἀτύχημα φέρειν. Τῷ δ' ἢ τε ἀποχώρησις ἐργώδης
 ὃ γεγυμνωμένῳ, προσέτι δὲ χλευάζεσθαι ὑπὸ τινων ὑπάρχει
 τοῖς πολλοῖς, ὃ πολὺ δυσχερέστερόν ἐστι τῆς ἡ ἀπωλείας.
 11 ¹ Διὸ καὶ ὁ νομοθέτης μείζους αὐτοῖς ζημίας ἐνέγραψεν. Ὑἱ
^κ δὲ ¹ παραπλήσια τούτοις ^μ πολλὰ φαίνονται νενομοθετη-
 κότες, οἷον καὶ ἐὰν μὲν τις ἄρχοντα κακῶς εἴπῃ, μεγάλα τὰ
 12 ἐπιτίμια, ἐὰν δὲ τις ^ν ἰδιώτην, οὐθέν. Καὶ καλῶς· ^ο οἷεται
 γὰρ τότε οὐ μόνον εἰς τὸν ἄρχοντα ἐξαμαρτάνειν τὸν ῥα κατη-
 γοροῦντα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πόλιν ὑβρίζειν. Τὸν αὐτὸν δὲ
 τρόπον καὶ τὸν ἐν τῷ λιμένι κλέπτοντα οὐ μόνον τὸν ἰδιώ-
 την βλάπτειν, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν αἰσχύνει. Ὅμοίως δὲ
 καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις, οὗ κοινῇ που συνερχόμεθα.
- 15 Διὰ τί ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐὰν ἴσαι γένωνται ψῆφοι
 τοῖς ἀντιδίκοις, ὁ φεύγων νικᾷ; Ἡ ὅτι ὁ φεύγων ὑπὸ τοῦ
 διώκοντος οὐθὲν πέπονθεν, ἀλλ' ἐν τοῖς ἴσοις αὐτῷ ἤδη ἔμελλε
 νικᾶν;
- 16 Διὰ τί ἐπὶ μὲν ^α κλοπῇ θάνατος ἢ ζημία, ἐπὶ δὲ ὕβρει,
 μείζονι οὕτῃ ἀδικία, τίμησις τί χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίσαι; Ἡ
 διότι τὸ μὲν ὑβρίζειν ἀνθρώπινόν ἐστι πάθος, καὶ πάντες
 πλέον ἢ ἔλαττον αὐτοῦ μετέχουσι, τὸ δὲ κλέπτειν οὐ τῶν
 ἀναγκαίων; Καὶ ὅτι ὁ κλέπτειν ἐπιχειρῶν καὶ ὑβρίζειν ἂν
 προέλοιτο.

Λ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΦΡΟΝΗΣΙΝ ΚΑΙ ΝΟΥΝ ΚΑΙ ΣΟΦΙΑΝ.

Διὰ τί πάντες ὅσοι περιττοὶ γεγονόασιν ἄνδρες ἢ κατὰ
 φιλοσοφίαν ἢ πολιτικὴν ἢ ποιήσιν ἢ τέχνας φαίνονται με-
 λαγχολικοὶ ὄντες, καὶ οἱ μὲν οὕτως ὥστε καὶ λαμβάνεσθαι
 τοῖς ἀπὸ ^Γ μελαίνης χολῆς ἀρρωστήμασιν, οἷον ^β λέγεται τῶν
 2 τε ἡρωϊκῶν τὰ περὶ τὸν Ἡρακλέα. Καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔοικε

ἡ γεγυμνωμένον s. ἡ ἀπαθείας N^a. ¹ διὸ—Λ. c. 14. sect. 5. χεῖρον
 ἢ τὴν om. N^a. Y^a, quorum N^a. illa Λ. ΟΣΑ—hujus ed. p. 253. extr.
 καθεύδειν alio loco (fol. 205.) habet ab alia manu addita. ^κ τε X^a.
¹ περιπλήσια s. ^μ πολλὰ ἂν φαίνονται X^a. ^ν ἰδιώτην om. s. ^ο οἷη-
 ται s. P κατηγοροῦντα s. ^α κλόπων s. ^Γ μελαίνης om. t. ^β λέ-
 γονται t.

γενέσθαι ταύτης τῆς φύσεως, διὸ καὶ τὰ ἀρρωστήματα τῶν ἐπιληπτικῶν ἀπ' ἐκείνου προσηγόρευον οἱ ἀρχαῖοι ἱερὰν νόσον. Καὶ ἡ περὶ τοὺς παῖδας ἑκστασις καὶ ἡ πρὸ τῆς ἀφανίσεως ἐν [†]Οἴτῃ τῶν ἐλκῶν ἑκφυσις γενομένη τοῦτο δηλοῖ καὶ γὰρ τοῦτο γίνεται πολλοῖς ἀπὸ μελαίνης χολῆς. Συνέβη δὲ καὶ Λυσάνδρῳ τῷ Λάκωνι πρὸ τῆς τελευτῆς γενέσθαι τὰ ἔλκη ταῦτα. Ἔτι δὲ τὰ περὶ Αἴαντα καὶ ^νΒελλε-³ροφόντην, ὧν ὁ μὲν ἑκστατικὸς ἐγένετο παντελῶς, ὁ δὲ τὰς ἐρημίας ἐδίωκεν, διὸ οὕτως ἐποίησεν ^νΟμηρος

αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ ^ωκείνος ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν,
ἦτοι ὁ καππεδίων τὸ Ἀλῆιον ^κοῖος ἀλάτο,
δν θυμὸν ^ικατέδωκ, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων.

^κΚαὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τῶν ^αἡρώων ὁμοιοπαθεῖς φαίνονται ⁴τούτοις. Τῶν δὲ ^βὑστερον Ἐμπεδοκλῆς καὶ Πλάτων καὶ Σωκράτης καὶ ἕτεροι συχνοὶ τῶν γνωρίμων. Ἔτι ^εδὲ τῶν περὶ τὴν ποίησιν οἱ πλείστοι. Πολλοῖς μὲν γὰρ τῶν τοιούτων ^δγίνεται νοσήματα ἀπὸ τῆς τοιαύτης κράσεως τῷ σώματι, τοῖς δὲ ἡ φύσις ^εδήλη ρέπουσα πρὸς τὰ πάθη. Πάντες ^δοὖν ὡς εἰπεῖν ἀπλῶς εἰσὶ, καθάπερ ἐλέχθη, τοιού-⁵τοι τὴν φύσιν. Δεῖ δὲ λαβεῖν τὴν αἰτίαν πρῶτον ἐπὶ παραδείγματος προχειρισμένους. Ὁ γὰρ οἶνος ὁ πολὺς μάλιστα φαίνεται παρασκευάζειν ^ιτοιούτους οἶνους λέγομεν τοὺς μελαγχολικοὺς εἶναι, καὶ πλείστα ἦθη ^εποιεῖν πινόμενος, οἶον ὀργίλους, φιλανθρώπους, ἐλεήμονας, ἰταμούς· ἀλλ' οὐχὶ τὸ μέλι οὐδὲ ^βτὸ γάλα ^βοὐδὲ τὸ ὕδωρ οὐδ' ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδέν. Ἴδοι ^δἂν τις ὅτι παντοδαποὺς ἀπεργάζεται,⁶ θεωρῶν ὡς μεταβάλλει τοὺς πίνοντας ἐκ προσαγωγῆς· πα-
ραλαβὼν γὰρ ἀπεψυγμένους ἐν τῷ νήφειν καὶ σιωπηλοὺς μικρῷ μὲν ^ιπλείων ποθεῖς λαλιστέρους ποιεῖ, ἔτι δὲ πλείων ρητορικοὺς καὶ θαρραλέους, προϊόντας δὲ πρὸς τὸ πράττειν

[†] Οἴτῃ] τῇ Χ^α.t. ^ν βελλεροφῶντα Χ^α. ^ω κείνος] οὗτος t. ^κ οἶον t.
^ι κατέδωκ t. ^κ καὶ οἱ ἄλλοι t. ^α ἡρώων t. ^β ὑστέρων t. ^ε δὲ
om. t. ^δ γίνονται Χ^α. ^ε δελη t. ^ι τούτους t. ^ε ποιεῖ Χ^α.
^β τὸ alterum et οὐδὲ τὸ ὕδωρ om. t. ^ι πλείων—πλείω Χ^α.t.

^κ ἰταμούς, ἔτι δὲ μᾶλλον πινόμενος ὑβριστάς, ἔπειτα μανι-
 κούς, λίαν δὲ πολὺς ἐκλύει καὶ ποιεῖ μωρούς, ὥσπερ τοὺς ^ι ἐκ
 παίδων ἐπιλήπτους ἢ καὶ ἐχομένους τοῖς μελαγχολικοῖς ἄγαν.
 7 Ὡσπερ οὖν ὁ εἰς ἄνθρωπος μεταβάλλει τὸ ἦθος ^μ πίνων καὶ
 χρώμενος τῷ οἴνῳ ποσῶ τινί, οὕτω καθ' ἕκαστον τὸ ἦθος εἰσὶ
 τινες ἄνθρωποι. Οἶος γὰρ οὗτος μεθύων νῦν ἐστίν, ^ν ἄλλος
^ο τις τοιοῦτος φύσει ἐστίν, ὁ μὲν λάλος, ὁ δὲ κεκινημένος, ὁ
 δὲ ἀρίδακρυς· ποιεῖ γὰρ τινὰς καὶ τοιούτους, διὸ καὶ Ὅμηρος
 ἐποίησε “καὶ μέ φησι δάκρυ ^ρ πλύνειν βεβαρημένον οἴνῳ.”
 8 Καὶ γὰρ ἐλεήμονές ποτε γίνονται καὶ ἄγριοι καὶ σιωπηλοί·
 ἔνιοι ^q γὰρ αὐτὸ ἀποσιωπῶσι, καὶ μάλιστα τῶν μελαγχολικῶν
 ὅσοι ἐκστατικοί. Ποιεῖ ^τ δὲ καὶ φιλητικούς ὁ οἶνος· σημεῖον
 δὲ ὅτι προάγεται ὁ πίνων καὶ τῷ στόματι φιλεῖν, ^σ οὗς νήφων
 9 οὐδ' ἂν εἰς ^ι φιλήσειεν ἢ διὰ τὸ εἶδος ἢ διὰ τὴν ἡλικίαν. Ὁ
 μὲν οὖν οἶνος οὐ πολὺν χρόνον ποιεῖ περιττόν, ἀλλ' ὀλίγον,
 ἢ δὲ φύσις αἰεί, ἕως τις ἂν ἦ· οἱ μὲν γὰρ θρασεῖς, οἱ δὲ σιωπη-
 λοί, οἱ δὲ ἐλεήμονες, οἱ δὲ δειλοὶ γίνονται φύσει. Ὡστε δὴ-
 λον ὅτι διὰ τὸ αὐτὸ ποιεῖ ὁ τε οἶνος καὶ ἡ φύσις ἐκάστου
 τὸ ἦθος· πάντα γὰρ κατεργάζεται τῇ θερμότητι ταμιεύο-
 10 μενα. Ὁ τε δὴ χυμὸς καὶ ἡ κρᾶσις ἡ τῆς μελαίνης χολῆς
 πνευματικά ἐστιν· διὸ καὶ τὰ πνευματώδη πάθη καὶ τὰ ὑπο-
 χόνδρια μελαγχολικά οἱ ἰατροὶ φασιν εἶναι. Καὶ ὁ οἶνος
 δὲ πνευματώδης τὴν δύναμιν. Διὸ δὴ ἐστὶ τὴν φύσιν ὅμοια
 11 ὁ τε οἶνος καὶ ἡ κρᾶσις. Δηλοῖ δὲ ὅτι πνευματώδης ὁ οἶνός
 ἐστὶν ὁ ἀφρός· τὸ μὲν γὰρ ἔλαιον θερμὸν ὃν οὐ ποιεῖ
 ἀφρόν, ὁ δὲ οἶνος πολύν, καὶ μᾶλλον ὁ μέλας τοῦ λευκοῦ,
 ὅτι θερμότερος καὶ σωματωδέστερος. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ τε
 οἶνος ^ω ἀφροδισιαστικούς ἀπεργάζεται, καὶ ὀρθῶς Διόνυσος
 καὶ Ἀφροδίτη λέγονται μετ' ἀλλήλων εἶναι, καὶ οἱ μελαγ-
 12 χολικοὶ οἱ πλείστοι λάγνοι εἰσίν. Ὁ τε γὰρ ἀφροδισια-
 σμὸς πνευματώδης. Σημεῖον δὲ τὸ αἰδοῖον, ὡς ἐκ μικροῦ

^κ ἰταμούς t. ^ι ἐκ om. t. ^μ πίνων—ἦθος om. t. ^ν ἄλλος—ἐστίν
 om. t. ^ο τις om. X^a. ^ρ πλύνειν βεβαρυμένον X^a. ^q γὰρ αὐ] οὖν X^a.
^τ δὲ ante καὶ om. t. ^σ ἄς t. ^ι φιλήσει t. ^ν ὑποχόνδριακὰ X^a.
^ω ἀφροδισιαστικός X^a.

ταχείαν ποιεῖται τὴν αὔξησιν διὰ τὸ ἐμφυσᾶσθαι. Καὶ ἔτι πρὶν δύνασθαι προῖεσθαι σπέρμα, γίνεται ^ατις ἡδονὴ ἐπὶ παισὶν οὖσιν, ὅταν ἐγγὺς ὄντες τοῦ ἡβᾶν ζῶνται τὰ αἰδοῖα δι' ἀκολασίαν· γίνεται δὲ δῆλον διὰ τὸ πνεῦμα διεξιέναι διὰ τῶν πόρων, δι' ὧν ὕστερον τὸ ὑγρὸν φέρεται. Ὡς τε ἔκχυσις ¹³ τοῦ σπέρματος ἐν ταῖς ὁμιλίαις καὶ ἡ ῥίψις ὑπὸ τοῦ πνεύματος ὠθοῦντος φανερόν· γίνεσθαι. Ὡστε καὶ τῶν ἐδεσμάτων καὶ ποτῶν εὐλόγως ταῦτ' ἐστὶν ἀφροδισιαστικά, ὅσα πνευματώδη τὸν περὶ τὰ αἰδοῖα ποιεῖ τόπον. Διὸ καὶ ὁ ὕμελας ¹⁴ οἶνος οὐδενὸς ² ἦττον τοιούτους ἀπεργάζεται, ³οἶοι καὶ οἱ μελαγχολικοὶ πνευματώδεις. Δῆλοι δ' εἰσὶν ἐπ' ἐνίων· σκληροὶ γὰρ οἱ πλείους τῶν μελαγχολικῶν, καὶ αἱ φλέβες ἐξέχουσιν· τούτου δ' αἴτιον οὐ τὸ τοῦ αἵματος πλήθος, ἀλλὰ τοῦ πνεύματος. Διότι δὲ οὐδὲ πάντες οἱ μελαγχολικοὶ ¹⁵ ^βσκληροὶ οὐδὲ μέλανες, ἀλλ' οἱ μᾶλλον ^γκακόχυμοι, ἄλλος λόγος· περὶ οὗ δὲ ἐξ ἀρχῆς προειλόμεθα ^δδιελθεῖν, ὅτι ἐν τῇ φύσει εὐθὺς ὁ τοιοῦτος χυμὸς ὁ μελαγχολικὸς κεράννυται· θερμοῦ γὰρ καὶ ψυχροῦ κράσις ἐστίν· ἐκ τούτων γὰρ τῶν δυοῖν ἡ φύσις συνέστηκεν. Διὸ καὶ ἡ μέλαινα χολὴ καὶ ¹⁶ ^εθερμότερον καὶ ψυχρότερον γίνεται. Τὸ γὰρ αὐτὸ πάσχειν πέφυκε ταῦτ' ἄμφω, οἶον καὶ τὸ ὕδωρ ὃν ψυχρόν, ὅμως εἰς ἰκανῶς θερμανθῇ, οἶον τὸ ζέον, τῆς φλογὸς αὐτῆς θερμότερόν ἐστι, καὶ λίθος καὶ σίδηρος διάπυρα γενόμενα μᾶλλον θερμὰ γίνεται ἄνθρακος, ψυχρὰ ὄντα φύσει. Εἴρηται ¹⁷ ^ιδὲ σαφέστερον περὶ τούτων ἐν τοῖς περὶ πυρός. Καὶ ἡ χολὴ δὲ ἡ μέλαινα φύσει ψυχρὰ καὶ οὐκ ἐπιπολαιῶς οὖσα, ὅταν μὲν οὕτως ἔχη ὡς εἴρηται, εἰς ὑπερβάλλῃ ἐν τῷ σώματι, ^ςἀποπληξίας ἢ νάρκας ἢ ἀθυμίας ποιεῖ ἢ φόβους, εἰς δὲ ὑπερθερμανθῇ, τὰς μετ' ὥδης εὐθυμίας καὶ ἐκστάσεις καὶ ἐκξέσεις ἐλκῶν καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Τοῖς μὲν οὖν πολλοῖς ¹⁸ ἀπὸ τῆς καθ' ἡμέραν τροφῆς ἐγγινομένη οὐδὲν τὸ ἥθος ποιεῖ

^α τις] τῆς t. ^γ μέγας t. ² ἦττον ποιεῖ τοιούτους ἀπ. X^a. ³ οἶους X^a.s. ^β σκληροὶ t. ^γ κατακόχυμοι X^a. ^δ διεξελεῖν X^a. ^ε θερμότητι καὶ ψυχρότητι X^a. ^ι δὲ] καὶ t. ^ς ἀποπληξίαν t.

διαφόρους, ἀλλὰ μόνον νόσημά τι μελαγχολικὸν ἀπειργά-
 σατο. Ὅσοις δὲ ἐν τῇ φύσει συνέστη κράσις τοιαύτη, εὐθὺς
 οὗτοι τὰ ἥθη γίνονται παντοδαποί, ἄλλος κατ' ἄλλην κρά-
 σιν οἷον ¹ ὅσοις μὲν πολλή καὶ ψυχρά ἐνπάρχει, κωθροὶ καὶ
 μωροί, ¹ ὅσοις δὲ λίαν πολλή καὶ θερμή, μανικοὶ καὶ εὐφρεῖς
 καὶ ἐρωτικοὶ καὶ εὐκίνητοι πρὸς τοὺς θυμούς καὶ τὰς ἐπιθυ-
 19 μίας, ἔνιοι δὲ καὶ λάλοι μᾶλλον. Πολλοὶ δὲ καὶ διὰ τὸ
 ἐγγὺς εἶναι τοῦ ^k νοεροῦ τόπου τὴν θερμότητα ταύτην νοσή-
 μασιν ἀλίσκονται μανικοῖς ἢ ἐνθουσιαστικοῖς, ὅθεν Σίβυλλαι
 καὶ ¹ Βάκιδες καὶ οἱ ἔνθεοι γίνονται πάντες, ὅταν μὴ νοσή-
 ματι γένωνται ἀλλὰ φυσικῇ κράσει. ^m Μαρακὸς δὲ ὁ Συρα-
 20 κούσιος καὶ ἀμείνων ἦν ποιητής, ὃν ἔσταίη. ¹ Ὅσοις δ' ἂν
 ἐπανθῇ τὴν ἄγαν θερμότητα πρὸς τὸ μέσον, οὗτοι μελαγχο-
 λικοὶ μὲν εἰσι, φρονιμώτεροι δέ, καὶ ἥττον μὲν ⁿ ἔκτοποι,
 πρὸς πολλὰ δὲ διαφέροντες τῶν ἄλλων, οἱ μὲν πρὸς ^o παι-
 δείαν, οἱ δὲ πρὸς τέχνας, οἱ δὲ πρὸς πολιτείαν. Πολλὴν δὲ
 καὶ εἰς τοὺς κινδύνους ποιεῖ διαφορὰν ἡ τοιαύτη ἕξις τοῦ
 ἐνίστε ἀνωμάλους εἶναι μὲν τοῖς φόβοις πολλοὺς τῶν ἀνδρῶν.
 21 Ὡς γὰρ ἂν τύχῃσι τὸ σῶμα ἔχοντες πρὸς τὴν τοιαύτην
 κράσιν, διαφέρουσιν αὐτοὶ αὐτῶν. Ἡ δὲ μελαγχολικὴ κρά-
 σις, ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς νόσοις ἀνωμάλους ποιεῖ, αὐτῷ καὶ
^p αὐτῇ ἀνώμαλός ἐστιν ὅτε μὲν ^q γὰρ ψυχρά ἐστὶν ὥσπερ
 22 ὕδωρ, ὅτε δὲ θερμή. Ὡστε φοβερόν τι ὅταν εἰσαγγελθῇ,
 εἰ μὲν ψυχροτέρας οὔσης τῆς κράσεως τύχῃ, δειλὸν ποιεῖ
 προωδοπεποίηκε γὰρ τῷ φόβῳ, καὶ ὁ φόβος καταψύχει.
 Δηλοῦσι δὲ οἱ περίφοβοι τρέμουσι γάρ. Ἐὰν δὲ μᾶλλον
 θερμή, εἰς τὸ μέτριον κατέστησεν ὁ φόβος, καὶ ἐν αὐτῷ καὶ
 23 ἀπαθῇ. Ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τὰς καθ' ἡμέραν ἀθυμίας πολ-
 λάκις γὰρ οὕτως ἔχομεν ὥστε λυπεῖσθαι, ἐφ' ὅτῳ δέ, οὐκ
 ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν ὅτε δὲ εὐθύμως, ἐφ' ᾧ δ', οὐ δῆλον. Τὰ
 δὲ τοιαῦτα πάθη καὶ τὰ παλαιὰ λεχθέντα κατὰ μὲν τι
 μικρὸν πᾶσι ^r γίνεται· πᾶσι γὰρ μέμικταί τι τῆς δυνάμεως

¹ ὅσας t. ^k ἱεροῦ t. ¹ βάκχιδες X^a. ^m μαλακὸς t. ⁿ ἔκτοπος t.
^o παιδείας X^a. ^p αὐτοὶ t. ^q γὰρ om. t. ^r γίνονται X^a.

ὅσοις ⁸ δ' εἰς βάθος, οὗτοι ¹ δ' ἤδη ποιοὶ τινές εἰσι τὰ ἤθη.
 Ὡς περ γὰρ τὸ εἶδος ^ν ἕτεροι γίνονται οὐ τῷ πρόσωπον ¹⁴
 ἔχειν, ἀλλὰ τῷ ποιόν τι τὸ πρόσωπον, οἱ μὲν καλόν, οἱ δὲ
 αἰσχρόν, οἱ δὲ μηθὲν ἔχοντες περιττόν, οὗτοι δὲ μέσοι τὴν
 φύσιν, οὕτω καὶ οἱ μὲν μικρὰ μετέχοντες τῆς τοιαύτης κρά-
 σεως μέσοι εἰσίν, οἱ δὲ πλήθους ἤδη ἀνόμοιοι τοῖς πολλοῖς.
 Ἐὰν μὲν γὰρ σφόδρα κατακορῆς ἢ ἡ ἑξίς, μελαγχολικοὶ εἰσι ²⁵
 λίαν, ἐὰν δὲ πως κραθῶσι, περιττοί. ῥέπουσι ^δ, ἂν ἀμελῶ-
 σιν, ἐπὶ τὰ μελαγχολικὰ νοσήματα, ἄλλοι περὶ ἄλλο μέρος
 τοῦ σώματος καὶ τοῖς μὲν ἐπιληπτικὰ ἀποσημαίνει, τοῖς δὲ
 ἀποπληκτικά, ἄλλοις δὲ ἀθυμίαι ἰσχυραὶ ἢ φόβοι, τοῖς δὲ
 θάρρη λίαν, οἶον καὶ Ἀρχελάφ συνέβαινε ^ω τῷ Μακεδονίας
 βασιλεῖ. Αἵτιον δὲ τῆς τοιαύτης δυνάμεως ἡ κράσις, ὅπως ἂν ²⁶
 ἔχῃ ψύξεώς τε καὶ θερμότητος. Ψυχροτέρα μὲν γὰρ οὖσα
 τοῦ καιροῦ δυσθυμίας ποιεῖ ἀλόγους· διὸ αἱ τ' ἀγχόνοι μάλ-
 ιστα τοῖς νέοις, ἐνίοτε δὲ καὶ πρεσβυτέροις. Πολλοὶ δὲ καὶ
 μετὰ τὰς μέθας διαφθείρουσιν ἑαυτούς. Ἐνιοὶ δὲ τῶν μελαγ- ²⁷
 χολικῶν ἐκ τῶν πότων ἀθύμως διάγουσιν· σβέννυσι γὰρ ἡ τοῦ
 οἴνου θερμότης τὴν φυσικὴν θερμότητα. Τὸ δὲ θερμόν τὸ περὶ
 τὸν τόπον ^φ φρονούμεν καὶ ἐλπίζομεν ποιεῖ εὐθύμους. Καὶ
 διὰ τοῦτο πρὸς τὸ πίνειν εἰς μέθην πάντες ἔχουσι προθύμως,
 ὅτι πάντας ὁ οἶνος ὁ πολὺς εὐέλπιδας ποιεῖ, καθάπερ ἡ νεό-
 τῆς τοὺς παῖδας· τὸ μὲν γὰρ γῆρας δύσελπί ἐστίν, ἡ δὲ
 νεότης ἐλπίδος πλήρης. Εἰσὶ δὲ τινες ὀλίγοι οὓς πίνοντας ²⁸
 δυσθυμίαι λαμβάνουσι, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν δι' ἣν καὶ μετὰ
 τοὺς πότους ἐνίοις. Ὅσοις μὲν οὖν μαραινομένου τοῦ θερμοῦ
 αἱ ἀθυμίαι γίνονται, μᾶλλον ἀπάγχονται. Διὸ καὶ οἱ νέοι
 ἢ καὶ ² οἱ πρεσβῦται μᾶλλον ἀπάγχονται· τὸ μὲν γὰρ γῆ-
 ρας μαραίνει τὸ θερμόν, τῶν δὲ τὸ πάθος φυσικὸν ὃν καὶ
 αὐτὸ τὸ μαραινόμενον θερμόν. Ὅσοις δὲ σβεννυμένου, ἐξ- ²⁹
 αἴφνης οἱ πλείστοι διαχρῶνται ἑαυτούς, ὥστε θαυμάζειν πάν-
 τας διὰ τὸ μηθὲν ποιῆσαι σημεῖον πρότερον. Ψυχροτέρα

⁸ δ' om. X^a. ¹ δ' om. t. ^ν ἕτεροὶ τινες γίνονται X^a. ^ω τῷ τῆς μα-
 κεδονίας X^a. ² οἱ om. t.

- μὲν οὖν γινομένη ἡ κρᾶσις ἡ ἀπὸ τῆς μελαίνης χολῆς, ὥσπερ εἴρηται, ποιεῖ ἀθυμίας παντοδαπάς, θερμότερα δὲ οὖσα εὐθυμίας. Διὸ καὶ οἱ μὲν παῖδες εὐθυμότεροι, οἱ δὲ γέροντες 30 δυσθυμότεροι. Οἱ μὲν γὰρ θερμοί, οἱ δὲ ψυχροί· τὸ γὰρ γῆρας κατὰ ψυχρὰ τις. Συμβαίνει δὲ σβέννυσθαι ἐξαίφνης ὑπὸ τε τῶν ἐκτὸς αἰτιῶν, ὡς καὶ παρὰ φύσιν τὰ πυρωθέντα, οἷον ἄνθρακα ὕδατος ἐπιχυθέντος. Διὸ καὶ ἐκ μέθης ἔνιοι ἑαυτοὺς διαχρῶνται ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ οἴνου θερμότης ἐπέισ- 31 ακτός ἐστίν, ἧς σβεννυμένης συμβαίνει τὸ πάθος. Καὶ μετὰ ὧ τὰ ἀφροδίσια οἱ πλείστοι ἀθυμότεροι γίνονται, ὅσοι δὲ περίττωμα πολὺ προίενται μετὰ τοῦ σπέρματος, οὗτοι εὐθυμότεροι· κουφίζονται γὰρ περιττώματός τε καὶ πνεύματος καὶ θερμοῦ ὑπερβολῆς. Ἐκεῖνοι δὲ ἀθυμότεροι πολλὰ κίς· καταψύχονται γὰρ ἀφροδισιάσαντες διὰ τὸ τῶν ἱκανῶν τι ἀφαιρεθῆναι· δηλοῖ ² δὲ τοῦτο τὸ μὴ πολλὴν τὴν 32 ἀπορροὴν γεγονέναι. Ὡς οὖν ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, διὰ μὲν τὸ ἀνώμαλον εἶναι τὴν δύναμιν τῆς μελαίνης χολῆς ἀνώμαλοί εἰσιν οἱ μελαγχολικοί· καὶ γὰρ ψυχρὰ σφόδρα γίνεται καὶ θερμή. Διὰ δὲ τὸ ἡθοποιὸς εἶναι (ἡθοποιὸν γὰρ τὸ θερμὸν καὶ ψυχρὸν μάλιστα τῶν ἐν ἡμῖν ἐστίν) ὥσπερ ὁ οἶνος πλείων καὶ ἐλάττων κεραννύμενος τῷ σώματι ποιεῖ τὸ ἦθος ποιούς 33 τινας ἡμᾶς. Ἀμφω δὲ πνευματικά, καὶ ὁ οἶνος καὶ ἡ μέλαινα χολή. Ἐπεὶ δ' ἔστι καὶ ³ εὐκρατον εἶναι τὴν ἀνωμαλίαν καὶ καλῶς ⁴ πῶς ἔχειν, καὶ ὅπου δεῖ θερμότεραν εἶναι τὴν διάθεσιν καὶ πάλιν ψυχράν, ἢ τούναντίον διὰ τὸ ὑπερβολὴν ἔχειν, περιττοὶ μὲν εἰσι πάντες οἱ μελαγχολικοί, οὐ διὰ νόσον, ἀλλὰ διὰ φύσιν.
- 2 Διὰ τί κατ' ἐνίας μὲν τῶν ἐπιστημῶν ἔξιν ἔχειν λέγομεν, κατ' ἐνίας δὲ οὐ; Ἡ καθ' ὅσας εὐρετικοὶ ἐσμεν, ἔξιν ἔχειν λεγόμεθα; Τὸ γὰρ εὐρίσκειν ἀπὸ ἔξεως.
- 3 Διὰ τί τῶν ζώων ὁ ἄνθρωπος ⁵ φρονιμώτατος; Πότερον ὅτι ⁶ μικροκεφαλώτατος κατὰ λόγον τοῦ σώματος; Ἡ ὅτι

¹ τὰ om. t.   ² δέ] καὶ t.   ³ εὐκρατος] ἀνώμαλον t.   ⁴ πῶς] περ t.
⁵ φρονιμώτατος t.   ⁶ μακροκεφαλώτατος t.

ἀνωμάλως ἐλάχιστον; Διὰ γὰρ τοῦτο καὶ μικροκέφαλον, καὶ αὐτῶν οἱ τοιοῦτοι μᾶλλον τῶν μεγαλοκεφάλων φρονιμώτεροι.

Διὰ τί δοκεῖ ἡμῖν πλείων εἶναι ἡ ὁδός, ὅταν μὴ εἰδότες 4 πόση τίς ἐστί βαδίζωμεν, μᾶλλον ἢ ὅταν εἰδότες, εἰς τὰ ἄλλα ὁμοίως τύχωμεν ἔχοντες; Ἡ ὅτι τὸ εἰδέναι [^ε πόση] ἐστὶν εἰδέναι τὸν ἀριθμόν; Τὸ γὰρ ἄπειρον καὶ ἀναρίθμητον ταυτόν, καὶ πλέον αἰεὶ ^ι τὸ ἄπειρον τοῦ ὠρισμένου. Ὡς-² περ οὖν εἰς ^β ἡδεῖ ^η ὅτι τοσῆδε ἐστί, πεπερασμένην αὐτὴν ἀνάγκη εἶναι, οὕτως εἰ μὴ οἶδε πόση τίς ἐστίν, ὡς ἀντιστρέφοντος παραλογίζεται ἡ ψυχὴ, καὶ φαίνεται αὕτη ^ι εἶναι ἄπειρος, ἐπεὶ τὸ ποσὸν ὠρισμένον ἐστὶ καὶ τὸ ὠρισμένον ποσόν. ^κ Ὅταν τοίνυν μὴ φαίνηται ὠρισμένον, ὥσπερ ἄπει-³ ρον δόξει εἶναι, διὰ τὸ ^ι τὸ ^μ πεφυκὸς ὠρίσθαι, ἂν μὴ ἡ ὠρισμένον, ἄπειρον εἶναι, καὶ τὸ φαινόμενον μὴ ὠρίσθαι φαίνεσθαι ἀνάγκη πως ^ν ἀπέραντον.

Διὰ τί πρεσβύτεροι μὲν γινόμενοι μᾶλλον νοῦν ἔχομεν, 5 νεώτεροι δὲ ὄντες θάττον μαθησάνομεν; Ἡ ὅτι ὁ θεὸς ὄργανα ἐν ἑαυτοῖς ἡμῖν δέδωκε δύο, ἐν οἷς χρῆσόμεθα τοῖς ἐκτὸς ὀργάνοις, σώματι μὲν χεῖρα, ψυχῇ δὲ νοῦν. Ἔστι γὰρ καὶ ὁ νοῦς τῶν φύσει ἐν ἡμῖν ὥσπερ ὄργανον ὑπάρχων· αἱ δὲ ἄλλαι ἐπιστῆμαι καὶ τέχναι τῶν ὑφ' ἡμῶν ποιητῶν ^ο εἰσὶν, ὁ δὲ νοῦς τῶν φύσει. Καθάπερ οὖν τῇ χειρὶ οὐκ εὐθὺς γενό-² μενοι χρῶμεθα βέλτιστα, ἀλλ' ὅταν ἡ φύσις αὐτὴν ἐπιτελέσῃ (προϊούσης γὰρ τῆς ἡλικίας ἡ χεὶρ μάλιστα δύναται ἀποτελεῖν τὸ ἑαυτῆς ἔργον), τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ νοῦς τῶν φύσει οὐ εὐθὺς ἀλλ' ἐπὶ γήρως ἡμῖν μάλιστα παραγίνεται καὶ τότε ἀποτελεῖται βέλτιστα, ἂν μὴ ὑπὸ τινος πηρωθῇ, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ φύσει ὑπάρχοντα. Ὑστερον δὲ ³ τῆς τῶν χειρῶν δυνάμεως ὁ νοῦς παραγίνεται ἡμῖν, ὅτι καὶ τὰ τοῦ νοῦ ὄργανά ἐστι τῶν τῆς χειρός. Ἔστι γὰρ νοῦ

^ε πόση om. X^a.t. ^ι τὸ δὲ ἄπειρον X^a. ^β ἡδεῖ] εἶδη X^a. ^η ὅτι om. X^a.t. ^ι εἶναι] οἶον t. ^κ ὅταν om. X^a. ^ι τὸ alterum om. X^a.t. ^μ πεφυκὲς t. ^ν ἀπέρατον X^a. ^ο ἐστίν t. ^ρ βέλτιστα t.

μὲν ὄργανον ἐπιστήμη (τούτῳ γὰρ ἐστὶ χρήσιμος, καθάπερ αὐλοὶ αὐλητῇ), χειρῶν δὲ πολλὰ τῶν φύσει ὄντων· ἡ δὲ φύσις αὐτῇ ¹τε ἐπιστήμης πρότερον, καὶ τὰ ὑπ' αὐτῆς γινόμενα. Ὡν δὲ τὰ ὄργανα πρότερα, καὶ τὰς δυνάμεις πρότερον εἰκὸς ἐγγίνεσθαι ἡμῖν· τούτοις γὰρ χρώμενοι ἔξιν λαμβάνομεν, καὶ ἔχει ὁμοίως ²τὸ ἐκάστου ὄργανον πρὸς αὐτό· καὶ ἀνάπαλιν, ὥς τὰ ὄργανα πρὸς ἀλλήλα, οὕτω τὰ ὄργανα πρὸς αὐτά. Ὁ μὲν οὖν νοῦς διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν πρεσβύτεροις οὖσιν ἡμῖν μᾶλλον ἐγγίνεται. Μανθάνομεν δὲ θάττον νεώτεροι ὄντες διὰ τὸ μὴδὲν ³πῶ ἐπίστασθαι. Ὅταν δὲ ἐπιστώμεθα, οὐκέτι ὁμοίως δυνάμεθα. Δυνάμεθα δὲ ἔχεσθαι, καθάπερ καὶ μνημονεύομεν μᾶλλον οἷς ἂν ἔωθεν πρῶτον ἐντυγχάνωμεν, ἔπειτα προϊούσης τῆς ἡμέρας οὐκέτι ὁμοίως διὰ τὸ πολλοῖς ἐντετυχηκέναι.

6 Διὰ τί ἀνθρώπῳ ⁴πιστέον μᾶλλον ἢ ἄλλῳ ζῷῳ; Πότερον ὥσπερ Πλάτων Νεοκλεί ἀπεκρίνατο, ὅτι ἀριθμεῖν μόνον ἐπίσταται τῶν ἄλλων ζῶων; ἢ ὅτι θεοὺς νομίζει μόνον; ἢ ὅτι μιμητικώτατον; Μανθάνειν γὰρ δύναται διὰ τοῦτο.

7 Διὰ τί οὐ χαίρομεν θεώμενοι οὐδὲ ἐλπίζοντες ὅτι τὸ τρίγωνον δύο ὀρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς ἐντὸς γωνίας, οὐδὲ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων οὐθέν, εἰ μὴ ⁵τῇ θεωρίᾳ, αὕτη δὲ ὁμοίως ἐστὶν ⁶ἡδεῖα καὶ εἰ τρισὶν ὀρθαῖς ἢ πλείοσιν ἴσας ἔσχεν. Ἀλλ' ὅτι Ὀλυμπία ἐνικῶμεν, καὶ περὶ τῆς ναυμαχίας τῆς ἐν Σαλαμῖνι, χαίρομεν καὶ μεμνημένοι καὶ ἐλπίζοντες τοιαῦτα, ⁷ἀλλ' οὐ τὰναντία τοῖς τοιούτοις. ἢ ὅτι ἐπὶ μὲν τοῖς τοιούτοις χαίρομεν ⁸ὡς γενομένοις ἢ οὖσιν, ἐπὶ δὲ τοῖς κατὰ φύσιν ὡς κατὰ ἀλήθειαν θεωρίας ἡδονῇ, ὡς ἔχει, μόνῃ ἡμῖν ποιεῖν, τὰς δὲ πράξεις τὴν ἀπὸ τῶν συμβαινόντων ἀπ' αὐτῶν. ⁹Ἀνομοίων οὖν οὐσῶν τῶν πράξεων, καὶ τὰ ἀποβαίνοντα ἀπ' αὐτῶν γίνεται τὰ μὲν λυπηρὰ τὰ δὲ ἡδέα· φεύγομεν δὲ καὶ διώκομεν καθ' ἡδονῇ καὶ λύπῃν ἅπαντα.

¹ γε X^a.t.   ² τὸ] καὶ τὸ X^a.   ³ πῶς codices.   ⁴ πιστέον X^a.
⁵ ὀρθὰς t.   ⁶ τῇ] τις x.   ⁷ ἡδεῖα margo X^a, ἰδία X^a.r.t.u.x.   ⁸ οὐ om. t.   ⁹ ὅπως t.   ¹⁰ ἀνομοίων—αὐτῶν om. t.

Διὰ τί μέχρι ὑγείας πραγματεύονται οἱ ἰατροί; Ἰσχυαί- 8
 νει γάρ, εἴτα ^b ἐκ τούτου ξηραίνει, εἴτα ὑγείαν ἐποίησεν, εἴτα
 ἐνταῦθα ἔστη. Πότερον οὐκ ἔστι δυνατόν ἐκ τούτου γενέ-
 σθαι ἄλλο; Ἡ εἰ δυνατόν, ἄλλης ἐπιστήμης, καὶ ἔσται ὁ
^c τις ἐξ ὑγείας ποιήσει ἄλλο τι; Εἰ δὴ γίνεται ἐκ τῶν ἐναν-
 τίων καὶ τῶν μεταξύ, δῆλον ὅτι ἀρρωστέει, ἢ ξηρότερος ἢ
 ὑγρότερος ἢ τι τοιούτων. Ποιεῖ ^d δὴ ἐκ ψύχους ἦττον σφό- 2
 δρα, καὶ ^e τέλεον ὡδὶ θερμὸν καὶ ὡδὶ ξηρὸν ἢ ὑγρὸν μετα-
 βαίνον ἐκ τῶν ἐναντίων, ἢ μεταξύ, ἕως ἂν ἔλθῃ εἰς τὸ οὕτως
 ἔχειν, ὃ ἦν τοῦ ὑγιαίνειν· ἔκ τε τούτου οὐ πέφυκεν ἄλλο τι
 ὄν ἢ τὸ μεταξύ. Δύναται μὲν οὖν ποιῆσαι ὁ ἔχων. Ὡς γὰρ
 ἦλθεν, ἀναλῦσαι δύναται καὶ ἀπελθεῖν, οὐ μὲν ἢ γε τέχνη
 τούτου ἐστίν. Ἀεὶ γὰρ βέλτιον. Ὡστε οὐδὲ ἄλλη, οὔτε 3
 αὐτὴ ποιήσει ἐξ ὑγείας ἄλλο τι· οὐθὲν γὰρ ἐγίνετο ἢ τὸ
 ἐναντίον τούτου, εἴπερ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη. Οὕτω καὶ ἐπὶ ^f οἰ-
 κίας οὐδὲν ποιήσειεν ^g ἂν τὸνναντίον· οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῃ τέχνῃ
 ἐκ τούτου ποιήσουσα, πλὴν ὡς μέρους, οἷον ἡ σκυτικὴ ὑπό-
 δημα ἐκ ^h προσχίσματος. Ἐξ ἑκατέρου γὰρ γίνεται διττῶς,
 ἢ συντιθεμένου ἢ φθειρομένου.

Διὰ τί τὸν φιλόσοφον τοῦ ῥήτορος οἶονται ⁱ διαφέρειν; 9
 Ἡ ὅτι ὁ μὲν φιλόσοφος περὶ αὐτὰ τὰ εἶδη τῶν πραγμάτων
 διατρίβει, ὁ δὲ περὶ τὰ μετέχοντα, οἷον ὁ μὲν τί ἐστὶν ἀδι-
 κία, ὁ δὲ ὡς ἀδικος ὁ δεῖνα, καὶ ὁ μὲν τί ἡ τυραννίς, ὁ δὲ οἷον
 τι ὁ τύραννος.

Διὰ τί οἱ Διονυσιακοὶ τεχνῖται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πονηροί 10
 εἰσιν; Ἡ ὅτι ἥκιστα λόγου σοφίας κοινωνοῦσι διὰ τὸ περὶ
 τὰς ἀναγκαίας τέχνας ^k τὸ πολὺ μέρος τοῦ βίου εἶναι, καὶ
 ὅτι ἐν ἀκρασίαις τὸ πολὺ τοῦ βίου εἰσίν, τὰ δὲ καὶ ἐν ἀπο-
 ρίαις; Ἀμφοτέρα δὲ φαυλότητος παρασκευαστικά.

Διὰ τί οἱ ἐξ ἀρχῆς τῆς μὲν κατὰ τὸ σῶμα ἀγωνίας ἀθλόν 11
 τι προὔταξαν, σοφίας δὲ οὐθὲν ἔθηκαν; Ἡ ὅτι ἐπιεικῶς δεῖ

^b ἐκ του τούτου t.   ^c τις] τῆς t.   ^d δὲ X^a.   ^e τέλεον] τέθον t.
^f οἰκίας t.   ^g ἂν om. t.   ^h προσχίσματος X^a.   ⁱ διαφέρον t.   ^k τὸ
 om. t.

τοὺς κριτάς, ἃ παρὰ διάνοιάν ἐστιν, ἢ μηθὲν χείρους τῶν ἀγωνιστῶν εἶναι ἢ κρείττους; Εἰ δὲ ἔδει σοφία τοὺς πρωτεύοντας ἀγωνίζεσθαι καὶ ἀθλον προϋτέτακτο, κριτῶν ἂν ἠπόρουν ¹ αὐτοῖς. Ἐπὶ δὲ τῶν γυμνικῶν ἀγώνων ἅπαντός ² ἐστὶ κρίναι, τῇ ὅψει μόνῃ θεασάμενον. Ἐτι δὲ ³ ὁ ἐξ ἀρχῆς κατασκευάζων οὐκ ἐβούλετο τοιαύτην ἀγωνίαν προθεῖναι τοῖς Ἑλλήσιν, ἐξ ὧν ἔμελλον στάσεις καὶ ἔχθραι μεγάλαι ⁴ ἔσεσθαι· οἷον οἱ ἄνθρωποι, ὅταν τις ἢ ἐκκριθῇ ἢ προσδεχθῇ εἰς τι τῶν κατὰ τὸ σῶμα ἀθλημάτων, οὐ πάντῃ χαλεπῶς φέρουσιν οὐδὲ εἰς ἔχθραν καθίστανται τοῖς κρίνουσιν, ὑπὲρ δὲ τοῦ φρονιμωτέρους ἢ μοχθηροτέρους εἶναι τοῖς κρίνουσι ⁵ μάλιστα ὀργίζονται καὶ ἀγανακτοῦσιν. Στασιῶδες δὲ καὶ μοχθηρὸν τὸ τοιοῦτόν ἐστιν. Ἐτι δὲ δεῖ τῆς ὁ ἀγωνίας τὸ ἀθλον κρείττον εἶναι. Ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν γυμνικῶν ἀθλημάτων τὸ ἀθλον αἰρετώτερον καὶ βέλτιον τῆς ἀγωνίας· σοφίας δὲ τί ἂν ἀθλον βέλτιον γένοιτο;

- 12 Διὰ τί ἄλλο νοεῖ καὶ ποιεῖ ἄνθρωπος μάλιστα; Ἡ ὅτι τῶν ἐναντίων ἢ αὐτῇ ἐπιστήμῃ; ⁶ Ἡ ὅτι ὁ μὲν νοῦς πολλῶν ἐστίν, ἢ δὲ ὅρεξις ⁷ ἑνός; Ὁ μὲν οὖν ἄνθρωπος τῷ νῷ τὰ πλείεστα ζῇ, τὰ δὲ θηρία ὀρέξει ⁸ καὶ θυμῷ καὶ ἐπιθυμίᾳ.
- 13 Διὰ τί φρόνιμοί τινες κτώμενοι οὐ χρώμενοι διατελοῦσιν; Πότερον ὅτι τῷ ἔθει χρώνται; Ἡ διὰ τὸ ἐν ἐλπίδι ἡδύ;
- 14 ὅτι ἡ αἴσθησις καὶ ἡ διάνοια τῷ ἡρεμεῖν τὴν ψυχὴν ἐνεργεῖ· ὁ καὶ ἡ ἐπιστήμη δοκεῖ εἶναι, ὅτι τὴν ψυχὴν ἴστησιν· κινουμένης γὰρ καὶ φερομένης οὔτε αἰσθῆσθαι ⁹ οὔτε διανοηθῆναι δυνατόν. Διὸ καὶ τὰ παιδιά καὶ οἱ μεθύοντες καὶ οἱ μαινόμενοι ἀνόητοι· διὰ γὰρ ¹⁰ τὸ πλήθος τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐνυπάρχοντος πλείστη κίνησις αὐτοῖς καὶ σφοδροτάτῃ συμβαίνει, ληγούσης δὲ ταύτης ἐμφρονέστεροι γίνονται· ἀταράχου γὰρ οὔσης τῆς διανοίας μᾶλλον ἐφίστάναι δύνανται αὐ-

¹ αὐτοῦ t. ² ὁ om. t. ³ γίνεσθαι X^a. ⁴ ἀγωνίσεως t. ⁵ ἢ—
ἐστίν om. X^a.t. ⁶ ἑνός] ἐνίοις X^a.t. ⁷ καὶ ante θυμῷ om. X^a.t.
⁸ ὅτι] λείπει ἢ ἀρχὴ τοιαύτη. Διὰ τί οἱ βαθείως καὶ ἡδιστα καθεύδοντες οὐδὲν
ἐνύπνιον ὀρώσιν; ἢ margo X^a. ⁹ οὔτε δ.] οὐδὲ δ. X^a.t. ¹⁰ τὸ om. t.

τήν. Οἱ τ' ἐν τῷ καθεύδειν ἐνυπνιαζόμενοι ἰσταμένης τῆς ² διανοίας, καὶ καθ' ὅσον ἡρεμεῖ, ὀνειρώπτουσιν. Μάλιστα γὰρ ἐν τοῖς ὕπνοις ἡ ψυχὴ κινεῖται. Περισταμένου γὰρ τοῦ θερμοῦ ἐκ τοῦ ἄλλου σώματος εἰς τὸν ἐντὸς τόπον, τότε πλείστη καὶ σφοδροτάτη κίνησις ὑπάρχει, οὐχ ὥσπερ οἱ πολλοὶ ὑπολαμβάνουσι τότε ἡρεμεῖν καὶ καθ' αὐτὴν εἶναι, καὶ μάλιστα ^ω ὅταν μὴδὲν ἴδωσιν ἐνύπνιον. Συμβαίνει δὲ ³ τοῦναντίον· διὰ γὰρ τὸ ἐν πλείστη κινήσει εἶναι καὶ μὴδὲ κατὰ μικρὸν ἡρεμεῖν, οὐδὲ διανοεῖσθαι δύναται. Ἐν πλείστη δὲ κινήσει, ὅταν ἥδιστα καθεύδῃ, εἰκότως ἐστίν, ὅτι τότε μάλιστα καὶ πλείστον θερμὸν ἀθροίζεται εἰς τὸν εἶσω τόπον. Ὅτι δὲ ἐν τῇ κινήσει οὐσα ἡ ψυχὴ οὐ μόνον ὕπαρ ⁴ ἀλλ' οὐδ' ἐν τοῖς ὕπνοις δύναται διανοεῖσθαι, κακὲῖνον σημεῖον· ἐν γὰρ τοῖς μετὰ τὴν ^κ πρόσσεσιν τῶν σιτιῶν ὕπνοις ἥκιστα ἐστὶν ἐνύπνια ὄραν. Τότε δὲ μάλιστα συμβαίνει κινεῖσθαι αὐτὴν διὰ τὴν ἐπεισενεχθεῖσαν τροφήν. Τό τε ἐνύπνιον ἐστίν, ὅταν διανοουμένοις καὶ πρὸ ὁμμάτων τιθεμένοις ὕπνος ἐπέλθῃ. Διὸ καὶ ταῦτα μάλιστα ὀρώμεν ^α πράττομεν ^η ⁵ μέλλομεν ἢ βουλόμεθα· περὶ γὰρ τούτων μάλιστα πλειστάκις λογισμοὶ καὶ φαντασίαι ἐπιγίνονται. Καὶ οἱ βελτίους βελτίω τὰ ἐνύπνια ὀρώσι διὰ ταῦτα, ὅτι ^γ καὶ ἐγρηγορότερες περὶ βελτιόνων διανοοῦνται, οἱ δὲ χεῖρον ἢ τὴν διάνοιαν ἢ τὸ σῶμα διακείμενοι χεῖρω. Καὶ γὰρ ἡ τοῦ σώματος διά- ⁶ θεσις πρὸς τὴν τῶν ἐνυπνίων φαντασίαν συμβλητικόν· τοῦ γὰρ νοσοῦντος καὶ αἱ τῆς διανοίας προθέσεις φαῦλαι, καὶ ἔτι διὰ τὴν ἐν τῷ σώματι ταραχὴν ἐνοῦσαν ἡ ψυχὴ οὐ δύναται ἡρεμεῖν. Οἱ δὲ μελαγχολικοὶ διὰ τοῦτο ἐξάπτουσιν ἐν τοῖς ὕπνοις, ὅτι πλείονος τῆς θερμασίας οὐσης μᾶλλον τοῦ μετρίου ἡ ψυχὴ ἐν κινήσει, σφοδροτέρας δὲ τῆς κινήσεως ² οὐσης οὐ ^α δύναται καθεύδειν.

^ω ὅτε codices. ^κ πρόσσεσιν X^a.t. ^γ καὶ οἱ ἐγρ. X^a.t. ² οὐσης om. X^a. ^α δύναται X^a.Y^a.

ΛΑ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΟΦΘΑΛΜΟΥΣ.

Διὰ τί τρίψαντες τὸν ὀφθαλμὸν παύομεθα τῶν πταρμῶν; Ἡ ὅτι ἀναπνοὴ ταύτῃ γίνεται τῷ ὑγρῷ; Δακρύει γὰρ ὁ ὀφθαλμὸς μετὰ τὴν τρίψιν· ὁ δὲ πταρμὸς διὰ πλῆθος ὑγροῦ. Ἡ ὅτι ^bτὸ ἔλαττον θερμὸν φθείρεται ὑπὸ τοῦ πλείονος; Ὁ δὲ ὀφθαλμὸς τριφθεὶς πλείω λαμβάνει θερμότητα τῆς ἐν τῇ ρίνι. Διὰ τοῦτο δὲ ^cκἂν τις αὐτὴν τὴν ρίνα ^cτρίψῃ, παύεται ὁ πταρμὸς.

2 Διὰ τί τῷ ἐνὶ ὀφθαλμῷ ἀκριβέστερον ὁρῶσιν ἢ τοῖν δυοῖν; Ἡ ὅτι πλείους οὔσαι κινήσεις τοῖν δυοῖν γίνονται, οἷον τοῖς διεστραμμένοις; Οὐκ οὐν ^dμία ἢ κίνησις, τοῦ δὲ ἐνὸς ἀπλῆ. Ἡττον οὖν ὁρῶσιν ἀκριβέστερον.

3 Διὰ τί ὀργιζόμενοι μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς ^eμᾶλλον ἐπιδιδόασιν πρὸς τὸ ἐρυθριᾶν, αἰσχνόμενοι δὲ τὰ ὦτα; Ἡ διότι οἱ μὲν καταψύχονται ἐν ^fτῇ αἰδοῖ (ἐν ὀφθαλμοῖς γὰρ αἰδώς) ἀντιβλέπειν οὐ ^gδύνανται; Καὶ ἡ δειλία κατὰ ψυξίς ^hτίς ²ἐστὶν ἐνταῦθα. Μεθίσταται δὲ εἰς τὸναντίον τῷ ἔμπροσθεν τὸ ὀπισθεν. Τὰ δὲ ὦτα ⁱἀντίκειται· διὸ καὶ μάλιστα ἐρυθριῶσιν αἰσχνόμενοι. Ἐν δὲ τῷ ^kκνήθεσθαι ἐπὶ τὸ αἰσθητικώτερον καὶ ^lκινητικώτερον ἢ βοήθεια ὡς ἀδικουμένον ^mφοβουμένοις γὰρ ἐνταῦθα ἐκλείπει μάλιστα.

4 Διὰ τί θατέρου καταληφθέντος ὀφθαλμοῦ ὁ ἕτερος ἀτενίζει μᾶλλον; Ἡ διότι ἐκ ταύτου ἡρτηνται αἱ ἀρχαὶ τῶν ὀφθαλμῶν; Θατέρου οὖν κινουμένου καὶ ἡ κοινὴ ἀρχὴ κινεῖται, ἐκείνης δὲ κινουμένης καὶ ὁ ἕτερος. Ληφθέντος οὖν θατέρου ἡ κίνησις κινήσει αὐτόν, ὥστε δύναται ἀτενίζειν μᾶλλον.

5 Διὰ τί οἱ ἐκ γενετῆς τυφλοὶ οὐ γίνονται φαλακροί; ⁿἩ ὅτι πημαίνει τὰ ὄμματα ὑγρότης οὔσα πολλὴ ἐν τῷ περὶ

^b τὸ add v. ^c τρίψῃ om. t. ^d μία] μᾶλλον t. ^e μάλιστα X^a.Y^a.t.
^f τῷ αἰδοίῳ Y^a.t. ^g δύναται X^a. ^h τις om. t.v. ⁱ ἀντίκειται X^a.
^k κνήθεσθαι] ὀργίεσθαι v. ^l κινητικώτατον Y^a. ^m φοβούμενος v.
ⁿ ἢ om. X^a.Y^a.t.

τὴν κεφαλὴν τόπῳ; Διὸ τῶν ρευματικῶν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς
 τὰς τε περὶ τοὺς κροτάφους φλέβας κάουσι, πυκνοῦντες τοὺς
 τῶν ὑγρῶν πόρους, καὶ ξύουσι τὴν κεφαλὴν, διατέμνοντες τὸ
 ἐν αὐτῇ δέρμα. Ἐπεὶ οὖν πημαίνει τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ ἐν¹
 αὐτῇ περιττώμα γινόμενον, κωλύει ἂν αὐτοὺς ταυτό τοῦτο ἐξ
 ἀρχῆς γίνεσθαι, πλεον συνιστάμενον ἐν αὐτῇ. Ἐπεὶ δὲ ἐκ
 περιττωμάτων θριξ φύεται, τοῦτο δὲ ἐν τῇ τῶν τυφλῶν κε-
 φαλῇ ἐκ γενετῆς ἐστὶ πολὺ, εἰκότως οὐκ εἰσὶ φαλακροί.

Διὰ τί οἱ ἐξόφθαλμοι καπνίζονται μᾶλλον; Ἡ ὅτι τά- 6
 χιστα^ο προσπίπτει πρὸς τὰ προέχοντα;

Διὰ τί εἰς μὲν τὰ δεξιὰ ἀμφοτέρας τὰς ὄψεις ἅμα δια- 7
 στρέφειν δυνάμεθα, καὶ εἰς τὰ ἀριστερὰ καὶ πρὸς τὴν ῥίνα,
 καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν δὲ ἢ τὸ δεξιὸν τὴν ἐτέραν, ἅμα^p δὲ εἰς
 τὸ^q δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν ἀδυνατοῦμεν; Ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὸ
 κάτω καὶ εἰς τὸ ἄνω ἅμα μὲν γὰρ ἐπὶ ταυτό δυνάμεθα, χω-
 ρὶς δὲ οὐ. Ἡ ὅτι αἱ ὄψεις δύο οὔσαι ὁμοίως ἐξ ἐνὸς συνήρ-²
 τηται; Ὅσα δὲ τοιαῦτα, ἄκρου θατέρου κινουμένου ἀνάγκη
 θάτερον ἀκολουθεῖν ἐπὶ ταυτό. Τῷ γὰρ ἐτέρῳ ἄκρῳ ἡ ἀρχὴ
 θάτερον ἄκρον. Εἰ οὖν τὸ ἐν ἀδύνατον ἅμα εἰς τὰναντία
 κινεῖσθαι, ἀδύνατον³ καὶ τὰς ὄψεις. Τὰ μὲν γὰρ ἄκρα εἰς³
 τὰναντία^t ἂν κινοῖτο, εἰ τὸ μὲν ἄνω τὸ δὲ κάτω κινοῖτο, ἢ
 δὲ ἀρχὴ ἀμφοῖν ἂν^v ἀκολουθοίη ὅπερ ἀδύνατον. Ἡ δὲ δια-
 στροφή ἐστὶ τῶν ὁμμάτων διὰ τὸ ἀρχὴν ἔχειν τὰς σφαῖρας,
 καὶ μέχρι τοῦ στρέφεσθαι εἰς τὰ ἄνω καὶ κάτω καὶ^w εἰς
^x πλάγιον. Ὅταν οὖν ἔχουσαι ὡς ἂν ὁμοίως ἔχοιεν τῇ θέσει⁴
 ἀλλήλαις, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ ἐπὶ τὸ ἄνω καὶ κάτω κινεῖσθαι, καὶ
 εἰς πλάγιον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἐαυτῶν λάβωσι τὴν ὄψιν,
 αἴται μὲν ἀδιάστροφοί τε καὶ^y μάλιστα³ ἀκίνητοι τῇ θέσει⁴
 ὅσαι δὲ ἐπὶ ταύτου σημείου λάβωσι τὰς ὄψεις, ἀδιάστροφοι
 μὲν εἰσι, διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων. Καίτοι κρύπτεται³ τοῦ⁵

^ο προσπίπτει t. ^p δὲ ante εἰς om. t. ^q ἀριστερὸν καὶ δεξιὸν X^a.t.

^t ταυτῶ t, τὸ αὐτὸ X^a. ³ καὶ om. X^a. ^t ἂν κινοῖτο] ἀντικινοῖτο codices.

^v ἀκολουθῇ t. ^w εἰς post καὶ om. X^a. ^x πλάγια X^a.t. ^y κάλλιστα t.

³ ἀκίνητα t, ἀκίνηται X^a. ³ τοῦ] τὸ t.

μελανός τι καὶ τοῖς ἄνω βάλλουσι τὰ λευκά, οἷον μελλέ-
 πταρμοι· ἕτεροι δὲ εἰς τὸ πλάγιον, ὥσπερ οἱ μανικοί, οἱ
 δὲ εἰς τοὺς μυκτῆρας, ὥσπερ τὰ τραγικὰ πρόσωπα καὶ οἱ
 6 στρυφνοί· σύννου γὰρ τὸ βλέμμα. Ὅσοι δὲ μήθ' ὁμοίως
 κειμένων τῶν σφαιρῶν ἐπὶ ταύτῳ σημείῳ ἔχουσι τὰς ὄψεις, ἡ
 ὁμοίως μὲν κειμένων ^b μὴ ἐπὶ τῷ αὐτῷ δέ, οὗτοι διεστραμ-
 μένοι εἰσὶν· διὸ ὑποβλέπουσι καὶ συνάγουσι τὰ ὅμματα. Πει-
 ρῶνται γὰρ ἐπὶ ^c ταῦτόν καταστήσαι σχῆμα τὴν σφαῖραν.
 Ὡστε τὸν μὲν ἐῶσι, τὸν δὲ σχηματίζουσι τῶν ὀφθαλμῶν.
 7 Ἐὰν ^d γὰρ μὴ κατ' αὐτὸ σημεῖον τεθῶσιν αἱ ὄψεις, ἀνάγκη
 διεστράφθαι. Ὡσπερ γὰρ τοῖς ὑποβάλλουσιν ^e ὑπὸ ^f τὸν
 ὀφθαλμὸν [^g τὸ ἐν] δύο φαίνεται (καὶ γὰρ ἐκείνοις κεκίνηται
 ἡ ἀρχή), καὶ τούτοις ὁμοίως. Ἐὰν μὲν οὖν ἄνω κινήθῃ ^h ὁ
 ὀφθαλμός, τὸ πέρας κάτω τῆς ὄψεως γίνεται, ἐὰν δὲ κάτω,
 8 ἄνω τὸ πέρας. Ἐν ἐνὶ δὲ ὀφθαλμῷ μεθισταμένῳ κινεῖσθαι
 μὲν τὸ ὀρώμενον δοκεῖ διὰ ⁱ ταῦτα ἄνω ἢ κάτω, ὅτι καὶ ἡ
 ὄψις, δύο δὲ οὐ φαίνεται, ^k ἂν μὴ δύο αἱ ὄψεις ᾧσι, καὶ δια-
 στρέφει. Τοιαύτη μὲν τῷ ἑτεροφθάλμῳ γίνεται, ὥστε δύο
 φαίνεσθαι· κατὰ τὴν θέσιν ^l δὲ γίνεται τῷ μὴ κατὰ μέσον
 τοῦ ὁμματος κείσθαι.

8 Διὰ τί οἱ μύωπες μικρὰ γράμματα γράφουσιν; Ἄτο-
 πον γὰρ ^m τὸ μὴ ὀξύ ὀρώντας ποιεῖν ἔργον ὀξύ ὀρώντων.
 Πότερον ὅτι μεγάλα φαίνεται τὰ μικρά, ἐὰν ἡ ἐγγύς· οἱ δὲ
 προσάγοντες γράφουσιν; Ἡ διὰ τὸ συνάγοντας τὰ βλέ-
 φαρα γράφειν; Δι' ἀσθένειαν γὰρ τῆς ὄψεως, ἂν μὲν ἀνα-
 πεπταμένοις γράφωσι τοῖς ὅμμασι, διασπωμένη ἡ ὄψις ἀμ-
 βλὺ ὀρά, οὕτω δὲ ἀθρόως ⁿ προσπίπτει· γωνίαν δὲ ^o μικρὰν
 ποιούσα ἐξ ἀνάγκης ποιεῖ μικρὰ γράφειν.

9 Διὰ τί ^p ὀφθαλμιάσαντες ἐνιοὶ ὀξύτερον ὀρώσιν; Ἡ διὰ
 τὸ ^q ἀποκεκαθάρθαι τὰ ὅμματα; Πολλάκις γὰρ ἡ ἔξω πυ-

^b μὴ] καὶ X^a. ^c ταῦτό Y^a, ταυτῶ t. ^d μὴ γὰρ Y^a. ^e ὑπὸ] $\overline{\nu}$ X^a,
 Y^a. quid habeat, non liquet. ^f τὸν om. t. ^g τὸ ἐν om. X^a. Y^a. t.
^h ὁ om. Y^a. ⁱ ταῦτό Y^a. t. ^k ἐὰν X^a. ^l δέ] καὶ t. ^m τὸ] τοὺς X^a. t.
ⁿ προσπίπτειν X^a. ^o μακρὰν X^a. ^p ὀφθαλμῶσαντες v. ^q ἀποκεκάρθαι
 X^a, κεκάρθαι t.

κνότης ἀποστέγει τὴν ὄψιν, ἀποδακρύσαντι δὲ λύεται. Διὸ καὶ τὸ ἀποδάκνεσθαι συμφέρει, οἶον κρόμμυον· θάτερον δὲ πολέμιον, οἶον ὀρίγανον.

Διὰ τί τῇ μιᾷ ὄψει ἀπαθέστεροι; Ἡ διότι ἔλαττον ἢ 10 ψυχὴ πάσχει, ὥστε ἔλαττον τὸ πάθος.

Διὰ τί τοῖς δισταμένοις δύο φαίνεται; Ἡ διότι οὐκ 11 ἀφικνεῖται ἔπὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον ἐκατέρου τῶν ὁμμάτων ἢ κινήσεις; Ὡς περ οὖν δύο ὁρᾶν τὸ δις ὁρᾶν οἶται ἢ ψυχῇ. Ὅμοιον καὶ ἐπὶ τῶν δακτύλων τῆς ἐπαλλάξεως· δύο γὰρ τὸ ἐν δοκεῖ ὡς δις ἀπτομένη ἐνί.

Διὰ τί οὐ διαφέρουσιν αἱ αἰσθήσεις αἱ ἐν τοῖς δεξιοῖς τῶν 12 ἀριστερῶν, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις πᾶσι κρείττω τὰ δεξιὰ; Πότερον διὰ τὸ ἔθος, ὅτι εὐθὺς ὁμοίως ἀμφοῖν ἐθίζόμεθα αἰσθάνεσθαι; Τὰ δὲ δεξιὰ τῷ ἔθει δοκεῖ διαφέρειν, ἐπεὶ ἐθισθεῖσιν ἀμφιδέξιοι γίνονται. Ἡ ὅτι τὸ μὲν αἰσθάνεσθαι πάσχειν· τί ἐστι, τὰ δὲ δεξιὰ διαφέρει τῷ ποιητικώτερον εἶναι καὶ ἀπαθέστερα τῶν ἀριστερῶν.

Διὰ τί ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις κρείττω τὰ δεξιὰ, ἐν δὲ ταῖς 13 αἰσθήσεσιν ὅμοια; Ἡ διότι ταῦτα μὲν ὁμοίως ἐθίζόμεθα κατ' ἀμφοτέρω τῷ ἔθει; Ἐτι τὸ μὲν αἰσθάνεσθαι πάσχειν τί ἐστίν, ἢ δὲ τῶν δεξιῶν διαφορὰ τῷ εἶναι καὶ οὐκ εἰς τὸ πάσχειν.

Διὰ τί τὸ γυμνάζεσθαι ἀσύμφορον πρὸς ὀξυωπίαν; Ἡ 14 ὅτι ξηρὸν ποιεῖ τὸ ὄμμα ἢ γυμνασία, ὥς περ καὶ τὸ ἄλλο σῶμα; Ἡ δὲ ὡς ξηρότης σκληρύνει τὸ δέρμα πᾶν, ὥστε καὶ τὸ ἐπὶ τῇ κόρῃ. Διὸ καὶ οἱ πρεσβῦται οὐκ ὀξὺ ὀρώσιν· καὶ γὰρ τῶν γερόντων σκληρόδερμα, ἅμα δὲ καὶ ῥυσά, ὥστε ἐπικαλύπτεται ἢ ὄψις.

Διὰ τί οἱ μύωπες βλέπουσι μὲν οὐκ ὀξὺ, γράφουσι δὲ 15 μικρά; Καίτοι τὸ μικρὸν ὀξὺ βλέποντος καθορᾶν ἐστίν. Ἡ διότι ἀσθενῇ ἔχοντες τὴν ὄψιν συνάγουσι τὰ βλεφαρὰ εἰς μικρόν; Ἀθρόα γὰρ ἐξιούσα ἢ ὄψις μᾶλλον ὀρᾷ, ἀνα-

ἢ ἐπεὶ X^a.   ὁρᾶν ante τὸ om. X^a.   ἢ ἐθίζόμεθα ὁμοίως X^a.   ὡς αἶμα X^a.   ὡς σκληρότης X^a. Y^a. t. v.

πεπταμένου δὲ τοῦ ὁμματος διασπᾶται. Διὰ μὲν οὖν τὴν ἀσθένειαν συνάγουσι τὸ βλέφαρον, διὰ δὲ τὸ ἐκ μικροῦ ὀράν μικρὸν μέγεθος ὀρῶσιν. Ὅσον δὲ ὀρῶσι μέγεθος, τοσοῦτον καὶ γράφουσιν.

- 16 Διὰ τί οἱ μύωπες συνάγοντες τὰ βλέφαρα ὀρῶσιν; Ἡ δι' ἀσθένειαν τῆς ὄψεως, ὥσπερ καὶ οἱ πρὸς τὰ πόρρω τὴν χεῖρα προσάγοντες, οὕτω καὶ τὰ βλέφαρα πρὸς τὰ ἐγγύς προστίθενται ὥσπερ χεῖρα; Τοῦτο δὲ ποιοῦσιν, ἵνα ἀθροωτέρα ἢ ὄψις ἐξίῃ, δι' ἐλάττονος ἐξιούσα, καὶ μὴ εὐθὺς ἐξ ἀναπεπταμένου ^zἐξιούσα διασπασθῇ. Ὁρᾷ δὲ ἡ πλείων μεῖζον.
- 17 Διὰ τί εἰς ὃ τὸ πλάγιον κινουσι τὸν ὀφθαλμὸν οὐ φαίνεται δύο τὸ ἓν; Ἡ ὅτι ἐπὶ τῆς αὐτῆς γίνεται γραμμῆς ἢ ἀρχῇ; Δύο δὲ φαίνεται ταύτης μεταβαλλούσης ἄνω ἢ κάτω. ²Εἰς δὲ πλάγιον οὐδὲν διαφέρει, ἐὰν μὴ ^zἅμα καὶ ἄνω. Τί δὲ ἐπὶ μὲν τῆς ὄψεως ἔστιν ὥστε φαίνεσθαι τὸ ἓν δύο, ἂν πως τεθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ πρὸς ἀλλήλους, ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων οὐκ ἔστιν; Ἡ καὶ ἐπὶ τῆς ἀφῆς γίνεται τῇ ^aἐπαλλάξει τῶν δακτύλων τὸ ἓν δύο; Ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐ γίνεται, ὅτι οὔτε ἔξω ἀποτεينوμένων αἰσθάνεται, οὐδὲ δύο. Γίνεται δὲ διὰ τοῦτο ^bδιόπερ καὶ ἐπὶ τῶν δακτύλων μιμεῖται γὰρ τὴν ὄψιν.
- 18 Διὰ τί τοῦ μὲν ἄλλου σώματος τὰ ἀριστερὰ ἀσθενέστερα, τῶν δὲ ὀφθαλμῶν οὐ, ἀλλ' ὁμοίως ὀξύ; Ἡ ὅτι τὰ μὲν δεξιὰ τῷ ποιητικῷ εἶναι διαφέρουσι, τῷ δὲ παθητικῷ οὐ διαφέρουσιν; Αἱ δὲ ὄψεις παθητικάι.
- 19 Διὰ τί τῇ ὄψει πρὸς μὲν τὰ ἄλλα ἀτενίζοντες χεῖρον διατιθέμεθα, πρὸς δὲ τὰ χλωρὰ καὶ ποῶδη, οἷον λάχανα καὶ ^cτὰ τούτοις ὅμοια, βέλτιον; Ἡ ὅτι πρὸς μὲν τὸ λευκὸν καὶ μέλαν ἥκιστα δυνάμεθα ἀτενίζειν (ἅμφω γὰρ λυμαίνεται τὴν ὄψιν), τὰ δὲ τοιαῦτα τῶν χρωμάτων μέσον ἔχει τούτων· διὸ μετρίως τῆς ὄψεως διατιθεμένης ^dοὐδὲ ἐξαδυνατοῦμεν αὐτῇ, βέλτιον δὲ διατιθέμεθα. Τάχα δὲ ἴσως καθάπερ ἐπὶ

^z διεξιούσα διασπᾶσθαι X^a.t.   ὃ τὸ om. s.   ^z ἅμα] κάτω X^a.   ^a ἐπαλλάξει codices.   ^b διόπερ Y^a.   ^c τὰ om. t.   ^d οὐδὲν X^a.t.

τῶν σωμάτων ^εσφοδρότερον πονοῦντες χεῖρον ^εἔχομεν, τὸ μέσον δὲ βέλτιστα διατίθῃσι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὴν ὄψιν. Πρὸς μὲν γὰρ στερεὰ ἀτενίζοντες πονοῦμεν αὐτήν, πρὸς δὲ τὰ ὑγρά μηδενὸς ἀντιφράττοντος οὐ διαπονοῦμεν. Τὰ δὲ χλωρὰ στερεὰ τε μετρίως, καὶ ὑγρὸν ἐν αὐτοῖς ἰκανόν.³ Διὸ βλάπτει τε οὐθέν, καὶ διαναγκάζει τὴν ὄψιν πρὸς τούτοις εἶναι διὰ τὸ τὴν τοῦ χρώματος ἑκράσιν σύμμετρον ἔχειν πρὸς τὴν ὄψιν.

Διὰ τί τὰ μὲν ἄλλα ἀμφοτέροις τοῖς ὀφθαλμοῖς μᾶλλον ²⁰ ὁρῶμεν, ^h τὸ δὲ εὐθὺ τὸ ἐπὶ τῶν στίχων τῷ ἐνὶ ⁱ προσάγοντες πρὸς τὰ γράμματα μᾶλλον καθορῶμεν; ^h Ἀμφοτέραι μὲν αἱ ὄψεις συμπίπτουσιν, καθάπερ λέγουσιν οἱ περὶ τὰ ὀπτικά, ταραχὴν παρέχουσιν, ἐπειδὴν δὲ τῇ μιᾷ θεωρῶμεν, πρὸς εὐθείαν τὴν ὄψιν, ὥσπερ πρὸς κανόνα, μᾶλλον ^k φαίνεται τὸ εὐθύ.

Διὰ τί ὁ καπνὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς μᾶλλον δάκνει; ^a Ἡ ὅτι ²¹ μόνοι ἀσθενέστατοι; ¹ Αἰεὶ γὰρ τὰ ἔσω τοῦ σώματος ἀσθενέστατα. Σημεῖον δὲ ὅτι καὶ τὸ ὄξος καὶ ἕκαστον τῶν δριμύων τὴν μὲν ἔξω σάρκα οὐ δάκνει, τὴν δὲ ἐντός, ὅτι ¹ ἀραιοτάτῃ τοῦ σώματος καὶ μάλιστ' ἔχει πόρους· ^m αἱ γὰρ ὄψεις διὰ τινῶν ⁿ πόρων ἐκπίπτουσιν, ὥστε τὸ ἔσω δηκτικώτατον ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἀποπίπτει. ^o Ομοίως δὲ ^o καὶ τὸ κρόμμινον, ¹ καὶ ὅσα ἄλλα δάκνει τοὺς ὀφθαλμούς. Τὸ δὲ ἔλαιον μάλιστα τῶν ὑγρῶν, ὅτι λεπτομερέστατον τοιοῦτον ^d ὃν εἰσδύνει διὰ τῶν πόρων· τὸ δ' ὄξος ἐν φαρμάκῳ τῇ ἄλλῃ σαρκί.

Διὰ τί ^p ὁ ὀφθαλμὸς μόνον τοῦ σώματος, ^q ἀσθενέστατος ²² ὢν, οὐ ῥιγοῖ; ^h Ἡ ὅτι πῖον ἐστὶν ὁ ὀφθαλμός, σαρκὸς δὲ οὐθέν; Τὰ δὲ τοιαῦτα ἄριγά ἐστίν. Οὐ γὰρ δὴ ὅτι γε πῦρ ἐστὶν ἡ ὄψις, διὰ τοῦτο οὐ ῥιγοῖ· οὐ γὰρ ^r τοιοῦτόν γε ἐστὶ τὸ πῦρ ὥστε θερμαίνειν.

^ε σφοδρότερα Y^a.t.v. ^ε ἔχομεν v. ^ε κρίσιν Y^a.t.v. ^h τὸ δέ] τὰ δὲ Y^a. ⁱ προσάγοντες t. ^k φαίνεται om. X^a.Y^a.t. ¹ ἀραιώτατον Y^a.s.t. ^m αἱ γὰρ ὄψεις om. t. ⁿ πόρῳ ἐκπ. ὥστε ὅτι ἔξω t. ^o καὶ post δὲ om. t. ^p δ om. Y^a.v. ^q ἀσθενέστατος om. X^a. ^r τοιοῦτό Y^a.

- 23 Διὰ τί δάκρυα, εἴαν μὲν κλαίοντες ἀφίωμεν, θερμά ἐστιν, εἴαν δὲ ποιοῦντες τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρύωμεν, ψυχρά; *¹ Ἡ ὅτι τὸ μὲν ἄπεκτον ψυχρόν, τὸ δὲ πεπεμμένον θερμόν; *² Ἡ δὲ μαλακία ὅλως πᾶσά ἐστιν ἐξ ἀπεψίας, καὶ τῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς πονούντων ἄπεκτόν ἐστι τὸ δάκρυον *³ διὸ ψυχρόν. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἰατροὶ οἷονται σημεῖον εἶναι μεγάλης νόσου τοὺς ψυχροὺς ἰδρῶτας, τοὺς δὲ θερμοὺς τοῦναντίον ἀπαλλακτικούς. *⁴ Όταν μὲν γὰρ ἢ τὸ περίττωμα πολὺ, οὐ δύναται τὸ ἐντὸς θερμόν πέττειν, ὥστε ἀνάγκη ψυχρόν εἶναι *⁵ όταν δὲ ὀλίγον, κρατεῖ. Γίνονται δὲ ἐκ τῶν περιττωμάτων αἱ ἀρρωστίαι.
- 24 Διὰ τί ποτε εὐκινήτων ὄντων τῶν δεξιῶν μερῶν ὁ ὀφθαλμὸς ὁ ἀριστερὸς μᾶλλον τοῦ δεξιοῦ συνάγεται; *¹ Ἡ ὅτι τὰ ἀριστερὰ πάντα ὑγρότερα τῶν δεξιῶν ἐστί, τὰ δὲ ὑγρότερα μᾶλλον συνάγεσθαι πέφυκεν *² εἴτα εἰς τὸ δεξιὸν μᾶλλον ἀποτελεῖν δύναται, τοῦ ἀριστεροῦ δυναμένου καὶ καθ' αὐτό.
- 25 Διὰ τί ἀμφότεροι κατὰ ἀσθένειάν τινα τῶν ὀφθαλμῶν διακείμενοι, ὃ τε μύωψ καὶ ὁ πρεσβύτης, ὁ μὲν ἐγγὺς προσάγει, ἅν τι βούληται ἰδεῖν, ὁ δὲ πόρρω ἀπάγει; *¹ Ἡ ὅτι οὐχ ὁμοία ἡ ἀσθένεια παρέπεται αὐτοῖς; *² Ὁ μὲν γὰρ πρεσβύτης αὐτὸ ἰδεῖν ἀδύνατός ἐστιν *³ οὐ δὴ συμπίπτει ἡ ὄψις αὐτῷ, ἀπάγει τὸ θεώμενον, ἅτε καὶ μάλιστα μέλλων ὄψεσθαι *⁴ πόρρω δὲ συμπίπτει. *⁵ Ὁ δὲ αὐτὸ μὲν ὀρᾷ, ποῖα δὲ κοῖλα *⁶ καὶ ποῖα ἐξέχοντα τοῦ ὀρωμένου, οὐκέτι δύναται κρίνειν, ἀλλὰ περὶ ταῦτα ἀπατᾶται. Τὰ δὲ κοῖλα καὶ τὰ ἐξέχοντα μάλιστα τῇ αὐγῇ κρίνεται. Πόρρωθεν μὲν οὖν οὐ δύναται τῇ αὐγῇ καταμαθεῖν πῶς *⁷ ἐπιβάλλει ἐπὶ τὸ ὁρατόν *⁸ ἐγγύθεν δὲ μᾶλλον καταφανής ἐστιν.
- 26 Διὰ τί τῶν ζώων ἄνθρωπος ἢ μόνον ἢ μάλιστα διαστρέφεται; *¹ Ἡ ὅτι ἢ μόνον *² ἢ μάλιστα ἐπὶ ληπτον ἐν τῇ νεότητι γίνεται, ὅτε καὶ διαστρέφεσθαι συμβαίνει πᾶσιν;
- 27 Διὰ τί οἱ ἄνθρωποι μόνον τῶν ἄλλων ζώων τὰ ὄμματα

*¹ διότι v.   *² ἀδύνατόν X^a.   *³ καὶ] ἢ Y^a.   *⁴ ἐπιβάλλει om. t.   *⁵ ἢ post μόνον om. Y^a.

ὑδιαστρέφονται; Πότερον διὰ τὸ ἐλάχιστον διάστημα ^zεἶναι τῶν ὀμμάτων, καὶ ἐπ' εὐθείας, ὥστε εὐδηλον σφόδρα γίνεται τὸ μὴ κατωρθωμένον. Ἡ διότι τῶν ἄλλων μονόχροα τὰ ^a ὀμματα ἔστι μᾶλλον· εἰ δ' ἦν ἐν χρωμά τι τοῦ ὀμματος, οὐκ ἦν διαστροφή. Ἡ διότι μόνοι ἐν τῷ γένει ἐπίληπτοι γίνονται τῶν ζώων, ἡ δ' ἐπίληψις διαστροφήν ποιεῖ, ὅταν γένηται, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων μορίων· ἀλλ' ἐνίοις ὀψὲ παντελῶς γίνεται ἡ διαστροφή, ὅσοις τὸ ἀρρώστημα.

Διὰ τί πρὸς τὸν λύχον καὶ πρὸς τὸν ἥλιον ^aπροσστησά-28 μενοι τὴν χεῖρα πρὸ τοῦ φωτὸς μᾶλλον ὀρώμεν; Ἡ ὅτι τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ λύχου φῶς προσπίπτον μὲν ἡμῶν πρὸς τὴν ὄψιν ἀσθενεστέραν ποιεῖ δι' ὑπερβολήν; Φθείρει γὰρ αὐτὰ ^bκαὶ τὰ συγγενῇ τῇ ὑπερβολῇ. Εἰρχθέντα ^cδὲ ὑπὸ τῆς χειρὸς τὴν μὲν ὄψιν οὐ πημαίνει, τὸ δὲ ὀρώμενον ὁμοίως ἔστιν ἐν φωτί. Διὸ ἡ μὲν μᾶλλον δρᾷ, τὸ δὲ ὀρώμενον οὐδὲν ἦττον ὀράται.

Διὰ τί χεῖρ μὲν καὶ πούς διαφορὰν ἔχει πρὸς ^dτὰ δεξιὰ 29 τὰ ἀριστερά, ^eὄμμα δὲ καὶ ἀκοή οὐ; Ἡ ὅτι τὰ στοιχεῖα τὰ εἰλικρινῇ ^fἀδιάφορα, ἐν δὲ τοῖς ἐκ τῶν στοιχείων ἡ διαφορά; Αὗται δὲ αἱ αἰσθήσεις εἰσὶν ἐξ εἰλικρινῶν, ἡ μὲν ὄψις πυρός, ἡ δ' ἀκοή ἀέρος.

ΛΒ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΩΤΑ.

Διὰ τί τὰ ὦτα ὄντα ἀναιμότατα τοῦ προσώπου, ὅταν αἰσχύωνται, ἐρυθριᾷ μάλιστα; Πότερον ὅτι εἰς τὸ κενὸν μάλιστα πορεύεσθαι πέφυκε τὸ ἀλλότριον ὑγρόν, ὥστε ὅταν διαλυθῇ ὑπὸ τῆς θερμότητος, ^gἡ γίνεται αἰσχυνομένοις, συνέρχεται εἰς ταῦτα; Ἡ διότι ἐπὶ τοῖς κροτάφοις ἐπείκεινται, εἰς οὓς τὸ ὑγρὸν ἀθροίζεται μάλιστα; Αἰσχυνομένων δὲ εἰς τὸ πρόσωπον ἔρχεται ἡ ὑγρότης· διὸ καὶ ἐρυθριῶσιν. Τοῦ ^zδὲ προσώπου ἥκιστα βάθος ἔχει τὰ ὦτα· καὶ φύσει ^hθερμό-

^y διαστρέφεται t. ^z εἶναι] οἷον t. ^a προσταμένοι t. ^b καὶ τὰ om. t. ^c δὲ om. Y^a.t. ^d τὰ om. Y^a.v. ^e ὀμματα X^a. ^f διάφορα t. ^g ἡ X^a. ^h θερμότητα X^a.t.

τατα καὶ εὐχροα, εἰ μὴ ἀπηρτημένα πόρρωθεν ἢ τῷ ψύχει. Διὸ καὶ εὐχρούστατον τῶν ἐν τῷ προσώπῳ μορίων. Ὡστε ὅταν σκεδασθῇ ἡ θερμότης, μάλιστα ἐπικολῆς οὕσα ἐν τοῦτοις ποιεῖ κέρυθριαν.

2 Διὰ τί τὰ ὄντα ἐν τῇ θαλάττῃ ῥήγνυνται τοῖς κολυμβῶσιν; Πότερον διὰ τὸ κατέχειν τὸ πνεῦμα πληρούμενον βιάζεται; ἢ εἰ τοῦτ' αἴτιον, ἔδει καὶ ἐν τῷ αέρι. ἢ ὅτι μὴ ὑπέικον διακόπτεται θάπτον, καὶ ἀπὸ σκληροτέρου ἢ μαλακοῦ; Τὸ οὖν πεφυσημένον ἦττον ὑπέικει. Τὰ δὲ ὄντα, ὥσπερ εἴρηται, ὑπὸ τοῦ κατέχεσθαι τὸ πνεῦμα ἐμφυσᾶται, ὥστε τὸ ὕδωρ, σκληρότερον ὢν τοῦ αέρος, προσκίπτον διακόπτει.

3 Διὰ τί οἱ κολυμβηταὶ σπόγγους περὶ τὰ ὄντα καταδοῦνται; ἢ ἵνα ἡ θάλαττα βία ἰούσα μὴ ῥηγνῇ τὰ ὄντα. Οὕτως μὲν γὰρ οὐ γίνεται, ὥσπερ ἀφηρημένων, πλήρη.

4 Διὰ τί ὁ ἐν τοῖς ὡσὶ ῥύπος πικρός ἐστιν; ἢ διότι ἰδρώς ἐστι σαπρὸς; Ἔστιν οὖν ἀλμυρὸν σαπρὸν. Τὸ δὲ σαπρὸν ἀλμυρὸν πικρὸν.

5 Διὰ τί οἱ σπογγεῖς διατέμνονται τὰ ὄντα καὶ τοὺς μυκτῆρας; ἢ ὅπως εὐπνούστεροι ὦσι; Ταύτῃ γὰρ ἐξιέναι δοκεῖ τὸ πνεῦμα. Ἀνατέμνουσι δὲ ^m καὶ ⁿ τὸν τόπον καὶ πρὸς εὐπνοίαν· πονεῖν γὰρ δὴ φασὶ μᾶλλον αὐτοὺς ἐν τῇ δυσπνοίᾳ, τῷ μὴ δύνασθαι προῖεσθαι θύραζε· ὅταν δὲ ὥσπερ ἐξεράσῃσι, ₂ κουφίζονται. Ἀποπον οὖν εἰ μὴ δύνανται τυγχάνειν ἀναπνοῆς καταψύξεως χάριν· ἀλλ' εἴκει τοῦτο ἀναγκαιότερον εἶναι. ἢ εὐλόγως ὁ πόνος πλείων κατέχουσιν, ὀγκουμένων καὶ διατεινομένων; Φαίνεται δὲ καὶ αὐτόματός τις εἶναι φορὰ ₃ τοῦ πνεύματος ἔξω· εἰ δὲ καὶ εἴσω, σκεπτέον. Ἔοικε δὲ ὁμοίως ὁ γὰρ ἀναπνοὴν ποιούσι τοῖς κολυμβηταῖς λέβητα καταφέντες. Οὐ πύμπλαται γὰρ αὗτος τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ τηρεῖ τὸν αέρα. Μετὰ βίας γὰρ ἡ κάθesis. Ὁρθὸν γὰρ ὅτι οὐν ^p παρεγκλιθὲν εἰσρεῖ.

ⁱ τούτους Y^a. ^k ἐρυθρά X^a. Y^a. t. ^l ὁ ἰδρώς codices. ^m καὶ om. t. ⁿ τῶν τόπων Y^a. r. s. u., τῶν τόπον t. ^o γὰρ om. X^a. Y^a. t. ^p παρεγκλιθὲν Y^a. t.

Διὰ τί ἔνιοι τὰ ὄντα σκαλεύοντες βήττονουσιν; Ἡ ὅτι ἐπὶ 6
τοῦ αὐτοῦ πόρου τῷ πνεύμονι καὶ τῇ ἀρτηρίᾳ ἡ ἀκοή; Ση-
μεῖον δέ, ὅτι ἁναπηροῦνται καὶ γίνονται ἑνεοί. Θερμαινο-
μένου οὖν τῇ τρίψει συντήκεται ἐπὶ τὴν ἀρτηρίαν ἀπὸ τοῦ
πόρου κάτωθεν ὑγρόν· ὃ ποιεῖ τὴν βῆχα.

Διὰ τί τὸ ἀριστερόν οὖς θάττον συμφύεται ὡς ἐπὶ τὸ 7
πολύ, ὅταν τρυπηθῇ; Διὸ καὶ αἱ γυναῖκες τὸ μὲν ἄρρεν τὸ
δὲ θῆλυ καλοῦσι τῶν ὠτων. Ἡ ὅτι τὰ ἀριστερὰ ὑγρὰ καὶ
θερμὰ μᾶλλον, συμφύεται δὲ τὰ τοιαῦτα μάλιστα. Διὸ καὶ
ἐν φυτοῖς τοῖς χλωροῖς ἡ σύμφυσις· καὶ τὰ τῶν νέων δὲ ἔλκη
ἢ μᾶλλον συμφύεται ἢ τὰ τῶν πρεσβυτέρων. Σημεῖον δὲ
ὅτι ὑγρὰ μᾶλλον καὶ ὅλως θηλυκώτερα τὰ ἀριστερά.

Διὰ τί τοῖς μὲν αἰσχυνομένοις ἄκρα τὰ ὄντα ἐπιφοινίσσε- 8
ται, τοῖς δὲ ὀργιζομένοις οἱ ὀφθαλμοί; Ἡ ὅτι ἡ μὲν αἰδῶς
ἐν ὀφθαλμοῖς κατὰ ψυξίς τις μετὰ φόβου, ὥστε εἰκότως ἀπο-
λείπει τὸ θερμόν τοὺς ὀφθαλμούς· χωριζόμενον δὲ εἰς τὸν
δεκτικώτατον φέρεται τόπον. Τοιοῦτος δὲ ὁ ἐν τοῖς ἄκροις
τῶν ὠτων· ὁ γὰρ ἄλλος ὀστώδης. Ὀργιζομένοις δ' ἐπανερί-
χεται τὸ θερμόν. Μάλιστα δὲ γίνεται φανερόν ἐν τοῖς
ὀφθαλμοῖς διὰ τὴν χροάν οὖσαν λευκὴν.

Διὰ τί ὁ ἦχος ὁ ἐν τοῖς ὠσίν, εἴαν τις ψοφήσῃ, παύεται; 9
Ἡ ὅτι ὁ μείζων ψόφος τὸν ἐλάττω ἐκκρούεται;

Διὰ τί, εἴαν εἰς τὸ ὡς ὕδωρ ἐγχυθῇ, ἔλαιον προσεγχείον- 10
ται, οὐ δυναμένου τοῦ ἑνόντος ὑγροῦ ἐξελθεῖν δι' ἄλλου
ὑγροῦ; Πότερον διὰ τὸ ἐπιπολῆς γίνεσθαι τὸ ἔλαιον τοῦ
ὑδατος, καὶ διὰ γλισχρότητα αὐτοῦ ἔχεσθαι τὸ ὕδωρ ἐξιόν-
τος τοῦ ελαίου, ἵνα συνεξίῃ τὸ ὕδωρ; Ἡ ἵνα ὀλισθηροῦ τοῦ
ὠτὸς γενομένου ὑξέλθῃ τὸ ὕδωρ; Τὸ γὰρ ἔλαιον λείον ὃν
ποιεῖ ὀλισθαίνειν.

Διὰ τί ἦττον ὄντα ῥήγνυνται τοῖς κολυμβῶσιν, εἴαν ἑ 11
εγχείωσιν εἰς τὰ ὄντα ἔλαιον; Ἡ τοῦ μὲν ῥήγνυσθαι τὰ

ἡ ἀναπηροῦνται Υἱ. ἡ ἐνεοί t. αἱ om. X^a. ἡ μᾶλλον συμφύεται
om. X^a. Υἱ. t. ν διότι Υἱ. ὡς om. t. x ὄντος X^a. γ ἐξέλθῃ
Υἱ. t. z προσεγχείωσιν Υἱ. α ὄντα τὸ ἔλαιον Υἱ. t.

ὅτα εἶρηται πρότερον ^b ἢ αἰτία, τὸ δὲ ἔλαιον ἐγχυθὲν εἰς τὰ ὅτα τὴν ὑστερον θάλατταν ^c ἀπολισθαίνειν ποιεῖ, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἔξω τοῦ σώματος συμβαίνει τοῖς ἀληλιμμένοις. Ὀλισθαίνουσα δὲ πληγὴν οὐ ποιεῖ εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ ὥτός, διόπερ οὐ ῥήγνυσιν.

12 Διὰ ^d τί τῶν ὥτων ἀναίμων ὄντων μάλιστα οἱ αἰσχυνομένοι ἐρυθριῶσιν; * Ἡ ἕκαστον εἰς τὸ κενὸν ἐκάστου μάλιστα φέρεται; Δοκεῖ δὲ τοῦ αἰσχυνομένου ἄνω θερμὸν φέρεσθαι τὸ αἷμα. Εἰς οὖν τὸ κενώτατον ἐρυθριᾶν ποιεῖ. Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν γνάθων. * Ἐτι δὲ καὶ ὅτι λεπτότατον τὸ δέρμα τὸ περιτεταμένον, μάλιστα δὴ φαίνεται δι' αὐτά.

13 Διὰ τί οὐδεὶς χασμώμενος τὸ οὖς σκαλεύει; * Ἡ ὅτι ὅτε χασμᾶται, ἐμφυσᾶται καὶ ἡ μῆνιγξ, δι' ^e ἧς ἀκούει; Σημείον δέ· ἥκιστα γὰρ ἀκούουσι χασμώμενοι. Τὸ γὰρ πνεῦμα, ^f ὥσπερ καὶ ^g κατὰ τὸ στόμα, καὶ εἰς τὰ ὅτα ἐντὸς πορευόμενον, ἐξωθεῖται τὸν ὑμένα καὶ κωλύει τὸν ^h ψόφον εἰσιέναι.
 2 Ἐὰν οὖν οὕτως ἔχοντος ἄψῃται τῆς ἀκοῆς ὡς σκαλεύειν, μάλιστ' ⁱ ἂν βλάβῃεν· πρὸς ἀντιπίπτον γὰρ ἡ πληγὴ γίνεται, καὶ ^k οὐ πρὸς ὑπεῖκον τὸ τοῦ πνεύματος. Τὸ δὲ δέρμα καὶ τὴν μῆνιγγα ἀφεστάναι τῶν στερεῶν ^l δῆλον. Ὡστε πόνον μάλιστα οὕτω ποιεῖ, καὶ τραυματίζοι ἄν.

ΛΓ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΜΥΚΤΗΡΑ.

Διὰ τί ὁ πταρμὸς λυγμὸν μὲν παύει, ἐρυγμὸν δὲ οὐ παύει; * Ἡ διότι οὐ τοῦ αὐτοῦ τόπου τὸ πάθος ἐκάτερον, ἀλλ' ὁ μὲν ἐρυγμὸς κοιλίας, ὁ δὲ λυγμὸς τοῦ περὶ τὸν πνεύμονα κατάψυξις καὶ ἀπεψία πνεύματος καὶ ὑγροῦ; Κοινωνοῦσι δὲ οἱ ² περὶ τὸν ἐγκέφαλον τόποι τῷ πνεύμονι, οἷον τοῖς ὡσίν. Φανερὸν δέ· ἅμα γὰρ ^m ἐνεοὶ καὶ κωφοὶ γίνονται, καὶ αἱ νόσοι ἀντιπερίστανται αἱ τοῦ ὥτός εἰς τὰ τοῦ πνεύμονος πάθη.

^b ἢ om. Y^a.t.   ^c ἀπολισθάνειν X^a, ὀλισθαίνειν t.   ^d τί ὥτων ἀναίμωνων t.   ^e ἧς] οὐ Y^a.t.   ^f ὥσπερ, omissa καί, t.   ^g κάτω Y^a.t.
^h λόφον Y^a.t.   ⁱ ἂν codicibus deest.   ^k οὐ om. Y^a.   ^l δῆλον om. X^a.Y^a.t.   ^m ἐνιοι Y^a.t.

Ἐνίοις δὲ σκαλεύουσι τὸ οὐς βῆχες ἐγγίνονται. Τὸ δὲ περὶ τὸν πταρνύμενον τόπον εἶναι τῆς ῥίνος κοινωνίαν τῷ πνεύμονι δηλοῖ ἡ ἀναπνοὴ κοινὴ οὐσα. Ὡστε πτάρνυται μὲν θερμαινομένου αὐτοῦ. ^η τῷ δὲ συμπάσχειν ὁ κάτω τόπος, ^ο ἐν ᾧ ἐστὶν ὁ λυγμός. Ἡ δὲ θερμασία πέττει. Διὸ ὄξος τε παύει ³ λυγμὸν καὶ ἡ ἀπνευστία, εἰς ἡρεμαία ^η ἢ ἡ ^ρ λύγξ. Ἐκθερμαίνει γὰρ τὸ πνεῦμα κατεχόμενον. Ὡστε καὶ ἐν τῷ πταρμῷ ἡ ἀντικατάσχεσις ^η γενομένη τοῦ πνεύματος τοῦτο ποιεῖ, καὶ οἰκείως ἡ ἔκπνευσις γίνεται, καὶ ἐκ τοῦ ἄνω τόπον ἀδύνατον γὰρ πτάρειν μὴ ἐκπνέοντα. Ἡ οὖν ὁρμὴ ῥήγγυνσι τὸ ἐγκατελιημμένον πνεῦμα, ^δ ποιεῖ τὸν λυγμὸν.

Διὰ τί, εἰάν τις μέλλων πτάρνυσθαι τρίψῃ τὸν ὀφθαλμόν, ² ἥττον πτάρνυται; Ἡ διότι τὸ ποιῶν τὸν πταρμὸν θερμότης τίς ἐστίν, ἡ δὲ τρίψις θερμότητα ποιεῖ, ^η διὰ τὸ πλησίον εἶναι τῶν ὀφθαλμῶν τὸν τόπον ᾧ πτάρνυται, ἀφανίζει τὴν ἐτέραν, ὥσπερ τὸ ἔλαττον πῦρ ὑπὸ τοῦ πλείονος μαραινόμενον.

Διὰ τί δις πτάρνυται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ οὐχ ἅπαξ ^η ³ πλεονάκεις; Ἡ ^δ διότι δύο εἰσὶ μυκτῆρες; Καθ' ἕτερον οὖν διέσχισται τὸ φλέβιον, δι' οὗ πνεῦμα ῥεῖ.

Διὰ τί πρὸς τὸν ἥλιον βλέψαντες πτάρνυνται μάλλον; ⁴ Ἡ διότι κινεῖ θερμαίνων καθάπερ οὖν πτεροῖς θιγγάνοντες. Ἀμφότεροι γὰρ τὸ αὐτὸ ποιούσιν· τῇ γὰρ κινήσει θερμαίνοντες ἐκ τοῦ ὑγροῦ θάπτον πνεῦμα ποιούσιν. Τούτου δὲ ἡ ἔξοδος πταρμός.

Διὰ τί λύγγα παύει ^η πταρμὸς καὶ πνεύματος ἐπίσχεσις ⁵ καὶ ὄξος; Ἡ ^ν ὅτι ὁ μὲν πταρμός, ^ω διότι ἀντιπερίστασις ἐστὶ τοῦ κάτω πνεύματος, ὥσπερ αἱ ἄνω φαρμακεῖαι πρὸς τὴν κάτω κοιλίαν; Ἡ δὲ ἀπνευστία ^κ τὰς ἀσθενεῖς λύγγας, ὅτι ἡ μικρὰ ὁρμὴ τοῦ πνεύματος ἡ ἀνιούσα, ὥσπερ περὶ τὴν βῆχα, εἰάν τις κατάσχη, παύεται, οὕτω καὶ ἐνταῦθα καὶ κατέ-

^η τὸ t.   ^ο ἐν ᾧ om. X^a.Y^a.t.   ^ρ λύξ Y^a.t.   ^η γενομένη Y^a.t.
^η ἢ X^a.t.   ^δ ὅτι X^a.   ^η πταρμὴ t.   ^ν ὅτι om. Y^a.   ^ω ὅτι Y^a.t.
^κ τοὺς Y^a.

²σπασε καὶ κατέπνιξε καὶ συναπεβιάσατο. Τὸ δὲ ὄξος παύει, ὅτι τὸ περιστὸς ὑγρὸν καὶ κωλύον ἀπερυγεῖν ἐπνευμάτωσε τῇ θερμασίᾳ. Ὑἱστὶ γὰρ ἐρυγμὸς μὲν, ὅταν πνευματωθῇ τὸ ἐν τῇ ἄνω κοιλίᾳ ὑγρὸν καὶ πεφθῇ, ἡ δὲ λύγξ, ὅταν ὑπὸ ὑγροῦ κατέχηται πνεῦμα περιττὸν περὶ τὸν πνευματικὸν τόπον. Τοῦτο γὰρ ὀρμῶν καὶ μὴ δυνάμενον διακόψαι σπασμὸν ποιεῖ, ὃ δὲ σπασμὸς οὗτος καλεῖται λύγξ. Καὶ διὰ τοῦτο ῥιγώσαντας λύγξ λαμβάνει, ὅτι τὸ ψύχος τὸ ὑγρὸν ποιεῖ ὕσυστάν ἐκ τοῦ πνεύματος ἔτι περιλαμβανόμενον δὲ τὸ ἄλλο πηδᾷ· οὗ ἡ κίνησις λυγμὸς ἐστίν.

6 Διὰ τί ἐνίοις ὕδωρ ψυχρὸν προσχέομεν [καὶ] πρὸς τὸ πρόσωπον, ἡνίκα αἷμα ρεῖ ἐκ τῶν μυκτήρων; Ἡ ἀντιπεριίσταται εἴσω τὸ θερμόν; Ἡ οὖν ἐπιπολῆς τύχη αἷμα, ἐξυγραίνει μᾶλλον.

7 Διὰ τί τὸν ²μὲν πταρμὸν θεὸν ἡγούμεθα εἶναι, τὴν δὲ βῆχα ἢ τὴν κόρυζαν οὐ; Ἡ διότι ἐκ τοῦ θειοτάτου τῶν περὶ ἡμᾶς τῆς κεφαλῆς, ὅθεν ὁ λογισμὸς ἐστίν, γίνεται; Ἡ ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ἀπὸ νοσοῦντων γίνεται, τοῦτο δὲ οὐ;

8 Διὰ τί τρίψαντες τὸν ὀφθαλμὸν πανόμεθα τῶν πταρμῶν; Ἡ ὅτι ἀνάπνοια ταύτῃ γίνεται τῷ ὑγρῷ; Δακρύει γὰρ ὁ ὀφθαλμὸς μετὰ τρίψιν, ὃ δὲ πταρμὸς διὰ πλῆθος ὑγρότητος. Ἡ ὅτι τὸ ἔλαττον θερμόν φθείρεται ὑπὸ τοῦ πλείονος, ὃ δὲ ὀφθαλμὸς τριφθεὶς πλείω λαμβάνει θερμότητα τῆς ἐν τῇ ῥινί. Διὰ ταῦτα ²δὲ κἂν τις αὐτὴν τὴν ῥίνα τρίψῃ, παύεται ὁ πταρμὸς.

9 Διὰ τί τῶν μὲν ἄλλων πνευμάτων αἱ ἔξοδοι, οἷον φύσης καὶ ἐρυγμοῦ, οὐχ ἱεραὶ, ἡ δὲ τοῦ πταρμοῦ ἱερά; Πότερον ὅτι τριῶν τόπων ὄντων, κεφαλῆς καὶ θώρακος καὶ τῆς κάτω κοιλίας, ἡ κεφαλὴ θειότατον; Ὑἱστὶ δὲ φῦσα μὲν ἀπὸ τῆς κάτω κοιλίας πνεῦμα, ἐρυγμὸς δὲ τῆς ἄνω, ὃ δὲ πταρμὸς τῆς ²κεφαλῆς. Διὰ τὸ ἱερώτατον οὖν εἶναι τὸν τόπον καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἐντεῦθεν ὡς ἱερὸν προσκυνοῦσιν. Ἡ ὅτι ἅπαντα τὰ πνεύματα σημαίνει τοὺς εἰρημένους τόπους βέλτιον ἔχειν

ὕ συριστάν Υἱᾱ.

² μὲν om. t.

^a δὴ Υἱᾱ.

ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ; Μὴ διαχωρούντων γὰρ κουφίζει τὸ πνεῦμα διεξιόν, ὥστε καὶ ὁ πταρμὸς τὸν περὶ τὴν κεφαλὴν τόπον, ὅτι ὑγιαίνει καὶ δύναται ^βπέττειν. Ὅταν γὰρ κρατήσῃ ἡ ³ ἐν τῇ κεφαλῇ θερμότης τὴν ὑγρότητα, τὸ πνεῦμα τότε γίνεται πταρμὸς. Διὸ καὶ τοὺς ἐκθνήσκοντας κινουσι πταρμικῶ, ὡς ἐὰν μὴ τούτῳ δύνωνται πάσχειν, ἀσώτους ὄντας. Ὅστε ὡς σημεῖον ὑγείας τοῦ ἀρρώστου καὶ ἱερωτάτου τόπου προσκυνοῦσιν ὡς ἱερόν, καὶ φήμην ἀγαθὴν ποιοῦνται.

Διὰ ^ετί ἄνθρωπος πτάρνυται μάλιστα τῶν ἄλλων ζώων; ¹⁰ Πότερον ὅτι τοὺς πόρους εὐρεῖς ἔχει, δι' ὧν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ῥύμη εἰσέρχεται; Τούτοις γὰρ πληρουμένοις πνεύματος πτάρνυται. Ὅτι ^δεὐρεῖς, σημεῖον ὅτι ἥκιστα ὀσφραντικὸν ^δτῶν ζώων. Ἀκριβέστεροι ^εδὲ οἱ λεπτοὶ πόροι. ^ιΕἰ οὖν ² εἰς μὲν τοὺς εὐρεῖς πλείον καὶ πλεονάκεις εἰσέρχεται τὸ ὑγρὸν, οὗ πνευματουμένου ὁ πταρμὸς γίνεται, τοιούτους δὲ μάλιστα τῶν ζώων οἱ ἄνθρωποι ^εἔχουσι, πλειστάκεις ^αἂν πτάρνυντο εἰκότως, ^ηὅσοις ἐλάχιστοι οἱ μυκτῆρες, ὥστε τὸ θερμανθὲν ὑγρὸν ταχὺ ἐξίεναι ^ιδύναται πνεῦμα γενόμενον· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις διὰ μῆκος καταψύχεται πρότερον.

Διὰ τί οἱ μὲν ἀπὸ μέσων νυκτῶν ἄχρι μέσης ἡμέρας οὐκ ¹¹ ἀγαθοὶ πταρμοί, οἱ δὲ ἀπὸ ^κμέσης ἡμέρας ἄχρι μέσων νυκτῶν; Ἡ ὅτι ὁ μὲν πταρμὸς μᾶλλον δοκεῖ ἐπισχεῖν τοὺς ἀρχομένους καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ; Διὸ ὅταν μέλλωσιν ἀρχομένοις συμβῆναι, μάλιστα ἀποτρεπόμεθα τοῦ πράττειν. Ἡ μὲν ² ¹οὖν ἡὼς καὶ τὸ ἀπὸ μέσων νυκτῶν οἶον ἀρχή τις· διὸ εὐλαβούμεθα πτάρειν, μὴ κωλύσωμεν ὠρμημένον. Πρὸς δέιλης δὲ καὶ ἐπὶ μέσας νύκτας οἶον τελευτή τις καὶ ἐναντίον ἐκείνῳ, ὥστε ἐν τῷ ἐναντίῳ ταῦτόν αἰρετέον.

Διὰ τί οἱ πρεσβῦται χαλεπῶς πτάρνυνται; Πότερον οἱ ¹² πόροι συμπεπτῶκασιν δι' ὧν τὸ πνεῦμα; Ἡ ὅτι αἶρειν τὰ ἄνω οὐκέτι δυνάμενοι ῥαδίως, εἴτα βίᾳ ἀφιασι κάτω;

^β πέττει Χ^α. ^ε τί ὁ ἄνθρωπος μᾶλλον πτάρνυται τῶν ἀλόγων ζώων γ. ^δ τῶν ἄλλων ζώων γ. ^ε γὰρ οἱ λεπτοπόροι γ. ^ι εἰ οὖν οἱ. γ. ^ε ἔχοντες γ. ^η ὅσοις] ἢ ὅτι γ. ^ι δύνασθαι γ. ^κ μέσου Υ^{α.τ.} ¹ οὖν] οὖν καὶ ἡὼς Χ^α. Υ^{α.τ.}

- 13 Διὰ τί, εἰάν τις ἀπνευστιάζῃ, ἡ ^μλύγξ παύεται; Ἡ διότι
^η ἡ μὲν ὑπὸ καταψύξεως γίνεται (διὸ καὶ οἱ φοβούμενοι καὶ
οἱ ῥιγοῦντες λύζουσιν), κατεχόμενον ^ο δὲ τὸ πνεῦμα ἐκθερ-
μαίνει τὸν ἐντὸς τόπον;
- 14 Διὰ τί οἱ κωφοὶ ἐκ τῶν μυκτήρων διαλέγονται ὡς ἐπὶ τὸ
πολύ; Ἡ ὅτι ὁ πνεύμων ἐστὶ τούτοις πεπονηκώς; Τούτο
γάρ ἐστιν ἡ ^ρκωφότης, πλήρωσις τοῦ τόπου τοῦ πνευμονικοῦ.
Οὐκουν ῥαδίως ἡ φωνὴ φέρεται, ἀλλ' ὥσπερ τὸ πνεῦμα τῶν
πνευστιῶντων ἢ ἀσθμαινόντων δι' ἀδυναμίαν ἀθρόον, οὕτως
² ἐκείνοις ἡ φωνή. Βιάζεται οὖν καὶ διὰ τῶν μυκτήρων. Βιαζο-
μένη δὲ τῇ τρίψει ποιεῖ τὸν ἦχον. Ἔστι γὰρ ἡ διὰ τῶν ῥι-
νῶν διάλεκτος γινομένη, ὅταν τὸ ἄνω τῆς ῥινὸς εἰς τὸν ^ι οὐ-
ρανόν, ἢ συντέρηται, κοῖλον γένηται· ὥσπερ κώδων γὰρ
ὑπηχεῖ, τοῦ κάτωθεν στενοῦ ὄντος.
- 15 Διὰ τί μόνον ὁ πταρμός ἡμῖν καθεύδουσιν οὐ γίνεται,
ἀλλ' ὡς εἰπεῖν ἅπαντα ἐγρηγορόσιν; Ἡ ὅτι ὁ μὲν πταρμός
γίνεται καὶ ὑπὸ θερμοῦ τινὸς κινήσαντος τὸν τόπον τούτον
ἀφ' οὗ γίνεται· διὸ καὶ ἀνακύπτομεν πρὸς τὸν ἥλιον, ὅταν
βουλώμεθα πτάρειν· ὅτι καθευδόντων ἡμῶν ἀντιπεριέσταται
² τὸ θερμὸν ἐντός. Διὸ καὶ γίνεται τὰ κάτω θερμὰ τῶν καθευ-
δόντων, καὶ τὸ πνεῦμα ³ τὸ πολὺ αἰτιὸν ἐστὶ τοῦ ἐξονειρώτ-
τειν ἡμᾶς. Εἰκότως οὖν οὐ πταρνύμεθα· ἀπαλλαγέντος γὰρ
τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐκ τῆς κεφαλῆς, ὃ κινεῖν πέφυκε τὸ ἐνταῦθα
ὑγρόν, οὗ ^ε ἐξαερούμενον γίνεται ὁ πταρμός, καὶ τὸ συμβαῖνον
³ πάθος εἰκὸς μὴ γίνεσθαι. Ἀποψοφούσι δὲ μᾶλλον ἢ πτάρ-
νυνται, καὶ ἐρεύγονται καθεύδοντες ἢ ἐγρηγορότες, ὅτι ἐκ-
θερμαινομένου τοῦ περὶ τὴν κοιλίαν τόπου ἐν τοῖς ὕπνοις
μᾶλλον ἐκπνευματοῦσθαι συμβαίνει τὰ περὶ αὐτὴν ὑγρά,
πνευματούμενα δὲ εἰς τοὺς ἔγγιστα τόπους φέρεσθαι. Ἐν-
ταῦθα γὰρ καὶ ^ι συναπωθείται ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ ὕπνῳ γινομένου
⁴ πνεύματος. Καθεκτικώτερος γὰρ ἐστὶν ἢ ^ω προεκτικώτερος ὁ

^μ λύγγα Υ^α.   ^η ἡ μὲν om. Υ^α.   ^ο δὲ] καὶ t.   ^ρ κωφότης Χ^α.
^ι ἐκείνους Χ^α.Υ^α.   ^ι οὐρανίσκον Χ^α.t.   ³ τὸ alterum om. Χ^α.t.   ^ε ἐξαι-
ρουμένου codices.   ^ι συναθείται Χ^α.   ^ω προεκτικώτερος Υ^α.r.t.u.

καθεύδων τοῦ πνεύματος, διὸ καὶ συστέλλει τὸ θερμὸν ἐντός. Ὁ δὲ κατέχων τὸ πνεῦμα ὥθει κάτω αὐτό· παρὰ φύσιν γὰρ ἐστὶ τῷ πνεύματι ἡ κάτω φορά, διὸ καὶ χαλεπὸν ἐστὶ κατέχειν τὸ πνεῦμα. Τὸ ^z δ' αὐτὸ αἷτιον καὶ τοῦ καθεύδειν ἡμῖν ἐστίν. Οὕσης γὰρ τῆς ἐγρηγόρσεως κινήσεως, ταύτης δ' ἐν ⁵ τοῖς αἰσθητηρίοις ἡμῶν γινομένης μάλιστα ἐν τῷ ἐγρηγορέναι ἡμᾶς, δηλὸν ὥς καὶ ἡρεμούντων ἡμῶν καθεύδοιμεν ἄν. Ἐπεὶ δὲ τὸ μὲν πῦρ κινητικὸν ἐστὶ τῶν ἐν ἡμῖν μορίων, τοῦτο δ' ἐν τῷ ὕπνῳ ἐντός περιίσταται, ^y λιπὸν τὸν περὶ τὴν κεφαλὴν τόπον οὐ ἐστὶ τὸ αἰσθητήριον, ἡρεμοίᾳ ἄν μάλιστα ἡμῶν τότε τὰ αἰσθητήρια· ὃ εἴη ἄν αἷτιον τοῦ καθεύδειν.

Διὰ τί πτάραντες καὶ οὐρήσαντες φρίττουνσιν; Ἡ ὅτι ¹⁶ κενοῦνται αἱ φλέβες ἀμφοτέροις τούτοις τοῦ ^z πρότερον ἐνυπάρχοντος αἵματος θερμοῦ, κενωθέντων δὲ ἄλλος ἀπὸ ἐξωθεν εἰσέρχεται ψυχρότερος τοῦ προϋπάρχοντος ἐν ταῖς φλεψίν· τοιοῦτος δ' εἰσιὼν ποιεῖ φρίττειν.

Διὰ τί τοὺς λυγμοὺς οἱ πταρμοὶ παύουσιν; Ἡ ὅτι ¹⁷ οὗτος οὐχ ὥσπερ οἱ ἐρυγμοὶ ἀπὸ τῆς τὰ σιτία δεχομένης κοιλίας ^b ἐστὶν ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πνεύματος, συμβαίνει δὲ μάλιστα ἀπὸ καταψύξεως ἐκ ρίγους καὶ λύπης καὶ φαρμακείας τῆς ἄνω μάλιστα γίνεσθαι. Θερμὸς γὰρ ὢν φύσει ὁ τόπος, ὅταν ² καταψυχθῇ, οὐ προσίεται τὸ πνεῦμα πᾶν, ἀλλ' ὥσπερ ^c πομφόλυγας ποιεῖ· διὸ καὶ τὸ πνεῦμα κατασχοῦσι παύεται (ἐκθερμαίνεται γὰρ ὁ τόπος), καὶ τὸ ὄξος, θερμαντικὸν ὄν, προσφερόμενον. Τοῦ δὲ θερμοῦ συμβαίνοντος ἀπὸ θερμασίας καὶ τοῦ ἐγκεφάλου, τῶν ἄνω τόπων εἰς τὸν πνεύμονα συντετρημένων, θερμοῦ τοῦ πνεύμονος ὄντος, ἥ τε πρὸ τοῦ πταρμοῦ κατοχὴ καὶ ἡ ἄνωθεν κατάκρουσις λύει τὸ πάθος.

Διὰ τί οἱ ^d οὐλότριχες, καὶ οἷς ἐπέστραπται τὸ τρίχιον, ¹⁸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σιμότεροι; Ἡ εἴπερ ἡ οὐλότης ἐν παχύτῃ, ἡ δὲ παχύτης μετὰ σκληρότητος, σκληρὸν δ' ὄν τὸ αἷμα θερμόν, ἡ δὲ θερμότης οὐ ποιεῖ περίττωσιν, τὸ δὲ ὅσπου ἐκ

^z αὐτὸ δ' X^a.t. ^y λείπον Y^a. ^z προτέρου codices. ^a περ om. t.
^b εἰσὶν X^a.Y^a.t. ^c πομπόλυγας Y^a. ^d οὐλότριχοι X^a.

περιττώματος, ὁ ° δὲ χόνδρος ὁστούν, εὐλόγως ἂν ἔκλειψις εἴη τοῦ μορίου; Σημεῖον δὲ τὸ τὰ παιδία πάντα εἶναι σιμά.

ΑΔ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΤΟ ΣΤΟΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝ ΑΥΤΩΙ.

Διὰ τί οἱ μανὺς ἔχοντες τοὺς ὀδόντας οὐ μακρόβιοι; Ἡ ὅτι τὰ μακρόβια πλείους ἔχουσιν, οἷον τὰ ἄρσενα τῶν θηλειῶν, ἄνδρες γυναικῶν, πρόβατα προβάτων. Οἱ οὖν ἄραιώδοντες ὥσπερ ἂν ἐλάττονας ἔχουσιν ὀδόντας εἰκόασιν.

2 Διὰ τί οἱ ὀδόντες ἰσχυρότεροι τῶν σαρκῶν ὄντες ὅμως τοῦ ψυχροῦ αἰσθάνονται μᾶλλον; Ἡ ὅτι ἐπὶ τοὺς πόρους ^κ προσπεφύκασιν, ἐν οἷς ὀλίγον ὂν τὸ θερμὸν ταχὺ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ κρατούμενον ποιεῖ τὴν ἀλγηδόνα;

3 Διὰ τί τοῦ ψυχροῦ μᾶλλον αἰσθάνονται οἱ ὀδόντες ἢ τοῦ θερμοῦ, ἢ δὲ σὰρξ τούναντίον; Πότερον ὅτι ἢ μὲν σὰρξ τοῦ μέσου καὶ εὐκρατος, οἱ δὲ ὀδόντες ψυχροί, ὥστε τοῦ ἐναντίου μᾶλλον αἰσθητικοί; Ἡ διότι λεπτῶν πόρων εἰσίν, ἐν οἷς μικρὸν τὸ θερμὸν, ὥστε ταχὺ πάσχουσιν ὑπὸ τοῦ ἐναντίου; Ἡ δὲ σὰρξ ^ι θερμὸν, ὥστε οὐδὲν πάσχει ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ, τοῦ δὲ θερμοῦ ταχὺ αἰσθάνεται· ὥσπερ γὰρ πῦρ ἐπὶ πυρὶ γίνεται.

4 Διὰ τί ^κ ἡ γλῶττα σημαντικὸν πολλῶν; Καὶ γὰρ τῶν πυρετῶν ^ι ἐν τοῖς ὀξέσι νοσήμασι, καὶ ἐὰν χάλασαι ἐνώσιν καὶ τῶν ποικίλων προβάτων ποικίλαι. Ἡ ὅτι ὑγρότητας δεκτικόν, καὶ ἐπὶ τῷ ^μ πνεύμονι ἐπίκειται, ^ν οὐ ἢ ἀρχὴ ἐπὶ ^α τῶν πυρετῶν. Πολύχροα δὲ πάντα διὰ τὴν πολύχροιαν τῶν ὑγρῶν βάπτεται δὲ πρῶτον δι' οὐ πρῶτον ἡθεῖται· ἢ δὲ γλῶττα τοιοῦτον. Αἱ τε χάλασαι διὰ τὸ σομφὴν εἶναι συλλέγονται· ἔστι γὰρ ἡ χάλασα οἶονεῖ ° ἰονθος ἄπεπτος ἐν τοῖς ἐντός.

5 Διὰ τί ἡ γλῶττα γλυκεῖα μὲν οὐ γίνεται, πικρὰ δὲ καὶ

° δὲ om. t.

φύκασιν u.
καὶ γὰρ X^a.Y^a.

X^a.Y^a.t.

^ι ἀραῖοι ὀδόντες codices.

^ι θερμή Y^a.

^κ αἱ γλῶτται Y^a.

^μ πνεύμονι om. u.

^ς ἔχουσιν X^a.u.

^κ αἱ γλῶτται Y^a.

^ν οὐ] οὐδὲν u.

^ν οὐ] οὐδὲν u.

^h πε-

^ι ἐν] καὶ ἐν u,

^ο ὄνθος

^ο ὄνθος

άλμυρά καὶ ὀξεῖα; Ἡ ὅτι διαφθοραὶ ταύτ' ἐστί, τῆς δὲ φύσεως οὐκ αἰσθάνεται;

Διὰ τί, ὅσας ἂν χροάς ἔχῃ τὸ δέρμα, τοσαύτας ἔχει καὶ ἡ γλῶττα; Πότερον ὅτι ἐν μέρος ἐστὶν ὥσπερ ἄλλο τι τῶν ἔξωθεν, ἀλλ' ἐντὸς περιεῖληπται; Διὰ δὲ τὸ λεπτὸν εἶναι ταύτῃ τὸ δέρμα καὶ ἡ μικρὰ ποικιλία ἐμφαίνεται. Ἡ διότι τὸ ὕδωρ ἐστὶν ὃ ποιεῖ μεταβάλλειν τὰς χροάς; Ἡ δὲ γλῶττα μάλιστα πάσχει ὑπὸ τοῦ πόματος.

Διὰ τί ἐκ τοῦ στόματος καὶ θερμὸν καὶ ψυχρὸν πνέουσιν; 7
φυσῶσι μὲν γὰρ ψυχρόν, ἀάζουσι δὲ θερμόν. Σημεῖον δὲ ὅτι θερμαίνει, ἐὰν πλησίον προσάγῃ τις τὴν χεῖρα τοῦ στόματος. Ἡ ἀμφοτέρως ὁ ἀὴρ κινούμενος ψυχρός· ὁ δὲ 2
φυσῶν κινεῖ τὸν ἀέρα οὐκ ἀθρόως, ἀλλὰ διὰ στενοῦ τοῦ στόματος· ὀλίγον οὖν ἐκπνέων 3 πολὺν κινεῖ 4 τὸν θύραθεν, ἐν ᾧ τὸ θερμὸν ὄν τὸ ἐκ τοῦ στόματος οὐ φαίνεται δι' ὀλιγότητα. Ὁ δὲ ἀάζων ἀθρόον ἐκπνεῖ διὸ θερμόν. Ἔστι γὰρ φυσασμοῦ τῷ διαφέρειν τῇ συστροφῇ· ὁ δ' ἀασμὸς ἀθρόου ἐκπνευσίς.

Διὰ τί, ἐὰν σφόδρα καὶ ἀθρόον ἐκπνεύσωσιν, ἀδυνατοῦσι 8
πάλιν ἐκπνεῦσαι; Ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ ἀναπνεύσαι· ἀδυνατοῦσι γὰρ δις ἐφεξῆς ποιεῖν αὐτό. Ἡ ὅτι τὸ μὲν δῖωσίς 5 τίς ἐστι, τὸ δὲ συναγωγὴ τόπου· 6 ἂ ἄχρι τινός ἐστι δυνατὰ γίνεσθαι. Φανερόν οὖν ὅτι ἐναλλαξ ἀνάγκη ἀμφο γίνεσθαι, καὶ ἀδύνατον δις ἐφεξῆς.

Διὰ τί ἐτέρου τόπου ὄντος ἢ τὰ σῖτα καὶ τὸ ποτὸν διεξ- 9
έρχεται καὶ 7 ἢ ἀναπνέομεν, ἐὰν μείζω 8 ψωμὸν καταπίωμεν, πνιγόμεθα; Οὐδὲν δὴ ἄτοπον· οὐ γὰρ μόνον ἐάν 9 τι ἐμπέσῃ εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἀλλὰ καὶ ἔτι φραχθῇ, οὕτω μᾶλλον πνιγόμεθα. Ταῦτα δὲ παράλληλά ἐστι, καθ' ὃ τε τὰ σιτία δεχόμεθα καὶ καθ' ὃ ἀναπνέομεν. Ὅταν οὖν ἐμπέσῃ μείζων 10 ψωμός, καὶ ἡ ἀναπνοὴ συμφράττει, ὥστε μὴ εἶναι τῷ πνεύματι ἐξοδόν.

P προσάγῃ τις τοῦ στόματος τὴν χεῖρα. ἀμφοτέρως Y^a. 1 πολὺ
codices. 2 τὸ X^a.t. 3 τίς om. Y^a. 4 ἂ om. X^a.Y^a.u. 5 ἢ om. Y^a.
6 ζωμὸν et mox ζωμός u. 7 τις X^a.Y^a.u. 8 ἀναπνεομένη Y^a.

- 10 Διὰ τί, ὅσοι τὴν διὰ χειρὸς τομὴν ἔχουσι δι' ὅλης, μακροβιώτατοι; Ἡ διότι τὰ ἀναρθρα βραχύβια καὶ ἀσθενῆ; Σημεῖον δὲ τῆς μὲν ἀσθενείας τὰ νέα, τῆς δὲ βραχυβιότητος τὰ ἔνυγρα. Δῆλον ἄρα ὅτι τὰ ἡρθρωμένα τούναντίον. Τοιαῦτα δέ, ὣν καὶ τὰ φύσει ἀναρθρα μάλιστα ἡρθρωται. Τῆς δὲ χειρὸς τὸ ἔσω ἀναρθρότατον.
- 11 Διὰ τί ἐν τῷ μακρὸν ἀναπνεῖν ἐλκόντων μὲν εἴσω τὸ πνεῦμα συμπίπτει ἢ κοιλία, ἐκπνεόντων δὲ πληροῦται; Πιθανὸν δ' ἐστὶ τούναντίον συμβαίνειν. Ἡ ὅτι τῶν μὲν ἀναπνεόντων ² συμπιεζομένη ταῖς πλευραῖς κάτω, καθάπερ αἱ φύσαι, ³ προσογκεῖν φαίνεται;
- 12 Διὰ τί ἀναπνέομεν; Ἡ καθάπερ τὸ ὑγρὸν εἰς πνεῦμα διαλύεται, οὕτω ^b καὶ τὸ πνεῦμα εἰς τὸ πῦρ; Τὸ τῆς φύσεως οὖν θερμὸν ὅταν τὸ πολὺ τοῦ πνεύματος πῦρ ποιήσῃ, ἀλγῆ-δόνα ἐμποικίῃ, τοῖς δὲ πόροις καὶ ὄγκον· διόπερ ἐξωθούμεν τὸ πῦρ μετὰ τοῦ πνεύματος. Ὅταν δὲ ἐξέλθῃ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ πῦρ, συμπιπτόντων τῶν πόρων καὶ καταψυχομένων ἀλ-
² γηδόνες γίνονται· ἔλκομεν οὖν τὸ πνεῦμα πάλιν. Εἴτα ἀνοί-
ξαντες τοῦ ^c σώματος τοὺς πόρους καὶ ^d βοηθήσαντες, πάλιν γίνεται τὸ πῦρ, καὶ πάλιν ἀλγοῦντες ἐκπέμπομεν, καὶ διὰ τέλους τοῦτο πράττομεν, καθάπερ καὶ σκαρδαμύσσομεν, κατὰ τὸ καταψύχεσθαι τὸ ^e περὶ τὸν ὀφθαλμὸν σῶμα καὶ ξηραί-
³ νεσθαι. Καὶ βαδίζομεν οὖν ^f προσέχοντες τῇ βαδίσει τὸν νοῦν, κυβερνωμένης δὲ τῆς διανοίας αὐτοῖς . . . τοῦτον οὖν τὸν τρόπον καὶ τὰ περὶ τὴν ἀναπνοὴν ποιούμεν· μηχανώμενοι γὰρ τὸν ἀέρα ἔλκειν ἀναπνέομεν, καὶ πάλιν ἔλκομεν.

ΛΕ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΤΑ ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΦΗΝ.

Διὰ τί μᾶλλον φρίττομεν ἐτέρου θιγόντος πως ἢ αὐτοὶ ἡμῶν; Ἡ ὅτι αἰσθητικωτέρα ἢ ἀφή τοῦ ἀλλοτρίου ἢ ἡ τοῦ οἰκείου; Τὸ γὰρ συμφυὲς ἀναίσθητον. Καὶ φοβερώτερον τὸ λάθρα καὶ ἐξαπιναίως γινόμενον, ὃ δὲ φόβος κατάψυξις·

² συμπιεζομένη X^a.u. ^a προσογκεῖν Y^a. ^b καὶ om. Y^a. ^c πνεύ-
ματος X^a.Y^a. ^d βοηθήσαντες X^a.Y^a.u. ^e περὶ u. ^f προσέχοντες X^a.u.

ἢ δὲ ἀλλοστρία ἀφή πρὸς τὴν οἰκείαν ἄμφω τὰυτα ἔχει. Καὶ ὅλως δὲ παθητικὸν ἕκαστον πέφυκεν ἢ μᾶλλον ἢ ἑμόνον ὑπ' ἄλλου ἢ ἡ ὑφ' αὐτοῦ, οἷον καὶ ἐπὶ τοῦ γαργαλιζεσθαι βαίνει.

Διὰ τί γαργαλίζονται τὰς μασχάλας καὶ τὰ ἐντὸς τῶν 2 ποδῶν; Ἡ διὰ τὴν λεπτότητα τοῦ δέρματος; Καὶ ὦν ἀσυνήθης ἡ ἀφή, οἷον τούτων καὶ τοῦ ὠτός;

Διὰ τί φρίττουσιν οὐκ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς πάντες; Ἡ ὅτι 3 ἰ οὐδ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς πάντες ἡδόμεθα, ὥσπερ οὐδὲ λυπούμεθα ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς πάντες; Ὁμοίως κ δὴ οὐ ἰ φρίττομεν ἐπὶ ταῖς αὐτοῖς ἔστι γὰρ ἡ αὐτὴ κατάψυξις τις. Διὸ οἱ μὲν τῷ ἱματίου δακνομένου φρίττουσιν, οἱ δὲ πρίονος ἀκονομένου ^μ ἢ ἑλκομένου, οἱ δὲ ^ν κισήρεως τεμνομένης, οἱ δὲ ὄνου λίθον ἀλούντος.

Διὰ τί τοῦ μὲν θέρους ὄντος θερμοῦ, τοῦ δὲ χειμῶνος ψυ- 4 χρῶ, τὰ σώματα θιγγανόντων ὁ ψυχρινότερά ἐστι τοῦ θέρους ἢ τοῦ χειμῶνος; Πότερον ὅτι ὁ ἰδρῶς καὶ ἡ ῥῖδισις καταψύχει τὰ σώματα, τοῦτο δ' ἐν μὲν τῷ θέρει γίνεται, ἐν δὲ τῷ χειμῶνι οὐ. Ἡ ὅτι ^ρ ἀντιπερίσταται ἐναντίως τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ θερμὸν τῇ ἥρᾳ, καὶ ἔσω φεύγει ἐν τῷ θέρει, διὸ καὶ ἰδρῶτα ἀνίησιν ἐν δὲ τῷ χειμῶνι ἀποστέγει τὸ ψύχος καὶ ἀτμίζει τὸ σῶμα ὥσπερ ἡ γῆ;

Διὰ τί φρίττουσιν αἱ τρίχες ἐν τῷ δέρματι; Ἡ ὅταν 5 σπάσῃσι τὸ δέρμα, εἰκότως ἐξανέστησαν; Συσπῶσι δὲ καὶ ὑπὸ ῥίγους καὶ ὑπ' ἄλλων παθῶν.

Διὰ τί αὐτὸς αὐτὸν οὐθεὶς γαργαλίζει; Ἡ ὅτι ^ρ καὶ ὑπ' 6 ἄλλου ἥττον, εἰάν προαίσθηται, μᾶλλον δ', ἂν μὴ ὀρᾷ; Ὡσθ' ἡκιστα γαργαλισθήσεται, ὅταν μὴ λανθάνῃ τοῦτο πάσχων. Ἔστι δὲ ὁ γέλως παρακοπή τις καὶ ἀπάτη. Διὸ καὶ τυπτόμενοι εἰς τὰς φρένας γελῶσιν· οὐ γὰρ ὁ τυχὼν τόπος ἐστὶν

ἑμόνον ἐστὶν ὑπ' Υ^α. ἡ ὑφ' om. Χ^α.Υ^α.υ. ἰ οὐδ' οὐτ' codices. κ δὲ Χ^α.υ. ἰ φρ. ἂν ἐπὶ Χ^α.Υ^α. ^μ ἢ ἑλκομένου om. υ. ^ν κισήρεως Χ^α.υ. ὁ ψυχρινότερά Υ^α. ρ ῖδισις Χ^α.Υ^α.υ. ρ ἀντιπερίσταται Χ^α. ρ ἥττον καὶ ὑπ' ἄλλου Χ^α.υ.

ῥ̄ γελῶσιν. Τὸ δὲ λαθραῖον ἀπατητικόν. Διὰ τοῦτο καὶ γίνεται ὁ γέλως καὶ οὐ γίνεται ὑπ' αὐτοῦ.

7 Διὰ τί ποτε τὰ χεῖλη μάλιστα γαργαλιζόμεθα; Ἡ διότι ^αδεῖ τὸ γαργαλιζόμενον μὴ ^ιπρόσω τοῦ αἰσθητικοῦ εἶναι; Ἔστι δὲ τὰ χεῖλη περὶ τὸν τόπον ^ντοῦτον μάλιστα. Διὰ τοῦτο δὲ γαργαλιζεται τὰ χεῖλη τῶν περὶ τὴν κεφαλὴν τόπων, ^ω ἃ ἐστὶν εὐσαρκα. Ἐυκινήτοτατα οὖν μάλιστα ἐστίν.

8 Διὰ τί, εἰάν τις τὸν περὶ τὰς μασχάλας τόπον ^κκνήσῃ, ἐκγελῶσιν, εἰάν δέ τινα ἄλλον, οὐ; Ἡ διὰ τί ^γπτερῶ τὰς ῥίνας ^κκνήσαντες πτάρνυνται; Ἡ τόποι εἰσὶ τῶν φλεβίων, ὧν καταψυχομένων ἢ τουναντίον πασχόντων ^αὑγραίνονται; Ἡ εἰς πνεῦμα ἐκ τοῦ ὑγροῦ διαλύεται; Ὡσπερ εἰάν τὰς ἐπὶ ²τοῦ τραχήλου πίεσῃ τις φλέβας, καθεύδουσιν. Ἡ μὲν ἡδονὴ θερμασία τίς ἐστίν· τοῦτο δέ, ὅταν πλέον τὸ πνεῦμα ἐγγένηται, ἀθρόον ἔξω ^αἀφίεμεν. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ πταρμῶ τῷ πτερῶ διαθερμάναντες καὶ κινήσαντες ^βδιελύσαμεν εἰς πνεῦμα· ^γπλέονος δὲ γενομένου ἐξεώσαμεν.

9 Διὰ τί μετὰ τὰ σιτία φρίττομεν πολλάκις; Ἡ ὅτι ψυχρὰ εἰσπορευόμενα ἀπὸ πρώτης κρατεῖ μᾶλλον τοῦ φυσικοῦ θερμοῦ ἢ κρατεῖται;

10 Διὰ τί τὸ περιαγόμενον ἐναλλάξ τοῖς δακτύλοις δύο φαίνεται; Ἡ διότι δυσὶν αἰσθητηρίοις ἀπτόμεθα; Τοῖς γὰρ ἐντὸς τῶν δακτύλων, κατὰ φύσιν ἔχοντες τὴν χεῖρα, ἀμφοτέροις οὐ δυνατόν εἰπεῖν.

ΛΣ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.

Διὰ τί τοῦ προσώπου τὰς εἰκόνας ποιοῦνται; ^δΠότερον ὅτι τοῦτο δηλοῖ πῦοιό τινες; Ἡ ὅτι μάλιστα γινώσκεται;

2 Διὰ τί τὸ πρόσωπον ἰδίουςι μάλιστα, ^εἀσαρκότατον ὄν;

^α δεῖ om. t. ^ι πρόσω τοῦ rc. Y^a, ἴσως πρόσω τόπου margo X^a, προσώπου u et pr. X^a.Y^a. ^ν τοῦτον—τόπων om. u. ^ω ῥ̄ Y^a. ^κ κνήσῃ et κνήσαντες Sylburgius: codices κινήσῃ et κινήσαντες. ^γ πτερῶ τὰς ρ. kv. om. X^a.Y^a.u. ² ὑγραίνεται Y^a. ^α ἀφίεμεν Y^a. ^β διαλύσαμεν X^a.Y^a.u. ^γ πλέον X^a.u. ^δ πρότερον u. ^ε εὐσαρκώτατον X^a.

Ἡ διότι εὐδρώτα μὲν ὅσα ὕφνυγρα καὶ ἀραιά, ἡ δὲ κεφαλὴ τοιαύτη; Ὑγρότητα γὰρ οἰκείαν ἔχει πλείστην. Δηλοῦσι δ' αἱ φλέβες τείνουσαι ἐντεῦθεν, καὶ οἱ ἱ κατάρροι γινόμενοι ἐξ αὐτῆς, καὶ ὁ ἐγκέφαλος ὑγρός, καὶ οἱ πόροι πολλοί· σημείον δ' αἱ τρίχες, ὅτι πολλοὶ πόροι εἰσὶ περαίνοντες ἔξω. Οὐκουν ἐκ τῶν κάτω ὁ ἰδρώς, ἀλλ' ἐκ τῆς κεφαλῆς γίνεται.² Διὸ ἰδίουσι καὶ πρῶτον μάλιστα τὸ μέτωπον· ὑπόκειται γὰρ τὸ πρῶτον. Τὸ δ' ὑγρὸν κάτω ρεῖ, ἀλλ' οὐκ ἄνω.

Διὰ τί ἐν τῷ προσώπῳ μάλιστα οἱ εἴζονθοι; Ἡ διότι³ μανὸς ὁ τόπος καὶ ὑγρότητα ἔχει; Σημεῖον δὲ ἡ τε τῶν τριχῶν ἔκφυσις καὶ ἡ τῶν αἰσθήσεων δύναμις· ὁ δὲ εἴζονθος ὥσπερ ἐξάνθημα ὑγρότητός τινος^h ἀπέπτου.

ΛΖ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΟΛΟΝ ΤΟ ΣΩΜΑ.

Διὰ τί αἰ τοῦ σώματος ρέοντος, καὶ τῆς ἀπορροῆς γινόμενης ἐκ τῶν περιττωμάτων, οὐ κουφίζεται τὸ σῶμα, εἰ μὴ ἰδίῃ; Ἡ διότι ἱ ἐλάττων ἡ ἔκκρισις γίνεται; Ὅταν γὰρ ἐξ ὑγροῦ^k μεταβάλλῃ εἰς ἀέρα, πλέον γίνεται ἐξ ἐλάττονος· τὸ γὰρ διακρινόμενον πλέον, ὥστε ἐν πλείονι χρόνῳ ἡ ἔκκρισις.

Διὰ τί δὲ τοῦτο; Ἡ διότι ἱ δι' ἐλαττόνων πόρων ἡ ἔξοδος² ἐστίν; Τὸ γὰρ γλίσχρον καὶ τὸ κολλῶδες μετὰ μὲν τοῦ ὑγροῦ ἐκκρίνεται διὰ τὴν κατάμιξιν, μετὰ δὲ τοῦ πνεύματος ἀδυνατεῖ. Μάλιστα δὲ τοῦτ' ἐστὶ τὸ λυποῦν. Διὸ καὶ² οἱ ἔμετοι τῶν ἰδρώτων κουφίζουσι μᾶλλον, ὅτι συνεξάγουσι τοῦτο, ἅτε παχύτεροι καὶ σωματωδέστεροι ὄντες. Ἡ καὶ ὅτι τῇ μὲν σαρκὶ πόρρω οὗτος ὁ τόπος, ἐν ᾧ τὸ γλίσχρον^m καὶ κολλῶδες, ὥστε ἔργον μεταστῆσαι, τῇ δὲ κοιλίᾳ ἐγγύς; Ἡⁿ γὰρ ἐν ταύτῃ γίνεται ἡ πλησίον· διὸ καὶ δυσεξάγωγος ἄλλως.

Διὰ τί αἱ τρίψεις σαρκούσιν; Ἡ ὅτι αὐξητικώτατον τῶν³

^f κατάρροι Χ^a.Υ^a.u.   ^g ὄνθοι et mox ὄνθος iidem.   ^h ἀπέπτου] οὐκ ἄπεπτον Χ^a.Υ^a.u.   ⁱ ἐλάττον Χ^a.u.   ^k μεταβάλλῃ Υ^a.   ^l δι' et ἡ om. Χ^a.u.   ^m καὶ] καὶ τὸ Υ^a.   ⁿ γὰρ ἂν ἐν Χ^a.u.

ἐν τῷ σώματι τὸ θερμὸν ἐστίν; Ὁ τοῦ μὲν γὰρ ἐνπάρ-
 χοντος μείζους οἱ ὄγκοι γίνονται διὰ τὸ αἰεὶ αὐτὸ ἐν κινή-
 σει εἶναι καὶ εἰς τὸ ἄνω φέρεσθαι καὶ Ῥ πνευματοῦν τὰ ἐν
 ἡμῖν ὑγρά, ὃ ἐν τῇ τρίψει γίνεται· ἐκλείποντος δὲ φθίνει
 2 καὶ ἐλαττοῦται τὸ σῶμα. Ἡ ὅτι ὀγκοτέρα τῆς τροφῆς γί-
 νεται ἢ σὰρξ διὰ τὴν θερμασίαν; Ἀπαν γὰρ τὸ θερμὸν
 ἐπισπαστικὸν τοῦ ὑγροῦ ἐστίν, ἢ δ' εἰς τὴν σάρκα διαδιδό-
 μένη τροφή ὑγρά ἐστὶ, καὶ ἐπιδέχεται τὴν τροφήν μᾶλλον
 διὰ τὴν ἀραιώσιν· ἀραιότερα γὰρ γινομένη μᾶλλον δύναται
 3 δέχεσθαι ὥσπερ σπογγία. Ἡ δὲ τρίψις εὐπνουν καὶ ἀραιὰν
 ποιεῖ τὴν σάρκα, καὶ κωλύει συστάσεις γίνεσθαι κατὰ τὸ
 σῶμα. Τούτου δὲ μὴ ὄντος οὐδὲ συντήξεις γίνονται· αἱ
 γὰρ ἀτροφίαι καὶ αἱ συντήξεις ἐκ τῶν ἀθροισθέντων εἰσίν.
 Εὐπνουστέρα δὲ καὶ ἀραιότερα καὶ ὁμαλέστερα γινόμενα
 4 εἰκὸς μᾶλλον ὀγκοῦσθαι. Τῆς τε γὰρ τροφῆς δεκτικώτερα
 5 καὶ τῶν ἐκκρίσεων Ὶ προετικώτερα γίνεται, ὅτι οὐ δεῖ πυ-
 κνοῦν τὴν σάρκα πρὸς ὑγίειαν, ἀλλ' ἀραιοῦν· ὥσπερ γὰρ
 πόλις ὑγεινή ἐστὶ καὶ τόπος εὐπνους (διὸ καὶ ἡ θάλαττα
 ὑγεινή), οὕτω καὶ σῶμα 6 τὸ εὐπνουν μᾶλλον ὑγεινόν ἐστὶ
 5 τοῦ ἐναντίως ἔχοντος. Δεῖ γὰρ ἢ μὴ ὑπάρχειν μηδέν, ἢ
 7 τούτου ὡς τάχιστα ἀπαλλάττεσθαι· καὶ δεῖ οὕτως ἔχειν
 8 τὸ σῶμα ὥστε λαμβάνον εὐθὺς ἐκκρίνειν τὴν περίττωσιν,
 6 καὶ εἶναι ἐν κινήσει αἰεὶ καὶ μηδέποτε ἡρεμεῖν. Τὸ μὲν γὰρ
 μένον σήπεται, ὥσπερ καὶ ὕδωρ τὸ μὴ κινούμενον· σηπόμενον
 δὲ νόσον ποιεῖ· τὸ δὲ ἐκκρινόμενον πρὸ τοῦ διαφθαρῆναι χω-
 ρίζεται. Τοῦτο οὖν πυκνουμένης μὲν τῆς σαρκὸς οὐ γίνεται
 (ὥσπερ εἰς γὰρ ἐμφράττονται οἱ πόροι), ἀραιουμένης δὲ συμ-
 7 βαίνει. Διὸ καὶ οὐ δεῖ ἐν τῷ ἡλίφ γυμνὸν βαδίζειν (συνί-
 σταται γὰρ ἡ σὰρξ καὶ κομιδῇ ἀποσαρκοῦται· τὸ μὲν γὰρ
 ἐντὸς ὑγρὸν διαμένει, τὸ δ' ἐπιπολῆς ἀπαλλάττεται ἐξα-
 τμιζόμενον, ὥσπερ καὶ τὰ 8 κρέα τὰ ὀπτὰ τῶν ἐφθῶν μάλ-

ο τοῦ] τὸ Χ^α. Ῥ πνευματοῦνται Χ^α.υ. 9 καὶ σμ. Χ^α.υ. 7 προ-
 εκτικώτερα Χ^α.Υ^α.υ. 8 τὸ σμ. Χ^α.υ. 6 τοῦτο Χ^α. 7 τὸ σῶμα σμ. υ.
 8 γὰρ] καὶ υ. 8 κρέατα ὀπτὰ Χ^α.

λον τὰ ἐντὸς ὑγρά ἐστιν) οὐδὲ τὰ στήθη γυμνὰ ἔχοντα
βαδίζειν ἐν ἡλίῳ (ἀπὸ γὰρ τῶν ἄριστα φθοροποιημένων τοῦ
σώματος ὁ ἥλιος ὧ φέρει, ὃ ἥκιστα δεῖται ἀφαιρέσεως), ἀλλὰ
μᾶλλον τὰ ἐντὸς ξηραντέον. Ἐκείθεν μὲν οὖν διὰ τὸ πόρρω⁸
εἶναι, εἰ μὴ μετὰ πόνου, οὐκ ἔστιν ἰδρῶτα ἄγειν ἀπὸ τού-
των δὲ διὰ τὸ πρόχειρα εἶναι ῥάδιον ἀναλῶσαι τὸ ὑγρόν.

Διὰ τί ψυχθέντες ἀπὸ τῆς αὐτῆς θερμασίας καιόμεθα⁴
μᾶλλον καὶ ἀλγοῦμεν; Ἐπότερον διὰ τὴν πυκνότητα στέγει
ἡ σὰρξ τὸ προσπίπτον θερμόν; Διὸ μόλιβδος ἐρίου θερμό-
τερος. Ἡ βίαιος γίνεται² τοῦ θερμοῦ ἡ δίοδος διὰ τὸ πε-
πηγέναι ὑπὸ ψυχροῦ τὸ σῶμα;

Διὰ τί αἱ ξηροτριβίαι στερεᾶν τὴν σάρκα παρασκευά-⁵
ζουσιν; Ἡ ὅτι διὰ τὴν τρίψιν τῆς θερμασίας ἐπιγινομένης
τὸ ὑγρὸν καταναλίσκεται. Πρὸς δὲ τούτοις ἡ σὰρξ τριβο-
μένη πυκνοῦται· ἅπαντα δὲ ὅσα πλείονος τρίψεως τυγχά-
νει πυκνοῦται καὶ στερεὰ γίνεται. Θεωρῆσαι δὲ τὸ τοιοῦτον²
ἐστὶν ἐπὶ πολλῶν· τὸ³ γὰρ σταῖς ἢ πηλὸς ἢ ἄλλο τι τῶν
τοιοούτων, εἰ μὲν⁴ ὕδωρ ἐπιχέας ἔλκης, ὑγρά καὶ κλυδῶντα
διαμένει, εἰ δὲ⁵ πλείω τρίψιν⁶ προσάγῃς, πυκνοῦται⁷ τε καὶ
στερεοῦται ταχέως καὶ γλίσχρα γίνεται.

Διὰ τί αἱ τρίψεις μᾶλλον σαρκούσι τῶν δρόμων; Ἡ⁶
ὅτι οἱ μὲν δρόμοι περιψύχουσι τὴν σάρκα καὶ οὐ δεκτικὴν
τροφῆς παρασκευάζουσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν συσσεύεται κάτω, τὰ
δ' ἐπὶ πολλοῦ τοῦ φυσικοῦ θερμοῦ ἐπιτελουμένου παντελῶς
λεπτυνόμενα εἰς πνεῦμα διακρίνεται; Ἡ δὲ παλάμη τῇ τρί-
ψει τὴν σάρκα ἀραιὰν καὶ δεκτικὴν αὐτῆς παρασκευάζει.
Καὶ ἡ ἔξωθεν⁸ δὲ ἀφή ἐναντιούμενη διὰ τῆς πιλήσεως τῇ
φορᾷ αὐτὸν συνέχει μᾶλλον, καὶ ἀνάκλασιν τῆς σαρκὸς ποι-
εῖται.

ΑΗ. ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΧΡΟΑΝ.

Διὰ τί τὸν μὲν κηρὸν καὶ τοῦλαιον λευκαίνει ὁ ἥλιος, τὴν

⁷ φέρεται u. an ἀφαιρεῖ?   ² πρότερον u.   ³ τοῦ om. X^a.Y^a.u.
⁴ γὰρ] δὲ u.   ⁵ μὲν] μὴ X^a.u.   ⁶ προσαγαγῆς Y^a.   ⁷ τε καὶ στερεοῦται
om. u.   ⁸ ἢ om. X^a.Y^a.u.   ⁹ δὲ Y^a.

δὲ σάρκα μελαίνει; Ἡ ὅτι τὰ μὲν λευκαίνει ἀπάγων τὸ ὕδωρ (φύσει γὰρ τὸ ὑγρὸν μέλαν διὰ τὴν μίξιν τοῦ ^h γεώδους ἵ¹ ὕδατος), τὴν δὲ σάρκα ἐπικαίει;

2 Διὰ τί οἱ ἀλιεῖς καὶ πορφυρεῖς καὶ ἀπλῶς οἱ τὴν θάλατταν ἐργαζόμενοι πυρροὶ εἰσιν; Πότερον ὅτι ἡ θάλαττα θερμὴ καὶ ἀνχμώδης ἐστὶ διὰ τὴν ἄλμην; Τὸ δὲ τοιοῦτον πυρρὰς ποιεῖ τὰς τρίχας, καθάπερ ἡ τε κονία καὶ τὸ ἄρσενικόν. Ἡ τὰ μὲν ἐκτὸς γίνονται θερμότεροι, ^k τὰ δ' ἐντὸς περιψύχονται διὰ τὸ βρεχομένων αὐτῶν αἰεὶ ξηραίνεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου τὰ πέριξ; Τούτων δὲ τοῦτο πασχόντων αἱ τρίχες ξηραίνόμεναι λεπτύνονται καὶ ¹ πυρροῦνται. Καὶ πάντες δὲ οἱ πρὸς ἄρκτον ¹ πυρρότριχες καὶ λεπτότριχές εἰσιν.

3 Διὰ τί οἱ μὲν ἐν ἱματίῳ δρόμοι ^m καὶ ἡ τοῦ ἐλαίου εἰς ἱμάτιον χρίσις ⁿ εὐχρους ποιεῖ, ^o οἱ δὲ γυμνοὶ δρόμοι ἄχρους; Ἡ ὅτι ἡ μὲν εὐπνοία εὐχροίαν ποιεῖ, ἡ δὲ ^p κατάπνιξις τὸνναντίον. Διὰ δὲ τὸ συνθερμαινόμενον τὸ ἐπιπολῆς ὑγρὸν ² μὴ διαψύχεσθαι ἄχροίαν ποιεῖ. Ἀμφω δὲ ταῦτόν ποιεῖ, ἡ ἐν τῷ ἱματίῳ ^q ἰδισις καὶ ἡ εἰς τὸ ἱμάτιον ἀλειψις· ἐγκατακλείεται γὰρ ἡ θερμότης. Οἱ δὲ γυμνοὶ δρόμοι ^r ἄχρουν ποιοῦσι διὰ τὸνναντίον, ὅτι καταψύχει ὁ ἀὴρ τὰς συνιστα³ μένας ἐκκρίσεις καὶ διαπνεῖ τὸ σῶμα. Ἔτι τὸ ἐλαιον ὑγρὸν ὄν καὶ λεπτόν, ὑπαλειφθὲν καὶ τοὺς πόρους ἐμφράττον, ^s οὔτε τὸ ἐκ τοῦ σώματος ὑγρὸν καὶ πνεῦμα ἔξω ρεῖν ἐᾷ, οὔτε τὸ ἐκτὸς πνεῦμα ἐντός. Διὸ καταπνιγόμενα ἐν τῷ σώματι ὑγρά περιττώματα σηπόμενα ἄχροίαν ποιεῖ.

4 Διὰ τί ἡ εὐπνοία ^t εὐχρους ποιεῖ; ^v Ἡ ὅτι ἄχροια ἔοικεν εἶναι οἶον σῆψίς τις χρωτός; Ὅταν οὖν τὸ ἐπιπολῆς ὑγρὸν καὶ θερμὸν ᾖ, τοῦτο ^w συμβαίνει χλωρὸν γίνεσθαι, ἐὰν ^x μὴ ψυχθῇ καὶ ἀποπνεύσῃ τὸ θερμόν.

5 Διὰ τί οἱ μὲν ἰδρώσαντες ἐκ τῶν γυμνασίων εὐχροοὶ εἰσιν

^h γεώδους om. u. ¹ ὕδατος om. X^a. ^k τὰ δ'] τὸ δ' Y^a. ¹ πυρροῦνται et mox πυρρότριχες X^a.u. ^m καὶ om. u. ⁿ ἄχρους Y^a. ^o οἱ — ἄχρους om. Y^a.u. ^p κατάπνιξιν X^a. ^q ἰδισις X^a.u. ^r εὐχρουν Y^a. ^s οὐδὲ codices. ^t εὐπνους X^a.Y^a.u. ^v ἡ om. X^a.u. ^w συμβαίνει καὶ χλωρὸν Y^a.u. ^x μὴ om. X^a.u.

εἰθής, οἱ δὲ ἀθληταὶ ἄχρσοι; Ἡ διότι ὑπὸ μὲν τοῦ μετρίου πόνου τὸ θερμὸν Ἰέκκάζεται καὶ ἐπιπολάζει, ὑπὸ δὲ τῶν πολλῶν ἐξηθεῖται ^αμετὰ ^ατοῦ ἰδρώτος καὶ τοῦ πνεύματος, ἀραιουμένου τοῦ σώματος ἐν τῷ πονεῖν; Ὅταν μὲν οὖν ἐπιπο- ²λάσῃ τὸ θερμὸν, εὐχρσοι γίνονται, καθάπερ ^βοἱ τε θερμαινόμενοι καὶ αἰσχυνόμενοι· ὅταν δὲ ἐκλίπῃ, ἄχρσοι. . Οἱ μὲν ^γοὖν ἰδιῶται μέτρια γυμνάζονται, οἱ δὲ ἀθληταὶ πολλά.

Διὰ τί μᾶλλον καίονται ὑπὸ τοῦ ἡλίου οἱ καθεζόμενοι τῶν ^δγυμναζομένων; Ἡ ὅτι οἱ ἐν κινήσει ὄντες ὥσπερ ^δρίπίζονται ὑπὸ τοῦ πνεύματος διὰ τὸ κινεῖν τὸν ἀέρα, οἱ δὲ κατή- ^εμενοι ^εοὐ πάσχουσι τοῦτο;

Διὰ τί ὁ μὲν ἥλιος ^εἐπικάει, τὸ δὲ πῦρ οὐ; Ἡ διότι ⁷λεπτότερός ἐστιν ὁ ἥλιος, καὶ μᾶλλον δύναται διαδύεσθαι εἰς τὴν σάρκα; Τὸ δὲ πῦρ, ἐὰν καὶ ἐπικαύσῃ, ἄνω μόνον ποιεῖ τὸ χρῶμα, τὰς φοῖδας καλουμένας· εἴσω δὲ οὐκ εἰσδύεται.

Διὰ τί τὸ πῦρ οὐ ποιεῖ μέλανας, ὁ δὲ ἥλιος ποιεῖ· τὸν δὲ ⁸κέραμον ποιεῖ, ὁ δὲ ἥλιος οὐ; Ἡ οὐχ ὁμοίως ἐκάτερον ποιεῖ, ἀλλ' ὁ μὲν ἐπικάων τὴν χροάν μελαίνει, τὸ δὲ πῦρ τὸν κέραμον ἀναπιμπλᾷ, ἥ ἀναφέρει ^εἀσβόλῃ. Τοῦτο δ' ἐστὶ λεπ- ^πτῆς μαρίλης, ἀποθρανομένων ἅμα καὶ καομένων τῶν ἀνθρώπων. Τούτους δ' ἀνθρώπους ὁ μὲν ἥλιος μελαίνει, τὸ δὲ πῦρ οὐ, ²ὅτι τοῦ μὲν μαλθακὴ ἢ θερμότης, καὶ διὰ μικρομέρειαν δύναται τὸ δέρμα αὐτὸ κάειν· ὥστε διὰ μὲν τὸ τῆς σαρκὸς μὴ ἄπτεσθαι οὐκ ἀλγυνόν, διὰ δὲ τὸ κάειν μέλαν ποιεῖ. Τὸ δὲ πῦρ ἢ ^hοὐχ ἄπτεται ἢ εἴσω διέρχεται, ἐπεὶ μέλανα καὶ τὰ ⁱπυρίκαυστα γίνεται, ἀλλ' οὐ μόνον ^kἐκείνον τὸν τόπον κάει οὐ ἢ χροιά.

Διὰ τί οἱ γηράσκοντες μελάντεροι γίνονται; Ἡ ὅτι πᾶν ⁹σηπόμενον μελάντερον γίνεται, πλὴν εὐρώτος; Τοῦτο δ' ἐστὶ γῆρας καὶ σαπρότης. Ἐτι ἐπειδὴ τὸ αἷμα ξηραινό-

Ἰ ἐκκαίεται X^a.u. ² μετὰ om. X^a. ^α τοῦ post μετὰ om. u. ^β ὅτε X^a.u. ^γ οὖν om. u. ^δ ῥίπτιζονται u. ^ε οὐ om. u. ^ε ἐπικάει X^a.u. ^ε ἀσκόλω t, ἀσβόλῃ Y^a.u. ^h οὐκ ἄπτεται u. ⁱ πυρίκαυστα Y^a. ^k ἐκείνον τὸν τόπον add. X^a.Y^a.

μενον μελάντερον γίνεται, εικότως ἂν μελάντεροι εἶεν οἱ πρεσβύτεροι· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ χρῶζον ἡμῶν τὰ σώματα φυσικῶς.

ΙΟ Διὰ τί περὶ τὴν τῶν ¹σιτίων ἐργασίαν, οἱ μὲν περὶ τὰς κριθὰς ἄχροι γίνονται καὶ καταρροϊκοί, οἱ δὲ περὶ τοὺς πυροὺς εὐεκτικοί; Ἡ ²διότι ἐντεπτότερος ὁ πυρὸς τῆς κριθῆς, ὥστε καὶ αἱ ἀπόρροιαί;

ΙΙ Διὰ τί ὁ μὲν ἥλιος τὸ μὲν ἔλαιον λευκαίνει, τὴν δὲ σάρκα μελαίνει; Ἡ ³ὅτι τοῦ μὲν ἐλαίου ἀπάγει τὸ γεῶδες; Τοῦτο δὲ ἦν τὸ μέλαν, ὥστε τὸ γεῶδες τοῦ οἴνου. Τὴν δὲ σάρκα μελαίνει, ὅτι κάει· τὸ γὰρ γεῶδες καόμενον ἅπαν γίνεται μέλαν.

¹ σίτων Υ^α.

² ὅτι Χ^α.υ.

³ ἥ} οἱ υ.

I N D E X

VERBORUM ET LOCUTIONUM

NOTATU DIGNIORUM.

Numerus Romanus librum, Arabicus prior caput, alter sectionem indicat.

⁴ ΑΑΖΕΙΝ et φυσᾶν ut differant	αἰγωνὸν ὄμμα	x. 11, 1
xxiv. 7, 1, 2	αἰδῶς τί	xxxii. 8, 1
ἀασμὸς τί	αἰθριοὶ ἄνεμοι	xxvi. 27, 2. αἰθρία
ἀβατώτατος τόπος	νυκτὸς μᾶλλον	xxv. 7, 1
ἄβρωτα	αἰθριάζειν τὸν ἀέρα	xxvi. 8, 1
ἀγλευκεῖς χυμοί	αἰμαδίαν παύοντα	i. 38, 1. vii. 9, 1.
ἀγωνεῖ acutam vocem cur edant xi.	αἰμωδιᾶν	vii. 5, 1
16, 1. 34, 1	αἰόλοι ἡμέραι	xxvi. 13, 1
ἀγρια τίνα φυτά	ἀκαιρίαι πνευμάτων	xxvi. 13, 1
ἀγρυπνοὶ νηῆσεις	ἀκατάληπτον εἶναι	xix. 42, 3
ἀγχυβαθῆ	ἀκατάστατα πνεύματα	xxvi. 13, 1
ἀγχύναι, suspensia	ἀκαταχώριστος ἔλη	xxviii. 1, 3
ἀγωνία τί ii. 26, 2. 31, 1.	ἀκίνησις	vi. 5, 1
αἰσχύνῃ	ἀκμάζειν quousque soleant plantæ	xx. 7, 1
τίς ἐστι xi. 53, 1. 32, 1. metus	ἀκόλαστοι qui nominentur	xxviii.
quidam est, ideoque frigidita-	7, 1. 2. 2, 1	
tem invehit corpori xi. 36, 1.	ἀκονόμενος πρίων	vii. 5, 1
ἀγωνίας remedio quo utantur	ἄκοπος σῖτος	xiv. 2, 1
oratores xi. 62, 3. ἀγωνία ἡ	ἀκραίπαλον γίνεσθαι	iii. 17, 2
κατὰ τὸ σῶμα, exercitatio cor-	ἀκρατεῖς cur duorum tantum sen-	
poris xxx. 11, 1. ἀγωνίαν προ-	suum ratione dicamur	xxviii.
θεῖναι τίσι xxx. 11, 2. ἀγωνιστι-	2, 1. 7, 1, 2. ἀκρατέστερον πίνειν	
κῶς ᾄδειν xix. 15, 1. ἀγωνιῶντας	iii. 3	
sitis corripit xxvii. 3, 4. ἀγω-	ἀκρατοποτεῖν	iii. 5, 1
νιώντων vox xi. 32, 1. 36, 1. 53,	ἀκρόδρυς	xxii. 8, 1
1. ἀγωνιῶντων vox tremula cur	ἀκροθώρακες διὰ τί παροινούσι	iii. 2,
xi. 62, 3	1. ἀκροθώραξ ἢ μᾶλλον παροινεῖ τοῦ	
ἄθρῃ ἔχειν τοῦ φαγεῖν	μεθύοντος	iii. 27, 1
xxviii. 7, 3	ἀκροκόλια	xxiii. 40, 1
ἀδιάστροφος	ἀκρόνυχον, prima nocte	xxvi. 18, 1
xxxi. 7, 4	ἄκρυμος, pro ἀκύνων	xxiii. 4, 3
ἀδολεσχία	ἄλασι, salibus	xxiii. 32, 1
xxviii. 8, 1		
ἀδρὰ βεῦματα		
xxviii. 1, 3		
ἄηται, flatus, venti		
xxvi. 31, 1		
ἀθρόος ἔκχυσις		
xxvi. 14, 1. ἀθρόως		
πίνειν		
iii. 21, 1		

ἀλγῆδ' ἄν, λύπη τις xxvii. 9, 1, ἀλγῆ- δόνα ποιεῖν xxxiv. 2, 1. ἀλγῆ- δόνα ἐμποιεῖν xxxiv. 12, 1	ἀναλοι ἄρτοι xxi. 5, 1 ἀναμαχοῦμενοι xviii. 2, 1 οἱ ἀνάντες περίπατοι v. 40, 4 ἀναπεπταμένον ἕμμα xxxi. 15, 1. 16, 1
ἀλεάζειν, tepere i. 39, 1. v. 38, 1. ἀλεάειν, tepescere vi. 3, 1	ἀναπηρία τῶν σκελῶν iv. 31, 2. x. 24, 1
ἀλείων, vitans xxx. 1, 3	ἀναπιμπλᾶν xxxviii. 8, 1. ἀναπίμ- πλησι xii. 5, 1. xiii. 12, 1. ἀνα- πίμπλασθαι xx. 23, 2
ἀλείματι ἰᾶσθαι v. 38, 1. ἀλεψίς εἰς ἱμάτιον xxviii. 3, 2	ἀναπίνεσθαι εἰς πόρους i. 43, 3 ἀναπλεῖν, emergere xxiii. 5, 1, 2
ἄλευρον ἀλφίτου βαρύτερον xxi. 26, 2. ἄλευρον ἐργασία i. 37, 1	ἀνάπλεψ, pleni xx. 23, 1 ἀναπληστικόν xxv. 12, 1 ἀναπνεῖν vii. 8, 3 ἀνάπνευσις xi. 48, 1
Ἄλγιον πεδῶν xxx. 1, 3	ἀνάπνια pro ἀναπνοή xxxiii. 8, 1 † ἀνάπτειν, contactu inficere vii. 8, 3. v.l.v.
ἀηλιγμένος, unctus xxii. 11, 1	ἀναριθμητον xxx. 4, 1
ἀλίζεσθαι idem quod ἀθροίζεσθαι ii. 28, 1. xxiv. 9, 2. ἀλίζεσθαι, saliri: et ἡλισμένος, salitus xxi. 5, 1, 2	ἀνάρμοστα χορᾷ xix. 48, 2 ἀνάρρινον, nasturtium xx. 22, 1 ἀναρριπτεῖν ἄνω v. 19, 1
ἄλλοθι που iv. 26, 6	ἀνάσιμον ποιεῖν xxiii. 5, 4
ἀλλοχρεῖν iv. 29, 1	ἀναστομῶσθαι, de poris iv. 12, 3
ἀλούμενος λίθος vii. 5, 1	ἀνατείλαντος ἡλίου xxvi. 34, 1 ἀνατείνεσθαι πόρῳ xv. 12, 2
ἀλτῆρες τῶν πεντάθλων v. 8, 1	ἀνατρέχειν, cito succrescere xx. 21, 2
ἀλκα ὕδατα iii. 8, 1. 20, 1	ἀνατρίβεσθαι v. 6
ἄλφικτον ὕδατι κολλήσας xxi. 22, 2	ἀναχλαίνειν viii. 18, 2. xxii. 7, 1
ἀλωπεκία τί x. 27, 2	ἀνεδάφιστος γῆ xxiii. 29, 2
ἁμαρτία τί xix. 26, 1	ἀνελίττεσθαι xvi. 6, 1
ἁμαυροῦσθαι iv. 25, 1	ἀνεξίγκμαστος xxi. 12, 4
ἁμενηνὴ φωνή xi. 6, 2. ἁμενηνὸν φθέγ- γεσθαι ibid.	ἀνήδυντος [† ἀνήδυστος], non con- ditus xx. 23, 1
ἁμίμητα xxix. 10, 1	ἀνήκοον εἶναι xi. 41, 1
ἁμμος τί xxiii. 33, 1	ἄνικμος γῆ xii. 3, 5
ἁμπτως γίνεται πλεῖον xxii. 17, 1	† ἀνίσχοροι x. 36, 2. v.l.f.
ἁμυλον ἐκ τοῦ σταιτός iv. 21, 1	ἄνιδμος οἶνος iii. 13, 1
ἁμύνεσθαι ἴσοις xxix. 2, 2	ἄνιδεῖν ποιεῖ iv. 26, 1. xxiv. 10, 1
ἁμφιδίξιοι πῶς γίνονται xxxi. 12, 1	ἄνπερ i. 42, 3
ἁμφιδοξεῖν xxi. 13, 3	ἀνταποθεῖν xxiv. 9, 3
ἁμφοτεράκις xi. 31, 1	ἀνταυγεῖν xxiii. 6, 1
ἄν cum infin. verbo xv. 12, 3	ἀντερεῖδειν xxiii. 3, 1. ἀντέρεις xvi. 8, 7
ἄνὰ πᾶν ἔτος x. 63, 1	ἀντικατάσχεσις τοῦ πνεύματος xxiii. 1, 3
† ἀναβρεχθεῖς xxi. 6, 1. v.l.v.	ἀντιπαλεῖν xi. 29, 1
ἀναζεῖν xxvii. 3, 2	
ἀναθλοῦσθαι xxiii. 8, 1	
ἀναιρετικώτερα i. 28, 1	
ἀναισθήτως ἔχειν iii. 5, 1. 26, 1	
ἀνακάμπειν εἰς αὐτό xvi. 9, 1	
ἀνάκλασις unde fiat xi. 7, 1. ἀνά- κλασις τῆς ὄψεως καὶ τῆς φωνῆς xi. 45, 2	
ἀνακουφίζειν xxv. 13, 1	
ἀναλαμβάνειν, reficere i. 50, 2	
ἀνάλογον τί xiii. 4, 2	

ἀντιπερίστησιν εἶσω xiv. 3, 1. ἀντι-
 περιστάμενον εἰς ἐν viii. 11, 1
 ἀντιπερίστασις πνεύματος xxiii. 5,
 1
 ἀντιπείσσειν xvi. 13, 1
 ἀντιπέττεσθαι v. 30, 1
 ἀντιποιεῖν τὸ αὐτό vii. 2, 1
 ἀντιστήριξιν xxv. 22, 2
 ἀντιστοιχία ποδῶν x. 30, 1
 ἀντίστροφος, ἀπλοῦν xix. 15, 1. ἀν-
 τίστροφα μέλη ib.
 ἀντίτυπα, renitentia v. 40, 6
 ἀντιφράττειν τῇ πόματι xxi. 20, 1
 ἀντιφωνον τί xix. 39, 1
 ἀντιχασμάσθαι χασμωμένοις vii. 1, 1.
 6, 1
 ἀντρώδης τόπος xxiii. 5, 1
 ἀνυποδυσία iv. 5, 1, 2
 ἀνωμαλές et ὁμαλές xix. 6, 1
 ἀνωφερῆς αἱ ὁσμαι xiii. 5, 1
 ἀξύμφορος v. 6, 1
 ἀοριστεῖν xviii. 7, 4. xxvi. 13, 1.
 ἀοριστία ὥρας xxvi. 13, 2
 ἀπάγγεσθαι vii. 5, 1
 ἀπᾶδειν, aberrare in cantu xix. 21,
 1. 46, 1. ἀπᾶδειν ἐπὶ τὸ ἄξυ xix.
 26, 1
 ἀπαντλεῖν ii. 21, 2. 41, 1. ἀπαν-
 τλήσεως δεῖσθαι ii. 33, 1
 ἀπαρτῶμεναι τῆς ἀρχῆς x. 23, 1
 ἀπεμῆν iii. 3, 1. 22, 1
 ἀπερείδασθαι πρὸς τι v. 8, 1
 ἀπηγορεύσθαι πρὸς τι xxix. 13, 1
 ἀπηλιώται ἄνεμοι xxvi. 12, 4. ἀπη-
 λιώτης unde dictus xxvi. 33, 3.
 ἀπηλιώτου natura xxvi. 55, 1
 ἀπηχεῖν xi. 6, 1. ἡ ἀπηχοῦσα cur
 sit acutior xix. 11, 1
 ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσι xxx. 1, 3
 ἀπίμελος viii. 4, 1
 ἀπισχαντέον i. 50, 2
 ἀπλετοὶ τὸ πάχος xx. 13, 1
 ἀπνεύματος xv. 5, 5. ἀπνευστί ζῆν
 x. 67, 1. ἀπνευστία v. 9, 2.
 xxiii. 1, 3. ἀπνευστιάζειν xxiii.
 13, 1
 ἄπνοια γίνεταί xxvi. 36, 2. ἀπνού-
 στατος τόπος xiii. 8, 1
 ἀπὸ δυσμῶν, post occasum xxvi.

54, 1. εἰς ἀπὸ τῆς ἐκ ib. ἀπὸ
 τρεπῶν xxvi. 12, 5
 ἀπογέαι, venti xxvi. 40, 1. τὰ ἀπό-
 γεια xxvi. 4, 1. ἀπογεία τί xxvi.
 5, 1
 ἀπῆγος ἀνάκλασις xxvi. 40, 1
 ἀπογεγονέναι xxvi. 54, 5
 ἀπογυμνούσθαι τὰ ἱμάτια i. 55, 3
 ἀποβραύεσθαι xxxviii. 8, 1
 ἀποκάσθαι iii. 26, 3. xxiii. 34, 1
 ἀποκάθαρμα iv. 13, 2. ἀποκάθαρσις
 viii. 9, 4. xxvi. 3, 1. ἀποκεκα-
 θάρθα xxxi. 9, 1
 ἀποκρεμάνυσθαι xxvii. 6, 2
 ἀπολαμβάνειν τὴν ὄρῃσιν i. 51, 1
 ἀπολιθεῖν xxiv. 11, 1, 2
 ἀπομαραινέσθαι xxiii. 11, 1
 ἀπομύττεσθαι [ἀπομάττεσθαι] x.
 54, 5
 ἀπονάρκώσεις iii. 29, 1. 32, 1
 ἀποξυλίζειν iii. 17, 1
 ἀποκᾶλλεσθαι ix. 14, 1
 ἀποκηδᾶν et ἀφάλλεσθαι resilire xvi.
 13, 2, 3
 ἀποπιέζειν ix. 3, 1
 ἀποπληκτικαὶ ἀρρωστῖαι iii. 26, 2.
 ἀποπληξία i. 9, 4. iii. 29, 1.
 ἀποπληξία μέρους xi. 54, 1. 60, 2
 ἀπορθοῦν xvi. 11, 1
 ἀπορριγᾶσαι i. 29, 3
 ἀπορριπίζειν xxvi. 58, 2
 ἀπορροή ii. 22, 1. xii. 6, 1. xxx. 1,
 31. fit e superfluitatibus xxvii.
 1, 1. ἀπόρροισι xxi. 24, 1
 ἀπόρρυτον ὕδωρ xxiii. 20, 1, 2
 ἀποσαρκοῦσθαι i. 52, 3. v. 34, 2
 ἀποστεγάζειν xx. 14, 1. ἀποστέγειν
 τὸ ψύχος viii. 10
 ἀποστλεγγισάμενοι ii. 12
 ἀποστομῶσις τῶν πόρων viii. 10
 ἀποστύφειν i. 33
 ἀποσφαιρίζεσθαι xxiv. 9, 3
 ἀποσχιζέσθαι xv. 6, 3
 ἀποτεινόμενα iii. 20, 3
 ἀποτίσαι τι xxix. 14, 7
 ἀποτυφλοῦσθαι, de poris iv. 26, 2
 ἀποφράττειν ii. 34, 1
 ἀποχειμάσαι, desævisse xxvi. 31, 2
 ἀποχετεῖνέσθαι ii. 14, 1

ἀποκηφίσασθαι, absolvere xxix. 13,

5

ἀποκηφεῖν, crepitum ventris emit-
tere x. 44, 1. xxvii. 9, 2. xxii.

15, 3

ἀπύρηναι μύρτα xx. 24

ἀπώλεια, amissio xxix. 14, 10.

ἀπώλεια τῶν φθαρτῶν xvii. 3, 2

ἀραιοῦν τὴν σάρκα v. 34, 1

ἡ ἀράχνη xxvi. 61, 1. τὰ ἀράχνια,

araneorum telæ ib.

ἀργεῖ ἡ ὄψις τῆς νυκτός xi. 33, 4

ἄργιλος seu ἄργιλλος ix. 6

ἀργυροκοπεῖον xxiv. 9, 1

ἄρδασθαι θερμῷ xx. 14, 3. ἀρδεύειν

ἔωθεν xx. 15

ἄρδρον ἄνεσις i. 24

ἀρίδαυρος ex nimio vino xxx. 1, 7.

ἀριδάκρυοι iii. 24

ἀριστῶν πολὺ iii. 33, 2

ἀρκτοῦρος i. 3, 3

ἀρμονίας οἰκοδομήματος iv. 21

ἀρμωττόμενοι τὰς σύριγγας xix. 23, 2

ἀρραγές καὶ συνεχές xi. 7

ἄρσις καὶ θέσις ἐν τῇ πορείᾳ v. 41

Ἀρχαμένου τε νότου καὶ λήγαντος βο-

ρέας cur dici soleat xxvi. 19, 20.

41. 45

ἀρχός, anus iv. 2, 4

ἀρόματα θυμιάμενα xii. 7

ἄσαρκα μέλη vi. 6

ἄσβολος seu ἄσβόλη xxxviii. 8

ἀσθμαίνειν xi. 60, 2. xxxiii. 14, 1.

ἀσθματος πλήρη γίνεσθαι xi. 60, 1

ἀσταφίς xxiii. 26

ἀστρονόμος xviii. 6, 1

ἀσύμμετροι cur in comparatione

spectati, majores videantur

quam seorsim xvii. 1, 1

ἀσύνδετον εἶναι xxi. 17, 1

ἀσυνήθῃ εἶναι xxi. 14, 3

ἀσχιδεῖς ἰσχήδες xxii. 9

ἄσωτος, pro ἄσωστος xxxiii. 9, 3

ἀταρξέυτα ὄντα xx. 31, 1

ἀτειλίζοντες πρὸς τι xxxi. 19, 1

ἀτονεῖ ἡ δύναμις xxvi. 42

ἄτριπτοι μάζαι xxi. 2. 17, 1

ἄτροπος, modulamen xix. 14.

v. 15.

ἀτροφία viii. 9, 2

ἀτρώγηται βέτρεις xx. 23, 1

ἄττεσθαι εἰς τι xvi. 8, 3

αἰάεσθαι xii. 4, 1. xx. 7, 1, 2

αἰγαὶ σελήνης xv. 11, 3. τῇ αἰγῇ

κρίβειν καὶ καταμαθεῖν xxxi. 25, 2

αἰλοτρῦσαι [ταῦλοτρῦσαι] xix. 23, 1

αἶον φύσιν ἔχειν i. 9, 3. αἶα δένδρα

xii. 3, 3

αἶρα τί xxiii. 16, 2. xxvi. 30, 2.

πῶς γίνεται xxiii. 16, 2

αἰσθηρὸν, τραχυτικόν iii. 13. αἰσθη-

ρότης xx. 35, 1

αὐτόματος φορά xxxii. 5, 2. αὐτό-

ματοι ἰδῶτες ii. 41. αὐτόματα

τίνα γίνεται, καὶ διὰ τί x. 65

αὐτὸς αὐτοῦ κράτιστος ὢν xviii. 6, 2

ἀφ' ἑω, post auroram xxvi. 54, 1

ἀφάλλεσθαι et ἀποπηδῆν, resilire xvi.

13, 1, 2, 3. ἄφαλας xvi. 4, 4

ἀφαιρούμενοι ἄνδρες iv. 25

ἀφηλωμένος ix. 1, 2

ἀφίᾳσι τὸ ὑγρὸν xxi. 6

ἀφιδροῦν ii. 22, 1. ἀφιδρώσσει χρῆ-

σθαι ii. 8

ἄφιξις xxvi. 47

ἀφίωμεν pro ἀφιδῶμεν xxvi. 48, 2

ἀφλέγγματος [ἄφλέγγματος v. l. c.] i.

33

ἀφονίας in bulimia caussæ viii.

9, 2

ἄχρι οὗ ἂν— xi. 62, 3

ἄχροια, σῆψις τις χρωτός xxxviii. 4

ἀχύρων φύσις xxii. 13. ἀχυρῶδες

xxi. 12, 2. ἀχυρωθεῖσαι ὀρχήστραι

xi. 25

B.

Βάκιδες xxx. 1, 19

βακχικὴ ἁρμονία xix. 48, 2

βάραθρα in Arcadia xxvi. 58, 1

βεβαρημένος [ἄβεβαρυνμένος] εἶναι xxx.

1, 7. βαρὺ in voce quid xi. 6, 1.

βαρυφωνεῖν xi. 15

βάσις, gressus v. 10, 2.

βασκαίνεσθαι, fascinari xx. 34, 1.

ἵνα μὴ βασκάνης με, ne mihi in-

videas ib. βασκανίας φάρμακον

ib.

βαφὴν δέχεσθαι xxii. 11, 2

βῆξε, et βήττειν	x. 1	Δ.
βίαιος δόδος	viii. 19. xxviii. 4	δάκρυον, ἰδρὸς τις v. 37, 2
βιβλίον τομῇ	xvi. 6, 1	δαλός, titio v. 36
βλαιοί, seu βλαιστόποδες	xiv. 4.	δ δανείζων, οὐχ ὡς φίλος δεδοί xxix.
βλαιστότης ib.		2, 2
βλάστη	xx. 14, 2	δαφιλεῖ τροφῇ χρῆσθαι xxviii. 1, 2
βλέφαρα συνάγειν xxxi. 8, 15.	βλε- φαρίδες ῥέουσι iv. 18, 1	δείλη et ὄρθρος opposita xxvi. 54,
βόθρον	xxv. 8, 7	2, 4
βομβυλιάζειν [†βομβυλίζειν v.l. ⁴]	xxvii. 11, 1	δεινός cur dicatur dux, orator, ne- gotiator; at non item tibicen aut histrio xviii. 4. δεινότης qua in re consistat ib.
βουβῶνες unde fiant v. 26, 2. βου- βῶνες, inguina i. 34		δεκάμηνα x. 41, 2
βουλιμαῖον quando maxime solea- mus, et cur viii. 9, 1		δέρμα an σάρξ x. 27, 1
βούμμοι quid	xxv. 2, 1	δευτερεῖον, secundus locus xix. 42, 5
βράγχος i. 9, 3. 10, 1. βραγχιῶν- τες xi. 22, 2		δηλοῖ μανθῶ ὦν ii. 6
βραδυτάκα	x. 9	δι' αὐλῶνος ῥέον xxvi. 52, 3. δι' ἔξειῶν συμφωνεῖν xix. 34. διὰ κενῆς ῥίπτειν v. 8
βραχύβια τὰ ἀναθρα	x. 49	διαβρέχειν i. 55, 1. διάβροχον εἶναι xxiii. 34, 3
βρίθειν ἐπὶ θάτερον	xvi. 11	διαδέσθαι εἰς— xxxviii. 7
βρόγχος, guttur	xi. 11	διαθερμαίνειν iv. 32. xxvi. 33, 2.
βρωτικώτερον γίνεσθαι	xxiii. 39	†διαθερμασία ii. 36. διάθερμος ἀήρ xxvi. 27, 4
Γ.		διαρεῖν xxv. 2
Γαῖ ἡδαφισμένα	xxiii. 29, 1	δαισθάνεσθαι τὰ ἀλυκά iii. 8, 1. 19
γαλήνη ut fiat xxiii. 4., 1. γαλήνης, fœmin. gen. xxiii. 4, 3. γαλη- νίζειν, tranquillum esse xxiii. 41		δαίτημα i. 56
γεγηθῶς, gaudens	xix. 40	διάκενα xxiii. 8. in aqua pauciora quam in aëre xi. 58, 3
γεγωνεῖν πόρρω τῇ φωνῇ xix. 2. γεγώ- νασι, claram vocem edunt xi. 25		διακλύζεσθαι καὶ ἐπιρροφεῖν xxvii. 3, 4
γέμοντα πλοῖα	xxiii. 3, 1	διακριβοῦν τὸ λεχθέν xvii. 3, 4
γεραίτεροι	i. 9, 4	διακυβερνᾶν i. 3, 2.
γεωργήσιμος τόπος	xx. 12, 4	διακωλύειν ix. 12
γλαυκότης τί	x. 11	διαλάμπειν: de voce xix. 45, 2
γλεῦκος φύσει ἡδύ	xx. 23, 1	διαλείμματα ἀρμονικά xix. 41, 2.
γλίσχρον καὶ κολλῶδες	ii. 22, 2	διαλείποντες πυρετοί i. 55, 3
γοερὸν μέλος	xix. 48, 2	διάλεκτος, loquela xxxiii. 14, 2.
γονικὴ ἔκκρισις iv. 26, 6. γόνιμον σπέρμα iii. 4		διάλεκτος, species vocis, unde vitiatur xi. 1. διάλεκτοι πολλαὶ in humano genere x. 38. διά- λεκτον τίνα ποιεῖ x. 39
γοῶδες	xix. 6	διάλευκος x. 33. xxvi. 6, 2
γραῖαι τῶν ἐφθῶν ἀλεύρων	x. 27, 1	διαλύεσθαι in altercando xviii. 2
γράφου ὄζοντες	xiii. 9	διαμασᾶσθαι [†διαμασᾶσθαι v.l. ⁹ .] ix. 6
γραῶν σώματα εὐπνοα	x. 4	διάμεστος εἰς τὸ ἡμισυ xix. 50. δια- μεστοῦν xxv. 8, 6
†γρηγοροῦντες	iv. 5, 1	
γρύζειν, liquefacere	iv. 2, 5.	
γυμνασίου δύναμις	i. 47, 3. 56, 1	

- διάμετρος xv. 1. διαμέτρου etymo-
 logia xv. 1, 2
 διανακλᾶσθαι xxiii. 23, 2
 διαναπαύμενον παλαίειν ii. 7
 διάτασις x. 31, 1
 διαρθρῶν τὴν λῆξιν iii. 31, 1
 διαρριπτούμενα xxiv. 9, 1
 διαρροαῖς vehementioribus ut me-
 deantur medici iii. 17, 1
 διασκευάζεσθαι, armis instrui xxvii.
 3, 5
 διαστρέφειν, perverti oculis x. 50.
 διαστροφὴ τῶν ὀμμάτων xxxi. 7, 3.
 διαστροφὴν ποιεῖν iv. 26, 5
 διάτασις τῶν μερῶν vi. 2
 διατάττεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ xxix. 4, 2
 διατήκεσθαι i. 24, xxvi. 42
 διατραγεῖν xxii. 11, 1
 διάττειν ii. 31, 2. διάττωτες ἀστέ-
 ρες xxvi. 23
 διαφυσήσεις xiii. 4, 5
 διαχαλᾶν vii. 3
 διαχεῖσθαι i. 43, 3. xxi. 25
 διαχωρητικὸν γίνεσθαι xxi. 12, 2
 δίδυμα, ἀσθενῇ x. 28
 διογείρεσθαι x. 31, 1
 διειρεῖν, pro διεροῦν xxv. 11
 διεκπίπτειν ἔξω xiv. 16, 2. 14, 2
 διεξέρχεσθαι x. 43, 1
 διερὰ σώματα i. 9, 3
 διεσῖς ἐκατέρας xix. 4
 διετὲς σπέρμα xx. 17
 διευριπίζειν xxv. 22, 1
 διέχειν διὰ τινος xv. 6, 1
 διηθούμενα xxiii. 19
 διημερεύοντα πνεύματα xxvi. 59
 διωκτικώτερος [†διώκτικώτερος v.l.⁹.] xi.
 58, 4
 δῖναι in mari xxiii. 5, 2, 3. δῖνῃ
 ut fiat xxiii. 4, 2. κύκλῳ φέρεται ib.
 δῖνος in mari quid xxiii. 5, 2
 δῖομβρος γενομένη ii. 41
 Διονυσιακοὶ τεχνῖται xxx. 10
 †διουρητικά i. 48
 διπλασιῶν, pro διπλάσιος xix. 50
 δίπυροι ἄρτοι xxi. 12, 1
 δίνυρος viii. 4
 δίχα ἐσχισμένος xxii. 9
 διχότομος σελήνη xv. 7, 1. διχοτο-
 μεῖσθαι xvi. 4, 4
 τὸ δῆλος pro ἡ δῆλα xxvii. 2, 3,
 3, 4. διηγητικὸν εἶναι iii. 7
 ὁ δῶκων, actor xxix. 12
 δῶσις xxiv. 8
 δριμέων διαφοραὶ xx. 22, 2
 δροῖζει, rogat xxv. 21, 2
 δυσδιαίρετος xxi. 12, 4
 δυσδιαλυτώτερα ii. 42, 1.
 δυσδιαχώρητος μάλα xxi. 8, 1
 δύσελπι τὸ γῆρας xxx. 1, 27
 δυσεντερία τί i. 19, 4
 δυσεξάγωγος ii. 22, 3. xxxvii. 2, 2.
 δυσεξαγωγώτερος iii. 3. 22
 δυσθυμία ἀλογοί xxx. 1, 23, 26
 †δυσλυτώτερα ii. 42, 1
 δυσριγωτέρως διάγειν i. 29, 3
 E.
 Ἔγερσις xi. 17, 2
 ἐγκατακεῖσθαι v. 11
 ἐγκατακλιθῆναι ib.
 ἐγκαταλαμβάνεσθαι xx. 34, 2. ἐγκα-
 τελημμένος xxiii. 1, 3
 ἐγκαυλοῦντα σκόροδα xx. 30
 ἐγκλίσεις ἀπείρους κλιθῆναι xv. 7, 6
 ἐγκυρτοί xiii. 10
 ἐγρηγόρασι, vigilant vi. 5
 ἐγρηγοροῦντες iv. 5, 1
 ἐδεσθέντα xiii. 6, 1. ἐδεστέον, eden-
 dum xxii. 6. ἐδηκότες xiii. 7
 εἰ βορρᾶς πηλὸν καταλήψεται, αὐτίκα
 χειμὼν xxvi. 46, 2. εἰ δ' ὁ νότος
 βορέαν προκαλέσεται, αὐτίκα χει-
 μὼν ib.
 εἰρμοῦ τάξις xvii. 3, 3
 εἰσδύεσθαι, penetrare v. 6. εἰσδυ-
 μενον ἡμῖν vii. 5, 2
 εἰσπνοὴ τί xi. 14, 2
 ἐκ προσχίσματος [†προσχήματος v.l.⁴.]
 calceum facit ars sutoria xxx.
 8, 3
 ἐκγελᾶν xxxv. 8, 1
 ἐκγονα, proles x. 10. ἐκγονα ἡμέ-
 τερα τίνα λέγεται iv. 13, 1, 4
 ἐκζέσεις ἐλκῶν xxx. 1, 17
 ἐκθερμαίνεσθαι v. 21
 ἐκθήσκειν, emori xxxiii. 9, 3
 ἐκκαλεῖν xx. 17
 ἐκκλινέστερον ποιεῖν xv. 7, 3

ἐκκλύζειν	xii. 3, 6	ἐναποσβέσαι	xxiv. 17, 1
ἐκκριτα	i. 18	ἐνάρμυστον	xix. 20, 1
ἐκκυλισθεῖς	xvi. 5, 3	ἐπαυλὸν εἶναι, immorari	xxi. 13, 3
ἐκκληυμένον γίνεσθαι	iii. 16, 2	ἐνδιδάναί	iv. 2, 1
ἐκνεφίαι cur aqua exorta citius desinant xxvi. 6. ἐκνεφῶν ἔκχυσις		ἐνδύνειν, penetrare	xxiv. 1
xxvi. 14		ἐνέζεσθαι	v. 11
ἐκπαφλάζειν xxiv. 9, 1. ἐκπαφλασμός ib. 2		ἐνεὸς ἐσμέν, muti sumus xi. 1. ἐνεότης x. 40	
ἐκπέττειν	ii. 33, 1	ἐνθουσιαστική ἀρμονία xix. 48, 2. ἐνθουσιαστικὰ νοσήματα xxx. 1, 19	
ἐκπνίζονται πολὺ [† πολὺν, v.l. ¹ . sc. μῆτων] xvi. 61, 2		ἐν, pro ἐνεστι	xiii. 4, 3
ἐκπνεύσας ἔβλα	xvi. 8, 9	ἐνοπτρον [ἐνοπτεον v.l. ^q] γίνεσθαι i. 51, 2	
ἐκπικρον ὑποχωρεῖ iv. 29. ἐκπικρῶσθαι ib.		ἐνορᾶσθαι	ib.
ἐκπλεονάζειν	v. 14, 3	ἐνουρεῖν	iii. 34, 1, 2
ἐκπνευματοῦν i. 53. ἐκπνευματοῦσθαι		ἐνστήσασθαι τὸ πρῶγμα xxix. 13, 2	
x. 44, 2. xi. 26		ἐντείνειν, sc. τὸ αἰδοῖον	iv. 22
ἐκπνοὴ τί	xi. 14, 2	ἐνυπνιάζειν x. 16. ἐνυπνιάζεσθαι ἐν τῇ καθεύδειν xxx. 14, 2. ἐνύπνιον	
ἐκστατικὸν γίνεσθαι	xxx. 1, 3	ιδεῖν ib.	
ἐκτεμνόμενα, μεταβάλλει τὴν φύσιν x. 36, 1		ἐξ ἀρίστου, a prandio	xi. 46
ἐκτίλλειν, evellere	xx. 13, 3	ἐξαγγελτικὸς τῇ διανοίᾳ	xi. 33, 4
ἐκτομήσις, castratio x. 37. ἐκτομῆαι βόες x. 57		ἐξιδυνάτειν τινα	xxxii. 19, 1
ἐκτοποι	xxx. 1, 20	ἐξαεροῦν xxv. 8, 5. ἐξαερούσθαι xxxiii. 16, 2. xxvi. 30, 2	
ἐκτρώσεις ἐαριναί	i. 9, 2	ἐξάισιον πνεῦμα	xxvi. 36, 4
ἐκφθεύεσθαι	xx. 18, 1	ἐξαίφνης	xxvi. 8, 3
ἐκχυσὶς σπέρματος	xxx. 1, 13	ἐξαρθῆναι, eximi	iv. 8
ἐκψύχειν, exanimari vii. 5, 1. ἐκψύχεσθαι v. 15, 2		ἐξάττειν ἐν τοῖς ὕπνοις	xxx. 14, 6
ἐλκα γράφειν	xvi. 11	ἐξαυαίνεσθαι	xx. 7, 1
ἐλκοῦν, exulcerare	xi. 22, 3	ἐξελίττεσθαι	xvi. 6, 1
ἐλκων ἐφ' αὐτὸν ὥσπερ [† ὡς δ] καικίας νέφος xxvi. 29		ἐξελκοῦν	v. 27
ἐλώδεις τόποι	i. 21	ἐξεμέσαι	v. 7, 4
ἐμετιᾶν ποιεῖ iii. 18, 1. ἐμετικὸν ἐστὶ		ἐξεράσαι	xxxii. 5, 1
ib. 2		ἐξέρυθρον γίνεσθαι ii. 27. xi. 32, 2. 53, 2	
ἐμπέπλασθαι	xxii. 3, 2	ἐξοστραμμένως γίνεται	v. 32
ἐμπυον	i. 31	ἐξέωσαμεν	xxxv. 8, 2
ἐμφράττειν τοὺς πόρους iii. 13. ἐμφράττονται οἱ πόροι i. 52, 2. v. 34, 2. xxxvii. 3, 6. ἐμφραξις τοῦ φάρυγγος xi. 18		ἐξηθεῖσθαι	xxxviii. 5, 1
ἐνθάδειν	xix. 5	ἐξικμακέναι xxii. 9. ἐξικμάζεσθαι	
ἐναίμου ἀρετὴ τίς	i. 33	i. 12, 2. iv. 26, 1	
ἐναλείμματα	iv. 2, 4	ἐξισοῦσθαι τοῖς δικαίοις xxix. 13, 4	
ἐναπολαμβάνειν xi. 44. ἐναπολαμβάνεσθαι ἐν— xvi. 8, 1		ἐξιστᾶσι [† ἐξιστῶσιν v.l. ^b .] αἱ ὑπερβολαί xiv. 1	
		ἐξονειρώττειν iii. 33, 2. xxxiii. 15, 2. ἐξονειρώττοντα ζῶα x. 16. ἐξονειρωγμοί iv. 5, 1. ἐξονειρωγμός, μετὰ φαντασίας γίνεται x. 16. ἐξονειρωκτικὸν εἶναι v. 31, 1	

ἐπαμύνειν [†ἐπαμύνεσθαι] νεκρῷ xxix.

9

ἐπαναδιπλοῦν in numerando xv. 3, 1
ἐπανακάμπτειν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν xvii. 3, 3
ἐπανισοῦν xxix. 12. ἐπανισοῦσθαι τῷ
ἐναντίῳ iv. 25.

ἐπανοιδεῖν x. 46

ἐπεγεργτικὴ ἀρχή vi. 5

ἐπελγεσθαι ἐπὶ τι xviii. 6, 2

ἐπελσακτος θερμότης vi. 1

ἐπέτεια φυτὰ xx. 7, 1

ἐπὶ κυνί, sub canicula xxvi. 32. οἱ

ἐπὶ Τροίας xvii. 3, 1

ἐπιγελαῖν, de fluctu xxiii. 1. 24

ἐπιζεύξας ἐπὶ— xv. 11, 1

ἐπιζήμια ποιεῖν ἐλάττω xxix. 14, 7

ἐπιθερμαίνειν idem quod χλιαίνειν
xxi. 25

ἐπιθυμητικώτερος σιτίων v. 40, 3. ἐπι-
θυμία τί xxii. 3, 2. ἐπιθυμία, τοῦ

καλοῦ ἐστὶ x. 52, 1

ἐπικάειν [†ἐπικάειν v.l.f.] xxxviii. 7.
8, 1

ἐπικαλύπτεται ἡ ὄψις xxxi. 14

ἐπικατάγνησθαι ix. 1, 1

ἐπικατασπᾶν xi. 18

ἐπιλαβὼν τὸν αὐλόν xvi. 8, 1

ἐπιληπτος ἐκ παιδὸς xxx. 1, 6. ἐπι-

ληπτον γίνεσθαι xxxi. 26. 27, 2.

ἐπιληπτικά νοσήματα xxx. 1, 25.

ἐπιληπτικῶν ἀρρωστήματα xxx. 1,

3. ἐπιληψις, morbus comitialis

xxxi. 27, 2. ἐπιληψία, prehen-

sio ii. 1

ἐπιμόριοι ἀριθμοὶ xix. 41, 1

ἐπινέφελα xxv. 21, 1. xxvi. 8, 3.

ἐπινεφέλων ὄντων xxvi. 18. 21, 2.

ἐπινέφελοι ἄνεμοι xxvi. 62. ἐπινεφῆ

ποιεῖν xxvi. 8, 1. ἐπινεφεῖν xxvi.

38. ἐπινεψιν ποιεῖν ib.

ἐπιξηραίνειν xxi. 11

ἐπιπαρεξίεναι xv. 7, 3

ἐπιπᾶττεσθαι xxv. 8, 6

ἐπιπίνειν iii. 13. xxii. 8, 1

ἐπιπλάττειν τὰ ὄντα iii. 27, 2

ἐπιπολαστικός v. 6. xxi. 13, 2

ἐπιρροφεῖν xxvii. 3, 4

ἐπίρρυσις xx. 21, 2

ἐπισημαίνειν, praesentiae suae docu-

mentum edere, vel incumbere :
de ventis xxvi. 12, 3. ἐπιση-
μαντέον, notandum xxv. 21, 1.
ἐπισήμανσις κεραυνῶν, fulminis
tactus xxiv. 18

ἐπισταστικός ὕγροῦ xxxvii. 3, 2

ἐπιστάζειν iii. 5, 6

ἐπιστήμης etymologia xxx. 14, 1

ἐπιστηρίζεσθαι ἐν— xxiii. 13

ἐπίσχειν in sermone xi. 60, 1. ἐπί-

σχέσις πνεύματος xxxiii. 5, 1

ἐπιτέλεσις τοῦ σώματος x. 32

ἐπιτίμια μεγάλα xxix. 14, 11

ἐπιτολαὶ ἄστρων i. 3, 3

ἐπίτритος λόγος xix. 41, 1

ἐπιτυφλοῦσθαι ix. 13

ἐπιφαγόντες ii. 25

ἐπιφωινίσσεσθαι xxxii. 8

ἐπιχέας xxxvii. 5, 2

ἐπιχρονίζειν xxiv. 2. ἐπιχρονιζόμενος

xxvi. 19

ἐπομβρον ἔαρ i. 8, 1

ἐπτάμηνα x. 41, 2

ἐπτάχορδοι ἀρμονίαι xix. 25. 44, 1. 47

ἐπφάζουσαι ἀλεκτορίδες x. 35

ἐργάζεσθαι τὴν θάλατταν xxxviii. 2, 1

ἐργάδης ἀποχώρησις xxix. 14, 10

ἐρεῖδειν πρὸς τι xviii. 1, 2

ἐρευγμός πῶς γίνεται x. 44, 1. idem

ἐρυγμός.

ἐριστικοὶ λόγοι cur sint γυμναστικοὶ

xviii. 2

ἐρυγεῖν ποιεῖ x. 44, 2. ἐρυγμός xvi.

8, 8. τί xxxiii. 1, 1. 5, 2. ἐρυ-

γμοὶ, δυσώδεις xiii. 4, 2

ἐρύθημα τί ix. 3. ἐρυθριᾶν ποιεῖ viii.

20, 2

ἐρυσίβαι i. 23, 2

ἐσχάρωσις i. 33

ἐτεροφθάλμων visio xxxi. 7, 8

ἐτσηαί βορέαι xxvi. 2, 1. ἐτσηαί

ἄνεμοι ib.

ἔτνος ἐκπαφλάζει xxxiv. 9, 1

εὐαπαλλακτότερος v. 22, 2

εὐβοήθητος νόσος i. 25, 2

εὐγνώσιος ὁπῆ xv. 11, 1

εὐδίας, sc. οὐσης xxiii. 5, 1

εὐδιάχυτα i. 42, 1, 3

εὐδιαχώρητος ἄρτος xxi. 8, 1

εὐδαιμόνιος ἀνεμος xxvi. 31, 1. 55, 1
 εὐδαίμων ἐξίς viii. 4
 εὐδίσκτον ὕδωρ xxiii. 8, 38, 1
 εὐηκουτέρα ἢ νύξ xi. 33, 1. εὐηκοώ-
 τερα τὰ τῆς νυκτός xi. 5
 εὐέλπιδας ποιεῖ ὁ οἶνος xxx. 1, 27
 εὐέξοδος iii. 22

εὐθὺς [†εὐθὺ v.l.y.] παθόντες, simul-
 atque passi sunt xxvii. 9, 2.
 εὐθὺς γινόμενα, simulatque pas-
 cuntur xix. 38, 1. εὐθὺς ἡμέρας,
 statim post diei exortum xxvi.
 8, 2

εὐθύγραμμα σχήματα xv. 6, 1, 2
 εὐθυπνεῖ [†εὐθυπνεῖ v.l.o.] ἢ ὕψις xi.
 58, 2

εὐδρωτα ii. 17, 1. τίνα xxxvi. 2, 1
 εὐκρατος οἶνος iii. 18, 2. 22. †εὐ-
 κρατέστερον πίνειν iii. 3. εὐκρατῶς
 ἔχειν τι iii. 26, 7

εὐκρινές xi. 33, 2
 εὐνουχίαι iv. 26, 2

εὐπνοὺς τόπος i. 52, 1. εὐπνοὺν σῶμα
 v. 34, 1. εὐπνοὺς τόποι xiv. 7.
 εὐπνούστερον εἶναι, pro βῆον ἀνα-
 πνεῖν xxxii. 5, 1. εὐπνοια xiv. 7.
 εὐχροίαν ποιεῖ xxxviii. 3, 1. 4

εὐροα σώματα iv. 11

εὐρυχωρίαν ποιεῖν xxii. 1, 2

εὐρώς οὐ μελαίνεται xxxviii. 9

εὐσθενεῖν i. 22. xx. 18, 2

εὐσωματωδέστερος ii. 31, 2

εὐφάνη συμφέροντα xi. 45, 1

εὐχρούστερος i. 37, 1. ii. 30, 2

εὐψυκτος ii. 26, 1. viii. 6

ἐφαλσις xvi. 4, 4

ἐφέλλκειν ἐφ' ἑαυτοῦ ii. 19

ἐφυγον εἶναι xxiii. 34, 2

ἐφυδρος τόπος i. 8, 1

ἐψανά xx. 4, 5

ἐψηγμένος εἰς μικρά xxiii. 33, 1

ἐψημέναι χύτραι v. 36, 1

ἐξ ἑώας, 8. ὥρας xxvi. 54, 4. ἔωθεν

τὰς μελέτας ποιῆσθαι xi. 22, 1

ἔωλοι ἄρτοι κουφότεροι τῶν θερμῶν xxi.

5

Z.

Ζητητικὸν εἶναι xiv. 15, 1

ζοφωδέστατος ἀήρ xxvi. 53

ζυγῶν ἰσαζόντων xxvi. 26, 3

H.

Ἡβᾶν iv. 4, 1. περὶ ἥβην, et περὶ

ἥβης iv. 26, 8

ἡδαφισμένος, pavitus xxiii. 29, 1

ἡδυτικά x. 6. ἡδύσματα τίνα ἐστὶ

ibid.

ἡθισις [†ἡθισις] ii. 41

ἡθμός xvi. 8, 5

ἡλισμένοι ἄρτοι xxi. 5

ἡλιῶσαι τὰς σταφυλάς xx. 35, 2

ἡμερα φυτὰ τίνα x. 12, 4. ἡμερό-

της ib. ἡμερῶσθαι x. 45, 5

ἡμικύλιον xv. 7, 3

ἡμιόδιον xix. 23, 2. 35, 2. ἡμιόλιος

λόγος xix. 41, 1

ἡμισφαίριον xvi. 2

†ἡνπερ i. 42, 3

ἡπιαλοῦντες in rigore sitiunt xxvii. 2

ἡρακλειτίζοντες xiii. 6, 1

ἡρι γενομένη i. 19, 2. ἡρος vere xxvi.

2, 1

ἡχος, sonus xix. 24. πῶς γίνεται xi.

8, 1

Θ.

Θανάσιμα ἀρρωστήματα i. 28. θανα-

τηφόρα i. 47, 2. θανατῶδες μετό-

πων i. 19, 1

θαρηγτικοί xxvii. 3, 2

θαυμαστοποιός xviii. 6, 1

θερμάσια ii. 36

θερμολουτρεῖν, seu θερμολουτεῖν i. 29, 4

θηλυδρία iv. 26, 5. θηλυκὴ φωνή x.

36, 1. θηλυτοκοῦσιν αἱ ὄχλαι xiv. 5

θιγγάνειν πτεροῖς xxxiii. 4

θλάσις τί ix. 4, 3

θλιβόμενα, κοῖλα γίνεται ix. 4, 3

θύμον, δριμύτατον xx. 20, 1

θυμός τί ii. 26, 2. cum calore con-

junctus x. 60. θυμοειδῆ τίνα ib.

θώραξ, περιφερής xvi. 9

I.

Ἰατρεῖνται αἱ νόσοι i. 57

ἰδίσις et ἰδρώς xxxv. 4

ἰδρωτικωτέρως ἔχειν ii. 40. ἰδρωτο-

ποιεῖσθαι ii. 42, 2. ἰδρωτοποιία ib.

ἰερὰ νόσος unde dicta epilepsia xxx.

1, 2

ἰλγος, vertigo vi. 4

- ἔξια πῶς γίνεται iv. 20
 ἰωθς τί xxxvi. 3. ἰωθς ἀπεπτος
 xxxiv. 4, 2. ἰωθς cur faciem
 maxime infestent xxxvi. 3
 ἰσαζίντων ζυγῶν xxvi. 26, 3
 ἰσημερία xxvi. 26, 2
 †ἰσθμός, collum angustum xvi. 8,
 5. v.l. 9.
 ἰσδρομεῖν τῷ κουφοτέρῳ xvi. 12, 1
 ἰσκρατής xxvi. 26, 3
 ἰστοαχεῖς κυλιόμενοι xvi. 5, 3
 ἰστησι τὰς τρήχας iii. 26, 5
 ἰσχάδες, carices xxii. 9
 ἴσχειν φαύλως, pro ἔχειν xxviii. 1, 2
 ἰσχία, seu τὰ περὶ τὴν ἔδραν iv. 2,
 1, 2
 ἰσχυαίνεσθαι vi. 1. ἰσχυῶν v. 40, 2
 ἰσχοφῶνων sermo qualis xi. 55.
 ἰσχοφονία τί x. 40. xi. 30, 2.
 ἐνότης τις x. 40. ἰσχοφονίας (vel
 potius ἰσχοφονίας) etymologia
 xi. 35. 60, 1
 ἰσχυρίζεσθαι πρὸς τὸ ἦττον xxix. 11
 ἰταμός πρὸς τὸ πράττειν xxx. 1, 6
 K.
 Καθαπερί ii. 25
 κάθαρσις τί i. 42, 2
 καθαρτικόν i. 43, 1
 καθέδρα, sessio v. 11. vi. 1. καθέ-
 δραι, sessitationes v. 14, 3
 καθεκτικός πνεύματος xxviii. 15, 4
 κάθετος, perpendiculum xv. 10
 καθίστασθαι de fluctibus, pro com-
 poni, considerare xxiii. 17
 καθορᾶν, contueri xxxi. 20
 κάθυγρος ἀήρ xxvi. 54, 1. καθυγραί-
 νειν i. 39, 1
 κάθυπνον εἶναι iii. 34, 2. καθύπνωσις
 xi. 17, 2
 κακηγορεῖν xxix. 12. idem κακῶς
 εἰπεῖν xxix. 11
 κακῶδης ὁσμή xx. 33
 καλάμινον πῦρ iii. 5, 8
 καλλύνειν, scopis mundare xxiv.
 9, 1
 καλυπτῆρες [†καλύπτραι] xx. 9, 2
 κάμινος, fornax xxii. 2, 10
 κάμνειν μακρὰς ἀσθενείας i. 17, 2
 καπήλεια [†καπήλια v.l. 2.] x. 12, 3
 κάπνισις, μετὰ δακρύου x. 51
 καπνιδέστερον ὄζειν xii. 4
 καπνὸν, περιβραύεται xxi. 3
 †καρδία τῆς κλεψύδρας xvi. 8, 4
 καρδιώττειν iii. 18, 1
 κάρων καὶ κραπέλων ποιεῖ iii. 17, 3
 καρπισμοῦ χάριν xxix. 14, 6
 καρτερεῖν, tolerare xxviii. 6. idem
 ἀνέχεσθαι xxviii. 5
 καταβήνυσθαι v. 20
 καταδαπανᾶν x. 55
 κατάδηλον γίνεσθαι xix. 21
 κατάδημα xxv. 2, 4
 κατακεραυνύμενα xxviii. 1, 3
 κατάκλασις xi. 23, 51
 κατακλυσμός xiv. 15, 2
 κατακελλᾶν ix. 1, 2
 κατακρῆς ἔξις xxx. 1, 25
 κατακρυσίς iii. 25, 1. κατακρυστική
 iii. 18, 1
 κατάλληλα ὄντα xvi. 3, 2. κατάλ-
 ληλοι πύροι xi. 58, 3
 καταμαραίνεσθαι i. 55, 2
 κατάμιξις ii. 22, 2. xxxvii. 2, 1
 κατάντων περιπάτων ἐπιπυνώτεροι οἱ
 ἄνδρες v. 40, 4
 καταπατεῖν τὴν γῆν xx. 14, 2
 καταπέττειν iii. 13
 καταπίνεσθαι εἰς βυθόν xxiii. 5, 2
 καταπλάσματα i. 45
 καταπνέειν xxvi. 45, 2
 κατάνιξις, ἄχροισι ποιεῖ xxxviii. 3, 1.
 καταπεπνυγμένοι τόποι ii. 30, 2
 καταριθμεῖν εἰς δέκα xv. 3, 1
 κατάρροι ἐκ κεφαλῆς ii. 17, 1. xxxvi.
 2, 1. κατάρροι εἰς πνεύμονα i. 9,
 3. κατάρρους ποιῶντα x. 54, 4
 καταρροφεῖν iii. 35
 καταρτόμενα iii. 20, 3
 καταστροφαι ἀτελεῖς xix. 39, 3
 κατατρέγεσθαι xx. 22, 1
 καταφανεῶς ποιητοί xxi. 14, 6
 καταφιέναι xxxii. 5, 3
 κατάφορος xxiii. 41
 καταψυγῆναι x. 54, 4
 κατεαγῶς, fractus xvi. 8, 9
 κατειλούμενον ἐντός ii. 29
 κατεργασία, confectio xxii. 14
 κατίσχειν τόπον ὄλγον xxvi. 38

- †κατωρετικόν i. 43, 1
 καυλὸς τῆς κύστεως x. 43, 2
 καῦσοι i. 20, 3, 4. qualis febris
 xiv. 3. cur in frigidis regionibus
 frequentiores ib. cur autumnino
 et hieme magis adorian-
 tur i. 29, 1
 καρχαρία xx. 8
 κεγγραμίδες τῶν σκύων xxii. 14
 κεκρύφαλος, ventr. x. 44, 2
 κένωσι ποιεῖν xvi. 8, 6. κενώ-
 τος xi. 33, 1
 κηδευτῆς ἄπρακτος xix. 48, 3
 κηπαῖοι πέποιτες xx. 32
 κιβδηλιῶντες i. 5
 καθαρχικωτάτη τῶν ἀρμονιῶν xix. 48, 1
 κίσσους τεταμένην vii. 5, 1. κισ-
 σήριδος [†κισσήριδος v.l.^b] pumicis
 xxv. 9
 κλάσις εἰς τὸ πρόσθεν v. 19, 2
 κλητεύεται ἡ δίκη xxix. 13, 2
 κλῶν in mari ut fiat xxiii. 4, 1
 κλυδῶντα pro φλυδῶντα xxxvii. 5, 2
 κλύζειν τὴν κοιλίαν iii. 17, 1
 κηθίσθαι, scabi xxxi. 3, 2. κησμός,
 ἡδύς ἐστὶ iv. 15, 1. κησμώδη
 πάθη vii. 8, 3
 κοιλία, caverna vi. 3, 2. κοιλία τῆς
 γῆς xxv. 2, 2. κοιλία τοῦ νέφους
 xxvi. 6
 κολλᾶν ὕδατι xxi. 22, 2
 κολοβὸν ἰπολείπεται, ut dens qui ex-
 trahitur iv. 8
 κολόκυνθα xx. 3
 σκόλυμος [†κόλυβος] Hesiodi iv. 25
 κολύθρους ὑφαρπάζειν xvi. 4, 2
 κολυμβῶντες xxxii. 11. κολυμβηταί
 xxxii. 3, 5, 3
 κομψῶς εἰρηκῶς xvii. 3, 4
 κονία, lixivium iv. 12, 2
 κονιάματα ἡχεῖ μάλλον xi. 7
 κοπάσαι, de lacu xxiii. 34, 1
 κοπιᾶσαι xviii. 7, 3
 κοπιᾶντες περίπατοι v. 40, 6. κοπι-
 ᾶντες v. 40, 1
 κοπιῶμενοι, et κοπιῶντες v. 7, 1
 κοπῶδης v. 7, 1. 12. 35
 κορυζᾶν i. 16, 2. x. 54, 1
 κορυφίσθαι περιττώματος xxx. 1, 31.
 κουφισθέντες τοῦ πάθους iii. 17, 4.
 κούφος ἔχειν iii. 15, 1
 κραπάλη τί iii. 17, 4. κραπαλῶν
 iii. 3
 κράτιστος αὐτὸς αὐτοῦ xviii. 6, 2.
 κρατιστεύειν ἐν τινι ib.
 κρίσιμος ἡ τρίτη ἡμέρα xxvi. 14
 κρίμνον unde dictum xx. 22, 1
 κυανὸς ἀήρ xxxiii. 6, 1
 κυβικοί ἀριθμοί xv. 3, 3
 κύησις πολυχρόνιος x. 9
 κυκεὼν cum mero et dulci per in-
 tervalla potus, sobrios efficit
 iii. 12
 κύκλος τὰ ἀνθρώπινα xvii. 3, 2
 κυματοειδὲς ἄνεμοι xxvi. 16, 1
 κυνῖδια ἐν ὀρνυτοτροφείοις [†ὀρνυτο-
 φείοις v.l.^x] x. 12, 1
 κύοντα ζῆα, gravis x. 6. κύουσαι,
 foetæ, gravidæ i. 9, 2. κύμενα
 παῖδια ib.
 κυφότεροι xiii. 10
 κωδία τῆς κλειψύδρας xvi. 8, 4
 κώδων, nola xxxiii. 14, 2
 κωθονίξισθαι μεγάλαις iii. 12. xxv. 1.
 κωθωνισμός i. 39, 2. æstate con-
 ceditur v. 38, 2
 κῶνος τί iii. 9, 4. xv. 11, 1. κῶνου
 impulsus motus qualis, et cur
 xvi. 5, 1
 Λ.
 Λάβρον ὕδωρ xxvi. 36, 4. λάβρος
 ἐσθλὴν xx. 34, 1
 λαγνεία i. 50, 1. phlegmaticis mor-
 bis confert iv. 16. λάγνοι οἱ δα-
 σεῖς καὶ χυλοὶ iv. 31, 1, 2
 λάκκος, cisterna xi. 8, 1
 λαλίστερον ποιεῖ xxx. 1, 6
 λαμπρὸς ἄνεμος, pro σφοδρὸς xxvi. 60
 λαοί, οἱ ἄνθρωποι xix. 48, 2
 λαπάττεσθαι xxiii. 39. λάπαξιν ποιεῖν
 ib. λαπαρὸν γίνεσθαι ib.
 λάρυγξ xviii. 7, 1
 λάχανα αἰδανεται xx. 7, 1
 λεαντικόν iii. 13
 λειότης δηλοῖ πυκνότητα x. 4
 λείρια xx. 21, 1
 λειφαίμεν iv. 7, 2
 λεκίθου ὑμῆν x. 61

- λέπρα vii. 8, 3
 λεπτή τί xi. 19, 1. λεπτή φωνή τίς xi.
 6, 2
 λεπτοδερμάτατον ζῷον x. 5
 λεύκη τί x. 4. 33. λεύκην τίνα ἔχει
 x. 5
 λευκία xiii. 11
 ληΐζεσθαι, prædari xxix. 4, 1
 ληπτὸν γίνεσθαι, epilepsiæ obnoxium
 fieri x. 50
 λήψις, accessio febris i. 56, 1
 λιθάζειν, lapidem ejaculari v. 8.
 λιθὶς μόνος ὁ ἄνθρωπος x. 43. λι-
 θία xxi. 29, 2. λιθοῦσθαι xxiv.
 11, 2
 λιμνάζειν εἰς ἔλος xxv. 2, 2. λιμνασία
 xxv. 2, 3. λιμνώδης θάλαττα
 xxiii. 6, 2
 ἡ λιχανός, sc. χορδή xix. 20, 1
 λόγος τί x. 39
 λοξὴ φορά xxv. 14
 λοφίαν ἔχειν x. 62
 λόφουρα ἀποφοῦοι μάλιστα x. 44, 1
 λυγμός τί xxxiii. 1, 1. λύγξ, sin-
 gultus, quid xxxiii. 5, 2, 3. λύγ-
 γες ἀσθενεῖς xxxiii. 5, 1
 ἔλυμαίνει τὰ ὄμματα xxxi. 5, 1, 2.
 λυμαίνεται τὴν ὕψιν xxxi. 19, 1
 λωφῶν i. 19, 2. xxiii. 29, 2
 M.
 Μαγαδίζειν, e contrariis vocibus
 est xix. 39, 4. μαγαδίζειν ἀρμω-
 νίαν τινά xix. 18, 1
 μάζα, massa hordeacea xxi. 10.
 15. 23. μάζαι probe tritæ me-
 lius alunt quam non tritatæ
 xxi. 2
 μαλακία omnis ex incoctione est
 xxxi. 23, 1
 μαλακὴ θερμότης xxxviii. 8, 2
 μανικά νοσήματα xxx. 1, 19
 μανότερος [ἑμανώτερος] xi. 58, 4, 5
 μαράνσει φθίρεσθαι τί iii. 26, 4.
 μαράνσει τὸν βίον ἐκλείπειν iii. 5, 6
 μαρίλη λεπτή xxxviii. 8, 1
 μασσάσθαι [ἑμασσάσθαι v. 1. & g.] i.
 38. vii. 9
 μάτην ἐστὶ, frustra est xxix. 14, 6
 μαχλόταται γυναῖκες iv. 25
 μεγαλοκέφαλοι xxx. 3
 μεγαλοκύμων xxvi. 16, 2
 μεγαλομερῆ xxxiii. 22, 2
 εἰς μέθην πίνειν xxx. 1, 27
 μεθόριον, confinium xxvi. 31, 1
 μεθίειν quando dicamur iii. 12
 μελαγχολικά νοσήματα xxx. 1, 25.
 μελαγχολικὴ κράσις xxx. 1, 21.
 μελαγχολικοὶ τῇ φύσει iii. 16, 2
 μελάνει, nigricat xxiii. 23, 1. με-
 λανία, nigredo xxi. 4
 μέλη contra animi propositum
 sæpe nobis in mentem et os
 veniunt xi. 27, 6
 μελλέταρμοι xxxi. 7, 5
 μελοποιῶ xix. 31. μελφδεῖσθαι xix.
 18
 μέση cur dicta in concentu, cum
 in octo non sit medium xix.
 25. 44, 1, 2. 47. μέσης (sc.
 χορδῆς) χρῆσις xix. 20, 2
 μεσονύκτιον, media nocte xxvi. 18
 μεσουρανύκτος τοῦ ἡλίου xv. 12, 1
 μεταχειρίζεσθαι, manibus tractare i.
 37, 1. μεταχειρίζεσθαι σκυνδαῖα
 xviii. 6, 1
 μετέωρον εἶναι v. 29
 μηδαμῶς κεκλίσθαι viii. 21, 2
 μηνίσκοι ἐπὶ τῆς γῆς xv. 11, 1
 μηνσείδης κύκλος xv. 7, 4
 μήποτε, pro ἴσως δὲ xxvi. 48, 3.
 Μή ποτ' ἀπ' ἡπείρου δεύσης— xxvi.
 57, 1
 μηρυκάζοντα οὐκ ἐρεύγεται x. 44, 2
 μήτρα, matrix iv. 13, 4. μήτρας
 τύποι x. 14
 μικροκέφαλον xxx. 3
 μικρομέρεια xxxviii. 8, 2
 μιμητικώτατον ζῷον xxx. 6
 μῖμος [ἑμίμος] xviii. 6, 1
 μεμολιβδωμένοι ἀστράγαλοι xvi. 3, 1.
 12, 1
 μονότοκα [ἑμονότοκα] x. 61. μονο-
 τόκον ὁ ἄνθρωπος x. 28
 μονόχροα ὄμματα xxxi. 27, 2
 μονοφθίας ἀκούειν xix. 9
 μυκτῆρες, nares x. 2
 μύζα, mucus iv. 26, 1
 μυζῶδη, ρυπτικά xxiii. 40, 1

μυρρίναι ταριχεύμεναι xx. 31, 1
 μύρτα, myrti baccæ ib. et xxii. 11, 1
 μύωπες cur contractis palpebris
 cernant xxxi. 16. cur exiles lit-
 teras pingant xxxi. 8, 15. μύωψ
 cur oculis propius admoveat
 quæ cernere vult; contra quam
 senex xxxi. 25, 1

μύλωπας κωλύοντα ix. 1, 1

N.

Νάνοι πόθεν γίνονται x. 12, 1
 νάρθηκος πληγή ix. 3. νάρθηκι πλατεῖ
 μαστρογῶν xxvii. 3, 5

νάρκη τί ii. 15. unde sit vi. 6

ναυάγιον ἀναπλεῖ xxiii. 5, 12

ναυτιῶν ii. 18

νέα καὶ νήπια ζῶα xi. 14, 1. 24

νεανικὴ κίνησις xxiii. 2, 2

νεηλιφεῖς οἰκίαι xi. 7

νεόδαρτα δέρματα ix. 1, 1

νεόκαυστος ἔλη xii. 3, 5

νεφέλωδης ἄνεμος xxvi. 20. νεφέλης

ἄνεμος ib.

νημερία τί xxv. 4, 1

τὰ νήπια τῶν ζῴων xi. 24

νηστείας ὄζειν xiii. 7

νιτράδης δύναμις xxiii. 40, 2

νόμοι cur dicti qui canuntur xix.

28. cur non fiant per antistro-

pha xix. 15. νόμοι ὄρθιι cantatu

difficiles xix. 37, 1

νοσασκεροί [†νοσεροί v.l.ε.] τίνες x. 64

νοσερὸν αἷμα x. 2. νοσερὸν θέρος i. 19,

3. νοσίζειν ὑγιαίνοντα i. 3, 2.

νοσποιοεῖν i. 52, 2. ii. 32, 2. v.

34, 2. νοσῶδες πυρετοὶς καὶ ὀφθαλ-

μίαις i. 8, 1

νοτὶς [†νοτία v.l.ε.] humor i. 57.

νοτιᾶν, humere xx. 12, 1. νοτί-

ζειν ποιεῖ xxvi. 16, 2

νυγματώδης πῆδησις xxvii. 3, 2

νωθροὶ καὶ μωροὶ xxx. 1, 18. νωθραὶ

κινήσεις ii. 38, 1. νωθρότερα τὰ

σώματα ποιεῖ ὁ ἔπνος xi. 27, 4

Ξ.

Ξηροτριβία xxxvii. 5

ξύειν, radere xxxi. 5, 1. ξύεσθαι τὰ

αἰδοῖα xxx. 1, 12

ξύρούμενοι τὰ σκέλη xvi. 4, 2

ξύσματα in radiis solaribus voli-
 tantia, quisquilæ xv. 13, 1

O.

Ὀγκρὸν γίνεσθαι x. 54, 6. ὀγκρὸν

ποιεῖν xxiv. 10, 2. ὀγκρότερος pro

ὀγκηρότερος xxxvii. 3, 2

ὀδοποιεῖται ἡ ὁρμή iv. 20

ὀδυῶσι τὴν ὀσφύν v. 40, 5

ὀἴημα λαμβάνειν ix. 14

ὀιηρὰ ὑγρότης iii. 15, 2

ὀινώφυλλα γίνεσθαι iii. 28

ὀινώδεις βροαὶ [†βροαί] xix. 43, 2

ὀινωμένοι i. 20, 2. xxvii. 4, 1, 3

ὀιστοί iii. 20, 3

ὀκτάμηνα x. 41, 2

ὀλίγιστον διάστημα x. 15, 2

ὀλιγοσιτία i. 39, 2. v. 38, 2

ὀλισθαίνειν xxiv. 1. xxv. 11. ὀλισθαί-

νειν ποιεῖ xxxii. 10. ὀλισθηρὸν γί-

νεσθαι ib.

ὀλκὸν εἶναι xxii. 13

ὀμαλὲς et ἀνωμαλὲς xix. 6. ὀμαλῶς

κινεῖσθαι v. 35. ὀμαλίζειν x. 54, 3

ὀμβρος xxvi. 26, 4

ὀμιλία, coitus iv. 17. xxx. 1, 13

ὀμοιοπαθεῖς τοῦτοις xxx. 1, 4

ὀμοιοσχήμενον ἀνθρώπῳ x. 54, 9. ὀμοιο-

σχημαεῖν τὰ ἄλλα ii. 5

ὀμοιοπάστειον v. 22, 1

ὀμοταχῶς φερόμενα xvi. 3, 2

ὀμοτόνως φέρεσθαι xv. 5, 1

ὀμόφωνον cur minus suave quam

σύμφωνον xix. 39, 1. ὀμόφωνον

εἶναι xix. 14. ὀμοφωνεῖν xix. 16

ὀνειρώττει xxx. 14, 2

ὀνίνησιν xx. 18, 2. ὀνίναται ib. 1

ὀξεῖαι νόσοι i. 6, 2. ὀξὺ in voce quid

xi. 6, 1. 21

ὀξύμελι vino insuavius xix. 43, 2

ὀξυφωσία unde xix. 37, 2

ὀξυωπία iv. 3

ὀπίουροι κατεαργότες xvi. 8, 9

ὀπτὰ κάρνα xxii. 7. ὀπτανὰ, assa-

tilia xx. 5

ὀπωροφυλάκων machinamentum xxv.

2, 4

ὀργάζει πρὸς διάκρισιν ii. 32, 2. ὀργαῖν

iv. 8

ὀργανα κρουστικά xix. 10

ἔρθῃ νόμοι cantatu difficiles xix.

37, 1

ἐρύγανος, herba xx. 22, 1, 3

ἐρίνεσθαι τὸν θυμὸν xxvii. 3, 2

ἐρμῶν πρὸς μίξιν iv. 15, 2. ὀρηκτικὸς

πρὸς ἀφροδίσια iv. 28, 1. ὀρη-

τικὸς πρὸς τὸ ἔργον ii. 31, 2

ἐρτυγνῶφια x. 12, 1

ἐσαπλάσιον, quantuplum xxi. 22, 2

ἐσμάσθαι ἡδέως xiii. 4, 1. ἐσμῆ τί

xiii. 5. ἐσμῶδη i. 48. ἐσμῶδης

αἶος xii. 13

ἐστρακοὶ τὸ δέρμα ii. 32, 1

ἐσφραντικὸν ζῆον x. 18, 1

ἐσχεῖας σύσπασις xxvii. 11, 2

ὅ ποτε νυκτερινὸς βορέας τρίτον ἵκετο

φύγας xxvi. 9

† οὐδένα, plurali num. xi. 1. οὐθέν

ἄσπον xi. 8, 2. xix. 42, 4. xxvii.

3, 5

οἰλα, gingivæ xxi. 14

οἰλάτης xiv. 4. οἰλάτρυχες xxix. 18

οἰλαῖσθαι, cicatricem contrahere

x. 22, 2

οἰρανός, palatum xiii. 2. xxxiii. 14,

2

† οἰρανίσκος xxxiii. 14, 2. v.l.^r

οἰρησις i. 51, 1. οἰρητῆρ, sc. πέρος x.

43, 2. οἰρητικὰ i. 48. οἰρητικὰ

τίνα xx. 16, 1

οἶρον τί ii. 3

οἰφθαλμῖαι ἐξηραί i. 9, 3. 12, 2

ὄχεϊαι θηλυτοκοῦσιν xiv. 5

ὄχετός i. 55, 2

ὀψιαττερον iii. 10, 1. xxvi. 18

Π.

Πάγος, gelu xxvi. 51. πάγοσι pro

πάγοις xii. 6

παιδαριώδη μέλη x. 12, 3

παλαιὰ πρόβατα, vetulæ oves x.

23, 2

παμφάγον x. 45, 2

πανσέληρος κύκλος xv. 7, 2

παρὰβλαστάνειν xx. 13, 2

παρὰδύνειν xx. 22, 3

παρὰθερμαίνεσθαι iv. 2, 2

παρὰκαταθήκη ἀποστρεῖν xxix. 2, 1

παρὰκαταλογὴ in cationibus cur

sit tragica xix. 6

παράκρουσις τοῦ θερμοῦ iii. 12

παράλμπάνειν, prætermittere xxix.

13, 4

παράλλάττωτες πόροι xi. 58, 3

παράλληλα εἶναι xxix. 9

παράλογίζεσθαι, decipi xxx. 4, 2

παρὰμέση xix. 12, 47

παρὰνευρισμέναι χορδαί xi. 31

παρὰρεῖν i. 55, 1

παρὰσεῖν in cursu v. 8

παρὰφύλαδες xx. 24

παρὰχεθῆ affusum sit xx. 35, 2

παρὰχόρδον xix. 33. v.l. 9.

παρὰγγίς xv. 13, 2

παρὰγκλίσειν xxxii. 5, 3

παρὰισθύνεσθαι xxxiii. 14. παρὰισθύνειν

v. 6

παρὰκλίβεσθαι xxxiii. 5, 3

παρὰμπεσῖται τοῖς σώμασι ii. 42,

2

παρὰμφαίνεσθαι xxxiii. 9, 2

παρὰστροφῆς iv. 26, 6

παρὰήλωσιν ubi non fiat, et cur xv.

12, 1

παρὰνεῖν * iii. 2. 27, 1

παρὰρᾶν εἰς τὰ πλάγια x. 15, 2

παρὰπᾶν ἄδοντες xix. 3

παῦλα pro ἀνέπαυσις xxvi. 14

πεδιάς γῆ xx. 32, 2

πέλωρος, æquor, altum xxxiii. 3, 2

πελιδουῖσθαι viii. 1. πελῶμα λαμ-

βάνειν ix. 14

πένταθλος, πρὸς ἀλγῆρας ἀπερεῖδεται

v. 8

πεπάνθαι xx. 20, 2

πέπηγε, coagulatus est xii. 7

πέπωνες, cucumerum species xx.

32, 1

πεπυρεχότες xi. 22, 3

περαίνειν ἔξω ii. 17, 2. περαίνειν πρὸς

ἐγκέφαλον xiii. 5. id est pene-

trare.

περιαπτόμενα ἡμῶν v. 7, 2

περιβλήμα ἔχειν ii. 37

περιθραύεσθαι xxi. 3. xxxiii. 36

περίστασθαι αὐτός xxxiii. 15, 2

περικαρτίαν πικρότης xx. 25

περικαταλαμβάνεσθαι xxvi. 56, 2

πέριξ τὰ αἰδοῖα xiii. 6, 3

περιπλάττεσθαι πηλῶ	xx. 18, 1	πάντα πνεύματα	xxvi. 57, 2
περιπωματίζόμενα	xxii. 4	πορεία πᾶσα ἐξ ἄρσεως καὶ θέσεως	
περίσσεια γῆς	xx. 14, 2	συστελεῖται v. 41. πορείας κίνη-	
περιστέλλειν	i. 55, 3, ii. 26, 1	σις x. 26	
περιτείνεσθαι	xxiv. 7	πορφυρεῖς	xxxviii. 2, 1
περιφέρεισθαι κύκλῳ	xvi. 3, 1	πουδέστερον ἔχειν	xii. 4
πέτεσθαι, volare	x. 21, 1	πραία ζῆα	x. 35
πήγνυσιν ἄλας τὸ πῦρ	iii. 16, 1	πρεσβύτιδες γυναῖκες	x. 4
πηλῶδης ἰκμάς	xiii. 4, 4	προαναφέρεισθαι	x. 54, 5
πημαίνει	xxxi. 5, 1, 2	πρόβλημα, in vulnere	i. 3
πηρώσεως duo genera	iv. 26, 5	προβρέχειν	xxii. 11, 2
πέρα γλῶττα	x. 19	προδιαλύεσθαι	xxiii. 28
πείσις τῆς φωνῆς	xix. 3	προδιγρᾶζεσθαι	xxii. 11, 2
πίλησις xxxvii. 6.	πιλητικὸν τὸ ψύ-	†προδιηθείσθαι	xxiii. 21
χος xiv. 8, 3		πρόδρομοι quando spirent	xxvi. 51.
πιστεύειν ἑαυτοῖς, fidere sibi et suis		πρόδρομοι, ex borearum genere,	
viribus xviii. 6		spirant ante caniculam	xxvi.
πλάτανος, arbor latifolia	xv. 11, 1	12, 2. noctu minus spirant	
πλειστάκις	xix. 20, 3	xv. 16	
πληρὴ ἢ πᾶσα, διαιρετικὸν ἐστὶν ἢ θλα-		†προεγρηγορέαι	xviii. 1, 1. v.l. ^a
στικὸν v. 37, 3		προεδεσθῆναι	xx. 34, 2
ἐν πλησμονῇ κύβρις	x. 47, 1	προεξασθενεῖν	i. 50, 2
πλοῦτος, τυφλός	xxix. 8	προεπίστασθαι	xix. 5
πλύτρου ἰχθύων ἔχει	iv. 29	προεστὸς [†προεστὸς v.l.v.] δέρμα	
πνεῦμα τί xxvi. 34. πνεῦμα, σύνωσις		x. 3	
ἀέρος xxiii. 11. πνευματικαὶ κινή-		πρότεια	xx. 14, 2
σεις xviii. 1, 1. πνευματώδη πάθη		προετικὸς et καθεκτικὸς oppos.	xxxi. 15, 4
xxx. 1, 10. πνευματοποιεῖν	xxiv. 10, 2	πρότενται τὴν ῥύσιν	x. 2
πνευματικὸς τόπος	xxxiii. 14, 1	†πρῶστῶν τὸ πνεῦμα ii. 38, 1. v.l. ^a .	
πνευστιῶν vetatur in venationibus	xi. 41. πνευστιῶντες xxxiii. 14, 1	πρῶσταται αὐτοῖς χολή	iv. 29.
πνιγρᾶι νύκτες	xxv. 16	πρῶσταμένος ἀήρ xxiv. 12	
ποικιλία ἐκ γενετῆς x. 33. ποικίλλεται		πρῶσχυαίνειν	iii. 23, 1
τὰ τικτόμενα x. 10		προκαθίζεσθαι	xxvi. 56, 1
πολιὰ, σαπρότης τις	x. 34	προκαταφέρεισθαι	xii. 2
πολλαπλάσιος μιᾶς	xix. 2	προμαλάσσειν	ii. 32, 2
πολυγωνοειδές	xv. 6, 4	προμαραίνεσθαι	xxiii. 11
πολυειδὴς φθῆ	xix. 15	προοδοποιεῖν τῷ πόματι iii. 35. προοδο-	
πολύκενος τόπος	xxv. 22, 3	ποιεῖσθαι εἰς—ii. 11, 2. προωδο-	
πολυσχιδεῖς ἰσχαδες	xxii. 9	πεποιημένος iv. 11	
πολύτεκνα ζῆα	x. 14	προπετεῖς οἱ ἰσχυρόφωνοι [†ἰσχυρόφωνοι]	
πολύχρσα facit ἡ τῶν ὑγρῶν πολύχροια	xxiv. 4, 2	xi. 60, 1. προπετὲς τὸ ἡμῶν σῶμα	
xxiv. 4, 2		v. 19, 2	
πολυχροία, diuturnitas	x. 47, 2	πρὸς τὴν δαίλιν, pro περί	xxvi. 33, 1
πολυώνυχια ζῆα	x. 43, 1	προσαναπικρῆσι	i. 7
πόμα, potus	i. 14	προσαναφέρεισθαι	iii. 5, 6.
πομφόλυγος ortus xxiii. 4, 3. πομ-		προσαπερείδεσθαι πρὸς—	xxv. 1
φολυγοὶ τὴν θάλατταν ibid.		προσάψαι τὴν ἀρχὴν τῷ τέλει	xvii. 3, 4
		προσαυλεῖν	xix. 39, 4

προσηθείσθαι	xxiii. 21	πυκνάκις	iii. 9; i. 20, 1
προσηγγεῖναι	xviii. 1	πυκνὸν τί	xxi. 23
προσηγγέσθαι	xxxii. 10, 11	πυκνέσασθαι	i. 20, 2
προσεκοπᾶν	iv. 8	πυκνέφυλλα	xx. 36
προσελάδεις τότε	xxiii. 34, 1	πυκνὸν τὴν σάρκα	i. 52, 1
προσηγγάμενοι ἐξ ἄρτου	viii. 9, 4	πύδαξ ἀμφορέως	xxv. 2, 4
πρόσεις τῶν σιτίων	xxx. 14, 4	πυρετοῦ ἀνεσις xi. 22, 3. πυρετώδη	
προσήμεμα	xx. 9, 1	τίνα xxvi. 50. πυρετώδεις ἀνεμοί	
προσιστᾶν τὸ πνεῦμα	ii. 38, 1	i. 23, 1. πεπυρεχότες xi. 22, 3	
προσιστάν	i. 41, 2	πυρῆνος finis, semen	xx. 24
προσκυνεῖν ὡς ἱερὸν	xxiii. 9, 2, 3	πυρᾶις μεγάλας iii. 25, 2. πυριά-	
προσκυνεῖν	xxxiv. 11	ματα i. 55, 3. πυριατήρια ii. 11, 1. 32, 1	
προσιστέον	i. 50, 2	πυρίκαυστα	i. 54. xxxviii. 8, 2
προσπταίνειν, in sermone	xi. 60, 1.	πυρίνη πτισάνη [†πτισσάνη v.l. ⁿ] i.	
πρόσφατον ἔλαιον, oppositum τῷ πα-		37, 1	
λαιῷ xxh. 4. πρόσφατοι καρποί		πυρούμενον σταῖς	xxi. 10, 23
xx. 30		πυροῦσθαι	xxxviii. 2, 2
προσφέρειν τροφήν	i. 50, 2	πυρμάσαι, operire	xi. 8, 1
προσφύεσθαι τῷ σώματι	i. 42, 5.	P.	
προσφύειν τῷ σώματι	xxi. 2.	Ῥᾶγες τῶν βοτάνων, acini racemo-	
πρόσφυσσις τῆς τροφῆς ii. 3		rum xx. 23, 1. ῤᾶγες ἀπὸ ἄνθρω-	
προσχέεσθαι θερμόν	iii. 26, 5	xx. 24	
προϋπάρχουσι φαύλως ἔχοντες	i. 7	ῤαδιέστερον	ii. 42, 2
προφανὴς κίνδυνος	xxix. 2, 3	ῤαφαὶ τῆς κεφαλῆς	x. 48
προχειμάσαντες	xxvi. 8, 4	ῤαφανίς	ix. 6
προωδεποιοῦνται	xxi. 17, 1. προ-	ρευματικοὶ iii. 5, 7. ρευματικοὶ εἰς	
ωδεποιοῦνται πρὸς — iv. 11		ὀφθαλμούς xxxi. 5, 1	
προωθείν xi. 52, 1. xxiii. 11. προέωσε		ῤηγορεῖαι xviii. 3, 1. ῤηγορικοὺς	
xxiii. 11		ποιεῖ ὁ ἄνθρωπος xxx. 1, 6	
πρῶτ, mane	xxvi. 54, 1. πρῶτοι	ῤηγῶν, rigere seu frigare xxxvii. 2.	
σίκυι xx. 14, 2		ῤηγῶσι, et ῤηγῶσι viii. 5—7. ῤη-	
πταίνειν τῇ γλώσσῃ τί	iii. 31, 2	γῶντες ἐπὶ ψυχροῦ iii. 26, 5	
πτάρειν, sternutare xxxiii. 1, 3, 11,		†ῤητίζεται τὸ πῦρ i. 55, 2. ῤητί-	
2. 15, 1. πτάραντες xxxiii. 16.		ζεσθαι ἐπὶ τοῦ πνεύματος xxxviii.	
πταρέντες viii. 8. πταρμὸς τί x.		6. ῤητίζεται τὸ πῦρ i. 55, 2	
54, 2. πόθεν γίνεταί x. 18, 2.		ῤητούμενα	xi. 13, 1
πταρμικῷ κινεῖν xxxiii. 9, 3.		ῤηψ, crates	xv. 6, 2
πτάρνυντο pro πτάρουντο x. 18, 2.		ῤόα, malus Punica xix. 43, 2. xx. 3	
πτάρυνσθαι iv. 8. x. 18, 1. xxxiii.		ῤοαὶ οἰνώδεις	xix. 43, 2
15, 2. πτάρνυντο pro πτάρουντο		ῤοφήματα ægrot. i. 37, 2. 50, 2	
xxxiii. 10, 2		ῤοφήματα παφλάζοντα xxiv. 9, 3	
πτέρναι τῶν ποδῶν	v. 15, 1, 2	ῤυάδα τρύχα ἔχειν	x. 63
πτισάνη [†πτισσάνη v.l. ⁿ] κριθίνῃ		ῤύμη, impetus	xxxiii. 10, 1
καὶ πυρίνῃ i. 37, 1		ῤύπος ὁ ἐν ὧσί	xxxii. 4
πτόρθαι, περιφερεῖς	xvi. 9	ῤύπτειν τὰ ἱμάτια xxxiii. 40, 1. ῤυπτι-	
πτύειν ἔθρον	xxvii. 3, 3	κὸν χυλὸν ἔχειν iii. 17, 1. ῤυπτικὸν	
πτῶμα, casus	xiv. 4, 3	ἢ γλισχροῦς xxxiii. 40, 1. ῤυπτι-	
πυγμαῖοι τίνες γίνονται	x. 12, 1	κὸν τοῦ φάρυγγος xi. 39	
πυθμὴν ἀγγεῖον	xxiv. 5		

- ῥυσθαι γίνεσθαι xxiv. 10, 1, 2. ῥυσθαι
 ὅμματα xxxi. 14. ῥυσθῶσθαι xxiv.
 10, 2
 ῥυτίς τί xxiv. 7. ῥυτιδοῦν ibid.
 Σ.
 Σάττει καὶ πληροῖ xxi. 14, 2. σάτ-
 τεσθαι et σάξις xxv. 8, 4
 σαυσαρισμός xxvii. 3, 3
 σαφηνίζειν, σαφῶς φθέγγεσθαι viii.
 14. xi. 27, 1
 σίζεν καὶ ψοφεῖν xi. 32, 1
 σίκυς, pro σίκυς xx. 3. σίκυος πέ-
 πονες ubi optiuni proveniant, et
 cur xx. 32, 1
 σιμῶι τόποι ii. 38, 1. σιμῶι, ardua,
 sc. loca v. 41
 σῖτα cibi i. 50, 2. xxxiv. 9
 σκαίρειν τοῖς ποσὶ ii. 31, 2
 σκαλεῖν οὕς xxxii. 13, 1, 2
 σκαρδαμίσσειν xxxiv. 12, 2
 σκληρόδερμα ὅμματα xxxi. 14
 σκόλημος Hesiodi iv. 25
 σκοποῦ τυγχάνειν xix. 5
 σμίρνη τῶν ἱατρῶν xii. 1
 σπαρτία ἀντιτείνειν viii. 9, 5
 σπασματώδης κίνησις v. 1, 1
 σπερμαίνοντα iv. 4, 2
 σπληνίωντων οὐλαὶ μέλαιναι ix. 5, 1
 σπογγιὰ, ἀραιὰ xxxvii. 3, 2. σπογ-
 γεῖς, spongiarii xxxii. 5, 1
 σταῖς, massa triticea xxi. 10. 15.
 23. σταῖς πυρούμενον xxi. 10, 23.
 σταῖς τριβόμενον xxi. 12, 2, 3.
 σταῖς quo magis teritur, eo
 minus fit xxi. 8, 1. 9. σταῖς
 γίνεσθαι xxi. 12, 2
 σταλαγμοὶ xi. 28, 1
 σταλτικὸν περιττώσεως i. 33
 στάσιμον τὸ βαρὺ xxiii. 20, 1
 στασιῶδες xxx. 11, 3
 στατικὸν καὶ συσταλικόν xiii. 5
 στέλεχος, περιφερές xvi. 9
 στενοχωρίαι, ἀλειυνότεραι xxv. 19
 στερρὸς [†στερεὸς v.l.^s] xxiii. 29,
 1
 στιφρότερον γίνεσθαι v. 14, 1. στι-
 φροτέραν τὴν σάρκα ποιεῖν v. 40, 3
 στόμα μέγα in vulnere i. 32
 στοχαστικὸς ἡδονῆς xviii. 4
 VOL. VII.
- στρεβλοῦσθαι vii. 7
 στρυφνότης καὶ πικρότης i. 42, 4
 συγγενικαὶ τρίχες iv. 18, 1
 συγκαθίεναι τὰς χεῖρας ii. 31, 2
 συγκαίνει [†συγκαίνει v.l.^m] xxiv.
 18
 συγκαλλύνειν, convertere xxiv. 9, 1
 σύγκαμψις ii. 38, 2
 συγκαταβαίνειν xxiii. 4, 3
 συγκατάγειν xxiii. 38, 2
 συγκατακλίεσθαι xxi. 18
 συγκαταφέρεισθαι xxiii. 4, 1. 5, 4
 συγκατιέναι xii. 12
 συγκεκεφαλαίωται [†συγκεφαλαίω-
 ται] iv. 12, 2
 συγκολλᾶν xxiii. 29, 2
 συγκόρυφοι κῶνοι xv. 11, 2
 συγκρύπτειν xix. 43, 4
 συκοφαντεῖν, calumniari xxix. 13,
 13
 συμμεθιστάναί xxvi. 2, 2
 συμμεμνύκτες πόροι ii. 20, 1
 συμμετρότατα ἔχειν xxvi. 33, 2
 συμπαρέπεσθαι xii. 4
 συμπιέζεσθαι xi. 44
 συμπλήρωμα xi. 18
 συμφανῇ ποιεῖν xix. 43, 4
 συμφεύγειν xxvii. 3, 2
 συμφράττειν xi. 61. xxxiv. 9
 συμφύεσθαι, de vulnere i. 32. συμ-
 φύμενα θάττον xxii. 7. συμφυ-
 τικός i. 33
 σύμφωνον cur suavius quam ὁμόφω-
 νον xix. 39, 1. cur minus suave
 quam antiphonon xix. 16. συμ-
 φωνία quorum sit xix. 41, 2
 συναγωγή, contractio iv. 26, 2
 συναίρειν νεφέλας xxvi. 49, 1
 συναλγεῖν vii. 7
 συναναθυμιάσθαι xii. 11
 συναπέρχεσθαι iv. 29. xii. 2
 συναπίσαι τῇ νόσῳ i. 28
 συναποβιάζεσθαι xxxiii. 5, 1
 συναποκρίνεσθαι iv. 2, 4
 συναπολαύειν v. 22, 1
 συναποφέρεισθαι xii. 9
 συναπωθεῖσθαι xxxiii. 15, 3
 †συνάττειν xxv. 8, 4
 συναυξάνεσθαι τῷ ὁμοίῳ xix. 24

- συναφιέναι xxi. 38, 2
 τσυνιδόναι, subsidere iv. 2, 1.
     v.l.g.
 συνεθίζεσθαι τινα xviii. 6, 2
 συνείρειν τὸν λόγον xi. 54. 60, 2
 συνεκθλίβεσθαι iv. 2, 1
 συνεκκρίνεσθαι iv. 16
 συνεκπέττεσθαι ii. 21, 1
 συνεξιδρῶσαι δυσώδη xiii. 11
 συνεξιέναι xxxii. 10
 συνεξικμάζειν v. 27
 συνεπισπᾶσθαι xi. 62, 1. xxi. 4, 1
 συνεπουλώσεως δεῖσθαι i. 49
 συνεσταῖσι iv. 26, 5
 συνεφέλκεσθαι xxvii. 11, 2
 συνεχέσθαι, cohærescere xxi. 6
 συνθερμαίνεσθαι xxxviii. 3, 1
 συνιζειν, considerare xxi. 9
 συννέφειαν ποιεῖν xxvi. 38
 σύννον βλέμμα xxxi. 7, 5. μετὰ
     συννοίας xix. 4
 σύνολκος τροφή xx. 8
 συντάραξις i. 4
 συντάσεις, sc. τοῦ αἰδοίου iv. 26, 4
 συντετρῆσθαι τῷ στόματι xiii. 2.
     συντετρημένος εἰς τὸν πνεύμονα
     xxxiii. 17, 2
 σύντηγμα θερμόν v. 31, 2. συν-
     τηκτικὸν γίνεσθαι xxviii. 1, 2.
 σύντηξις, περίττωμά ἐστι v. 7, 3
 σύντονος τῷ σώματι i. 19, 4. συντο-
     νία αἰδοίου iv. 20. xiii. 6, 3.
 συντονία πολλῇ τροχάζειν ii. 30, 1
 συνωθεῖν νέφη xxvi. 56, 3. σύνωσις
     ἀέρος xxiii. 11
 συρίγγων modulamen xix. 14. συ-
     ρικτῆς xviii. 6, 1
 συρρύν iii. 34, 1
 συσσάττειν xxv. 8, 4
 σφαῖρα, ὁμμάτων xxxi. 7, 3, 6
 σφακελισμοί i. 9, 2. 10, 2
 σφτεριζέσθαι τι τῶν ἄλλοτριῶν xxix.
     14, 3
 σωματοειδὲς πολλὸ ἔχειν xxiv. 9, 3
 σωστικὸν τοῦ θερμοῦ xxiii. 7, 1
     T.
 τὰγχιβαθῇ xxiii. 31
 τάλαιοι, quali xx. 14, 3. ταλα-
     ρίσκοι, quasilli ibid.
- ταραχώδης πέψις i. 15, 2
 ταρίχου ὁδμή xxviii. 7, 3. ταρι-
     χεύεσθαι φύκει xx. 31, 1. τα-
     ριχεύματα ἄσηπτα σῴζεται xxi.
     5, 1
 ταχυδρομία v. 9, 1
 ταχυτόκα ζῆα x. 9
 τέγγει τοὺς ἰδρώτας ii. 32, 1
 τέρατα xi. 27, 1. an ἔκγονα nostra
     iv. 13, 4. τέρατα quæ animalia
     soleant parere, et cur x. 61
 τερετίσματα parum grata xix. 10
 τετραχόρδου ἀρχή xix. 44, 2. τετρά-
     χορδον xix. 33
 τίμησις τί χρὴ παθεῖν xxix. 16
 τομὴ δι' ὅλης τῆς χειρὸς x. 49
 τονιαῖον διάστημα xix. 47
 τοςαυταπλάσιος, tantuplus xxi.
     22, 2
 τραγήματα διὰ τί ἐδεστέον xxii. 6
 τραπέζια xv. 4
 τραυλοί xi. 38. τραυλότης τί xi.
     30, 2
 τραυματιζόμενος τόπος x. 22, 2
 τριετὲς σπέρμα xx. 17
 τριταῖος λήγει xxvi. 14
 τριχίον ἐπεστραμμένον xxiii. 18
 τρίφεις, tritiones seu frictiones
     xxxvii. 3, 1. τρίφεισι χρῆσθαι iii.
     26, 2
 τροπαία quid sit xxvi. 5, 1, 40.
     ἡ τροπαία ἐναντίον τῇ ἀπογοίᾳ
     xxvi. 5, 1. τροπαῖαι ubi fiant,
     et cur xxvi. 40
 τροπαί, fuga ex acie xxvii. 3, 4,
     5. τροπαί (seu τροπαῖαι) cur
     spirent xxvi. 4
 τρόποι μελῶν, modulamina xix.
     38, 2
 τροφή τί i. 42, 5. τροφώδη ὑγρά iii.
     5, 6
 τροχάζειν ἐν τῷ πνεύματι xxiv. 12.
     τροχάζειν πολλῇ συντονίᾳ ii. 30, 1
 τροχιζόμενοι pro τροχάζοντες xxiii.
     39
 τρύξ [†τρυγία, fex] xx. 35, 2. τρυ-
     γῶδες ibid. 1
 τρυπήματα κλειψύδρας xvi. 8, 3
 τύψω φράζειν xvii. 3, 4

Υ.		ὑποχέρησιν ποιῆν, excernere x. 59, 1
ῥΤβρις, contumelia	xxix. 16	ὑπώπια ix. 9, 1. 10. 12. ὑπώπια τίνα
ἰγροκέφαλοι	i. 16, 2	ἐξαίρει ix. 6
ἰγρορροεῖν	i. 33	ὑπαχχοι xiv. 12
ἰδαρὴς οἶνος	iii. 18, 1, 2	ὑφαιμος συνδρομή ix. 14
ἰδρωπικοί	iii. 5, 7	ὑφυγρα ii. 17, 1
ἡ ὕελος	xi. 58, 5	Φ.
ἰέτιοι ἄνεμοι	xxvi. 7	Φάρμακα τίνα λέγεται i. 42, 1, 5.
ἰπαλείφειν ἔλαιον	xxxviii. 3, 3	47, 1, 2. φαρμακοποσία v. 28.
ἰπαντρος γῆ	xxiii. 5, 2	φαρμακῶδες i. 35
ἰπαρ, et ἐν ἰπνις, opposita	xxx. 14, 4	δ φάρνγξ τραχύνεται xi. 22, 3. φάρ- γγα γεράνου xxviii. 6, 1. φεύ- γων, reus xxix. 13, 1. φεύγειν ἀνδροφονίας, sc. δίκην, homicidii reum agi xxix. 13, 5
ἰπέικειν pro ὑποικεῖν	xxvi. 41	φήμην ἀγαθὴν ποιεῖν, boni ominis loco habere xxxiii. 9, 3
ἰπέκκαυμα in lychno	iii. 26, 4.	φθάνει ὑπεξιόν xi. 60, 2
ἰπέκκαυμα νόσου i. 7		φθίσις σελήνης xv. 11, 3. φθισιᾶν xxviii. 1, 1
ἰπέξάγειν	xxvi. 56, 2	φθόαι i. 10, 2. eadem φθίσεις ib. 1
ἰπέξιέναι x. 43, 2.	ὑπεξιόν iv. 21	φθόρον ποιεῖν iv. 26, 5
ἰπεπεμφύσκοντος	viii. 17, 1	φιλητικός, proclivis ad osculandum xxx. 1, 8
ἰπεραίρειν τὸ πλῆθος	xix. 45, 2	†φιλοβολίται seu φλεβολίται iii. 5, 1
ἰπερξείν xxiv. 6, 1.	ἰπερξείν τῷ πά- θει i. 19, 2. ἰπέρξεσις τί xxiv. 6, 1	φιλόγλυκος iii. 26
ἰπερθερμαίνεσθαι	i. 12, 2	φίλοινοι τίνες iii. 7
ἰπερτείνεσθαι	iii. 5, 3	φιλοπόται iii. 23, 1. xxvii. 4, 1, 3.
ἰπερχεῖσθαι	iii. 34, 1	φιλοποσία τί iii. 7
ἰπηχεῖν	xix. 42, 1. xxxiii. 14, 2	φλεβία ῥήγνται ix. 14. †φλεβολίται iii. 5, 1
ἰπιέναι	iv. 7, 2	φλεγματώδη περιττώματα xiii. 7.
ἰπνωδέστερον γίνεσθαι	xiv. 11	φλεγμασία τί i. 6, 2
ἰπνωτικός, somnolentus	xi. 17, 1.	φοινίκιον, modulaminis species xix. 14
ἰπνωτικὸν εἶναι	iii. 34, 2.	φορτηγεῖν [†φορτίζειν v.l.i.] ii. 38, 2
ἰπνωτικώτατον γίνεσθαι	iii. 25, 2	φρένες ictæ, risum quibusdam com- movent xxxv. 6
ἰποδοχή, conceptaculum	i. 40	φρίκη τῆς θαλάττης xxiii. 23, 1
ἰποδωριστὶ ἀρμονία	xix. 48, 3.	φρυγοειδεῖς βάτραχοι i. 22
ἰποδωριστὶ ᾄδειν	xix. 30. 48, 1	τὸ φύκος, ἀλμυρόν xx. 31, 2. φύκει ταριχέυσθαι ib. 1
ἰποθερμαίνεσθαι	iv. 7, 1	φύματα, tubercula iv. 13, 3
ἰποκαταβαίνειν	xxv. 8, 4	φύραμα xxi. 18
ἰπόλειμμα	xxvi. 8, 4	φύσαι, flatus ventris xiii. 4, 2.
ἰπόμνησιν δίδωσι τῆς—	vii. 3	xxxiii. 9, 1. αἱ φύσαι λυκοῦσι vi. 3, 1. φύσαν ἀφιέναι iv. 8
ἰπομόχλιον	iv. 23	φυσᾶν et ἀάζειν ut differant xxxiv. 7, 1. φυσᾶν χύτραν ἐφομένην v. 36.
ἰπονοστεῖν	v. 9, 1. xxiv. 4	
ἰποπνεῖν	viii. 6	
ἰποστέλλεσθαι τῆς τροφῆς	i. 46. v. 33	
ἰπούλα vulnera	i. 32	
ἰποφαύσκοντος	viii. 17, 1	
ἰποφέρεσθαι τοῖς σκέλεσι	v. 19, 1	
ἡ ἰποφρυγιστὶ ἀρμονία	xix. 48, 3.	
ἰποφρυγιστὶ ᾄδειν	xix. 30. 48, 1	
ἰποφωσκάσης ἔω	xxv. 5	
ἰποχόνδρια, melancholica	xxx. 1, 10	

φυσασμός xxiv. 7, 2. φυσητικὸν τῆς κοιλίας xiii. 6, 2. φυσιασμός, ψόφος ἐστὶ xi. 41	χωρκαὶ φθαί χηματιστὴς ἀγαθὸς τίς χρονίζεσθαι ἐν τῷ σώματι χρῆζον τὰ σώματα χρῶτα ἀραιῶν ii. 34, 2. χρῶτες ὄζουσι iv. 12, 1	xi. 15 xviii. 4 xiii. 1 xxxviii. 9
φυσασκούντες cur ante cibum sese exerceant xi. 22, 1	χυμὸς, παρὰ τὸ χεῖσθαι Ψ.	xxii. 7
X.	Ψαθυρότερον γίνεσθαι Ψι. 11. ψα- θυρότης, ἐπὶ ξηρασίας γίνεται ib.	
Χαίτην οὐκ ἔχοντα x. 25	ψαλλομένη χορδή xix. 23, 1. ψαλτή- ρια τρίγωνα xix. 23, 2	
χάλαζα in animali quid, et quibus ex causis xxxiv. 4, 2	ψελλότης τί xi. 30, 2. ψελλίζειν xi. 1	
χαλεπὰ, et πραέα x. 35	ψήχεσθαι xxiii. 33, 1	
χάσμη τί vii. 1	ψόφος, πληγὴ ἐστὶ xi. 42. ψοφεῖν, crepare xi. 26. ψοφῆσαι, cre- pitum ventris emitte x. 44, 2	
χαῦνος γῆ xxiii. 29, 1	ψυχρολουτρεῖν, seu ψυχρολουτεῖν i. 29, 3	
χειμασίαι xxvi. 3	ψωμὸν καταπίειν xxxiv. 9	
χεῖσθαι, fundi, diffundi xxii. 7	ψέρα vii. 8, 3	
χίμετλα i. 53	Ω.	
χλευάζεσθαι difficilior quam amit- tere aliquid xxix. 14, 10	ὠιδοῦ ἀμαρτήματα xix. 43, 4	
χλιαίνειν, tepefacere viii. 20, 1.		
χλιαίνειν et ἐπιθερμαίνειν synony- mos usurpata xxi. 25. χλιαρὰ ἀτμός v. 36, 4		
χολώδεις i. 12, 1		
χόνδρος, ὁστοῦν xxxiii. 18. χόνδρος, alica xxi. 21. χονδρόν, crassius- culum xxi. 9		

INDEX RERUM

MEMORABILIORUM.

- ABORTUS** verni i. 9, 2
Abscessus cur salubres vi. 3, 2
Absinthium urinam ciet xxvii. 10, 2
Absolvere inique, tolerabilius quam inique damnare xxix. 13, 9
Acclives ambulationes declivibus laboriosiores v. 40, 4. acclivi ascensus cur magis sudorem moveant ii. 38, 1
Accusatio injusta, plerumque data opera fit xxix. 13, 10, 13
Acerbis comestis cur vinum et aqua videantur dulciora xxii. 11, 1
Acetum cur interiorum quam exteriorum carnem magis mordicet xxxi. 21, 1. singultum sedat xxxiii. 1, 3. 17, 2. cur sedet singultum xxxiii. 5, 1
Acida edentes cum videmus, dentes nobis stupescunt vii. 5, 1
Acini uvarum minores cur magis expertes nucleorum xx. 24
Acria interiorum quam exteriorum carnem cur magis mordicet xxxi. 21, 1. acrium non tam cito nos capit satietas quam dulcium xxii. 3, 1. acrium differentia multiplex xx. 22, 2
Actiones, morum significatio xix. 27, 2
Acutum quid xi. 34, 1. acutum propter celeritatem minus sentitur xix. 21. in voce ex paucis est xix. 37, 1. vires in canendo majores postulat xix. 7. cantatu difficilior cur sit xix. 37, 1. acutum cauere quam grave facilius xix. 26, 46. in acutum cur vox plerumque aberrare soleat ib. ab acuto in grave cur aptius transeat concentus xix. 33. acutus strepitus unde xi. 40. acuta vox ab intento organo profiscitur xi. 50. acuta vox in cantu, firmarum virium indicium est xix. 37, 2. acumen vocis qua in re consistat xi. 20, 1, 2
Acuti morbi cito perimunt i. 6, 2. cur hieme periculosiores i. 6, 1
Ægæi maris aer, et color xxlii. 6, 1
Ægro ante accessum, an post, offerendus cibus i. 50, 2. ægris vox cur acutior xi. 6, 5. 21. 40
†Ægritudo acerbiores cur efficiat homines viii. 3. ægotantes facile, et cito convalescentes v. 22, 1
Ægyptus, irrigua xx. 32, 1. **Ægyptus** inferior cava est xxvi. 44. **Ægypti** loca quædam cur perflet Notus, quædam non ib.
Ægyptii cur blæsis pedibus xiv. 4. **Ægyptiaci** pepones xx. 32, 1
Æquinoctium, hiemis atque æstatis confinium est xxvi. 26, 2. sub æquinoctium spirans libis, aquas ciet ib. 1
de Aere problemata varia xxv. aer inanis multum habet xxv. 22, 1. plenus igne xxv. 20. cur non sursum feratur xxv. 14. cur per solida penetret xxv. 9. cur in sublimibus ædium partibus reciprocetur, maxime æreuo cælo xxv. 22, 1. in flatum verti cur videatur currentibus v. 17. cur non repleat, ut aqua xxv. 12. cur non putrescat xxv. 20. cur ex aquæ contactu frigidus quidem fiat, at non humidus xxv. 3. 10. aer e bullis et aquæ interioribus exiens cur non uvidus xxv. 11. aer noctu humidus xxvi. 54, 1. aer diurnus habet strepitus xi. 33, 1. aer minor cur majore calidior xxv. 19. aer ex longinquo nigricare videtur xxiii. 23, 2
Aeris mutatio sub siderum, et in primis caniculæ, ortu atque occasu xxvi. 32, 1. aeris mutatio cur non morbosa i. 13
Æs cur maxime resonet xi. 8, 2. medicamentosum est i. 35. ære facta vulnera cur citius sanescant ib. ære ambusta cur sanescant citius i. 36

- Ærea* sugillatis admoveri cur soleant ix. 6, 10
- Ærugo*, medicamentosa ix. 6
- Æstas* morbosior hieme i. 25. *æstas* pluvia i. 8, 4. *æstas* squalida post ver austrinum et borealem hiemem, mortiferum auctumnus parit i. 19, 1. *æstas* et auctumnus borealis ac squalidus quibus conferat, et cur i. 11. *æstas* et auctumnus borealis ac squalidus cur biliosis noxius i. 12, 1. *æstate* cur sudemus magis ii. 40
- Æstiva* diæta i. 39, 1. v. 38, 2
- Æstus* suffocantes cur hibernis magis quam tepidis locis existant xiv. 13. *æstus* reciproci causa xvi. 4
- Æthiopes* cur blæsis pedibus xiv. 4. dentes candidiores cur habeant, at non item unguis x. 66
- Agathyræi* leges suas canunt xix. 28
- Agonia*, seu *Anxia* sollicitudo, quid ii. 26, 2. 31, 1. *agoniæ* symptomata ib. *agonia* cur sudorem in pedibus cieat ii. 26, 1. 31, 1. *Vide et Sollicitudo, et ἀγωνία in Græco Ind.*
- Agricultura* concoquit et efficax reddit alimentum xx. 12, 4. erudit plantas ib.
- Ajacis* furor unde xxx. 1, 3
- Albi* homines et equi, cur plerumque glauci x. 11
- Alcmæonis* sententia de hominum interitu xvii. 3, 4
- Alere* se statim post ortum cur possint alia, alia non x. 58
- Alica* velut farina est xxi. 21. cur aquæ plus capiat quam triticum ex quo confecta est ib.
- Alimentum* quid i. 42, 5. in alimento requiritur tenax lentor xxi. 2. alimentum siccum quæ appetant, et quæ humidum x. 59, 2. alimentum humidum cur homo sæpiusumat, animalia cetera siccum x. 56. alimentum humidum siccio principalius i. 15, 2
- Alimenta* minui, labores augeri, sanitati confer v. 33. alimenta post exercitium et pharmaci potum cur non statim offerantur v. 28. alimentis quibusdam cur diutius uti possimus quam aliis, licet suavioribus xxi. 13, 1
- Allia* cur siccus plantata, melius proveniant xx. 27. *allia* cum in caulem abeunt, cur gravius oleant quam cum tenera sunt xx. 30. excisa et jacentia cur germinant xx. 26, 1. 27. cocta vocem levigant xi. 39. urinam cient i. 48. urinam cur cieant xii. 12. xx. 16. *allii* esus cur urinam reddat foetidam xiii. 6, 1
- Alvus* quale conceptaculum i. 40. e conferto potu cur adstringatur iii. 21. in timore cur laxetur ii. 26, 2. xxvii. 1. 2. 3, 2. 10, 1. *alvum* laxantia xiii. 39. *Vide et Venter.*
- Amara*, vetustate et siccitate magis amarescunt xx. 25. *amara* et foetida cur plerumque purgant i. 47, 1. concoqui nequeunt ib.
- Ambidextri* ut fiant xxxi. 12
- Ambulatio* assidua, crura efficit crassiora v. 9, 1. *ambulationes* laboriosæ quæ v. 40, 1. *ambulationes* longæ in planis, laboriosæ; at breves, leviores v. 1, 1. *ambulationes* breves cur magis lassent v. 12. 35. *ambulationes* inæquales cur rectis minus lassent v. 40, 1
- Ambustio* cur sanet calida i. 54. *ambustiones* ære factæ cur sanescant citius i. 36
- Amicti* cur magis sudent ii. 9. 37
- Amphora* inanis per orificium inflata, mugitus similem edit sonitum xxv. 2, 3
- Anaxagoræ* opinio cur noctu vox clarius exaudiat xi. 33, 1. sententia de clepsydra xvi. 8, 1
- Ancoræ* jactus, fluctuans mare pacat xxiii. 4, 1
- Angusta* loca, tepidiora xxv. 19
- Anhelantes* xxxlii. 14, 1
- Anima* in motu dum est, cogitare nequit xxx. 14, 4. in somno maxime agitur ib. 2
- Animalia* nasci cur alia ex se invicem soleant, alia ex concretis quibusdam x. 13, 1. 65. generantur e solo animalium semine iv. 13, 2. cur alia plura, alia pauciora pariant x. 14. cur in longitudinem potius crescant xvii. 2. animalibus motus unde sit iii. 26, 8. animal nullum cur odoratum; immo post obitum foetet xiii. 4, 1
- Animi* instrumentum, mens; ut manus, corporis xxx. 5, 1. in animi deliquo cur subsidat moles corporis, et vox reddatur acutior v. 2
- Animosa* quæ x. 60
- Anisum* urinam ciet xxvii. 10, 2
- Anni* morborum signa i. 21. 23
- Antiphonon* quid, et ex quibus xix. 39, 1. *antiphonis* quid peculiare, et cur xix. 19. *antiphonon* hypate reddebat magis quam nete xix. 7. *antiphonon* cur symphonia suavius xix. 16. *antiphona* cur quinque non cantant xix. 17
- Antistropa* quibus cautionibus adhiberi soleant, et cur xix. 15

Apium in salsis aquis cur proveniat
xx. 1. apii radices magnæ ut fiant,
et cur xx. 8

Appetentia quid xxii. 3, 2. appetentiæ
genera duo iv. 27

Aqua ex aere fit propter frigiditatem
xxvi. 27, 1. cavitates in se habet
xxv. 8, 5. cur repleat xxv. 12. non
liquefacit quæ ab igne liquefieri so-
lent iv. 14. cur putrescat ut terra,
ignis vero et aer non item xxv. 20.
oleo limpidior xxiii. 9, 2. coloris
expers ib. cum movetur, cur minus
videatur alba xxiii. 23, 1

Aqua adstanti urinam cur moveat
vii. 3. nigrorem conciliat xxi. 4.
cur post acerba videatur dulciior xxii.
11, 1. aquæ mutatio morbosa i. 14.
15, 2. cur morbosa i. 13. cur ma-
gis quam ciborum mutatio, morbosa
i. 14. pediculos cur augeat i. 16.
colorem in aliis cur mutet, in aliis
non x. 7. xxxiv. 6. aquæ horror cur
cum nigrore conjunctus xxiii. 23, 1

Aquæ species et differentię multæ
i. 13. aqua dulcis cur nonnunquam
in maritimis locis inveniatur a fo-
dientibus xxiii. 21. 37, 1. aqua pu-
trida pallidos efficit xiv. 12

de Aquis calidis problemata varia
xxiv. aqua cur si, immisso pede,
quieta maneat, minus calere videat-
ur, quam si agitur xxiv. 12. cur
minus calere videatur si oleo inunctis
offundatur xxiv. 1. cur sudorem in-
hibeat ii. 2. cur corrugat xxiv. 7.
cur quædam paululum madescencia
tumesfaciat; alia diutius immersa
constringat et corrugat xxiv. 10, 1.
cur magis quam frigida lapides coa-
gulet xxiv. 11, 1. cur non urat ligna
xxiv. 3. cur in sole citius quam in
umbra frigescat xxiv. 13. aquæ ca-
lidæ cur in universum salsuginosæ
xxiv. 18. aquæ calidæ cur sacræ
xxiv. 19

Aqua in sole calefacta cur non
salubrior ad lavandum xxiv. 14, 1.
cur non bona xxiv. 15

Aqua fervens cur non eructet ut
pulmenta xxiv. 9, 1. aqua fervens
cur non liquefaciat perinde ut ven-
triculus xxiv. 4. aqua cur non hie-
me æque ac æstate effervescat xxiv. 6

Aqua frigida ex eodem vase defusa,
cur acutiorem strepitum reddat xi.
10

de Aquis salsis problemata varia
xxiii. aqua salsa post dulcem iu-
quibusdam locis maritimis xxiii. 21.
37, 1. aqua salsa calidior potabili

xxiii. 30, 3. aquæ salsæ cur dulci-
bus minus frigidæ xxiii. 7, 1. aqua
salsa profluere cur nequeat xxiii. 20,
1. aqua salsa cur calefacta potabi-
lior sit quam frigida xxiii. 18. aqua
salsa cur mota et mutata fiat dulciior
xxiii. 20, 2. aqua salsa cur dulci
vino magis innatet quam austero
xxiii. 26. aqua salsa cur apium ad-
mittat, at non item porrum xx. 1.
aquæ salsiores cur sint in locis austro
obversis xxiii. 25. aquæ profuentes
xxiii. 20, 1. aqua fluvialis et pota-
bilis, cur uri nequeat xxiii. 32. aqua
fluvialis tenuior est xxiii. 13. aquæ
puteanæ cur æstate post meridiem
calescant xxiv. 2. aquæ mari vicinæ
cur plerumque dulces, non salsæ
xxiii. 19

Arabia, odorata xii. 3, 5. xiii. 4, 4
Araneus quando texere soleat, et quan-
do se abdere xxvi. 61, 1, 2. araneo-
rum telæ volitantes cur plerumque
ventos prænuunt ib.

Arbores odoratæ quæ fiant xii. 3, 1.
arborum flexio viii. 18, 1

Arcadia, excelsa licet, palustribus locis
similis est xxvi. 58, 1. barathra
multa habet ib. in Arcadia cur tran-
quillo et nubilo cælo ventorum flatus
frigidiores ib.

Ararum crepitus xi. 28, 1
Archelai Macedonum regis melancholia
xxx. 1, 25

Archytæ sententia de partium forma
tereti xvi. 9

Ardna cur inambulatu difficilia v.
41

Arena quid xxiii. 33, 1. cur lacubus
aut nulla sit, aut paucior ib.

Arescentia pervertuntur xiv. 4
Argentum in coctura eructat xxiv.
9, 1

Arietibus castratis cornua minora x. 36,
1. arietinæ exuvie ix. 1, 1

**Artis et naturæ opera, eandem fere ra-
tionem habent** x. 45, 2

Artus laxant Noti i. 24

Articulis carentia, imbecilla et minus
vivacia xxxiv. 10. articulata, viva-
cia x. 49

Ascensus genua cur lasset v. 19, 1.
24, 1

Aspalathus, arbor odorata xii. 3, 3
Aspectum efferat summus ardor aut
rigor xiv. 1

Asperitas vocis: Vide Vox.

Assa elixis intus pleniora succi i. 52, 3.
v. 34, 3. xxxvii. 7. assari cur so-
leant alia, alia elixari xx. 5. assatio
humorem elicit xxi. 25

ῥῥοι νόμοι cantatu difficiles xix.

37, 1

ῥόγανος, herba xx. 22, 1, 3

ῥρίνεσθαι τὸν θυμὸν xxvii. 3, 2

ῥρμᾶν πρὸς μίξιν iv. 15, 2. ῥρμητικὸς
πρὸς ἀφροδίσεια iv. 28, 1. ῥρμη-
τικὸς πρὸς τὸ ἔργον ii. 31, 2

ῥρυγοτρόφια x. 12, 1

ῥσαπλάσιον, quantuplum xxi. 22, 2

ῥσμάσθαι ἡδέως xiii. 4, 1. ῥσμή τί

xiii. 5. ῥσμάδῃ i. 48. ῥσμάδης

ῥσος xii. 13

ῥστρακοῖ τὸ δέρμα ii. 32, 1

ῥσφραντικὸν ζῆον x. 18, 1

ῥσχεῖας σύσπασις xxvii. 11, 2

οὐ ποτε νυκτερινὸς βορέας τρίτον ἵκετο

φέγγος xxvi. 9

ῥσδέναι, plurali num. xi. 1. οὐδὲν

ἄσποιν xi. 8, 2. xix. 42, 4. xxvii.

3, 5

ῥσλα, gingivæ xxi. 14

ῥσλότης xiv. 4. οὐλότρεχες xxxiii. 18

ῥσλοῦσθαι, cicatricem contrahere

x. 22, 2

ῥσρανὸς, palatum xiii. 2. xxxiii. 14,

2

ῥσρανίσκος xxxiii. 14, 2. v.l.f

ῥσρησις i. 51, 1. ῥσρητῆρ, sc. πόρος x.

43, 2. ῥσρητικά i. 48. ῥσρητικά

τίνα xx. 16, 1

ῥσρον τί ii. 3

ῥσφθαλμία, ξηραί i. 9, 3. 12, 2

ῥσχεῖαι θηλυτοκοῦσιν xiv. 5

ῥσχετός i. 55, 2

ῥσμιαττερον iii. 10, 1. xxvi. 18

Π.

Πάγος, gelu xxvi. 51. πάγοσι pro

πάγοις xii. 6

παιδαριώδη μέλη x. 12, 3

παλαιά πρόβατα, vetulæ oves x.

23, 2

παμφάγον x. 45, 2

πανσέληνος κύκλος xv. 7, 2

παραβλαστάνειν xx. 13, 2

παράδινειν xx. 22, 3

παραθερμαίνεσθαι iv. 2, 2

παρακαταθήκην ἀποστρεῖν xxix. 2, 1

παρακαταλογῇ in cationibus cur
sit tragica xix. 6

παράκρουσις τοῦ θερμοῦ iii. 12

παράλμπάνειν, prætermittere xxix.

13, 4

παράλλαττοντες πόροι xi. 58, 3

παράλληλα εἶναι xxxiv. 9

παράλογίζεσθαι, decipi xxx. 4, 2

παραμέση xix. 12, 47

παρανευρισμέναι χορδαί xi. 31

παραρρεῖν i. 55, 1

παρασείειν in cursu v. 8

παραφυάδες xx. 24

παραχεῖθι affusum sit xx. 35, 2

παράχορδον xix. 33. v.l.9.

παρεγγύς xv. 13, 2

παρεγκλίνειν xxxii. 5, 3

παρεισδύεσθαι xxiii. 14. παρεισδύνειν

v. 6

παρεκθλίβεσθαι xxiii. 5, 3

παρεμπειεῖται τοῖς σώμασι ii. 42;

2

παρεμφαίνεσθαι xxiii. 9, 2

παρεστράφθαι iv. 26, 6

παρήλιος ubi non fiat, et cur xv.

12, 1

παρουεῖν iii. 2. 27, 1

παροῦν εἰς τὰ πλάγια x. 15, 2

παρυπάτην ἄδοντες xix. 3

παῦλα pro ἀνάπαυσις xxvi. 14

πεδιάς γῆ xx. 32, 2

πέλαγος, æquor, altum xxiii. 3, 2

πελιδοῦσθαι viii. 1. πελίσμα λαμ-

βάνειν ix. 14

πένταθλος, πρὸς ἀλτῆρας ἀπερείδεται

v. 8

πεπάνθαι xx. 20, 2

πέπηγε, coagulatus est xxi. 7

πέποτες, cucumerum species xx.

32, 1

πεπυρεχότες xi. 22, 3

περαίνειν ἔξω ii. 17, 2. περαίνειν πρὸς

ἐγκέφαλον xiii. 5. id est pene-

trare.

περιαπτόμενα ἡμῖν v. 7, 2

περίβλημα ἔχειν ii. 37

περιθραύεσθαι xxi. 3. xxiii. 36

περίστασθαι ὠτός xxxiii. 15, 2

περικαρπίων πικρότης xx. 25

περικαταλαμβάνεσθαι xxvi. 56, 2

πέριξ τὰ αἰδοῖα xiii. 6, 3

περιπλάττεσθαι τηλῶ	xx. 18, 1	πάντα πνεύματα	xxvi. 57, 2
περιπνευματιζόμενα	xxii. 4	πορεία πᾶσα ἐξ ἄρσεως καὶ θέσεως	
περίσαξις γῆς	xx. 14, 2	συντελείται v. 41. πορείας κίνη-	
περιστέλλειν	i. 55, 3, ii. 26, 1	σις x. 26	
περιτείνεσθαι	xxiv. 7	πορφυρεῖς	xxxviii. 2, 1
περιφέρεσθαι κύκλῳ	xvi. 3, 1	πρωδέστερον ὄζειν	xii. 4
πέτεσθαι, volare	x. 21, 1	πραία ζῆα	x. 35
πήγνυσιν ἅλας τὸ πῦρ	iii. 16, 1	πρεσβύτερες γυναῖκες	x. 4
πηλιδῆς ἰκμάς	xiii. 4, 4	προσαναφέρεισθαι	x. 54, 5
πημαίνει	xxxi. 5, 1, 2	πρόβλημα, in vulnere	i. 3
πηρώσεως duo genera	iv. 26, 5	προβρέχειν	xxii. 11, 2
πέρα γλῶττα	x. 19	προδιαλύεσθαι	xxiii. 28
πέσεις τῆς φωνῆς	xix. 3	προδιεργάζεσθαι	xxii. 11, 2
πίλησις xxxvii. 6.	πλητικὸν τὸ ψύ-	†προδιηθεῖσθαι	xxiii. 21
χος xiv. 8, 3		πρόδρομοι quando spirent	xxvi. 51.
πιστεύειν ἑαυτοῖς, fidere sibi et suis		πρόδρομοι, ex borearum genere,	
viribus xviii. 6		spirant ante caniculam xxvi.	
πλάτανος, arbor latifolia	xv. 11, 1	12, 2. noctu minus spirant	
πλειστάκις	xix. 20, 3	xxv. 16	
πληγὴ πᾶσα, διαιρητικὸν ἐστὶν ἢ θλα-		†προεργηγορέναι	xviii. 1, 1. v.l. ⁸
στικὸν v. 37, 3		προεδεσθέν	xx. 34, 2
ἐν πλησμονῇ κύπρις	x. 47, 1	προεξασθενῆν	i. 50, 2
πλούτος, τυφλός	xxix. 8	προεπίστασθαι	xix. 5
πλύτρου ἰχθύων ὄζει	iv. 29	προεστὸς [†προεστὸς v.l.v.] δέρμα	x. 3
πνεῦμα τί xxvi. 34. πνεῦμα, σύνωσις		προέτεια	xx. 14, 2
ἀέρος xxiii. 11. πνευματικαὶ κινή-		προετικὸς εἰ καθεκτικὸς oppos. xxxi.	
σεις xviii. 1, 1. πνευματώδη πάθη		15, 4	
xxx. 1, 10. πνευματοποιεῖν xxiv.		προῖενται τὴν ῥύσιν	x. 2
10, 2		†προϊστᾶν τὸ πνεῦμα ii. 38, 1. v.l. ⁸ .	
πνευματικὸς τόπος	xxxiii. 14, 1	προῖσταται αὐτοῖς χολή	iv. 29.
πνευστιῶν vetatur in venationibus		προῖατάμενος ἀήρ xxiv. 12	
xi. 41. πνευστιῶντες xxxiii. 14, 1		προῖσχαναίνειν	iii. 23, 1
πνηγῆραι νύκτες	xxv. 16	προκαθίζεσθαι	xxvi. 56, 1
ποικιλία ἐκ γενετῆς x. 33. ποικίλλεται		προκαταφέρεισθαι	xii. 2
τὰ τικτόμενα x. 10		προμαλάσσειν	ii. 32, 2
πολιὰ, σαπρότης τις	x. 34	προμαραίνεισθαι	xxiii. 11
πολλαπλάσιος μιᾶς	xix. 2	προοδοποιεῖν τῷ πόματι iii. 35. προδο-	
πολυγυνοειδές	xv. 6, 4	ποιεῖσθαι εἰς—ii. 11, 2. προωδο-	
πολυειδὴς φθῆ	xix. 15	πωποιημένος iv. 11	
πολύκενος τόπος	xxv. 22, 3	προπετεῖς οἱ ἰσχυρόφωνοι [†ισχύόφωνοι]	
πολυσχιδεῖς ἰσχυάδες	xxii. 9	xi. 60, 1. προπετὲς τὸ ἡμῶν σῶμα	
πολύτεκνα ζῆα	x. 14	v. 19, 2	
πολύχρσα facit ἡ τῶν ὑγρῶν πολύχροα		πρὸς τὴν δέλην, pro περί xxvi. 33, 1	
xxiv. 4, 2		προσαναπλήρησι	i. 7
πολυχρονία, diurnitas	x. 47, 2	προσαναφέρεισθαι	iii. 5, 6.
πολύονυχα ζῆα	x. 43, 1	προσαπεριδεσθαι πρὸς—	xxv. 1
πόμα, potus	i. 14	προσάφαι τὴν ἀρχὴν τῷ τέλει xvii. 3, 4	
πομφύλγος ortus xxiii. 4, 3. πομ-		προσαυλεῖν	xix. 39, 4
φύλγοι τὴν θάλατταν ibid.			

- προσθηθεῖσθαι xxi. 21
 προσσηγγεῖναι xviii. 1
 προσσηγγέσθαι xxxii. 10, 11
 προσεκοπᾶν iv. 8
 προσελάδεις τόπῳ xxi. 34, 1
 προσενηκάμειν ἐξ ἄρτου viii. 9, 4
 πρόσσεις τῶν σιτίων xxx. 14, 4
 προσήνεμα xx. 9, 1
 προσιστᾶν τὸ πνεῦμα ii. 38, 1
 προσιστᾶν i. 41, 2
 προσκυκλῖν ὡς ἱερὸν xxxiii. 9, 2, 3
 προσκυκλῖν xxxiv. 11
 προσιστέον i. 50, 2
 προσπταίνειν, in sermone xi. 60, 1.
 πρόσφατον ἔλαιον, oppositum τῷ πα-
 λαῖῳ xxi. 4. πρόσφατον καρπὸν
 xx. 30
 προσφέρειν τροφήν i. 50, 2
 προσφύεσθαι τῷ σώματι i. 42, 5.
 προσφῦναι τῷ σώματι xxi. 2.
 πρόσφυσις τῆς τροφῆς ii. 3
 προσχέεσθαι θερμὸν iii. 26, 5
 προὔπαρχοι φαύλως ἔχοντες i. 7
 προφανὴς κίνδυνος xxi. 2, 3
 προχειμάσαντες xxvi. 8, 4
 προωδωπευμένηται xxi. 17, 1. προ-
 ωδωπευμένηται πρὸς — iv. 11
 προωθεῖν xi. 52, 1. xxi. 11. προέωσε
 xxi. 11
 πρῶτ, made xxi. 54, 1. πρῶτοι
 σίκυα xi. 14, 2
 πταίνειν τῇ γλώσσῃ τί iii. 31, 2
 πτάρειν, sternutare xxxiii. 1, 3, 11,
 2. 15, 1. πτάραντες xxxiii. 16.
 πτάρντες viii. 8. πταρμὸς τί x.
 54, 2. πόθεν γινεται x. 18, 2.
 πταρμικῶν κινεῖν xxxiii. 9, 3.
 πτάρνουντο pro πτάρουντο x. 18, 2.
 πτάρνυσθαι iv. 8. x. 18, 1. xxxiii.
 15, 2. πτάρνουντο pro πτάρουντο
 xxxiii. 10, 2
 πτέρναι τῶν ποδῶν v. 15, 1, 2
 πτισάνη [†πτισσάνη v.l.ⁿ] κριθίνη
 καὶ πυρίνη i. 37, 1
 πτόρθαι, περιφερεῖς xvi. 9
 πτύειν ἔκρον xxvii. 3, 3
 πτώμα, casus xiv. 4, 3
 πυγμαῖοι τίνες γίνονται x. 12, 1
 πυθμὴν ἀγγεῖον xxiv. 5
- πυκνάκις iii. 9, 1. 20, 1
 πυκνὸν τί xxi. 23
 πυκνόςαρκα i. 20, 2
 πυκνὸφυλλα xx. 36
 πυκνὸν τὴν σάρκα i. 52, 1
 πύδαξ ἀμφορέως xxv. 2, 4
 πυρετοῦ ἄνεσις xi. 22, 3. πυρετῶδη
 τίνα xxvi. 50. πυρετῶδεις ἄνεμοι
 i. 23, 1. πεπυρεχότες xi. 22, 3
 πυρῆος finis, semen xx. 24
 πυρλαί μεγάλας iii. 25, 2. πυρί-
 ματα i. 55, 3. πυριατήρια ii. 11,
 1. 32, 1
 πυρίκαυστα i. 54. xxxviii. 8, 2
 πυρίνη πτισάνη [†πτισσάνη v.l.ⁿ] i.
 37, 1
 πυρούμενον σταῖς xxi. 10, 23
 πυρρῶσθαι xxxviii. 2, 2
 πυμάσαι, operire xi. 8, 1
 P.
 'Pāγες τῶν βοτρίων, acini racemo-
 rum xx. 23, 1. βᾶγες ἀπόρρητοι
 xx. 24
 ραδιέστερον ii. 42, 2
 ραφαὶ τῆς κεφαλῆς x. 48
 ραφανίς ix. 6
 ρευματικοὶ iii. 5, 7. ρευματικοὶ εἰς
 ὀφθαλμούς xxxi. 5, 1
 ρητορεῖαι xviii. 3, 1. ρητορικοὺς
 ποιεῖ ὁ λόγος xxx. 1, 6
 ριγῶν, rigere seu frigare xxxvii. 2.
 ριγῶσι, et ῥιγῶσι viii. 5—7. ρι-
 γῶντες ἐπὶ ψυχροῦ iii. 26, 5
 ῥιπιζεται τὸ πῦρ i. 55, 2. ῥιπί-
 ζεσθαι ἐπὶ τοῦ πνεύματος xxxviii.
 6. ριπιζεται τὸ πῦρ i. 55, 2
 ριπτούμενα xi. 13, 1
 ῥιψ, crates xv. 6, 2
 ῥέα, malus Punica xix. 43, 2. xx. 3
 ῥοκαὶ οἰνώδεις xix. 43, 2
 ῥοφήματα ægrot. i. 37, 2. 50, 2.
 ῥοφήματα καφλάζοντα xxiv. 9, 3
 ῥυάδα τρίχα ἔχειν x. 63
 ῥύμη, impetus xxxiii. 10, 1
 ῥύπος ὁ ἐν ὀστέῳ xxxii. 4
 ῥύπτειν τὰ ἱμάτια xxxiii. 40, 1. ῥυπτί-
 κὸν χιτὸν ἔχειν iii. 17, 1. ῥυπτικὸν
 ἢ γλισχρότης xxxiii. 40, 1. ῥυπτί-
 κὸν τοῦ φάρυγγος xi. 39

- βυσθὴν γίνεσθαι xxiv. 10, 1, 2. βυσθὰ
 ὄμματα xxxi. 14. βυσσοῦσθαι xxiv.
 10, 2
 βυτὶς τί xxiv. 7. βυτιδοῦν ibid.
 Σ.
 Σάττει καὶ πληροῖ xxi. 14, 2. σάτ-
 τεσθαι εἰ σάξις xxv. 8, 4
 σαυσαρισμός xxvii. 3, 3
 σαφηνίζειν, σαφῶς φθέγγεσθαι viii.
 14. xi. 27, 1
 σίζειν καὶ ψοφεῖν xi. 32, 1
 σίκυος, pro σίκυος xx. 3. σίκυος πέ-
 πονες ubi optiuni proveniant, et
 cur xx. 32, 1
 σιμοὶ τόποι ii. 38, 1. σιμά, ardua,
 sc. loca v. 41
 σῖτα cibi i. 50, 2. xxxiv. 9
 σκαίρειν τοῖς ποσὶ ii. 31, 2
 σκαλεῖν οὖς xxxii. 13, 1, 2
 σκαρδαμίσσειν xxxiv. 12, 2
 σκληρόδερμα ὄμματα xxxi. 14
 σκόλυμος Hesiodi iv. 25
 σκοποῦ τυγχάνειν xix. 5
 σμύρνη τῶν ἱατρῶν xii. 1
 σπαρτία ἀντιτείνειν viii. 9, 5
 σπασματώδης κίνησις v. 1, 1
 σπερμαίνοντα iv. 4, 2
 σπληνιῶντων οὐλαὶ μέλαιναι ix. 5, 1
 σπογγία, ἀραιά xxxvii. 3, 2. σπογ-
 γεῖς, spongiarii xxxii. 5, 1
 σταῖς, massa triticea xxi. 10, 15.
 23. σταῖς πυρούμενον xxi. 10, 23.
 σταῖς τριβόμενον xxi. 12, 2, 3.
 σταῖς quo magis teritur, eo
 minus fit xxi. 8, 1. 9. σταῖς
 γίνεσθαι xxi. 12, 2
 σταλαγμοὶ xi. 28, 1
 σταλτικὸν περιττώσεως i. 33
 στάσιμον τὸ βαρὺ xxiii. 20, 1
 στασιῶδες xxx. 11, 3
 στατικὸν καὶ συσταλικόν xiii. 5
 στέλεχος, περιφερές xvi. 9
 στενοχωρίαί, ἀλεεινότεραι xxv. 19
 στερρὸς [†στερεὸς v.l.^s] xxiii. 29,
 I
 στιφρότερον γίνεσθαι v. 14, 1. στι-
 φροτέρην τὴν σάρκα ποιεῖν v. 40, 3
 στόμα μέγα in vulnere i. 32
 στοχαστικὸς ἡδονῆς xviii. 4
 VOL. VII.
 στρεβλοῦσθαι vii. 7
 στρυφνότης καὶ πικρότης i. 42, 4
 συγγενικαὶ τρίχες iv. 18, 1
 συγκαθίεναι τὰς χεῖρας ii. 31, 2
 συγκαίειν [†συγκαίειν v.l.^m] xxiv.
 18
 συγκαλλύνειν, convertere xxiv. 9, 1
 σύγκαμψις ii. 38, 2
 συγκαταβαίνειν xxiii. 4, 3
 συγκατάγειν xxiii. 38, 2
 συγκατακλείεσθαι xxi. 18
 συγκαταφέρεισθαι xxiii. 4, 1. 5, 4
 συγκατιέναι xii. 12
 συγκεκεφαλαίωται [†συγκεφαλαίω-
 ται] iv. 12, 2
 συγκολλᾶν xxiii. 29, 2
 συγκόρυφοι κῶνοι xv. 11, 2
 συγκρύπτειν xix. 43, 4
 συκοφαντεῖν, calumniari xix. 13,
 13
 συμμεθιστάναί xxi. 2, 2
 συμμεμυκότες πόροι ii. 20, 1
 συμμετρότατα ἔχειν xxvi. 33, 2
 συμπαρέπεσθαι xii. 4
 συμπιέζεσθαι xi. 44
 συμπλήρωμα xi. 18
 συμφανῇ ποιεῖν xix. 43, 4
 συμφεύγειν xxvii. 3, 2
 συμφράττειν xi. 61. xxxiv. 9
 συμφύεσθαι, de vulnere i. 32. συμ-
 φύμενα θάττον xxxii. 7. συμφυ-
 τικός i. 33
 σύμφωνον cur suavius quam ὁμόφω-
 νον xix. 39, 1. cur minus suave
 quam antiphonon xix. 16. συμ-
 φωνία quorum sit xix. 41, 2
 συναγωγή, contractio iv. 26, 2
 συναίρειν νεφέλας xxvi. 49, 1
 συναλγεῖν vii. 7
 συναναθυμιάσθαι xii. 11
 συναπέρχεσθαι iv. 29. xii. 2
 συναπίσσι τῇ νόσῳ i. 28
 συναποβιάζεσθαι xxxiii. 5, 1
 συναποκρίνεσθαι iv. 2, 4
 συναπολαύειν v. 22, 1
 συναποφέρεισθαι xii. 9
 συναπωθεῖσθαι xxxiii. 15, 3
 †συνάττειν xxv. 8, 4
 συναυξάνεσθαι τῷ ὁμοίῳ xix. 24

- συναφιέναι xxi. 38, 2
 †συνιδόναι, subsidere iv. 2, 1.
 v.l.g.
 συνεθίζεσθαι τινι xviii. 6, 2
 συνείρειν τὸν λόγον xi. 54. 60, 2
 συνεκθλίβεσθαι iv. 2, 1
 συνεκκρίνεσθαι iv. 16
 συνεκπέττεσθαι ii. 21, 1
 συνεξιδρῶσαι δυσώδη xiii. 11
 συνειέναι xxxii. 10
 συνεξικμάζειν v. 27
 συνεκπισπᾶσθαι xi. 62, 1. xxiii. 4, 1
 συνεκουλώσεως δεῖσθαι i. 49
 συνεστᾶσι iv. 26, 5
 συνεφέλκεσθαι xxvii. 11, 2
 συνεχεσθαι, cohærescere xxi. 6
 συνθερμαίνεσθαι xxxviii. 3, 1
 συνιζειν, considerare xxi. 9
 συνέφειαν ποιεῖν xxvi. 38
 σύννου βλέμμα xxxi. 7, 5. μετὰ
 συννοίας xix. 4
 σύνολκος τροφή xx. 8
 συντάραξις i. 4
 συντάσεις, sc. τοῦ αἰδοῦν iv. 26, 4
 συντετρησθαι τῷ στόματι xiii. 2.
 συντετρημένος εἰς τὸν πνεύμονα
 xxxiii. 17, 2
 σύντηγμα θερμόν v. 31, 2. συν-
 τηκτικὸν γίνεσθαι xxviii. 1, 2.
 σύντηξις, περίττωμά ἐστι v. 7, 3
 σύντονος τῷ σώματι i. 19, 4. συντα-
 νία αἰδοῦν iv. 20. xiii. 6, 3.
 συντονία πολλῇ τροχάζειν ii. 30, 1
 συνωθεῖν νέφη xxvi. 56, 3. σύνωσις
 ἀέρος xxiii. 11
 συρίγγων modulamen xix. 14. συ-
 ρικτής xviii. 6, 1
 συρρύν iii. 34, 1
 συσπάττειν xxv. 8, 4
 σφαῖραι ὁμμάτων xxxi. 7, 3, 6
 σφακελισμοί i. 9, 2. 10, 2
 σφετερίζεσθαι τι τῶν ἀλλοτρῶν xxix.
 14, 3
 σωματοειδὲς πολὺ ἔχειν xxi. 9, 3
 σωστικὸν τοῦ θερμοῦ xxiii. 7, 1
 T.
 τὰγγιβαθῇ xxiii. 31
 τάλαιοι, quali xx. 14, 3. ταλα-
 ρίσκοι, quasilli ibid.
- παραχῶδης πέψις i. 15, 2
 τάρχου ὁδμή xxviii. 7, 3. ταρι-
 χεύεσθαι φύκει xx. 31, 1. τα-
 ριχεύομενα ἄσηπτα σῴζεται xxi.
 5, 1
 ταχυδρομία v. 9, 1
 ταχυτόκα ζῆα x. 9
 τέγγει τοὺς ἰδρώτας ii. 32, 1
 τέρατα xi. 27, 1. an ἔκγονα nostra
 iv. 13, 4. τέρατα quæ animalia
 soleant parere, et cur x. 61
 τερετίσματα parum grata xix. 10
 τετραχόρδου ἀρχή xix. 44, 2. τετρά-
 χορδον xix. 33
 τίμησις τί χρη παθεῖν xxix. 16
 τομή δι' ὅλης τῆς χειρὸς x. 49
 τονιαῖον διάστημα xix. 47
 τοσαυταπλάσιος, tantuplus xxi.
 22, 2
 τραγήματα διὰ τί ἐδεστέον xxii. 6
 τραπέζια xv. 4
 τραυλοί xi. 38. τραυλότης τί xi.
 30, 2
 τραυματιζόμενος τόπος x. 22, 2
 τριετὲς σπέρμα xx. 17
 τριταῖος λήγει xxvi. 14
 τριχλόν ἐπεστραμμένον xxiii. 18
 τρήφεις, tritiones seu frictiones
 xxxvii. 3, 1. τρήφεισι χρῆσθαι iii.
 26, 2
 τροπαία quid sit xxvi. 5, 1, 40.
 ἡ τροπαία ἐναντίον τῇ ἀπογείᾳ
 xxvi. 5, 1. τροπαῖαι ubi fiant,
 et cur xxvi. 40
 τροπαί, fuga ex acie xxvii. 3, 4,
 5. τροπαί (seu τροπαῖαι) cur
 spirent xxvi. 4
 τρόποι μελῶν, modulamina xix.
 38, 2
 τροφή τί i. 42, 5. τροφώδη ὑγρά iii.
 5, 6
 τροχάζειν ἐν τῷ πνεύματι xxiv. 12.
 τροχάζειν πολλῇ συντονίᾳ ii. 30, 1
 τροχιζόμενοι pro τροχάζοντες xxiii.
 39
 τρύξ [†τρυγία, fex] xx. 35, 2. τρυ-
 γῶδες ibid. 1
 τρυπήματα κλεψύδρας xvi. 8, 3
 τύπη φράζειν xvii. 3, 4

Τ.			ὑποχέρησιν ποιεῖν, excernere x. 59, 1
ἄΤβρις, contumelia	xxix. 16		ὑπώπια ix. 9, 1. 10. 12. ὑπώπια τίνα
ἔγροκέφαλοι	i. 16, 2		ἐξαίρει ix. 6
ἔγρορροεῖν	i. 33		ὑπαχχοί xiv. 12
ἔδαρης οἶνος	iii. 18, 1, 2		ὑφαιμος συνδρομή ix. 14
ἔδρωτικοί	iii. 5, 7		ὑφυγρα ii. 17, 1
ἦ ὕελος	xi. 58, 5		Φ.
ἔτιοι ἄνεμοι	xxvi. 7		Φάρμακα τίνα λέγεται i. 42, 1, 5.
ὑπαλείφειν ἔλαιον	xxxviii. 3, 3		47, 1, 2. φαρμακοποσία v. 28.
ὑπαντρος γῆ	xxiii. 5, 2		φαρμακῶδες i. 35
ὑπαρ, et ἐν ὑπνις, opposita	xxx. 14, 4		ὁ φάρνγξ τραχύνεται xi. 22, 3. φάρ- γγα γεράνου xxviii. 6, 1. φεύ- γων, reus xxix. 13, 1. φεύγειν ἀνδροφονίας, sc. δίκην, homicidii reum agi xxix. 13, 5
ὑπεκκινεῖν pro ὑποκινεῖν	xxvi. 41		φήμην ἀγαθὴν ποιεῖν, boni ominis loco habere xxxiii. 9, 3
ὑπέκκαυμα in lychno	iii. 26, 4.		φθάνει ὑπεξιών xi. 60, 2
ὑπέκκαυμα νόσου i. 7			φθίσις σελήνης xv. 11, 3. φθισιᾶν xxviii. 1, 1
ὑπεξάγειν	xxvi. 56, 2		φθόαι i. 10, 2. eadem φθίσεις ib. 1
ὑπεξίνααι x. 43, 2.	ὑπεξιών iv. 21		φθόρον ποιεῖν iv. 26, 5
ἔυπεπιφαύσκοντας	viii. 17, 1		φιλητικός, proclivis ad osculandum xxx. 1, 8
ὑπεραίρειν τὸ πλῆθος	xix. 45, 2		†φιλοβολίται seu φλεβολίται iii. 5, 1
ὑπερξείν xxiv. 6, 1.	ὑπερξείν τῷ πά- θει i. 19, 2. ὑπερξείσεις τί xxiv. 6, 1		φιλόγλυκος iii. 26
ὑπερθερμαίνεσθαι	i. 12, 2		φίλοινοι τίνες iii. 7
ὑπερτείνεσθαι	iii. 5, 3		φιλοπόται iii. 23, 1. xxvii. 4, 1, 3.
ὑπερχεῖσθαι	iii. 34, 1		φιλοποσία τί iii. 7
ὑπηχεῖν	xix. 42, 1. xxxiii. 14, 2		φλεβία ῥήγνται ix. 14. †φλεβολίται iii. 5, 1
ὑπιέναι	iv. 7, 2		φλεγματώδη περιττώματα xiii. 7.
ὑπνωδέστερον γίνεσθαι	xiv. 11		φλεγμασία τί i. 6, 2
ὑπνωτικός, somnolentus	xi. 17, 1.		φοινίκιον, modulaminis species xix. 14
ὑπνωτικὸν εἶναι	iii. 34, 2. ὑπνω- τικώτατον γίνεσθαι iii. 25, 2		φορτηγεῖν [†φορτίζειν v.l.i.] ii. 38, 2
ὑποδοχῇ, conceptaculum	i. 40		φρένες ictæ, risum quibusdam com- movent xxxv. 6
ὑποδωριστὶ ἀρμονία	xix. 48, 3.		φρίκη τῆς θαλάττης xxiii. 23, 1
ὑποδωριστὶ ᾄδειν	xix. 30. 48, 1		φρυγοειδεῖς βάτραχοι i. 22
ὑποθερμαίνεσθαι	iv. 7, 1		τὸ φῦκος, ἀλμυρὸν xx. 31, 2. φύκει ταριχεύεσθαι ib. 1
ὑποκαταβαίνειν	xxv. 8, 4		φύματα, tubercula iv. 13, 3
ὑπόλειμμα	xxvi. 8, 4		φύραμα xxi. 18
ὑπόμνησιν δίδωσι τῆς—	vii. 3		φύσαι, flatu ventris xiii. 4, 2.
ὑπομόχλιον	iv. 23		xxxiii. 9, 1. αἱ φύσαι λυποῦσι vi. 3, 1. φύσαν ἀφιέναι iv. 8
ὑπονοστεῖν	v. 9, 1. xxiv. 4		φυσᾶν et ἀάζειν ut differant xxxiv. 7, 1. φυσᾶν χύτραν ἐφομένην v. 30.
ὑποπνέειν	viii. 6		
ὑποστέλλεσθαι τῆς τροφῆς	i. 46. v. 33		
ὑπούλα vulnera	i. 32		
ὑποφαύσκοντας	viii. 17, 1		
ὑποφέρεσθαι τοῖς σκέλεσι	v. 19, 1		
ἡ ὑποφρυγιστὶ ἀρμονία	xix. 48, 3.		
ὑποφρυγιστὶ ᾄδειν	xix. 30. 48, 1		
ὑποφωσκάσσης ἔω	xxv. 5		
ὑποχόνδρια, melancholica	xxx. 1, 10		

φυσασμός xxiv. 7, 2. φυσητικὸν τῆς κοιλίας xiii. 6, 2. φυσιασμός, ψόφος ἐστὶ xi. 41	χωρικαὶ φθαί	xix. 15
φυσασκύντες cur ante cibum sese exerceant xi. 22, 1	χρηματιστῆς ἀγαθὸς τίς	xviii. 4
X.	χρονίζεσθαι ἐν τῷ σώματι	xiii. 1
Χαίτην οὐκ ἔχοντα x. 25	χρῶν τὰ σώματα	xxxviii. 9
χάλαζα in animali quid, et quibus ex causis xxxiv. 4, 2	χρῶτα ἀραιῶν ii. 34, 2. χρῶτες ὄζουσι	iv. 12, 1
χαλεπὰ, et πραέα x. 35	χυμὸς, παρὰ τὸ χεῖσθαι	xxii. 7
χάσμη τί vii. 1	Ψ.	
χαῦνος γῆ xxiii. 29, 1	Ψαθυρότερον γίνεσθαι	xxi. 11. ψα-
χειμασίου xxvi. 3	θυρότης, ἐπὶ ξηρασίας γίνεται ib.	
χεῖσθαι, fundi, diffundi xxii. 7	ψαλλομένη χορδή	xix. 23, 1. ψαλτή-
χίμετλα i. 53	ρια τρίγωνα	xix. 23, 2
χλευάζεσθαι difficilior quam amittere aliquid xxix. 14, 10	ψελλότης τί xi. 30, 2. ψελλίζειν	xi. 1
χλιαίνειν, tepefacere viii. 20, 1. χλιαίνειν et ἐπιθερμαίνειν synonyme usurpata xxi. 25. χλιαρὰ ἀτμός v. 36, 4	ψήχεσθαι	xxiii. 33, 1
χολώδεις i. 12, 1	ψόφος, πληγὴ ἐστὶ xi. 42. ψοφεῖν, crepare xi. 26. ψοφῆσαι, crepitum ventris emitte	x. 44, 2
χόνδρος, ὀστοῦν xxxiii. 18. χόνδρος, alica xxi. 21. χονδρόν, crassiusculum xxi. 9	ψυχρολντρεῖν, seu ψυχρολντεῖν i. 29, 3	
	ψωμὸν καταπίνειν	xxxiv. 9
	ψέρα	vii. 8, 3
	Ω.	
	ὠιδοῦ ἀμαρτήματα	xix. 43, 4

INDEX RERUM

MEMORABILIORUM.

- ABORTUS** verni i. 9, 2
Abscessus cur salubres vi. 3, 2
Absinthium urinam ciet xxvii. 10, 2
Absolvere inique, tolerabilius quam inique damnare xxix. 13, 9
Acclives ambulationes declivibus laboriosiores v. 40, 4. acclivi ascensus cur magis sudorem moveant ii. 38, 1
Accusatio injusta, plerumque data opera fit xxix. 13, 10, 13
Acerbis comestis cur vinum et aqua videantur dulciora xxii. 11, 1
Acetum cur interiorem quam exteriorem carnem magis mordicet xxxi. 21, 1. singultum sedat xxxiii. 1, 3. 17, 2. cur sedet singultum xxxiii. 5, 1
Acida edentes cum videmus, dentes nobis stupescunt vii. 5, 1
Acini uvarum minores cur magis expertes nucleorum xx. 24
Acria interiorem quam exteriorem carnem cur magis mordicet xxxi. 21, 1. acrium non tam cito nos capit satietas quam dulcium xxii. 3, 1. acrium differentia multiplex xx. 22, 2
Actiones, morum significatio xix. 27, 2
Acutum quid xi. 34, 1. acutum propter celeritatem minus sentitur xix. 21. in voce ex paucis est xix. 37, 1. vires in canendo majores postulat xix. 7. cantatu difficilior cur sit xix. 37, 1. acutum cadere quam grave facilius xix. 26, 46. in acutum cur vox plerumque aberrare soleat ib. ab acuto in grave cur aptius transeat concentus xix. 33. acutus strepitus unde xi. 40. acuta vox ab intento organo proficiscitur xi. 50. acuta vox in cantu, firmarum virium indicium est xix. 37, 2. acumen vocis qua in re consistat xi. 20, 1, 2
Acuti morbi cito perimunt i. 6, 2. cur hieme periculosiores i. 6, 1
Ægæi maris aer, et color xxiii. 6, 1
Ægro ante accessum, an post, offerendus cibus i. 50, 2. ægris vox cur acutior xi. 6, 5. 21. 40
†Ægritudo acerbiores cur efficiat homines viii. 3. ægrotantes facile, et cito convalescentes v. 22, 1
Ægyptus, irrigua xx. 32, 1. **Ægyptus** inferior cava est xxvi. 44. **Ægypti** loca quædam cur perflet Notus, quædam non ib.
Ægyptii cur blæsis pedibus xiv. 4.
Ægyptiaci pepones xx. 32, 1
Æquinoctium, hiemis atque æstatis confinium est xxvi. 26, 2. sub æquinoctium spirans libis, aquas ciet ib. 1
de Aere problemata varia xxv. aer inanis multum habet xxv. 22, 1. plenus igne xxv. 20. cur non sursum feratur xxv. 14. cur per solida penetret xxv. 9. cur in sublimibus ædium partibus reciprocetur, maxime sereno cælo xxv. 22, 1. in flatum verti cur videatur currentibus v. 17. cur non repleat, ut aqua xxv. 12. cur non putrescat xxv. 20. cur ex aquæ contactu frigidus quidem fiat, at non humidus xxv. 3. 10. aer e bullis et aquæ interioribus exiens cur non uvidus xxv. 11. aer noctu humidus xxvi. 54, 1. aer diurnus habet strepitus xi. 33, 1. aer minor cur majore calidior xxv. 19. aer ex longinquo nigricare videtur xxiii. 23, 2
Aeris mutatio sub siderum, et in primis caniculæ, ortu atque occasu xxvi. 32, 1. aeris mutatio cur non morbosa i. 13
Æs cur maxime resonet xi. 8, 2. medicamentosum est i. 35. ære facta vulnera cur citius sanescant ib. ære ambusta cur sanescant citius i. 36

- Ærea sugillatis admoventur cur soleant ix. 6, 10
 Ærugo, medicamentosa ix. 6
 Æstas morbosior hieme i. 25. æstas pluvia i. 8, 4. æstas squalida post ver austrinum et borealem hiemem, mortiferum autumnum parit i. 19, 1. æstas et autumnus borealis ac squalidus quibus conferat, et cur i. 11. æstas et autumnus borealis ac squalidus cur biliosis noxiis i. 12, 1. æstate cur sudemus magis ii. 40
 Æstiva diæta i. 39, 1. v. 38, 2
 Æstus suffocantes cur hibernis magis quam tepidis locis existant xiv. 13. æstus reciproci causa xvi. 4
 Æthiopes cur blæsis pedibus xiv. 4. dentes candidiores cur habeant, at non item unguis x. 66
 Agathyrsi leges suas canunt xix. 28
 Agonia, seu Anxia sollicitudo, quid ii. 26, 2. 31, 1. agonizæ symptomata ib. agonia cur sudorem in pedibus cieat ii. 26, 1. 31, 1. *Vide et Sollicitudo, et ἀγῶν in Græco Ind.*
 Agricultura concoquit et efficax reddit alimentum xx. 12, 4. erudit plantas ib.
 Ajacis furor unde xxx. 1, 3
 Albi homines et equi, cur plerumque glauci x. 11
 Alcmaeonis sententia de hominum interitu xvii. 3, 4
 Alere se statim post ortum cur possint alia, alia non x. 58
 Alica velut farina est xxi. 21. cur aquæ plus capiat quam triticum ex quo confecta est ib.
 Alimentum quid i. 42, 5. in alimento requiritur tenax lentor xxi. 2. alimentum siccum quæ appetant, et quæ humidum x. 59, 2. alimentum humidum cur homo sæpius sumat, animalia cetera siccum x. 56. alimentum humidum siccum principalius i. 15, 2
 Alimenta minui, labores augeri, sanitati confert v. 33. alimenta post exercitium et pharmaci potum cur non statim offerantur v. 28. alimentis quibusdam cur diutius uti possimus quam aliis, licet suavioribus xxi. 13, 1
 Allia cur siccior plantata, melius proveniant xx. 27. allia cum in caulem abeunt, cur gravius oleant quam cum tenera sunt xx. 30. excisa et jacentia cur germinent xx. 26, 1. 27. cocta vocem levigant xi. 39. urinam cient i. 48. urinam cur cieant xii. 12. xx. 16. allii esus cur urinam reddat scetidam xiii. 6, 1
 Alvus quale conceptaculum i. 40. e conferto potu cur adstringatur iii. 21. in timore cur laxetur ii. 26, 2. xxvii. 1. 2. 3, 2. 19, 1. alvum laxantia xiii. 39. *Vide et Venter.*
 Amara, vetustate et siccitate magis amarescunt xx. 25. amara et scetida cur plerumque purgant i. 47, 1. concoqui nequeunt ib.
 Ambidextri ut fiant xxxi. 12
 Ambulatio assidua, crura efficit crassiora v. 9, 1. ambulationes laboriosæ quæ v. 40, 1. ambulationes longæ in planis, laboriosæ; at breves, leviores v. 1, 1. ambulationes breves cur magis lassent v. 12. 35. ambulationes inæquales cur rectis minus lassent v. 40, 1
 Ambusta cur sanet calida i. 54. ambustiones ære factæ cur sanescant citius i. 36
 Amicti cur magis sudent ii. 9. 37
 Amphora inanis per orificium inflata, mugitum similem edit sonitum xxv. 2, 3
 Anaxagoræ opinio cur noctu vox clarius exaudiat xi. 33, 1. sententia de clepsydra xvi. 8, 1
 Ancoræ jactus, fluctuans mare pacat xxiii. 4, 1
 Angusta loca, tepidiora xxv. 19
 Anhelantes xxxiii. 14, 1
 Anima in motu dum est, cogitare nequit xxx. 14, 4. in somno maxime agitur ib. 2
 Animalia nasci cur alia ex se invicem soleant, alia ex concretis quibusdam x. 13, 1. 65. generantur e solo animalium semine iv. 13, 2. cur alia plura, alia pauciora pariant x. 14. cur in longitudinem potius crescant xvii. 2. animalibus motus unde sit iii. 26, 8. animal nullum cur odoratum; immo post obitum sceteat xiii. 4, 1
 Animi instrumentum, mens; ut manus, corporis xxx. 5, 1. in animi deliquo cur subsidat moles corporis, et vox reddatur acutior v. 2
 Animosa quæ x. 60
 Anisum urinam ciet xxvii. 10, 2
 Anni morbos signa i. 21. 23
 Antiphonon quid, et ex quibus xix. 39, 1. antiphonis quid peculiare, et cur xix. 19. antiphonon hypate reddebat magis quam nete xix. 7. antiphonon cur symphonia suavius xix. 16. antiphona cur quinque non cantant xix. 17
 Antistropa quibus cantionibus adhiberi soleant, et cur xix. 15

Apium in salsis aquis cur proveniat xx. 1. apii radices magnæ ut fiant, et cur xx. 8

Appetentia quid xxii. 3, 2. appetentiae genera duo iv. 27

Aqua ex aere fit propter frigiditatem xxvi. 27, 1. cavitates in se habet xxv. 8, 5. cur repleat xxv. 12. non liquefacit quæ ab igne liqueferi solent iv. 14. cur putrescat ut terra, ignis vero et aer non item xxv. 20. oleo limpidior xxiii. 9, 2. coloris expers ib. cum movetur, cur minus videatur alba xxiii. 23, 1

Aqua adstanti urinam cur moveat vii. 3. nigrorem conciliat xxi. 4. cur post acerba videatur dulcior xxii. 11, 1. aquæ mutatio morbosa i. 14. 15, 2. cur morbosa i. 13. cur magis quam ciborum mutatio, morbosa i. 14. pediculos cur augeat i. 16. colorem in aliis cur mutet, in aliis non x. 7. xxxiv. 6. aquæ horror cur cum nigrore conjunctus xxiii. 23, 1

Aquæ species et differentie multæ i. 13. aqua dulcis cur nonnunquam in maritimis locis inveniatur a fodiensibus xxiii. 21. 37, 1. aqua putrida pallidos efficit xiv. 12

de Aquis calidis problemata varia xxiv. aqua cur si, immisso pede, quæta maneat, minus calere videatur, quam si agitetur xxiv. 12. cur minus calere videatur si oleo inunctis offundatur xxiv. 1. cur sudorem inhibeat ii. 2. cur corruget xxiv. 7. cur quædam paululum madescentia tumefaciat; alia diutius immersa constringat et corruget xxiv. 10, 1. cur magis quam frigida lapides coagulet xxiv. 11, 1. cur non urat ligna xxiv. 3. cur in sole citius quam in umbra frigescat xxiv. 13. aquæ calidæ cur in universum saluginosæ xxiv. 18. aquæ calidæ cur sacræ xxiv. 19

Aqua in sole calefacta cur non salubrior ad lavandum xxiv. 14, 1. cur non bona xxiv. 15

Aqua fervens cur non eructet ut pulmenta xxiv. 9, 1. aqua fervens cur non liquefaciat perinde ut ventriculus xxiv. 4. aqua cur non hieme æque ac æstate effervescat xxiv. 6

Aqua frigida ex eodem vase defusa, cur acutiorem strepitum reddat xi. 10

de Aquis salsis problemata varia xxiii. aqua salsa post dulcem in quibusdam locis maritimis xxiii. 21. 37, 1. aqua salsa calidior potabili

xxiii. 30, 3. aquæ salsæ cur dulcibus minus frigidæ xxiii. 7, 1. aqua salsa profluere cur nequeat xxiii. 20, 1. aqua salsa cur calefacta potabilior sit quam frigida xxiii. 18. aqua salsa cur mota et mutata fiat dulcior xxiii. 20, 2. aqua salsa cur dulci vino magis inunatet quam austero xxiii. 26. aqua salsa cur apium admittat, at non item porrum xx. 1. aquæ salsiores cur sint in locis austro obversis xxiii. 25. aquæ profuentes xxiii. 20, 1. aqua fluvialis et potabilis, cur uri nequeat xxiii. 32. aqua fluvialis tenuior est xxiii. 13. aquæ puteanæ cur æstate post meridiem calecant xxiv. 2. aquæ mari vicinæ cur plerumque dulces, non salsæ xxiii. 19

Arabia, odorata xii. 3, 5. xiii. 4, 4
Araneus quando texere soleat, et quando se abdere xxvi. 61, 1, 2. araneorum telæ volitantes cur plerumque ventos prænuntiant ib.

Arbores odoratæ quæ fiant xii. 3, 1. arborum flexio viii. 18, 1

Arcadia, excelsa licet, palustribus locis similis est xxvi. 58, 1. barathra multa habet ib. in Arcadia cur tranquillo et nubilo cælo ventorum flatus frigidiore ib.

Arcarum crepitus xi. 28, 1

Archelai Macedonum regis melancholia xxx. 1, 25

Archytæ sententia de partium formatereti xvi. 9

Ardna cur inambulatu difficilia v. 41

Arena quid xxiii. 33, 1. cur lacubus aut nulla sit, aut paucior ib.

Arescentia pervertuntur xiv. 4

Argentum in coctura eructat xxiv. 9, 1

Arietibus castratis cornua minora x. 36, 1. arietinæ exuviæ ix. 1, 1

Artis et naturæ opera, eandem fere rationem habent x. 45, 2

Artus laxant Noti i. 24

Articulis carentia, imbecilla et minus vivacia xxxiv. 10. articulata, vivacia x. 49

Ascensus genua cur lasset v. 19, 1. 24, 1

Aspalathus, arbor odorata xii. 3, 3

Aspectum effert summus ardor aut rigor xiv. 1

Asperitas vocis: Vide Vox.

Assa elixis intus pleniora succi i. 52, 3. v. 34, 3. xxxvii. 7. assari cur soleant alia, alia elixari xx. 5. assatio humorem elicit xxi. 25

- Atarnenses thermæ** cur potabiles xxiv. 16
Athletæ cur decolores xxxviii. 5, 1. cur difficilius ferant frigus viii. 4. cito emoriuntur i. 28
 in **Atho monte præcelso**, nulli sunt ventorum flatus xxvi. 36, 3
Atlanticum mare xxvi. 52, 3
Attica cur ceteros fructus dulcissimos, at thymum acerrimum proferat xx. 20, 1. Atticæ et vicinis insulis cur pluvius sit Hellespontias xxvi. 56, 3
Auctumnus vere morbosior i. 27. auctumnus austrius et humidus post borealem et squalidam æstatem, quos in hiemem morbos invehat i. 10, 1. auctumnus et æstas austriua ac pluvia, morbosam parit hiemem i. 20, 1. auctumno calor frigesceat i. 27. auctumno et hieme cur causi regnent i. 29. auctumnus mortiferum quæ reddant i. 19, 1
Audibile, cur solum ex omnibus sensibus mores habeat xix. 27, 29
Auditus hebetior et tardior sensus quam visus vii. 5, 5. cur omnium sensuum maxime a primo exortu viari solet xi. 1. clarior cur sit revento spiritu xi. 41, 48. in oscitatione cur sit obscurior xxxii. 13, 1. auditu horrorem inferentia vii. 5, 1
Aves pituita cur laborent x. 54, 9. cur salaces iv. 31, 1, 2. colorem non mutant x. 7. priori parte hispidiores x. 53, 1. aves hirsutæ cur salaciores x. 24. aves viriliores cur asperiores x. 60
Aura quid xxiii. 16, 2. xxvi. 30, 2. ut oriatur xxvi. 30, 2
 de **Auribus** et auditu problemata varia xxxii. cur non in oscitatione scalpatur xxxii. 13, 1. auris sinistra perforata, cur citius coalescat quam dextra xxxii. 7. auris mascula quæ ib. aures in pudore cur rubescant, cum sint exsangues xxxi. 3, 1. xxxii. 1, 1. 12. aures extremæ cur in pudore rubescant xxxii. 8. aures urinatoribus in mari cur rumpantur xxxii. 2. aures urinatoribus cur minus rumpantur si oleum in eas superinfundant xxxii. 11
Aurium sordes cur amaræ xxxii. 4. aurium scalpatio cur tussim nonnullis moveat xxxii. 6. aurium sonitus cur excitato strepitu cesset xxxii. 9. auribus aqua si illapsa sit, cur oleum superinfundant xxxii. 10
Auriculares morbi transeunt in pulmonicos xxxiii. 1, 2
 sub **Auroram** cur majus frigus quam noctu xxv. 5
Austera exasperant iii. 13
Austeritas unde sit xx. 35, 1
Austriua loca cur saliores habeant aquas xxiii. 25. austrius temporibus cur gravior atque invalidius sit corpus humanum xxvi. 42. in austrius cur feminei fœtus crebriores xiv. 5
Autumnus: *Vide* Auctumnus.
Axillarum titillatio xxxv. 2. axillarum regio tacta, cur risum moveat xxxv. 8, 1. axillis cur magis et citius sudemus ii. 14, 2. axillæ cur omnium locorum foetidissimæ xiii. 8
 B.
Bacchi et Veneris consuetudo xxx. 1, 11
Bacchanales artifices cur plerumque improbi xxx. 10
Bacidum afflatus xxx. 1, 19
Balnea cur hieme caleant magis quam æstate xxiv. 8
Bellaria comedenda cur xxii. 6
Bellerophontis melancholia xxx. 1, 3
Bibacitas quid iii. 7
Bilis emissio in timore xxvii. 7
Bilis atra, calidissima et frigidissima xxx. 1, 16. spiritosa xxx. 1, 33. bilis atræ vis inæquabilis xxx. 1, 32. bilis atræ excessus quæ corpori mala invehat xxx. 1, 17
Biliosi morbi i. 6. biliosis qualia tempora morbosa, et cur i. 12
Blæsis pedibus cur sint Ægyptii et Æthiopes xiv. 4
Bomugi xxv. 2, 1
Bona pauciora malis x. 45, 4
Bonorum consuetudine cur proficiamus in moribus xxix. 10
Boreas, ventus a septentrionali plaga spirans xxvi. 15. cur ceteris ventis crebrius spiret ib. cur crebrius spiret quam notus xxvi. 10. cur post notum cito ingruat xxvi. 47. cur initio magnus; sub finem, remissus xxvi. 39, 1. 45, 1. cur interdiu strenuus, noctu sidat xxvi. 60. cur mare suo flatu obscurius efficiat xxvi. 37. mutatur in ventos a dextro latere sitos xxvi. 12, 3. pluvias quibus ferat xxvi. 56, 1, 3. Boreas lutum si offendat, tempestas est præ foribus xxvi. 46, 1. Boreas nocturnus cur non ad tertiam pertingat lucem xxvi. 9. Boreas nocturnus cur tertio die ponat xxvi. 14. Borea desinente, et noto incipiente, cur suaderi navigatio soleat xxvi. 41. 45, 1. Boreæ frigidi

xxvi. 16, 1. Boreæ cur anniversarii
xxvi. 2, 1. Boreæ magni cur hieme
frigidis in locis nubilosi; alias sereni
xxvi. 62. Borealibus temporibus cur
edaciores simul quam austrinis xxvi.
43
Bos hibernos pilos abjicit x. 21, 1. bo-
ves exsecti cur majora habeant cor-
nua x. 57. boves fœminæ cur mari-
bus graviores vocem edant xi. 24
Brachium inani jactu cur magis lasse-
scat quam lapidis ejaculatione v. 8
Brassicæ vires iii. 17, 1
Brutorum sermo qualis xi. 57
Bubonum caussa v. 26, 2
Bucca majore deglutita cur suffocemur
xxxiv. 9
Bulbi excisi germinant xx. 26, 1. 28
Bolimiæ tempus, et causæ viii. 9, 1
Bullæ ortus xxiii. 4, 3. bullæ cur he-
misphæria xvi. 2. bullæ cur non
hieme pariter atque æstate in fer-
vente aqua exoriantur xxiv. 6, 2.
bullarum in aqua umbra xvi. 1, 1.
bullarum in aquis bases quales, et
cur ib.

C.

Cadere currentes magis quam ambu-
lantes cur soleamus v. 18
Cæci a primo ortu, cur non calvescant
xxxi. 5, 1
Cæcias cur solus nubes ad se attrahat
xxvi. 1, 1. 29
Cædes mulieris cur gravior quam viri
xxix. 11
Calcaneorum quassatio, si quis post ve-
hementiorem cursum extremis digi-
tis insistat v. 15, 1
Calce illita magis resonant xi. 7
Calculo cur solus homo laboret x.
43, 1
Calida cur et urat et ambusta sanet
i. 54. calidæ affusio cur æque hor-
rorem afferat ac frigidæ affusio viii.
11
Calidaria: *Vide Vaporaria.*
Calidum inclusum, salsuginosius xx.
29. calida commota frigescent xxv.
19. calida cur in sole citius quam
in umbra frigescent xxiv. 13
Calida natura præditi cur magnam
vocem habeant xi. 3
Calidis in locis habitantes cur viva-
ciores xiv. 9, 10. cur timidiore xiv.
8, 1
Calliditatis seu *δευόρητος* epitheton
quibus tribuatur, et cur xviii. 4
Calor, movet xiii. 5. sursum fertur ib.
calor naturalis unde vitietur iii. 26,
4, 6. ut exstinguatur iii. 5, 2. ca-
loris fomes humor iii. 26, 6

Calor idem refrigeratos cur magis
urat ac mordeat viii. 19
Calvities cur non cadat in eos qui a
primo ortu cæci sunt xxxi. 5. sala-
cem arguit iv. 18
Canes vestigia invenire zephyro flante
cur nequeant xxvi. 22. hibernos pi-
los abjiciunt x. 21, 1. post partum
cur asperiores x. 35. canes feri in
India x. 45, 1
Cani, putredo quædam x. 34. canities
homini soli cur accidat x. 63. cani-
tiem non semper comitatur vitiligo
alba x. 34
Cantica quæ præsciuntur, cur suavis
audiantur xix. 5. 40. cantiones so-
litaria voce decantatæ, cur suavis
audiantur si ad tibiam lyramve can-
tentur xix. 9. cantus solitarius cur
suavius audiat si ad tibiam quam
si ad lyram accinatur xix. 43, 1.
cantus tibiæ misceri cur solet ib. 3.
cantus sine verbis numerosis, cur
minus suavis quam tibiæ citharæve
sonus xix. 10. cantus rhythmus
cur plures exactius servant quam
pauci xix. 22. 45, 1. in cantu gra-
vi aberrantes cur facilius sentiantur
quam qui aberrant in acuto xix.
21
Capparis cultis locis provenire cur de-
trectet xx. 12, 1. quibusdam in lo-
cis rosa utilior ib.
Capræ, lactis uberrimæ x. 6. pro aquæ
mutatione colorem mutant x. 7
Caput, humorum fons ii. 10. humi-
dum est i. 16, 1. humidum et ra-
rum ii. 17, 1. xxxvi. 2, 1. homini
cur hispidissimum x. 48. homini
cur reliquo corpore hirsutius x. 62.
homini minimum in universo anima-
lium genere xxx. 3. diviniissima ho-
minis pars xxxiii. 7. 9, 1. cur ma-
xime sudet ii. 19. gravatur quovis
odore iii. 13. caput cur alia mo-
veant alia non moveant x. 17. ca-
pitis cutis in ocularibus fluxionibus
raditur et inciditur xxxi. 5, 1. capi-
tis gravedines i. 10, 2. capiti ægri-
tudinem cur conciliet cursus citator
v. 9, 1. capite parvo præditi, ple-
rumque prudentiores iis quibus mag-
num est caput xxx. 3. capite ad-
empto cur alia statim emoriantur,
alia non x. 67
Caricæ in duas partes sectæ, cur dul-
ciores, quam quæ aut sectæ non sunt,
aut in plures partes fissæ xxii. 9
Caro non densanda, sed rarefacienda,
ad sanitatem i. 52, 1. v. 34, 1. xxxvii.
3, 4. cur calida facilius sentiat quam

- frigida xxxiv. 3. cur a sole denigretur xxxviii. 1. 11
 Carnes in utribus probe inflatis cur citra putredinem conservari queant xxii. 4
 Castrata: *Vide* Exsecta.
 Cataplasmatibus virtus quæ i. 30. cataplasmata cur mutanda i. 45
 Caulis semen fert xx. 17. in caulem cur citius abeant olera e vetustiori semine nata ib. caulem inanem cur ferant plantæ quedam xx. 19
 Causa ejusdem quæ sunt, an eadem ad faciendum vi sint prædita ix. 6
 Causus cur in frigidis regionibus frequentior xiv. 3
 Celeritate delinquitur sæpius xix. 22. 45, 2
 Cephæ oculos mordicant xxxi. 21, 2. cur tantopere oculos mordicent xx. 22, 1. cepæ excisæ et jacentes cur germinant xx. 28. cepæ suspensæ cur sub brumam floreat xx. 21, 1. cepæ cur siccius plantatæ, melius proveniant xx. 27. cepæ ut multiplicentur xx. 13, 3. cepæ tenellæ cur minus acres xx. 30
 Cerebrum minus abundans spiritu, invalidum x. 48
 Chæremonis iambus de vino iii. 16, 1
 Chartarum sectio xvi. 6
 Chartilago, os est xxxiii. 18
 Chordæ antiquitas septem xix. 32. chordæ tenuiores, acutiorem sonum edunt xi. 19, 2. chordæ contentæ cur sonent acutius xix. 35, 4. chordæ graviore cur semper actus modulandi committi soleat xix. 12
 Chorus, curator otiosus xix. 48, 3. choro quale modulamen et quales mores conveniant ib. 2. chori carmina cur habeant antistrophos xix. 15. chori vox cur minus exaudiatur si orchestra insternatur paleis xi. 25. chori exercitia ante cibum xi. 46. chori tragici cur non utantur subdorio nec suphrygio cantus genere xix. 30, 48, 1
 Chorice cantiones cur fiant per antistrophæ xix. 15
 Cibus ante an post accessionem offerendus i. 50, 2. cibi potnaque fruitio aliis linguam, aliis guttur suavius afficit xxviii. 7, 1. cibus nonnullis cur diutius vesci possimus quam aliis, licet suavioribus xxi. 13, 1. cibus et potus largior gravant et lassant corpus v. 7, 2. cibi parcitas æstate in primis convenit v. 38, 2. cibo cur detrahendum i. 46. cibi cibos diversitate corrumpunt i. 15, 1. ciborum varietas morbosa ib. 2. post cibum cur nonnunquam inborrescimus xxxv. 9
 de Cicatricibus varia problemata ix. cicatrices cur non producant pilos iv. 4, 2. ix. 13. in equis et asinis cur pilos edant, in hominibus non item x. 27, 1. 29. cicatrices in splenicis cur nigræ ix. 5, 1. in senibus cur nigræ ib. 2. nigræ unde ix. 11. cicatrices reliquo corpore nigræ, cur in oculo albæ sint ix. 2. 7
 Cicur non omne quod ferum x. 45, 1. cicura meliora feris ib. 4
 Cicuta frigida iii. 23, 1
 Ciliorum defluvium, lasciviæ signum iv. 18, 1
 Cinis omnium salsus est, et sulfur olet xxiv. 18. cinis lixivio amarorem dat iv. 12, 2. multum habet vacui xxv. 8, 4. aquæ inspersus ita absorbetur, ut aquæ non excrescat quantitas ib. 5. cineribus inspersa odoramenta oleut acrius xii. 7, 11. per cineres colatæ aquæ natura xxiv. 17, 2
 Circuli principium et finis capi nequit xvii. 3, 4. circuli projecti motus qualis, et cur xvi. 11
 Circumagi omnia cur ebriis videantur iii. 9, 3
 Cisternæ cur resonare ædes faciant xi. 8, 1
 Citharæ accommodatissimus cantus subdorius xix. 48, 1
 Civitatibus quæ delicta probro sint xxix. 14, 8
 Claudum nasci hominem unde contingat x. 41, 1. claudi cur salaciores iv. 31, 2. x. 24
 Clausa, habitiora x. 55
 Clepsydre plene ii. 1. clepsydre interceptio ii. 24. clepsydre accidere quæ soleant, et cur xvi. 8, 1, 3
 Clunes e frequentiore coitu cur subdant iv. 2, 1
 Coalescere citius quæ soleant xxxii. 7
 Cocta, succos et odores jucundiores habent iv. 12, 1
 Coctio, perfectio est xx. 24
 Cogitare cur homo aliud soleat, aliud facere xxx. 12
 Cogitationes in animæ quiete operosiores xxx. 14, 1. attentiores cum mens tranquilla est ib.
 Cognata cognata cur appetant x. 52, 1
 Colliquefactio, superfluitas est v. 7, 3
 Colli venæ compressæ, somnum pariunt xxxv. 8, 1
 de Colore corporis varia problemata xxxviii. color amoenior cur sit ex

- commoda spiratione xxxviii. 4. colorem quæ non mutant x. 7. colores in animalibus mutant aquæ xxxiv. 4, 2. 6
- Colorationes qui ii. 30, 2. colorationes quæ faciant xxxviii. 3, 1
- de Compassione varia problemata vii.
- Concentus quid xix. 38, 3. 41, 2. concentus omnis simplici sono suavior xix. 39, 1. concentu cur delectentur omnes xix. 38, 1, 3. concentus gravior sonus, cur mollior xix. 49
- Concoctu alia aliis facilia et difficilia i. 47, 3. concoqui quod debet, in minuta dividi oportet xxi. 8, 2
- Condemnatio iniqua, compensari non potest xxix. 13, 9
- Condimenta quæ sint xx. 6
- Condolere sectionem, unctionem, aut torturam patientibus cur soleamus vii. 7
- † Confidentes, de quærendo non sunt solliciti xiv. 15
- Conjunctionum ex oratione exemptio, orationem deformat et mutilat xix. 20, 3
- Consona cur suaviora quam unisona xix. 39, 1
- Consueta inusuetis gratiora xix. 5. consueta, non medicamenta sunt, sed alimenta i. 45
- Consuetudo, habitus capacitatem, non satietatem parit xxi. 14, 1. in naturam transit iv. 26, 7. consuetudo duorum simul parari nequit v. 12
- Contactus ægrotorum quorundam cur morbum afferat; cum non item sanorum contactus afferat sanitatem vii. 4
- Contagiosi morbi qui, et contagii causæ quæ vii. 8, 1
- Contemplatio quæ delectet xxx. 7, 1
- Contentionis studium incitatur victoriæ illecebris xviii. 2
- a Contingente tempestas æstate metuenda xxvi. 57, 1
- de Continentia et Incontinentia probl. varia xxviii. continentia et temperantia cur in juvenibus et divitiis maxime commendetur xxviii. 4
- Contraria contraria facilius sentiunt iii. 8, 1. contrariorum scientia eadem xxx. 12
- Contumelia cur non capitalis, ut furtum xxix. 16
- Convulsiones currentibus accidunt, si quis eis in citato cursu substerit v. 39
- Cordis saltitatio in timore non similis est omnibus xxvii. 3, 2
- de Corpore toto varia problemata xxxvii. 1. corporis humani figura v. 11. corporis constitutio imitatur anni tempora i. 9, 1. corporis esse quæ dici possint et debeant iv. 13, 3. corporis interiora, imbecilliora xxxi. 21, 1. corporis instrumentum, manus xxx. 5, 1
- Corpus semper fluit xxxvii. 1. cur non levetur nisi sudet ib. corpora cur æstate quam hieme tangentibus frigidiora videantur xxxv. 4. corpus spirabile, salubre i. 52, 1. corporis exercitationi cur proposita præmia; non sapientiæ xxx. 11, 1
- Cortices fructum ambientes, cur alii radicem, alii cacumen amarius habeant xx. 25
- Corvus colorem non mutat x. 7
- Crapula quid iii. 17, 4. magis molesta quam ebrietas ib. cur e diluto quam mero vehementior iii. 3. 22. sedatur brassica iii. 17, 1
- Crassi cur vehementius rigeant viii. 7
- Crepitus, ictus est xi. 42. crepitus glutinatorum i. 24. crepitus et motus subitus cur existat in quibusdam, non movente ullo sensibili xi. 28, 1. crepitus ventris etiam in somno emittuntur xxxiii. 15, 3
- Crispi cur plerumque simi xxxiii. 18
- Crocodilorum ova xx. 26, 2
- Crura ceterorum animalium robusta x. 41, 1. crura ex crebra ambulatione crassescunt v. 9, 1. crus sinistrum cur minus diu fricare possimus quam dextrum v. 32
- Cubare incurvato corpore cur melius vi. 3, 1
- Cubici numeri xv. 3, 3
- Cucumeres per totum annum virides ut conserventur xx. 14, 1. majores ut fiant, et cur xx. 9, 1. cucumeres in ferula ib. 2. cucumerum cortices xx. 25
- Cucurbitæ per totum annum virides ut conserventur xx. 14, 1. majores ut fiant, et cur xx. 9, 1
- Cunei inhaerentes xvi. 8, 9
- Cupiditas quid xxii. 3, 2. pulchri est x. 52, 1. rationis limites transilit xxviii. 3
- Currere quam ambulare cur difficilius v. 29. currentibus, quo citatius cucurrerint, eo fusius lacrymantur oculi v. 37, 1. currentibus in citato cursu si quis subsistat, convulsionis est periculum v. 39. currentibus aer in flatum verti cur videatur v. 17. currentes hieme, cur magis rigeamus quam stantes viii. 16

- Cursus refrigerat carnem** xxxvii. 6. **cursus mediocris** cur rhythmicam respirationem habeat v. 16, 1. **cursus citatior** cur capiti aegritudinem conciliet v. 9, 1. **cursus in veste** cur colorem efficiat hilariorem xxxviii. 3, 1. **cursus nudi symptomata** ii. 30, 1, 2. v. 13, 1. **cursus nudus** cur decoloret corpus xxxviii. 3, 2. **cursus in vento** xxiv. 12
- Cutis ceterorum animalium, carnis pars** est x. 27, 1. **cutis et lingua eodem ac pares colores** cur habeant xxxiv. 6. **cur a sole aduratur, non ab igni** xxxviii. 7. **homini tenuissima** x. 5. **cute laborante, laborant etiam pili** x. 34
- Cyathus sugillatis admotus** cur medeat ix. 9, 1. 10. 12. **cyathi aerei** ix. 10. 12
- Cylindri impulsus motus qualis, et** cur xvi. 5, 1
- D.
- Decem, numerus perfectus: ideoque omnis numeratio per eum numerum** fit xv. 3, 2
- Declives ambulationes acclivibus minus laboriosæ** v. 40, 4
- Decubitus qua parte fit, ea minus sudamus** ii. 15
- Defossa** cur resonent xi. 9
- Delictum quid** xix. 26
- Denarius numerus perfectus** xv. 3, 2
- Dentes, frigidi** xxxiv. 3. **frigus** cur citius sentiant quam caro xxxiv. 2. **frigida** cur citius sentiant quam calida xxxiv. 3. **stapeant cum acida edentes** videmus vii. 5, 1. **dentium stuporem quæ sedent, et** cur i. 38. vii. 9
- Dentes Æthiopibus candidiores** cur x. 66. **dentes raros habentia** cur plerumque brevius vivant x. 48. xxxiv. 1
- Depositum bono viro committi solet** xxix. 4, 2. **deposito fraudare** cur gravius quam debito xxix. 2, 1. **deposito etiam exiguo fraudare** cur turpius quam fraudare grandi debito xxix. 6
- Descensus femora** cur lasset v. 19, 1. 24, 1
- Districtio** cur sudorem augeat ii. 12
- Desudationes per breviora intervalla adhibitæ, sudorem** cur augeant ii. 8
- Dextra, agiliora** vi. 5. **qua re antecellant sinistris** xxxi. 12. 18. **dextris labores peragimus** v. 32. **dextra in sensu** cur non præcellant sinistris, ut in aliis xxxi. 12. 13. 29. **dextro incumbentes lateri somnus** cur magis subeat vi. 5. **in dextro latere** cur magis quam sinistro dormiamus vi. 7. **dexter locus reo** cur tribuatur in iudicio xxix. 12
- Diameter quæ liuea vocetur, et** cur xv. 1. 2
- Diapason** cur dicatur, non δ' ἀκρό xix. 32. **diapason** cur pulcherrimus concentus xix. 35, 1. 39, 1. **cur cantetur tantum** xix. 18, 1. **magadari sola** cur soleat xix. 39, 2. **cur ita latitet ut unisonum esse videatur** xix. 14. **in diapason** cur grave quidem acuti antiphonum accipi possit, gravis vero acutum non item xix. 13
- Diapente, hemiolium** xix. 35, 2
- Dies tertius æquus est** xxvi. 14
- Digitorum commutatio** xxxi. 11. 17, 2. **digitis alternatis circumactum, cur duo esse videatur** xxxv. 10. **digitis summis post vehementiorem cursum** si quis insiat, extremæ calces quæstantur v. 15, 1
- Deos agnoscit et colit solus homo** xxx. 6
- Diluculo** cur majus frigus viii. 17, 1
- Diluvis sublatis** xiv. 15, 2
- Dionysius in vita sobria phthisin contrahit** xxviii. 1, 1
- Dis dia pasæon** cur consonent, non item dis dia pente, et dis dia tessaræon xix. 34. **dis dia pente** cur non consonent, nec dis dia tessaræon, at dis dia pasæon xix. 41, 1
- Discere** cur citius in juventute soleamus xxx. 5, 1, 5
- Distensio membrorum** cur facienda vi. 2
- Dithyrambi** cur non amplius antistrophos habeant xix. 15
- Divisa** cur toto minima videantur xvi. 7
- Divitiæ** cur apud improbos sæpius quam probos domicilium habeant xxix. 8. **honoribus præferuntur** xxix. 1
- Divitiis** cur temperantia et continentia maxime commendetur xxviii. 4
- Dolentes** cur exclament xxvii. 9, 1
- Dolia defossa et aperta** cur sedes resonare faciant xi. 8, 1, 2. **dolorum concentus** xix. 50. **dolio pleno contentus humor, cur in utres diffusus, non solum ab eodem dolio recipiatur, sed aliis etiam locum relinquit** xxv. 8, 1
- Domus** cur obscuriorem emittat vocem xi. 37. **domos resonare quæ faciant** xi. 8, 1. **domus recens illitæ** cur magis resonent xi. 7
- Dormire** quam vigilare minus cur soleant animalia x. 31, 1. **dormire in dextro** magis quam sinistro latere

- cur soleamus vi. 7. dormiens spiritum esset magis quam attrahit viii. 2. xi. 41. spiritum emittit magis quam retinet xxxiii. 15. 4. dormientes non audiunt xi. 41. cur magis sudent quam vigilantes ii. 16. 28
- Dorso cur magis sudemus quam pectore ii. 14
- Dulcia affinia nobis sunt xxii. 2, 1. dulcium satietas cur citius nos capiat quam acrium xxii. 2, 1. 3, 1. dulce innatat ventri iii. 13. dulce salso levius xxxiii. 37, 1. dulcia cur dum calent, minus dulcia videantur quam dum frigent xxii. 12. dulcis vini potus ut sobrios reddat iii. 12
- Duo esse cur videatur id quod digitis alternatis circumagitur xxxv. 10. *Vide et Visa dnpl.*
- Duplicatio in sensu xxxi. 17, 2
- Dux observatur xix. 45, 2. dux *dux* seu bonus qui xviii. 4. duces veterum, soli heroes xix. 48, 2
- Dysenteria quid i. 19, 4. unde i. 9, 4 de Ebrietate problemata varia iii. ebrietatis indicium quod iii. 9, 1. 20, 1. ebrietati oleum cur conferat iii. 35
- Ebrii esse quando dicamur iii. 12. salsas et malas aquas cur citius gustent quam sobrii iii. 8, 1. 19. lingua cur titubent iii. 31, 1. lacrymari cur soleant facilius iii. 24. in venerem cur invalidi iii. 11. veneri operari cur nequeant iii. 33, 1. cur frigus difficulter ferant, et facile tententur a pleuritide iii. 1. 6, 1. cur inconsiderati xxx. 14, 1. dormire cur nequeant iii. 25, 1. manus sibi inferentes xxx. 1, 26, 30. ebriis cur circumagi videantur omnia iii. 9, 1. 20, 1. ebriis unum cur multa esse videatur iii. 10, 1. 30. ebrii procul videre cur nequeant iii. 9, 1. 20, 1
- Ebriosi cur e mero magis ac magis tremant iii. 5, 1. 26, 1. calorem solis cur ament iii. 29. 32. dormire cur nequeant iii. 25, 1. ebriosorum semen cur plerumque infocundum iii. 4
- Echo ut fiat xi. 23. 51. cur non dissolvatur, sed clare exaudiatur ib.
- Echonis sonus videtur acutior xi. 6, 1 ante Eclipses cur ventus plerumque exoritur xxvi. 18
- Edaciores cur simus borealibus quam australibus temporibus xxvi. 43
- Edulia cur sint quædam, quædam non xx. 6
- Effervere quid sit xxiv. 6, 1. effervescentiæ causa ib. 2
- Elaterii vis i. 41, 1
- Eliza assis exsucciora i. 52, 3. v. 34, 3.
- elixari cur soleant alia, alia amari xx. 5
- Ellebori vis i. 41, 1
- Elysii campi quales ab Homero narrentur venti xxvi. 31, 1
- Emorientes recreantur frigida affusa xxiv. 13. sternutatorio medicamento revocari solent xxxiii. 9, 3
- Empedoclis sententia de oculorum colore xiv. 14, 1. opinio de saxorum et lapidum concreione xxiv. 11, 1. versus ex Persicis, de farinæ subactione xxi. 22, 2. Empedoclis melancholia xxx. 1, 4
- Enthymemata quales sint probationes xviii. 3, 1. cur minus delectent in dicendo quam exempla ib.
- Equus equo cur gaudeat, et appetat x. 52, 1. equi et asini cur plus sicci quam humidi excernant x. 59, 1. ex equis cur minus decidamus v. 42. equi feri x. 45, 2
- Equitantibus, quo citius currit equus, eo magis lacrymantur oculi v. 13, 1. 37, 1. equitatio assidua saluces cur efficiat iv. 11
- in Eristicis cur non sit nugatio xviii. 8
- Etesie boreæ quando spirent xxvi. 2, 1. 51. cur statis temporibus et tanto numero spirent xxvi. 51. noctu minus spirant xxv. 16
- Eunuchi, proceri x. 36, 2. cur non calveant x. 57. cur hebetiore visu iv. 3. cur voce acutior xi. 16, 1. 34, 1. 62, 1. cur timidus craribus et laxiore alvo iv. 3. cur ulcerosas et putridas tibias habeant x. 42. varices cur non habeant, aut minus habeant x. 37. an omni ex parte infemineam naturam degenerent x. 36
- Euripi cur fluant xxvi. 4
- Eurus, ventus orientalis xxvi. 27, 2. zephyro cur pluviosior, cum eo sit calidior xxvi. 27, 1. Euro flante cur majora videantur omnia xxvi. 53
- Excessus, et frigus, necentissima i. 17, 1 excessus et animum et corpus de statu suo dimoyent xiv. 1. excessus magni cur morbosus i. 1. excessus magni cur morbis interdum medeantur i. 2
- Excrementi humidi plus quam sicci cur emittat homo x. 59, 1. excrementi sicci plus quam humidi cur egerant equi et asini ib. excrementis enascuntur interdum animalia xiv. 13, 5
- Exempla cur magis delectent in dicendo quam enthymemata xviii. 3, 1

Exercitatio frigida cur agrius ferant quam inexercitatio viii. 10. exercitatio cur magis tentet vini potus quam inexercitatio iii. 15, 1

Exercitii vis i. 47, 3. 56, 1. xxi. 14, 2. exercitatio cur ad visus acumen nihil conferat xxxi. 14. exercitio vehementiore cur molea corporis subleuat, et vox reddatur acutior v. 2. exercitatio oculum [sanguinem v.l.v] exsiccat xxxi. 15. exercitium per intervalla, sudorem anget ii. 7. exercitatio ad sudorem usque cur colorem faciat amoeniorem xxxviii. 5, 1. exercitia matutina xi. 22, 1. exercitia ante cibum xi. 46. post exercitium cur non statim offerri alimenta soleant v. 28. exercitationum quarum premia a veteribus proposita, et cur xxx. 11, 1

Exsecta, naturam mutant x. 36, 1
Exspiratio auditum cur impediat xi.

41

Extrema cur rotundentur semper xvi. 10

F.

Faba commansa medetur sugillatis ix. 6

Facies ardentes invalidiorem ictum faciunt xi. 10

de Facie varia problemata xxxvi. facies cur erubescat, non sudet in agonia ii. 27

Facie cur magis sudemus ii. 10. 17, 1. xxxvi. 2. facies cur *lævis* maxime obnoxia xxxvi. 3. faciei effigies cur faciant xxxvi. 1

Famæ symptomata i. 5. famæ quando cesset xxii. 2, 2

de Farinis problemata varia xxi. farina cum vino dulci et lacte pota, dulcedinem cur augere in illis videatur xxi. 19. farina aqua subacta cur levior fiat quam et farina et aqua xxi. 18. farina hordeacea cur aqua subacta magis cohereat, quam si subacta sit oleo xxi. 16. farina triticea cur tritata multo major fiat quam hordeacea xxi. 22, 1. farina triticea frigefacta cur minus constipetur quam hordeacea xxi. 26, 1. farina triticea cur infuso oleo candidior fiat xxi. 1. farina triticea melicrato subacta, cur coctione et assatione rigidior fiat quam quæ aqua subacta est xxi. 11. farinæ triticeæ quod primum exit, cur candidius sit; et hordeaceæ, quod posterius xxi. 3. 7. farinacea cibaria xxi. 13, 1

Fascinationis remedium xx. 34, 1

Febris quid, et unde i. 8, 3. 20, 4. unde

sit i. 23, 1. xxvi. 50. febres ardentes cur in frigidis regionibus frequentiores xiv. 3. post febrem vehementem statim cani non potest xi. 22, 3

Febrium diæta i. 55, 1. febricitantium cibus i. 37, 2

Femora quam tibiæ cur lassescant magis v. 26, 1. cur in declivi descensu magis fatigentur v. 19, 1. 24, 1. femoris media pars cur in itinere magis lassescat v. 20. femur cur facilius frangatur ib.

Fera cur sint omnia quæ mansueta x. 45, 1. feri facie et moribus cur sint qui sunt in summo ardore aut frigore xiv. 1

Ferrum ignitum, pruna magis urit xxx. 1, 16. ferro facta vulnera cur agrius sanentur i. 35

Ferventium pulmentorum ructus xxiv. 9, 1

Ferula cur majorem ictu suo dolorem afferat, quam quedam dura ix. 8. ferula cur non plagam, sed circumfusas ei partes rubefaciat ix. 3. 4, 1. ferula lata verberantur timentes xxvii. 3, 5. ferulam non pertransit visus xi. 58, 3

Fictilia defossa et operta cur sedes resonare faciant xi. 8, 1, 2

Ficus calida est, et succum fundit acerrimum xx. 18, 2. ficus cur dentes lædant xxii. 14. in furno exsiccatae cur duriores fiant, si in furno quam si foris frigescant xxii. 10. ficubus comestis cur aut merum superbibendum, aut aqua xxii. 8

Fieri aliquid ex aliquo dupliciter dicitur xxx. 8, 3

Figura pulcherrima quæ xvi. 10

Finitum infinito notius xviii. 9

Fissa crepant xi. 26

Fistulæ foraminum concentus xix. 23, 1

Flamma, tenuium partium xxiv. 3

Flatus seu ventus quid xxiii. 14. xxvi. 34.

flatus, motus aeris xxvi. 2, 2. flatus ventorum an a fonte aliquo proveniant ut aquæ xxvi. 36, 1. flatuum principium in nubium cavitatibus conflatur xxvi. 6. flatus plerumque excitantur solis vel ortu vel occasu xxvi. 12, 4. exoriuntur cum sol humorem diffundit xxvi. 35, 1. cur sole ascendente augescant et concidant xxvi. 34. cur hieme ab oriente; æstate ab occidente consurgant xxvi. 21. cur hieme, mane post auroram spirent; æstate, horis pomeridianis, et post occasum xxvi. 54, 1.

- mane exorsi cur per totum plerumque diem durent xxvi. 59. post pluvias et tales tempestates concidunt xxvi. 3
- Flatus septentrionales imbecilli, cum surgunt noctu xxvi. 9. flatus per angustum erumpentes, propinquis frigidi accidunt; remotis, calidi xxvi. 49. flatus cur frigidi, cum e caloris commotione oriantur xxvi. 48, 1. flatus venti circulari linea ferri solet xxvi. 29. flabra ventorum cur augent minuantve morbos i. 3, 1
- Flatus ventris cur foetidi xi. 4, 2. non emittendi nisi corpus turgeat iv. 8
- Flentes acutum cur sonent xi. 13. 15. 50
- Flores odorem ut amittant xiii. 11. flores triti odorem cur amittant xii. 9. 11. flores cur foeteant cum teruntur xiii. 3. flores cur e longinquo saavius oleant xii. 4. florum odores cur e propinquo minus sentiantur xii. 2. 9. flores habentia quædam cur fructu careant xx. 3
- Fluctus cur ventosi xxiii. 11. cur ante ventos interdum concitentur xxiii. 2, 1. xii. 1. 28. in altis pelagis cur superfrangi non soleant, sed in parvis fretis xxiii. 1. 24. in majori pelago cur tardius sedentur quam in minori xxiii. 17. fluctuum crebra illisio cur terras ita solidas reddat, ut pavitæ videantur xxiii. 29, 1
- Fluvii, frigidi sunt omnes xxiii. 16, 3. xxvi. 30, 3. cur mane frigidos flatus exhalent; at non item mare xxiii. 16, 1. xxvi. 30, 1. viridi et pallido colore pingi solent xxiii. 6, 2
- Fœcunditatis exploratio iv. 2, 4
- Fœminæ maribus plerumque minores x. 36, 2. uriuam cum contentione quadam emittunt x. 20. fœminei foetus in austrinis cur frequentiores xiv. 5
- de Foetidis problemata varia xiii. foetida cur plerumque purgant, itidemque amara i. 47. cur magis oleant cum calent, quam cum frigida sunt xiii. 5. cur iis qui comederunt, non videantur olere xiii. 2. incocta sunt xx. 16, 2. concoqui nequeunt i. 47, 1
- Fœtoris causæ xiii. 4, 1. 8
- de Fortitudine et Metu problemata varia xxvii. fortitudo cur maxime honorari a civitatibus solet xxvii. 5
- Fortes et viriles qui xiv. 8, 1. 16, 1. fortes cur sint qui frigidas regiones incolunt xiv. 8. cur fortes plerumque vini appetentes iii. 7. xxvii. 4, 1
- Foveæ cur ejectam terram non recipiant xxv. 8, 7
- Fragrantia causa xii. 3, 4
- Frictiones cur carnosum reddant corpus xxxvii. 3, 1. cur carnosiores efficiant hominem quam cursus xxxvii. 6. ceteras partes cur carnosiores efficiant, at ventrem graciliorem v. 14, 1. frictiones siccae cur firmam efficiant carnem xxxvii. 5, 1
- Frigus, natura deorsum fertur xxvi. 48, 5. a terra incipit xxiii. 34, 1. cur majus sub auroram et mane, quam noctu viii. 17, 1. xxv. 5. cur mane non spiret a mari ut a fluviiis xxvi. 30, 1. cur sereno quam nubilo tempore majus sit xxv. 18
- Frigus et invaletudo cur homines acerbiores reddat viii. 3. sistit et constringit xiii. 5. condensat xiv. 8, 3. cogit et exasperat i. 53. ciet lacrymas v. 37, 1. nocentissimum i. 17, 1
- Frigefacti cur ab uno eodemque calore magis et uramur et doleamus xxxvii. 4
- Frigida loca incolentes cur fortiores xiv. 8, 1. frigidis in locis habitantes cur minus sapientes sint xiv. 15, 1
- Frigida cur et faciat et sanet perniciões i. 54. frigida affusa morientes revocat xxiv. 13. frigida affusio in sanguinis e naribus profluvio xxxiii. 6. *Vide et Aqua.*
- Fronte sudamus maxime xxxvi. 2, 2
- de Fructibus arborum problemata varia xxii. fructu cur careant quædam, cum tamen flores edant xx. 3. fructuum cortices cur in utribus probe inflatis citra putredinem conservari queant xxii. 4. fructum ambientes cortices cur alii inferiore, alii superiore parte amariore xx. 25
- Frumentum in campo cur magis uratur cum lacus sedit aut exarescit xxiii. 34, 1. frumentum in Ponto cur diu in frigore illaesus permaneat xiv. 2. frumentam Scythicam xx. 21, 2
- Fugientes e prælio, sitibundi xxvii. 3, 4
- Fulmen, sacrum xxiv. 19
- Fumus quid xii. 4. cur maxime offendat hominem x. 51. cur oculos magis mordeat xxxi. 21, 1. cur magis molestus sit iis quibus oculi prominent xxxi. 6
- Fundi vasorum: *Vide Vasa.*
- Fanis tensione ludunt pueri viii. 9, 5
- Furentes cur inconsiderati xxx. 14, 1. vinum appetunt xxvii. 4, 3. furen-

- tium oculi in obliquum pervertantur xxxi. 7, 5. *Vide et Insanientes.*
 in Furno frigescentia magis durescunt quam foris xxii. 10
 Furtum in portu gravius xxix. 14, 12. in balneo, palæstra aut foro factum, cur capitale; at non item in privata domo xxix. 14, 1. in privata domo factum, dupli pœna diluitur ib. cur morte mulctetur xxix. 16.
 G.
 Gallinæ incubantes, difficiliore et saviore x. 35
 Gemelli in humano genere cur non æque vitales ac in ceteris animalium generibus x. 28
 Generationis animalium diversitas unde sit x. 13, 1
 Generis et familiæ ratione, magis quam testamenti, sententiæ feruntur in dicasteriis nonnullis xxix. 3
 Genitores: *Vide Parentes.*
 Genitura quid iv. 15, 2. descendit a cerebro x. 57. frigida est iv. 32. genitura profuvium in timore xxvii. 11, 2. *Vide et Semen.*
 Genua ascensu cur lassescant v. 19, 1. 24
 Germinare cur soleant quædam excisa et jacentia xx. 26. 28
 Geryones, fabula xix. 48, 1
 Gibbosis anima cur foetidiore xiii. 10 super Glacie ambulare et habitare xxiii. 34, 3
 Glandes vetustate amarescunt xx. 25. post glandes cur vinum et aqua videantur dulciora xxii. 11, 1. glandes assæ cur pejores ubi refrigere xxii. 7. glandium cortices xx. 25
 Glaucodo quid x. 11. glaucus color albo affinis xiv. 14, 3. glauci plerumque qui x. 11
 Glutinum inflammationibus medetur ix. 1, 2. glutinatorum crepitus i. 24
 Grando quid xxxiv. 4, 2. coctionis signum xxvi. 3. grandinis causæ xxxiv. 4, 2. grandinis index lingua ib. 1
 Grave, magnum est xix. 12. in voce quid xi. 32, 2. 53, 2. grave in voce, ex multitudine provenit xix. 37, 1. acuto majus xix. 8. sonari facilius potest xix. 7. graviori sono cur mollior insit modulatio xix. 49. a gravi in acutum minus apte concentus transit xix. 33
 Gravis chorda, potest sonum acutæ xix. 7. cur acutæ sonum valeat ib. graviori chordæ cur semper modulandi actus committi soleat xix. 12
 Gustui grata quæ xxi. 13, 3. gustus tactusque voluptas modum excedens, cur Incontinentia nominari soleat xxviii. 7, 1
 H.
 Habitatio ad colorem faciei confert ii. 30, 2
 de Habitu corporis varia problemata vi. habitum cur in scientiis quibusdam habere dicamur, in quibusdam non xxx. 2. habitus exercitatione incrementum capiunt xxi. 14, 2
 Hæsitantes lingua cur melancholici xi. 38. cur ne brevem quidem orationum habere possint xi. 35. impetum facultate citatiorem habent xi. 38
 Hæsitantia linguæ quid sit x. 40. quas causas habeat xi. 54. 60, 1. cur in solum hominem cadat x. 40. xi. 55. cur in puerilem magis quam in virilem ætatem cadat xi. 30, 1. cur in anxia sollicitudine magis accidat quam in ebrietate xi. 36. in rigore unde sit viii. 14
 Halitus foetidior quibus, et cur xiii. 10
 de Harmonicis problemata varia xix. harmoniæ veterum septichordes xix. 7
 Hectici cur acutam habeant vocem xix. 37, 2
 Hellespontias ventus quibus sit pluvius xxvi. 56, 1, 3
 Hellesponto cur boreas afferat pluvias xxvi. 56, 3
 Hemisphærium inferius incolentibus contraria accidunt xxvi. 21. hemisphærium oppositum incolentibus hieme accidunt quæ nobis æstate xxvi. 54, 1
 Heracliteorum opinio de evaporatione xiii. 6, 1. de lapidum concretionibus xiii. 30, 3
 Herbæ post semen arescunt xx. 7, 1
 Herbacea visum quamvis intentum recreant xxxi. 19, 1
 Herculis melancholiæ xxx. 1, 2
 Heroes, veterum duces xix. 48, 2. heroum imitatio ib.
 Hesiodi versus iv. 25
 Hieme cur sudemus minus ii. 42, 1. hieme vox cur gravior xi. 61. hieme pauciores quidem morbi, sed letaliore i. 28. hiems ægros plures interimit quam æstas i. 25, 1. hiems austrina et pluvia cum boreali et squalido vere, quos morbos gignat i. 9, 1. hiemem morbosam quæ pariant i. 20, 1. hieme et autumnio cur καὶ οὐρα regnent i. 29, 1

- Hipposelini natura** xx. 7, 1
Hircum olentes unguenta foetidiores reddunt xlii. 9
Hirsuta anteriore corporis parte quæ; quæ item posteriore; et cur x. 53, 1. **hirsuti et homines et aves cur salaciores** iv. 31, 1. x. 24
Historiæ unum argumentum continentes, cur suavius audiantur quam quæ tractant varia xviii. 9
Histrion, imitator est xix. 15. **histriones cur jejuni se exercent** xi. 22, 1. 46
Homeri hemistichium de Dianæ dono x. 36, 3. **hemistichium de ære** ix. 9, 1. **versus de Elysii campi ventis** xxvi. 31, 1. **versus de ebrio lacrymante** xxx. 1, 7. **locus de horrore maris e zephyri flatu** xxlii. 23, 1. **locus de Bellerophontis melancholia** xxx. 1, 3
Homo anteriori parte infirmior x. 53, 2. **cur prudentissimus omnium animalium** xxx. 3. **cur injustissimus omnium animalium, licet eruditione maxime sit præditus** xxix. 7. **cur aliud cogitet, aliud faciat** xxx. 12. **cur solus lingua hæsitet** x. 40. **cur multas voces edat, cum cetera unam tantum** x. 38. **acutior vocem cur habeat in ægritudine** xi. 40. **vitiligni albæ cur solus obnoxius** x. 5. 33. **cur canescat solus** x. 63. **cur solus, vel omnium maxime, oculorum perversioni obnoxius** x. 50. xxxi. 26. 27, 1. **odoratu omnium minime valet** x. 18, 1. **cur sæpius et vehementius sternutet quam ullum aliud animal** x. 18, 1. 54, 1. xxxlii. 10, 1. **cur humidum quam siccum alimentum sæpius sumat** x. 56. **cur humidi plus quam sicci excernat** x. 59, 1. **cur plurimum semen emittat** iv. 6. **ex coitu cur omnium maxime exsolvatur** ibid. **calculo cur laboret solus** x. 43, 1. **anterior parte cur hirsutior; at quadrupedes posteriore** x. 53, 1. **cur maxime omnium nascatur claudus** x. 41, 1. **homo homine cur gaudeat, et appetat** x. 52, 1. **homini cur credendum et obediendum magis quam alii animali** xxx. 6. **hominis incrementum progreditur usque ad annum** xxx. 7, 2. **de hominum obitu quid senserit Alcmeon** xvii. 3, 4
Homines feri x. 45, 1
Humanæ res in orbem revolvuntur xvii. 3, 2
Honorari quæ maxime soleant xxvii. 5. **honoris læsio, cur pro minore injuria putetur quam fortunarum læsio; cum honor majus sit bonum quam opes** xxix. 1
Hordeum humidius et frigidius tritico i. 37, 2. **hordeum tractantes cur decolores et catarrhosi** xxi. 24. xxxviii. 10. **hordeacei cibi cur minus corpori convenient quam triticeæ** xxi. 2
de Horrore varia problemata viii. **horroris causæ varæ** vii. 5, 5. **horror cur e diversis symptomatis oritur** xxxv. 3. **ex auditu quorundam** vii. 5, 1. **ex affusione calidæ** iii. 26, 5. **cur tam ex calidæ quam frigidæ affusione** viii. 11. **in extrema mictione unde sit** viii. 13. **post sternutationem et mictum cur oboriatur** xxxlii. 16. **cur ex alieno magis quam proprio contactu sit** xxxv. 1. **post cibum cur nos quandoque invadat** xxxv. 9. **cur sudores quosdam sequatur** ii. 34, 1. **horrorem inferentia** vii. 5, 3
Horror pilorum in cute unde sit viii. 12. xxxv. 5. **horror pilos cur surrigat** viii. 21, 1
Humeris pondera motamus v. 24, 2
Humida, vaga xxvi. 2, 2. **humidum, natura nigruum** xxxviii. 1. **natura deorsum fertur** xi. 45, 1. xxvi. 2, 2
Humidi cur laboribus et æstu cito suffocantur v. 21
Humor calore magis quam frigore deficit xxiv. 11, 1
Hydrops e vinositate iii. 5, 7
Hypate quid sit xix. 39, 3. **facile canitur** xix. 4. **duas netas efficit si intercipiatur** xix. 12. **sola cur resonare videatur, si quis in pulsando neten apprehendat** xix. 24. 42, 1. **hypaten cur antiqui reliquerint in harmonia** xix. 47
I.
Jacere in planis quam concavis laboriosius cur sit v. 11
Jaci procul non possunt levia corpora xxlii. 29, 1
Jactus inani manu factus cur magis lasset brachium quam si lapis aut aliud tale evibretur v. 8
Ictus tumor ix. 4, 2. **ictus cur intumescant et livescant** ix. 14. **ictus omnis dividit aut tundit** v. 37, 3
Jejuni res venereas cur citius peragant iv. 9
Jejunium sitim facit xlii. 7. **jejunium olere** ibid.
de Igni tractatus Aristotelis xxx. 1, 17. **ignis alia exsiccatur, alia humefacit** iii. 16, 1. **laxat et resolvit quod in corpore concretum est** vii. 3. **cur non**

Y

- corruget ut aqua calida xxiv. 7. cutem minus perurit quam sol xxxviii. 7. cur homines non reddat nigros ut sol xxxviii. 8. cur lateres reddat nigros xxxviii. 8, 1. cur adstanti urinam moveat vii. 3. cur non putrescat xxv. 20
- Ignis multus, paucum ignem ad se attrahit i. 56, 2. ignis major exstinguit minorem iii. 23, 2. ignis minor a majore velut absorbetur xxxiii. 2. ad ignem magnum cur minus sudemus ii. 36. ignis arundineus iii. 5, 8
- Imagines faciei cur facere soleant xxxvi. 1
- Imber xxvi. 26, 4
- Imitari nullum animal melius potest quam homo xxx. 6. imitantes procul a nobis dissitos, acutum sonamus v. 2. imitatio vocis ut fiat xi. 6, 1, 2
- Incingere juvenes cur magis soleant quam adulti iii. 34, 1
- Improbis incitamenta xxx. 10
- Inæqualitas, affectus movet xix. 6
- Incocta et succos et odores peiores habent iv. 12, 1
- Incontinens et incontinentia quid xxviii. 3. incontinentes cur vocentur qui in tactus gustusque voluptate modum excedunt xxviii. 7, 1, 2. incontinentia cur ad duos tantum sensus restringatur, gustum et tactum xxviii. 2. incontinentia cur ad cupiditates restringatur, cum sit etiam iræ incontinentia xxviii. 3
- Incubantia, sæviora x. 35
- Incurvi et gibbosi cur foetidiorum habeant animam xiii. 10
- Incurvato corpore cubare cur melius vi. 3, 1
- Inebriantur exercitati citius quam inexercitati iii. 15, 1
- Infinium, et innumerum, idem xxx. 4, 1. infinitum finito plus v. 25, 1
- Infirmiora semper tegere natura solet x. 53, 2
- Inflammatio quid i. 6, 2. inflammationis medicamenta ix. 1, 2. inflammationes easdem cur alii refrigerando, alii calefaciendo sanant i. 44
- Inflati cur fiant graviore xxv. 13
- Iugenia vel in artibus vel in rebus gerendis excellentia, cur pleraque melancholica xxx. 1, 1
- Ingressionis motus e duobus fit x. 26. ingressus omnis tollendo et deponendo conficitur v. 41
- Inire alia cur semel tantum, alia sæpius soleant x. 47, 1. *Vide et Ve-*
- nerea.*
- Injurie causæ variae xxix. 13, 10. injuria major, qua majus bonum læditur xxix. 1. injurie pecuniarie cur graviore videantur quam quibus honor alicujus læditur ibid. injurie cur ut in pecuniis, ita et ceteris in rebus non amplificentur xxix. 5
- Insolatio uvarum xx. 35, 2
- Insomnia vocem cur exasperet xi. 11. insomnia parit mutatio xviii. 7, 4
- Insomnium quid, et quæ per somnum occurrere soleant xxx. 14, 4
- Institutum vitæ genus toto vitæ curriculum persequi solemus xviii. 6, 1
- Instrumenta quorum priora sunt, eorum etiam vis prior xxx. 5, 4. instrumenta duo nobis Deus dedit, quibus exteriora instrumenta adjuvamus xxx. 5, 1
- Intemperantes qui nominentur xxviii. 2. 7, 1, 2. intemperanti vitæ assueti, cur ægrotent interdum si ad diversum vitæ genus traducantur xxviii. 1, 1
- Interiora æstate frigidiora xiv. 3
- Invaletudo cur asperiores efficiat homines viii. 3. invaletudo longa, velut senectus est i. 17, 2
- Inventio, ab habitu proficiscitur xxx. 2
- Ira quid ii. 26, 2. ira timori contraria viii. 20, 1. irarum ardor cum ratione conjunctus xxviii. 3. in ira cur calidi et sidentes xxvii. 3, 1. irascentibus cur rubescant oculi xxxi. 3. xxxii. 8. irati cur non frigeant viii. 20, 1
- Iris an natura sit xii. 3, 2. an odoratas reddat arbores ibid. 1. odoratas plantas reddere unde existimata xii. 3, 7
- Juba cur homo careat x. 25
- Jumenta cur mingere mingentibus aliis soleant vii. 6
- de Justitia et injustitia problemata varia xxix. justitia cur in pauperibus maxime commendetur xxvii. 4. justitiam consuetudine cur proficiamus in moribus xxix. 10
- Juvenilis in quolibet animalium genere vox cur acutior xi. 14, 1. juvenes cur discamus citius xxx. 5, 1, 5. juvenes cur eas cum quibus primis rem habuerint, post factum averseantur et oderint iv. 10. in juvenibus cur temperantia et continentia maxime commendetur xxviii. 4
- L.
- Labia titillationem cur maxime sentiant xxxv. 7. labia pendencia xxvii.

- 6, 2. labia tremantia xxvii. 6, 1. 7
- Labor** cur augendus i. 46. labores augeri, alimenta minui, sanitati confert v. 33. labor colliquefactionem inducit v. 7, 3. labor vehementior lædit corpus xxxi. 19, 2. labore cessante cur oboritur sudor ii. 20, 1. 23. laborare melius quam non laborare ii. 30, 1
- Lac** unde x. 6. an pharmacum i. 47, 2. ut purget i. 42, 3. cum hordeacea farina potum cur videatur dulcius xxi. 10. lac mulgenti plurimum cur reddant oves et capræ; at non item homo et bos x. 6
- Lacrymæ**, sudor quidam sunt, ideoque salse v. 37, 2. lacrymas ciet et frigus et calor v. 13, 1. 37, 2
- Lacu** subsidente aut exarescente, cur frumentum in campo magis uratur xxiii. 34, 1. lacus arena cur careant xxiii. 33, 1. lacus potabilis vestimenta expurgans xxiii. 40, 1
- Lætitia** nonnunquam sine causa evidente xxxi. 1, 23
- Lævitas** densitatem indicat x. 4
- Lana** quo longior, eo durior x. 23, 1. lana juvenicularum ovium mollior x. 23, 2. lanæ nutrimentum x. 22, 1
- Lapides** unde concrecant xxiii. 30, 3. cur e calida magis quam e frigida aqua concrecant xxiv. 11, 1. lapides ab enascentibus sæpe attolluntur xi. 28, 1. lapidis exsalfacti fervor i. 8, 2. lapis ignitus, pruna ardentior xxx. 1, 16. lapidis commolitio horrorem affert vii. 5, 1
- Lapilli** marini cur rotundi xxxv. 3
- Larvarum** tragicarum oculi xxxi. 7, 5
- Lassant** planæ magis quam inæquales ambulationes v. 10, 1. 23. lassitudinem in nobis quid efficiat v. 24, 2. lassitudinem minuit si quis non eodem semper habitu et figura moveatur v. 10, 1. lassitudines efficacins sedat frictio ex oleo aqua misto v. 6. lassitudini vomitus injungi cur soleat v. 7, 1. lassitudini æstivæ ut medendum, quomodo item hibernæ i. 39, 1. lassitudines æstivæ lavacro, hibernæ unctione cur levandæ v. 38, 1
- Latentia**, fallacia xxxv. 6
- Later** cur non a sole ut ab igne niger efficiatur xxxviii. 8, 1
- Latitudo**, duplex incrementum habet xvii. 2
- Lavationis** vis iii. 16, 2. lavatio calida, frigus; frigida, calorem corpori conciliat i. 29, 3
- Legere** incipientibus cur obrepat somnus xviii. 1, 1. 7, 1. lectio somnum impedire videtur xviii. 7, 4
- Leges** ante scripturæ inventionem cauebantur xix. 28
- Leones** cicures nusquam x. 45, 1
- Lepus**, multiparus x. 14
- Lesbo** cur notus et eurus. pluvias afferant xxvi. 56, 3
- Letalia** pharmaca i. 47, 2
- Librorum** sectio xvi. 6, 1
- Libs**, unde spiret, et qualis ventus xxvi. 26, 2. sub æquinoctium si spiret, cur aquæ exoriantur ib. 1
- Libya**, arenosa, exsucca, ideoque minus odorata xii. 3, 5. Libycæ scaturigines xxiii. 21. Libycæ oves bis pariunt x. 47, 2. Libycus aer calidus xxvi. 16, 2
- Ligna** cur a flamma potius quam ab aqua fervente urantur xxiv. 3. ligna arecentia depravantur xiv. 4. lignum mediam plagæ partem cur rubefaciat ix. 4, 1. lignum magnum et longum tenere iii. 26, 7
- Lilia** cur sub brumam floreat xx. 21, 1. excisa germinant xx. 26, 2
- Lingua**, natura rara x. 19. cur amara, acida et salsa fiat; at non item dulcis xxxiv. 5. cur nulli animali pluvius x. 19. versicoloribus versicolor xxxiv. 4, 1. cur tot colores habeat quot cutis xxxiv. 6. cur multorum sit index xxxiv. 4, 1. lingua titubare iii. 31, 1, 3. *Cetera vide et Hæstantia* linguæ.
- Lippitudines** siccæ i. 9, 3
- Liquefacientia** xxiii. 22, 1. liquescit in humido nihil xxiv. 4
- de Litteratura** problemata varia xviii
- Litteræ**, vocis affectiones x. 39
- Livor** frigentibus unde viii. 1. livoris in ictu causa ix. 14
- Lixivii** natura xxiv. 17, 2. lixivii vis i. 38. lixivium, amarum iv. 12, 2
- Longæva** serius pariunt x. 9. longæviores qui calidis in locis habitant xiv. 9. 10. longæviores cur sint quibus cæsuræ per totam palmam continuata est x. 49. xxxiv. 10
- Longitudo**, triplex incrementum habet xvii. 2. in longitudinem crescentia ibid.
- Loquela** cur aliis alia x. 39. loquelam impediencia iii. 31, 2. loquelæ maturioris causa xi. 27, 1
- Loqui** per nares qui soleant xi. 4. loqui per nares surdi qui soleant xi. 2. 4. xxxiii. 14, 1. loquuntur per nares etiam muti xi. 2
- Lucernæ** extinctio i. 56, 2. iii. 5, 4

Lucta per intervalla, sudorem auget ii. 7

Lumbi cur lavescent magis v. 26, 2

Luna cur plana videatur, cum sit globosa xv. 8. umbras majores cur faciat xv. 10. luna semiplena, cur recta cernatur, cum tamen luna in sphaeræ faciem conglobetur xv. 7, 1. in lunæ eclipsi, si quis per cribrum vel tale quid speculetur, lunulæ in terra cernuntur xv. 11, 1

Lunulæ in terra ib.

Lusciosi: *Vide pilosiores.*

Lutum e noti flatu plerumque existit xxvi. 46, 2. lutum non reverberat vocem xi. 7

Lux per spissam cur non penetret xi. 49. per solida cur non penetret ut aer xxv. 9. in rectum fertur ib.

Lyra minus suavis quam tibia xix. 43, 1

Lysandri Lacedæmonii ulcera ex atra bile xxx. 1, 2

M.

Mæror, refrigeratio est xi. 13, 2

Magadari sola diapasôn cum soleat xix. 39, 2

Magistratui maledicere, magnas meretur pœnas xxix. 14, 11

Magnesiæ oves bis pariunt x. 47, 2.

Magnesiæ thermæ cur calore deposito salis esse cœperunt xxiv. 17, 1. cur potabiles xxiv. 16

Magna cur sint alia, alia parva x. 12, 1. magnum quo modo magnum dicatur xvi. 7. magno inest parvum xix. 12

Magnitudines divisæ cur toto minores videantur xvi. 7. magnitudines inæqualem profunditatem habentes quomodo moveantur, et cur xvi. 3, 1. 12, 1

Manentia, putrescunt xxxvii. 3, 6

Manus, instrumentum corporis xxx. 5, 1. progressu ætatis aptior ad opus fit ib. 2. manus interior penitus articulo vacat x. 49. manus cæcra per totam volem continuata, vivacitatis index x. 49. xxxiv. 10. manuum exercitatio cur sudorem augeat ii. 5. manuum tremor quas causas habeat xxvii. 6, 7

Maracus Syracusanus in mentis alienatione meliores condebat versus xxx. 1, 19

de Mari problemata varia xxiii. mare in cavo est xxvi. 5, 2. pingue est, et oleum excernit xxiii. 9, 1. xxxii. 38, 2. nec calidum valde, nec frigidum est xxvi. 30, 3. calidum et vaporosum est xxxvii. 2, 1. cur aqua potabili minus frigidum xxiii. 7. cur

non frigidos flatus mane spiret ut fluvii xxiii. 16, 1. xxvi. 30, 1. cur aqua potabili magis limpida et peropicuum xxiii. 8. 38, 1. boreali tempore cur magis perspicuum quam austriaco xxiii. 9, 1. cur noto flante, cæruleum; borea spirante, obscurius fiat xxvi. 37. ex propinquo albidum, ex longinquo cæruleum et nigrum xxiii. 23, 2. mare tranquillum cur albere videatur; et rursus agitatum, nigricare xxiii. 41. mare cyaneo seu cæruleo colore pingi solet xxiii. 6, 2. cur naves interdum in summa tranquillitate absorbeat, ut ne reliquæ quidem naufragii emergant xxiii. 5, 1. salum et amarum cur sit xxiii. 35. cur flammam non exstinguat xxiii. 7, 2. cur ex omnibus aquis solum uratur xxiii. 15, 1. 32. hieme calidius xxvi. 57, 1. hieme magis quam æstate tempestatibus infestum ib. salubre cur i. 52, 1. v. 34, 1. xxxvii. 3, 4

ad Mare si quis fodiat, cur potabilis primum, post salsa quibuscumque in locis aqua scatet xxiii. 21. 37, 1. in mari natari facilius cur possit quam in fluvio xxiii. 13. in mari diutius immorari cur possit quam in fluvio xxiii. 14. in mari versantes, voraciores xxiii. 39. in mari natantibus cur laxetur alvus ib. mari loti cur citius exsiccantur, licet mare potabilibus aquis sit gravius xxiii. 10. mare tractantes cur rufi xxxviii. 2

Mare in portu vadosum; in pelago, profundum xxiii. 3, 2. maris pars terræ vicina, cur dulcor xxiii. 31. maris superior pars cur fundo salior et calidior xxiii. 30, 1. mare fluctuans cur injecta ancora et similibus tranquilletur xxiii. 4, 1

Maris occidui amplitudo et profunditas xxvi. 1, 1. mare Ponticum cur Ægæo candidius xxiii. 6, 1

Marina aqua corporulentior est fluviali xxiii. 13. marina animalia terrestribus cur majora et habitiora x. 55. marini homines calorem solarem cur ament iii. 32. marinæ testæ et lapilli cur rotundi xxiii. 36

in Maritimis locis fodientes cur in dulces nonnunquam scaturigines incidant xxiii. 21. 37, 1

Mares fœminis longæviores cur x. 48

Mascula cur fœminis plerumque majora x. 36, 2. masculei sexus magnitudo in tribus est x. 36, 2

Massa bordeacea cur tritata minor fiat; triticea vero, major xxi. 9. massa

- hordeacea cur quo magis tritatur, eo minus alvum permeet xxi. 8, 1. massa triticea cur tritata candescat, hordeacea vero nigrescat xxi. 15. massa subacta ex tritico, cur igni mandata grandior fiat quam hordeacea xxi. 10. 23
- Mathematica** probl. xv. de cælestibus xv. 5. de inanimis xvi. de animatis xvii
- Matrix** in fœminis inter vesicam et anum sita x. 20. matricis loculamenta x. 14
- Meatus** corpori jejuno inaniore sunt iv. 9. meatus tenues exaiores xxxiii. 10, 2
- Medica** problemata i. i.
Medicamenta quæ dicantur i. 42, 1, 5. 47, 1, 2. medicamenti virtus i. 47, 3. medicamenta cur amara, acerba, et fœtida i. 42, 4. cur purgent ib. 1. cur alia ventrem laxent, non item vesicam; alia contra i. 40. post medicamenti potum cur non statim offerri alimenta soleant v. 28
Medici cur usque ad sanitatem tantum operam præstent xxx. 8, 1
- Medium** qualibet in re optime afficit et corpus et animum xxxi. 19, 2
Media chorda xix. 33. media cur dicta in concentu, cum in octo non sit medium xix. 25. 44, 1, 2. media chorda commota, cur ceteræ quoque resonent xix. 36, 1. mediæ chordæ usus xix. 20, 2
- Mel**, apum. cibus xxi. 13, 4. aqua glutinosus xxi. 11. ut purget i. 42, 3
- Melancholiæ** duo genera xxx. 1, 24.
Melancholicum esse quid sit xi. 38. melancholicorum genera diversa xxx. 1, 32. melancholici, ingeniosi xxx. 1, 1, 5. cur plerique in venerem proclives iv. 30. xxx. 1, 11. melancholicæ naturæ in crapulis nonnunquam se plane effundunt iii. 16, 2. melancholici asperi qui xxx. 1, 15. e somno exaliunt xxx. 14, 6. melancholicis venæ exstant xxx. 1, 14. melancholicis prodest varix iv. 20
- Melicrato** subacta farina xxi. 11
- Melitenses** catelli x. 12, 3
- Memoria** facilius retinentur in quæ matutinis horis incidimus xxx. 5, 5
- Memphis** Ægyptia xvi. 44
- de Mente**, prudentia, et sapientia, problemata varia xxx. mens, instrumentum animæ xxx. 5, 1. tardius accrescit quam maduum vires xxx. 5, 3. progressu ætatis proficit intelligentia ib. 2. pravo instituto corrumpitur xviii. 6, 2. mente et prudentia magis pollent seniores; memoria, juniores xxx. 5, 1. mente tranquilla cogitationes sunt attentiores xxx. 14, 1. in mentem et os veniunt multa sæpe contra animi propositum xi. 27, 6. mentis instrumentum, scientia xxx. 5, 3
- Mentha** belli tempore cur nec edenda, nec serenda xx. 2
- Meridies**, calidus xxv. 15. meridie cur calor intensior, et umbra minor xv. 4, 4, 5. meridies et media nox cur senior xxv. 4, 1
Meridiani populi cur proceri xiv. 8, 2. cur nigroculi xiv. 14, 1, 3. pilis durioribus x. 22, 3
- Merum**, crassarum partium est iii. 14. assidue potum tremorem ebriosis affert iii. 5, 1. 26, 1. merum quando perimat iii. 23, 1
- Messenium** fretam xxxiii. 5, 2
in Mictionis extremo cur inhorrescamus viii. 13
Micturire ad ignem aut ad aquam stantes cur soleamus vii. 3. micturientibus tendigo unde iv. 22. micturientes veneri operari cur nequeant iv. 19
Mingentibus aliis mingere et ipsi cur soleamus vii. 6. mingentes cur nonnunquam inhorrescant sub finem mictionis viii. 8. 13. xxxiii. 16
- Miscela** potio iii. 12
Mixtum immixto suavius xix. 43, 1
- Modulamina** cur morum speciem gerant xix. 29
- Monstra** a quibus animalibus pari soleant, et cur x. 61. an proles nostra iv. 13, 4. monstra, etiam in loquelæ ratione xi. 27, 1
in Montibus pluvie crebriores xxvi. 56, 2. in montibus supra modum excelsis non sunt ventorum flatus xxvi. 36, 3
Montosæ sunt septentrionales et meridianæ orbis plagæ; occidentem versus nec montes sunt, nec terra xxvi. 52, 3
- Morbus** quid xix. 38, 2. morbi unde i. 46. 56. v. 33. morbi et causa est, et reinedium interdum, excessus magnus i. 2. morbi quidam calorem naturalem extinguunt iii. 5, 4. morbi ætate et hieme quales i. 6, 2. morbi acuti i. 20, 1. morbi contagiosi cur sint quidam vii. 4
Morbosi qui x. 64
- Mores** efferantur summo ardore aut rigore xiv. 1. mores in audibilibus xix. 27. 29. cur non sint saporibus, odoribus, coloribus xix. 29
- Moriens** cur attollat oculos iv. 1

- Mors quid xiv. 10. putrefactio quædam est xiv. 9
- Mortuos quam vivos tueri cur habeat justus xxix. 9
- Morsio vestimenti horrorem nonnullis affert xxv. 3
- Motus animalibus unde iii. 26, 8. motus calefacit iv. 2, 2. motus calefacit non omnis v. 36. motiones quæ magis minusve calefaciant, et sudorem cieant ii. 38, 1. motus, frigus facit xxv. 19. motus putrefacit xxi. 4. motus multus et validus lassitudinem parit v. 1, 1. motus ordinatus naturæ familiarior quam inordinatus xix. 38, 2
- Mucus e situ contractus, non uigrescit xxxviii. 9
- Muco laborant etiam aves x. 54, 9. mucosus omnium maxime homo x. 54, 1. mucosi non olfaciunt nec sternunt ib. 7
- Mugitus quafiguratione in bobus fiat xxv. 2, 3. mugitibus taurinis similes voces xxv. 2, 1
- Mulieres, humidae et frigidae iv. 27, 28, 1. mulieribus vox cur acutior xi. 16, 1. 34, 1. 62, 1. cur non calvescant x. 57. æstate marem cur magis appetant iv. 25, 28, 1. mulieres dysenteria infestat i. 9, 4. mulierem occidere cur gravius quam virum xxix. 11
- Muliebres mares, insatiabiles, ut mulieres iv. 26, 6
- Multipara cur sint alia, alia non sint x. 14
- Mustum, an pharmacum i. 47, 2
- Mutationes morbosæ i. 27. cur morbosæ i. 15, 1. mutatio in contrarium subinde facta, lassitudinem parit v. 12
- Muti et surdi simul fiunt xxxiii. 1, 2. muti per nares loquuntur xi. 2. *Vide et Loqui per nares.*
- Mutuo fraudare minus grave quam fraudare deposito xxix. 2, 1
- Myrto non conditæ cur baccae magis defluant quam folia: et alga couditæ cur folia tantum defluant, non item baccae xx. 31, 1. myrtus nigra cur densiora quam alba ferat folia xx. 36. myrti baccae in manu compressæ cur videantur dulciores xx. 23, 1. myrti baccae minores cur magis expertes nucleorum xx. 24. post myrti baccae cur vinum et aqua videantur dulciora xxii. 11, 1
- N.
- Narrationes neque veteres nimis, neque nimis recentes, cur magis delectent xviii. 10
- Nasci non omnia ex eadem materia solent xx. 12, 2. nasci alia cur ex se invicem tantum soleant, alia etiam sponte oriantur x. 65. nascentes non sunt iidem numero xvii. 3, 3
- de Naso et naribus problemata varia xxxiii. naribus pinna titillatis cur oboriaturn sternutatio xxxv. 8, 1, 2. per nares loqui cur surdi soleant xxxiii. 14, 1
- Nasturtii vis xx. 22, 1, 2
- Natio cur in mari quam in flumine facilius xxiii. 13
- Naturæ et artis opera eandem ferme rationem habent x. 45, 2, 4. naturæ conservatio xix. 38, 2
- in Navibus coloratiores cur sint quam in paludibus xiv. 12. navium absorptio xxiii. 5, 1. navigia cur in portu magis quam in pelago videantur onerata; curque citius in pelagus e portu provehantur, quam e pelago in portum subducantur xxiii. 3, 1
- Nausea ex sudore refrigerato ii. 18
- Negotiator bonus qui xviii. 4, 1
- Neoclis interrogatum xxx. 6
- Netes et hypates distantia xix. 39, 1. nete in hypate inest xix. 12. nete hypates duplum habet xix. 35, 1. nete cur hypates duplum xix. 23, 1. neate desinens transit in hypaten xix. 42, 1. nete in pulsando apprehensa, cur sola hypate resonare videatur xix. 24, 42, 1. neates vehementia, et dignitas xix. 42, 5. netes cantus vocem rumpit xix. 3. neten pro tertia substituit Terpander xix. 32
- Nigrum quid xxxiii. 23, 2
- Nigricare videntur quæ minus turbantur et tranquilla sunt xxvi. 37
- Nitri vis i. 38
- Nix, coctionis signum xxvi. 3. montes quosdam nunquam linquit xxvi. 15
- Noctes calidis temporibus æstuosiores quam dies xxv. 16. noctu exaudiri voces cur soleant clarius xi. 5, 33, 1
- Notus qualis ventus i. 23, 1. ventus humidus xxvi. 2, 2. boreæ oppositus xxvi. 3. ventus a meridie spirans xxvi. 27, 3. e remotissimis mundi partibus spirat xxvi. 10, 47. noti ortus procul a nobis semotus xxvi. 2, 1. noti quando spirent ib. cur sub canicula spirent xxvi. 12, 1. 32. post pruina cur spirent xxvi. 3. post nives cur spirent ib. cur hieme ac vere ineunte spirent, et auctumno finiente xxvi. 16, 1. cur

non anniversarii xxvi. 2, 1. notus cur infrequentior borea xxvi. 10. cur borea pluviosior xxvi. 27, 1. cur post boream non cito ingruat xxvi. 47. boream si provocet, tempestas est præ foribus xxvi. 46, 1. cur incipiens, remissior sit; desinens, vehementior xxvi. 39, 1. 45, 1. cur non exoriens, sed ponens, pluvius sit xxvi. 19. cur, si minor est, serenus sit; si major, nubilosus et diuturnior xxvi. 20. 38. cur graviora atque invalidiora efficiat hominum corpora i. 24. xxvi. 42. cur calidus xxvi. 16, 2. cur gravior oleat xxvi. 17. pluvias quibus ferat xxvi. 56, 1, 3. meridianis vehementior quam nobis xxvi. 45, 2. cur Libycis populis frigidus, perinde ut nobis boreas xxvi. 16, 1. 49. cur Ægypti loca quædam perflet, quædam non xxvi. 44. cur mare suo flatu cæruleum efficiat xxvi. 37. noto incipiente et borea desinente, navigatio suaderi cur soleat xxvi. 41, 45. noti cur fluctuosi, contorti xxvi. 16, 1. noti cur si parvi spirent, nullas cogant nubes; si magni, cælum nubibus obducant xxvi. 38. noti sicci cur februlenti i. 23. 1. xxvi. 50. noti marini i. 23, 2. noti e mari spirantes, plantis conferunt xxvi. 17

Novem sunt corpora quæ feruntur xv. 3, 3

Nubes maximas cur agat zephyrus xxvi. 24. nebula cur serenis tepidiora xxv. 21, 1

Nuces tostæ cur peiores sint cum refri-
xerunt xxii. 7

Nuclei finis, semen xx. 24

Nudum abire difficile xxix. 14, 10. nudo corpore in sole ambulare noxium est v. 34, 2

Numeri magnitudo xvi. 7. e numeris cubicis omnia constari opinati sunt Pythagorei xv. 3, 3

Numerosa concinnitas: *Vide et Rhythmus.*

Numerare scit solus homo xxx. 6. numeratio per decem cur fiat ab omnibus nationibus xv. 3, 2. numeratio per Quatuor, solis Thracibus peculiaris ib. 4

O.

Oblectare quæ soleant in contemplando aut sperando xxx. 7, 1

Occasus serenus cur serenitatis indicium xxvi. 8, 1. occasus turbidus quid significet ib. 4

Occidentis plaga depressior xxvi. 1, 1. nec montes habet nec terram

xxvi. 52, 3

de Oculis problemata varia xxxi. oculi, pudoris sedes xxxi. 3, 1. oculorum colores tres x. 11. oculi color ad reliqui corporis colores conformatur xiv. 14, 3. oculorum intervallum in homine cur minimum x. 15, 1. oculus dexter cur non præpolleat sinistro xxxi. 29. oculus sinister cur dextro viribus par xxxi. 18. oculus sinister cur dextro magis contrahatur xxxi. 24. oculos cur simul ambos in unam eandemque partem convertere possimus; at non simul in diversas xxxi. 7, 1. oculo uno videre cur sit impatibilis xxxi. 10. oculo altero compresso, cur alter cernat attentius atque exactius xxxi. 2. 4. oculo altero cur accuratius cernatur versusum rectitudo, quam utroque xxxi. 20. oculus subter pressus, duplicat visum iii. 30. xxxi. 7, 7. oculo in obliquo commoto cur non duplicentur visum xxxi. 17, 1. oculo manus adversus solem aut lucernam prætenta, cur visum adjuvet xxxi. 28. oculo fricato seu attrito cur cesset sternutatio xxxi. 1. xxxiii. 2. 8. oculi turbatos videntes, turbantur et ipsi vii. 8, 2. cur a fumo magis mordicentur xxxi. 21, 1. attolli cur soleant in morientibus et Veneri operantibus iv. 1. cur e frequentiore coitu subsident iv. 2, 1. cur venere debilitentur maxime iv. 32. cur in ira rubescant xxxi. 3, 1. xxxii. 8. e citato cursu lacrymantur v. 37, 1. attriti lacrymantur xxxiii. 8. oculos promiuentes cur magis infestet fumus xxxi. 6. oculi glauci unde, et unde nigri xiv. 14, 1. oculorum perversio varia xxxi. 7, 3, 4. oculorum perversio cur homini vel soli, vel omnium maxime accidat x. 50. xxxi. 26. oculi cicatrices albæ cur ix. 2. 7

Ocularis morbus, contagiosus vii. 8, 1, 2. oculares morbi ætate i. 8, 2. 9, 3. post oculorum morbum cur acutius cernant quidam xxxi. 9

Odor quid xiii. 5. fumusne sit, an aer, an vapor xii. 10. calore excitatur xiii. 5. motu cur magis excitetur xii. 5. sursum fertur xiii. 12. sincerior ut fiat xii. 4. 11. odores qui perpetuo, et qui ad tempus grati xxviii. 7, 3. odores suffimentorum et florum, cur ex propinquo minus suaviter oleant xii. 9. odor quibus gravat caput iii. 13

de Odoratis problemata varia xii.

Y 4

- odorata, calida i. 48. xii. 12. cur e propinquo minus sentiantur xii. 1. 2, 4. urinam cur cieant, tam semina quam plantæ odoratæ i. 48. xii. 12. xx. 16, 1. odoratio terræ pars quæ xii. 3, 4. xiii. 4, 4.
- Olfacere hieme et in glaciali frigore cur minus soleamus xii. 6. olfactus in brutis mobilior vii. 6. odoratu homo parum valet x. 18, 1
- Oleum, an pharmacum i. 47, 2. natura calidum i. 39. v. 6. aqua lentius et tenacius xxi. 16. rufo colore xxi. 1. e salibus colligitur xxxiii. 15, 1. non spumat xxx. 1, 11. in sole albescit xxxviii. 1. 11. superfusum limpidiorem aquam facit xxiii. 38, 1. cur ex humidorum genere oculos maxime mordicet xxxi. 21, 2. lacrymas cur cieat xx. 22, 3. ut purget i. 42, 3. ebrietati cur conferat iii. 35. aqua mistum efficacies ad sedandas lassitudines v. 6. oleo iunctis cur aqua calida minus calere videatur si offundatur xxiv. 1. olei in vestem illitio cur coloratiores efficiat xxxviii. 3, 1. oleum vetulum recenti candidius xxi. 4
- de Oleraceis problemata varia xx. olerum alimentum quod xx. 29. olera post semen arescunt xx. 7, 1
- Olivæ vetulæ amariore xx. 25
- Ollæ ferventes, flatu et succussione refrigerantur v. 36, 1
- Operculis circumcirca probe munita cur asservari citra putredinem possint xxii. 4. xxv. 17
- Orator deus qui, et cur xviii. 4
- Orbis projecti motus qualis, et cur xvi. 11
- Orchestra si paleis insternatur, chori vox minus sentitur xi. 25
- Orchomenii pepones xx. 32, 1
- Orientales flatus cur occidentalibus frigidiores xxv. 15. orientalis plaga sublimior occidentali xxvi. 1, 1
- Origanum vis xx. 22, 1, 3. origanum musto injectum cur dulce reddat vinum xx. 35, 1
- Orion quando oriatu et occidat xxvi. 13, 1. sub orione cur dies admodum varii, et tempestosi flatus ib.
- de Ore et iis quæ in ore sunt, varia problemata xxxiv. ex ore cur et calidum et frigidum spiremus xxxiv. 7, 1. os jejunis cur magis oleat, post cibum vero non item xiii. 7
- Oscitantes cur minus audiant xi. 29. 44. oscitantes cum videmus, cur et ipsi plerumque oscitemus vii. 1. 6
- Oscitatio quid vii. 1. oscitatio auditum impedit xxxii. 13, 1. in oscitatione cur aurem nemo scalpat ibid.
- Osculantur ebrii quos sobrii non solent xxx. 1, 8
- Ossa cur non fœteant xiii. 4, 3
- Ova cruda cur non circumagantur in aqua, sed decidunt vi. 4. super vibicibus contusa, medicamento illis sunt ix. 1, 1
- Oves lactis uberrimæ x. 6. bis ubi pariant x. 47, 2. molliorem lanam quæ habeant x. 23, 2. ovium pili quo longiores, eo duriores ibid. 1. ovium pili vulsione mollescunt x. 22, 1
- P.
- †Pæsa lacus cur purget et mundet vestimenta, cum sit potabilis xxxiii. 40, 1
- Paleæ cur dura excoquant, excocta vero non putrefaciant xxii. 13. in orchestra instratæ, cur chori vocem minuant xi. 25
- Pallor in timore unde xxvii. 6, 1
- Palmæ minores cur magis expertes nucleorum xx. 24
- Palpebrarum in contuendo contractio xxxi. 15
- Paludes mari et fluviis albidiores xxiii. 6, 2. decolores incolas efficiunt xiv. 12. in paludibus prope fluvios cur existant bomugi xxv. 2, 1
- Palustria, aquosa xx. 32, 1. hieme frigida; æstate calida xxv. 6. morbosa i. 21. capitis ulceribus prosunt, at tibiærum ulceribus nocent i. 18. palustribus in locis cur capitis ulcera citius, tibiærum vero ægrius sanescant xiv. 6. paludosis in locis cur somnolentiores fiamus xiv. 17
- Panis cur quo magis tritatur, eo magis alvum permeet xxi. 8, 1. panes cur et nimis tritati, et minus, rumpantur xxi. 17, 1. panes cum refrigerant, cur candidiores quam dum calent xxi. 4. panes vetuli recentibus et calidis leviores xxi. 5, 2. panes non saliti cur salitis ponderosiores xxv. 5, 1. panes frigidi madefacti, cur non æque coherescant atque calidi xxi. 6. panis cur assatione indurescat, et tepefactione remollescat xxi. 25. panis assus cur pejor ubi refrixit xxii. 7. panis biscotus cur post refrigerationem non fiat durior xxi. 12, 1
- Panthera sola ex animalibus suaviter olet xiii. 4, 1. pantheræ cicures nusquam x. 45, 1
- Parentes assectari cur alia statim soleant, alia serius, alia nunquam x.

32. parentes in humano genere proles cur minus referat quam in ceteris animalibus x. 10
 Parere eadem alibi semel tantum solent, alibi sæpius x. 47, 2
 Partus aliis cur maturior, aliis senior x. 9. partus tempus homini variat x. 41, 2. partus aliorum perfectus est, aliorum imperfectus x. 46. partus cur alia exasperet et æva reddat; alia non item x. 35
 Parhypate cur difficulter canatur xix. 4. parhypates cantus cur vocem non minus rumpat quam netes cantus xix. 3
 Parmeno histrio xxvii. 3, 4
 Partes, numeri naturam habent xvi. 7. partes animalium et plantarum quæ instrumentales non sunt, sunt teretes xvi. 9
 Parva ut videantur magna xxxi. 8. *Vide et Statura.*
 Pasa lacus xxiii. 40, 1
 Pati et agere parati iv. 26, 7
 Pauperes cur a iustitia maxime commendentur xxviii. 4
 Paupertas cur apud bonos viros quam apud improbos libentius sedem quærat xxix. 41
 Peccatum minus, eligendum xxix. 13, 6. peccata quæ rempublicam magis debonestent xxix. 14, 8. peccata insignia graviore merentur poenas xxix. 13, 9
 Pectus in sole nudandum non est i. 52, 4. xxxvii. 3, 7
 Pedes pares animalibus cur dati x. 26. 30. pedes cur maxime sudent ii. 19. 31, 3. pedes elevati cur magis rigeant viii. 6. pedes integere in morbo cur juveant medici ii. 26, 1. pedum nuditas officit veneri iv. 5, 1. pedum tumor ex fame i. 5. pedum vola cur titillationem sentiat xxxv. 2
 Pedes metrici xix. 39, 2
 Pediculi unde nascentur xx. 12, 2. pediculi cur augeat aquæ mutatio i. 16, 1 in Pelago majori cur tardius desistant fluctus quam in minori xxiii. 17. *Vide et Mare.*
 Pelles inflammationibus ut medeantur ix. 1, 2
 Penis cur intendatur et major fiat arri-gendo iv. 22. xxx. 1, 12
 Pepones ubi optimi proveniant, et cur xx. 32, 1
 Percolatio aquas salsas potabiles efficit xxiii. 19
 Peripneumonia vinum appetit xxvii. 4, 3

Pernionibus cur et calida et frigida conferat i. 53. 54
 Pestis, contagiosa vii. 8, 2. pestis contagio cur nocentior quam morbi ceteri i. 7. pestilentis anni signa i. 21
 Pharmaca. *Vide Medicamenta.*
 Philosophum a rhetore differre cur putent homines xviii. 5. xxx. 9
 Philoxeni guttur xxviii. 7, 1
 Phlegmatici morbi i. 9, 3. phlegmaticis qualia tempora conferant i. 11
 Phrynichus cur μελοποιαν magis exercuerit xix. 31
 Phthisis contagiosa vii. 8, 1, 2
 Physicorum epitome x.
 Picturæ priscae ruditas x. 45, 3
 Pili unde nascentur xx. 12, 2. nascuntur e superfluitatibus xxxi. 5, 2. cur non oleant xiii. 4, 3. horrore cur arrigantur vii. 6, 4. viii. 12. 21, 1. xxxv. 5. in rigore cur surrigantur viii. 15. laborant cum cutis laborat x. 34. cur non renascentur in hominum ut in equorum cicatricibus ix. 13. x. 27, 1. 29. cur defluant iv. 18, 2. pili quotannis decedentes x. 63
 Pilos hibernos quæ abjiciant, et cur x. 21, 1. pili agnati iv. 18, 1. pili evulsi in ovibus molliores producant, in hominibus duriores x. 22, 1. pili crispi et retorti cur similitatem plerumque comitem habeant xxxiii. 18. pili septentrionalibus molliores, meridians duriores x. 22, 3. pili quo longiores in ovibus, eo duriores; in hominibus contra x. 23, 1. pilos rufos quæ faciant xxxviii. 2, 2
 Pingua, calida xxiii. 7, 2. spissa x. 19. non fœtent xiii. 4, 3
 Pinguedo unde oriatur x. 3. acquisititium quiddam est v. 14, 3. in laborantibus cur atteratur v. 4
 Pinguescere alia per carnem cur soleant, alia sub carne x. 3
 Piper quomodo ventrem, et quomodo vesicam laxet i. 43, 1
 Piscium coitus iv. 14
 Piscatores marini cur rufi xxxviii. 2
 Pituita falsa unde fiat iv. 29. pituita laborant etiam aves x. 54, 9. pituitosus omnium maxime homo ibi. 1.
 Plana cur ambulatu faciliora v. 23. planis quam inæqualibus ambulationibus cur magis lassescamus v. 10, 1. 23. in planis quam concavis cur difficiliter jaceamus v. 11
 Plantæ, superfluitatis expertes xiii. 4, 3. olent non modo virides, verum etiam aridæ ibid. 1. cur in longitu-

- dinem potius crescant xvii. 2. plantis incrementi et vigoria terminus qui xx. 7, 3. plantæ calida rigatæ durescunt x. 60. plantæ quædam cur post semen exarescant xx. 7, 1. plantæ quotquot sativæ, eadem etiam silvestres x. 45, 5. plantæ agrestes quæ dicantur, et quæ cicures xx. 12, 4
- Plantarum partes qua figura sint xvi. 1. plantarum fœtus, cur alii rocti, alii crudi, edules sint xx. 4
- Platonis responsum ad Neoclis interrogatum xxx. 6. Platonis melancholia xxx. 1, 4
- Pleiades usque ad zephyri flatum morbis diuturnis infestæ i. 17, 1
- Plumbum calefactum lana calidius viii. 19. xxxviii. 4
- Plutus, cæcus xxix. 8
- Pluviæ crebriores in montibus xxvi. 56, 2. post pluvias et tales tempestates, flatu concidunt xxvi. 3
- Poculis largioribus potantes cur minus inebriantur iii. 12, 25, 1
- Pœtæ boni mediam chordam fere passim observant xix. 20, 2
- Poma cibariis aliis graviora xxii. 1, 1. cur non ita prius ut post esitata, in repletionis mole respondeant ibid. pomis comestis cur aut merum superbibendum, aut aqua xxii. 8, 1
- Pondera foris appensa magis lassant v. 7, 2
- Ponere, secundum naturam est v. 41
- Pontus, paludosus mare xxiii. 6, 2. in Ponto cur et frigus maximum et æstus xxv. 6. Ponticus aer spissus et albus; ideo et Ponticum mare albicat xxiii. 6, 1
- Porrum cur salis aquis provenire recusset xx. 1. ad vocalitatem cur conferat xi. 39
- in Portu furari, gravior xxix. 14, 12
- Portulaca cur dentibus e frigidorum esu stupentibus medeatur i. 38. vii. 9
- Possidens possessione non depellitur ante litis iudicationem xxix. 13, 6
- Posterius et prius quomodo accipienda sint xvii. 3, 1
- Potus appetentia unde xxvii. 4, 2. potus et alit et refrigerat xxviii. 6. potus etiam post cibum xxii. 6. potui superingestus cibus sudorem minuit ii. 25. potus confertus cur alvum adstringat iii. 21. potus genera quædam cur libentius et diutius admittamus, quam alia licet suaviora xxi. 13, 1. potus idem cum farina hordeacea cur minus videatur merus xxi. 20
- Præternaturalia iv. 13, 3
- Principium rei cuiusque maximum est x. 13, 2
- Prius et posterius quomodo accipienda sunt xvii. 3, 1
- Profunditatem inæqualem habentes magnitudines quomodo moveantur, et cur xvi. 3, 1. 12, 1
- Proles cur in ceteris animalibus parentes natura magis referat quam in humano genere x. 10. proles cur colorem mutet x. 7. proles nostra quæ dicantur iv. 13, 1
- Prudentiores in acquirendo cur nonnulli quam in utendo xxx. 13. prudentissimum ex omnibus animalibus homo xxx. 3
- Pruinæ ortus xxvi. 3. pruina quando cadat xxv. 5. sub lucem cadit viii. 17, 1. tranquillo aere fit xxv. 21, 1. nubilo cælo cur non cadat ib. 2
- Pruritus, suavis est iv. 15, 2
- Ptisana cur superinfuso oleo fiat candidior xxi. 1. ptisana ordeaceæ an triticea in morbis melior i. 37, 1
- Pubes cur tantum sub primos veneris stimulos exoriatur iv. 4, 1
- Pudentes erubescunt xi. 53, 1, 2. xxxi. 3, 2. pudentibus extremæ aures cur rubescant xxxi. 3, 1. xxxii. 8, 12
- Pudor quid xxxii. 8. metus quidam est xi. 53, 1. pudoris sedes, oculi xxxi. 3, 1
- Pueri a primo statim ortu, concentu et numerosa concinnitate delectantur xix. 38, 1. pueri et bestię eodem modo significant quæ volunt x. 39. pueri ante legitimum tempus clare locuti, cur aliquamdiu conticescant, et postea rursus suo tempore fari incipiant xi. 27, 1. pueris vox acutior cur xi. 6, 5. 14, 1. 16, 1. 34, 1. 62, 1. pueri cur non calvescant x. 57. omnes simo naso xxxiii. 18. capite humido i. 16, 2. quales sudores edant iv. 12, 3. cur inconsiderati xxx. 14, 1. gulæ et iræ magis indulgent quam viri x. 45, 2. cur non vinosi iii. 7. cura indigent x. 46
- Pueritia læta est xxx. 1, 29
- Pulegium cur sub brumam floreat xx. 21, 1
- Pulmenta cur inter coquendum eructent xxiv. 9, 1
- Pulmo sugillatis medetur ix. 6. calidus quibus xxvii. 4, 1
- Pulsare sub cantum xix. 39, 4

Pumicis sectio horrorem affert vii. 5,
1. xxxiv. 3

Pumiliones cur nascantur x. 12, 1

Punica vini saporem referentia xix.
43, 2

Purgandi vis unde i. 42, 1
Purgatio quid ibid. 2

Purpurilegi cur rufi xxxviii. 2, 1

Puteus in aedibus cur resonare domum
faciat xi. 8, 1. puteorum potabilium
pars superior cur fundo salior xxxiii.
30, 1. puteanae aquae cur aestate
post meridiem caleant xxiv. 2. *Vide*
et Aqua.

Putredini minus obnoxia quæ xiv. 7.
putredo humidis æstate magis accidit
ii. 21, 2. 33, 1. contra putredinem
quomodo carnes, fructus, et similia
conservari possint, et cur xxii. 4

Putrefactio unde ii. 33, 2. putre-
factionem gignit quies i. 52, 2. post
putres fructuum cortices cur vinum
bibentibus amarum videatur xxii. 5

Putrescunt quæ immota manent v.
34, 2. putrescentia nigrescunt
xxxviii. 9

Pygmæi qui fiant x. 12, 1

Pythagorei e cubicis numeris omnia
constare putaverunt xv. 3, 3

Q.

Quadrupedes enī posteriori parte his-
pidiores x. 53, 1. non sternutant,
nec mucus emittunt x. 54, 2

Quartanae diæta i. 56, 1

Quinquentionum halteres v. 8

Quisquilæ in radiis solaribus voli-
tantes xv. 13, 1

R.

Radicula. *Vide* Rhapsauns.

Ranulæ rubetis similes i. 22

Rarefacienda caro i. 52, 1

Rarum, molle xi. 58, 4

Recentia, minus grata auditu xviii. 10

Refrigerati cur magis ab eodem calore
uramur atque doleamus viii. 19. re-
frigeratio foris facta, internum calo-
rem exire prohibet ix. 9, 1

Reipublicæ quæ peccata plus dedecoris
afferant xxix. 14, 8

Replendi vim quæ habeant xxv. 12

Resilientium motus qualis, et cur xvi.
4, 1. resilire in partem contrariam
quæ soleant et cur xvi. 13, 1

Resonantia e quibus fiat xi. 7. 8, 1

Respiratio cur fiat xxxiv. 12. respira-
tionis meatus diversus a cibi po-
tusque via xxxiv. 9. respiratione
confertim et valide facta, cur non
mox rursum respirare possimus
xxxiv. 8. respiratio rhythmica v.
16, 1

Reo cur dexter locus tribuatur in judi-
cio xxix. 12. reus cur vincat et di-
mitti soleat in judiciis, cum par est
suffragiorum numerus xxix. 13, 1.

15

Rhamnus xii. 3, 3

Rhaphani crassissimi ut fiant, et cur
xx. 13, 1. rhaphani tenuiores cur
acriores xx. 11. flatus sursum movet
xiii. 6, 2. sugillatis medetur ix. 6

Rheumata e vinositate iii. 5, 7

Rhythmus omnis finitam motus mea-
suram habet v. 16, 1. rhythmī cur
morum speciem gerant, at non item
sapores, odores, colores xix. 29.
rhythmo cur delectentur omnes
xix. 38, 1, 2. in rhythmo gravis
soni errata facilius sentiuntur xix.
21

Ridentes grave cur sonent xi. 13, 1.
15, 1. 50

Risus quid xxxv. 6. ex axillarum
contactu cur oboriatur xxxiv. 8, 1.
coram notis cur minus contineri so-
leat xxviii. 8

Rigatæ calida plantæ, durescunt x. 60.
rigatio cur mane, noctu, aut sub
vesperam fiat xx. 15

de Rigore varia problemata viii. rigor
tremorem affert iii. 26, 1. rigores
cur æstate magis regunt i. 29, 1

Rigentibus vox cur tremit xi. 62,
2. rigentibus lingua cur titubet, ut
ebriis viii. 14. rigentibus pilī per
corpus surrigi cur soleant viii. 15.
rigentes cur livescant viii. 1. dor-
mire cur nequeant viii. 2. 22. igni
admoti cur indoleant viii. 18, 1. ri-
gere stantes hieme minus solent
quam currentes viii. 16

Ros quando cadat xxv. 5. nubilo cælo
non cadit xxv. 21, 2. tranquillo
aere fit ibid. 1. ros et pruina sub
lucem cadunt viii. 17, 1

Rosæ odor semper suavis xxviii. 7, 3.
rosæ asperum umbilicum habentes,
cur suavius oleant xii. 8

Rosaceum unguentum odorem non
facile mutat xiii. 11

Rubigo unde oriatur i. 23, 2. xxvi.
17

Rubor in pudore unde xxxi. 3, 2. rubor
ex plaga quid ix. 3

Ructus quid xxxiii. 1, 1. 5, 2. unde
proveniat x. 44, 1. xxxiii. 9, 1. vi-
gilantibus magis quam dormientibus
accidit xxxiii. 15, 3. cur non ster-
nutatione abigatur, ut singultus
xxxiii. 1, 1. cur foetibus xii. 4, 2
Ructare quæ non soleant, et cur x.
44, 1, 2

Rafi cur sint qui mare tractant xxxviii.
2, 1

Ruga quid xxiv. 7. rugas cur aqua
calida contrahat; at non item ignis
xxiv. 7. 10, 1

Ruminantia non ructant x. 44, 2

Ruta foetidos sudores cur moveat ii.
13. xx. 33. fascinationi cor mederi
putetur xx. 34, 1. in ficum insita
cur plurima et pulcherrima prove-
niat xx. 18, 1. juvatur cinere cir-
cumfuso ibid.

S.

Sacer morbus unde dictus comitialis
morbus xxx. 1, 2

Salsiccat xxi. 5, 1. stuporem dentium cur
sedet i. 38. vii. 9. cum aceto affricus
inflammationem prohibet ix. 1, 2.
cur in salsa citius quam in potabili
aqua liquescat xxiii. 22, 1. in ig-
nem injectus cur crepet xi. 26. pari
quantitate in magno ignem iniec-
tus, cur non æque crepet xi. 43.
sal minutus cur citius crepet et sa-
liat; grandior vero, magis crepet ac
saliat xi. 42, 2. sales oleum emit-
tant xxiii. 15, 1

Salsa potabilibus calidiora xxiii.

30, 3

Salsuginosa, calida xx. 29

Salaces notat ciliorum defluvium et
calvities iv. 18, 1

Salubris constitutionis homines cito
emoriuntur i. 28

Sanguis ix. 5, 2. e naribus cur homini
soli fluat x. 2. sanguinis e naribus
profluvio cur offusa in faciem fri-
gida medeamur xxxiii. 6. sanguis
concreescens nigrescit viii. 1

Sanitas, scopus medici xxx. 8, 1. cur
non sanet contactu, ut morbi qui-
dam inficiunt vii. 4

Sapientiores cur sint qui calidis in
locis degunt quam qui in frigidis xiv.
15, 1

Sapientiae præmia cur a veteribus
non sint proposita xxx. 11, 1

Satietas venerem exstimulat x. 47, 1.
satietas dulcium cur citius nos capiat
quam acrim xxi. 3, 1

Satyr Clazomenii effrenata maledi-
centia iii. 27, 2

Scabies, morbus contagiosus vii. 8,
1, 3

Scammoniae vis i. 41, 1. scammonia
quomodo ventrem, et quomodo vesti-
cam laxet i. 43, 1

Scari piscis dentes

Scaturigines salæ post dulces quibus-
dam in locis xxii. 21. 37, 1

Scenicis familiariora quæ xix. 48, 2

Scientia, mentis instrumentum xxx.
5, 3. in scientiis quibusdam cur
habitu habere dicamur, in quibus-
dam non xxx. 2

Scroti contractio in timore xxvii. 11, 2.
Scythæ cur vinosi iii. 7. Scythicum
frumentum xx. 21, 2

Sectione quæ curanda i. 32. 34

Semen, principium est x. 13, 2. natura
calidum et humidum v. 31, 1. unde
oriatur iii. 33, 2. iv. 28, 2. an a toto
corpore profuat iv. 15, 1. est excretio
ab omnibus partibus iv. 15, 1. 21. se-
minis in somno profluvium iii. 33, 3.
iv. 5, 1. xxxiii. 15, 2. semen in somno
cur emittant alia, alia non emittant
x. 16. seminis profluvium in lassit-
tudine et phthisi v. 31, 1. semen
timentibus et morientibus cur profuat
interdum iv. 7, 1. semen exstinguit
mentha xx. 2

Semen infuscandum quod iii. 4.
semen piscium loturam olens iv.
29. semen plurimum emittentia
iv. 6

Semen vetustius citius in caulem
erumpit xx. 17. semina acrim plan-
tarum, cur radicibus et foliis amariora
xx. 10

SEMPER, et in omnibus, naturale ha-
betur xv. 3, 2

Senectus, putredo quædam est xiv. 7.
refrigeratio quædam est xxx. 1,
30. calorem exstinguit iii. 5, 4.
tristis xxx. 1, 29. senior cur sit in
perspirabilibus locis xiv. 7

Senes sapientiores juvenibus cur xiv.
15, 1. cur difficilius sternuant
xxxiii. 12. cur non cernant acutum
xxi. 14. cur longius ab oculis ab-
ducant quæ volunt cernere xxxi. 25,
1. senibus vox cur acutior xi. 16, 1.
34, 1. 62, 1. senum corpora spirabi-
lia x. 4. senibus caro cur livescat
viii. 1. senibus cutis et cicatrices cur
nigræ ix. 5, 2

Senescentes cur mente et prudentia
magis polleant; juniores vero faci-
lius discant xxx. 5, 1. senescentes
cur fiant nigriores xxxviii. 9

Sensus, emissio an receptione fiat
xii. 10. passio quædam est xxxi.
12. 13. sensus e puris duo xxxi.
29. sensus in animæ quiete effica-
ciores xxx. 14, 1. in dextris cur non
præcellant sinistris, ut in aliis xxxi.
12. 13. 29. sensus qui homini pecu-
liariter voluptatem afferant xxviii.
7, 3. sensibus quibus objecta du-
plicari videantur xxxi. 17, 2

Septemtrionales populi cur proceri xiv.

- 8, 2. rufes et tennes habent pilos xxxviii. 2, 2. molliores pilos habent x. 22, 3. cur glaucoculi xiv. 14, 2, 3
- Septichordes olim concentus erant xix. 7. 25. 44, 1. 47
- Serenitas cur potissimum meridie et mediis noctibus xxv. 4, 1. noctu cur major quam interdiu xxv. 7, 1. sereno quam nubilo tempore cur frigus majus xxv. 18
- Sermo cur aliis aliis x. 38
- Serræ exacutio et tractio horrorem nonnullis affert vii. 5, 1. xxxv. 3
- Sessitationes ventrem pinguefaciunt v. 14, 3. cur alios crassos, alios graciles efficiant vi. 1
- Sibyllarum afflatus xxx. 1. 19
- Sicca durabiliora, et putredini minus obnoxia xiv. 9. humidum minus extinguunt xxiii. 15, 2. siccum solum cur ament alia et cepæ xx. 27
- Siccitas indurat cutem xxxi. 14
- Sidera an frigida xxv. 21, 1. an sub sideribus iidem vel orientibus vel occidentibus aer mutari soleat, in primis sub canicula xxvi. 32
- Simi crisci, et pueri xxxiii. 18
- Simile simile cur appetat x. 52, 1. similia facilius intelliguntur xviii. 3, 2
- Singultus quid xxxiii. 1, 1. 5, 2. unde proveniat xxxiii. 17, 1. ex frigore xxxiii. 5, 3. ex frigore et metu xxxiii. 13. spiritus retentione cur sedetur ibid. sternutatione cur abigatur xxxiii. 1, 1. 17, 1. cur sedetur sternutatione, spiritus retentione, et aceto xxxiii. 5, 1. 17, 2
- Sinistra dextris humidiora et calidiora xxxii. 7. feminea magis ibid. cur in reliquo corpore imbecilliora sint; at non item in oculis xxxi. 18. in sensu cur æquipolleant dextris, at non item in ceteris xxxi. 12. 29. in sinistra cur incubamus libentius vi. 7. sinistra dextra ignorata sunt v. 32
- Sitis unde oriat v. 30. xxvii. 2, 3, 3. 4, 2. ex jejuniis xiii. 7. in rigore xxvii. 2. in ira, timore, et ultimo supplicio xxvii. 3, 3, 4. timentibus et ultimum supplicium expectantibus cur oboriat v. 2. sitis simul et rigor cur timorem comitentur xxvii. 8. nonnunquam accidit etiam pleno ventre xxii. 2, 1. cur ægrius quam fames ferri soleat xxviii. 5. 6. quando cesset xxii. 2, 2
- Sitientes, potu viso voluptatem sentiunt x. 52, 3
- Sobrii corporis constitutio integrior quam ebrii xi. 56
- Socratis melancholia xxx. 1, 4
- Sol et luna cur videantur plana, cum sint globosa xv. 8. sol, per quadrilatera profluens, cur non rectis lineis figuram describat, sed circumlum formet xv. 6, 1. sol eodem vigore pergens, cur non par umbrarum incrementum et decrementum faciat xv. 5, 1. sol oriens et occidens umbras longas cur faciat; curque ascendens, breviores, et meridie brevissimas xv. 9, 1. sol oriens et occidens plerumque flatum caussa est xxvi. 33, 1. sole ascendente cur surgant et ponant ventorum flabra xxvi. 34. sol humores ad se attrahit xxvi. 54, 2, 5. e mari vapores elicit xxiii. 30, 3. cutem cur adurat, at non item ignis xxxviii. 7. cur nigros reddat homines, at non item lateres xxxviii. 8, 1. cur ceram et oleum alba, carnem vero nigram reddat xxxviii. 1. 11. cur stantes quam corpus moventes magis excalfaciat v. 36. cur sedentes magis quam sese exercentes adurat xxxviii. 6. nudos magis quam amictos calefacit ii. 9. 37. in sole non ambulandum nudo corpore i. 52, 3. v. 34, 2. xxxvii. 3, 7. soli obversa facie cur steruntatio fiat facilius xxxiii. 4. in sole quam in umbra cur citius frigescent calida xxiv. 13. in sole calefacta aqua cur non salubrior ad lavandum xxiv. 14, 1. cur non bona ibid.
- Sol e nube micans xiv. 13. solis propinquitas flatus concitat xxvi. 16, 1. solis accessus et recessus ib. 2. solis umbra extrema cur videatur tremere xv. 13, 1
- Sollicitudo anxia cur gravem edat vocem xi. 32, 1. 53, 1. cur tremorem vocis afferat xi. 62, 2. Vide et Aegonia.
- Solstitium utrumque, usque ad centum dies, periculosus morbis infestum i. 26. post solstitium hibernum xv dies austrinus est xxvi. 12, 4
- Somnus quid xviii. 7, 2. unde xxxiii. 15, 5. in quiete obrepit xiv. 11. cur legere incipientibus obrepat xviii. 1, 1. 7, 1. crebra cogitationum mutatione allicitur xviii. 7, 1. cur dextro lateri incumbentes facilius subeat vi. 5. quid requirat iii. 25, 1. graviores nos facit xi. 17, 1. sequiora

- reddit corpora xi. 27, 4. somnum impedit rigor viii. 22. ex somno exsillire xxx. 14, 6
- Somnolentiores sumus hieme quam aestate xi. 17, 1. somnolentiores cur simus paludosis in locis xiv. 11. somnolentiores iuvenes iii. 34, 2
- Somnia quando potissimum videantur xxx. 14, 4. cur non videantur ab iis qui profunde et suaviter dormiunt ib. 3. somnia bonorum, bona ib. 5
- Sonitus ut fiat xi. 8, 1. sonus desinens cur sit auctior xix. 11
- Spes quæ oblectare solet xxx. 7, 1. spei iuvenibus plus quam senibus xxx. 1, 27
- Spirationis libera copia cur coloratiores efficiat xxxviii. 4
- Spiritus potentia plus pollet quam aqua xvi. 8, 11. natura sursum fertur xxxiii. 15, 4. cur attrahatur xxxiv. 12, 1. spiritus attractione longiori venter cur contrahatur, efflacione vero impleatur xxxiv. 11. spiritus contentio et retentio cur non cleat sudorem ii. 1. spiritu retento cur clarius audiamus xi. 41. 48. spiritus retentio cur singultum sedet xxxiii. 5, 1. 13. 17, 2. spiritus ex ore cur et calidus et frigidus emittatur xxxiv. 7, 1. spiritu confertum et vehementer emisso, cur non mox rursus expirare possimus xxxiv. 8
- Splenitorum cicatrices cur nigrae ix. 5, 1
- Spongiiarii cur sibi aures et nares dissecant xxxii. 5, 1
- Sputum siccum xxvii. 3, 3
- Squillæ excisæ germinant xx. 26, 1. 28
- Statuariorum priscorum ruditas x. 45, 3
- Staturæ quæ sint causæ x. 12, 1
- Stellarum tractus cur ventos præsignet xxvi. 23
- Stercus cur eo minus oleat quo diutius in corpore retinetur xiii. 1
- Sterilitatis exploratio iv. 2, 4
- Sternutare omnium maxime cur homo soleat x. 18, 1. 54, 1. sternutantes cur rigeant viii. 8
- Sternutatio quid x. 54, 2. xxxiii. 4. unde proveniat xxxiii. 9, 1. unde fiat x. 18, 2. 54, 4. xxxiii. 8. 15, 2. cietur calore xxxiii. 2. cietur tactibus pinna naribus xxxiii. 4. cur oboriatur si nares pinna titillentur xxxv. 8, 1, 2. cur fiat facilius si soli obvertatur facies xxxiii. 4. cur binis plerumque vicibus fieri soleat, raro una vel pluribus xxxiii. 3. singultum cur sedet; at non item ructum xxxiii. 1, 1. 5, 1.
- 17, 1. cur vigilantibus tantum accidat xxxiii. 15, 1. sine expiratione fieri non potest xxxiii. 1, 3. non cienda nisi corpus targeat iv. 8. cur inibeatur oculi attritu seu frictione xxxi. 1. xxxiii. 2. 8. senibus cur difficilior xxxiii. 12. sternutationem horror cur sequatur xxxiii. 16. sternutationes quæ bonæ habeantur, et cur xxxiii. 11, 1. sternutationes omni-nosæ quæ xxxiii. 11, 2. sternutationi cur soli inter omnes flatus emissiones aliquid divinitatis tribuatur, non item tussi et mucro xxxiii. 7. 9, 1. sternutatio cur in hominem omnium animalium maxime cadat xxxiii. 10, 1. sternutationis locum affinitatis aliquid habere cum pulmone xxxiii. 1, 2
- de Stirpibus problemata varia xx
- Strangulatio aliena nonnullos exanimat vii. 5, 1
- Strepitus per spissa cur penetret xi. 49
- Studia quæ semel amplexi sumus, cur retineamus, etiamsi frivola sint xviii. 6, 1
- Stupor seu torpor membrorum quid ii. 15. unde sit vi. 6
- Suavium natura xxi. 13, 5. suavia cur assiduo et largiore usu fiant insuavia xxi. 14, 1
- Subdorus cantus xix. 48, 1
- Subphrygius cantus ib.
- Subsolani natura et situs xxvi. 55, 2. subsolanus unde dictus xxvi. 33, 3. cur mane spirare incipiat ib. subsolani venti excitantur interdum a borea xxvi. 12, 4
- Succus tritici velut anima est xxi. 12, 1
- de Sudore probl. varia ii. sudor quid ii. 2. 4. 35. unde sit ii. 34, 1. post laborem cur uberior quam in labore ii. 23. 24. cum labore, utilior ii. 30, 1. e cursu nudo cur utilior ib. e gymnasticis exercitiis cur coloratiores faciat xxxviii. 5, 1. sudores spontanei mali ii. 41. sudores calidi cur meliores ii. 35. xxxi. 23, 2. sudores frigidi, magni morbi signum xxxi. 23, 2. sudores æstatene magis au hieme ciendi ii. 21, 1. 33, 1. cur unice levant corpus xxxvii. 1. sudor cur salsus ii. 3. iv. 12, 2. foetiores efficit xiii. 9. cur foetidus xiii. 4, 1. sudores foetidos quæ cieant ii. 13. sudores foetidos cur cieat ruta et unguenta quædam ii. 13. xiii. 11. xx. 33. sudor capitis minus olet ii. 6. sudores puerorum cur salsi et foetidi magis quam virorum iv. 12, 3. sudoris initium unde ii. 28

- Sudare partibus quibus magis minusve soleamus ii. 10. 14. 15. sudamus iis partibus quibus laboramus ii. 31, 2. sudare facie cur maxime soleamus xxxvi. 2. sudans refrigeratus cur nauseet ii. 18
- Suffimenta cur e propinquo minus sentiantur xii. 1. 2. 9. cur e longinquo suavius oleant xii. 4. cineribus inspersa cur acrius oleant xii. 7. 11
- Suffocationis causæ v. 21. in majoris buccæ deglutitione cur fiat xxxiv. 9
- Suffocatus aer decolorces efficit xxxviii. 3, 1
- de Sugillationibus varia problemata ix. sugillatis medentur varia ix. 6. sugillatis cur medeatur thapsia et cyathus admotus ix. 9, 1. 12. sugillatis ærea cur admoventi soleant ix. 10
- Sulfur, sacrum xxiv. 9
- Superfluitas omnis ab alimento est x. 59, 1. suum quæque locum habet iv. 26, 1. statim summovenda i. 52, 1. xxxvii. 3, 5
- Supplicio afficiendi cur sitiant xxvii. 3, 5
- Suppurationis indicia i. 31
- Supremam vocem canere pauci possunt xix. 37, 1
- Surditas quid xxxiii. 14, 1
- Surdi mutis affines xi. 2. 4. per nares loqui cur soleant xi. 2. 4. xxxiii. 14, 1
- Sues, calidissimum animal x. 21, 1. hibernos pilos cur non abiciant ib. sues feri, semel tantum; cicures, sæpius coeunt x. 47, 1. sues post partum sæviores x. 35
- Suspensia in melancholia xxx. 1, 26, 28
- Syria, odorata xii. 3, 5. xiii. 4, 4 T.
- de Tactu varia problemata xxxv. tactus visum æmulatur xxxi. 17, 2. tactus et gustus voluptas modum excedens cur Incontinentia nominari soleat xxviii. 7, 1. tactus alienus cur magis horrorem afferat quam proprius xxxv. 1. tactus duplicatio xxxi. 17, 2
- Tali plumbati xvi. 3, 1. 12, 1
- Tauris castratis cornua majora x. 36, 1. tauri sacri in paludibus xxv. 2, 1
- Taurinis mugitibus similes voces in paludibus ib.
- Tegumentis qualibus major eliciatur sudor ii. 39
- de Temperantia et Intemperantia problemata varia xxviii. temperantia et continentia cur in juvenibus et divitiis maxime commendetur xxviii. 4. temperantium consuetudine cur proficiamus in moribus xxix. 10
- de Temperie problemata varia xiv. temperiei cuique sua conveniunt xxi. 13, 4. temperies proba et animo conducit et corpori xiv. 1
- Temperata corpora cur sæpius ægrotent, et facilius morbo liberentur v. 22, 1
- Tempestatis ortus xxvi. 8, 1. tempestatis signa xxvi. 46, 1, 2. tempestas hieme cur e mari, æstate autem e continente metienda xxvi. 57, 1
- Temporum venæ in catarrhis ocularibus uruntur xxxi. 5, 1
- Temporum mutatio cur augeat minuatque morbos i. 3, 1. temporum anni mutatio non fert usum vomitus i. 4
- Tentigo in pueris et senibus iv. 26, 4. tentigo micturientibus et veneri operantibus iv. 22
- Teres figura in se reflectit xvi. 9
- Terpander pro tertia neten substituit xix. 32
- Terra unde nascatur xxiii. 30, 3. hieme calet xxiii. 34, 2. cur putrescat, at non item ignis et aer xxv. 20. terra odorata quæ xii. 3, 4. xiii. 4, 4. terræ fluctuosæ cur sæpe ita solidescant ut pavitæ videantur xxiii. 29, 1. terræ habitabilis pars major boreæ subjecta xxvi. 15
- Terrestria animalia marinis cur minora et macriora x. 55
- Territant magis quæ latenter et derepente accidunt xxxv. 1
- Testæ marinæ cur rotundæ xxiii. 36
- Testes sunt velut *τρομόχλιον* iv. 23
- Testimonio plurimum confirmata, facilius creduntur xviii. 3, 2
- Thapsia sugillatis cur medeatur ix. 9, 1. 10. thapsiæ succus i. 41, 1
- Thermæ potabiles xxiv. 16. thermæ deposito calore salsæ factæ xxiv. 17, 1. *Vide et Aquæ calidæ.*
- Thraces per Quatuor numerant xv. 3, 4
- Thrasio Atticæ campo notus marinus contra rubiginem opem fert xxvi. 17
- Thymus Atticus cur acerrimus xx. 20, 1
- Tibia snavior lyra xix. 43, 1. tibiæ cur tam in laborando quam in fruendo solatio adhiberi soleant xix. 1. tibiis accini cur soleat xix. 43, 1. tibiæ calidiore spiritu inflatæ gravius sonant xi. 13, 2
- Tibiæ eunuchis ulcerosæ et putres cur x. 42. cur in ascensu magis lassescant v. 24, 1
- Timentes, quærendi cupidiores quam

- confidentes xiv. 15, 2. cur et rigeant et sitiant xxvii. 8. cur tremant xxvii. 1. xxx. 1, 22. cur voce, labio inferiori, et manibus tremere soleant xi. 62, 2. xxvii. 6, 1. 7. cur pallescant xi. 53, 1. xxvii. 6, 1. cur sileant xxvii. 9, 1. cur vocem acutam edant xl. 32, 1. 53, 1. pudenda cur contrahant xxvii. 7. 11, 1. timentibus cur et alvus et vesica laxentur xxvii. 10, 1. cur murmur ventris oboritur xxvii. 11, 1. cur ventris crepitus erumpant xxvii. 9, 2
- Timidi qui xiv. 8, 1. 16, 1. timidi cur sint qui calidas regiones incolunt xiv. 16, 1
- de Timore problemata varia xxvii. timor quid ii. 26, 2. 31, 1. refrigeratio quædam est x. 60. xi. 36. xxxi. 3, 1. xxxv. 1. timoris sedes xxvii. 4, 1. timoris symptomata viii. 20, 2. timor multa memorie subtrahit xxix. 13, 4. sitim movere solet xxvii. 3, 4. superiora calore privat iv. 7, 2. in timore cur frigidi et dejectis animis xxvii. 3, 1. in timore cur alvus quandoque solvatur ii. 26, 2. xxvii. 1. 2. 3, 2
- Tingenda cur prius in adstringentibus madesiant xxii. 11, 2
- Titillare seipsum cur nemo soleat xxxv. 6. titillari axillis et pedum vola cur soleamus xxxv. 2. titillari labia cur maxime soleant xxxv. 7
- Tollere, præter naturam est v. 10, 2. 41
- Torpor membrorum quid ii. 15. unde sit, præcipue manuum et pedum vi. 6
- Totum, magnitudinis naturam habet, cum continuum est xvi. 7
- Tremoris causæ iii. 26, 4. tremor ex assiduo meri potu et frigore iii. 5, 1, 2. 26, 1. in timore unde xxvii. 1. tremor vocis, labii inferioris, et manuum, cur timentibus accidat xxvii. 6, 1. 7
- Trepidatio: *Vide* Agonia.
- Trianguli contemplatio an delectet xxx. 7, 1
- Tristitia nonnunquam sine causa evidente xxx. 1, 23, 26
- Triti flores minus olent xii. 9, 11
- Tritatio, colligat xxi. 17, 1
- Triticum hordeo facilius concoqui potest xxi. 24. xxxviii. 10. triticum tractantes cur habitiores et coloratiores ibb. triticeo cibi cur convenientiores corpori quam hordeacei xxi. 2
- Tropæi venti cur spirent xxvi. 4. cur e mari exoriantur xxvi. 5, 1. cur in sinibus tantum fiant, non in patenti pelago xxvi. 40
- Trusio adhærentis est xxiii. 28
- Tumescere in aqua calida xxiv. 10, 1. tumoris in ictu causa ix. 14
- Turbinis impulsus motus qualis, et cur xvi. 5, 1
- Tusio quid ix. 4, 3
- Tussire cur soleant quædam, quædam non x. 1. tussis causa ib. tussis cur ex auris scalptione oboritur nonnullis, velut ex arteriæ irritatione xxxii. 6
- V.
- Vacui cum sumus, frigus difficiliter ferimus viii. 17, 2
- Vapores et exhalationes boreali magis quam austrino tempore, et hieme quam æstate xxv. 18. vapor multus e terra solis vi eductus, pestilentem annum significat i. 21
- Vaporaria igne paulatim adaucto cur sudorem augeant ii. 11, 1. 32, 1. sudorem cur augeant cælo frigido ii. 29
- Vari: *Vide* *torvos*.
- Varices ut fiant iv. 20. prosunt melancholicis vitii iv. 20. cur salubres vi. 3. generationem cur impediunt iv. 20. varices quæ non habeant x. 37. varices eunuchi cur non habeant, vel minus habeant ib.
- Vasa, constipatione non sunt majora xxi. 14, 2. vas idem cur calcem et aquam conjuncta pari quantitate recipiat qua separata xxv. 8, 3. vasorum fundi cur in aquæ calefactione tantisper calidiores sunt dum aqua est frigidiuscula xxiv. 8. vasorum fundus cur non urat etiamsi fervens insit aqua xxiv. 5
- Venæ a capite descendunt ii. 17, 1. venarum temporalium ustio in catarrhis ocularibus xxxi. 5, 1. venis colli suppressis oboritur somnus xxxv. 8, 1
- Venaticum præceptum xi. 41
- de Veneriis problemata varia iv. veneri operis causa iv. 7, 1. venera cur jejuni citius peragant iv. 9. venera cur in aqua minus peragi possint iv. 14. veneris diæta quæ observanda iii. 33, 2
- Venerem quæ excitent iii. 11, 2. xxx. 1, 13. veneris appetitus unde iv. 26, 3. venus cur suavis iv. 15, 1. voluptatem et lætitiæ cur afferat iv. 26, 1. tentiginem cur excitet iv. 22. 23. non admittenda nisi corpus turgat iv. 8. phlegmaticis morbis

- cur proit i. 50, 1. iv. 16. refrigerat xxx. 1, 31. alvum cur refrigeret atque exsiccat iv. 17. cur hominem maxime exsolvat iv. 6. cur plerumque exsolvat ac debilitet iv. 21. oculorum aciem cur lædat iv. 3. oculos cur maxime debilitet iv. 32. olidos cur faciat iv. 12, 1. 24. in odium cur vertatur in primis juvenum congressibus iv. 10. post venerem cur tristes nonnulli xxx. 1, 31. venus intermissa quibus noceat iv. 29. veneri officit pedum nuditas iv. 5, 1. veneris appetentiam fateri cur erubescant iv. 27
- Venter exercitio cur solus gracilescat v. 3. frictione cur gracilior efficiatur v. 14, 1. cur spiritus attractione longiore contrahatur, efflatione vero impleatur xxxiv. 11. ventrem quæ laxent i. 40. ventrem superiorem cur moveant quædam; quædam inferiorem i. 41, 1. ventre minus sudamus quam pectore ii. 14, 1. ventris murmur in timore xxvii. 11, 1. ventris crepitus in timore xxvii. 9, 2. ventri circumfusa, cur pinguiora v. 5
- Ventriculus cur liquefaciat; at non item aqua fervens xxiv. 9, 1
- de Ventis problemata varia xxvi. venti ut existant xv. 5, 5. quando exoriri soleant xxv. 4, 2. cur ante eclipses plerumque exoriantur xxvi. 18. cur siccent, cum sint frigidi xxvi. 28. cur magis siccent quam sol ib. cur sub finem maximi xxvi. 25. desinentes, invalidi xxvi. 39, 2. ponere quando soleant xxv. 4, 2. mutantur vel in contrarios, vel in dexteros xxvi. 12, 2. 31, 2. cur non iidem ubique pluvii xxvi. 7. cur alii aliis pluvii sint xxvi. 56, 1. ventorum conflictus xxiii. 5, 3. venti signum stellarum trajectus xxvi. 23
- Vide et Flatus.*
- Ver, humidum et calidum iv. 31, 2. vero frigus calescit i. 27. ver et autumnus cur morboia ib. ver boreale ac squalidum post austrinam et pluviam hiemem, quos in æstatem morbos importet i. 9, 1. ver austrinum et pluvium post borealem hiemem, quos in æstatem morbos invehit i. 8, 1
- Vernis generatio iv. 13, 4
- Versuum rectitudo-cur altero oculo melius quam utroque exploretur xxxi. 20
- Vertigo cur surgentes magis quam sedentes corripit vi. 4
- Vesica quale conceptaculum i. 40. iii. 21. quibus laxetur i. 40. cur laxetur in timore xxvii. 10, 1. vesica plena, venerea cito peragi non possunt iv. 9. vesicæ pressio iv. 2, 3. vesica carentia x. 43, 1
- Vestes mundans lacus xxiii. 40, 1
- Vetera nimis, æque ingrata auditu ac plane recentia xviii. 10
- Via longior cur videatur cum quanta sit nescitur v. 25, 1. xxx. 4, 1
- de Vibicibus problemata varia ix. vibices prohibentia ix. 1, 1
- Videre multa non possumus etiam si visus ad ea pertingat xv. 6, 3. *Plura in Visa, Visio, Visus.*
- Vigere et virere quonunque soleant plantæ xx. 7, 1
- Vigilare quam dormire diutius cur soleant animalia x. 31, 1
- Vinum, ex acido et dulci sapore mistum est xix. 43, 2. aceto mulso suavius ib. post acerba cur dulcius esse videatur xxii. 11, 1. post putres fructuum cortices cur amarum videatur xxii. 5. sitim magis restinguit quam aqua xxvii. 4, 2. potantium moribus attemperatur iii. 16, 1. largius potum varia in hominibus effecta edit xxx. 1, 5. natura spiritosum est xxx. 1, 11, 33. animos addit xxvii. 4, 3. cur fastum et furorem animis invehit iii. 16, 1. venerem excitat xxx. 1, 11. frigiditatem naturæ solvit xi. 36. caloris nativi fomenta consumit iii. 5, 7. vino dulcedinem cur afferat origanum musto injectum xx. 35, 1
- Vinum dulce, terrestrius xxiii. 26. vinum dulce cur non reddat temulentos iii. 28. vinum dulce cum farina hordeacea potum cur videatur dulcius xxi. 19. vina austera gratiora in usu quotidiano quam dulciora xxi. 13, 1. vinum dilutum cur citius odorem amittat quam purum xii. 13. vinum aquosum cur magis moveat vomitum iii. 18, 1. vinum nigrum albo spiritosius xxx. 1, 11, 14
- Vino levituri tincti cur magis delirent quam ebrii iii. 2
- Vinosi qui iii. 7. *Vide Ebr.*
- Viperæ cicures nusquam x. 45, 1
- Virentium conditio xxxi. 19, 3
- Virium conservatio et auctio xix. 38, 2
- Virgo ut se ad mulierem habeat x. 36, 3
- Viri cur vinosi iii. 7. calidi et sicci iv. 25. xxviii. 1. hieme salaciores iv. 28, 1. æstate in venerem cur invalidiores iv. 25. viris vox gravior cur xi. 6, 5. 16, 1. 34, 1. virilia animalia cur asperiora x. 60

Viridia et herbacea cur oculos quamvis intentos non lédant xxxi. 19, 1

Visa geminari quando soleant, et cur xxxi. 17, 1. visa duplicari cur videantur distracta visus societate xxxi. 11. visa cur subjecto oculis digito duplicentur xxxi. 7, 7. visa ebris cur duplicari videantur iii. 10, 1. 30. visa duplicari cur non soleant oculo in obliquum commoto xxxi. 17, 1

Visio ut fiat iii. 10, 1. cur expeditior, si manus oculo adversus solem aut lychnum prætendatur xxxi. 28. quæ delectet, quæ non xxx. 7, 1. visio passionum quarundam in aliis, easdem nobis quoque affert vii. 5, 1. visionis repercussio xi. 45, 2

Visus, sensus evidentissimus et puriss. vii. 5, 6. per solida cur non penetret xi. 58, 1. per rara penetrare cur nequeat xxv. 9. quibus lédatur xxxi. 19, 1. in viridia et herbacea intentus cur non æque lédatur atque intentus in alia ib. post oculorum morbum cur acutior in quibusdam xxxi. 9. visus acumini cur nihil conferat exercitatio xxxi. 14. visus societate distracta cur visa geminari videantur xxxi. 11. visui cur duplicari visa interdum soleant, at non item ceteris sensibus xxxi. 17, 2. *Quære et Videre.*

Vita brevis et vires minores cur iis quibus inferior umbilici regio major est x. 64. Vitæ genus quod semel amplexi sumus, cur retineamus, etiam si frivolum esse agnoscamus xviii. 6, 1

Vitiligo cur hominem solum corripiat x. 5, 33. in quibus potissimum partibus contrahatur x. 5. vitiligo alba quid x. 4, 33. cur pueros et mulieres minus invadat quam viros x. 4. vitiliginem albam cur cani comitentur, at non viceversa x. 34

Vitrum visu penetratur xi. 58, 3

Vitulis vox cur gravior quam adultis bobus xi. 24

Vivit homo mente ut plurimum; bestiarum, appetitu et cupiditate xxx. 12

Ulcera post lassitudines et ægritudines erumpere nonnullis cur soleant v. 27. cur in juvenibus citius quam in senibus coalescant xxxii. 7. ulcera capitis in palustribus locis sanescunt citius; at non item tibiæ i. 18. xiv. 6. ulcus eodem loco sæpius ortum, cur cicatricem nigram faciat ix. 11. ulcera ex atra bile xxx. 1, 2. ulcera magna et diuturna nigras habent cicatrices ix. 11. ulcera quæ

quibus medicamentis curanda f. 49 Umbilici hominibus magni cur; at non item ceteris animalibus x. 46. umbilici nonnulli turpiores ib. umbilici regio inferior si major sit, quid significet, et cur x. 64

Umbras sol quales efficiat, et cur xv. 9, 1. umbræ cur non pariter crescant et decrescant ut sol fertur xv. 5, 1. umbræ meridianæ cur minimæ ib. 4. umbras luna majores cur faciat xv. 10

Unguentum, calfaciendi vim habet xlii. 9. unguenta quædam cur foetidos sudores ciant ii. 13. xx. 33. unguenta pleraque sudorem foetidum cur efficiant xlii. 11. unguenta hircum olentes cur foetidiore reddant xlii. 9

Unguium color x. 66

Universum e cubitis numeris constare opinati sunt Pythagorei xv. 3, 3

Unum, individuum esse vult xvii. 1, 1, 2. unum cur multa esse videatur ebris iii. 10, 30

Voluptas et dolor varias ac diversas causas habent xxxv. 3. voluptas, calor quidam est xxxv. 8, 2. voluptatem afferre quæ contemplatio et spes solet xxx. 7, 1

Vomitus lassitudinis injungi cur solet v. 7, 1. lassitudinem quomodo eximat v. 7, 3. cur magis levet corpus quam sudor ii. 22, 3. xxxvii. 2, 2. quibus ciatur iii. 18, 1, 2. non admittendus, nisi corpus turgeat iv. 8. vomitu cur abstinendum in temporum mutationibus i. 4

Vortex in mari quid xxiii. 5, 2 de Voce problemata varia xi. vox quid xi. 14, 1. 23. 45, 1. 51. xix. 35, 4. motus est xi. 35. et deorsum et circumquaque fertur xi. 8, 2. e superiore loco cur clarius exaudiatur quam ex inferiore xi. 45, 1. in domos cur penetret potius, quam ex ædibus foras xi. 37. per spissam cur penetret xi. 49. 58, 1. noctu cur clarius exaudiatur xi. 5, 33, 1. vocis reverberatio unde fiat xi. 7. vocis continuatio ut fiat xi. 6, 4. vocis figura cur in prolatione sæpenumero dissolvatur xi. 23. 51. vocis mutatio in homine circa pubertatem iv. 4, 1. vox cur homini serius perficiatur, ceteris animalibus maturius xi. 57. voces multas cur edat homo, cum animalia cetera unam tantum x. 38

Vox, adimendo minuta, cur speciem servet eandem xi. 59. vox cum aliis

conjuncta, cur longius exaudiatur quam solitaria xix. 2. vox multorum cur unius validam vocem non superet xi. 52. vox post cibum clamantibus, cur statim vitietur xi. 12. 22, 1. vox frangi cur ebriis magis quam sobriis solet xi. 46

Vox magna quibus, et cur xi. 3. vox magna ut fiat ib. vox major quibus xi. 35. vox gravis ut fiat xi. 3. 11. vox hieme gravior cur xi. 17, 1. 61. vox æstate cur gravior xi. 56. vox gravior quibus, et cur xi. 6, 5. 16, 1. vox gravior cur ex potu, vomitu, frigore xi. 18. vox ebriis cur gravior xi. 56. vox gravior, cur propius exaudiatur melius quam e longinquo xi. 19, 1. vocis asperitas unde xi. 11. vox asperior cur ex insomnia ib. vox acuta quæ xi. 14, 1. vox acuta ut fiat xi. 3. 15. vocis acumen qua in re consistat xi. 20, 2. vox acutior quibus, et cur xi. 6, 5. 16, 1. 34, 1. 62, 1. vox acutior cur sit juvenculis in quolibet animalium genere; at non item vitulis xi. 14, 1. 24. vox infirmis cur acutior xi. 21. vox sobriis cur acutior xi. 56. vox exercitatis labore aliquo, cur acutior xi. 21. vox acutior cur reddatur in animi deliquo et vehementiori exercitio v. 2. vox hieme cur acutior xi. 56. vox desinens cur sit acutior xix. 11. vox e longinquo cur videatur acutior xi. 6, 1. 20, 1. vox acuta cur e longinquo exaudiatur xi. 19, 1. 47. vocem longe distantis imitari qui vult, acutum sonat xi. 6, 1. vox tremula quibus, et cur xi. 62, 2. vox tremula cur timidis et anxie sagagentibus xi. 31

Vox humana suavissima xix. 10. voces insolitæ e cavernis terræ xxv. 2, 4

Vocalitati confert porrum xi. 39

Urina quid ii. 3. cietur calidis xli. 12. odoratis cur ciatur ib. et xx. 16. 1. cur a fœminis cum contentione emitatur; non item a maribus x. 20. urinæ odor unde xlii. 6, 3. urina ex alii esu cur fœteat ib. 1. cur eo magis oleat quo diutius in corpore retinetur xlii. 1. urinæ, et signorum ejus, contemplatio i. 51, 1

Urinantibus in mari cur rumpantur aures xxxii. 2. urinatores aurium rupturam amoliantur oleo superfuso xxxii. 11. cur spongas circum aures adligent xxxii. 3. urinatoribus lebes demittitur, ad juvandam respirationem xxxii. 5, 3

Ustione quæ curanda i. 32. 34 in Utendo cur minus prudentes nonnulli quam in acquirendo xxx. 13

Utres cum diffuso humore capit dolium, et alia præterea xxv. 8, 1. in utribus inflatis recondita, cur citra putredinem asservari possint xlii. 4. xxv. 17. in utribus inflatis obventa corporis nostri membra, cur doleant xxv. 1

Uvarum vindemiatarum acini cur dulciores xx. 23, 1. uvarum acini minores cur magis expertes nucleorum xx. 24. uvas insolare xx. 35, 2

Vulnera ferro facta cur ægrius sanescant, quam ære inflicta i. 35

Z.

Zephyrus, ventus ab occidente spirans xxvi. 27, 2. cur lenissimus et frigidissimus xxvi. 52, 2. cur serenus et suavissimus omnium ventorum esse videatur xxvi. 31, 1. 55, 1. quando spirare solet, et cur xxvi. 52, 1. cur pomeridianis horis spiret, non matutinis xxvi. 33, 1. 35, 1. hieme non spirat horis pomeridianis xxvi. 54, 5. cur maximas nubes agat xxvi. 24. zephyro flante cur canes vestigia odorari nequeant xxvi. 22

12
aa
JW

